M 3302 3303 / 3327

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 փր., վեցամս. 1600

Արտասահման տարեկ. 3500 փր. կամ $ 10 Հատը 12 փր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 1 ՓԵՏՐՈՒԱՐ • MERCREDI 1 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7892 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3303

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԱՄՈՒԼ ՄԱՐԶԱՆԿՆԵՐ

•

Մինչ անհամբեր կը սպասուէր մասնչալ Բուլկանինի նամակին յայտնութեան, պատասխանն ալ մխասին տպուեցաւ :

Հրատարակուած տեղեկութենէ հա – մաձայն, նամակը Այզընհաուըրի յանձ – նուած էր չորեքշաբթի, Ուոշինկթընի խորհրդային դեսպանին միջոցաւ :

Ուրբաթ իրիկուն Այզընհաուըրի պա – տասխանը կը հեռագրուէր Մոսկուայի ա – մերիկեան դեսպանին, որ չաբաթ առաւօ – Պ. Կրոմիքոյի կը յանձնէր զայն, ի բա – ցակայութեան Մոլոթովի :

Կիրակնօրեայ թերթերը արդէն հրա – տարակած էին թէ նամակը եւ թէ պա – տասխանը, որ ժխտական էր, խմբա – գրուած՝ կարելի փափկանկատութեամբ :

Գիտէք թէ ինչ առաջարկած էր Ս. Մի – ութեան վարչապետը. —

1. Բարեկամական յարաբերութիւններ հաստատել Մ. Նահանգներու եւ Ս. Մի – ութեան ժողովուրդներուն միջեւ, իրա – ւունքներու հաւասարութեան վրայ, փո – խադարձաբար յարգելով իրենց պետական դերիշխանութիւնը եւ չմիջամտելով ներ – քին գործերուն :

2. Իրենց բոլոր վէճերը կարգադրել խաղաղ միջոցներով, համաձայն Ազգա – ժողովի ուխտին որամադրութեանց :

3. Ձկակցիլ երկու պետութեանց տնտե – սական, մշակութային եւ պիտական գոր – ծակցութեան զարգացման եւ զօրացման, փոխադարձ օգուտի եւ իրաւունքներու հաւասարութեան հիման վրայ : Այս յոյ – ուածին գործադրութեան համար համա – ձայնութիւններ կրնան կնքուիլ :

4. Ներկայ դաշնագիրը ենթակայ է վաւերացման : Գործադրութիւնը պիտի սկսի վաւերացման գիրերու փոխանակու – մէն վերջ որ տեղի պիտի ունենայ ... քաղաքին մէջ, կարելի եղածին չափ չուտ : Դաշնագիրը ի զօրու է քսան տար – ուան համար, սկսելով գործադրութեան թուականէն : Երբ այդ պայմանաժամը լրանայ, կողմերէն իւրաքանչիւրը իրա – ւունք ունի ժխտելու զայն, մէկ տարի ա – ռաջ լուր տալով :

Այզընհաուըրի պատասխանին ամէնէն ուշադրաւ պարագան այն է որ, մէկ ան – գամէն կը յիշեցնէ թէ առաջարկին հիմ – նական կէտերը նախատեսուած են Միաց – եալ Ազգերու դաշինքին մէջ, որուն ան – դամ են երկու մեծ պետութիւնները :

Միեւնոյն ատեն, կը բացատրէ թէ ին – չո՛ւ խանգարուեցան բարեկամական յա – րաբերութիւնները :

— « Ձեր կառավարութիւնը աշխարհի զանազան մասերուն մէջ կը հետեւի ճամբու մը որ կ'ուելցնէ յարաքերու – թեանց լարումը, հրահրելով ատելու – թիւնները եւ բշնամութիւնները որոնցմէ կը քիչին միջազգային պատմական վէճերէ» :

Եւ ապա կրկին կը յիշեցնէ վիճելի հարցերը, անհրաժեշտ դանելով անոնց արագ լուծումը, յանուն յարաբերու – թեանց բարւոքման :

Այդ հարցերէն մէկը Գերմանիոյ միա – ցումն է. միւսը՝ «մեր յանձնառութիւն – ները՝ ժողովուրդներու ինքնորոշման ի – րաւունքի մասին» : Ինչ որ կը նշանակէ ազատագրում արբանեակ երկիրներու :

Ապա նաեւ ամերիկեան ծանօթ առա – ջարկը,— փոխադարձ զննութիւն սպառա – զինութեանց, կանխելու համար անակնկալ յարձակումի վտանգները :

Եւ վերջապէս «ազատ փոխանակութիւն տեղեկութեանց, այցելութեանց եւ դա – դափարներու, որոնք պիտի փարատեն անվստահութիւնը եւ թիւրիմացութիւն – ները » :

Բուլկանինի նամակը ոչ միայն պոհա – յում չի տար ազատ աշխարհին, այլ եւ կը փորձէ ժամանակ շահիլ, նոր նուաճում – ներ կատարելու համար :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԴԱՀԼԻՃԸ ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻՆ ԱՌՋԵՒ

•

ԵՐԿՈՒ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐ ՀՐԱԺԱՐԵՑԱՆ

Կի Մոլէի գահլիճը Ազգ. ժողովին ներ – կայացաւ երէկ, երեքշաբթի, իր ծրագի – րը պարզելու եւ վստահութեան քուէ պա – հանջելու համար : Գլխաւոր կուսակցու – թիւնները արդէն ճշդած էին իրենց դիր – քը : Թեր պիտի քուէարկէին ընկերվարա – կանները, արմատականները եւ ձախ հան – րապետականները, դէմ՝ չափաւորները, անկախները եւ փուժատեսնները : Հա – մայնավար կուսակցութեան դիրքը պիտի ճշդուէր վարչապետին յայտարարութե – նէն եւ պատասխաններէն ետք :

Դահլիճին կազմութենէն անմիջապէս վերջ, իր հրաժարականը ներկայացուց զատական Նախարարը, Պ. Շապան Տել – մաս, նախկին կոլեան խմբակցութենէն որ 21 աթոռ ունի Ազգ. ժողովին մէջ : Վարչապետը իրրեւ յաջորդ նշանակեց ըն – կերվարական մը, Թանկի Փոիժան : Ու – րիշ կոլեան մը, Մոռիս Լըմէտ, որ օգ – նական նշանակուած էր առեւտուրի եւ ճարտարարուեստի նախարարի, նոյն – պէս մերժեց մասնակցիլ դահլիճին : Այս խմբակցութիւնը յայտնած էր թէ վստա – հութեան քուէ պիտի տայ դահլիճին, յանուն ազգային շահերու, բայց վերջին պահուն հաղորդեց թէ կը ցաւին որ Պ. Կի Մոլէ այլեւս չուզեր օգտուիլ իրենց մէկ անդամին՝ Պ. Ժաք Սուսթելի ծառայու – թենէն : Այս վերջինը Ալժերիոյ կուսա – կան էր եւ պաշտօնը վերջացաւ Յունուար 31ին : Իրեն տեղ նշանակուած է Ալժերիոյ նախարար մը, զօր. Քաթրու, որ միեւ – նոյն ատեն պիտի վարէ կուսակալի պաշ – տօնը : Կը նշանակէ թէ կոլեանները վե – րապահ են այս կարգադրութեան հան – դէպ, քանի որ տարբեր տեսակէտներ ու – նին Ալժերիոյ հարցին կարգադրութեան մասին : Ուրիշ Ֆրանսացիներ ալ մտահո – գութիւն կը յայտնեն, կասկածելով թէ զօր. Քաթրու չատ մը զիջումներ պիտի կատարէ, ինչպէս ըրած է իր անցեալ պաշտօնավարութեանց ընթացքին : Զօ – րավարը որ եւ է քաղաքական կուսակցու – թեան չէ պատկանիր, ոչ ալ երեսփոխան է, բայց միշտ ճամբու մարդ մը կը հա – մարուի : Ալջակոմեան թերթերը կը մե – ղադրեն դինքը թէ չկրցաւ պաշտպանել Ֆրանսայի չահերը Սուրիոյ եւ Հնդկա – չինի մէջ : Զօրավարը չատ մը բարեկամ – ներ ունի Հիւս. Ափրիկէի մէջ, Ֆրանսացի թէ իսլամ : Իրագեկներ կ'ըսեն թէ իր նոր պաշտօնին մէջ ուղղակի ներշնչում պիտի տանայ Մենդէս Ֆրանսէն որ անպաշտօն նախարար է նոր դահլիճին մէջ : Այս հանդամանքով կրնայ աւելի ազատ շար – ժիլ : Ինքն էր որ բարեփոխական ինքնավա – րութիւն մը յօրինեց Թունուզի համար : Իր կուսակիցները (արմատական) կ'ուզէ – ին որ ան արտաքին նախարարութիւնն ստանձնէր, բայց համաձայնութիւն չգո – յացաւ եւ հարկ եղաւ ընկերվարականի մը յանձնել այդ պաշտօնը :

Վարչապետը առջի օր ընդունելով լրա – գրողները, յայտարարեց, ժպտալին.— « Ձկի պիտեր թէ այսքան դժուար բան է նախարարութիւն մը կազմել » :

Այս առթիւ բացատրեց թէ ընկերային հանրապետականները (կոլեան) կը նախ – ընտրեն ուժ տալ դահլիճին քան թէ մաս – նակցիլ : Այս խմբակցութիւնը դժգոհ է նաեւ որ նոր կառավարութեան ծրագրին մէջ խօսք չկայ պետական հաստատու – թեանց բարենորոգման մասին : Իրենց կարծիքով, բոլոր ճիղերը ամրութեան պիտի զատապարտուին, առանց պետա – կան հաստատութեանց կատարեալ բարե – նորոգման եւ ընտրական օրէնքի բարե – փոխման :

Ինչպէս բացատրած ենք արդէն, կատա – վարութեան առաջին գործը պիտի ըլլայ լուծել Ալժերիոյ թնճուկը : Վարչապե – տին յայտարարութիւնն ալ կը չեշտէ այս պարագան : Յաջորդ ամսու ալ Մարոքի հարցով պիտի զբաղին, ապատելով Սուլ – թանին ոչ Փարիզ պիտի մնայ մէկ ամիս :

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

*

« ՁԻՀԱՏ »Ը ՎԵՐՍԿՍԱ՞Ի

Անշուշտ խորին վրդովումով կարդա – ցիք այն լուրը որ կը ծանուցանէր թէ ծա – նօթ խուժանավարները նորէն փողոց իջեր են Հալէպի մէջ, պայքար մղելու համար ազգ. իշխանութեանց դէմ :

Առաջին խեղկատակութիւնը չէ այս, եւ կը թուի թէ աւելի պիտի զարգանայ, բանի կը մօտենայ Կիլիկիոյ կաթողիկո – սին ընտրութեան թուականը (14 փետր.) :

Անհրաժեշտ չէ մանրամասնութեանց մէջ խորի, հաստատելու համար այս գոր – գոնչ ցոյցերուն հետեւանքները, ներքին թէ արտաքին նակատի վրայ :

Նորօրեայ «նիհատ»ի մը այս գոյն – զգոյն պարագլուխները ի վերջոյ պիտի հասկնա՞ն թէ իրաւունք չունին գբաղեցնե – լու հիւրընկալ իշխանութիւնները, ապա – հինելով զանազան աշակցութեանց :

Պիտի ըմբռնե՞ն թէ իրենց խուժանավա – րական ելոյթները ոչ միայն կը վարկաբե – կեն գաղութը, այլեւ կը վնասեն անոր ա – պահովութեան :

Արդէն իսկ չե՞ն լսեր չարախինդ ըր – հիպներ սահմանէն անդին, որ հազիւ մէկ ժամուան հեռաւորութիւն ունի :

Եւ այս ամբողջավարական ժխորը ճիշդ այն պահուն երբ ամբողջ Միջին Արեւելքը անստուգութեան մատնուած է, իբրեւ հե – տեւանք միջազգային մրցակցութեանց :

Չափազանց երկար տեւեցին չափաւորելու փորձերը, որոնք պարբերաբար կը կրկ – նուին, գոյնզգոյն դիմակաւորներու ներ – շնչումով :

Օրինական միջոցներ չեն պակսիր, բանի մը աքոռ շահելու կամ առողջ տեսակէտ մը արժեցնելու համար :

Փողոցային ցոյցերու երկդիմի հերոս – ները, որոնք պայքարի այդ ձեւն ալ ո – տարձերէն օրինական են, գոնէ օրը մէկ վայրկեան կը մտածե՞ն թէ ո՛ւր կ'ապրին եւ որո՛ւ ասպարէզ կը կարդան :

Կը մտածե՞ն թէ ինչպիսի բառս կրնայ ստեղծուիլ, եթէ ուրիշներ ալ փողոց իջ – նեն, նոյն գրգռիչ տրամադրութիւննե – րով :

Իսկ այն թերթերը որ կը բաջալերեն այս փողոցային « բաջագործութիւնե – րը», կը չափե՞ն իրենց խուժանավարու – թեան հետեւանքները :

Անշուշտ այս հարցումները ջուրի ձայն կուգան փողոցային ասպետներու ական – ջին :

Բայց թող արձանագրած ըլլանք, ամէ – նուն բարիին համար : Վ.Ա.Հէ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀԻՒՍ. ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

Պաշտօնական աղբիւրէ կը հաղորդուի թէ կառավարի կոլեաներ տեղի կ'ունենան Ռիֆի լեռներուն մէջ (Մարոք), գէպ – գրնեերով եւ թնդանօթներով : Աւելի օր 60 հազի սպանուեցան այդ կոլեաներու ըն – թացքին : Ապստամբներու հետապնդումը կը շարունակուի օդանաւերով : Շարաթ օրուան ճակատամարտը ամէնէն կատա – ղին էր չորս ամիսէ ի վեր : Սպանուեցան 40 ըմբոստներ եւ 18 լեգէոնականներ : Նոյն օրը արձնալի կոլեա մը տեղի կ'ու – նենար Հարեւան Ալժերիոյ մէջ, 50 սպան – եալներով : Մարոքի կոլեաներուն կը մաս – նակցէին 300 ըմբոստներ :

Ալժերիայէն հասած լուրերու համա – ձայն, 103 ըմբոստներ սպաննուած կամ դերի բռնուած են Կոստանդինի շրջանին մէջ : Ընդհարումներու լուրեր կը հասնին ուրիշ կաւառներէ : Ալժերիոյ նախկին ռազմիկներու ցոյցին առթիւ, իրենց նա – խագահը յայտարարեց .

— Մենք պիտի յիշեցնենք թէ հարա – պետութիւնը մի է եւ անբաժանելի եւ թէ որ եւ է ձեւով ինքնավարութիւն չենք ու – զեր, թէ միայն մէկ հայրենիք ունինք» :

Պատերազմի հաշմանդամներու միու – թեան նախագահն ալ պարզելով Ֆրանսա – յի կատարած բարենորոգումները Ալժե – րիոյ մէջ, ըսաւ թէ անոր բարգաւաճման աշխատանքին ոչ Անգլիացին, ոչ Ռուսը, ոչ ալ Ամերիկացին մասնակցած են :

Ալժերիոյ քաղաքապետներն ալ ծրագիր մը ներկայացուցած են, Ալժերիոյ ապա – գայ կազդուռուքի մասին, եւ կ'ըսեն թէ վտանգաւոր է հապճեպ կարգադրութիւն – ներ ընել :

× Մարոքի վարչապետը կատարեալ հաւատարութիւն խոստացաւ Հրեաներուն : Հեռագիր մը ուղղելով Ամերիկայի հրէա – կան կոմիտէին, ըսաւ թէ «անկախ Մա – րոքը հաւատարիմ պիտի մնայ իր աւան – դութեանց, որ կը մերժէ որեւէ խտրու – թիւն, կրօնական կամ ընկերային : Մարո – քի Հրեաները պիտի ունենան նոյն իրա – ւունքները եւ նոյն պարտականութիւննե – րը ինչ որ իրենց իսլամ հայրենակիցները : Մարոքի Հրեաներուն հանրային հաստա – տութիւնները եւ աւանդութիւնները պի – տի պաշտպանուին մարոքեան ազգին մի – ութեամբ » :

ԱՆԳԼԵԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՍՈՒԼԻՍԸ

Մ. Նահանգներու նախագահը եւ Անգ – լիոյ վարչապետը Յունուար 30ին սկսան տեսակցութիւնները՝ իրենց յարա – բերութեանց եւ միջազգային հրատապ հարցերու մասին : Այս առթիւ Սըը Ս. Իրըն Բրիտանիոյ կառավարել աջակցու – թիւնը խոստացաւ Այզընհաուըրի քաղա – քականութեան որ Ս. Միութենէն կը պա – հանջէ իր խաղաղասիրութիւնը ապացու – ցանել «գործքով եւ ոչ թէ խօսքով » :

Խօսակցութիւններ սպառ երեք տար – բեր ժողովներով : Օրակարգի խնդիրներն են Միջին Արեւելքը, Եւրոպա, Ս. Միու – թիւն եւ ուրիշ կնճռոտ հարցեր : Խօսակ – ցութիւնները պիտի շարունակուին այսօր ալ (չորեքշաբթի) :

Իրաւիկ աղբիւրէ կը հաւատան թէ Այ – զընհաուըր, Իրըն եւ իրենց արտաքին նախարարները նոյն տեսակէտները ունին Ս. Միութեան ռազմախաղերու եւ քաղա – քականութեան մասին : Այս առթիւ Իրըն իր ջերմ դոհունակութիւնը յայտնած է Բուլկանինի տրուած ամերիկեան պատաս – խանի մասին :

Միջին Արեւելքի խնդիրներուն մէջ կան անգլեամերիկեան յարաբերութիւնները, Պաղեստինի հարցը եւն. : Կ'ըսուի թէ մեծ տարբերութիւններ չկան երկու պետու – թեանց տեսակէտներուն միջեւ : Խօսակ – ցութեանց մէկ մասը տեղի կ'ունենայ ճաշերու ընթացքին : Լաւատեսներ կը կարծեն թէ երկու պետութիւնները պիտի կրնան ամուր ճակատ մը կազմել համայ – նավարհական մրցակցութեան դէմ եւ մի – անարար գործել Միջին Արեւելքի մէջ, թէեւ ուրիշներ յոռետես կ'երեւան, մտահոգուելով Միջին Արեւելքի խըն – դիրներուն կարգադրութեան մասին :

× Իրըն Նիւ Եորք հասած առեն յայ – տարարեց .— «Բացարձակապէս հիանալի է նախագահ Այզընհաուըրի պատասխանը մտաձեալ Բուլկանինի : Կը յուսանք թէ մեր խօսակցութիւնները որոշ յառաջդի – մութեան մը պիտի յանդին, լուծելու հա – մար Միջին Արեւելքի խնդիրները : Հա – տած է ժամը չինարար ճիշդ մը կատարե – լու : Երբ մենք, Ամերիկացիներ եւ Անգ – լիացիներ միասին կ'աշխատինք, մեր լա – ւագոյն աջակցութիւնը կ'ընծայենք հա – մաշխարհային խաղաղութեան » :

.....

16 ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐ պիտի խօսին Լիոնի մէջ, ուր կը գատուին սակարանի մէջ – նորդ մը եւ իր պաշտօնեան, 500 միլիոն Ֆրանքի անանկութեան մը առթիւ :

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

« ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՊԱՐԲԵՐԱԹԵՐԹ »
(CAUCASIAN REVIEW)

●

1950 Յունվիս 8ին Միւնիխի մէջ հիմ – նուեցաւ «Կաճառ» մը, «Խորհրդային Մի– ութիւնը Ուսումնասիրելու համար», նա– խաձեռնութեամբ Ամերիկեան կոմիտէին :

Այս հիմնարկութեան կ'անդամակցին խորհրդային լուծին ենթակայ երկիրներէն – բէն արտասահման ապաստանած գիտնա– կաններ, գրողներ եւ մտաւորականներ , այլ թէ կին, որոնք իրենց ծննդավայրե – րու վերաբերեալ պատմական, քաղաքա – կան, տնտեսական, ընկերային, գրական , լեզուաբանական եւ այլ հարցերու մասին ուսումնասիրութիւններ կը կատարեն : Ա– ռանձնակ կարեւորները զանազան լեզունե – րով կը հրատարակուին եւ կը ղրկուին աշխարհի բոլոր կողմերը, նպատակ ունե– նալով ազատ աշխարհին ծանօթացնել Խ· Միութեան կեանքը :

Կաճառին (ինստիտուտ) անդամները մասնագէտներ են ,որոնք լուրջ ու գիտա– կան պրպտումներ կը կատարեն իրենց ընտրած նիւթերու մասին :

Կաճառին կրնան անդամակցիլ բոլոր ա– նոնք, որ ուսումնասիրութիւններ կը կա– տարեն խորհրդային հարցերու մասին , ազգային կամ քաղաքական ինչ կազմա – կերպութեան ալ պատկանին, կը բաւէ որ համաձայնաւոր կուսակցութեան անդամ կամ համակիր չըլլան :

Ուրեմն խորհրդային երկիրներու տա – րածքէր մտաւորականներէն ով որ փափա – քի, կրնայ իր մասնակցութիւնը բերել Կաճառի աշխատանքներուն, ո՛ր երկրին մէջ ալ բնակած ըլլայ :

Բացի պարբերական հրատարակութիւն– ներէ, Կաճառը կը կազմակերպէ նաեւ դա– սախօսութիւններ՝ Խ· Միութիւնը չահա– գրգռող նիւթերու մասին, որոնք նոյնպէս կը հրատարակուին իբրեւ առանձին գրք – քոյկ :

Թէ՛ աշխատակիցները եւ թէ դասա – խօսները կը վարձատրուին :

Ցարդ հրատարակուած են ինը պարբե – րաթերթեր, որոնց երկուքը ռուսերէն , մէկ անգլերէն, (Ֆրանսերէն եւ գերմա– ներէն բացառիկ թիւերով), մէկ թուրքե– րէն «Տէրկի, 3 թիւ լոյս տեսած 1955ին), մէկ ուկրայներէն եւն· :

Իրբեւ գրքոյկ լոյս տեսած են ինը դա – սախօսութիւններ, անգլերէն եւ ռուսերէն լեզուներով, նաեւ 24 ուրիշ գրքեր եւ գրքոյկներ՝ ռուսերէն՝ զանազան հեղի – նակներէ, տարբեր նիւթերու շուրջ, ո – րոնց չարքին «Հայ· եկեղեցւոյ պայքարը բոլշեւիզմի դէմ», 1951ին, 29 էջ: Ասոնց– մէկ զատ Կաճառը հրատարակած է 35տե– րակներ՝ բազմագրուած, եօթը Գրացու – ցակ, ինչպէս նաեւ չորս զեկուցումներ :

Կաճառին վերջին հրատարակութիւնն է «Քոքէժիըն Բըվիու» (Կովկասեան պար – բերաթերթ), որ այս օրերս լոյս տեսաւ Միւնիխի մէջ :

Մաքուր եւ խնամուած տպագրու – թեամբ, 235 էջնոց ստուարածաւալ հա – տոր մըն է այս հրատարակութիւնը, ո – րուն խմբագրական մարմնին մաս կը կազ– մեն Ս· Թորոսեան, Ռ· Արսենիչէ (վրա – ցի), Բ· Բայտուկան եւ Բամպան Թրահօ (Հիւս· Կովկասցի) եւ ճէյհուն Հաճիբէյ– լի (Ադրբէջանցի) :

Ցառաջաբանին մէջ կ'ը'սուի թէ կով – կասեան պարբերաթերթին նպատակն է Արեւմուտքի ընթերցողներուն ճանչցնել Կովկասի պատմական զարգացումը, ինչ– պէս նաեւ ներկայ քաղաքական, տնտեսա– կան եւ ընկերային կառուցուածքը :

Առաջին նիւթը ստորագրած է Այտէկ Նամիտոկ, Չէրքէզ յայտնի քաղաքական գործիչը, որ 1939ին Փարիզի մէջ Ֆրան – սերէն լեզուով հրատարակած էր գիրք մը՝ «Չէրքէզներու ծագում»ին մասին :

Իր գրութիւնը՝ «Կովկաս» խորագրով , հակիրճ ուսումնասիրութիւն մըն է, ընդ– հանուր դաղափար մը տալու համար այդ հողամասին պատմութեան, աշխարհա – գրական դիրքին, ազգագրութեան, լեզու– ներուն եւ բազկացուցիչ տարրերու քա – ղաքական ձգտումներուն մասին :

Հիւսիսային Կովկասցիներէն Պ· Կոզոկ, Վ· Ճապաղի, Բամպանթրահօ եւ Ի· Նա– միրոֆ ստորագրած են զանազան յօդ – ուածներ իրենց երկրին եւ առհասարակ ամբողջ Կովկասի վերաբերեալ նիւթերու շուրջ :

Վրացիներէն Գ· Շարաշիձէ, Գ· Ուրա– տաձէ, Մ· Լաչաուրի, Դ· Սագիրաշվիլի, Ռ· Ժորտանիա եւայլն գրած են վրացա – կան հարցերու մասին (Վրաստանի հա – մայնավար կուսակցութիւններ եւ ազգա – յին հարցը, Վրաստան բոլշեւիկեան իշ – խանութեան տակ, վրացական ժողովր – դական երաժշտութիւնը եւ իր կարեւո – րութիւնը եւրոպական երաժշտութեան համար, եւայլն) :

Հաճիբէյլի գրած է Ադրբէջանի 1937ի մաքրագործումներուն մասին :

Հայ աշխատակիցներէն յօդուածներ ու– նին Ն· Բէգլար (Նաւասարդեան), Ս· Մանուկեան, ողբացեալ Սաեփան Քոչար– եան եւ Ս· Թորոսեան :

Ն· Բէգլար գրած է «Մոսկուայի Թրքա– կան քաղաքականութեան մնայուն աղ – դակը» նիւթին վրայ, տասը էջնոց լուրջ ուսումնասիրութիւն մը, բազմաթիւ աղ – բիւրներու յիշատակութեամբ: Իրբեւ ե– կրորդ խորագիր կը յիշէ Ֆաուէյեւի խօս – քը թէ «Կովկասեան Թերակղզիէն Ռուսիա կրնայ հանիլ ուր որ պէտք տեսնէ ...»: Պատմականը կ'ընդ ռուսութուրք յարաբե– րութեանց՝ 1917ի բոլշեւիկեան յեղափո – խութենէն մինչեւ մեր օրերը: Կ'ըսէ թէ Մոսկուայի հիմնական նպատակը կը մնայ համաշխարհային յեղափոխութիւնը եւ թէ Թուրքիոյ հանդէպ իր վարած քաղաքա – կանութիւնն ալ ատկէ կը բխի: Ցարդ ե – րեք փորձեր կատարուեցան: Լենին ուզեց բոլշեւիկացնել ամբողջ Թուրքիան ու չյա– ջողեցաւ: Երկրորդ ձեւն էր, ըստ Զիյէ – րինի, Թուրքիան դարձնել Մոսկուայի « հաւատարիմ դինակիցը ընդդէմ աշխար– հակալութեան», ասիկա մասամբ միայն յաջողեցաւ: Երրորդը՝ սպառնալիքներու եւ բարեկամական հաւաստիքներու փոխն – փոխ փորձերէն վերջ՝ չէզոք Թուրքիա մը ապահովելն էր: Այժմ կանդ առած է այս վերջին ձեւին վրայ, սակայն «Խ· Միութեան պէս պետութեան մը համար վերջնական նպատակ կարելի չէ համարել չէզոք Եւրոպա մը, չէզոք Գերմա նիա մը կամ չէզոք Թուրքիա մը »:

Կովկասահայ ճարտարապետ Մ· Մա – նուկեան գրած է երկար յօդուած մը (էջ 60 – 70) «Անդրկովկասի ճարտարապետու– թեան» մասին, բոլշեւիկեան վարչաձեւին տակ: Հեղինակը չորս ժրջանի կը բաժնէ ճարտարապետութեան զարգացումը՝ ըստ ժամանակի եւ քաղաքական փոփոխու – թեանց :

Ստեփան Քոչարեան գրած է «Սովետնե– րու ազգային քաղաքականութիւնը Հա – յաստանի մէջ» նիւթին չորրդ (էջ 81–92) :

Յօդուածագիրը, որ անցած տարի յու – նիս 19ին յանկարծամահ եղաւ Փարիզի մէջ, խղճմտօրէն կը վերլուծէ խորհրդա – յին քաղաքականութիւնը Հայաստանի մէջ, զայն բաժնելով յաջորդական երեք հանդրուաններու , — Լենինեան, Ստա – լինեան եւ յետ – ստալինեան :

Լենին ուզելով մէկ կողմէ բարեկամու– թիւն մշակել Թուրքիոյ հետ, միւս կողմէ պաշտպան երեւնալ Հայաստանի անկա – խութեան, պահանջեց Թրքահայաստանի պարպումը ռուս զինուորներէ եւ 1917 Դեկտ·31ի հրովարտակով ճանչցաւ Հայաս– տանի անկախութեան իրաւունքը : Եթէեն ազգային փոքրամասնութիւններու ռու – սացման քաղաքականութիւն վարեց: Իսկ Պրեսթ – Լիտովսքի դաշնագրով ուրացաւ Հայաստանի անկախութիւնը: Լենինեան քաղաքականութիւնը յանդեցաւ Հայաս – տանի խորհրդայնացումին, 1920 Դեկ – տեմբեր 2ին, երբ իրարու յաջորդեցին բռնադրաւումներ , ձերբակալութիւններ եւ սպանութիւններ : Յօդուածագիրը բազմաթիւ վկայութիւններ կը յիշէ Իր – եանի երկհատոր ծանօթ գրքէն :

Այս քաղաքականութեան հետեւանքն ե– ղաւ 1921 Փետրուար 18ի ժողովրդական պոռթկումը եւ բոլշեւիկներու վտարումը Հայաստանէն: Կը յիշէ Մոսկուայի եւ Կարսի 1921ի դաշնագիրները : Լենին պատրաստ էր զոհելու մէկ միլիոն Հայեր՝ յանուն համաշխարհային յեղափոխու – թեան :

Մինչ Լենին միջազգային քաղաքակա – նութեան եւ համաշխարհային գաղա – փարախօսութեան հոգերով տարուած էր, իր յաջորդը՝ Ստալին՝ իշխանատենչ բըռ– նակալ մը եղաւ: Հայաստան խիստ ծան – րակշիռ օրեր տեսաւ այն օրէն ի վեր , երբ Բերիա 1936ին Անդրկովկասի ընդհա – նուր կառավարիչ նշանակուեցաւ: «Մաք– րագործում»ները մեծ հարուած տուին Հայաստանին :

Յետ Ստալինեան շրջանը կը չարունա– կէ ստալինեան դիծը: Բոլշեւիկեան տի – րապետութիւնը հետզհետէ աւելի կ'ամ – րապնդուի Կովկասի մէջ :

Յօդուածներուն կը յաջորդէ գրախօ – սականներու բաժինը, ուր քննութեան կ'առնուին Կովկասի մասին լոյս տեսած զանազան հրատարակութիւններ, հին թէ նոր: Ս· Թորոսեան գրած է «Թատրոնը Խորհրդային Հայաստանի մէջ » նիւթի չուրջ : Նոյնպէս՝ «Նօթեր Հայաստանի Գործակցական Միութեանց» մասին: Այս վերջին նիւթին մասին պատմական գրու – թիւն մը ստորագրած է Գործակցականնե– րու մասնագէտ պրոֆ· Վահան Տոտոմ – եանց :

Մահագրական բաժնին մէջ, Ս· Թորոս– եան տուած է հակիրճ կենսագրութիւննե– րը պրոֆ· Արտաշէս Աբեղեանի, Սաեփան Քոչարեանի, Տիգրան Բաղդասարեանի եւ Պրոֆ· Արշէն Տէրտէրեանի :

Գլխաւոր յօդուածներու ամփոփումը տրուած է պարբերաթերթին վերջաւորու– թեան՝ գերմաներէն եւ ֆրանսերէն լեզու– ներով :

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

ՆԻԻԹԸ· ՇԱՐԺԱՆԿԱՐԻՆ ՄԷՋ

●

Ինչպէս թատրոնը, նոյնպէս չարժանը– կարը ունի իր դասական կտորները : Թատրոնի դասականները կարելի է տա – րին տասներկու ամիս ցուցադրել, վստահ ըլլալով որ սրահները պիտի լեցուին հան– դիսականներով: Նոյնը չէ չարժանկարին համար , որուն դասական կտորները ժամանակ առ ժամանակ ցուցադրուելով մի միայն սիրողները (սինէֆիլ) կը հե – տաքրքրեն :

Նոյն պարագան՝ արդիական գործերուն մէջ: Յաջող նիւթ մը, թատրոնի մէջ ա– միսներով երբեմն տարիներով կը ցուցա– դրուի եւ ինչ որ յատկանշական է , հան– դիսականներուն մեծամասնութիւնը քանի մը անգամ կը վերադառնայ իր տեսած կը– տորը անգամ մը եւս տեսնելու: Այս երե– ւոյթը կը նկատուի մասնաւորաբար «ազ– գային թատրոն»ներու յաճախորդներուն մէջ: Չարժանկարին համար, հազուագիւտ են այս պարագաները որքան ալ յաջող ըլ– լան անոր ցուցադրած նիւթերը :

Այս տարբերութեան պատճառը պէտք է փնտռել հետեւեալ իրողութեան մէջ . — Թատրոնի բեմը ինքնին սահմանափակ ըլ – լալով կը ստիպէ որ թատերագիրը կարե– լի եղածին չափ խտացնէ իր միտքերը : Այս պարագան կը պարտադրէ հանդիսա – տեսը, ոչ միայն ուշադրութեամբ հետե – ւիլ բեմին վրայ կատարուած գործողու – թիան, այլ եւ ուժ տալով իր երեւակա – յութեան, մասնակցիլ այն գործողու – թիւններուն որոնք ենթադրաբար կը կա – տարուին բեմէն դուրս, հակառակ նիւթին հետ իրենց ունեցած անմիջական կապին :

Օրինակի համար, բեմին վրայ պատ – կերացուած է սենեակ մը : Պատուհանին առջեւ կանգնած դերասան մը կը դիտէ դուրսը՝ փողոցին մէջ կատարուած դէպք մը: Որչափ ալ կատարեալ ըլլայ դերասա– նին խաղարկութիւնը, դժուար է հանդի – սատեսին փոխանցել կատարուած դէպքին իսկական տեսիլը եթէ իր կարգին հանդի– սատեսը չլարէ իր երեւակայութիւնը , մասնակցելու համար այն գործողու – թեանց, որոնք թէեւ բեմէն դուրս կը կա– տարուին, բայց բեմին վրայ ցուցադրուած պատկերներուն լրացուցիչն են :

Գալով չարժանկարին, չունի ոչ մէկ սահմանափակում, ժապաւէնին վրայ մա– քի մը արտայայտութիւնը որ եւ է հա – մաղրութեան չի կարօտիր : Իր արտայայ– տութեան անսահման կարելիութիւններով չարժանկարը կը պարտադրէ ձեզ իր իսկ ընտրած պատկերները :Այս պատճառով իսկ աւելի դիւրին է հետեւիլ չարժանկա–

եան տուած է հակիրճ կենսագրութիւննե– րը պրոֆ· Արտաշէս Աբեղեանի, Սաեփան Քոչարեանի, Տիգրան Բաղդասարեանի եւ Պրոֆ· Արշէն Տէրտէրեանի :

Գլխաւոր յօդուածներու ամփոփումը տրուած է պարբերաթերթին վերջաւորու– թեան՝ գերմաներէն եւ ֆրանսերէն լեզու– ներով :

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

ՁՈՐՐՈՐԴ ՀԱՐՑՈՒՄԸ
(Ձինական հէքեաթ)

●

— Ներեցէք համարձակութեանս ... ին– չո՞ւ կուլաք: Աչդեօք կրնա՞մ օգնել ձեզի, հարցուց մեղմութեամբ :

— Աւա՜ղ, պատուական երիտասարդ , մեր ցաւին գարման չկայ, աղջիկ մը ու– նինք, որ նոր 17 տարու եղաւ, գեղեցիկ եւ բարի, բայց համր է ծնած օրէն ի վեր եւ ոչ ոք կրնայ բժշկել զայն :

— Մի վշտահարիք այսպէս, ըսաւ Հո – ռանկ Սիաօ, ես Ծեր Իմաստունին քով կ'երթամ, անոր կը հարցնեմ թէ ի՞նչ պէտք է ընել ձեր դժբախտ դուստրը բը – ժշկելու համար :

Ծերունին օրհնութիւնները ստանալէ ետք, Հոռանկ Սիաօ իր ճամբան չարունա – կեց :

Ճամբան երկար եւ դժուարին էր: Երեք գիրք պէտք է իր արկածները պատմելու համար: Հոռանկ Սիաօ ստիպուեցաւ լեռ – ներ մագլցիլ, չոր անապատներէ քալել , կատաղի յորձանքներ կտրել եւ անցնիլ գետերէ , այնքան լայն, որ անոնց միւս ափը կարելի չէր տեսնել ... Ու հասաւ վերջապէս Ծովուն եղերքը: Առանց նաւա– կի ինչպէ՞ս անցնիլ միւս եղերքը : Հոռանկ Սիաօ սկսաւ տխրիլ, բայց յանկարծ նըշ– մարեց խոշոր, սեւ կրեայ մը որ կը ծփար ալիքներուն վրայ :

— Անտարակոյս, ըսաւ կրիան, Ծովուն միւս եղերքը ելլել կ'ուզես: Կրնամ օգնել քեզի, միւս կողմը անցնելու, բայց ատոր փոխարէն պէտք է որ Ծառայութիւն մը ընես ինծի: Կ'ուզեմ որ հարցնես Ծեր Ի– մաստունին, որ աշխարհի ծայրը կը բնա– կի, թէ ինչո՞ւ ես այսպէս դատապար – տուած եմ յաւիտենապէս ալիքներուն վը– րայ ծփալու, առանց երբեք կարենալու դէպի յատակը խորասուզուիլ: Դարերէ ի վեր այսպէս կը լողամ, ալ չատ յոգնած եմ եւ այնքան պիտի ուզէի իջնել եւ հանգչիլ յատակի զաղջ տիղմին մէջ :

Հոռանկ Սիաօ խոստացաւ: Կրիան զայն իր կռնակը առաւ եւ երկուքը մէկ սկսան նաւարկել Ծովուն վրայ: Ճամբորդութիւ– նը ամբողջ գիշերը տեւեց եւ յաջորդ ա – ռաւօտուն, Հոռանկ Սիաօ նշմարեց Ծովեզ– րին վրայ աւազուտ տարածութիւն մը եւ տնակ մը: Ծեր Իմաստունը հոդ կը քնա – կէ եւ այդ տնակը աշխարհի ծայրն էր: Առջեւը ծովը կը տարածուէր, իսկ ետ – ւը, անծայրածիր երկինքը, ուր ամէն ի – րիկուն արեւը մարը կը մտնէր: Հոռանկ Սիաօ քալեցաւ ներս մտաւ :

Ծեր Իմաստունը նստած էր սեւ փայ– տէ թիկնաթոռի մը մէջ եւ իր դէմքը կը փայլէր ոսկիէ սկաւառակի մը պէս : Հո– ռանկ Սիաօ ծունկի եկաւ եւ ինն անգամ ճակատը գետինը զարկաւ, ինչպէս սովո– րութիւն է ընել մեծամեծներուն հանդէպ:

— Ի՞նչ բան քեզ հոս բերաւ, հարցուց Ծեր Իմաստունը: Յարդելի՞ է եւ կ'ար – ժէ՞ր որ այս երկար ճամբորդութիւնը կատարէիր :

— Եկայ որ հարցում մը ընեմ , որմէ կախում ունի կեանքս եւ երջանկութիւնս, պատասխանեց երիտասարդը: Բայց ճամ– բուս ընթացքին հանդիպեցայ մարդոց , որոնք նոյնպէս մեծ պէտք ունին ձեր օգ – նութեան: Խոնարհաբար կը խնդրեմ ինծի թոյլ տալ, որ չորս հարցում ընեմ ձեզի :

— Երեք հարցումէն աւելին երբեք չեմ պատասխանած մինչեւ հիմա: Քեզի ալ երեք պատասխան պիտի տամ, բայց ոչ աւելի :

Հոռանկ Սիաօ դեռին նստաւ եւ սկսաւ մտածել: Մտատանջ եւ տխուր էր: Չորս խորհուրդի պէտք ունէր: Ինչպէ՞ս ընէր: Ո՞ր մէկ հարցումը զոհելու էր:

Ծեր Իմաստունը համբերութեամբ կը սպասէր, իսկ Հոռանկ Սիաօ այսպէս կը մտածէր, «Քաղաքին բնակիչները իսկա– պէս պէտք ունին իրենց պարիսպին եւ իմ վրաս վստահութիւն ունեցան ... Համր աղջկան հայրը ինծմէ բան չխնդրեց , ես էի որ առաջարկեցի իրեն օգնել... իսկ առանց կրիային ինչպէ՞ս պիտի հասնէի այստեղ...

Հոռանկ – Սիաօ երկար հառաչանք մը արձակեց եւ որոշումը տուաւ: Ծեր – Ի – մաստունին ուղղեց երեք հարցումներ, զորս իրրեւ պարտականութիւն իր վրայ առած էր, այսինքն քաղաքացիներուն հարցումը, ծերունիին եւ կրիայինը, ո– չինչ ըսաւ ինքն իրեն համար :

Ծեր – Իմաստունը խօսեցաւ եւ ահաւոր էին իր խօսքերը·

—« Երբ մէկը կը պահէ բան մը որ իրեն չի պատկանիր , մինչ ուրիշ մը պէտք ու– նի այդ բանին, աշխարհի ներդաշնակու – թիւնը կը խանգարուի եւ ատկէ նեղու – թիւններ յառաջ կուգան ամէնուն համար: (2) Թարգմ· ՊԱՐԳԵՒ ՆԻԿՕԼԵԱՆ

(Մնացեալը յաջորդով)

ՀԱՅԵՐԸ ԻՐԱՔԻ ՄԷՋ

●

Իրաքի Հայերը կեդրոնացած են Պաղ – տատ, Պասրա, Մուսուլ, Քէրքուք, Զա – խօ եւ Հապպանիյէի մէջ, փոքր եւ աննշան թիւով Հայեր կան Սիւլէյմանիյէ, Տը – հոք, Հաւրէզք, Շախլավա :

Պաղտատի մէջ Հայ Առաքելական հա – մայնքը ունի Մէյտան Թաղին մէջ եկեղ ցի մը, որ քանի մը հարիւր տարուան հը – նութիւն ունի, եւ իբր ուխտատեղի միայն կը ծառայէ, որովհետեւ հոն ժամերգու – թիւն կը կատարուի տարին միայն մէկ անգամ : Եկեղեցին շինուած է 1852ին : Շէնքը հինցած ըլլալով, մտածեցին նոր մը շինել, որուն հիմնարկէքը դրաւ Ռու – բէն եպիսկ. Մանասեան, 1954 Նոյ. 28ին : Շէնքը կը կառուցուի Պեթոնէ Անթիլիասի Մայր Տաճարի ձեւով : Եկեղեցիին յա – տակագիծը պատրաստած է Լիբանահայ ճարտարապետ Պրուսացի Մարտիրոս Ալ – թունեան :

Ազգ. Սվաճեան վարժարանին չէնքն ալ խարխլած ըլլալով, քանդեցին եւ Ազգ. Իշխանութիւնը ձեռնարկեց նոր եւ բազ – մայարկ չէնքի մը կառուցման, որ պիտի ունենայ մթերանոց, խանութներ եւ դրա – սենեակներ : Այս նոր չէնքը կը պտնուի ա – ռեւտրական կեդրոնին մէջ, եւ յոյս կայ որ մեծ հասոյթ ապահովէ Ազգ. Իշխանու – թեան :

Պաղտատի մէջ Հայերը ունին երեք դպ – րոցներ : Ամէնէն մեծն է Ազգ. Թարգման – վաց եւ Սվաճեան Մխայեալ վարժարանը, որ ունի մօտ հազար աշակերտ (մանչ եւ աղջիկ), մանկապարտէզ, նախակրթա – րան, միջնակարգ եւ բարձրագոյն բա – ժիններով :

Այս տարուան սկիզբը տնօրէնի պաշտօ – նի կոչուեցաւ Պ. Գալուստ Սիւրմէնեան, քնիկ Երզնկացի եւ հեղինակ « Երզնկա » տուաբ հատորին :

Կրթական Ցանձնախումբին առենապե – տն է բժիշկ Մարաշցի Տոքթ. Գր. Աս – տարճեան, հեղինակ արաբերէն երկու դիրքերու, նուիրուած հայ պատմութեան եւ դրականութեան : Տոքթ. Աստարճեան մեկնման է նաեւ Գարեգին Ա. կաթողի – կոսի « Երզնկայի Մանրանկարչական դպ – րոցը » գործին : Ան մանրադիտակ մը նը – ւիրեց բարձրագոյն դասարաններու տար – րալուծարանին : Կրթ. Ցանձնախումբին մէջ են նաեւ տոքթ. Հասրէթ Միքայէլեան եւ Տոքթ. Հրանդ Իմմիրզեան :

Դպրոցը կը դանուի Կրթ. Նախարարու – թեան անմիջական հսկողութեան տակ : Իբրեւ լեզու կ'աւանդուին հայերէն, անգ – լերէն, նաեւ ազգ. պատմութիւն, եւ կը – րօն, մնացեալ բոլոր դասերը արաբերէն կ'աւանդուին : Զորս տարիէ ի վեր հայ – րէնի դասերը ձեռնհասօրէն կ'աւանդէ ձեռնարանի անդրանիկ շրջանաւարտներէն Պ. Կարապետ Թաթուլեան : Տիկիններ Լ. Սիմոնեանի, Ս. Աշճեանի, Հ. Գամպէր եանի օգնութեամբ Պ. Կ. Թաթուլեան կ'աշխատի լաւ հիմերու վրայ դնել մա – րեններ լեզուին ուսուցումը : Երուսաղէմի Ժառանգաւորացէն Պ. Կ. Ցարութիւնեան կ'աւանդէ հայերէն, կրօն եւ Հայոց պատ – մութիւն : Միւս ուսուցիչները տեղացիներ են :

Ազգ. Միացեալ վարժարանի երկյար – կանի չէնքը ունի լուսաւոր եւ օդասուն սենեակներ : Այս տարի հիմնուած տար – րալուծարանին համար դնուեցան դոր – ծիքներ, ապակիէ խողովակներ, ձաղար – ներ, որոնց մէկ մասը նուիրեց դեղագործ Աբրամ Տիւզեան :

Դպրոցը ունի պզտիկ գրադարան մը : Մեծապէս փափաքելի է որ հեղինակները, հրատարակիչները թերթեր եւ գիրքեր նը – ւիրեն :

Ամէն ուրբաթ առաւօտ, արարողութիւն կը կատարուի ի պատիւ իրաքեան դրօ – շին, որուն ուղղուած հայերէն եւ արա – բերէն արտասանութիւնները կ'ըլլան : Դեկտ. 2ին ներկայ եղաւ թաղաւորին ա – տտմնարոյժը Տոքթ. Վարդան Ալիքսան – դրեան, որ յորդոր կարդաց աշակերտնե – րուն : Դեկտեմբեր 31ին, հազարէ աւելի աշակերտուհիներ ներկայ եղան Ս. Ե – ղոդուածին եկեղեցին :

Մշակութային ձեռնարկներէ ևս անպա – կաս են : Անցեալ տարի խօսեցաւ Տոքթ. Բարգէն Փափազեան Եղիշէ Չարենցի մա – սին : Երաժշտագէտ Բ. Կանաչեան հա – մերգ տուաւ ի նպաստ Հայ Կարօտեալց խնամակալութեան : Անցեալ տարի Պաղ – տատ այցելեց Կիլիկիոյ Կաթող. տեղա – պահ Խորէն եպիսկ. Բարոյեան : Դէպի Մ. Նահանգները իր ճամբուն վրայ, Պաղտա – տէն անցան Բարդէն վրդ. Վարժապետ – եան 1955, Նոյ. 2ին :

Դեկտեմբեր 28ին Պէյրութէն Պաղտատ եկան հայ արուեստագէտներու հինգ հո – գիէ բաղկացած խումբ մը, գլխաւորու – թեամբ Թենօր – Ջուխաճեան եւ խմբա – վար տոքթ. Էլմաճեանի, որ ներկայ եղաւ եկեղեցին և երգեց « Սուրբ, Սուրբ »ը եւն :

Անցեալ տարի Իրաքի Թագաւորը հրա – մայեց քաղաքին արեւելեան կողմը, Հա – պիպիէյի մօտ, իր ընդարձակ մէկ հողը ժառանգին նուիրով ծախել Հայերուն : Ցա – ւոտի Ցանձնախումբին անունով մխիթար Ցովհ. Սէմէրճեան հողը ամբողջութեամբ ծախեց համայնքին : Մեծ մասով հայ ըն – տանիքներ օգտուեցան : Պիտի շինուի նոր

(շար. էջ 3 սիւն 4)

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԴԻՐՔԸ ԿԻՊՐՈՍԻ ՄԱՍԻՆ

*

Անգարայի Ազգ. ժողովի Ցունուար 24ի նիստին մէջ, արտաքին նախարարը՝ Ֆուատ Քէօփրիւլիւ պարզեց Թուրքիոյ դիրքը Կիպրոսի մասին : Նախ ըսաւ թէ Թուրքիա եւ Անգլիա համամիտ են այս հարցին մէջ : Ցետոյ շարունակեց .

— Եթէ կղզիէն ներս ինքնավարութեան դրութիւնը հաստատուի, պէտք է որ Թուրք փոքրամասնութիւնը համահաւասար իրաւունքներ վայելէ միւս փոքրա – մասնութեանց հետ :

Ապա նախարարը յայտնեց , թէ Թուր – քիա կը վերապահէ իր նախկին տեսակէ – տը : Հաղորդեց նաեւ թէ Ցունաստան հը – րաժարած է Սելանիկի դառավարութե – նէն :

Նոյն հարցին առթիւ նախարարը հե – տեւեալ յայտարարութիւնն ըրաւ Անատո – լուի գործակալութեան .

— Վերջերս Կիպրոսի ընդհ. կառավա – րիչ Սըր Ճոն Հարտինկ յաճախակի ըր – ւումներ ունեցաւ Մակարիոսի հետ եւ յետոյ մեկնեցաւ Լոնտոն, ուր վարչապե – տին ու պատկան նախարարութեանց տե – ղեկատրեց իր չփումներուն արդիւնքը : Մեր մամուլը օրը օրին եւ ուշի ուշով հե – տեւեցաւ դէպքերու ընթացքին : Կը տես – նուի սակայն, թէ կարգ մը լուրեր, զը – րոյցներ ու յայտարարութիւններ իրա – ւամբ կը պղտորեն միտքերը :

Այս պատճառաւ, անհրաժեշտ կը դա – նեմ լուսաբանել հանրային կարծիքը խնդրի մը առնչութեամբ, որ Թուրքիոյ համար առաջնակարգ կարեւորութիւն կը ներկայացնէ .

Ա.— Մեր կառավարութիւնը, Կիպրոսի հարցով կը հետաքրքրուի եւ այս մասին տեւապէս չփման մէջ է անգլ. կառավա – րութեան հետ :

Բ.— Ինչպէս ծանօթ է , Հելլէն կառա – վարութիւնն ու Մակարիոս պահանջած է – ին Կիպրոսը կցել Ցունաստանի եւ այս նպատակով կարգ մը միջոցներու դիմած էին : Այսպէս, անոնք վարելով այն ըս – կզբունքին, թէ « ժողովուրդները իրենք պէտք է վճռեն իրենց ճակատագիրը » պահանջեցին անոր կիրարկումը նաեւ

(շար. էջ 3 սիւն 3)

ԼԻՈՆԻ 38ՐԴ ՏՕՆԱՎԱՃԱՌԸ

Արդէն իսկ աշխատանքի ձեռնարկած են Լիոնի տօնավաճառին վարչական դանա – զան պատասխանութիւնները, պատրաստե – լու համար 38րդ տօնավաճառը, որ տեղի պիտի ունենայ Ապրիլ 7–16 :

Այս տարի կարգ մը փոփոխութիւններ կատարուած են : Մեքենագիտական շի – նութիւնները պիտի դրուին այն տաղաւա – րին մէջ, զոր անցեալ տարի կը դրաւէին Ֆ. Միութիւնը եւ Ջինաստան :

Փարիզ – Ֆուատ որ Լիոն օդային դիծը, որ 1954ին բացուեցաւ , դարձեալ պիտի բանի : Առաուան ժամը 8ին պիտի մեկնի Օրլէէն եւ պիտի վերադառնայ դիշերը ժամը 21ին : Այս երթեւեկը չորս անգամ պիտի կատարուի « Վիսքաունթի »ի մը մի – ջոցով , որ 47 տեղ ունի :

Այս տարուան ամէնէն մեծ նորութիւն – նը պիտի կազմեն օդային երեք մասնաւոր սպասարկութիւնները դէպի Լիոնի տօնա – վաճառը :— (1) Պոռտօ : Թուլուզ – Լիոն (28 հոգի) ապրիլ 10ին, երեքշաբթի, դի – շերը վերադարձով, (2) Լոնտոն – Լիոն Ապրիլ 11ին, չորեքշաբթի ժամը 21·45ին վերադարձ յաջորդ օրը, հինգշաբթի 12– ին, (3) Միլան – Լիոն ուրբաթ, ապրիլ 13, վերադարձ յաջորդ օրը :

Այն գնորդները, որոնք պիտի դիմեն տօ – նավաճառին Բնակարանի Սպասարկու – թեան, Փեռաշ կայարանը (հեռ. Ֆրանք – լէն 51–10), պիտի կրնան ընտրել բնա – կարան Լիոնի կամ մեծ արուարձան – ներուն, եւ կամ էքս լէ Պէնի մէջ : Այս հաճելի վայրին մէջ առաջնակարգ Պան – դոկ – Պալատ մը վերապահուած է տօնա – վաճառի գնորդներուն : Սենեակներուն գինը՝ 2300 – 2900 Ֆր. հանգստաւէտ պայմաններով, (փոխադրութիւնը, ճա – շը, դիշերել եւ նախաճաշ) :

Դէպի էքս երթալու համար ամէն իրի – կուն երկու օդորայներ պիտի մեկնին . առաջինը ժամը 19ին Լիոն – Ֆուատ կա – յարանէն, երկրորդը ժամը 24ին Լիոն – Փեռաշէն, դադար առնելով Լիոն – Պրո – թոյի մէջ : Էքս լէ Պէնի մէջ Տօնավաճառ – ին մէկ Ակումբը զեղչուած դիներով ըմ – պելի պիտի հրամցնէ եւ « պրիճ »ի մըր – ցումներ պիտի կազմակերպէ :

Առաւօտուն « օթոբայ » մը պիտի մեկնի էքս լէ Պէնէն ժամը 7·45ին եւ Լիոն պիտի հասնի ժամը 9·20ին : Ուրիշ մը որ 9·40ին պիտի մեկնի, պիտի հասնի Լիոն–Ֆուատ ժամը 11ին, եւ ժամը 11·07ին Լիոն Փե – ռաշ :

Այս նպատակը ձեւը պիտի մղէ բազ – մաթիւ գնորդներ, որպէսզի իրենց բնա – կարանը ընտրեն էքս լէ Պէնի մէջ :

Մ· ՔԷՄԱԼԻ ԴԷՄ ՍԱՐՔՈՒԱԾ ՄԱՀԱՓՈՐՁԸ ԵՒ ԿԱԽԱՂԱՆՆԵՐ

●

Բ· ՄԱՍ

— Էնվէր փաշայէ նամակ առած եւ պա – տասխանած էր : Անկէ զատ ուրիշի մը հետ թղթակցութիւն չեմ ունեցած, բայց տե – ղեկացած էի թէ Պաթումի մէջ իթթիհատականներ հաւաքուեր եւ ծրագիրը մը կազմեր են : Ես տեսած եմ այդ ծրագիրը իթթիհատի կնիքովը, որուն վրայ դրը – ուած էր « Ժողովրդային Խորհուրդներու Ծրագիր » : (Հողմ Շուրջառ փրոկրամը) :

— Իմմիրի մահափորձին չուրջ ի՞նչ տե – ղեկութիւն ունիք :

— Բոլորովին անտեղեակ էի Իմմիրի մահափորձէն : Ճիշդ է, երբեմն կը տե – սակցէի Ապտիւլղատիրի հետ, բայց ան ծածկամիտ մէկն էր, կարելի չէր հաս – կնալ իր զաղափարը : Շարունակ կ'երթա – յի Գարա Քէմալի դրասենեակը, կ'ընդու – նէի, բայց միտքս անկիւնէն իսկ չէր

(շար. էջ 3 սիւն 5)

անցներ թէ՝ ան մահափորձ կրնայ սար – քել : Մահափորձի լուրը Ուրբաթ կարզա – ցի թերթերու մէջ, օր մը եաք Գարա Քէ – մալի դրասենեակը գացի եւ ան ըսաւ .

— Զըլայ թէ մեզմէ ալ կասկածին : Թէրաքըփէրվէրներուն հետ որեւէ կապ ունեցած չեմ, Գարա Քէմալ ալ հաւատաք չունէր եւ կը խորհէր թէ այդ կուսակցու – թեան մեծամեծները պիտի չկրնան հա – մերաշխութիւն մը ստեղծել իրենց միջեւ եւ ըստ այնմ գործել : Իր այս խօսքերէն այնպէս հետեւցուցած էի թէ չէր կրցած համաձայնութեան մը յանգիլ Շիւքրիւի, Ճանպոլաթի եւ ընկերներուն հետ : Այն – պէս որ ինծի անհաւանական կը թուի Գարա Քէմալի տեսակցութիւնը մահա – փորձի խնդրին չուրջ, Շիւքրիւի եւ ու – րիշներուն հետ :

Նախագահ.— Դէպքերը այն համոզու – մը կուտան թէ դուք եւս մասնակցած էք :

— Այդպիսի ենթադրութիւն մը իսկ անպատեհ կը դանեմ :

Դատարանի անդամներէն Բէչիտ Կա – լիպ.— Ո՛չ, Հելմի պէյ, դուք չատ մը բա – ներ գիտէք ու չէք ըսեր : Կ'ըսէք թէ Գա – րա Քեմալ ձեր ամենամտերիմ բարեկամն էր ևրան մը չէր ծածկեր ձեզմէ, ձեր խօս – քերն են ասոնք : Ինչպէ՞ս լուռ կը մնաք գաղանի ձեռնարկներուն, դումարուած ժողովներուն մասին : Ամէն ինչ գիտէք ու կը ծածկէք մեզմէ :

Հիլմի պէյ.— Կը կրկնեմ, մահափորձի լուրը թերթերէն տեղեկացայ, անկէ ա – ռաջ ալ բանկ մը տեղեկութիւն չունէի

Հակառակ Հիլմի պէյի այս վճռական պաշտպանութեան, Առեանին համոզումը այն էր թէ ինք կատարելագոյս տեղեակ էր մահափորձէն եւ « գաղտնի կոմիթէ »ին խմբագրած ծրագրէն : Հիլմիի թուղթե – րուն մէջէն գտնուած էր յուշատետրը, ուր գրած էր ի միջի այլոց · —« Փառք Աստու – ծոյ, այս գործին մէջէն գլուխս փրկեցի, անգամ մըն ալ պէտք չէ գբաղիլ այսպիսի գործերով » :

(Շար.)

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՄՈՍԿՈՒԱՑԻ անթելը կը ծանուցանէ թէ պաշտօնական եղած են Վրաստանի փոխ – վարչապետը՝ Մամաչվիլի, ինչպէս եւ ճարտարապետութեան, հողագործու – թեան եւ չինուհեանց նախարարները, Գերագոյն Խորհուրդին մէկ անդամը եւ Պետական Ծրագրի յանձնաժողովին նա – խագահը :

ԻՐԱՔի մաքսատան պաշտօնեաները մերժեցին եղիպտական դեսպանատան դործակատարին յանձնել կարդ մը կա – պոցներ որոնք հասած էին դիւանադիտա – կան սուրհանդակով : Գործակատարը հակառակած ըլլալով անոնց քննութեան, կապոցները վար դրուեցան առժամապար :

ՊԱՂՏԱՏԻ ՈՒԽՏԻՆ չինուորական մաս – նագէտները լրացուցին իրենց աշխատան – քը որ սկսած էր երկու չաբաթ առաջ : Պաշտօնական դեկոյցը կ'ըսէ թէ մասնա – ւորապէս քննեցին զինակից երկիրներու զօրաշարժի ծրագիրները : Յանձնաժողո – վին յաջորդ նիստը տեղի պիտի ունենայ թեհրանի մէջ, յառաջիկայ ապրիլին :

ԿԱՐՄԻՐ ՉԻՆԱՍՏԱՆի վարչապետը, Զու Ան Լէ, ճառ մը խօսելով քաղաքա – կան խորհրդակցութեան մը առթիւ, յայ – տարարեց,— Չինաստան առանց վերապա – հուիթեան կ'իւրացնէ մառեչալ Բուլկանինի առաջարկը : Ն. Միւնիհեան եւ Մ. Նա – հանդներուն յարաբերութեանց բարւոքու – մը սերտ կապ ունի աշխարհի խաղաղու – թեան հետ : Ն. Միւնիհեան առաջարկը բո – լորովին կը համապատասխանէ ամբողջ աշխարհի ժողովուրդներու մեծամասնու – թեան ամենազօրեղ պահանջին եւ չի կր – նար մէկզմի դրուիլ քմահաճ մերժումով մը» : Ֆորմոզայի մասին ալ խօսելով, թելադրեց բոլոր Չինացիները պատ – րաստուիլ անոր ազատագրութեան հա – մար : «Մենք խաղաղութիւն կ'ուզենք, բայց եթէ միջազգային յարձակողական խմբակցութիւնը պատերազմ պարտադրէ, մենք չենք վախնար » :

ԿԻՊՐՈՍի Պաֆոս քաղաքին մէջ ցոյց մը սարքուած ըլլալով, անդլ. զօրքը ար – տասուաբեր կազ զործածեց առաջնորդա – րանին դէմ ուր ապաստանած էին ուսա – նողները : Ցուցարարները տանիք բարձ – րացած էին եւ ամէն տեսակ առարկաներ կը նետէին զինուորներուն վրայ : Անդլ. զինուորները սաիպուեցան չէնքն ի վեր մագլցիլ եւ մէկ մէկ ձերբակալել ցուցա – րարները : Ուրիչ թաղի մը մէջ ալ հարիւ – րաւոր ցուցարարներ քարկոծեցին անդլ. զօրքը : — Մահուան դատապարտուեցաւ 22 տարեկան Ցոյն մը, Անդրէաս Տիմիթ – րու որ վիրաւորած էր անդլիացի զինուոր մը : Երկրորդ մահապատիժն է այս, բա – ցառիկ օրէնքի հրատարակութենէն ի վեր :

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ բանակին կազմութեան առթիւ, ամերիկեան ազ – բիւրէ կը հաղորդեն թէ տասը հազար հո – դինոց օդազօրք պիտի կազմակերպուի, «որեւէ դէզ կատարելու համար » : Դլխա – ւոր դործը պիտի ըլլայ զարնել թշնամի նշանակէտները՝ յառաջացեալ դիրքերու մէջ : Այդ ուժը պիտի կազմակերպուի այս տարի, մանաւանդ սպաներու մէջո – ցաւ :

ԵԳԻՊՏՈՍ հասաւ Միջազգային Դրա – մատան տնօրէնը, խորհրդակցելու հա – մար Ասուանի ամբարտակին չինութեան մասին : Դրամատունը երկու հարիւր մի – լիոն տոլարի վարկ մը պիտի բանայ, բայց Եդիպտոսի վարչապետը կը մերժէ կարդ մը պայմաններ, իբրեւ միջամտու – թիւն նեղքին գործերու :

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆի վարչապետը, Նեհրու, խոստովանեցաւ թէ սխալած է երկիրը լեզուական շրջաններու բաժնել փորձե – լով : Այս ձեռնարկը տեղի տուաւ արիւ – նալի ընդհարումներու : Վարչապետը ապ – դարարեց թէ վերջին երեք չաբաթներու խռովութիւնները ծանր հարուած մը ե – ղան եւ կ'արտաւորեն Հնդկաստանի ա – նունը :

ՀԱՋԱՐ ՀՈԳԻ խուճապի մատնուելէն պալթիմոր մէկ չէնքին մէջ (Մ. Նա – հանգներ), ուր ժողով մը տեղի կ'ունե – նար : Տասը կիներ մեռան, նոյնքան ալ անհետացան : Վիրաւորներուն թիւը 200ը կ'անցնի :

ՓԱՐԻԶի ԵՒ ՀՌՈՄի քաղաքապետները հանդիսաւոր ցոյց մը կատարեցին Փարի – զի քաղաքապետարանին մէջ, ուխտելով պահել երկու քաղաքապետութեանց դործակցութեան, փոխանակութեան եւ բնակիչներու եղբայրակցութեան :

ՀՐԱՒԷՐ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԻ

Արեւմտ. Եւրոպայի Կ. Կ.ը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ փարիզեան չրջանի բոլոր ընկերները, այս չաբաթ դիշեր ժամը 8·30ին, Պարտօթ սրճարանի վեր – նայարկը, Կառ տիւ Նօր :

Ներկայ կ'ըլլայ ընկեր Գ. ԼԱԶԵԱՆ :

«ՅԱՌԱՋ» ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

Տիկին Ժաքէ վեցամսեայ «Յառաջ» կը նուիրէ Տիկին Մըրըչեանի (Վիլմոմպլը) :

ՀՐԱՒԷՐ ԱՏԱՓԱԶԱՐՑԻՆԵՐՈՒՆ

Հայրենակցական կարեւոր խնդրոյ մը մասին, կարծիքի փոխանակութեան հա – մար, հաւաքոյթ մը որոշուած է, յառա – ջիկայ կիրակի, 5 փետրուար, ժամը 16–ին, Լը Ռէժան սրճարանին վերնայարկը, 70 ռիւ Լաֆայէթ, մէթրօ Բաաէի ճիշդ դիմացը :

Կը հրաւիրուին բոլոր հայրենակիցները անխտիր, այր թէ կին :

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական հաւաքոյթը այս չորեքշաբ – թի ժամը 9ին, Քաֆէ Քաաէի սրահը : Դասախօս Պ. Յակոբ Նազարեան, նիւթը՝ «Հայրենիքը, Սփիւռքը եւ Իրենթօկնու – թեան անհրաժեշտութիւնը» :

Նաեւ պիտի լսուին նոր եկած երգապնակ – ները :

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ

Վարչութեան ժողովը պիտի դումարուի Փետրուար մէկին, Չորեքշաբթի ժամը 18ին, Ռէժան սրճարանին վերնայարկը : Կը խնդրուի ներկայ ըլլալ :

« ԴՈՇԱՄԱՐՏ » ՕՐԱՑՈՑՑՆԵՐ

Ստացողներէն կը խնդրուի դրամները դրկել հետեւեալ հասցէին .—

M. Djanikian Garabed, 2, Rue Nuvolone
St. Jérôme, Marseille (B. du R.)

ՀԱՑԵՐԷՆի ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

ԱԶԳ. ՏԱՆ ՄԷՋ

Հայկազեան վարժարանի հայերէնի պի – չերային դասաւանդութիւնները տեղի կ'ունենան ամէն ուրբաթ երեկոյ ժամը 7էն 10 :

Մուտքը ազատ է հայ երիտասարդու – թեան համար :

Կը դասաւանդէ Տիկին ԷԼԻԶ ԱՑՎԱԶԵԱՆ :

Այս բացառիկ պատեհութիւնէն պէտք է օգտուին մասնաւորաբար այն աշակերտ – ները որոնք կ'ուզեն հայերէնով մասնակ – ցիլ Պաշոյի քննութեանց :

ՄԱՅԻՍ 28Ը

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Շաբաթ Մայիս 26ին, Զ. Խաղահապէ – տարանին սրահը :

ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ — ԵՐԵԿՈՅԹ

Կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. «Մուրատ » խումբի կողմէ, Փետրուար 11ին, չաբաթ իրիկուն, Լը Փոնթէ, Լա Քրուա Վէրթի մէջ :

Կը խօսի ընկեր Տ. ԹԱՂՈՑԵԱՆ :

Կը մասնակցին Հ. Ց. Դ. Մէն Լուի նը – ւագախումբը եւ Հ. Ց. Դ. Կարտանի թա – ւերախումբը :

Ներկայացում, երգ, նուագ, արտասա – նութիւն, հայկական եւ եւրոպական պա – րեր :

Մանրամասնութիւնները տեղին վրայ :

Այրի Տիկին Արմենուհի Խաչիկեան, Տէր եւ Տիկին Տիգրան Խաչիկեան եւ զա – ւակները, Տէր եւ Տիկին Գաբրիէլ Ղա – զարեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Ֆիլիպ Փիլիպոսեան եւ զաւակը, Տիկին Մարիամ Գաբրիէլեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Առաքել Փալանճեան եւ զա – ւակը, Տիկին Արաքսի Արծրունի եւ զաւակները (Պէյրութ), Տէր եւ Տիկին Հրանդ Հէքիմեան եւ զաւակները (Պէյրութ), Պաղեան, Լուսապարոնեան, Յովհաննեան, Տէօվլէթեան եւ Խաչէնեան ընտանիքները սրտի խորունկ ցաւով կը ծանուցանեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, մօրեղբօր, քեռայրին եւ աղգակա – նին՝

ՑԱԿՈԲ ԽԱՉԻԿԵԱՆԻ

մահը, որ տեղի ունեցաւ 28 Յունուար, 67 տարեկանին :

Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այս հինգշաբթի առաւօտ, ժամը 10ին :

Հաւաքուիլ իր բնակարանը, 7 ռիւ տիւ Քափիթէն Սուայէ, ուրկէ մարմինը պի – տի փոխադրուի Փըէ Սէն Ժեռվէյի պերեզ – մանատունը :

Մասնաւոր մահագդ չստացողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այդ ընդունիլ :

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

ՍԱՄՈՒԷԼ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ, 26 ՓԵՏՐ. ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 15·30ԻՆ

Կը ներկայացուին՝

Ա. մաս.— կենդանի պատկեր ոսկե – դարեան բարբառով Վարդանանց պատե – րազմէն :

Բ. Մաս.— Փիէթրա Ներայի կոմսիկը, ընտանեկան յուզիչ տեսիլ 2 արար :

Գ. Մաս.— Բարեկեցդանի վերջին իրի – կունը, ծիծաղաշարժ դաւեյա 1 արար :

26, Rue Troyon, Sèvres

ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՑԵՐԵԿՈՅԹ – ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ԵՐԿՈՒ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲՈՎ

Կազմակերպուած

ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԿՈՂՄԷ

Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4–12
«LES AMBASSADEURS»
3, Avenue Gabriel, Champs - Elysées Métro Concorde
Մասնակցութեամբ
RUDDY CASTEL et son orchestre du CAROLL'S
et Orchestre MICHEL CATHEBRAS
Սիրայօժար մասնակցութեամբ
EDDY MARNAY, accompagné d'EMIL STERN
et JACQUES ACHDJIAN (de Bruxelles), le jeune fantaisiste de la chanson française.
Կանխաւ ապահովեցէք ձեր սեղանները հետաձայնելով ELYsées 67 - 03

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ՓՆՏՈՒԵՑԷՔ

ՊՈՍՓՈՐ

ՀՈՋԱԿԱՒՈՐ ՀԷԼՎԱՆ ԵՒ ԼՈՓՈՒՄԸ, բժիշկներու կարծիքով հէլվան եւ լո – քումը կը պարունակեն մեծագոյն չափով գոլ (ֆլորի) :

ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ՝ մանուկներու աճումին .

ՕԳՏԱԿԱՐ՝ չափահասներու եւ ծերերու, որոնց կը պարգեւէ աշխոյժ եւ եռանդ :

ՊՈՍՓՈՐի արդիական պատրաստութիւնը կը վերագանգէ Արեւելքի մէջ իսկ պատրաստուածները :

Աւրուածման համար մասնաւոր պայմաններ :

2, RUE LOUIS ASTOIN, MARSEILLE

— ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ —

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. «Սեւակ» խումբի ժողովը այս ուրբաթ ժամը 21ին, սովո – րական հաւաքատեղին :

Ֆ. Կ. ՄԱԶի Իսիի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը՝ այս ուրբաթ ժամը 21ին, Խրիմ – եան սրահին մէջ : Հաշուետուութիւն եւ պատգամաւորի ընտրութիւն : Կը խնդրուի բոլոր Մաչուհիներէն ներկայ ըլլալ ճիշդ ժամուն :

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՀԱՑ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱ – ԿԱՆՆԵՐԻՒ հերթական դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ ուրբաթ 3 Փետր., ժամը 21ին Ազգ. Տան մէջ : Դասախօս՝ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԻԼԵԱՆ :

Նիւթը՝ Հայերը Ցրաւնցայի մէջ՝ սկիզ – բէն մինչեւ 17րդ դարու վերջը :

Դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ Հայերէն : Մուտքը ազատ է :

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Un bon tourneur — outilleur — con - naissant découpage et emboutissage.

Դիմել ժամը 9էն առաջ :

M. E. H. 13, Rue du Soleil, Paris
MEN. 41 - 67.

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

ԿՐԸՆՈՊԼ.— Մարտիկներու Միու – թիւնը իր տարեկան պարահանդէսը կ'ու – տայ Թավէրն տէ 3 Տօֆէնի սրահին մէջ, պատուական նախագահութեամբ նահան – գապետ Պ. ՖՐԱՆՍԻՍ ՌՈՒՒԻԼԻ, զօր. ՎԱԼԷԹ ՏՕԶԻՍ եւ քաղաքապետ ՏՈՒՔՈ. ՄԱՐԹԻՆԻ :

Նախագահութեամբ Պ. ԼԻՒՍԻԷՆ ՊԱՐԵԼ

Այս չաբաթ դիշեր ժամը 9էն մինչեւ լոյս : Գեղարուեստական բաժնին իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն՝ Օր. Տաղրա – մաճեան (երգ), Տիկիններ Սոնիա եւ Նա – տիա (Կովկասեան պար) :

Նուագախումբ ԺԱՔԻ ԼԸ ՊՕԱԼ :

Տոմսակները ապահովելու համար դի – մել վարչութեան անդամներուն կամ Քա – ֆէ Փրոկոբ, Փլաս Նօթր Տամ :

Մուտք 300 ֆրանք :

ԳՈՐԾ ԿԸ ՓՆՏՐԻ

Մանկապարտէզպանուհի մը, Տիկին Նազարեան, որ երկար տարիներ պաշտօ – նավարած է Սուրիոյ հայ դպրոցներուն մէջ, պատրաստ է պաշտօնավարելու որ եւ է հայկական դպրոցի մէջ :

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝

Պ. Արամ Պետիկեանի՝

7, Rue Berlioz, Marseille

ՏԱԼՈՒ Է

Ազատ յարկաբաժին մը, երեք սենեակ, մուտք, խոհանոց, W. C.

Դիմել՝ Պ. Ժէորժիասիս՝

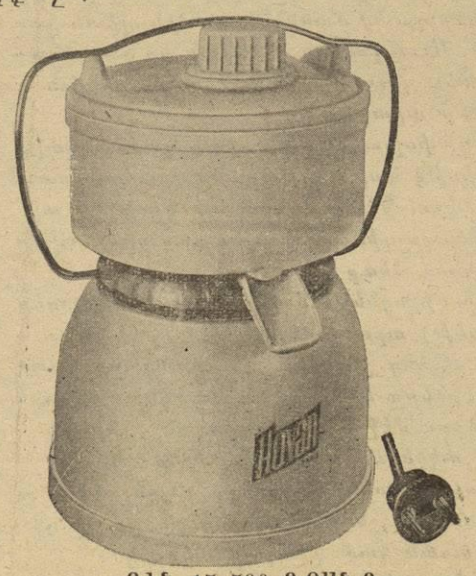
25, Rue Victor Massé, Métro Pigalle

Երդ յարկ, ալ կողմը :

Centrifugeur Electrique

Բժիշկները չարունակ կը յանձնարարեն գործածել, բանջարեղէնի եւ պտուղներու հիւթը առողջապահական տեսակէտով :

Ահաւասիկ կատարելագործուած գոր – ծիք մը :

ԳԻՆ 15·500 ՖՐԱՆՔ

Դիմեցէք ձեր էլեկտրապէտին կամ

APPAREILLAGE ELECTRO-MECANIQUE
14, Rue Rochambeau, Paris (9)

Գաւառ կը դրկուի

Contre remboursement

Imp. «Araxes», 46, Rue Richer - Paris (9e)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 — Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 2 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

JEUDI 2 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7893 — 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3304

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՏՓԳՈՑՆ ԵՒ ՄԻՕՐԻՆԱԿ

•

Տարուան առաջին ամիսը անցաւ առանց որ եւ է նորութիւն բերելու մեր հանրային կեանքին մէջ։ Ոչ Փարիզէն, ոչ ալ Գաւառէն։

Նոյն իսկ չունեցանք վիճակագրական տեղեկութիւնները 1955ի մասին, իմանալու համար զարգացումն իրական կացութիւնը,— ազգային, տնտեսական եւ քաղաքային։

Զայն մը լսուեցաւ Սէն Շամոնէն, լալկան արտադրութեամբ։ Հատ մըն ալ ձեռքի տակ ունինք, նոյն չրջանէն։

Անշուշտ հարեւանցի տեղեկութիւնները բաւական չեն, զարգացում մը կազմելու համար օրուան պահանջներու մասին։

Այս համատարած թմրութեան մէջ, կը լսուին միայն բաղձանքներ, ինչպէս եւ պարբերական հանդէսներու եւ խնջոյք-ներու ազմուկը։

Եթէ դուրսէն այցելու մը տեսնէ, պիտի կարծէ թէ ամէն բան կարգին է։

Մինչդեռ, հազիւ տեղ-քայլ մը կը կատարուի, սկսելով Փարիզէն։

Երբեք այսքան չէզոքուած չէր եղածով գոհանալու, եղածը մաշեցնելու հոգերա-նութիւնը։

Մանանեխի ճիպերը չեն կրնար հերքել անողոք իրականութիւնը։

Ո՞րն է այն մղիչ ուժը, որ ճամբայ պիտի բանայ նոր գործունէութեան մը, աշխուժացնելով գաղութին հանրային եւ ընկերային կեանքը։

Քանիցս բացատրեցինք եւ տիպուած ենք միշտ յիշեցնել,— իւրաքանչիւր հա-յ կեդրոն ինքն իր մէջ ամփոփուած, ինքն իրմով կը զբաղի։

Երեւոյթը բարենշան պիտի ըլլար, իբ-րեւ տեղական ինքնավարութիւն, եթէ իրական գործունէութիւնը չչփոթէին մեկուսացման հետ։

Փարիզը ինքն իր գլխուն։ Մինչեւ Ֆրան-սայէն մինչեւ Միջերկրականի ափերը՝ նոյնպէս։ Իսկ բազմաթիւ համբանքներ ամէն կապէ կտրուած։

Զանազան Միութիւններ ալ նոյն տըժ-գոյն պատկերը կը ներկայացնեն։ Ոչ մէկ տրամադրութիւն՝ ընդարձակելու իրենց գործունէութեան հորիզոնը։

Միութեան գիծ չկայ նոյնիսկ սերունդ-ներ փոխութեան պայքարին մէջ, որ մեր հիմնական հոգը պիտի կազմէր։

Եթէ վիճակագրական պատկեր մը ու-նենայինք աչքի առջեւ, ո՛րքան աչքեր ու միտքեր պիտի բացուէին։

Այդպիսի վիճակագրութեան մը կը կա-րօտին հարեւան գաղութներն ալ,— անգլիական, պելժիական, իտալական։

Ամէն անգամ որ առիթ կ'ունենանք զբա-ղելու մեր գաղութին հոգերով, ինքնա-բերաբար կը յիշենք միւսներն ալ, իրրեւ անբաժան մասը նոյն աշխարհամասին։

Որքան ալ բաժնուած ըլլանք տարբեր երկիրներու վրայ, կը պատկանինք միեւ-նոյն չրջանին, ինչպէս Միջին Արեւելքի գաղութները։

Ուրեմն, փոխադարձաբար պիտի հե-տաքրքրուինք, իրրեւ նոյն ճակատին զո-նուած թեւերը։

Մէկը միւսով պիտի նեղչնչուի։ Մէկուն ճիգերը կամ փորձառութիւնը իրրեւ օրի-նակ պիտի ծառայէ միւսին։

Ի հարկին, մէկը պիտի լրացնէ միւսին պակասը։

Դժբախտաբար մինչեւ այսօր ալ որեւէ պատշաճ տեղեկութիւն չունինք ոչ Լոն-դոնէն, ոչ Պրիւսէլէն, ոչ ալ Մելպուրնէն, գոնէ նոր սերունդի փրկութեան համար կատարուած աշխատանքներու մասին։

Ամէն մէկը գոց գիրք մըն է իր հարե-ւանին համար ...

Այսպէս չէինք երէկ, երբ արիւնազանգ բռնապետութիւն մը միշտ մղձաւանջի կը մատնէր մեզ։

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԸ ՎԱՒԵՐԱՑՈՒԻ ՆՈՐ ԴԱՀԼԻՃԸ

420 ԹԵՐ, 71 ԴԷՄ

•

ԱՌԱՋԻՆ ԽՆԴԻՐ՝ ԱԼԺԵՐԻԱ

ԱՆԲԱԺԱՆԵԼԻ ԵՆ ԱԼԺԵՐԻԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱՆ·— ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆԸ ՎԵՐԱՀԱՍՏԱՏԵԼ ԵՒ ԱԶԱՏ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼ·— ՈՉ ՆՈՐ ԹՂԹԱԴՐԱՄ, ՈՉ ԱԼ ԱՐԺԵԶՐԿՈՒՄ ԴՐԱՄԻ·— ՎՃԱՐՈՎԻ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴ ԵՐԵՔ ՇԱԲԱԹ, ԵՒՆ·

Նոր վարչապետը, կի Մոլէ, Դշ· օր կարզաց իր ծրագիրը Ազգ· Ժողովին առ-ջեւ, եւ վաւերացում ստացաւ 71ի դէմ 420 ձայնով։ Հանրապետական ճակատէն զատ (ընկերվարական, արմատական եւն·), թեր քուէարկած էին համայնա-վարները, ժողովրդականները եւ ուրիշ քանի մը խմբակներ։ Ձեռնպահու-թիւն յայտարարած էին անկախները(83)։

Ինչպէս դիտել կուտան տեղական թեր-թերը, համայնավարներուն քուէն անա-կնկալ չէր, սակիզբին իսկ յայտարարուած ըլլալով։ Ժողովրդականները և ձախ հան-րապետականները որոշեցին վստահու-թեան քուէ տալ վիճաբանութիւններէն ետք, մինչդեռ նախապէս կ'ուզէին ձեռն-պահ մնալ։

Կառավարութեան յայտարարութիւնը մանաւորապէս կը ծանրանար Ալժերիոյ հարցին վրայ, յիշելով նաեւ Մարոկի եւ Թունուզի խնդիրները։ Սահմանադրու-թեան բարեփոխման եւ հանրային հաս-տատութեանց բարենորոգման մասին ալ խօսելով, անոնց կարզադրութիւնը կը ձգէր Ազգ· Ժողովին։

Ալժերիոյ մասին ըսաւ· — Կառավա-րութեան կամքն է ամէն բանէ առաջ վե-րահաստատել խաղաղութիւնը, փարա-տել երկիւղը, եւ այդ իսկ առաջադրու-թեամբ դադրեցնել ահաբեկչութիւնը եւ կոյր զսպումը։ Ցեւոյ կազմակերպել բնակչութեան երկու տարրերուն համա-կեցութիւնը, զսկզ տալ երկրին տնտեսա-կան եւ ընկերային զարգացման· ապա ու-րեմն պահպանել եւ զօրացնել անքակտելի միութիւնը Ալժերիոյ եւ մայր երկրին՝ Ֆրանսայի միջեւ։ Հա՞րկ է բացատրել թէ ի՛նչ պիտի ըլլար Ֆրանսան առանց Ալժե-րիոյ եւ Ալժերիան առանց Ֆրանսայի։ Պատմութիւնը եւ մարդկային չիւմնները անոնց միջեւ հիւսած են անհրաժեշտ կապեր, օգտակար՝ թէ մէկուն եւ թէ միւսին համար։ Ուրեմն հարկ է միեւնոյն ատեն ճանչնալ եւ յարգել Ալժերիոյ բա-րոյական անձնաւորութիւնը եւ իրակա-նացնել Ալժերիոյ բոլոր բնակիչներուն քաղաքական կատարեալ հաւասարութիւ-նը։ Հարկ է հանդիսաւորապէս յայտա-րարել Ազգ· Ժողովին կողմէ թէ որեւէ պարագայի մէջ Ալժերիոյ վերջնական ճա-կատագիրը պիտի չվճռուի միակողմանի կարզադրութեամբ։ Ցեւոյ հարկ է ա-ռանց երկդիմութեան յայտարարել թէ պիտի չընդունինք ոչ բռնի լուծում մը պարտադրուի կամ բնակչութեան միայն մէկ տարրը յաւակնի իր ըմբռնումները պարտադրել միւսին»։

Վարչապետը այս առթիւ բացատրեց թէ կառավարութիւնը ճշմարտապէս ժողո-վրդական քուէարկութիւն մը պիտի կա-տարէ անյապաղ, ազատ ընտրութիւննե-րով։ Պիտի լուծուի Ալժերիոյ ընդհ· ժո-ղովը եւ այդ երկիրը իր ներախորհուրդը պիտի ունենայ Ֆրանսայի Ազգ· Ժողովի մէջ։ Ցեւոյ՝ կարզ մը օրէնքներ պիտի առաջարկուին, զարեւնորոգումներ կա-տարելու համար։ Ներկայիս կարեւոր չէ նուազեցնել Ալժերիոյ մէջ զործող զին-ւորական ուժը։ Անմիջապէս պիտի ար-ձակուին քաղաքական յանցաւորները եւ միջոցներ ձեռք պիտի առնուին թշուառու-թեան դէմ, բարենորոգումներ պիտի կա-տարուին եւն.։ «Նախարար դեսպան մը ղրկելով Ալժերիա եւ երկու խորհրդա-կաններ դնելով անոր տրամադրութեան տակ, կառավարութիւնը կ'ուզէ ապացու-ցանել թէ ուժգնօրէն պիտի գործէ եւ յարգել պիտի տայ իր որոշումները»։

(Շար.ը կարդալ Դ· էջ)

⁂ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ⁂

*

«ԿՈՆՏՐԱՏԻՒԼՈՒԹԻՈՆ» ՁԱՅՆ ՄԸ

«Հայաստանի Կոչնակ»ը, որ բարե-խառն թերթի համբաւ ունի թէ ուղղու-թեամբ եւ թէ բովանդակութեամբ, շահե-կան գրութիւն մը տպած էր 1955 Դեկտ· 24ի թիւին մէջ։

Հայրենակից մը, Հ· Գ· Մօգեան, պա-տահաբար ձեռք կ'անցընէ Երեւանի «Սո-վետական Հայաստան» ամսագրին երկու թիւերը։

Եւ կը փորձէ ուշադրութեամբ կարդալ, իմանալու համար թէ «մեր հայ ակադե-մականները որեւէ բարեփոխութիւն ենե՞ր մուծա՞ծ են իրենց որդեգրած ուղղագրու-թեան մէջ»։

Մարդը հանոյքով կը դիտէ ամսագրին *արտաքներեւոյթը*?, գունաւոր եւ ոչ-գունաւոր նկարները։ Բովանդակութիւնն ալ հաճելի կը գտնէ, ուրախալուր լու-րերով։

— «Ասոնք ամէնն ալ աղէկ, բայց երբ սկսայ կարդալ վերոյիշեալ ամսագրին թիւերը, մանկութիւնս յիշեցի, կարծես թէ նոր կարդալ՝ հեզել կը սկսէի· չատ դժուարութեամբ կրնայի զիրերը մէկմէ-կու կցել ու իմաստ մը դուրս բերել։

Տարմանելի պտոյ մանաւանդ օտար բա-ռերու հնչարանութիւնը՝ հայկական տա-ռերով արձանագրուած թուղթին վրայ։ Գրութիւններ խճողուած են ռուսական բառերով, այնպէս որ ընթերցանութիւնը հաճոյք մը ըլլալէ առաջ տանջանք մը։

Ամսագիրը մէկդի ձգելով սկսայ մտա-ծել թէ արդեօք ինչո՞ւ համար հայ լեզուն այսքան փոխուեցաւ... երկար մտածեցի, բայց չկրցայ լուծել հանելուկը»։

Խե՜ղճ բարեկամ։ Մենք որ աւելի մօտ ենք երեւանին, մինչեւ այսօր ալ չենք յաջողած լուծել այդ «հանելուկը», ո՞ւր կը մնայ որ դուք լուծէք հեռաւոր Ամերի-կայէն ...

Բայց ո՞վ ըսաւ թէ հանելուկ է այս պատկերազարդ խայտառակութիւնը, ուղղագրութեամբ թէ շարադրութեամբ։

Ամէն բան վերի վայր շրջելու մարմա-ջին մէջ, մարդիկ մեր մայրենի լեզուն ալ փորձանիւթ (ճոպայ) համարելով, իրենց ուզածին պէս կը խաղան, ամենայն տգի-տութեամբ։

Միւս կողմէ, երկիրը այնքան «ազատ ու անկախ է» որ, Հայկազեան բառարա-նին բառերը գործածելու համար անգամ «դեկրէտ»ի կը կարօտին։

Դուք միայն *Սովետական Հայաստան* ամսագրին երկու թիւերը տեսեր էք։

Իսկ եթէ համեմուն օրաթերթը, նոյն իսկ «*Սովետական Գրականութիւն*» ամ-սագիրը եւ ուրիշ հրատարակութիւններ ալ տեսնէիք, ոչ թէ հեգելով կարդալ պի-տի փորձէիք, այլ ձեր գիտցած հայերէնին ալ պիտի մոռնայիք։

Յօդուածագիրը կը յայտարարէ թէ «չատ շատեր գոհ պիտի մնային, եթէ Խ· Հա-յաստանի ակադեմականները Սփիւռքի ընթերցողներուն բաղձանքը նկատի ունե-նալով դառնային մեր նախահարց սովո-րական ուղղագրութեան»։

Ահաւասիկ *մի բուրժուա — նացիոնա-լիստ ռեզիդիվիստ, կոնտրռեվոլուցիոն ա-վանտուրիստ* որ ուզում է լիկվիդացնել *մեզ պրոլետարիս կուլտուրան*»։

ՎԱՀԷ

ԱՆԳԼԵՒԱՄԵՐԻԿԵԱՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ԱՌԱՋԱՐԿԻՆ

Անգլիոյ վարչապետը եւ նախագահ Այզընհաուըը չարունակելով իրենց խո-սակցութիւնները, առջի օր մասնաւորա-պէս քննեցին Միջին Արեւելքի խնդիրները։ Իրարկնեք կ'ըսեն թէ երկու կառավարութիւնները մտացած յայտարարութիւն մը պիտի հրատարա-կեն, իբրեւ պատասխան Մարշալ Բուլ-կանինի։ Այս առթիւ պիտի յիշեցնեն թէ կը սպասուի որ Խ· Միութիւնը գործօրէն ապացուցանէ իր հաւատարիմքները պայ-մանաւորութեան, փոխադարձ հակակշռի, ա-պահովութեան եւ ժողովուրդներու ինք-նորոշման իրաւունքի մասին։ Գալով Մի-ջին Արեւելքի հարցին, Անգլիա անհրա-ժեշտ կը դտնէ բարձրացնել արտադ-րուած տնտեսական օգնութիւնը։ Այս-րիկա վերապահ է, դիտել տալով թէ ներկայ ընտրական պայքարի ատեն դըժ-ուար է նոր յանձնառութեանց տակ մըտ-նել։ Միւս կողմէ, երկու երկիրները տար-բեր չահեր ունին արաբական երկիրնե-րուն մէջ, զլխաւորաբար քարիւղի չա-հագործման համար։

Ամէն պարագայի մէջ, երկու երկիրնե-րը տեսականօրէն համամիտ են, բայց կը տարբերին՝ գործունէութեան մեթոտնե-րու տեսակէտով։ Իրարկնեք կը կարծեն թէ դժուար պիտի ըլլայ միացեալ ծրա-գիր մը կազմել այս մասին։

Ծայր· Արեւելքի հարցին առթիւ ալ ո-րոշ անհամաձայնութիւններ կը տիրեն։

(Շար.ը կարդալ Դ· էջ)

ԱՆՍՈՎՈՐ ՅՈՒՐՏ

Երէկ սառնաշունչ յուրտ մը կը տիրէր Փարիզի եւ ամբողջ Ֆրանսայի մէջ։ Շատ աւելի ծանր լուրեր կը հասնին ուրիշ եր-կիրներէ։ Ջերմաչափը զերոյէն վար 53 կը ցուցնէ սկանտինաւեան երկիրներու մէջ։ Լոնտոնի թերթերը կը զրեն թէ Սի-պերիոյ քամին Եւրոպա հասած է։ Սաս-տիկ ցուրտէն կը նեղուին Անգլիոյ, Գեր-մանիոյ, Պելժիոյ եւ ուրիշ երկիրներու մէջ ուր ձիւն կը տեղայ։ Փարիզի մէջ խարուսիկ արեւ մը կը հեղնէ ցուրտը, ինքն ալ զողզողալով։ Անընդհատ ձիւն կը տեղայ նաեւ Իտալիոյ մէջ։ Ջիւնախառն մրրիկի մը մատնուած է Անգլիան։ Սի-պերիական ցուրտ՝ Մոսկուայի մէջ(38ս)։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Ալժերիացին հասած վերջին տեղե-կութեանց համաձայն, բուռն կռիւներ տեղի կ'ունենան Մարոքի սահմանամերձ չրջանին մէջ։ Տասը հազար Ֆրանսական զինուորներ կը հետապնդեն ըմբոստները։ Կոստանդինի չրջանին մէջ երեւան հան-ուեցաւ զինքի պահեստ մը։

ԹՈՒՆՈՒԶի մէջ հետապնդումները կը չարունակուին ծայրայեղ ազգայնական Սալահ Պեն Եուսէֆի դէմ։ Կ'ըսուի թէ փախստականը դաւ մը սարքած էր, տա-պալելու համար ներկայ կառավարու-թիւնը։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ վարչապետը յայտնած է թէ պատրաստ է մէկ քիլոմեթր հատ քաղե-լու իր զօրքը Իսրայէլի սահմանագլուխ-ին, եթէ Իսրայէլն ալ այնպէս ընէ։ — Յունուար 31ին Գահիրէ հասաւ «Միկ» օդանաւ մը զոր չեխական կառավարու-թիւնը իրրեւ նուէր զրկած էր Եգիպտոսի վարչապետին։ Այս առթիւ յուզադրուե-ցան Զեխոսլովաքիայէն գնուած միւս օ-դանաւերը։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ·— Վարչապետը եւ զօր· Քաթրու Ալժերիա պիտի երթան յառաջի-կայ չաբթու։

× Ցուրտը զերոյէն վար 12 աստիճան էր երէկ։ Մասնագէտներ կը կարծեն թէ պիտի չարունակուի։

× Պաշտօնանկ եղաւ Խ· Միութեան ներքին նախարարը, զօր· Ս· Կրուգլով։

ՆՈՓՈՍԸ ՆԱ ԱՂՋԻԿԻՆ

Ճաշած լուծ ենք կոչում, որ ճաշից հետո մեկ 1914թ. մեզ ոչ մի ուշադրություն չդարձնեն, կամ եթե էլ դիմենք, դրան լուրջ նշանակություն չտան։ Ուրիշ ոչինչ, միայն թե մեզ ուշադրության արժանացնեն։ Ես ինձ համար ընտրել եմ ամենավերջին միջոցը։ Ես ամեն ինչ անում եմ, որ ինձ նկատեն։ Ես ամեն ինչ անում եմ, որ ինձ ուշադրության արժանացնեն

Ր. ՔԱՐԱՆԼԻՔԻ ՍԽԱԼ ԳԵՏ ԱՂՋԻԿԸ

ԶՈՒԿԱՅՈՒՄ ՍԽԱԼՈՒԹՅԱՆ ԵՒ ԿԱԽԱՐԱՆՔԻ ՀԱՄԱՐ

Ա. ՄԱՍ

Մեր գրեթէ ամէն մի ընթերցող գիտէ, որ Ջիւանի մէջ ապրում է մի հայ աղջիկ, որի անունը ամբողջ Կովկասում է՝ իբրև ամենից ճարպիկ ձիաւորուհու, որ երբէք ոտքով չի գնում, միշտ ձիու վրայ է նստում, ամէն տեղ ձիով է գնում, ձիով է գալիս, ձիով է գիշերում, ձիով է ուտում, ձիով է խմում, ձիով է քնում, ձիով է երազ տեսնում, ձիով է ամուսնանում, ձիով է ամուսնութիւնից յետոյ մեղրամիսը անցկացնում, ձիով է ծնունդ տալիս, ձիով է մկրտութեան տանում, ձիով է ամէն կիրակի եկեղեցի գնում, ձիով է ամէն շաբաթ շուկայ գնում, ձիով է ամէն օր ման գալիս, ձիով է ամէն տեղ գնում, ձիով է ամէն տեղ

ՈՒՐԻՇ ԱՐՏԱՔԻՆ ԵՒ ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐ

Ցայտաբարուքիւնը անհրաժեշտ կը դանէ նոր փորձ մը կատարել Արեւելքի եւ Արեւմուտքի բանակցութիւնները վերսկսելու եւ դինադադարութիւնը յաջողցնելու համար, ինչ որ կրնայ դիւրացնել Գերմանիոյ միացումը եւ ապահովու-թեան ցանցի մը հաստատումը :

Դալով ներքին քաղաքականութեան, կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք պիտի առնէ դպրոցները բարեկարգելու եւ երիտասարդութեան ապագան ապահովելու համար : Ընկերային եւ տնտեսական ճակատին վրայ, ոչ յաւելում թղթադրամի չյաջաբերութեան, ոչ ալ ֆրանքի արժեզրկում : Անհրաժեշտ է յատուկ միջոցներ ձեռք առնել, ջնջելու համար կարգ մը ընկերային ակներեւ անարդարութիւններ : « Մենք պիտի ընենք միայն կարելին, բայց պիտի ընենք ամէն բան որ կարելի է եւ կը համապատասխանէ դրամին խիստ պաշտպանութեան : Սոխպողականն միջոցներէն մէկն է ստիճանաբար ջնջել չբջանային տարբերութիւնները (աշխատավարձի) : Կարգ մը հաստատութիւններ երկար չարաթի բարձրացուցած են վճարովի արձակուրդը : Կառավարութիւնը կը խորհի ընդհանրացնել այս անօրինութիւնը : Կը խորհինք նաեւ ազգային հիմնադրամ մը հաստատել ծերութեան համար : Կառավարութիւնը պիտի չհատարէ որեւէ նոր ծախք առանց հաստատի աղբիւրներ առաջարկելու :

Ցայտաբարութեան ընթերցումէն վերջ, ահան վիճաբանութիւնները, տեւելով մինչեւ գիշերը ուշ առեն : Կարդով խօսք առին երկու նախկին վարչապետներ, Փոլ Ռեյնօ եւ Տալատիէ, կարգ մը հարցումներ ուղղելով : Երկար ճառ մը խօսեցաւ հաղորդավար ներկայացուցիչը, ժաք Տիւքօ : Ասոնք առաջ, նաեւ, փուժատեան խմբակցութեան մէկ ներկայացուցիչը, ընդհ. ներում առաջարկելով հարկային յանգանքներու համար եւ ըսելով թէ դէմ պիտի քուէարկեն : Ուրիշ փուժատեան մըն ալ մեղադրեց որ Ալժերիոյ նախարար ընտրած են զօր. Քաթրուն :

Վարչապետը հանդարտօրէն պատասխանեց բոլոր հարցումներուն եւ քննադատութեանց, միեւնոյն ատեն զատապարտելով ցեղապաշտական որեւէ արտայայտութիւն : Վերջին պահուն Պ. կը Մոլէ հետեւեալ դիտողութիւնն ըրաւ, պատասխանելով աջակողմեան երեսփոխանի մը որ ըսած էր թէ փոքրամասնութեան կառավարութիւն մը ստիպուած է փնտռել մեծամասնութեան մը աջակցութիւնը :— « Ընտրական պայքարը վերջացած է : Այժմ կառավարելու խնդիր ունինք : Աւելի քան երբեք ժամանակն է որ ըմբռնէք » :

.....

ՍԱՐի երեսփ. ժողովը բանաձեւ մը քուէարկեց որով կը պահանջէ այդ չբջանը միացնել Գերմանիոյ, ջնջելով Ֆրանսայի հետ կնքուած տնտեսական միութիւնը :

ԼԵՀԱՍՏԱՆ նոր օրէնք մը հաստատեց, սահմանափակելու համար ալքոլի եւ վոտկայի վաճառումը : Այս առթիւ հրատարակած հրամանագիրը կ'ըսէ թէ « ազգային պատուհաս դարձած է գինովութիւնը, ապականելով երիտասարդութիւնը » : Հրամանագիրը բոլորովին կ'արգիլէ ոգելից ըմպելիներու վաճառումը 18էն վար պատանիներու եւ ալքոլամոլներու : Կ'արգիլէ ոգելից ըմպելիներ ծախել դպրոցներու մօտ, եւայլն :

ՀՐԷԱԿԱՆ գործակալութեան գործադիր մարմինը կոչ մը ուղղեց արտասահմանի 18 – 27 տարեկան հրեայ երիտասարդներուն որպէսզի Իսրայէլ երթան, մէկ տարի մասնակցելու համար երկրին աշխատանքի եւ զինուորութեան ձեռնարկներուն :

ՀԱՅՈՒ ՄԸ ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ՄԱՀԸ

Մարոքի մեր թղթակիցը կը գրէ թէ բնիկ Թիֆլիսցի Հայ մը, Թադեոս Անանեան, որ իմմիրի ապէտէն վերջ Ցունաստան գացած եւ յետոյ Թապաթ հաստատուած էր, մեռած է խորհրդաւոր պարագաներու մէջ : Ցունուար 21ին իր զբացիները գինքը չտեսնելով, լուր կուտան ոստիկանութեան : Ոստիկանապետը դուռը բանալ կուտայ եւ կը տեսնէ որ Անանեան հոգեվարք է : Հիւանդանոց կը փոխադրեն, բայց կը մեռնի : Երկրորդ օրը ոստիկանութիւնը բանալով իր մթերանոցը, բաւական տոլարներ եւ հազարնոյներ կը գտնէ : Մթերանոցը եւ բնակարանը կնքուած են : Կ'ըսեն թէ մէկ – երկու միլիոնի ապրանք ունի, նաեւ ճոխ կարասիներ : Հայութենէ հեռու կ'ապրէր :

ՀՐԱՒԷՐ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԻ

Աբեւմտ. Եւրոպայի Կ. Կ.ը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ փարիզեան չբջանի բոլոր ընկերները, այս չարաթ գիշեր ժամը 8·30ին, Պարպօթ սրճարանի վերնայարկը, Կառ տիւ Նօր :

Ներկայ կ'ըլլայ ընկեր Գ. ԼԱԶԵԱՆ :

ՀՐԱՒԷՐ ԱՏԱՓԱԶԱՐՑԻՆԵՐՈՒՆ

Հայրենակցական կարեւոր խնդրոյ մը մասին, կարծիքի փոխանակութեան համար, հաւաքոյթ մը որոշուած է, յառաջիկայ կիրակի, 5 փետրուար,, ժամը 16-ին, Լը Ռէժան սրճարանին վերնայարկը, 70 ռիւ Լաֆայէթ, մէթրօ Քատէի ճիւղ դիմացը :

Կը հրաւիրուին բոլոր հայրենակիցները անխտիր, այր թէ կին :

Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

« ԴՈՑԱՄԱՐՏ » ՕՐԱՑՈՑՑՆԵՐ

Մտացողներէն կը խնդրուի դրամները ղրկել հետեւեալ հասցէին .—

M. Djanikian Garabed, 2, Rue Nuvolone
St. Jérôme, Marseille (B. du R.)

ՀԱՑԵՐԷՆԻ ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

ԱԶԳ. ՏԱՆ ՄԷՋ

Հայկազեան վարժարանի հայերէնի դիւրին դասաւանդութիւնները տեղի կ'ունենան ամէն ուրբաթ երեկոյ ժամը 7էն 10 :

Մուտքը ազատ է հայ երիտասարդութեան համար :

Կը դասաւանդէ Տիկին ԷԼԻԶ ԱՅՎԱԶԵԱՆ :

Այս բացառիկ պատեհութիւնէն պէտք է օգտուին մանաւանդ այն աշակերտները որոնք կ'ուզեն հայերէնով մանակ-ցիլ Պաշոյի քննութեանց :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Մանիկ Դաւիթեան, Տէր եւ Տիկին Գէորգ Դաւիթեան եւ զաւակները, ինչպէս նաեւ բոլոր պարագաները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի երեկոյ ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր եւ աղգականին՝

ՄԿՐՏԻՉ ԴԱՒԻԹԵԱՆԻ

մահուան քառասունքին առթիւ, այս կիրակի, Սէն Շարլզ Ա. Պօղոս Պազիլիկէն կեղեցին : Կը հրաւիրուին աղգացեալին յիշատակը յարգողները :

*
**

Այս առթիւ Տէր եւ Տիկին Պետրոս Փափազեան երեք հազար ֆրանք կը նուիրեն Մոնմորասիի Հանդստեան Տան, ի յիշատակ աղգացեալ Մկրտիչ Դաւիթեանի :

Սառնալ «Ցառաջ»էն :

ՄԱՑԻՍ 28

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Շաբաթ Մայիս 26ին, Զ. խաղաբապէ – տարաւին սրահը :

ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ — ԵՐԵԿՈՅԹ

Կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. «Մուրատ» խումբի կողմէ, Փետրուար 11ին, չարաթ իրիկուն, Լը Փոնթէ, Լա Քրուա Վէրթի մէջ :

Կը խօսի ընկեր Տ. ԹԱԴՈՑԵԱՆ :

Կը մասնակցին Հ. Ց. Դ. Սէն Լուի նըւագախումբը եւ Հ. Ց. Դ. կարատնի թատերախումբը :

Ներկայացում, երգ, նուագ, արտասանութիւններ, հայկական եւ եւրոպական պարեր :

Մանրամասնութիւնները տեղին վրայ :

«ՑԱՌԱՋ» ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

Տէսինէն օր. Լուսին Լիւլէճեան մէկ տարեկան «Ցառաջ» կը նուիրէ իր օրը՝ Պ. Արամ Լիւլէճեան – Վարդապետեանի :

Վալանսէն ոմն «Ցառաջ»ի ընթերցող մը հազար ֆրանք կը նուիրէ թերթին բարգաւաճման համար, նոյնքան ալ մեր բարեկամներէն Պ. Ասլանեան (Վենսէն) :

ՀԱՅԿ. ՄՇԱԿՈՑԹԸ ՋԱՑՆԱՍՓԻՒՌԻՆ

Մոսկուայի ռատիոկայանը (կարճ ալիք 41 եւ 49 մեթր) , Փետր. 8ին ժամը 20ին տեսութիւն մը պիտի պարզէ հայկական մշակոյթին եւ գեղարուեստին մասին :

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

ՀԱՑԱՍՏԱՆ

Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի ամառզբին 1956 Փետրուարի թիւը, ճոխ եւ այլազան բովանդակութեամբ (հայերէն եւ ֆրանսերէն) :

Յօդուածներ ունին Շ. Նարդունի, Շ. Միսաքեան, Ս. Շաքէ, Սուրէն Փափազեան : Տեղեկութիւններ երիտասարդական չարժման մասին եւայլն :

Տարեկան բաժնեգին 450 Ֆր : Հասցէ՝

K. Papazian, 25 Rue Martial Boudet,
Chaville (S. et O.) ou 17 Rue Bleue
Paris (9e).

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

Տ. Տ. ԳԷՈՐԳ Զ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
ԿԵԱՆՔԸ ԵՒ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆԸ

Հրատ. Մայր Աթոռ, Էջմիածին, 1955, պատկերազարդ, 180 մեծադիր էջ, գին 300 ֆրանք :

Դիմել Փարիզի Հայոց եկեղեցին, 15 ռիւ Ժան Կուժօն :

— ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ —

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. «Սեւակ» խումբի ժողովը այս ուրբաթ ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին :

ՎԻԼԻՆ.— Հ. Ց. Դ. «Անի » կոմիտէին ընդհ. ժողովը այս չարաթ , ժամը 21ին, Օհանջանեան ակումբը : Բոլոր ընկերներուն նկատմամբ պարտաւորիչ :

Ց. Կ. ՀԱԶԻ Իսիի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը՝ այս ուրբաթ ժամը 21ին, Իրմհեան սրահին մէջ : Հաշուետուութիւն եւ պատգամաւորի ընտրութիւն :Կը խնդրուի բոլոր Հաչուհիներէն ներկայ ըլլալ ճիշդ ժամուն :

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՀԱՑ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱ-ԿԱՆՆԵՐՈՒ հերթական դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ ուրբաթ 3 Փետր., ժամը 21ին Ազգ. Տան մէջ : Դասախօս՝ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ :

Նիւթը՝ Հայերը Ֆրանսայի մէջ՝ սկիզբէն մինչեւ 17րդ դարու վերջը :

Դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ Հայերէն : Մուտքը ազատ է :

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Un bon tourneur — outilleur connaissant découpage et emboutissage.

Դիմել ժամը 9էն առաջ :

M. E. H. 13, Rue du Soleil, Paris
MEN. 41 - 67.

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

ԿՐԸՆՈՊԼ.— Մարաիկներու Միութիւնը իր տարեկան պարահանդէսը կ'ունայ Թավէրն տէ 3 Տօֆէնի սրահին մէջ, պատուական նախագահութեամբ նահանգապետ Պ. ՖՐԱՆՍԻՍ ՌԱՈՒԼԻ, զօր. ՎԱԼԼԷՔ ՏՕԶԻԱ եւ քաղաքապետ ՏՈՔԹ. ՄԱՐԹԻՆԻ :

Նախագահութեամբ Պ. ԼԻԻՍԻԷՆ ՊԱՐԼԷ

Այս չարաթ գիշեր ժամը 9էն մինչեւ լոյս : Գեղարուեստական բաժնին իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն՝ Օր. Տողրամաճեան (բզ), Տիկիններ Սոֆիա եւ Նատիա (Կովկասեան պար) :

Նուագախումբ ԺԱՒՌի ԼԸ ՊՕԱԻ :

Տոմսակները ապահովելու համար դիմել վարչութեան անդամներուն կամ Քէֆ Փրոկրէ, Փլաս Նօթր Տամ :

Մուտք 300 ֆրանգ :

ԳՈՐԾ ԿԸ ՓՆՏՌԷ

Մանկապարտէզպանուհի մը, Տիկին Նազարեան, որ երկար տարիներ պաշտօնավարած է Սուրիոյ հայ դպրոցներուն մէջ, պատրաստ է պաշտօնավարելու որ եւ է հայկական դպրոցի մէջ :

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝

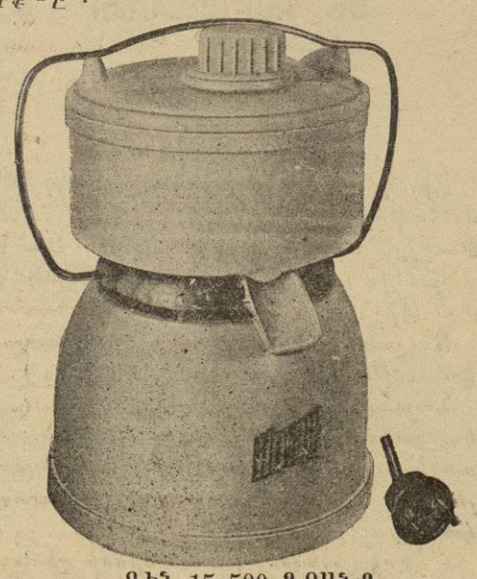
Պ. Արամ Պետիկեանի՝

7, Rue Berlioz, Marseille

Centrifugeur Electrique

Բժիշկները չարունակ կը յանձնարարեն դործածել, բանջարեղէնի եւ պտուղներու հիւթը առողջապահական տեսակէտով :

Ահաւասիկ կատարելադործուած դործիք մը :

ԳԻՆ 15·500 ՖՐԱՆԿ

Դիմեցէք ձեր էլեկտրագէտին կամ

APPAREILLAGE ELECTRO-MECANIQUE
14, Rue Rochambeau, Paris (9)
Գաւառ կը ղրկուի
Centre remboursement

ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՑԵՐԵԿՈՅԹ – ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ԵՐԿՈՒ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲՈՎ
Կազմակերպուած
ՀԱՑ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԿՈՂՄԷ
Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4–12
«LES AMBASSADEURS»
3, Avenue Gabriel, Champs - Elysées Métro Concorde
Մասնակցութեամբ
RUDDY CASTEL et son orchestre du CAROLL'S
et Orchestre MICHEL CATHEBRAS
Սիրայօժար մասնակցութեամբ
EDDY MARNAY, accompagné d'EMIL STERN
et JACQUES ACHDJIAN (de Bruxelles), le jeune fantaisiste de la chanson française.
Կանխաւ ապահովեցէք ձեր սեղանները հետաձայնելով ELYsées 67 - 03

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
Ընկերակցութեամբ
PAUL MAURIAT
ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԻ
18 Փետրուար, Շաբաթ ժամը 22էն մինչեւ առաւօտ
VAMPING LES CATALANS
Նախաձեռնութեամբ
ՄՈՒՐԱՏ – ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՆԱԽԿԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
Տոմսերու համար դիմել՝
Պ. Զաւէն Նահապետեան (տպարան)
36, Rue des Dominicaines, Tel. CO. 27-61
Պ. Արամ Շեխիկեան
Pharmacie Barrière, 1, Bd. d'Athènes Tél. CO. 33-80
Պ. Սուրէն Էքսէրճեան 40, Canebière, Marseille, Tél. CO. 30-88

Imp. «Araxes», 46, Rue Richer - Paris (9e)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ցրաճսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1500

Արտասահման տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ 3 ՓԵՏՐՈՒԱՐ • VENDREDI 3 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7894 32e ANNEE — Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3305

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԱՀԱ ԱՅՍՊԷՍ ԿԸ ԳՈՐԾԵՆ

•

Բացառիկ երեւոյթ մը կը պարզէր Ֆրանսայի Ազգ. ժողովին երեքշաբթի օրուան նիստը :

Ժողովը հրաւիրուած էր լսելու նորա – կամ դահլիճին յայտարարութիւնը եւ իր դիրքը ճշդելու : Ամէնքն ալ անհամբեր կը սպասէին ելքին : Մանաւանդ որ իշխա – նութիւնը յանձնուած էր ընկերվարական – ի մը, ճիշդ այն պահուն երբ ծանր տագ – նապի մը մատնուած է երկիրը :

Միայն Ալժերիոյ խնդիրը վերջերս հարցական մը կը կազմէր, ներքին թէ արտաքին տեսակէտով :

Յետոյ , փոքրամասնութեան դահլիճ մըն էր որ վտահութիւն կը պահանջէր , իր 150 կուսակիցներով :

Փորձութեան ընդհան էր թէ այլեւ եւ թէ ձախին համար : Քննութեան կ'ենթար – կուէին իւրաքանչիւրին իմաստութիւնը և քաջութիւնը :

Ու արդիւնքը եղաւ օրինակելի :

Կարգ մը թերթեր կը մատնանչեն խան – դավառութեան պակասը : Կ'ուզեն ըսել թէ մտայղ էր մթնոլորտը եւ թէ ծանրու – թիւն մը կը ճնշէր առնախօսներուն ինչ – պէս եւ ունկնդիրներուն վրայ :

Կրնա՞ր ուրիշ կերպ ըլլալ, երբ նորընտիր Ազգ. Ժողովը եւ անկէ բխած կառա – վարութիւնը գործի կը սկսին ընդհանուր անստուգութեան մէջ, ծանրակչիռ հոգե – բով : Երբ արտաքին աշխարհն ալ, աչք ու ականջ լարած, անձկութեամբ կը հետեւի անցուդարձին :

Ժողովին առնազրութիւնը կ'ապացու – ցնէ թէ ոչ խմաստութեան, ոչ ալ քաջու – թեան կայծեր պակսեցան :

Առաջին օրինակը կուտար վարչապետը ինք, Պ. Կի Մոլէ, իր չափաւոր այլ վըճ – ռական յայտարարութեամբ :

Առանց չհայլաբան խոստումներ տալու, կը բացատրէր թէ ինչ պիտի կրնան ընել, ներկայ պարագաներուն մէջ :

Գիտակից դիրք մը բռնեցին նաեւ մեծ հոսանքները, երբ կարգը եկաւ թեր կամ դէմ քուէարկելու կամ ձեռնպահ մնալու :

Ինչպէս միշտ, այս անգամ ալ մասնա – ւոր ռազմավարութեան մը կը հետեւէին համախմբավարները :

Տեսնելով որ յոյս չկայ Ժողովրդական ձակատի կառավարութիւն մը կազմելու, յաջորդ 1936ի, անոնք փաղաքշական դիրք մը բռնած են վարչապետին հան – դէպ : Կ'ուզեն ապացուցանել թէ չի կրնար գործել առանց իրենց աջակցութեան :

Այս պատճառով ալ, վստահութեան քուէ տուին, թէեւ դահլիճին ծրագիրը մեծ մասով կը հակասէ իրենց տեսակէտ – ներուն :

Եւ երբ իրենց առաջնորդը, ժաք Տիւք – լօ, որոշ յանձնառութիւններ կը պահան – ջէր, կի Մոլէ պատասխանեց .

— « Պ. ժաք Տիւքլօ համայնակուլ խանդաղատանք մը ցոյց տուաւ ինձ հան – դէպ : Պահանջեց յանձնառութիւններ ստանձնել : Ես որ եւ է յանձնառութիւն պիտի չստանձնեմ համայնավար կուսակ – ցութեան հանդէպ : Ես յանձնառութիւն – ներ պիտի ստանձնեմ Ազգ. ժողովին եւ երկրին առջեւ» :

Ուրիշ առաջարկի մը առթիւ, չնորհա – կալութիւն յայտնելով իրեն ընծայուած մեծարանքին, կի Մոլէ յայտարարեց .

— « Կ'ուզէի որ Ֆրանսայի մէջ հաս – տատուէր հետեւեալ կանոնը.— Կրնանք հակառակորդներ ըլլալ բազմաթիւ տե – սակէտով, եւ սակայն իրար յարգել» :

Ահա թէ ինչպէս կը խօսին ու կը գոր – ծեն մեծ ազգի մը զաւակները, երբ դէմ դիմաց կուգան, ազգային հոգեր քննելու համար :

Գաղափարական պայքար, բայց նաեւ մարդավարի վերաբերում, փոխադարձա – բար :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԴԱՀԼԻՃԸ ԳՈՐԾԻ ՁԵՌՆԱՐԿԵՑ

■

ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ԱԼԺԵՐԻԱ Կ'ԵՐԹԱՅ

ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ԿՈՉ ՄԸ ԲՈԼՈՐԻՆ

Ազգ. ժողովին վաւերացումէն անմիջա – պէս ետք, նոր դահլիճը գործի ձեռնար – կեց : Վարչապետը Հանրապետութեան նախագահին ներկայացուց կառավարու – թեան անդամները : Նախորդ վարչապե – տը՝ Պ. Էտ. Ֆոր կատարեց իշխանու – թեան փոխանցումը : Այսօր , չարաթ , պի – տի դումարուի նախարարական առաջին խորհուրդը, քննելու համար ամէնէն հր – ատապ խնդիրը , — Ալժերիա : Վարչա – պետը Ալժէ պիտի երթայ յառաջիկայ չարթու, հասատաւելու համար նոր նա – խարար – մարզպանը, զոր . Քաթրու կը կարծուի թէ ճամբայ պիտի ելլէ երեք – չարթի օր , ընկերակցութեամբ երկու փոխ – նախարարներու որոնց յանձնուած են Ալժերիոյ վարչական եւ զինուորական գործերը : Ալժէ հասնելէ անմիջապէս վերջ, վարչապետը հանդիսաւոր կոչ պիտի ուղղէ թէ եւրոպացիներուն եւ թէ Իսլամներուն :

Ազգ. ժողովը երկկ սկսաւ քննել վիճելի ընտրութեանց խնդիրը : Մասնաւոր յանձ – նախումբին տեղեկագիրը կը յիշէ երեսուն վիճելի պարագաներ որոնց տասնեմեկը կը վերաբերի փուժատեան երեսփոխան – ներու : Բուռն վիճաբանութիւններ կը սպասուին այս առթիւ :

× Տեղական թերթերը կը կարծեն թէ կի Մոլէ եւ զօր . Քաթրու պաղ ընդունե – լութիւն մը պիտի գտնեն Ալժէի մէջ : Քազաքին երեք ֆրանսերէն թերթերը , ո – րոնք ֆրանսացի գաղթականներու տես – կէտները կ'արտայայտեն, ուժգնօրէն կը քննադատեն վարչապետին յայտարարու – թեան կարգ մը մասերը : Պ. Կի Մոլէ կ'առաջարկէր ընտրութիւններ կատարել անյապաղ, որպէսզի անոնց արդիւնքին համաձայն առեղծուի ալժերիական դե – կավարութիւն մը, բանակցելու համար Ֆրանսայի հետ : Ալժերիոյ Ֆրանսացինե – րը դժգոհ են որ դահլիճին ծրագիրը կը նախատեսէ միայն մէկ ընտրական ժո – ղով, Ֆրանսացի եւ իսլամ քուէարկունե – րով եւ թեկնածուներով : Ներկայ դրու – թեամբ կը կազմուին երկու ընտրական ժողովները , մէկը Ֆրանսացիներու , միւսը Իսլամներու համար : Երկու հատ – ուածները առանձին կ'ընտրեն իրենց թեկ – նածուները Ալժերիոյ ընդհ. ժողովին հա – մար : Ֆրանսացիները, որոնց թիւը 1.500 – 000ի կը հասնի , դիտել կուտան թէ իրենց քուէները պիտի խեղդուին ինը միլիոն բնիկներու ձայներուն մէջ :

Ինչպէս դրած էինք երէկ, Պ. Կի Մոլէ իր յայտարարութեան մէջ «անքակտելի » համարելով Ֆրանսայի եւ Ալժերիոյ կա – պերը , միեւնոյն առեն կ'ըսէր թէ անհր ժեշտ է յարգել Ալժերիոյ բարոյական անձնաւորութիւնը : Կարգ մը շրջանակներ – ու կարծիքով , վարչապետը այս յայտա – րարութեամբ կ'ուզէ ջնջել այն աւանդա – կան կարծիքը թէ Ալժերիոյ չորս նա – հանգները նոյն հանդամանքն ունին Ֆր – անսայի համար ինչ որ բուն Ֆրանսական նահանգները : Կարեւոր թերթ մը, « Էքս ա'Ալժէ» դիտել կուտայ թէ մէկ ընտրա – կան ժողովի դրութեամբ, Ֆրանսան ուշ – կանուխ դուրս պիտի ձգուի Ալժերիայէն :

Ուրիշ յատկանշական պարագայ մը , — Ալժէի քաղաքապետը , ժաք Շըվալիէ յայտարարեց թէ բարի գալուստ պիտի չմաղթէ Պ. Կի Մոլէի եւ զօր . Քաթրուի , երբ իրենց քաղաքը հասնին :

× Վաւերացման քուէներու թիւը բա – ցառիկ համարելով հանդերձ , չատեր կը կարծեն թէ դահլիճը մեծ դժուարու – թեանց պիտի հանդիպի յառաջիկային :

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

*

… ԵՒ ԴԱՐՁԱՆ ՓՈՇԻ

Երէկ հայ առեւտրականի մը մահը կը հաղորդէր Մարսէյի մեր թղթակիցը :

Թագւոր Անանեան, ծնած՝ Թիֆլիս եւ ծնողքին հետ Իզմիր փոխադրուած, ատեն մը Յունաստանի մէջ քափառելէ ետք, Ռապաթ կը հաստատուի 27 տարի առաջ :

Անցեալ Յունուար 27ին իր դրացիները տեսնելով որ չերեւար, կը դիմեն ոստի – կանութեան :

Ոստիկանական տեսուչը բռնի բանալ կուտայ բնակարանին դուռը եւ Անանեա – նը կը գտնեն հոգեվարք : Անմիջապէս կը փոխադրեն հիւանդանոց, ուր կը մեռնի :

Յաջորդ առտուն ոստիկանապետին յանձնարարութեամբ, չորս Հայեր կը տանին կը թաղեն մեռելը :

Նոյն ատեն մթերանոցը բանալով, կը գտնեն ոսկի, տոլար եւ հազարնոցներ :

Թէ մթերանոցը եւ թէ բնակարանը կըն – ճուած են այժմ : Միայն մթերանոցին ապրանքը հանի մը միլիոն փրանկի ար – ժէք ունի, առանց հաշուելու բնակարա – նին կարասիները եւ ուրիշ հարստու – թիւնները :

Իր կինը մեռած է եղեր 1937ին :

Նամակագիրը այս տեղեկութիւնները հաղորդելով, կ'ըսէ թէ բաւական թիւ մը կը կազմեն այս կարգի Հայերը :

— *Մեքենսի , Քազապլանքայի եւ ուրիշ քազաքներու մէջ կան բաւական թիւով Հայեր , որոնք ղիրք եւ դրամ ունին եւ առաջին կ'ապրին : Անոնցմէ անոնք ալ միեւնոյն վախճանը պիտի ունենան …*

Ըսել կ'ուզէ թէ պիտի փոշիանան ոչ մի – այն մարմնով, այլեւ հարստութեամբ ու անունով, առանց հետք մը ձգելու իրենց ետեւին :

Նատ մը պատմութիւններ լսած եմ այս – պէս «առանձին ապրող», իրենց ժողո – վուրդէն եւ անոր հոգերէն կտրուած Հա – յերու մասին :

Կան որ մտքով եւ սրտով բարացած , օրը իրիկուն կ'ընեն դաւեր լարելով իրենց հայրենակիցներուն, նոյն իսկ ազգական – ներուն դէմ :

Ուրիշներ ամբողջովին անձնատուր՝ այ – լազան զուարճութեանց, երբեմ չեն անդրադառնար որ առտու մը մոխիրի վը – րայ պիտի նստին :

Ամէնէն բախտաւորն ալ օր մը ոստիկա – նութեան միջոցաւ պիտի գտնուի անշնչա – ցած կամ հոգեվարք իր բնակարանին կամ վանառատան մէկ անկիւնը, եւ դժուար պիտի ըլլայ ճարել երկու – երեք Հայեր, գոնէ շաբիտի յուղարկաւորութիւն մը սարբելու համար :

Ոչ տէրտէր, ոչ ժամկոչ, ոչ ալ տիրա – ցու մը, որպէսզի հանի մը աղօթք ար – տասանեն :

Այն ատեն փա՞ռք պիտի տան տարիներ առաջ Պոլսոյ մէջ թաղուած անտէր Մկո – յին, որ գոնէ երկու հայրենակից ունէր, իր ճաղը շալկելու համար, ետեւէն ալ գեղջուկ տէրտէր մը՝ մաշած փիլոնով …

— *Որո՞ւ համար կը գրես այս հոգեշահ բարոզը :* Այդ մարդիկը հայերէն քերք կը կարդա՞ն :

= *Երբ ժամը հնչէ, հայերէնի տա՛ռն անգամ պիտի փնտռեն, բայց պիտի չգտ – նեն : Հայերէն «Հայր Մեր» մը պիտի մու – բան եւ պիտի չլսեն …*

Քահանե՛ր այսպէս օտար երկիր հնկան փոշեթաթախ, հարստացան ու յդփացան, մոռնալով երեսից ժողովուրդը եւ ամէն մարդկային պարտականութիւն : Եւ յան – կարծ դարձան փոշի, ամէն տեսակէտով :

Հազիւ տասնէն մէկը լացող մը ու – նեցաւ իր վրայ …. Վ.Ա.Հ.

ԱՆԳԼԵՒԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԺՈՂՈՎԸ ՎԵՐՋԱՑԱՒ

•

ՄԻԱՑԵԱԼ ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԵՒ ՈՒՐԻՇ ԽՆԴԻՐՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Փետրուար մէկին վերջացան անդլեա – մերիկեան խօսակցութիւնները : Այս առ – թիւ միացեալ յայտարարութիւն մը հրա – տարակուեցաւ օրակարգի բոլոր խնդիր – ներու մասին : Այս յայտարարութեամբ , Անգլիոյ վարչապետը եւ նախագահ Այ – զընհաուըր մասնաւորապէս կը չեշտեն թէ իրենց ամբողջ ազդեցութիւնն ի գործ պի – տի դնեն, թոյլ չտալու համար որ «Մ. Միութիւնը խանգարէ խաղաղութիւնը, հրահրելով հին հակամարտութիւնները »

Միեւնոյն ատեն կ'ըսեն թէ միշտ պատ – րաստ պիտի ըլլան բանակցութեամբ եւ հաշտարար արամադրութեամբ լուծելու միջազգային խնդիրները : Երկուքն ալ վճռած են անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առնել, որպէսզի հիւլէական ուժը նուա – ճումը մարդկութեան համար բանայ խա – ղաղ յառաջդիմութեան եւ ոչ թէ ազէտի համբան :

Յետոյ կը յայտարարեն .—

1· Էական է Ատլանտեան կազմակեր – պութիւնը մեր ապահովութեան համար :

2· Տեւական խաղաղութիւն չի կրնար հաստատուիլ ցորչափ Գերմանիան երկու մասին բաժնուած է :

3· Մ. Նահանգները եւ Մեծն Բրիտա – նիա տեւականօրէն կարեւորութիւն կ'ըն – ծայեն Պերլինի ապահովութեան եւ բա – րօրութեան :

Ծորմոզայի հարցին առթիւ, պեկոյդը կ'ըսէ թէ կարգ մը տարակարծութիւններ կը տիրեն : Սակայն Մ. Նահանգները «հաստատօրէն վճռած են կանխել յարձա – կողական ծաւալումը Ծայր. Արեւելքի մէջ՝ բանի ուժով կամ խռովարարու – թեամբ » :

« Ուշխնկթընի յայտարարութիւնը » կը պարունակէ նաեւ հետեւեալ կէտերը .

1·— Նախագահ Այզընհաուըր եւ Սըր Ընթընի խոսն անդամ մը եւս կը յայտա – րարեն թէ պիտի օգնեն ժողովուրդնե – րուն՝ որպէսզի խաղաղութիւն, ազատու – թիւն եւ ընկերային յառաջդիմութիւն վայելեն :

2·— Պիտի չարունակենք մեր ճիգերը՝ ապահովելու համար արդար եւ տեւական խաղաղութիւն մը, ընդհանուր զինաթա – փութիւն մը, որ մարդկութիւնը պիտի ա – զատէ արդիական զէնքերու բեռէն եւ ա – նոր պատճառած սարսափէն :

3·— Ազգ. ժողովը համապատասխան միջոցները կ'ապահովէ այն երկիրներուն որ կ'ուզեն իրենց վճճերը կարգադրել խաղաղութեամբ : Մ. Նահանգները եւ Մեծն Բրիտանիա միշտ պատրաստ են ա – ջակցելու բանակցութեանց, հաշտարար ոգիով :

Յայտարարութենէն զատ, պեկոյդ մըն ալ հրատարակուեցաւ որ կ'ըսէ թէ երկու

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՅԵՐԸ ՄԵՐՈՒՄ ՈՐՔԱ՞Ն

Ամսագիր մը՝ 1914ին սուրճի մշակութային գործունէութեան մասին։ Ընտրելի գրչի մը տպագրութիւնը մեզ կը հետաքրքրէ։ Ամսագրին անունն է՝ «Հայերը Մերում որքա՞ն»։ Ինչ ուրախութիւն պիտի ըլլար մեզի համար, եթէ այսօր ալ կարենայինք նոյն հարցումը ուղղել մեր ընթերցողներուն։ Հայերը Մերում որքա՞ն։ Ինչ կը նշանակէ մեզի համար Մերում։ Ինչ կը նշանակէ մեզի համար հայերը։ Ինչ կը նշանակէ մեզի համար հայերը Մերում։ Ինչ կը նշանակէ մեզի համար Մերում հայերը։ Ինչ կը նշանակէ մեզի համար հայերը Մերում։ Ինչ կը նշանակէ մեզի համար Մերում հայերը։ Ինչ կը նշանակէ մեզի համար հայերը Մերում։ Ինչ կը նշանակէ մեզի համար Մերում հայերը։ Ինչ կը նշանակէ մեզի համար Մերում հայերը։ Ինչ կը նշանակէ մեզի համար Մերում հայերը

Ս. ԶԱՏԻԿԻ ՆԵՐ ԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԸ

ԵՒ ԿԱՆԱՑԻՆԵՐԸ

Թ. ՄԱՆՈՒ

•

— Անցեալ տարի ձմեռը, երբ ես ձեզ մոտ եկայ, դուք ինձ ասացիք, որ ձեր ձեռագրերը ուղարկած եք Վենետիկ, Մխիթարեանների մօտ, որպէսզի տպագրեն։ Ես ուզում եմ գիտենալ, թէ ինչ եղաւ այդ ձեռագրերի ճակատագրին։

— Ես ինքս էլ ուզում եմ գիտենալ, թէ ինչ եղաւ այդ ձեռագրերի ճակատագրին։

երկիրները սոխպտական կը պահեն իս – բայէլի եւ իր արաբ ղեկավիներուն վճճին կարգադրութիւնը. եւ պատրաստ են օգ – նելու : Այս առթիւ կը խոստովանին թէ վտանգը աւելցած է : Հետեւաբար միջոց– ներ ձեռք առած են քննելու համար այն ձեռնարկները զոր պիտի կատարեն ի հար– կին : Ֆրանսական կառավարութեան ալ հրաւէր ուղղուած է որպէս դի մասնակցի այս խորհրդակցութեանց : Խորհրդային ճակատը դէնք ճարելով Միջին Արեւելքի երկիրներուն, աւելցուց պատերազմի վը– տանգները : Մեր նպատակն է դիմագրաւել այդ վտանգները : Մ. Նահանգներու կա – ռավարութիւնը պիտի չարունակէ վճռա – պէս աջակցիլ Պաղտատի Ուխտին նպա – տակներուն եւ ամերիկացի դիտողները չինարար դեր մը պիտի կատարեն յանձ – նաժողովներուն մէջ :

× Արաբական երկիրներու Ուսչինկթը– նի դիւանագիտական ներկայացուցիչները առաջարկեցին ամերիկեան կառավարու – թեան վեց ամիս կամ մէկ տարի յետաձգ – դել անդլիական որեւէ առաջարկ՝ Միջին Արեւելքի խնդիրներուն կարգադրութեան համար : Անոնք այս բարեկամական թե – յադրութիւնն ըրած են նկատի առնելով արաբական հանրային կարծիքին դիւրա – գրգիռ վիճակը, ինչպէս տեսնուեցաւ Յորդանանի մէջ :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Ֆ. ՄԻՒՒԹԵԱՆ ներքին նախարարը, Սերժ Քրուկլով, պաշտօնակ եղաւ ա – ռանց որեւէ բացատրութեան, ինչպէս հաղորդած էինք երէկ : Իրեն յաջորդեց Նիքոլա Դուդորով : Զանազան ենթադրու– թիւններ կ'ըլլան այս առթիւ : Արհեստով ոսոիկան, Քրուկլով անուանապէս պետն էր Զեկային 1946էն 1953, բայց իրապէս կը գործէր իբրեւ Բերիայի փոխանորդը : Երբ այս վերջինը դնդակահարուեցաւ, դրաւեց անոր տեղը : Կ'ըսեն թէ չէր կը – ցած գործօն դեր կատարել, զսպելու հա– մար ոսահակութիւնը, գինովութիւնը եւ պետական գոյքերու թալանը : Նոր նա – խարարը չինուեցաւ մանաւանդ մը ն է :

ՍԱՍՏԿԱՇՈՒՆՁ ՅՈՒՐՏԸ երէկ ալ չա– րունակուեցաւ ամբողջ Ֆրանսայի մէջ : Ջերմաչափը դերոյէն վար 16 կը ցու – ցնէր, տեղ – տեղ ալ՝ քան : Մանաւանդ– ներ կը կարծեն թէ դեռ պիտի չարունակ– ուի այս ձիւն – ձմեռը, ամբողջ Եւրոպայի մէջ : Գերմանիոյ եւ Լեհաստանի մէջ ջերմաչափը իջած էր 26 աստիճանի, Անգլիոյ մէջ՝ 23 : Մահեր ալ պատահած են : Միայն Ֆրանսայի մէջ ցուրտէն մե – ռան չորս հոգի : Սէնի նահանդապետը հրամայեց բռնագրաւել այն նոր շէնքերը որ պարապ կը մնան : Հարիւրաւոր կա– ռուածատէրերու հրամայուեցաւ իրենց թափուր յարկաբաժինները վարձու տալ անոնց որ բնակարան չունին : Ցուրտին հետեւանքով մեծ նեղութեանց կը հան – դիպին կառախումբերը եւ նաւերը : Դիժ– ուազացած է Փարիզի պարենաւորումը, ինչպէս եւ ջուրի եւ կապի հայթայթումը : Բժիշկները կը յանձնարարեն լաւ ճաշել եւ շաքարոտ ուտել, սառուկ ցուրտին դիմա– նալու համար :

ՀԱՐԱՒ. ԱՓՐԻԿԷի կառավարութիւնը խզեց իր դիւանագիտական յարաբերու – թիւնները Ֆ. Մուրթեան հետ եւ հրամա– յեց փակել խորհրդային հիւպատոսարա – նը, այն ամբաստանութեամբ թէ կապեր ունէր խռովարար հոսանքներու հետ :

ՅՈՐԴԱՆԱՆի վարչապետը յայտարարեց թէ երբեք պիտի չմիանան Պաղտատի Ուխտին :

ԱՆՁՆԱՊԱՏԱՆ ԵՂԱՒ Ռոլան Ալեքսանդը, Քոմէտի Ֆրանսէզի ծանօթ եւ տաղան – դաւոր դերասանը, երեքշաբթի դիշեր : Քառեւիւնը տարեկան էր եւ երջանիկ ըլ– լալու բոլոր պատեհութիւններն ունէր : Քանի մը շաբաթէն պիտի ամուսնանար կա– նեւոր դեր մը խաղար Ֆ. Թեատրոնին մէջ, 40·000 ֆրանք ամանալով իւրաքանչիւր ներկայացման : Վերջերս հայրը կորսըն – ցնելով, չափազանց ընկճուած էր : Գաղանիքը չէ լուսաբանուած տակաւին :

ՊԷՅՐՈՒԹ, 31 Յունուար — Հ. Մ. Ը. Մ. «Օսթրիա» Ֆութպոլի մրցումը որ տեղի պիտի ունենար Յունուար 29ին, յա– ռաձգուած է Փետրուար 9ին, հեղեղային անձրեւներու պատճառով :

Պ. Ժոզէֆ Նալպանեան այս առթիւ կը յայտարարէ թէ ժամանակը պիտի օգտա– գործէ աւելի լաւ պատրաստելու համար իր խումբը : Մինչ այդ աւստրիական խումբը մեկնած է Դամասկոս, ուր պէ– ռի մրցի սուրիական բանակի մէկ խում – բին հետ :

ՀՐԱՒԷՐ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԻ

Աբեւմա. Եւրոպայի Կ. Կ.ը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ փարիզեան չրջանի բոլոր ընկերները, այս շաբաթ դիշեր ժամը 8·30ին, Պարպօթ սրճարանի վեր – նայարկը, Կառ. տիւ Նօր :

Ներկայ կ'ըլլայ ընկեր Գ. ԼԱԶԵԱՆ :

ՏԽՐՈՒՆԻ

Վերջին պահուն ցաւով կ'իմանանք թէ երեքշաբթի օր Մարսէյլի մէջ մեռած է Տիկին Հելէն Պագրրեեան–Շահլամեան, յետ երկարատեւ հիւանդութեան : Ողբա– հաւը աղջիկն էր ընկեր Գարեգին Շահ – լամեանի եւ տարիներէ ի վեր կը տառա – պէր տաժանելի հիւանդութենէ մը :

Մեր խորին ցաւակցութիւնները իր մօ – րը, ամուսնոյն, զաւկին եւ ընտանեկան պարագաներուն :

× Պոմոնի Զաւարեան ենթակոմիտէն, Նոր Սերունդի վարչութիւնը եւ Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղը իրենց ցաւակցութիւն– ները կը յայտնեն այս տխուր առթիւ իր մօրը եւ ընտանեկան պարագաներուն :

ԱՂՕԹԱԺՈՂՈՎ

Պուլվար Օստոյի Լուսաւորչական ե – կեղեցիին մէջ :

Մարսէյլ – Պոմոնի Լուսաւորչական հո– գեւոր քոյրերը այս կիրակի կէս օրէն վերջ ժամը 2·30ին, աղօթաժողովի կը հրաւիրեն հայ հաւատացեալ ժողովուր – դը, Պուլվար Օստոյի եկեղեցիին մէջ : Պիտի քարոզէ քոյր Տիգրանուհի Մես – րոբեան :

ՀԱՅԿ. ՊԱՏԱՐԱԳ

Քառաձայն երգեցողութեամբ Վատի – կանի ձայնասփիւռի կայանէն : Այս կիրակի առաւօտ, ժամը 10ին : Կարճ ա – լիք, 19·84, 25·67, 31·10, 41·21 :

ՆՈՒԻՐ.— Օր. Արուսեակ Երանոսեանի եւ Պ. Յարութիւն Գունաբրաճեանի նշա – նախօսութեան առթիւ Ֆ. Կ. Խաչի Կրը – նոպլի մասնաճիւղը չնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ դումարները, ի նը– պաստ զպրոցին.— Տէր եւ Տիկին Կիւ – ոէրեան հազար ֆրանք, Տիկին Գունտը – րաճեան 500 ֆր., Պ. Յարութիւն Գուն – ոբրաճեան հազար ֆր., Տէր եւ Տիկին Երանոսեան 1500 ֆրանք :

•

Մասնաճիւղը նոյնպէս չնորհակալու – թեամբ ստացած է երկու հազար ֆրանք, ի նպաստ իր զպրոցին, Պ. Սահակ Քիւրե – ճեանէ, իր որդւոյն Պետրոսի ծննդեան առթիւ :

Imp. «Araxes», 46, Rue Richer - Paris (9e)

ՄԱՅԻՍ 28

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Շաբաթ Մայիս 26ին, Զ. Խաղախաղ – տարանին սրահը :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Մանիկ Դաւիթեան, Տէր եւ Տիկին Գէորգ Դաւիթեան եւ զաւակ – ները, ինչպէս նաեւ բոլոր պարագաները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշ– տօն պիտի կատարուի իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր եւ աղգականին՝

ՄԿՐՏԻՉ ԴԱՒԻԹԵԱՆի

մահուան քառասունքին առթիւ, այս կի– րակի, Ափորվիլի Ս. Պօղոս Պետրոս ե – կեղեցին : Կը հրաւիրուին ողբացեալին յի– շատակը յարգողները :

***

Պ. Արմենակ Համբարձումեանի տիկնոջ ԵՐՄՈՆԷ ՀԱՄԱՐՁՈՒՄԵԱՆի (ծնեալ Մարկոսեան) կսկծալի մահուան քառա – սունքին առթիւ պիտի մատուցուի Ս. պատարագ եւ պիտի կատարուի հոգե – հանգստեան պաշտօն 4 Փետր., շաբաթ առաւօտեան ժամը 10ին, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյն մէջ :

Կը պատարագէ Հայրապետական պատ– ուիրակ Գեր. Տէր ՍԵՐՈՎԲԷ եպիսկ. ՄԱ– ՆՈՒԿԵԱՆ :

Ամուսինը, զաւակները, թոռները, Համբարձումեան եւ Մարկոսեան ընտա – նիքները յարգող բոլոր բարեկամները եւ ազգականները կը հրաւիրուին ներկայ ըլ– լալ :

Մասնաւոր հրաւէր եւ մահազդ ղրկուած չըլլալով կը խնդրուի ներկայս իրը այդ նկատել :

•

Տէր եւ Տիկին Յովհաննէս Թանաճեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Օննիկ Քիւրճեան եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կա– տարուի այս կիրակի առաւօտ Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցին, իրենց մօր եւ մեծ մօր՝

ՏԻԿ. ՈՎՍԱՆՆԱ ՔԻՒՐՃԵԱՆի

մահուան քառասունքին առթիւ :

Կը հրաւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգողները :

•

ԼԻՈՆ.— Տէր եւ Տիկին Հրաչ Վարդան– եան եւ զաւակները, ինչպէս նաեւ բոլոր ազգականները կը ծանուցանեն թէ այս կիրակի առաւօտ հոգեհանգստեան պաշ – տօն պիտի կատարուի իրենց ողբացեալ մօր, մեծ մօր եւ ազգականին

ՆՈՒԱՐԴ ՔԷՆՏԻՐԵԱՆի

մահուան տարելիցին առթիւ :

Կը հրաւիրուին իր յիշատակը յարգող – ները :

— ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ —

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. «Սեւակ» խումբի ժողովը այս ուրբաթ ժամը 21ին, սովո – րական հաւաքատեղին :

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Ց. Դ. «Ընկեր Կարօ» ենթակոմիտէի ժողովը այս կիրակի ժա – մը 14·30ին, ընկեր Պօյաճեանի բնակա – րանը :

ՎԻԼԻՆ.— Հ. Ց. Դ. «Անի» կոմիտէին ընդհ. ժողովը այս շաբաթ, ժամը 21ին, Օհանջանեան ակումբը : Բոլոր ընկերնե – րու ներկայութիւնը պարտաւորիչ :

Ֆ. Կ. ՄԱԶի Իսիի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը՝ այս ուրբաթ ժամը 21ին, Մրիմ– եան սրահին մէջ : Հաշուետուութիւն եւ պատգամաւորի ընտրութիւն կը խնդրուի բոլոր Միչուհիներէն ներկայ ըլլալ ճիշդ ժամուն :

ԿՐՔՆՈՊԼ.— Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղի վարչութիւնը ընդհ. ժողովի եւ թէյասե– ղանի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերուհիները այս կիրակի ժամը 15ին, դպրոցի սրահին մէջ : Խիստ կարեւոր օրակարգ : Երկու տարուան հաշուետուութիւն : Պատգա – մաւորի ընտրութիւն : Կը խնդրուի բոլոր ընկերուհիներէն ներկայ ըլլալ ճիշդ ժա– մուն :

Ֆ. Կ. ՄԱԶի Պանեէօ Քաշանի մասնա – ճիւղի ընդհ. ժողովը այս երեքշաբթի, ժամը 20·30ին, Տիկին Թորոսեանի բնա – կարանը : Կարեւոր օրակարգ : Անդամա – հիներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ :

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՀԱՑ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ. – ԿԱՆՆԵՐՈՒ հերթական դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ ուրբաթ 3 Փետր., ժամը 21ին Ազգ. Տան մէջ : Դասախօս՝ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ :

Նիւթը՝ Հայերը Ֆրանսայի մէջ՝ սկիզ– բէն մինչեւ 17րդ դարու վերջը :

Դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ Հայերէն : Մուտքը ազատ է :

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ — ԵՐԵԿՈՅԹ

Կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. «Մուրատ» խումբի կողմէ, Փետրուար 11ին, շաբաթ իրիկուն, Լը Փոնթէ, Լա Քրուա Վէրթի մէջ :

Կը խօսի ընկեր Տ. ԹԱԴՈՑԵԱՆ :

Կը մասնակցին Հ. Ց. Դ. Սէն Լուի նը– ւագախումբը եւ Հ. Ց. Դ. Կարտանի թա– տերախումբը :

Ներկայացում, երգ, նուագ, արտասա – նութիւն, հայկական եւ եւրոպական պա – րեր :

Մանրամասնութիւնները տեղին վրայ :

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ֆ. Կ. Խաչի Շրջ. վարչութիւնը իր խո– րին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ըն – կերուհի Աշմենուհի Խաչիկեանի, իր ա– մուսնոյն՝ Յակոբ Խաչիկեանի մահուան առթիւ եւ փոխան ծաղկեպսակի երեք հա– րիւր ֆրանք կը նուիրէ ուսանողի մը :

ԿՈՒԶՈՒԻՆ

Տունը աշխատող գործաւորուհիներ, fօրսաժի համար : Դիմել

F.T.N. 253, Rue St. Denis, 3e étage

*

Un bon tourneur — outilleur connaissant découpage et emboutissage.

Դիմել ժամը 9էն առաջ :

M. E. H. 13, Rue du Soleil, Paris

MEN. 41 - 67.

ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՑԵՐԵԿՈՅԹ – ՊԱՐԱ ՀԱՆԴԷՍ ԵՐԿՈՒ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲՈՎ
Կազմակերպուած
ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԿՈՂՄԷ
Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4–12
«LES AMBASSADEURS»
3, Avenue Gabriel, Champs - Elysées Métro Concorde
Մասնակցութեամբ
RUDDY CASTEL et son orchestre du CAROLL'S
et Orchestre MICHEL CATHEBRAS
Սիրայօժար մասնակցութեամբ
EDDY MARNAY, accompagné d'EMIL STERN
et JACQUES ACHDJIAN (de Bruxelles), le jeune fantaisiste de la chanson française.
Կանխաւ ապահովեցէք ձեր սեղանները հետաձայնելով ELYsées 67 - 03

SECHE CHEVEUX
Moteur à induction
sans parasite
ԳԻՆ՝ 5500 ՖՐԱՆՔ
Դիմեցէք ձեր էլեֆտրագէտին
կամ
Appareillage Elecro-Mécanique
14, Rue Rochambeau. Paris (9)
Գաւառ կը ղրկուի
Contre remboursement

Salles de séjour Penderies - literie
Chambres - cosys Cuisines laquées
Salons-tapisserie Fauteuils-canapés lit
ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
ՎՃԱՌՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ
ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԶՐՈՒ ՅԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՑԻ
ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԷ
185, Bd. Jean Jaurè
Boulogne - Billancourt
Métro MARCEL SEMBAT

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 — Հատը 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ 4 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

SAMEDI 4 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7895 — 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3306

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՆՈՐԷՆ ԴԷՄ ԴԻՄԱՑ

•

Միջազգային մամուլը կը փորձէ լաւատեսութեան չոր մը պահել անպլեւամէրիկեան խորհրդաժողովին եղրակացութեանց մէջ :

Ժողովը տեւեց երեք օր : Այս առթիւ հրատարակուեցաւ պաշտօնական վէկոյց մը, որ կը պարզէ երկու պետութեանց քաղաքական գործունէութեան ուղեգիծը, եւրոպային մինչեւ Միջին եւ Մայր. Արեւելք :

Պաշտօնական վէկոյցին հետ, լոյս կը տեսնէր միացեալ յայտարարութիւն մը, իրրեւ հանգանակ երկու պետութեանց քաղաքական եւ ընկերային գաւանանքին :

Առաջինը կը ներկայացնէ իրենց ամէրիկեան գործունէութիւնը : Միւսը՝ առաւելագոյն ամերիկեան ներշնչում, վարդապետութիւն մըն է ուրիշ վարդապետութեան մը դէմ :

Առաջին անգամ է որ անպլեւամերիկեան ճակատը այսքան յստակօրէն կը բանաձեւէ իր աշխարհահայեացքը՝ հրապարակ հարցերու լուծման մասին, յայտնելով իր « հաւատքը Աստուծոյ եւ իր վստահութիւնը երկրի ժողովուրդներուն վրայ» :

Կարդ մը թերթեր իրրեւ նոր ուխտ ներկայացուցին «Ուաշինկթընի Յայտարարութիւնը», որ իսկապէս տեսակ մը դաշինք է, իր հիմնական սկզբունքներով :

Այսպէս, յայտարարութիւնը կ'ըսէ.—

1· Մենք համոզուած ենք թէ պետութիւնը պէտք է գոյութիւն ունենայ ան հատին բարիքին համար, եւ ոչ թէ ան հատը յօդուտ պետութեան. հետեւաբար անդամ մը եւս կը հաստատենք թէ կը ճանչնանք ժողովուրդներու ազատ ինքնորոշման իրաւունքը :

2· Մեր համոզումները այս մասին՝ մարդու տեսարանութիւնները եւ վարդապետութիւնները չեն : Անոնք իրենց կիրարկութեան մը դաւած են մեր ներքին թէ արտաքին քաղաքականութեան մէջ :

« Ատով իսկ, մենք յանձն առած ենք , ուրիշ բարեկամներու հետ, ապահովել ինքնավարութիւնը եւ անկախութիւնը այն բոլոր երկիրներուն որոնց ժողովուրդնե րը կարող են եւ կ'ուզեն անկախ պոյութիւն մը պահել» :

Ցետոյ կը յիշէ թէ վերջին տասնամեակի ընթացքին, «600 միլիոն մարդկային հոգիներ, մօտ քսան ազգեր իրենց կառավարելու դերիչխանութիւնը դառն մեր աչքկոթեամբ եւ օգնութեամբ : Ուրիշ միլիոններ այժմ օգնութիւն կը առա նան իրենց ինքնօրինութեան հասնելու համար » :

Բայց, միայն քաղաքական անկախութիւնը կը բաւէ՞ մարդոց եւ ազգերու բարօրութեան համար :

Ոչ, կը պատասխանէ Յայտարարութիւնը, անհրաժեշտ դանելով անոնց տնտեսական կեանքին բարգաւաճումը :

Այստեղ բրիտանական տեսակէտն է որ կը տիրապետէ :

Ազատ աշխարհի նուաճումները արձանագրած տեղն, Յայտարարութիւնը չի մոռնար միւս ճակատը :

— « Միլիոնաւոր մարդիկ, տարբեր՝ արիւնով, կրօնով եւ ազգութիւններով, բռնի կցուած են Խ· Միութեան: Ուրիշ միլիոններ թէեւ ոչ միշտ բացորոշապէս, կ'անուած են խորհրդային համայնավար խմբակցութեան մէջ : Միայն Եւրոպայի մէջ մօտ հարիւր միլիոն մարդիկ որոնք կը պատկանին երբեմնի տասը անկախ ազգերու, բռնադատուած են աշխատիլ խորհրդային համայնավար պետութեան պանծացման համար, նախատակ իրենց կամքին» :

Անհրաժեշտ է մնացեալ կէսերն ալ ամրողջական դաղափար մը կազմելու համար :

Շ·

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

100.000 ՖՐԱՆՍԱՑԻՆԵՐՈՒ ՅՈՅՑԸ ԱԼԺԵՐԻՈՅ ՄԷՋ

•

ԴԺԴՈՀ ԵՆ ԴԱՀԼԻՃԻՆ ԴԻՐՔԷՆ

Հինգշաբթի օր 100·000 Ֆրանսացիներ բուռն ցոյցեր կատարեցին Ալժէի մէջ , ի նպաստ կուսակալ Սուսթելի որուն պաշտօնը վերջացած է եւ ընդդէմ նոր դահլիճին քաղաքականութեան : Կը վախցուի որ աւելի ծանր ցոյցեր սարքուին յառաջիկայ շաբթու, երբ Ալժերիա հասնին վարչապետը եւ զօր· Քաթրու :

Տեղական թերթերը կը դրեն թէ ցուցարարները ամբողջ մէկ ժամ պանդան միջոցներ փորձեցին, որպէս զի Սուսթել չկարենայ չոգենաւ նստիլ, Ֆրանսա վերադառնալու համար : Ի վերջոյ հարկ է – ղած ոստիկաններ եւ հեծեալ դինուորներ կանչել, որպէսզի մինչեւ նաւամատոյց առաջնորդեն հրաժարեալ կուսակալը : Ցուցարարները թշնամական կանչեր կ'արձակէին , — «Հրաժարէ, Մոլէ», « դէպի կառափնատ, Քաթրու » :

Ինչպէս դրած ենք արդէն, վարչապետը Ալժերիա պիտի երթայ զօր· Քաթրուի հետ, որ հոն պիտի հաստատուի, վարելու համար իր նոր պաշտօնը , իրրեւ նախարար – մարզպան : Կառավարութեան ծրագիրն է նոր ընտրութիւններ կատարել , որպէս զի Ալժերիան վաւերական ներկայացուցիչներ ունենայ, բանակցելու համար Ֆրանսայի հետ :

Մինչ այս մինչ այն, ընդհարումները կը շարունակուին Ալժերիոյ մէջ: Քոնսեմէկ հոգի սպանուեցան վերջին 24 ժամուան ընթացքին : Մարոքի եւ Թունուզի մէջ ալ յանախադէպ են յարձակումները: Թունուզի ազգայնական կուսակցութեան վարիչը, Պուրկիպա , Փարիզ պիտի գայ , բանակցելու եւ ինքնավարութիւնը փութացնելու համար : Մանաւորապէս պիտի առաջարկէ բանակի կորիզ մը կազմել եւ դիւանագիտական յարաբերութիւններ հաստատել ուրիշ երկիրներու հետ :

× Հրատարակուած տեղեկութեանց համաձայն, վերջին պահուն Սուսթել հրատարակ մը վրայ դրուեցաւ վերադրուելու ընկերակցութեամբ, որպէս զի կարենայ մեկնիլ: Երբ քարափ հասաւ , չկրնցաւ առաջնորդեցին չարժուն սանդուղ մը հաստատելով: Բոլոր տիղեկութիւնները կը հաստատեն թէ երբեք այսպիսի ցոյց կատարուած չէր Ալժէի մէջ: Աւելի քան հարիւր հազար Ֆրանսացիները խելայեղօրէն կը ծափահարէին Սուսթելը , ամանային պալատէն մինչեւ նաւահան պիտ : Թափօրը երբեմն կանգ կ'առնէր եւ ցուցարարները ծաղկեփունջեր կը մատուցանէին Տիկին Սուսթելի : Ալժերիոյ բոլոր կէսերէն հասած նախկին ռազմիկներ եւ պատերազմի զոհեր ղերք բռնած էին նահանգիստին մէջ: Շատ մը չէնքերու վրայ դրօշները կէս պարզուած էին , իբրեւ սուգի նշան: Կէս օրին, երբ կատարկալին կառքը նաւահանգիստին կը մօտենար, բազմութիւնը խորտակեց ոստիկանական չղթան: Սուսթել ստիպուեցաւ կառքէն դուրս ելլել, շրջապատուելով անհամար բազմութենէ մը որ անընդհատ կը ծափահարէր: Երբ չոգենաւը կը մեկնէր մէկ ժամ յապաղումով, բազմութիւնը « Մարսէյեզ»ը կը թնդացնէր, յետոյ կ'աղաղակէր· — Յաւերժութիւն, կեցցէ՛ Սուսթել, կեցցէ՛ Ֆրանսական Ալժերիան »:

Ալժէի կառավարիչը Փարիզ կանչուեցաւ ստիպողաբար , կառավարութեան հետ խորհրդակցելու համար :

× Մարոքէն կը հաղորդեն թէ 2–3000 ըմբոստներ կը զործեն Թազայի շրջանին մէջ: Միւս կողմէ մեծ մահմադութիւն կը պատճառէ Քազապլանքայի կացութիւնը :

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

*

ԵՐԲ «ՀՈՒՐՆԱ»Ն ԿԸ ՓՉԷ...

Հետեւեալ պատմութիւնը նոյնութեամբ կ'ընդօրինակեմ Պոլսոյ թերթերէն : Աղբիւրը՝ «Ճիւմհուրիյէթ»·—

Պուրսա, 25 Յունուար·— Այսօր չատ հետաքրքրական դէպք մը պատահեցաւ քաղաքիս թատրոններէն մէկուն մէջ ուր միայն կինոերուն համար ներկայացումներ կը տրուին :

Էմին Թանըմըշ անուն «զուռնաճի» մը երբ յայտնապէս խանդավառուած՝ սա տոստուն եղանակ մը կը փչէր, հանդիսատեսներէն քառասուն կիներ չկարենալով զսպանալ հեշտապրկիս եղանակներուն , աթոռներուն վրայ ելան եւ սկսան պար տախալ մը պարել համախումբ :

Այս քառասուն կիներէն քաջալերուած , միւս հանդիսատեսներն ալ, ընդամէնը վեց հարիւր կնիկ, նախ ծափերով չափ տուին պարուղներուն, ապա չդիմանալով իրենք ալ աթոռներու վրայ ցատկեցին եւ կատաղի պար մը զարձան, անընդհատ պրա նեաելով» :

Ինչպէս ըսի, պատմութիւնը արտագրած եմ նոյնութեամբ, հայերէն թարգմանութիւնէ մը : Ոչ քառ մը աւելի, ոչ ալ պակաս :

Այս կարգի պատմութիւններ ամէն օր կ'երեւան թուրք թերթերուն մէջ :

Յաճախ աքիւնալի ընդհարումներ ալ կը պատահին, իբրեւ հետեւանք առեւանգումներու , լկտիութիւններու եւ գազանային բարբերու : Պոլսէն միւնչեւ Անատոլուի խորերը :

Ինչ որ երէկ ոչ – իսլամներու դէմ կը կատարէին անպատիժ, այսօր, իրենց ազգակիցներուն եւ կրօնակիցներուն վրայ կը փորձեն սանձարձակ : Եւ նոյն մոլեգնութեամբ :

Թուրք մամուլը եւ իշխանութիւնը իր զուր կը հնչեցնեն ահազանգը :

« *Յեղին Զայնը* » լուռ թեան կը դատապարտէ ամէն ազդարարութիւն եւ խրատ :

Պրուսայի պորտախաղի պատմութիւնը ամէնէն անվնասն է , իրրեւ հարազատ արտայայտութիւնը ճաշակի եւ քաղաքակրթութեան :

Հապա ի՞նչ ըսել այն «ֆոլեեական» աղջիկներուն , որոնք ամբոխին գլուխ ան ցած էին 1955 Սեպտ· 6ին , ոչ – իսլամ փոքրամասնութիւնները մոխիրի վրայ նստեցնելու համար, ինչպէս գրեցին թուրք թերթերն ալ :

Չեմ գիտեր թէ այն ատեն ո՞վ կը փչէր «զուրնա»ն, բայց այս դէպքն ալ տարբերութիւն չունէր պորտախաղի մը կատարութենէն :

Եթէ Պրուսայի գիւղացի կիները աքոռներու վրայ կը ցատկէին, իրարմէ ներշնչելով, Պոլսոյ եւ Իզմիրի աւարառուներն ալ խանութէ խանութ կը խոյանային, կացինով, երկաթեայ ձողերով եւ հրթիռ լաթերով :

Զուրնա՞ կը պակսի, ամբոխին կեր ցնելու համար :

Մանաւանդ հիմա որ երեք – չորս կուսակցութիւններ ասպարէզ կը կարդան իրարու, իշխանութիւնը գրաւելու համար :

ՎԱՀԷ

«ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՎՏԱՆԳԸ ՉԷ ԱՆՀԵՏԱՑԱԾ»

ԱՆԳԼԻՈՅ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՃԱՌԸ Մ· ՆԱ – ՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Անգլիոյ վարչապետը, Սըր Էնթ· Իըլըն երկու կարեւոր ճառեր խօսեցաւ Մ· Նահանգներու ծերակոյտին եւ երեսփոխանողովին մէջ, պարզելով միջազգային կացութիւնը եւ երկու երկիրներուն գործակցութեան օրէնսդրութիւնը :

Ծերակոյտին մէջ ըսաւ, — Խ· Միութեան ծաւալումը, որ զարնուած է Եւրոպայի մէջ, այժմ կը փորձէ ճամբայ մը բանալ ղէպի հարաւ եւ արեւմտեան ներըը կը չօշափէ այն երկիրներուն մէջ որոնք փորձուած չեն տակաւին : Կրեմլինը փոխն ի փոխը կը փորձէ սպառնալիքներ եւ փաղաքշանքներ , կը կատարէ դէնք ճարելու առաջարկներ եւ թշնամական դաղտասուքներ : Այս նորանշան յարձակողականին դիմաց, ունինք երեք պարտականութիւններ .—

1· Պէտք է պահենք մեր դինակցութիւնները եւ բարեկամութիւնները վճռապէս , ուղղամտօրէն եւ առանց չքմեղանքի · — 2· Այն շրջաններուն մէջ ուր ընդհարման վտանգը աւելի սուր է, պէտք է կարելի եղածին չափ զգայնանք մեր համամտութիւնը : Օրինակ՝ Իսրայէլ – արաբական թշնամութեան հանդէպ, նկատելով որ վտանգը աճած է :— 3· Աւելորդ է խորհրդային գործունէութիւնը հետապնդել ի սիւրեա աշխարհի : Նոյն իսկ Ամերիկայի պէս մեծ երկրի մը նիւթական հարստութիւնները բաւական չեն ատոր համար եւ յիմարութիւն պիտի ըլլար փորձել : Պէտք է անտեսապէս օգնել այն երկիրներուն որ ամէնէն աւելի պէտք ունին , նախ գոհացնելով մեր բարեկամներուն պահանջները, սակայն առանց մոռնալու միւսները » :

Իսրն ամէնէն աւելի ծանրացաւ Միջին Արեւելքի վրայ : Իսկ միջազգային կացութիւնը պարզած ատեն բացատրեց թէ Մ· Նահանգներուն եւ Խ· Միութեան հիւլէական զէնքերու կարողութիւնը փրկարար երկիւղ մը պատճառած է, անհատական զարձնելով նոր աշխարհամարտ մը : «Եւ սակայն վտանգաւոր են անուղղակի պատերազմները, ինչպէս Հնդկաչինի մէջ, ուր Ամերիկա ստիպուեցաւ ներգրաւուիլ, որպէսզի Ասիոյ ազգերը չհամոզուին թէ Արեւմուտքը կը նահանջէ Կոմունիզմի առջեւ : Ուրիշ վտանգաւոր պատերազմ մը կրնայ ծագիլ Մերձաւոր Արեւելքի մէջ, ուր Եգիպտոս կը ձգտի ղեկավարել արաբական աշխարհը, ի վնաս Իսրայէլի եւ Իրաքի : Ասոնք ալ կրնան ներգրաւել Մ· Նահանգները եւ Անգլիան, որոնք պարտաւոր են պաշտպանել իրենց դաշնակիցները » :

ՕՐԻՆԱՒՈՐ Է ՀԱԼԷՊԻ ԳԱՒԱՌ· ԺՈՂՈՎԸ

« *Յուսաբեր* » հետեւեալ հեռագիրը ստացած է Հալէպէն (31 Յունուար) .—

ՄԵՐ ՅԱՐԳԵԼԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՅԵՏ ՄԱՆՐԱՉԱՓՆԻ ՔՆՆՈՒԹԵԱՆ ՕՐԻՆԱԻՈՐ ԳՏԱՒ ԲԵՐԻՈՅ ԳԱՒԱՌ· ԺՈՂՈՎԸ ԵՒ ՏՈՒԱՒ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ՀՐԱՀԱՆԳՆԵՐԸ :

ՅԱՌԱՋ·— Ինչպէս յայտնի է ազգ· իշխանութեանց հակառակորդները ամիսներէ ի վեր ազգավնաս դաւեր կը սարքեն , լուծել տալու համար Բերիոյ թեմին օրի նաւոր մարմինները : Աւցեալ շաբթու փոդոցային ցոյց մըն ալ սարքած էին, նշանատախտակներով եւ խուժանավարական արտայայտութիւններով : Արդեօք պիտի սթափի՞ն, դաս առնելով կառավարութեան այս որոշումէն :

ՕՐԵՔԸ ՄԻԱՍԻՆ

ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

Պաշտօնապէս կը հաստատուի թէ Ֆըրանսա հաւանած է մասնակցիլ Միջին Արեւելքի վերաբերեալ բոլոր խնդիրներու քննութեան, ինչպէս առաջարկած էին Անգլիա եւ Մ· Նահանգները, Ուաշինկթընի խորհրդաժողովին առթիւ : Կը կարծուի թէ առաջին խորհրդակցութիւնները պիտի կատարուին մօտերս , Ուաշինկթընի մէջ, մասնակցութեամբ անգլիական եւ Ֆրանսական դեսպաններուն : Բուն ժողովն դուրս, պիտի քննուին կարգ մը դաղանի միջոցներ, ի հարկին զործադրելու համար, եթէ նախայարձակում կատարուի Պաղեստինի չէջանին մէջ : Այս մասին տեղեկութիւններ պիտի հաղորդուին արաբական պետութեանց եւ Իսրայէլի, դիւանագիտական ճամբով :

(Շար·ը կարդալ Դ· էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՓՅՈՒՌՔԻ ՀԱՐՑԵՐԸ

Ե. ՄԻՀԱԲԵԱՆԸ ԱՉԳԱՅԻՆ ՀՈՒՇԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

Մեր ընթերցողները տեղյակ են, որ Ե. Միհաբեանը Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու մէջ հրատարակուող «Յուսաբեր» հանդէսին մէջ հրատարակած է իր յուշերը։ Ներկայիս ան կը գրէ իր ծանօթութիւնները Ռուբէն Զարդարեանի մասին։

Ռուբէն Զարդարեան ծնած է 1892-ին Մուսա Լեռան Վերին Գիւղերէն մէկուն մէջ։ Ան ուսանած է Գէորգեան Ճեմարանին մէջ, ուր ես ալ ուսանած եմ։ Ան ինծմէ տարիքով մեծ էր, ուստի ես չեմ ճանչցած զինք ճեմարանի մէջ։ Ան ինծմէ մեծ էր նաեւ գրական ասպարէզի վրայ։ Ես սկսած եմ գրել 1910-ին, իսկ ան՝ 1912-ին։ Ես ալ ուսանած եմ Գէորգեան Ճեմարանին մէջ, ուր ես ալ ուսանած եմ

Ս. ՓԻՇԱԿԻ ՍՈՒՐԲ ՆՇԱՐԸ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ ԵՒ ԿԱՌՈՒՑՔԸ

Ս. ՍԱՍՆ

— Աստիւածնի՛ տա՛ւ ինձ ոյժ ի քո խոսք։

= Ո՛չ։

Համաստե՛ղ լիրեր վեպ հեղինակի մասին տարօրինակ տպաւորութիւն մը կը թողուն ընթերցողին վրայ։ Տպաւորութիւն, որ կը ծագի հեղինակի ինքնատիպ ոճէն, որ ոչ միայն իր ժամանակակիցներուն, այլ նաեւ հին հեղինակներուն հետ ալ չի նմանիր։ Ոճ մը, որ կը ներկայանայ իբրեւ ինքնուրոյն ձեւ մը, որ ոչ մէկ ուրիշ ոճի կրկնութիւնն է։ Ոճ մը, որ կը պատկանի միայն Ս. Փիշակին։

Ս. Փիշակի ոճը կարելի է բնորոշել իբրեւ ոճ մը, որ կը ձգտի ամէն գնով ստեղծել նոր արտայայտչական միջոցներ, նոր ձեւեր, նոր ոճ մը։

Ֆարճակման պարագային կը նախատեսուին հետեւեալ միջոցները. — վինեալ միջամտութիւն, պաշարում կամ արգելք դէնքերու ստացման, եւ կամ անտեսական պատիժներ :

Ուռւինկթընի մէջ տրուած որոշումները դոհունակութիւն պատճառեցին Իսրայէլի : Արաբական երկիրները դէմ են եւ հաւաքական ձեռնարկ մը պիտի կատարեն, բողոքելով անդլեւամերիկեան որոշումներուն դէմ :

ՅՈՒՐՏԻՆ ՎՆԱՍՆԵՐԸ ԵՒ ՁՈՀԵՐԸ

Եւրոպայի բոլոր մասերէն վրդովիչ տեղեկութիւններ կը հասնին ձիւն-ձմրան մասին : Ցուրտը քիչ մը մեղմացած էր եւ-ըէկ, Փարիզի մէջ, բայց նոյն սաստկութեամբ կը շարունակուի Ֆրանսայի մէկ ծայրէն միւսը : Առջի օր Ջերմաչափը զերոյէն վար 30 կը ցուցնէր Մոնլիւսոնի մէջ : Շատ ծանր է նիւթական վնասը : Մարդկային զոհեր ալ կան : Առջի օր 27 մահեր պատահեցան մէյն Ֆրանսայի մէջ, շատեր ալ հիւանդանոց փոխադրուած են, իսկ մօտ յիսուն մահեր կը հաղորդեն Եւրոպայի զանազան մասերէն :

Տասնըվեց տարիէ ի վեր այսքան ցուրտ չէր եղած Ֆրանսայի մէջ : Միջերկրա-կանի ափերն ալ կրեցին ձիւն – ձմրան ա-ւերները : Մարսէյլը այսքան ցուրտ չէր տեսած 1929էն ի վեր : Նաւադնացութիւնը կատաւած է, բուռն փոթորիկներու հետեւանքով : Նիսի մէջ իսկ ձիւն տեղաց, խանգարելով աւանդական Բարեկենդա-նը : Օդանաւային երթեւեկն ալ դժուարացած է : Մեքենավարի մը ձեռքերը սառեցան Օրլիի մէջ :

Ջերմաչափը 34–38ի իջած է Զուիցե-րիոյ, Գերմանիոյ եւ Աւստրիոյ մէջ : Աւելորդ է նկարագրել պալքաններու խա-տաշունչ ձմեռը :

Կէս առ կէս պակասած է բանջարեղէն – նեղու եւ պատուղներու ժամանումը Փարի-զի մէջ : Բազմաթիւ ճամբաներ սառած են, դժուարացնելով կատարու երթեւեկը : Լիլի ռատիօն քանի մը ժամ ընդհատուե-ցաւ ցուրտին եւ փոթորիկին հետեւան-քով : Առատ ձիւն կը տեղայ Իտալիոյ մէջ : Փրակային կը հետապրեն թէ այսքան սառնաշունչ ձիւն – ձմեռ տեսնուած չէր 120 տարիէ ի վեր :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՂՈՎ

Ա. Մ Ի Ր Ի Թ Ե Ա Ն վարչապետը, մասնչալ Բուլկանին նոր նամակ մը ուղղեց նախա-գահ Ասլընհաուըրի : Կարդ մը լուրերու համաձայն, այս անգամ կ'ըսէ թէ Ա. Մ-ուրիթը պատրաստ է բարեկամութեան եւ զործակցութեան դաշնադիրներ կնք-քելու նաեւ Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ ուրիշ երկիրներու հետ, զիւրացնելու համար սպառազինութեանց կրճատումը :

ՍԱՐի երեսփ. ժողովին մէջ քուէարկած բանաձեւին առթիւ, որ կը պահանջէ Գերմանիոյ միացնել այդ չրջանը, Ֆը-րանսայի արտաքին նախարարը, Փինօ, յայտարարեց թէ ներկայ կացութիւնը կա-րելի է փոխել միայն Ֆրանսայի հետա-նուքեամբ եւ թէ չեն կրնար ընդունիլ որ եւ է միակողմանի կարգադրութիւն :

ԿԻՊՐՈՍի մետրոպոլիտը, Մակարիոս արք. առջի օր իր պատասխանը յանձնեց անգլիացի կառավարիչին : Կ'ըսուի թէ մետրոպոլիտը որեւէ յանձնառութիւն չէ առանձնած : Ոչ կը մերժէ, ոչ ալ կ'ընդունի եղած առաջարկները :

15 ՌՈՒՍԱԿԱՆ ձկնորսանաւեր վար դր-ուեցան, Նորվեկիոյ չուրերը մտած ըլլա-լով : Մոսկուայի անթելը թիւրիմացու-թեան կը վերագրէ միջադէպը :

ՊՈԼՍՈՑ թուրք թելեթերը կը զրեն թէ Մ. Քեմալի քոյրը մեռնելով, իր ամբողջ հարստութիւնը կտակած է եղբօրը որ – դեղիր բարեկամին՝ ճարտարապետ Կա-բապեի : Միւս երեք օրդեղիրները դատ բացած են :

ՅԻՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ ԹՈՆ ուժով կամ հի-րոչիմայի հիւլէական ռումբէն 2500 ան-դամ աւելի զօրաւոր ջրածին ռումբ մը չհնելու ծրագիրը մը կ'որոճան Մ. Նա-հանդներուն մէջ, համաձայն պաշտօնա-կան աղբիւրներու :

ԱՆԳԱՐԱՑի համանուն փողոցը «Փա-րիզ» պիտի կոչուի այսուհետեւ :

ՄՈՍԿՈՒԱՑԻՆ կը հետապրեն թէ Բուլ-կանին եւ Խրուշչեւ հրամանագիր մը հր-ատարակեցին, հրահանգելով նոր ճիգ մը փորձել, վեճախնճոյի եւ բանջարե-ղէնի արտադրութիւնը աւելցնելու համար : Հրամանագիրը դիտել կուտայ թէ անբա-ւական է բանջարեղէններու արտադրու-թիւնը, նկատի առնելով քաղաքներու եւ ճարտարագործութեանց յարաճուն պա-հանջը :

ՀՐԱՒԷՐ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԻ

Արեւմտ. Եւրոպայի Կ. Կ.ը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ փարիզեան չրջանի բոլոր ընկերները, այս չաբաթ դիշեր ժամը 8·30ին, Պարպօթ սրճարանի վեր-նայարկը, Կառ տիւ Նօր :

Ներկայ կ'ըլլայ ընկեր Գ. ԼԱԶԵԱՆ :

ՀՐԱՒԷՐ ԱՏԱՓԱԶԱՐՑԻՆԵՐՈՒՆ

Հայբենակցական կարեւոր խնդրոյ մը մասին, կարծիքի փոխանակութեան հա-մար, հաւաքոյթ մը որոշուած է, յառա-ջիկայ կիրակի, 5 փետրուար, ժամը 16-ին, Լը Ռէժան սրճարանին վերնայարկը, 70 ռիւ Լաֆայէթ, մէթրօ Քատէի ճիշդ դիմացը :

Կը հրաւիրուին բոլոր հայբենակիցները անխտիր, այր թէ կին :

Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՓՈՒԱՆ ԾԱՂԿԵՊՄԱԿԻ

Տիկին Հելէն Պապըրճեանի կսկծալի մահուան առթիւ Օր. Արփիկ Մխոքեան երկու հազար Ֆրանք կը նուիրէ Նոր Սե-րունդի Պոմոնի մասնաճիւղին :

Ստանալ ընկեր Խաչիկ Թելեանէ :

× Ցակոբ Խաչիկեանի մահուան առ-թիւ, Տիկին Արմենուհի Խաչիկեանի ազ-գականները Ֆ. Կ. Խաչի կայանի օդտին կը նուիրեն երեք հազար Ֆրանք :

ՊԱՏԱՐԱԳ ՇԱԻԻԼի ՄԷՋ

Յառաջիկայ պատարագը Փետրուար 5ին :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Շահիկեան, Գլըճրեան, Սարգիսեան, Նալպանտեան ընտանիքները եւ բոլոր ազ-գականները, իրենց խորին չնորհակալու-թիւնները կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք անձամբ, նամակով կամ ծաղկեպատկով ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց ողբաց-եալ եղբօր եւ ազգականին՝

Տիգրան Նալպանտեանի

մահուան առթիւ :

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

ՍԱՄՈՒԷԼ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ, 26 ՓԵՏՐ. ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 15·30ԻՆ Կը ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԻՆ՝

Ա. Մաս.— Կենդանի պատկեր ոսկե-դարեան բարբառով Վարդանանց պատե-րազմէն :

Բ. Մաս.— Փիէթրա Ներայի կոմսիկը, ընտանեկան յուզիչ տռամ 2 արար :

Գ. Մաս.— Բարեկենդանի վերջին իրի-կունը, ծիծաղաշարժ զաւեշտ 1 արար :

26, Rue Troyon, Sèvres

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

ԿՐԸՆՈՊԼ.— Մարաիկներու Միու-թիւնը իր տարեկան պարահանդէսը կ'ու-տայ Թավէրն տէ 3 Տօֆէնի սրահին մէջ, պատուական նախագահութեամբ նահան-գապետ Պ. ՖՐԱՆՍԻՍ ՌԱՈՒԼԻ, զօր. ՎԱԼԷԹ ՏՕԶԻԱ եւ քաղաքապետ ՏՈՔԹ. ՄԱՐԹԻՆԻ :

Նախագահութեամբ Պ. ԼԻՒՍԻԵՆ ՊԱՐԼԷի

Այս չաբաթ դիշեր ժամը 9էն մինչեւ լոյս : Գեղարուեստական բաժինն իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն՝ Օր. Տողրա-մաճեան (լուլ), Տիկիններ Սոնիա եւ Նա-տիա (Կովկասեան պար) :

Նուագախումբ ԺԱՔի ԼԸ ՊՕԱԼ :

Տոմսակները ապահովելու համար դի-մել վարչութեան անդամներուն կամ Քա-ֆէ Փրոկոբ, Փլաս Նօթր Տամ :

Մուտք 300 ֆրանք :

ԱԶԴ

Ալֆորվիլի Ս. Պ. Պ. Եկեղեցւոյ հոգա-բարձութեան կարգադրութեամբ, յառա-ջիկայ կիրակի, փետր. 5, հոգեհանդըս-տեան հանդիսաւոր Մ. Պատարագ պիտի մատուցուի եկեղեցւոյն բարերար Պ. Ար-մենակ Համբարձումեանի ողբացեալ Տիկ-նոջ՝ ՏԻԿԻՆ ԵԼՄՈՆԴ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ-ԵԱՆԻ (ծնեալ Մարկոսեան) յիշատակին :

Այս առթիւ պիտի երգեն Խաչակիր Մա-նուկները : Կը խնդրուի բարեպաշտ ժողո-վուրդէն եւ հանդուցեալին յիշատակը յարգողներէն, ներկայ ըլլալ այս արարո-ղութիւններուն :

CAVES CENTRALES

48 Rue Puvis-de-Chavannes, Marseille, Tél. CO. 58-99

ԱԶՆՈՒԱԳՈՑՆ ԳԻՆԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՆՈՐԺԱԲԵՐՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԼԱՒԱԳՈՑՆԸ՝ ԱՄԷՆԷՆ ՄԱՏՉԵԼի ԳԻՆԵՐՈՎ

Մասնաւոր պայմաններ ընկերութիւններու, (հարսնիք, մկրտութիւն, ճշանտուֆ)

Հոս կարելի է դտնել նաեւ ու մանաւանդ՝ ՀՌՉԱԿԱԿՈՐ RAKI DUZԸ :

ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՅԵՐԵԿՈՑԹ – ՊԱՐԱ ՀԱՆԴԷՍ ԵՐԿՈՒ ՆՈՒԱԳԱԽՕՒՄԲՈՎ

Կազմակերպուած

ՀԱՑ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԿՈՂՄԷ

Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4–12

«LES AMBASSADEURS»

3, Avenue Gabriel, Champs - Elysées Métro Concorde

Մասնակցութեամբ

RUDDY CASTEL et son orchestre du CAROLL'S

et Orchestre MICHEL CATHEBRAS

Սիրայօժար մասնակցութեամբ

EDDY MARNAY, accompagné d'EMIL STERN

et JACQUES ACHDJIAN (de Bruxelles), le jeune fantaisiste de la chanson française.

Կանխաւ ապահովեցէք ձեր սեղանները հետաձայնելով ELYsées 67 - 03

ՁԱՇԱՐԱՆ ԵԱՐ

Հիմնադիր–տնօրէն ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ

★

Ֆրանսական – հայկական եւ կովկաս-եան ընտիր կերակուրներ

ՇԱՆ ՋԷԼԻԶԷի ՍՐՏԻՆ ՎՐԱՑ

4, Rue Robert - Estienne

(Rue Marbeuf) PARIS (8e)

Téléphone BAL. 31 - 21

(Métro: F. D. Roosevelt)

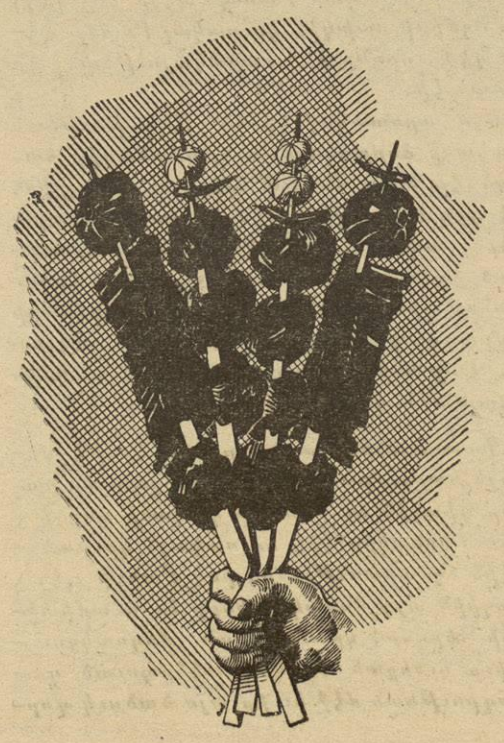
★

Հաճելի մրցոյթ

Առաջնակարգ կովկասեան [illegible]-ներ, «չաշլիք», «բարպիւ»

★

BAR AMERICAIN

— ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ —

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Ց. Դ. «Ընկեր Կարօ» ենթակոմիտէի ժողովը այս կիրակի ժա-մը 14·30ին, ընկեր Պօյաճեանի բնակա-րանը :

ՎԻԷՆ.— Հ. Ց. Դ. «Անի» կոմիտէին ընդհ. ժողովը այս չաբաթ, ժամը 21ին, Օհանջանեան սրահը : Բոլոր ընկերնե-րու ներկայութիւնը պարտաւորիչ :

ԿՐԸՆՈՊԼ.— Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղի վարչութիւնը ընդհ. ժողովի եւ Թկյասե-ղանի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերուհիները այս կիրակի ժամը 15ին, ղպրոցի սրահին մէջ : Խիստ կարեւոր օրակարգ : Երկու տարուան հաչուետուութիւն : Պատգա-մաւորի ընտրութիւն : Կը խնդրուի բոլոր ընկերուհիներէն ներկայ ըլլալ ճիշդ ժա-մուն :

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Պանեէօ Քաչանի մասնա-ճիւղի ընդհ. ժողովը այս երեքչաբթի, ժամը 20·30ին, Տիկին Թորոսեանի բնա-կարանը : Կարեւոր օրակարգ : Անդամու-հիներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Եղիսաբեան ընտանիքը կը ծանուցանէ թէ այս կիրակի ժամը 10·30ին հոգեհան-գստեան պաշտօն պիտի կատարուի ող-բացեալ՝

ԳՈՀԱՐ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆի

մահուան քառասունքին առթիւ, Փարիզի Հայ Կաթողիկէ եկեղեցին, 10ին, ռիւ Թուէն :

⁂

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Այրի Տիկին Հայկանուշ Ղազարոսեան եւ զաւակները, ինչպէս նաեւ ազգականները կը ծանուցանեն թէ այս կիրակի հոգեհանդստեան պաշտօն պիտի կատարուի իրենց ամուսնոյն, հօր եւ ազգականին Վահրամ Ղազարոսեանի մահուան քառասունքին առթիւ, Ս. Պօ-ղոս Պետրոս եկեղեցւոյ մէջ : Կը հրաւիր-ուին իր յիշատակը յարգողները :

●

Տէր եւ Տիկին Պերճ Սուճուքճեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Տու-մաքեան եւ զաւակը, Գասպարեան, Տօ-նիկեան եւ Սուճուքճեան ընտանիքները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանդիստ պիտի կա-տարուի այս կիրակի առաւօտ Ալֆորվիլի Ս. Պօղոս Պետրոս եկեղեցին իրենց մօր, մեծ մօր եւ ազգականին՝

Այրի Տիկին Սուճուքճեանի

մահուան քառասունքին առթիւ : Կը հրա-ւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգող-ները :

●

Տէր եւ Տիկին Յովհաննէս Թանամճեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Օննիկ Քիւրքճեան եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանդստեան պաշտօն պիտի կա-տարուի այս կիրակի առաւօտ Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցին, իրենց մօր եւ մեծ մօր՝

ՏԻԿ. ՈՎՍԱՆՆԱ ՔԻՒՔՃԵԱՆի

մահուան քառասունքին առթիւ :

Կը հրաւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգողները :

●

ԼԻՈՆ.— Տէր եւ Տիկին Հրաչ Վարդան-եան եւ զաւակները, ինչպէս նաեւ բոլոր ազգականները կը ծանուցանեն թէ այս կիրակի առաւօտ հոգեհանդստեան պաշ-տօն պիտի կատարուի իրենց ողբացեալ մօր, մեծ մօր եւ ազգականին

ՆՈՒԱՐԴ ՔԻՆՏԻՐԵԱՆի

մահուան տասելիցին առթիւ :

Կը հրաւիրուին իր յիշատակը յարգող-ները :

ՀԱՅԿ. ՊԱՏԱՐԱԳ

Քառաձայն երգեցողութեամբ Վատի-կանի ձայնասփիւռի կայանէն : Այս կիրակի առաւօտ, ժամը 10ին : Կարճ ա-լիք, 19·84, 25·67, 31·10, 41·21 :

ՅԱՒԱԿՅՕՒԹԻՒՆ

Ֆ. Կասպոյտ Խաչի Փարիզի մասնաճիւ-ղը յաւակցութիւն կը յայտնէ ընկերուհի Արմենուհի Խաչիկեանի, իր ամուսնոյն մահուան առթիւ :

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Կօշիկի քիչ մը կար դիտցող գործաւոր մը, կամ երիտասարդ մը արհեստը կա-տարեալ սորվիլ ուզող : Լաւ վճարում : Դիմել՝

Chaussures Karene. 57, rue des Couronnes Paris (20)

Imp. «Araxes», 46, Rue Richer - Paris (9e)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱՔԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 Հատը 12 ֆր.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 7 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

MARDI 7 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7897 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3308

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՆՈՐԷՆ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

•

Պաշտօնապէս հաստատուեցաւ թէ Անգլիոյ վարչապետը եւ Մ. Նահանգներու նախագահը յատկապէս քննած են Միջին Արեւելքի կացութիւնը, անցեալ շաբթուան խօսակցութեանց ընթացքին :

Այս առթիւ հրատարակուած վեկոյցը մանրամասնութիւններ չէր պարունակեր, սակայն բացորոշ կ'երեւար թէ երկու պետութիւններն ալ մտահոգութեան մատնուած են :

Խորհրդակցութեանց ղէխաւոր նպատակն էր ապահովել ոչ միայն երկուքին, այլեւ Ֆրանսայի գործակցութիւնը, ի խնդիր խաղաղութեան :

Այս վերջին պարագան մեծ զոհունակութիւն պատճառեց Փարիզի մէջ, որ յաճախ կը մոռնայէր, երբ անգլեւսաքսոն պետութիւնները զանազան կարգադրութիւններ կ'ընէին, աշխարհի այլ մասին մէջ :

Այժմ պիտի գործեն միասնաբար, առաջին խորհրդակցութիւնը կատարելով արտաքին նախարարներու միջոցաւ :

Անշուշտ իրենց առաջին գործը պիտի ըլլայ կարելի եղածին չափ հարթել տարակարծութիւնները :

Գաղտնիք չէ որ Մեծն Բրիտանիան կ'ուզէ տիրական դեր մը կատարել Միջին Արեւելքի մէջ, ուր թէ ռազմավարական եւ թէ տնտեսական շահեր ունի :

Այս ճամբուն վրայ, երբեմն գործակից, երբեմն ալ մրցակից կը հանդիսանան Մ. Նահանգները, մանաւանդ որ տնտեսական դեռնի վրայ (քարիւղ) :

Բրիտանական դիւանագիտութեան համար մեծ յաջողութիւն մը կը համարուէր Պաղտատի դաշինքը, ոչ սկսաւ թուրքեւ-իրաքեան համաձայնութեամբ :

Ցետոյ կնքահայրը ինք, Անգլիան ալ միացաւ, իսկ աւելի վերջը հատանութիւն յայտնեցին Փաքիստան եւ Իրան :

Եւ մինչ կը յուսային թէ քանի մը ա-բարեկան երկիրներ ալ պիտի միանան, երկու փոթորիկներ պայթեցան :

Սուրբա դինուորական դաշինք մը կընքեց Եգիպտոսի հետ, ընդհանուր հրամանատարութեամբ : Արաբիա լրացուց օղակը, իսկ Յորդանանի մէջ արիւնալի յոյզեր կատարուեցան, որպէսզի կառավարութիւնը չմիանայ Պաղտատի դաշինքին :

Ցետոյ զանազան լուրեր չըշեցան Սուրիա - Լիբանան դաշինքի մը մասին :

Այսպէս, Լոնտոն զանազան յուսախաբութեանց մատնուելով, հարկադրուեցաւ գլուխ գլխի տալ Ուաշինկթընի հետ, նոր ելքեր գտնելու համար :

Այդ ելքերէն մէկն էր գործակցութեան հրաւիրել Ֆրանսան, միւսը՝ աւելցնել արաբական երկիրներուն տրամադրուած օգնութիւնը :

Ուաշինկթընի մէջ կատարուած խորհրդակցութիւններէն կը հետեւի թէ ի հարկին պիտի միջամտեն, եթէ դինեալ ընդհարումներ պատահին արաբական երկիրներուն եւ Իսրայէլի միջեւ :

Այս հոգերուն հետ, անգլեւսաքսոն ճամբան միշտ աչքի առջեւ ունի Մ. Միութեան յարձակուն թափանցումը Միջին Արեւելքի մէջ :

Երբ հաստատուեցաւ թէ Մ. Միութիւնը պատրաստ է դինելու արաբական երկիրները, փարիզեան թերթերը տեղեկութիւններ կը հաղորդէին Պէյրութի և Դամասկոսի խորհրդային դեսպանութեանց քաղաքական, տնտեսական եւ մշակութային գործունէութեան մասին :

Լոնտոն, Ուաշինկթընը եւ Փարիզ չատ աւելին գիտեն այս մասին : Ուրիշ խօսքով, պիտեն թէ հետզհետէ կը ծաւալի եւ կ'արմատանայ թափանցումը, չօշափուկներ արձակելով ամէն ուղղութեամբ :

Ահա թէ ինչու նորէն «արեւելեան խընդիր» մը ունին իրենց օրակարգին վրայ, չատ աւելի բարդ եւ պայթուցիկ : Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ԱԼԺԻ ԳՆԱՑ

•

ԱՐՏԱԿԱՐԳ ՄԻՋՈՑՆԵՐ ՁԵՌՔ ԱՌՆՈՒԱԾ ԵՆ

Վարչապետը Ալժիր մեկնեցաւ երկուշաբթի, անձամբ քննութիւն կատարելու : Այս առթիւ յայտարարեց թէ ի հարկին հոն պիտի մնայ երեք շաբաթ : Իրմէ առաջ էին պատերազմական նախարարը եւ ուրիշ երկու նախարարներ, ապահովութեան միջոցներ ձեռք առնելու համար : Նախկին ռազմիկները նոր ցոյց մը սարքած էին առջի օր, մասնաւորապէս դէմ բողոքելով զօր. Քաթրուի ան-ուանման դէմ :

Վարչապետը անմիջապէս յայտարարութիւն մը պիտի ուղղէ ևրոպացի թէ իսլամ բնակչութեան, պարզելով կառավարութեան առաջադրութիւնները : Շաբաթ պիչեր ճառ մը խօսելով հեռատեսիլեան առջեւ, բացատրեց նոր քաղաքականութիւնն ղէխաւոր կէտերը : Ըսաւ թէ Ալժերիոյ նոր կարգադրութեամբ պիտի սահմանուի ազատ խօսակցութեամբ, եւ ոչ թէ պիտի պարտադրուի միակողմանի կարգադրութեամբ : Երբ անդորրութիւնը վերահաստատուի, ազատ ընտրութիւններ պիտի կատարուին : Անհրաժեշտ է իրականացնել Ալժերիոյ բոլոր բնակիչներուն քաղաքական հաւասարութիւնը :

Կիրակի օր Առասի մէջ ալ ճառ մը խօսելով, Պ. կի Մոլէ նոր լուսաբանութիւններ հաղորդեց իր քաղաքականութեան մասին : Պատերազմական նախարարը ուրբաթ օր Ալժերիա հասնելով, անմիջապէս խորհրդակցութեան հրաւիրեց քաղաքային եւ զինուորական իշխանութեանց ներկայացուցիչները, ինչպէս եւ զինուորական հրամանատարները :

Շաբաթ օր նոր ցոյց մը տեղի ունեցաւ Ալժէի մէջ, նախաձեռնութեամբ քանի հազար նախկին ռազմիկներու : Հակառակ տեղատարափ անձրեւին, ցուցարարները թափօր մը կազմեցին եւ պատերազմի զոհերու յիշատակարանը զարդին : Սեւ երիզներով ծածկուած դրօշներ կը ծածանէին ամէն կողմ : Ցոյցին կազմակերպիչները թոյլ չտուին որ անկարգութիւններ պատահին : Ցուցարարները կ'աղաղակէին.— « Ալժերիան Ֆրանսական է » : Եւ հազարաւոր ձայները կը պատասխանէին,— Կ'երդնո՛ւնք : »

Նոյն օրը դէպքեր պատահեցան Օրանի նահանգիստի բանուորներուն կողմէ : Մէկ հոգի սպաննուեցաւ, ութ հոգի վիրաւորուեցան : Ինը կառքեր հրկիզուեցան եւ քանի խանութներ աւարի ենթարկուեցան : Ուրիշ քաղաքներու մէջ ալ յարձակումներ եւ սպանութիւններ տեղի ունեցան : Մթնոլորտը թունաւորուած ըլլալով, կը վախցուի որ ծանր դէպքեր պատահին ուրբաթ օր, երբ Ալժէ կը հասնի նոր նշանակուած նախարարը, զօր. Քաթրու : Տեղական թերթերը կը հաստատեն թէ դժգոհութիւնը ուղղուած է ոչ թէ վարչապետին, այլ զօրավարին դէմ : Այս վերջինը հաժարելու կամ իր մեկնումը յետաձգելու միտք յայտնած ըլլալով, Պ. կի Մոլէ յայտարարեց թէ «կառավարութիւնը ամբողջովին համամիտ է զօր. Քաթրուի» : Այս առթիւ ներբողեց անոր անցեալ ծառայութիւնները : Ինք անձամբ ընդունելով զօրավարը, Ալժէի մէջ, պիտի հաստատէ իր պաշտօնը իբրեւ մասնաւոր նախարար Ալժերիոյ :

Անհամբեր կը սպասուի այս չաբթուան անցուդարձին : Նախկին ռազմիկներու ընկերակցութիւնը յայտարարութիւն մը հրատարակելով, կը յանձնարարէր բոլոր առեւտրական հաստատութեանց, գրօսավայրերու, վաճառականներու, արհեստաւորներու եւ բանուորներու ամէն գործադուլ երկուշաբթի օր :

(Շար. կարդալ Դ. էջ)

■ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ■

*

« ԱՀԱԻԱՍԻԿ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆՔ... »

Ուրբաթ օր կազդուրիչ տեղեկութիւն մը հրատարակեր էինք Շաւիլէն :

Այս համեստ գաղութէն 45 - 50 երի - տասարդներ եւ երիտասարդուհիներ, «ծնած եւ մեծցած գիւղին մէջ եւ մանուանդ գրեթէ բոլորն ալ իրենց մայրենի լեզուն սորված մեր մատուռ - դպրոցին մէջ», ձեռ ձեռքի տուեր են, հանրօգուտ գործ մը կատարելու համար :

Մատուռ - դպրոցը բոլորովին անգործածելի դարձած է երկար ատենէ ի վեր : Եկեղեցական ընկերակցութեան վարչութիւնը անցեալ տարի հազիւ յաջողեր է հողը գնել, նոր շէնք մը կառուցանելու համար :

Տեսնելով որ դժուար է յայս դնել նոր հանգանակութեան մը վրայ, վարչութիւնը կ'որոշէ առ այժմ գոհանալ անմիջական նորոգութիւն մը կատարելով :

Ձիշդ այդ պահուն երիտասարդները ձայն կուտան իրարու եւ ամբողջ գիւղին.

— Մենք ո՞ր օրուան համար ենք. կամ օտարականի տե՞ղ դրած էք մեզ ...

Եւ խօսքէն գործի անցնելով, կ'որոշեն ոչ թէ նորոգութեամբ գոհանալ, այլ շինել բոլորովին նոր մատուռ մը, հովն ալ՝ համեստ սրահ մը :

Այս առթիւ իրենց ընկերներէն նարտապետ մըն ալ կը գտնեն որ 2-3 միլիոն ֆրանքի ծախք մը կը նախատեսէ այս համեստ ձեռնարկին համար :

Ինչպէս կը հաղորդէր մեր թղթակիցը, արդէն իսկ իրը հոգիներ յանձնախումբ մը կազմած են, նիւթական միջոցներ ճարելու եւ շինութիւնը փութացնելու համար :

— «Լաւ, կ'ըսեն, մեր մեծերը մեզմէ ազգային գործ կը պահանջեն. ահաւասիկ մենք պատրաստ ենք աշխատանքի եւ զոհողութեան. պիտի գիմենք բոլորին և չենք կարծեր որ մերժուինք» :

Երբ այսքան գիտակցութեամբ եւ հաստատակամութեամբ ճամբայ ելած են, տարակոյս չկայ թէ Շաւիլը պիտի ունենայ իր նոր մատուռն ու սրահը :

Մանաւանդ որ, բոլորն ալ երիտասարդներ եւ երիտասարդուհիներ են : Այսինքն այն տարիքէն որ սառերը կը հալեցնէ եւ բարերը տեղէն կը խախտէ :

Երիտասարդութեան կոչումն է նորը հիմնել, ոչ թէ հինը կարկտել :

Որքան կրցած եմ հետեւիլ, Շաւիլը երբեմ բեռ եղած չէ վերջին երեսուն տարիներու ընթացքին :

Ընդհակառակն, լայնօրէն մասնակցած է զանազան համազգային հանգանակութեանց :

Մնաց որ, դարձեալ ինք պիտի ստանձնէ նախատեսուած գումարին գլխաւոր մասը, հին կամ նոր բնակիչներով, եւ միայն եղբայրական աջակցութիւն մը կը սպասէ դուրսէն :

Ո՞վ պիտի կրնար ժխտական դիրք մը բռնել, առանց խղճահարութեան :

Որո՞ւ սրտին չի խօսիր ձեռնարկը, — բարեպաշտութեան համար մատուռ, երի-տասարդութեան համար՝ սրահ :

Վ.Ա.Հէր

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՆՈՐ ԿՈՉՆ ԱԼ ՊԻՏԻ ՄԵՐԺՈՒԻ

•

Ուաշինկթընէն կը հետապրեն թէ մտերձ Բուլկանինի նոր կոչն ալ պիտի մերժուի, բարեկամական բայց վճռական պատասխանով մը : Մ. Նահանգներու արտաքին գործերու պաշտօնատար մարդիկ քննութիւնը մխիթարական եղած են, — նախագահ Այզընհաուըրի առաջին պատասխանը որ եւ է փոփոխութիւն յառաջ բերած չէ Մ. Միութեան վարիչներուն մտքին մէջ : Անոնք ալ համոզուած են թէ այս ամբողջ խնդիրը, որ այնքան աղմուկ հանեց, պարզապէս քարոզչական խաղ մըն է : Իրազեկները դիտել կուտան թէ Այզընհաուըր եւ Բուլկանինի առաջին նամակը սառած աեն, հինգ օր եւ ամենայն զգուշութեամբ քննեց զայն եւ իր պատասխանին մէջ կարդ մը պարագաներ յիշեց, հասկնալու համար թէ Մ. Միութիւնը արդարեւ է բանակցութիւնները վերսկսելու եւ առկախ հարցերը կարգադրելու : Բուլկանինի երկրորդ նամակն ալ որեւէ լուսաբանութիւն չի պարունակեր այս մասին :

× Ֆրանսայի արտաքին նախարարութիւնը դեկոյց մը հրատարակեց, որ պնդումով հանդերձ Բուլկանինի նախաձեռնութիւնը, դիտել կուտայ թէ միջազգային նոր համաձայնութիւններ աւելի արժէք պիտի ունենան եթէ կարգադրուին առկախ հարցերը : Վարչապետը, կի Մոլէ, բացորոշապէս կը հրաւիրէ Մ. Միութիւնը «վերջնել բարեկամական գործակցութեան եւ վատահութեան դիմաւոր խօսքերնդուածները Արեւելքի եւ Արեւմուտքի միջեւ, ոչ - յարձակման դաշինքներ առաջարկելէ առաջ » : Պաշտօնական դեկոյցը համբաւորուած է դիւանագիտական ո-ճով, բայց յստակօրէն կը յայտնէ Ֆրանսայի տեսակէտները : Ինչպէս Լոնտոն եւ Ուաշինկթընը, նոյնպէս Փարիզ կը սպասէ որ Մ. Միութիւնը դործքով ապացուցանէ իր բարեացակամութիւնը : Միեւնոյն ատեն կը յայտարարէ թէ Ֆրանսա հաւատարիմ կը մնայ, 1944 Դեկտ. 10ի դինակցութեան որ դժուեցաւ Մ. Միութեան կողմէ, 1955 Յուլիս 1ին :

× Խորհրդային թերթերը նոր հրատարակեցին Այզընհաուըրի առաջին պատասխանը :

.....

ԱԼՊԱՆԻԱ առաջարկեց Անգլիոյ՝ վերահաստատել դիւանագիտական յարաբերութիւնները, որոնք խզուած են տարիներէ ի վեր : Տասը տարի առաջ անգլիական Թորփիլանաւ մը խորտակուեցաւ Ալպանիոյ ջուրերուն մէջ, մահացնելով 44 նաւազներ եւ վիրաւորելով ուրիշ 22 արկածեալներ : Առաջարկը պիտի քննուի :

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

Լոնտոնի թերթերը կը զրեն թէ Ուաշինկթընի խօսակցութեանց առթիւ, համաձայնութիւն գոյացած է որ Իսրայէլ եւ Եգիպտոս իրենց զինուորները սահմանագծէն քաշեն մէկ քիլոմեթր հեռաւորութեամբ : Եթէ այս գործողութիւնը կատարուի, երկրորդ քայլը պիտի ըլլայ Ազգաժողովին զինուորներէն պահակախումբեր տեղաւորել, յանուն ապահովութեան : Երրորդ կարգադրութիւն մը եւս կը նախատեսուի, — նոր երբեակ համաձայնութիւն մը՝ որոշ յանձնառութիւններով, անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առնելու համար, որեւէ նախայարձակման պարագային : Այս կարգադրութիւնները եղած ատեն, Անգլիա, Ֆրանսա եւ Մ. Նահանգները միջոցներ պիտի փնտռեն, հաշտութեան դաշնագիր մը կնքելու համար Իսրայէլի եւ արաբական պետութեանց միջեւ :

× Ամերիկ. ազբիւրէ կը հաղորդեն թէ Եգիպտոս արդէն իսկ ստացած է 70 օդանաւեր, բոլորն ալ ռուսական արտադրութիւն : Այս պարագան ալ ազդած է Անգլիոյ վարչապետին եւ Այզընհաուըրի խորհրդակցութեան վրայ : Այդ է պատճառը որ դիտել կուտային թէ «պատերազմի վտանգը աւելցած է» Միջին Արեւելքի մէջ : Մանրագէտներ 80 միլիոն տոլար կը հաշուեն բոլշեւիկեան ճակատին ծախած կենքերու արժէքը : Այս պատճառով, Ուաշինկթընի հրկական դեսպանը ձեռնարկներ կը կատարէ, 50 միլիոն տոլարի զինամթերք ստանալու համար :

ՀԻՆԳ ՀԱԶԱՐ...

•

Կիրակի, 22 Յունուարին գոյց մը կազմակերպեցին մեր հակառակորդները, բողոքելու համար Հալէպի Գաւառական ժողովին դէմ, եւ պահանջելու անոր ամ – բողջական լուծումը կառավարութեան կողմէ : Եւ փանջունիական հոգեբանու – թեամբ մը վերնագրեցին թէ «Սուրիոյ պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլա – լով գուա հայկական գոյց մը կը կատարուի » :

Կառավարական թոյլտուութեամբ կա – տարուած գոյցի մը մասին, բնական է, որեւէ առարկութիւն չունինք : Կ'ապրինք սահմանադրական երկրի մը մէջ, ուր գոյց, գործադուլ եւ նման բաներ օրէնքով արտօնուած են, պայմանաւ որ ընդհա – նուր կարգը չխանգարուի :

Սակայն այս գոյցին կապակցութեամբ անհրաժեշտ է ընել հետեւեալ խորհրդա – ծութիւնները.—

Ա.) Ընկերը Փանջունին ալ իր գործու – նէութեան դաշտին մէջ գործաւորական գործադուլներ կը կազմակերպէր եւ մեծ գործեր տեսած ըլլալու ունայնամտութեամբ – թեամբ հեռագիրները կը տեղացնէր աշ ու ձախ աւետելով ժողովուրդի գարթնօքը , եւ կեղտոտ պուրժուաներու ջախջախուի – լը : Բայց իբր արդիւնք կը ստանար իրենց ապրուստի աղբիւրներէն զրկուած գործա – ւորներու անէծքը, թուքն ու մուրը : Ան – ժամանակ գործերու դժբախտ ճակատա – գիրը ...

Մեր օրերու Փանջունիները ալ, առաջին անգամ հայկական գոյց մը կազմակեր – պած ըլլալու ունայնամտութեամբ կը պարծենան, առանց անդրադառնալու որ բանիմաց հասարակութեան եւ նոյնիսկ ոչ հայ շրջանակներու գայրոյթին, թուքին եւ մուրին արժանացան , իրենց աղգա – դաւ այս արարքով : Բողոք ներկայացնե՞լ էր իրենց միտքը, արդէն երեքուկէս ա – միսէ ի վեր կատարած էին այդ եպերելի արարքը , որ պատճառ դարձաւ մեր ներ – քին խնդիրներուն քաշքշուելուն, պաշտօ – նատունէ պաշտօնատուն, եւ առիթ տուաւ ոչ հայ մամուլին թեր ու դէմ արտայայ – տութեանց, եւ քաղաքի այլազգի դան – դուածներուն աչքին ամբողջ ազգի վար – կաբեկուելուն : Կ'ուզէին հետապնդե՞լ ի – րենց բողոքը եւ անպատճառ Գաւառ. ժո – ղովի լուծա՞րքը ձեռք բերել. օրինաւոր եւ ապօրինի ամէն միջոցի դիմեցին արդէն , կկոցի նման Հալէպ — Դամասկոս երթե – ւեկելով եւ մարդկօրէն եւ ամարդօրէն ինչ որ կարելի էր ի գործ դրին :

Իրենց բողոքը նկատի առնուեցաւ ապօ – րէն կերպով, օրինական ու փաստական քննութիւններ եւատուդումներ կատարուե – ցան, եւ պատկան պաշտօնատուներ եւ պաշտօնատարներ թափանցեցին խնդրին էութեան եւ չարժառիթներուն :

Ալ ինչ պէտք յաւելեալ խայտառակու – թեան պատճառ տուող այս փանջունիու – թեան : Արդեօք Սուրիոյ մէջ գուա հայ – կական գոյցարարութեան մը առաջնու – թիւնը չահելու մարմա՞ջը, թէ յուսահա – տական լուրերու առթած կատաղութիւնն էր պիրենք այս քայլին առաջնորդողը :

Եւ ի՞նչ ամօթալի նշանախօսքեր, ի՞նչ անվայել պոռչտուքներ քաղաքի օտարազ – գի բազմութեան առջեւ, որոնք իրենց գարմանքն ու ցաւը յայտնեցին այս ամօ – թալի արարքին համար, իր պարկեշտու – թեամբ ու կարգապահութեամբ համբաւ – ուած մեր ազգին վայել չգտնելով կա – տարուածը :

Բ) Եւ այս ամէնէն վերջ պոչաւոր սու – տը : Հինգ հազար ..

Սուտը սուտին առաջնորդ, սուտը սու – տին յետնորդ :

Հինգ հազար ???: Ո՞ր հինգ հազարը : Մարդ կը ճաթի խնդալէն

Այս մարդիկ եթէ հինգ հազար հետե – ւորդներ ունենան, այս ընթացքով կրնան օր մըն ալ պահանջել նոյնիքն Սուրիոյ Ներհրդարանին լուծումը: Եթէ ունին այդքան հետեւորդ որ կը նչանակէ քուէ – արկու, ի՞նչ են կեցեր. ինչո՞ւ չեն մաս – նակցեր ազգ. ընտրութեանց եւ այս հինգ հազարի ուժով, դուրս չպրտել «միջազ – գային լրտեսներն ու մատնիչները», «հայ – բենիք վաճառդնները», եւ չեն տիրանար ազգային աթոռներուն, ի փառս եւ ի պայծառութիւն Հայոց ազգին եւ Հայաս – տանեայց Եկեղեցիին :

Պօշ լաֆ, պիտի ըսէր ժողովրդական ուեւէ անհատ :

Իրողութիւնն այն է որ ընդամէնը հա – զիւ 490 հոգիի հասաւ գուցարարներուն թիւը, թափօրի մեկնումի պահուն, որ հինգհարիւր հոգիով 98 չարքեր կը կը ներ – կայացնէր : 490ին հինգ հարիւր ըսել բը – նական կը դանենք. սակայն այս ողոր – մելի թիւը հինգ հազարի վերածելը , մի – միայն այս մարդոց նկարագրին եւ դոր – ծելակերպին պատչառող արարք մըն է :

Եւ տակաւին այս 490ը հաւաքելու հա – մար որքան ճիգ ու եռանդ սպառեցաւ. մասնաւոր օթօներով եւ օթօպուսներով , թաղէ թաղ ահազանդ տրուեցաւ եւ մար – դիկ ճարուեցան : Սակայն բոլոր այդ ո – գորումները անցան ապարդիւն , եւ ըս – տիպուեցան նոյն ժամուն Արդուպի մէջ պատրաստուող այլ գոյցի մը գուցարար – ներէն աւելի քան յիսուն հոգի օթօներով փոխադրել Մէջթէլ, կարենալ հասնելու համար 490 ողորմելի թիւին: Եւ այս իրո – ղութեան հակառակ, բախտախնդիրներու բերանը լնքզլնք մինակ կը կարծէ, բղա – ւելու համար որ, եթէ քանի մը օր առաջ – ուընէ ծանուցուէր գոյցի մասին, կրնային քան հազար մարդ խմբել :

Զենք զարմանար սակայն. սուտը, ան – ալ ամենախոշոր սուտը յանճնարարուած է իրենց մեծ քուրմին կողմէ : Ասօսկ սու – տը, կը պատպամէր ան, եւ խօսկ ամենա – մեծ սուտը. եթէ հարիւր սուտէն միայն մէկը իր դերը կատարէ , յաղողած են ար – դէն : Ի՞նչ վնաս կը կրեն եթէ իննըսուն իններն չհաւատան մարդիկ :

Այսպէս է որ կը չինուի այս մարդոց նկարագիրը : Ստախօս որակուելու, վար – կաբեկուելու եւ իբրեւ բարոյական մարդ մեռնելու հեռապատկերէն չեն սարսափիր ասոնք :

Մինչեւ կառավարչատուն այս 490մար – դով հասաւ թափօրը, հոն սակայն միա – յաւ գուցարարներու ուրիշ խումբի մը , որ « Սուրիոյ մէջ գուա հայկական առա – ջին գոյցին» հետ ոչ մէկ կապ եւ առնչու – թիւն ունէր :

Բանուորական գոյց մըն էր ան, կազ – մակերպուած Արդուպ թաղին մէջ: Եւ ո – րովհետեւ գոյց գոյցերուն ալ տուն եւ թոն տուողը համայնավարներն էին , այնպէս կարգադրած էին որ գուցարար երկու խումբերը միաժամանակ հասնին կառավարչատուն, եւ նահանգապետն ու հանդիսատես հասարակութիւնը յաւելեալ բազմութենէն տպաւորուի :

Սակայն կառավարչատան առջեւ խնդի – րը ճապաղեցաւ եւ այլասերեցաւ : Հայ գուցարարները լուծուեցան բանուորական գուցարարներուն մէջ եւ Հայերու գուցա – բարութիւնը բնորոշուեցաւ միայն, փան – ջունիի մը կողմէ կարգացուած, այսպէս ասած, մէկ արարքէն ճառով :

Իսկ գուցարարներու կողմէ նահանգա – պետին ներկայացող պատուիրակութիւ – նը, կշտամբանքի արժանացաւ նահան – գապետին կողմէ, որ յանդիմանեց զի – րենք, գուա ազգային խնդիր մը քաղաքա – կան գոյցի մը հետ չփոթած ըլլալնուն, եւ հայկական խնդրի մը մէջ ոչ հայ տար – բեր, իսլամ եւ ոչ իսլամ Արաբներ խառ – նած ըլլալնուն համար :

Նահանգապետը հրահանգեց որ անմի – ջապէս գրուին եւ հեռանան, ծալլելով գուցարարական պաստառները :

Ցոյցին ոչ – Հայերու խառնուած ըլլա – լու, եւ եկեղեցական խնդիր մը քաղաքա – կան գոյցի մը հետ չփոթելու դոյզ պատ – ճառներով, գոյցին կազմակերպիչ հայա – նունները, արդէն իսկ օրինական հետա – պնդութեան տակ են իշխանութեանց կող – մէն, եւ ընդհ. ապահովութեան պաշտօ – նատունը հարցաքննութիւններ կը կա – տարէ :

Եւ սակայն, ի վիճակի ենք ապացուցա – նելու որ, Մէջթէլի մէջ հաւաքուած եւ մինչեւ կառավարչատուն մեկնող 490 հո – գիին մէջ կային բազմաթիւ բողոքական – ներ, կաթոլիկներ եւ նոյնիսկ Արաբներ , որոնք ոչ մէկ կապ, առնչութիւն եւ իրա – ւունք ունին, զուտ լուսաւորչական ազ – գային գործի մը խառնուելու : Սակայն զսպանակը միեւնոյն կեդրոնէն կը ղեկա – վարուի, էՙ որ համայնավարին համար դաւանական եւ ազգային հարցեր գոյու – թիւն չունին :

Ահա այսպէս, կառավարչատան առջեւ հաւաքուած բազմութիւններէն անջատե – ցէք Արդուպի գուցարարները , հանեցէք նաեւ բողոքական, կաթոլիկ եւ Արաբնե – րը, տակը կը մնայ 2–3 հարիւր հոգինե – րու ողորմելի թիւ մը, որ իրական պատ – կերն է բախտախնդիրներու այդ ճակա – տին :

Եւ տակաւին համարձակութիւն կ'ու – նենան քանի հազարներու մասին ճառե – լու : Իրրեւ թէ, եթէ քանի մը օր առաջ – ուընէ ծանուցանէին գոյցի մասին, կրնա – յին խմբել քանի հազար հոգի :

Ըսինք արդէն, որ այս մարդիկ ծիծա – ղելի դառնալու մտավախութիւնը չունին: 20·000 ???: Ժողովրդական սրամտու – թիւնը պիտի ըսէր, «գերօ մըն ալ աւել – գուր »···:

Գրած ենք ասկից առաջ, որ հայ լուսա – ւորչական համայնքի այր մարդոց թիւը 16 հազարէն աւելի չէ, եւ ըսած՝ որ այս թիւին առնուազն 25 առ հարիւրը անտար – բեր է նման հարցերու հանդիպ, որ կը նչանակէ 4000ը մնացորդ 12 հազարէն զեղչելով մանուկներն ու պատանիները մինչեւ 18 տարեկան, 7000 ,կը մնայ 5000 : Այս թիւէն չորս հազարը դեռ ամիս մը ա – ռաջ վճարեցին իրենց ազգային տուրքե – րը, որ կը նչանակէ մեղի հետ են եւ չէին կրնար մասնակցիլ խափանարարական ա – րարքներու, եւ որոնք տակաւին ամբող – ջութիւնը չէին կազմեր մեր կողմնակից – ներուն, տակը կը մնայ հազար հոգի, ո – րոնց մէկ մասը ընդ առաջ դացած չէր գոյցի կոչին: Եւ ասիկա լուսանկարային ճշդրութեամբ, հարազատ պատկերն է այս բախտախնդիր խաժամուժին :

Տպաւորելու համար լուսանկարներ ալ կը հրատարակեն, որոնք ուրիշ բան չեն ապացուցաներ, բայց եթէ մեր կատարած վերլուծումները: Եւ եթէ պէտք ըլլայ , ի վիճակի ենք մեր կարգին հրատարակելու լուսանկարներ, որոնք ինչպէս իրենց խօս – քին, նոյնպէս եւ իրենց հրատարակած լուսանկարներուն խարդախ ու չինծու ըլ – լալը կը փաստեն :

Այս մարդիկը չկրցան համոզուիլ , թէ սուտով, կեղծիքով եւ խեղաթիւրումնե – րով կարելի չէ որեւէ դատ պաշտպանել : Ճշմարտութիւնն է , որ տեղ կը հասցնէ մարդուս : Մինչեւ որ գլուխ չխոնարհե – ցնեն ճշմարտութեան եւ հնազանդութիւն չցայտնեն ազգային օրինաւոր իշխանու – թեան, չեն կրնար դրական որեւէ ար – դիւնքի հասնիլ :

Թող լաւ համոզուին, որ արհամարհելի փոքրամասնութիւն մը՝ ազմուկով ,պոռչ – տուքներով, գոյցերով եւ հովանաւորու – թիւններով, ինքզինք չի կրնար պարտա – դրել իրական մեծամասնութեան մը, որ օրէնքի ուժն ալ ունի իրեն հետ :

ՄՇԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԻՆ ՀԵՏ

Մ Ր Ց Ո Ւ Մ

ԳԻՏԱԿԱՆ ՃԱԿԱՏԻ ՎՐԱՑ

•

Ամերիկեան Թերթերու տեղեկութեանց համաձայն, Մ. Նահանգներու մէջ 1928 – 1954 ճարտարարուեստի վկայական ստացած են 480·000 ուսանողներ , իսկ Ս. Միու – թեան մէջ՝ 682·000 հոգի: Այս ընթացքով 1950 – 1960 Ռուսերը պատրաստած պիտի ըլլան 1·200·000 , ճարտարարուեստներ ու դիտուններ, իսկ Մ. Նահանգները միմի – այն 900·000 :

Արդէն մօտ երկու միլիոն ճարտարա – պետներ եւ դիտուններ կան Ս. Միութեան մէջ, իսկ ամէն տարի վաթսուն հազար շրջանառարտ կ'ելլէ համալսարաններէն : Մ. Նահանգներու 22·000ին դէմ , եւ (ե – րեք հազար Մեծն Բրիտանիոյ մէջ):

Մոսկուայի նախատեսութեամբ 1956ին 760·000 մասնագէտներ պիտի կազմուին 41ջ0·000 աւելի 1955էն) ինչպէս եւ 645 հազար որակեալ բանուորներ :

« Ցեղափոխութիւնը դիտուններու պէտք չունի», կ'ըսէին ռուս յեղափոխականները 25 տարի առաջ, այսօր այլեւս անարժէք է այս խօսքը :

Իրենց կարգին Ամերիկացիները կ'ըն – դունին թէ դիտական տեսակէտէ Ս. Մի – ութեան յառաջդիմութիւնները որոշ չա – փով արդիւնք են գերման դիտուններու օժանդակութեան եւ կամ իրենց լրտեսնե–

ՀԻՆԳ ՀԱԶԱՐ...

•

Կիրակի, 22 Յունուարին գոյց մը կազ – մակերպեցին մեր հակառակորդները, բո – ղոքելու համար Հալէպի Գաւառական ժո – ղովին դէմ, եւ պահանջելու անոր ամ – բողջական լուծումը կառավարութեան կողմէ : Եւ փանջունիական հոգեբանու – թեամբ մը վերնագրեցին թէ «Սուրիոյ պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլա – լով գուա հայկական գոյց մը կը կատար – ուի » :

Կառավարական թոյլտուութեամբ կա – տարուած գոյցի մը մասին, բնական է, որեւէ առարկութիւն չունինք : Կ'ապրինք սահմանադրական երկրի մը մէջ, ուր գոյց, գործադուլ եւ նման բաներ օրէնքով արտօնուած են, պայմանաւ որ ընդհա – նուր կարգը չխանգարուի :

Սակայն այս գոյցին կապակցութեամբ անհրաժեշտ է ընել հետեւեալ խորհրդա – ծութիւնները.—

Ա.) Ընկերը Փանջունին ալ իր գործու – նէութեան դաշտին մէջ գործաւորական գործադուլներ կը կազմակերպէր եւ մեծ գործեր տեսած ըլլալու ունայնամտութեամբ – թեամբ հեռագիրները կը տեղացնէր աշ ու ձախ աւետելով ժողովուրդի գարթնօքը , եւ կեղտոտ պուրժուաներու ջախջախուի – լը : Բայց իբր արդիւնք կը ստանար իրենց ապրուստի աղբիւրներէն զրկուած գործա – ւորներու անէծքը, թուքն ու մուրը : Ան – ժամանակ գործերու դժբախտ ճակատա – գիրը ...

Մեր օրերու Փանջունիները ալ, առաջին անգամ հայկական գոյց մը կազմակեր – պած ըլլալու ունայնամտութեամբ կը պարծենան, առանց անդրադառնալու որ բանիմաց հասարակութեան եւ նոյնիսկ ոչ հայ շրջանակներու գայրոյթին, թուքին եւ մուրին արժանացան , իրենց աղգա – դաւ այս արարքով : Բողոք ներկայացնե՞լ էր իրենց միտքը, արդէն երեքուկէս ա – միսէ ի վեր կատարած էին այդ եպերելի արարքը , որ պատճառ դարձաւ մեր ներ – քին խնդիրներուն քաշքշուելուն, պաշտօ – նատունէ պաշտօնատուն, եւ առիթ տուաւ ոչ հայ մամուլին թեր ու դէմ արտայայ – տութեանց, եւ քաղաքի այլազգի դան – դուածներուն աչքին ամբողջ ազգի վար – կաբեկուելուն : Կ'ուզէին հետապնդե՞լ ի – րենց բողոքը եւ անպատճառ Գաւառ. ժո – ղովի լուծա՞րքը ձեռք բերել. օրինաւոր եւ ապօրինի ամէն միջոցի դիմեցին արդէն , կկոցի նման Հալէպ — Դամասկոս երթե – ւեկելով եւ մարդկօրէն եւ ամարդօրէն ինչ որ կարելի էր ի գործ դրին :

Իրենց բողոքը նկատի առնուեցաւ ապօ – րէն կերպով, օրինական ու փաստական քննութիւններ եւատուդումներ կատարուե – ցան, եւ պատկան պաշտօնատուներ եւ պաշտօնատարներ թափանցեցին խնդրին էութեան եւ չարժառիթներուն :

Ալ ինչ պէտք յաւելեալ խայտառակու – թեան պատճառ տուող այս փանջունիու – թեան : Արդեօք Սուրիոյ մէջ գուա հայ – կական գոյցարարութեան մը առաջնու – թիւնը չահելու մարմա՞ջը, թէ յուսահա – տական լուրերու առթած կատաղութիւնն էր պիրենք այս քայլին առաջնորդողը :

Եւ ի՞նչ ամօթալի նշանախօսքեր, ի՞նչ անվայել պոռչտուքներ քաղաքի օտարազ – գի բազմութեան առջեւ, որոնք իրենց զարմանքն ու ցաւը յայտնեցին այս ամօ – թալի արարքին համար, իր պարկեշտու – թեամբ ու կարգապահութեամբ համբաւ – ուած մեր ազգին վայել չգտնելով կա – տարուածը :

Բ) Եւ այս ամէնէն վերջ պոչաւոր սու – տը : Հինգ հազար ..

Սուտը սուտին առաջնորդ, սուտը սու – տին յետնորդ :

Հինգ հազար ???: Ո՞ր հինգ հազարը : Մարդ կը ճաթի խնդալէն

Այս մարդիկ եթէ հինգ հազար հետե – ւորդներ ունենան, այս ընթացքով կրնան օր մըն ալ պահանջել նոյնիքն Սուրիոյ Ներհրդարանին լուծումը: Եթէ ունին այդքան հետեւորդ որ կը նչանակէ քուէ – արկու, ի՞նչ են կեցեր. ինչո՞ւ չեն մաս – նակցեր ազգ. ընտրութեանց եւ այս հինգ հազարի ուժով, դուրս չպրտել «միջազ – գային լրտեսներն ու մատնիչները», «հայ – բենիք վաճառդնները», եւ չեն տիրանար ազգային աթոռներուն, ի փառս եւ ի պայծառութիւն Հայոց ազգին եւ Հայաս – տանեայց Եկեղեցիին :

Պօշ լաֆ, պիտի ըսէր ժողովրդական ուեւէ անհատ :

Իրողութիւնն այն է որ ընդամէնը հա – զիւ 490 հոգիի հասաւ գուցարարներուն թիւը, թափօրի մեկնումի պահուն, որ հինգհարիւր հոգիով 98 չարքեր կը կը ներ – կայացնէր : 490ին հինգ հարիւր ըսել բը – նական կը դանենք. սակայն այս ողոր – մելի թիւը հինգ հազարի վերածելը , մի – միայն այս մարդոց նկարագրին եւ դոր – ծելակերպին պատչառող արարք մըն է :

Եւ տակաւին այս 490ը հաւաքելու հա – մար որքան ճիգ ու եռանդ սպառեցաւ. մասնաւոր օթօներով եւ օթօպուսներով , թաղէ թաղ ահազանդ տրուեցաւ եւ մար – դիկ ճարուեցան : Սակայն բոլոր այդ ո – գորումները անցան ապարդիւն , եւ ըս – տիպուեցան նոյն ժամուն Արդուպի մէջ պատրաստուող այլ գոյցի մը գուցարար – ներէն աւելի քան յիսուն հոգի օթօներով փոխադրել Մէջթէլ, կարենալ հասնելու համար 490 ողորմելի թիւին: Եւ այս իրո – ղութեան հակառակ, բախտախնդիրներու բերանը լնքզլնք մինակ կը կարծէ, բղա – ւելու համար որ, եթէ քանի մը օր առաջ – ուընէ ծանուցուէր գոյցի մասին, կրնային քան հազար մարդ խմբել :

Զենք զարմանար սակայն. սուտը, ան – ալ ամենախոշոր սուտը յանճնարարուած է իրենց մեծ քուրմին կողմէ : Ասօսկ սու – տը, կը պատպամէր ան, եւ խօսկ ամենա – մեծ սուտը. եթէ հարիւր սուտէն միայն մէկը իր դերը կատարէ , յաղողած են ար – դէն : Ի՞նչ վնաս կը կրեն եթէ իննըսուն իններն չհաւատան մարդիկ :

Այսպէս է որ կը չինուի այս մարդոց նկարագիրը : Ստախօս որակուելու, վար – կաբեկուելու եւ իբրեւ բարոյական մարդ մեռնելու հեռապատկերէն չեն սարսափիր ասոնք :

Մինչեւ կառավարչատուն այս 490մար – դով հասաւ թափօրը, հոն սակայն միա – յաւ գուցարարներու ուրիշ խումբի մը , որ « Սուրիոյ մէջ գուա հայկական առա – ջին գոյցին» հետ ոչ մէկ կապ եւ առնչու – թիւն ունէր :

Բանուորական գոյց մըն էր ան, կազ – մակերպուած Արդուպ թաղին մէջ: Եւ ո – րովհետեւ գոյց գոյցերուն ալ տուն եւ թոն տուողը համայնավարներն էին , այնպէս կարգադրած էին որ գուցարար երկու խումբերը միաժամանակ հասնին կառավարչատուն, եւ նահանգապետն ու հանդիսատես հասարակութիւնը յաւելեալ բազմութենէն տպաւորուի :

Սակայն կառավարչատան առջեւ խնդի – րը ճապաղեցաւ եւ այլասերեցաւ : Հայ գուցարարները լուծուեցան բանուորական գուցարարներուն մէջ եւ Հայերու գուցա – բարութիւնը բնորոշուեցաւ միայն, փան – ջունիի մը կողմէ կարգացուած, այսպէս ասած, մէկ արարքէն ճառով :

Իսկ գուցարարներու կողմէ նահանգա – պետին ներկայացող պատուիրակութիւ – նը, կշտամբանքի արժանացաւ նահան – գապետին կողմէ, որ յանդիմանեց զի – րենք, գուա ազգային խնդիր մը քաղաքա – կան գոյցի մը հետ չփոթած ըլլալնուն, եւ հայկական խնդրի մը մէջ ոչ հայ տար – բեր, իսլամ եւ ոչ իսլամ Արաբներ խառ – նած ըլլալնուն համար :

Նահանգապետը հրահանգեց որ անմի – ջապէս գրուին եւ հեռանան, ծալլելով գուցարարական պաստառները :

Ցոյցին ոչ – Հայերու խառնուած ըլլա – լու, եւ եկեղեցական խնդիր մը քաղաքա – կան գոյցի մը հետ չփոթելու դոյզ պատ – ճառներով, գոյցին կազմակերպիչ հայա – նունները, արդէն իսկ օրինական հետա – պնդութեան տակ են իշխանութեանց կող – մէն, եւ ընդհ. ապահովութեան պաշտօ – նատունը հարցաքննութիւններ կը կա – տարէ :

Եւ սակայն, ի վիճակի ենք ապացուցա – նելու որ, Մէջթէլի մէջ հաւաքուած եւ մինչեւ կառավարչատուն մեկնող 490 հո – գիին մէջ կային բազմաթիւ բողոքական – ներ, կաթոլիկներ եւ նոյնիսկ Արաբներ , որոնք ոչ մէկ կապ, առնչութիւն եւ իրա – ւունք ունին, զուտ լուսաւորչական ազ – գային գործի մը խառնուելու : Սակայն զսպանակը միեւնոյն կեդրոնէն կը ղեկա – վարուի, էՙ որ համայնավարին համար դաւանական եւ ազգային հարցեր գոյու – թիւն չունին :

Ահա այսպէս, կառավարչատան առջեւ հաւաքուած բազմութիւններէն անջատե – ցէք Արդուպի գուցարարները , հանեցէք նաեւ բողոքական, կաթոլիկ եւ Արաբնե – րը, տակը կը մնայ 2–3 հարիւր հոգինե – րու ողորմելի թիւ մը, որ իրական պատ – կերն է բախտախնդիրներու այդ ճակա – տին :

Եւ տակաւին համարձակութիւն կ'ու – նենան քանի հազարներու մասին ճառե – լու : Իրրեւ թէ, եթէ քանի մը օր առաջ – ուընէ ծանուցանէին գոյցի մասին, կրնա – յին խմբել քանի հազար հոգի :

Ըսինք արդէն, որ այս մարդիկ ծիծա – ղելի դառնալու մտավախութիւնը չունին: 20·000 ???: Ժողովրդական սրամտու – թիւնը պիտի ըսէր, «գերօ մըն ալ աւել – գուր »···:

Գրած ենք ասկից առաջ, որ հայ լուսա – ւորչական համայնքի այր մարդոց թիւը 16 հազարէն աւելի չէ, եւ ըսած՝ որ այս թիւին առնուազն 25 առ հարիւրը անտար – բեր է նման հարցերու հանդիպ, որ կը նչանակէ 4000ը մնացորդ 12 հազարէն զեղչելով մանուկներն ու պատանիները մինչեւ 18 տարեկան, 7000 ,կը մնայ 5000 : Այս թիւէն չորս հազարը դեռ ամիս մը ա – ռաջ վճարեցին իրենց ազգային տուրքե – րը, որ կը նչանակէ մեղի հետ են եւ չէին կրնար մասնակցիլ խափանարարական ա – րարքներու, եւ որոնք տակաւին ամբող – ջութիւնը չէին կազմեր մեր կողմնակից – ներուն, տակը կը մնայ հազար հոգի, ո – րոնց մէկ մասը ընդ առաջ դացած չէր գոյցի կոչին: Եւ ասիկա լուսանկարային ճշդրութեամբ, հարազատ պատկերն է այս բախտախնդիր խաժամուժին :

Տպաւորելու համար լուսանկարներ ալ կը հրատարակեն, որոնք ուրիշ բան չեն ապացուցաներ, բայց եթէ մեր կատարած վերլուծումները: Եւ եթէ պէտք ըլլայ , ի վիճակի ենք մեր կարգին հրատարակելու լուսանկարներ, որոնք ինչպէս իրենց խօս – քին, նոյնպէս եւ իրենց հրատարակած լուսանկարներուն խարդախ ու չինծու ըլ – լալը կը փաստեն :

Այս մարդիկը չկրցան համոզուիլ , թէ սուտով, կեղծիքով եւ խեղաթիւրումնե – րով կարելի չէ որեւէ դատ պաշտպանել : Ճշմարտութիւնն է , որ տեղ կը հասցնէ մարդուս : Մինչեւ որ գլուխ չխոնարհե – ցնեն ճշմարտութեան եւ հնազանդութիւն չցայտնեն ազգային օրինաւոր իշխանու – թեան, չեն կրնար դրական որեւէ ար – դիւնքի հասնիլ :

Թող լաւ համոզուին, որ արհամարհելի փոքրամասնութիւն մը՝ ազմուկով ,պոռչ – տուքներով, գոյցերով եւ հովանաւորու – թիւններով, ինքզինք չի կրնար պարտա – դրել իրական մեծամասնութեան մը, որ օրէնքի ուժն ալ ունի իրեն հետ :

ՄՇԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԳԻՐՔԵՐԸ

ՎԵՐԱԴԱՐՁ

(Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆԻ)

*

Ըսեմ անմիջապէս որ գրագէտ մը չեմ, հետեւաբար գրական վերլուծում մը չէ ընելիքս :

Իմ տալիքս ուրեմն ընթերցասէրի մը տպաւորութիւնն է եւ այդ պատճառաւ կրնայ գուրկ համարուիլ ճշգրիտ գատաս – տանի մը արժէքէն :

Պարապան նոյնն է արուեստի բոլոր գործերուն համար : Առնենք, օրինակ ե – բաժշտութիւնը, — Օփերա մը կամ նուա – գահանդէս մը : Հազարաւոր ունկնդիրնե – րու մէջէն երաժշտագէտները կրնան ան – շուշտ ձեռնհասօրէն մատնանշել ներկա – յացուած գործին դեղեցկութիւնները կամ անոնց քով, տակար կողմերը եթէ կան Մնացեալ ունկնդիրները պարզ երաժշտա – սէրներ են միայն, աւելի կամ նուազ կիրթ ճաշակով եւ մարզուած ու մշակ – ուած ականջով : Ի հարկէ անոնք ալ կըր – նան ըմբռչխնել գործի մը դեղեցկութիւն – ները, բայց եւ այնպէս ընդհանուր առու – մով կը գատեն գայն ըստ իրենց կրած տպաւորութեան, ինչ որ անսխալ չըլլար միշտ :

Ներկայ պարագային, վերջին խօսքը ընթերցասէրինը չէ բարեբախտաբար :

Կարապետ Փօլատեան, դեռ երիտա – սարդ, ծանօթ անուն մըն է արդէն հայ դրական աշխարհին մէջ, շնորհիւ նախ իր երկու առաջին վէպերուն, որոնք լոյս տեսած են 1946ին եւ 1949ին. «Արեւելքի տղաքը» եւ «Կը հրաժարիմ Հայութենէ » ինչպէս նաեւ վերջընթեր իր դրքովը որ լոյս տեսաւ «Զրոյց» խորագրին տակ :

Այս անգամ մեղի կը հրամցնէ նորա – գոյն գիրք մը «Վերադարձ» որ բաւական երկարաշունչ «Պոէմա» մըն է լոյս ընծայ – ուած ապրիլեան եղեռնի 40րդ տարելի – ցին առթիւ :

Գրական բազմատեսակ տիպարներու մէջ, իւրայատուկ ձեւ մըն է ինչպէս գի – տէք «Պոէմա»ն, որուն հայերէն կրնանք ըսել քերթուած կամ բանահիւսութիւն : « Վերադարձ»ին մէջ հեղինակը տառա – պէս չէ ուզած հպատակիլ «Պոէմա»ներու պայմանադրական եւ ընկալեալ ձեւերուն : Արձակ էջերը անոր մէջ, յաջող կերպով ու միշտ գեղեցիկ ոճով կը մէջա – մտեն ու կը բերեն թարմութիւն մը գոր – ծին ընթացքին մէջ որ մեծ մասով տա – ղաչափեալ է, ինչպէս կը պահանջէ գա – սական կանոնը գերթուածի մը համար :

Հեղինակին էական մտահոգութիւնը չէ եղած իր բոլոր մանրամասնութեանց մէջ նկարագրել Հայջինջ եղեռնը՝ որմէ բա – ւականացած է միայն, քանի մը գամնելի ու սահմռկեցուցիչ պատկերներ տալ զուսպ եւ մտայղ դիծերով : Այլ կը ձգտի մանաւանդ , իր տանջահար ու վիրաւոր հոգիին խռովքը պոէթիկալ աշխարհի և – րեսին, անատելի արհաւիրքի մը բանդա – դուչանքներուն տակ գրեթէ խեղթեցած : Կը ճգնի այդ տառապը գուրս հանել գուա հայկական շրջանակէն ու դնել համա – մարդկային տարողութեամբ գեանի մը վրայ : Ո՞ր աստիճան կրցած է յաջողիլ :

Նիւթ մըն է այս որ ցարդ չունեցաւ իր ծանրութեան համապատասխան խորու – թիւնով արտայայտիչը, չերեւայ մինչեւ այսօր գեղարուեստական համաչխարհա – յին արժէք ներկայացնող ձեւի մը տակ , ոչ գրական ոչ ալ երաժշտական որ եւ է ուշադրաւ գործի մէջ :

Եթէ Վարուժան մը ճողոպրած ըլլար սպանդէն, ողջակիզումէն, պիտի յայտ – դէ՞ր տալ սպաստուածը, իր ուժեղ տպաւո – րիչ սպաստուածը, թէ ոչ ան ալ եղերա – բախտ Կոմիտասին պէս խելագար խլեակի մը պիտի վերածուէր: Զենք գիտեր եւ չենք կրնար գիտնալ :

Ընթերց, անշուշտ Ֆրանց Վէրֆէլի «Մուսա տաղի 40 օրերը» որ գլուխ գոր – ծոց մը կը համարուի, հոգ չէ թէ կ'ընդ – գրկէ մեծ եղերերգութեան մասնաւոր մէկ էջը միայն, բայց եւ այնպէս, որպէս արուեստի ճշմարիտ գործ, յաջողած է ցնցել մարդկային խղճմտանքը, առանց լալկան ըլլալու եւ առանց ձանձրացուցիչ գառնալու :

Հասկնալի է որ հայկական տառապ չի սպմիր միակ ու նեղ շրջանակի մը մէջ, չի սահմանափակուիր մասնաւոր անցքի մը , ըլլայ իսկ վարպետի վրձինով նկարուած, նոյն իսկ մեծապէս հերոսական դէպքի մը պանծացումին մէջ :

ՎԱՐԴԱՆ ՍԱՐԳՍԵԱՆ

(1) (Շար.)

րու զործունէութեան :

Անտարակոյս կ'ըսէ Մ. Նահանդներու արտաքին նախարարին եղբայրը, Թուսեր վերջերս մասնաւոր սպասարկութիւն մը առեղծեցին, արեւմտեան դիտական հրատարակութեան համար :» Սակայն որակով թէ քանակով անոնց դիտուններու եւ մասնագէտներու կազմութեան գրուելիքը նոյնքան զօրաւոր է որքան երկաթէ վարագոյրին այս կողմը :

Ընդհանուր կերպով, խորհրդային ուսման եղանակը աւելի բարձր չէ արեւմտեան պետութեանց եղանակէն : Սակայն դիտական են Մ. Միութեան ուսանողու թեան յիսուն առ հարիւրը, իսկ Մ. Նահանդներու մէջ քսան առ հարիւրը միայն :

Մ. Միութեան ուսման նպատակն է մասնագէտներ կազմել, անհրաժեշտ Ռուսիոյ ճարտարարուեստական եւ զինուած քական ուժին զարգացման համար :

Մ. Միութեան աշակերտը չաթնուան մէջ վեց օր գրոց կ'երթայ եւ դասի ժամերուն թիւը յիսուն առ հարիւր աւելի է ամերիկեանէն : Տարրական դասարանէն սկսեալ մաթեմաթիկի եւ դիտութեան ուժ կուտան : Պարտադիր ուսուցումը ներկայիս եօթը տարի է եւ չուտով տասը տարուան պիտի բարձրանայ, ինչպէս արդէն կ'ըլլայ քաղաքներուն մէջ : Երբ աշակերտ մը իր նախնական եւ երկրորդական տասը տարուան ուսումը կ'աւարտէ, արդէն տասը տարի մաթեմաթիկ սորված է, վեց տարի կենսաբանութիւն, հինգ տարի քիմիաբանութիւն, երեք տարի քիմիաբանութիւն : Վերջին երեք տարին, դասերուն 40 առ հարիւրը այն չորս նիւթերուն նուիրուած են :

Ներկայիս խորհրդային աշակերտներու 20 առ հարիւրը կը չարունակէն իրենց ուսումը՝ պարտադիր ուսման եօթը տարուան շրջանը աւարտելէ ետքն ալ, Մ. Միութեան վարիչները կը յուսան թէ 1960ին այս համեմատութիւնը 70 առ հարիւր պիտի ըլլայ : Եւ աշակերտներուն 30 առ հարիւրը, որոնք կը լրացնեն տասը տարուան շրջանը արդէն համալսարան կամ արհեստագիտական զպրոցները կը մտնեն : Անոնք կը վճարուին իրենց ուսումին համար եւ երեք տարի կ'աշխատին նշանակուած պաշտօնի մը, նորէն պետութեան վերադարձնելու պայմանով :

Իրագեկները կը հաստատեն թէ Մ. Միութեան զպրոցականին դիտական կազմութիւնը ամերիկեան զպրոցականէն աւելի բարձր է, իսկ ամերիկեան զպրոցական կազմութիւնը Եւրոպայի զպրոցական կազմ. աւելի բարձր : Բայց մանաւանդ երկրորդական եւ բարձրագոյն ուսման մէջ է որ տարբերութիւնը աչքի կը զարնէ :

« Երիտասարդ Իւանը չատ աւելի կ'աշխատի քան մեր ձոնը», կ'ըսէր Տոքթ. Շերթաուս :

1900էն ի վեր 56էն 24 առ հարիւրի բնակած է համեմատութիւնը ամերիկեան լիակէ այն ուսանողին որ ալժեպրա կ'ուսանի : Երկրաչափութիւնը 27էն 11 առ հարիւրի, բնագիտութիւնը 19էն 4·3 առ հարիւրի :

Մ. Նահանդներու մէջ բաւարար թիւով ուսուցիչ եւ դասախօս չկայ, որովհետեւ

Հ·Բ·Ը·Մ·ի ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՊԱՏԳԱՄ· ԺՈՂՈՎԸ

●

ՀՄԲ.— Հ· Բ· Ը· Միութեան Եւրոպայի շրջանին պատգամ· ժողովը տեղի ունեցաւ Յունուար 28ին, տեւելով մինչեւ յաջորդ առտու, կիրակի: Այս առթիւ մեզի դրկուած զեկոյցէ մը կը քաղենք հետեւեալ տեղեկութիւնները.—

Բացումը կատարեց կաթող· պատուի· ղակը, որ Եւրոպայի կեդր· յանձնաժողովին պատուակալ նախագահն է: Այս առթիւ յատկապես յարգանք յայտնուեցաւ Նորոգ Հանդուցեալ Գալուստ Կիւլպէնկեանի, հիմնադիրներուն, բարերարներուն, եւ անդամներու յիշատակին:

Ժողովին կը նախագահէր առենապետ Պ· Նուրհան Ֆրէնկեան :

Ներկայ էին Լոնտոնի, Փարիզի, Մարսէյլի, Նիսի, Վալանսի, Կրընոպլի, Էքսի, Սէնթ Էթիէնի պատգամաւորները, ինչպէս նաեւ Մանչեսթրի, Պրիւսէլի, Միլանի, Կարտանի, Տէսինի եւ Տրակինեանի ներկայացուցիչները :

Պ· Առենապետին բացման ուղերձէն վերջ կարգացուեցաւ կեդր· Յանձնաժողովին 1955 տարեշրջանի գործունէութեան տեղեկագիրը: Ցետոյ կարդով խօսք առին պատուիրակները ու ներկայացուցիչները, տեղեկութիւններ տալով իրենց մասնաճիւղերու գործունէութեան մասին եւ ներկայացուցին բաղձանքներ ու առաջարկներ :

Ապա կարգացուեցաւ Միութեանս յարգելի նախագահ Պ· Ալեք Մանուկեանի պատգամագիրն ու յարակից պաշտօնագիրը, որոնցմով բացուած կըլլայ արտասահմանեան Միութեանս յինամեայ յոբելեանի հանդիսութեանց տարին:

Ցիշեալ պատգամագրով թելադրուած անդամագրական արշաւին եւ յոբելինա կան հինգ հարիւր հազար տոլարի հանգանակութեան Եւրոպայի Շրջանին մէջ կազմակերպութեան եւ արդիւնաւորման մասին տեղի ունեցան դաղափարներու եւ առաջարկներու լայն փոխանակութիւն

Այս խորհրդակցութեանց ներկայ էր նաեւ Միութեան գործադիր ժողովի նախկին փոխ առենապետ եւ Եւրոպայի կեդր· յանձնաժողովի պատ· անդամ Պ· Վահէ Ֆրէնկեան որ ընդ առաջ երթալով ընդհ· բաղձանքին բարեհաճեցաւ ընդունիլ չըր ջանին մէջ կազմուելիք յոբելենական յանձնախումբին եւ ծրագրուած հանգանակութեան կեդր· մարմնին գործօն նախագահութիւնը :

Կիրակի առաւօտեան նիստին մէջ քննութիւն կը վճարուին :

Ամերիկացիները անհրաժեշտ կը դանեն ուսման կատարեալ բարենորոգում մը, որու մասին ամէնէն աւելի կը մտածէ նախագահ Այզընհաուըը : Անմիջական բարենորոգում մը չի նախատեսուիր :

Գիտուններէն եւ մասնագէտներէն միայն ընտրեալները չեն Մ. Միութեան մէջ, այլեւ վարչաձեւին առանձնաշնորհեալները :

Փ. Փ.

ԳԱՂՈՒԹԷ ԳԱՂՈՒԹ

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԱՊՈԼՍՈՑ մէջ (Տէտէ Ա.– ղաճ) տօնուած է ՀՕՄ·ի օրը Ամանորի հետ: Այս տարի ՀՕՄի վարչութիւնը կազմակերպած է նաեւ «Ազեփս»ի շրջապատ – յութիւնը: Խումբը այցելած է հայասէր քաղաքապետ Պ· Պեցոսի որ սիրալիր ընդունելութիւն մը ըրած է, նուէր մըն ալ տալով: ՀՕՄի վարչութիւնը յունուար 8ին ալ թէյասեղան մը տուած է ի պատիւ իր երգեցիկ անդամներուն :

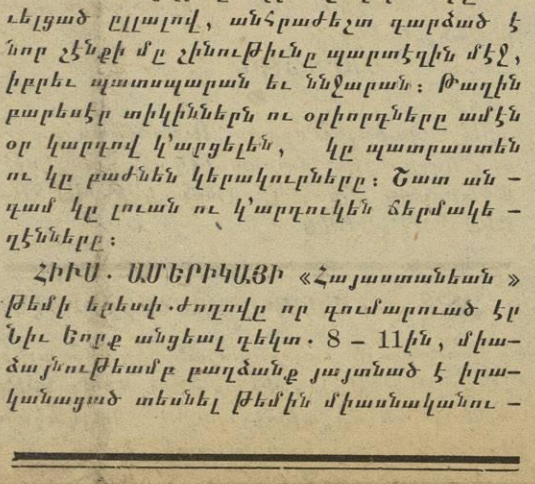
ՏԻՐՈՒՆԻ.— Ցունուար 10ին Աթէնքի մէջ մեռած է Թոմարզայի Հաճի կարապետ ազա Պօյաճեան, 77 տարեկան : Եբիտասարդ տարիքէն դեր ունեցած է ազգային կեանքի մէջ: Ընդարձակ գրութիւնները պատրաստած եւ գրկած է Պէյրութ, Թոմարզայի հին դէմքերու եւ դէպքերու մասին :

× Ցունուար 23ին Հալէպի մէջ վախճանած է Կորիւն քհնյ· Աղաճանեան : Մէյտան Թալի Ս· Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիի հոգեւոր հովիւն էր եւ անդամ Բերիոյ թեմի Գաւառ· եւ Կրօն· ժողով – ներու :

× Դամասկոսի մէջ մեռած է վաստակաւոր ուսուցչուհի Օր· Տալիթա Սազճեան, քնիկ Ամասիոյ էր, կանուխէն նը – ւիրուած կրթական ասպարէզին: Պաշտօնավարած է Լիբանանի եւ Դամասկոսի մէջ :

ՊՈԼՍՈՑ գպրեվանքի աշակերտները աւելցած ըլլալով, անհրաժեշտ դարձած է նոր չէնքի մը շինութիւնը պարագային մէջ, իբրեւ պատսպարան եւ ննջարան: Թաղին բարեսէր տիկիններն ու օրիորդները ամէն օր կարգով կ'արցելեն, կը պատրաստեն ու կը բաժնեն կերակուրները: Շատ ան – գամ կը լուան ու կ'արդուկեն ճերմակեղէնները :

ՀԻՒՍ· ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ «Հայաստանեան» թեմի երեսփ·ժողովը որ գումարուած էր Նիւ Եորք անցեալ դեկտ· 8 – 11ին, միաձայնութեամբ բաղձանք յայտնած է իրականացած տեսնել թեմին միասնականու –

գայ բանաձեւերու յանձնախումբին տեղեկագիրը, որ ընդունուեցաւ միաձայնութեամբ :

Մասնաճիւղերու վարչութիւններէն պիտի խնդրուի մինչեւ փետր·ի վերջ ճշդել իրենց յոբելենական հանդիսութեանց թըւականը :

Փարիզի հանդէսը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ աշնան, ի ներկայութեան նախագահ Պ· Ալեք Մանուկեանի :

Ժողովէն վերջ ներկաները առաջնոր – դուեցան հայկական «Եար» ճաշարանը : Սեղանին կը նախագահէր Սերովբէ եպսկ· Մանուկեան, որ վերջին խօսքն առնելով, ներբողեց Հ·Բ·Ը·Միութեան նախախնամական գործը, ոգեկոչելով անոր մեծանուն հիմնադրին յիշատակը, ինչպէս նաեւ անոր գործակիցներուն դերը : Ցետոյ այցելեցին Հայկական Թանգարանը, Մարի Նուպար Համալսարանական Տունը, վայելելով ուսանողներուն եւ տեսչութեան պատուասիրութիւնը :

ԳՐԱՏՈՒԻ ԱՐՈՒԵՍՏԻ

Տաղանդաւոր դաշնակահար Սեդրակ Եավրուեան փետրուար տասնին նուագահանդէս մը կուտայ Էքօլ Նորմալ սը Միւզիքի մէջ: Եավրուեան, որ 25 տարեկան է, Պոլսոյ մէջ եղած է Ս· Բարեվեստին աշակերտը, ապա Փարիզ գալով (1948), հետեւած է Էքօլ Նորմալի դասընթացքներուն: 1951ին մտած է «Ազգային Երաժշտանոց»ին բարձրագոյն դասարանը զոր 1953ին աւարտեց առաջին մրցանակով մը :

Ներկայիս կ'աշխատի Տիկին Մարկրիթ Լոնի հետ: Փետրուար տասնի յայտագիրը նուիրուած է Շոփէնի եւ Լիսթի գործերուն :

ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ մասին խորհրդակցութիւնները պիտի սկսին մօտերս, Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Մ· Նահանդներուն միջեւ: Ամերիկեան 6րդ նաւաբաժինը Միջերկրականի ջուրերը գացած է, հսկողութեան համար թէ գործնապէս պիտի միջամտեն անգլիական ուժերուն դէմ յարձակում գործած, բայց անյայտ ջողութեան մատնուած էր: Այս պարագան հաղորդեցի Պայպիս: Բեպըմ Գարապէքիր փաշա հետաձգումով կը հաղորդէր թէ՝ Նախ ձեվատ պէյ, այսինքն ես, ամէն գնով աշխատի, բոլշեւիկ բանակը Նախիջեւան բերելու համար: Այս վերկացման վրայ Թուրք գինուորները հոն բերուեցան, ես ալ արեւելեան ճակատի հրամանատարութեան գրեցի որ գէնքերը եւ ռազմանիւթերը առնելով՝ ընդունին զանոնք: Այնուհետեւ յարաբերութեան մէջ մտայ բոլշեւիկ հրամանատարին հետ, յետոյ ատոյայ բազմաթիւ նամակներ, որ Բեպըմ Գարապէքիր փաշա անհրաժեշտ կը նկատէր յարաբերութիւն հաստատել բոլշեւիկներուն հետ, կը յանձնարարէր այս առթիւ չնորհակալութիւն յայտնել Հալիլ փաշայի :

(Շար.)

Մ· ՔԷՄԱԼԻ ԴԷՄ ՍԱՐՔՈՒԱԾ ՄԱՀԱՓՈՐՁԸ ԵՒ ԿԱԽԱՂԱՆՆԵՐ

●

Բ· ՄԱՍ

Նաիլ պէյ ըսաւ թէ այս յայտնութիւնները Անգարայի մէջ լսած էր ձանպոլաթի բերնէն: Եւ ճշդեց թէ ձավիտ պէյի տան մէջ զումարուած նշանաւոր ժողովը ոչ թէ Գարա Քեմալ – Կաղի փաշա տե – սակցութեան արդիւնքն էր, այլ վերոյիշեալ նպատակը իրագործելու ձգտող ժողով մը: Այդ տեսակցութիւնը ծրագրուած էր բուն նպատակը աքղելու եւ ժողովը օրինաւոր դեռնի մը վրայ դնելու համար :

Նաիլ պէյ չարունակեց·

— Երբ կազմուեցաւ Բ· խմբակը, անդամներէն չատեր մեր տունը կուգային, այն տեսակցութեանը Իթթիհատը միացնել այս խմբակին: Ձեմ կրնար ճշդիւ յիշել թէ Բ· խմբակին հետ յարաբերութիւն ունէր Բաուֆ պէյ, բայց կ'ուզէր կապ ունենալ երկու կողմերուն հետ :

Նախագահ·— Դուն գլխարկի խնդրին մէջ կարծեմ ընդդիմադիր էիր :

Նաիլ·— Կառավարութիւնը ինծի կասկածով կը նայէր, ես ալ ազդուած էի, մտադիր էի ընդդիմադիր ըլլալ :

— Կ'ըսես թէ ընդդիմադիր ըլլալու նը – պատակ ունէիր, գլխարկի խնդրին տակն թէրաքքըիէրվէրները կային, հետեւաբար այդ կուսակցութեան պէտք է միա – նայիր :

Նաիլ·— Եթէ առեւտրական ընկերութեան մը մէջ չըլլայի, թէրաքքըիէրվէրներուն կը միանայի :

— Հիմի պէյի յուշատետրին մէջ քու գանագան այցելութիւններուդ եւ տեսակցութիւններուդ մասին նօթեր կան, Զիա Խուրշիտի հետ ալ թէյարանը գտնուած ես :

— Բնակարան մը գտնելու եւ ուրիշ անձնական գործերու համար ոմանց հետ տեսակցած եմ, միայն Զիա Խուրշիտի հետ չեմ ունեցած մասնաւոր հանդիպում մը· ան թէյարանը պատահաբար մեղ տեսած եւ մեր քով եկած էր :

— Ցուշատետրէն կը հետեւի թէ խոսակցած ես Ապտիւլղատիրի հետ բան մը՝ որ առաջին դատավարութեանդ կ'ուրացայիր : Քանի որ այսքան մտերիմ էիր հետը, ինչպէ՞ս կ'անդրադառնաս մահափորձի պարագան :

— Ապտիւլղատիր խորհրդապահ մարդ էր, իսկ իմ այցելութիւններս հիւանդ – տեսի եւ բարեկամական այցելութիւններ էին :

Ընդդ· Դատախազ· — Մարդ չափազանց միամիտ ըլլալու է, Նաիլ պէյի այս խօսքերուն հաւատալու համար: Շատ կը ցաւիմ :

Դատարկ մը եաք դատուեցաւ նաեւ իր քաղաքական եւ զինուորական գործունէութեամբ ծանօթ Նախմ ձեվատ, որ իր ինքնութեան մասին եղած հարցումներուն պատասխանելով ըսաւ թէ՝ Միլլի պայքարի առեն վաթսուն հազար զէնք փախցուցած, յետոյ Ատրպէյճան անցած եւ արեւելեան ճակատի ռազմաղաշտը զբօսնուած է, Զինադադարէն առաջ այդ կողմէն էր եւ խլամ բանակին մէջ գտնուած էր Նուրի փաշայի քով :

Ամբաստանեալ Նախմ ձեվատ սապէս ներկայացուց Ռուսիոյ մէջ իր ունեցած գործունէութիւնը .

— 1920ին, Բեպըմ Գարապէքիր փաշայի զիմելով իր հաւանութիւնը առի, Գարապաղ անցնելու առեն զիր մը առի, Պայպիս տանելու համար: Կը յանձնարարուէր յարաբերութիւն հաստատել հանդոց բոլշեւիկ զինուորներուն հետ : Այս միջոցին Նուրի փաշա բոլշեւիկներուն դէմ յարձակում գործած, բայց անյաջողութեան մատնուած էր: Այս պարագան հաղորդեցի Պայպիս: Բեպըմ Գարապէքիր փաշա հետաձգումով կը հաղորդէր թէ՝ Նախմ ձեվատ պէյ, այսինքն ես, ամէն գնով աշխատի, բոլշեւիկ բանակը Նախիջեւան բերելու համար: Այս վերկացման վրայ Թուրք գինուորները հոն բերուեցան, ես ալ արեւելեան ճակատի հրամանատարութեան գրեցի որ գէնքերը եւ ռազմանիւթերը առնելով՝ ընդունին զանոնք: Այնուհետեւ յարաբերութեան մէջ մտայ բոլշեւիկ հրամանատարին հետ, յետոյ ատոյայ բազմաթիւ նամակներ, որ Բեպըմ Գարապէքիր փաշա անհրաժեշտ կը նկատէր յարաբերութիւն հաստատել բոլշեւիկներուն հետ, կը յանձնարարէր այս առթիւ չնորհակալութիւն յայտնել Հալիլ փաշայի :

(Շար.)

Ծնողներուն ալ կը պատուիրէր զգոյշ ըլլալ իրենց զաւակները։ Ցետոյ կը հրահանգէր չհամախմբուիլ այն ճամբուն վրայ ուրկէ պիտի անցնի Պ. Կի Մոլէի պաշտօնական թափօրը։ Եւ կը վերջացը – նէր հետեւեալ աղաղարտութեամբ. — « Պ. Կի Մոլէ պիտի հասնի ամայի եւ սպառոր, բայց արթուն եւ վճռակամ քա – ղաք մը »։

× Զօր. Քաթրու, որուն հրաժարակա – նը մերժուած էր կառավարութեան կող – մէ, զգուշութեամբ կը յայտնէ իր տեսա – կէտները Ալժերիոյ ապագայ կարգադ – նարքի մասին, մինչ վարչապետը յստակ – օրէն կը պարզէ իր դիրքը։ Առաջի մէջ խօսած առեն ըսաւ. — «Պիտի կատարեմ պարտականութիւնս, առանց ամէնաթե – թեւ դիմում փորձելու եւ երկար պայ – մանաւարութիւն մը վնասելու, քայ դիտնալով հարցին ծանրութիւնը եւ ա – հաղնութիւնը »։

× Վարչապետը մեկնելէ առաջ ունկն – դրութեան ընդունեցաւ Ալժերիոյ ներկա – յացուցիչները որոնք ըսին. — « Ձեր յայ – տարարութիւնները արձագանգ պիտի դա – տան երբ հանդիսաւորապէս հաստատեն Ալժերիոյ ազգային պայութեան ճանաչու – մը ։ Պարտականութիւն կը սեպենք ձեզի յիշեցնել Ալժերիոյ ընդհ. ժողովին 61 անդամներուն բանաձեւը որ հաւատարմո – րէն կ'արտայայտէ իսլամ քնակչութեան ազգային տենչերը » ։

× Ալժէլ մէջ սարքուած բոլոքի ցոյ – ցին առթիւ, նախկին ռազմիկները հեռա – գիր մը ուղղեցին Հանրապետութեան նա – խագահին, հետեւեալ աղաղարտութեամբ. — «Զօր. Քաթրուն պահել իր պաշտօնին մէջ՝ կը նշանակէ խոտրակել Ալժերիան եւ Ֆրանսական Հիւսիսային Ափրիկէն ։ Անոր Ալժէ ժամանումը պիտի ընդհարի ժողովրդական անդիմադրելի չարժումի մը» ։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՁԻՒ – ՁՄՐԱՆ հետեւանքով անդոր – ծութեան զատապարտուած են60·000 աշ – խատաւորներ որոնք ծաղկեմշակութեամբ կը զբաղէին Քոթ տ'Ազիւրի մէջ։ Կարգ մը մեծ հաստատութիւններ 40էն մինչեւ 80 միլիոն Ֆրանք վնաս կրած են։ Կրասի պոթ – նահանգապետը կ'ըսէ թէ ընդհ. վնասը մէկ միլիառ Ֆրանքէն ալ աւելի է։ Մասնաւորապէս փճացած են վարդերը ։ Տարիներ պիտի անցնին մինչեւ որ կարելի ըլլայ վերահաստատել կարգ մը տեսակ – ներ, վասն զի արմատները սառած են ։ Ջերմոցները պայթած են։ Նիսի չրջանին մէջ ամէնէն աւելի վնասուած են չահոզ – բամները։ Վառի մէջ ոչնչացած են վա – դինակները (սուտի), երիցուկները, մար – գրիտները եւ միմոզաները, ահագին տա – րածութեան մը վրայ։ Այսքան առատ ձիւն տեղացած չէր 1929էն ի վեր։

ՑՈՒՐՏ աւելի մեղմացաւ Փարիզի եւ հիւսիսային Ֆրանսայի մէջ։ Սառակա – չունչ հովերուն եւ ձիւնին յաջորդած է անձրեւը։Ցարդ 150 հոգի մեռած են ցուր – տէն, ամբողջ Եւրոպայի մէջ։ Ֆրանսայի զոհերուն թիւը կ'անցնի 46ը ։ Սրտաճմլիկ պատկերներ ալ պատահեցան։ Փարիզեան արուարձանի մը՝ Քուրպվուայի մէջմայր մը կարգէն չնչահեղձ եղաւ իր երեք զա – ւակներով։ Ցուրտը կը չարունակուի ա – րեւելեան Ֆրանսայի մէջ։ Ձամբաները սառած ըլլալով, ինքնաչարժի արկածներն ալ յաճախագէպ են։ — Թափուր բնակա – րաններու բռնազրաւումը սկսած է ար – գէն ։ Ոստիկանութիւնը երեք նոր չէնքեր գրաւելով Մէզոն Ալֆորի մէջ, տնանկ ըն – տանիքներ տեղաւորեց անմիջապէս ։

ԱԽՍՏՐԻՈՑ կառավարութիւնը լուծեց համաչխարհային արհեստակցական դաշ – նակցութիւնը։ Այս ընկերակցութիւնը ար – գիլուած էր Ֆրանսայի մէջ, եւ Վիէննա փոխադրեցին 1951ին, օգտուելով բոլշե – վիկեան դրաւումէն։ Ընկերակցութիւնը հիմնուած է 1945ին եւ ազատ սենտիքա – նէրէն անջատուած ըլլալով կը բաղկանայ միայն համայնավարներէ ։

Ա. ՄԻՈՒԹԻՆԸ բոլոքագիր մը ուղ – ղեց Մ. Նահանգներուն եւ Թուրքիոյ, դանդաղելով թէ օգապարիկներ կ'արձա – կեն, լրտեսութիւն կատարելու համար ։

ՆԵՐԳԱԳԹի օրէնքը վերաքննելու հա – մար պատգամագիր մը ուղղուած է Մ. Նահանդներու խորհրդարանին, Այզընհա – ուըրի կողմէ ։

ԹԵՀՐԱՆԻ խորհրդային դեսպանը նոր ծանուցագիր մը յանձնեց Իրանի։ Ա. Մի – ութիւնը կը դանդաղի թէ Իրան կը վը – տանգէ սահմանադրութիւնը, յարելով Պաղ – տատի Ուխտին։ Ծանուցագիրը չատ կարճ է ։

ՀՐԱՒԻՐ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԻ

Արեւմտեան Եւրոպայի Կ. Կ.ն երկրորդ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ փարիզեան չրջանի բոլոր ընկերները այս կիրակի կէս օրէ ետք ժամը 3ին, Պարպօթ սրճարանի վերնայարկը, Կառ ալ. Նոր ։

Ներկայ կ'ըլլայ ընկեր Գ. ԼԱԶԵԱՆ

ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ — ԵՐԵԿՈՅԹ

Կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. «Մուրատ» խումբի կողմէ, Փետրուար 11ին, չաբաթ իրիկուն, Լը Փոնթէ, Լա Քրուա Վէրթի մէջ ։

Կը խօսի ընկեր Տ. ԹԱՒՈՑԵԱՆ ։

Կը մասնակցին Հ. Ց. Դ. Սէն Լուի նը – ւագախումբը եւ Հ. Ց. Դ. Կարտանի թա – ւերախումբը ։

Ներկայացում, երգ, նուագ, արտասա – նութիւն, հայկական եւ եւրոպական պա – րեր ։

Մանրամասնութիւնները տեղին վրայ ։

«ՄՈՒՐԱՏԻ ՕՐԸ» ՏԷՍԻՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Սեբաստիոյ Մու – րատ Ուսումնասիրաց մասնաճիւղին, կի – րակի, 12 Փետրուար ժամը 15ին, զգրո – ցին սրահը։

Կը ներկայացուի Պետրոս Դուրեանի «ՍԵՒ ՀՈՂԵՐԸ »։

Մուտքը մատչելի ։

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Ց. Կ. Խաչի Անկէնի մասնաճիւղին տա – րեկան ցերեկոյթը՝

ՄԱՐՏ 18ԻՆ

●

Սեբաստիոյ Մուրատ Ուսումնասիրա – ց ին Մարսէյլի մասնաճիւղի հանդէսը՝ Փետրուար 25ին։ Կը մասնակցի՝ ԱՐՏԱ – ՇԷՍ ԳՄԲԷԹԵԱՆ ։

ՀԱՅԿ. ՄՇԱԿՈՑԹԸ ՁԱՑՆԱՍՓԻՒՌԻՆ

Մոսկուայի ռատիոկայանը (կարճ ալիք 41 եւ 49 մեթր) , Փետր. 8ին ժամը 20ին տեսութիւն մը պիտի պարզէ հայկական մշակոյթի եւ գեղարուեստի մասին ։

ՍՈՂՈՄՈՆ ԹԵՀԼԻՐԵԱՆԻ «ՎԵՐՑԻՇՈՒՄՆԵՐԸ»

Սակաւաթիւ օրինակներ կը գտնուին Վ.Ա.Ա.Ն.Ս, Աչոտ Առաքելեանի քով ։

Ընտիր լաթակազմ, զարդարուած բազ – մաթիւ նկարներով ։

Փութացէք օգտուիլ քանի չէ սպառած ։

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Այս Հինգշաբթի, ժամը 10ին, հանդի – սաւոր պաշտամունք Վարդանանց ճակա – տամարտի պատմական տօնին առթիւ Փարիզի Ս. Ցովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյն մէջ, նախապահութեամբ Փարիզի Առաջ – նորդ եւ կաթող. պատուիրակ Սեբովբէ եպիսկ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի ։

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Ա.ի անուան տօնին առթիւ պիտի կատար – ուի հայրապետական մաղթանք ։

Ցետ պատարագի զգոյց դասը պիտի երգէ ազգային երգեր եւ պիտի ըլլան չի – նուած թեւաղրութիւններ, հայրենասիրա – կան ոգիով ներչնչելու համար նորահաս սերունդը ։

Հոգաբարձութիւնը հրաւիրած է փա – րիզի եւ չրջականերու բոլոր հայ վարժա – րաններու ուսուցչական կազմը եւ աչա – կերտները ։

Կը հրաւիրուի նաեւ հայ հասարակու – թիւնը որ սուուար թիւով ներկայ ըլլայ յարգելու համար Սրբոց Վարդանանց յի – շատակը ։ (Դիւան) ։

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻ ՕՐԸ ԱՌՆՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

Առնուվիլի Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի օրը պիտի տօնուի Թատերական ցերեկոյթ պարահանդէսով, մարտ 18 կիրակի Սալ կամնալի մէջ ։

Մեծ պատրաստութեամբ պիտի ներկա – յացուի Դրիգոր Վահանի «Երկու ճամբայ» թատերախաղը , երեք արար, մասնակ – ցութեամբ մասնաճիւղին լաւագոյն ու – ժերուն ։ Ցետոյ պարահանդէս համբա – ւաւոր նուագախումբով ։

Մանրամասնութիւնները յառաջիկային ։

Ջերմապէս կը խնդրուի բոլոր մասնա – ճիւղերէն եւ կազմակերպութիւններ նկատի ունենալ սոյն թուականը ։

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Ֆրանսահայ Լսարանի հերթական դա – սախօսութիւնը այս չորեքշաբթի դիչեր, Քառէ սրճարանին վերնայարկը։ Կը դա – սախօսէ դերասան ԱՐՏԱՇԷՍ ԳՄԲԷԹԵԱՆ նիւթ ունենալով դերասան Պետրոս Ադամ – եանի կեանքն ու գործը։

Դասախօսը պիտի արտասանէ նաեւ Պետրոս Ադամեանի հատընտիր քեր – թուածներէն։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Պատրաստուեցէք Հ. Բ. Ը. Միութեան տարեկան մեծ պարահանդէսին, կիրակի ՄԱՐՏ 4ին, ժամը 17էն 24 , Օթէլ Ժօրժ Ե. սրահներուն մէջ ։

Օր. ԱՆԱՀԻՏ ՆՈՒՐԵԱՆ
(Նոր Սերունդ)

Պ. ՏԻԳՐԱՆ ԹՈՐՈՍԵԱՆ
(Նոր Սերունդ)

Ամուսնացած

Փարիզ 4 Փետր. 1956

— ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ —

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. «Եղիպատցի» կո – միտէն ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր խում – բերու վարչութիւնները այս հինգշաբթի ժամը 20·30ին, Քաֆէ Ռիժանի վերնա – յարկը ։

Ֆ. Կ. ԽԱԶԻ Պանեէօ Քաչանի մասնա – ճիւղի ընդհ. ժողովը այս երեքշաբթի , ժամը 20·30ին, Տիկին Թորոսեանի բնա – կարանը։ Կարեւոր օրակարգ։ Անդամու – հիներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ ։

Ֆ. Կ. ԽԱԶԻ Իթալիի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այս ուրբաթ իրիկուն ժա – մը 8·30ին, սովորական հաւաքատեղին ։

ՃՇԴՈՒՄ

Տէր եւ Տիկին Մխրան Պօյաճեան , Տէր եւ Տիկին Նիկողոս Անանիկեան, Տէր եւ Տիկին Պետրոս Պետրոսեան հաղարական Ֆրանք կը նուիրեն Կապոյտ Խաչի օգա – փոխութեան կայանին, Տիկին Վարդու – հի Վարդանեանի (ծնեալ Մանուկեան , Օրտուզի) մահուան առթիւ։

Սառնալ «Ցառաջ»էն ։

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

46, RUE RICHER - PARIS (9e)

Tél.: PROvence 64-90

C. C. P. Paris 3630-66

Մանկութիւն չունեցող մարդիկ, Ա. Ծառուկեան, մատենաչար «Համազգային» Պէյրութ, 1955, գինը 700 Ֆրանք ։

Դանիէլ Վարուժան, Դ. Ճիզմէճեան , (Դպրոցական կեանքը, Անտիպ նամակնե – րը, Գրականութիւնը) , մատենաչար «Ցուսաբեր», Գահիրէ, 1955 գինը՝ 700 ։

Ընտանիքին բարեկամը եւ ընդարձակ երազահան, կազմեց՝ Կ. Կիլիկեցի, տպ. Կ. Տօնիկեան, Պէյրութ, գին 1000 ։

Նոր Քնար երգարան, կազմեց՝ Կարօ Գէորգեան, Պէյրութ, 1954, կազմուած՝ 1650 Ֆր. Թղթակազմ՝ 1400 Ֆրանք ։

Քաջն Նազար եւ ուրիշ 13 պատմուածք – ներ, Համաստեղ, Գահիրէ 1955։ Գինը՝ կազմուած 1000, Թղթակազմ 700 Ֆր. ։

Սիամանթոյի ամբողջական գործը, Գահիրէ, կազմուածը՝ 1800 Ֆրանք ։

Վերադարձ, Կ. Փոլատեան , Գահիրէ 1955, գինը 500 Ֆրանք ։

Զրոյց, Կ. Փոլատեան, (Ահարոնի, Ե – լիւարի, Շ. Նարդունիի, Օ. Պէրպէրեա – նի, Հ. Ս. Տէր Մովսէսեանի եւ Լիւֆ Անտրէ Մարսէլի հետ) Փարիզ, 400 Ֆր.։ Վէրք Հայաստանի, Խ. Աբովեան (Նոր տպագրութիւն), Պէյրութ 1954, (կազ – մուած) 700 Ֆրանք։

Ամէնուն տարեգիրքը, Կարօ Գէորգեան, Գ. տարի, 1956, պատկերաչարդ, 616 էջ, գինը՝ 1200 Ֆրանք ։

Գիւղը,, Համաստեղ, Բ. տպ. Ազդակի, Պէյրութ, 1955։ Գինը՝ 600 Ֆրանք։

Պատմութիւն Հայ Գաղթականութեան , Բ. հատոր, 722 էջ, Գահիրէ, 1955։ Գինը՝ 1500 Ֆրանք ։

Խեճութիւն Սրբազան (արձակ քեր – թուածներ) Բիւզանդ Կոռնեան, տպ. « Ցուսաբեր«, Գահիրէ 1955։ Գինը՝ 500 ։

Մթին Մանկութիւն, Վազգէն Շուչան – եան, հրատ. գրատուն Գեղամ Սեւանի , 1956, Պէյրութ, 215 էջ։ Գինը՝ 400 Ֆր.։

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Կօշիկի քիչ մը կար պիտցող գործաւոր մը, կամ երիտասարդ մը արհեստը կա – տարեալ սորվիլ ուզող ։ Լաւ վճարում ։

Դիմել՝

Chaussures Karene. 57, rue des Couronnes Paris (20)

*
**

Պահեստութեան վաճառատան մէջ աչ խատելու համար կը փնտռուի առողջ եւ վարժ երիտասարդ չարժավար մը, (չո – ֆէօր), գոհացուցիչ պայմանով ։

Դիմել՝

246, Rue Vendôme, Lyon

ՈՐԲԵՐՈՒ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄՆԻ (ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ՏԻԿ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ)

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՏԱՐԵԿԱՆ ԾՊՏԵԱԼ ՀԱՆԴԷՍԸ

Հինգշաբթի, 1 Մարտ, ժամը 16էն 20

CERCLE MILITAIRE, շքեղ սրահին մէջ

Մրցում ծպտեալ տարազներու

CAVES CENTRALES

48, Rue Puvis-de-Chavannes, Marseille, Tél. CO. 58-99

ԱԶՆՈՒԱԳՈՑՆ ԳԻՆԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱԽՈՐԺԱԲԵՐՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԼԱԻԱԳՈՑՆԸ՝ ԱՄԷՆԷՆ ՄԱՏՋԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մասնաւոր պայմաններ ընկերութիւններ րու, (հարսնիք, մկրտութիւն, նշանառութ)

Հոս կարելի է գտնել նաեւ ու մանաւանդ՝ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ RAKI DUZEC։

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ՓՆՏՌԵՑԷՔ

ՊՈՍՖՈՐ

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՀԷԼՎԱՆ ԵՒ ԼՈՔՈՒՄԸ, բժիշկներու կարծիքով հէլվան եւ լո – քումը կը պարունակեն մեծագոյն չափով գոլ (խոլորի)։

ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ՝ մանուկներու ատամին.

ՕԳՏԱԿԱՐ՝ չափահասներու եւ ծերերու, որոնց կը պարգեւէ աշխոյժ եւ եռանդ։

ՊՈՍՖՈՐԻ արդիական պատրաստութիւնը կը վերագտնէք Արեւելքի մէջ իսկ պատրաստուածները ։

Արտածման համար մանաւանդ պայմաններ ։

2, RUE LOUIS ASTOIN, MARSEILLE

Imp. «Araxes», 46, Rue Richer - Paris (9e)

ՅԱՌԱՋԱԳԻՐ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 — Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 8 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

MERCREDI 8 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7898 — 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3309

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՋԷՖԸ Կ'ՈՒԽՇԱՆԱՑ...

•

Փետրուար 1ին Անգարա հասաւ նախագահ Այզընհաուըրի տնտեսական խորհրդականը, Քլարենս Րէնտըլ, իր օգնականներուն հետ, քննելու համար Թուրքիոյ ելմտական կացութիւնը :

Շաւոնց կը սպասուէր այս այցելութեան : Այնպէս որ, խորհրդականը Պոլ – սէն անցած առեն, լրագրողները անհամբեր կը սպասէին աւետաբեր լուրի մը :

Ամերիկացին պաղ ջուր լեցուց ղէմա – ւորողներու գլխուն, զործի մարդու կոպտութեամբ :

—«Բաց չէ՛ի տետրակ չունիմ գրպանս : Ես ոչ արտաքին , ոչ ալ ելմտական նա – խարար եմ· ամերիկեան օժանդակութեան յանձնախումբին նախագահն ալ չեմ· այլ պաշտօնեայ մը եւ Ապրիլ 1ին հանգստեան պիտի կոչուիմ »:

Թուրք խմբագիրները հարցուցին թէ իր այցելութիւնը կապ ունի՞ 300 միլիոն տոլարի վարկին հետ :

Ամերիկացին այս անգամ ալ կարճ կապեց , չորուցամաք պատասխան մը տալով·

— « Իրաւունք պիտի տամ ինծի, եթէ շատ բաներ չըսեմ, բանի չեմ տեսակցած կառավարութեան անդամներուն հետ : Վստահ եմ թէ անոնք սրտաբաց պիտի խօսին բոլոր տնտեսական եւ ելմտական խնդիրներու մասին : Իմ բաղած տեղեկութիւններս եւ կրած տպաւորութիւններս պիտի հաղորդեմ նախագահին » :

Նոյն յայտարարութիւնը կրկնեց Անգարայի մէջ, յիշեցնելով թէ ինք Մ· Նահանգներու պաշտօնական ներկայացուցիչը չէ՛, այլ «Թուրքիան չատ սիրող գործի մարդ մը» :

Հրատարակուած տեղեկութեանց համաձայն, խորհրդականը Ամերիկա պիտի վերադառնայ վաղը, 9 փետրուար :

Այսպէս, ուրեմն, 300 միլիոն տոլարի չէքը նորէն պիտի ուշանայ :

Մի՛ջնակեալ ըսենք որ, ամերիկացի խորհրդականին այցելութենէն մէկ չբան առաջ, Թուրքիոյ գործավարներու խորհուրդը բացառիկ նիստ մը դումարած էր, նախազահութեամբ Ճելալ Պայարի :

Ժողովը տեւած էր ինը ժամ , քննելով տնտեսական եւ ելմտական խնդիրները :

Այս բոլորը կապ ունին Մ· Նահանգներուն հետ : Ժողովէն վերջ, հանրապետութեան նախագահը որսի գնաց Եալովա, ամերիկեան դեսպանին հետ :

Վերջերս, վարչապետը կը պարզէ ր տնտեսական «նոր» քաղաքականութիւն մը, որուն չնորհիւ կը յուսան բարւոքել երկրին ելմտական վիճակը :

Լաւատեսները կը կարծեն թէ 300 միլիոնի չէքը պիտի հասնի, եթէ գործադրեն այս նոր ծրագիրը, եւ Ամերիկացիներուն թելադրութիւնները :

Իրենց չար բախտէն, Ամերիկացի մը պոլսոյ ամէնէն փարթամ պանդոկը այցելելով, կը տեսնէ պարահանդէսին մասնակցող կիներու պարզարանքը , — թանկարժէք հագուստները, չռչղուն գոհարեղէնները եւ ուրիշ անբաւ չարժուն հարստութիւններ :

Եւ խօսքը ուղղելով լրագրողի մը, կը հարցնէ հեգնութեամբ ·

— Հապա կը գանգատիք թէ տըվիզ չունիք, ի՞նչպէս դնած են այս ապրանքները, բոլորն ալ ներածում ....

Իրաւեկներ չատոնց տուած են այս հարցումին պատասխանը :

Բոլորն ալ կը հաստատեն թէ երկիրը իր կարողութենէն վեր ծախքեր եւ յանձնառութիւններ կատարած է, գամքեցնելով հոսուն աղբիւրները : Եւ հիմա նորէն Ամերիկացիներուն դուռը կը զարնեն, նոր վարկեր ստանալու համար :

— Ձեր ոտքերը ձեր վերմակին համաձայն երկնցուցէք, կ'ըսեն Ամերիկացիները :

Շ·

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԲՈՒՌՆ ՅՈՑՑԵՐ ԱԼԺԷՒ ՄԷՋ

•

ՎԱՐՁԱՊԵՏԸ ԴԻՄԱԻՈՐՈՒԵՑԱԻ ՔԱՐԵՐՈՎ ԵՒ ՀԱՅՀՈՒՁՆԵՐՈՎ

*

ՁՕՐ. ՔԱՔՐՈՒ ՀՐԱԺԱՐԵՑԱԻ

Երկուշաբթի օր բուռն ցոյցեր տեղի ունեցան Ալժէրի մէջ, երբ վարչապետը օ – դանաւէն իջնելով դէպի պատերազմի զո - հերուն յիշատակարանը կ'առաջնորդուէր : Հազարաւոր ցուցարարներ , մեծ մասով երիտասարդներ եւ ուսանողներ , փորձեցին խլել ոստիկանական շղթան եւ քար – կոծեցին թափօրը : Պ· Կի Մոլէ փորձեց իր պաշտօնը բացատրել երկու խօսքով .

— Կառավարութիւնը ամէն բանէ առաջ կ'ուզէ վերահաստատել խաղաղութիւնը : Հանդարտութեան եւ պաղարիւնութեան կոչ մը կ'ուղղեմ Ալժերիոյ ժողովուրդին : Ես եկած չեմ Փարիզի դրասենեակներուն մէջ բանուած հրաշագործ դարման մը բերելով : Եկած եմ տեղեկութիւններ քաղելու, որպէսզի աւելի լաւ հասկնամ ամէնուն պէտքերը եւ տենչերը : Բայ պիտի խօսիմ բոլորին հետ : Կը յուսամ թէ խօսակիցներս ալ պիտի արտայայտուին միեւնոյն անկեղծութեամբ : Եկած եմ տղորուած՝ կատարեալ բարեացակամութեամբ եւ բոլորին ապահովութիւնը երաշխաւորելու կամեցողութեամբ : Առաջին հոգս է թոյլ չտալ որ արիւն հոսի Ալժերիոյ մէջ, Ֆրանսական թէ իսլամական արիւն : Ոմանք մտահոգութեան մատնուած են անկեղծօրէն : Զարմանքով եւ տխրութեամբ տեսայ քաղաքացիները որոնք կը հարցնէին . — Ֆրանսա պիտի լքէ՞ Ալժերիան : Ի՞նչ կը նշանակէ վար – չապետին ներկայութիւնը, եթէ ոչ վերանորոգեալ հաստատումը Ալժերիոյ եւ մայր – երկրին միջեւ եղած կապերու անքակտելի հանգամանքին :

«Կ'ուզեմ միեւնոյն արդարութիւնը չարդել տալ բոլորին համար, իսլամ թէ ոչ – իսլամ : Մօրպէս կը հաստատեմ Ֆրանք – եւիսլամական համերաշխութեան : Մօ – տերս կոչ մը պիտի ուղղեմ ամբողջ ժո – ղովուրդին : Այժմ անոնց կը բերեմ կառավարութեան ողջոյնը եւ կը խնդրեմ ձեր վստահութիւնը այն դժուարին ժամերուն մէջ որ կը սպասեն ինծի » :

Այս յայտարարութենէն ետք, թափօրը ճամբայ ելաւ դէպի մեռելներու յիշատակարանը : Սուսլարթիւ զինուորներ դիրք բռնած էին քան քիլոմեթր ճամբուն վը – րայ , չրջուն պահակներով եւ ոստիկաններով : Յիշատակարանին մօտ ցուցարարները սկսան թշնամական կանչեր արձակել մասնաւորապէս զօր· Քաթրուի դէմ, պահանջելով Ալժէ վերադարձնել Սուսթելը (նախորդ կուսակալը) :

Երբ Կի Մոլէ կառքէն կ'իջնէր, չատ աւելի բուռն ցոյց մը տեղի ունեցաւ : Ամբոխը կը մռնչէր .— «Դէպի կառավինատ Կի Մոլէն, դէպի կառավինատ Քաթրուն » : Մուտք մը ցուցարարներ կէս պարզեցին չէնքի մը վրայ ծածանող դրօշը : Ցետոյ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ ցուցարարներուն եւ ոստիկանութեան միջեւ : Յարձակումներ կատարուեցան ինքնաշարժներուն վրայ, թշնամական կանչերով : Երբ վարչապետը ծաղկեփունջ մը կը դնէր յիշատակարանին առջեւ, հայհոյուչներ արձակուեցան : Ցուցարարները քարեր , լեմոն , լոլիկ եւ ամէն տեսակ բանջարեղէններ կը նետէին Կի Մոլէի եւ պաշտօնական անձերու չուրջը, մինչ զինուորական նուագախումբը «Մարսէյեզ»ը կը հնչեցնէր : Քանի մը կարճ բանջարեղէններ դպան վարչապետին որ կը պահէր իր պաղարիւնը : Ուրիշ խումբ մը ցուցարարներ ալ մարտպահներէն հողի գունդեր քակելով կը նետէին վարչապետին վրայ : Թերթերը կը գրեն թէ կիներ ալ կային ցուցարարներուն մէջ :

(Շար·ը կարդալ Դ· էջ)

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

*

ՆՈՐԷՆ «ԴԱՇՆԱԿ»ՆԵՐԸ

Բաւական ատենէ ի վեր «դաշնակ» կամ դաշնակցական բառերուն չէի հանդիպած Երեւանի թերթերուն մէջ :

Եւ կը հարցնէի,— արդեօք «ժընեւի ոգին» մինչեւ Արարատի ստորո՞տը հասած է, բարեփոխելով տրամադրութիւնները :

Անցեալ օր ձեռս անցաւ «*Սովետական Հայաստան*» օրաթերթին Յունուար 19ի թիւը: Եւ ի՞նչ տեսնեմ :

Լայնաձիստ եւ զոյգ խորագրով թերթօն մը՝ Գ· Էջին վրայ,—«Դաշնակցականներուն ոտնձգութիւնները ձախողուած են» :

Յօդուածագիրը, ոմն Ն· Գալյան, կը պատմէ թէ «աշխարհի խաղաղասէր բոլոր մարդիկ շահագրգռուած են միջազգային յարաբերութիւնների լարուածութեան թուլացմամբ , սպառազինութիւնների մրցավազքի դադարեցմամբ եւ նոր պատերազմի սպառնալիքի կանխումով», բայց Դաշնակցութեան վարիչները բոլոր բովին տարբեր ուղղութեան մը կը հետեւին :

Ըսել կ'ուզէ թէ Դաշնակները պատերազմ կը մաղթեն ...

— « Զօրս տէրութիւնների ղեկավարների ժընեւի խորհրդակցութեան արդիւնքները նոր, խոչոր հարուած էին Դաշնակցականներին : « Ժընեւի ոգին » չփոթութիւն առաջացրեց դաշնակ լիդերների մէջ» :

Այս ոչինչ : Միջազգային ճակատէն վերադառնալով ազգային անդաստան, յօդուածագիրը ցնծութեամբ կ'աւետէ Դաշնակցութեան պարտութիւնը՝ Գահիրէի եւ Ադեբասանդրիոյ թեմական ընտրութեանց մէջ : Իբրեւ թէ Դաշնակցութիւնը պայքար բացած էր «այդ գաղութների դէմոկրատական ուժերին մեկուսացնելու համար» :

Խեղճը չի գիտեր որ «յաղթականները » ազգային ջոջերն են, որոնց շուրթին տակ ապաստանեցան գոյնզգոյն դիմակաւորները, միացեալ ճակատ կազմելով :

Զգիտութեան կամ տգիտութեան ուրիշ ապացոյց մը եւս·

— « Նրանք (Դաշնակցականները) ձախողուեցին նաեւ Սիրիայի եւ Տրիպոլիի պառլամենտական ընտրութիւնների ժամանակ» :

Տրիպոլիի (Թրիփոլի) մէջ կատարուածը ոչ թէ «պառլամենտական», այլ ... քաղ· խորհուրդի ընտրութիւն էր, որուն չմասնակցեցաւ Դաշնակցութիւնը :

Գալով Սուրիոյ երեսփ· ժողովին ընտրութեանց, գաղտնիքը կրնան հասկնալ «ընկերք» խալէտ Պէկքաշիէն , — ուղեցոյցը Դաշնակցութեան բոլոր հակառակորդներուն ;

« *Սով· Հայաստան*»ի աշխատակիցը «Դաշնակցութեան մի յայտնի անդամի ճամակը ու փաստաթղթերին» ալ կը յիշէ, այն ստայօդ եւ վրան – բաց կեղծիքը որ շաբաթներով շահագործուեցաւ ափ մը հակադաշնակցական խուժանավարներու կողմէ :

Պ· Ն· Գալյան չկարդա՞ց այդ պիղծ եւ թրմաբարոյ խարդախութեան մերկացումը, չախչախիչ փաստերով : Վ.Ա.Հ.

ԶՕՐԱՎԱՐԸ ԻՆՁՈ՞Ւ ՀՐԱԺԱՐԵՑԱԻ

Երբ դէպքին լուրը Փարիզ հասաւ , Ալժերիոյ նախաբարը, զօր· Քաթրու որ 79 տարեկան է եւ որ ուրբաթ օր Ալժէ պիտի երթար իր պաշտօնին ձեռնարկելու համար, հեռաձայնով հաղորդեց վարչապետին թէ կը հրաժարի : Ցետոյ Հանրապետութեան նախագահին քով վնաց, անոր ալ հաղորդելու համար իր որոշումը : Թերթերը երէկ հրատարակած էին իր հրաժարագիրը, ուր կ'ըսէ թէ չի կրնար «վէճի բռնուիլ իր նախկին զինակիցներուն հետ, ազգային հիմնական հարցի մը առթիւ » :

Վարչապետը յայտարարեց թէ կ'ընդունի հրաժարականը, միեւնոյն առեն «իր մեծարանքը յայտնելով մեծ զինուորին , անձնուրացութեան եւ հայրենասիրութեան այս նոր ապացոյցին առթիւ» : Ցետոյ կ'աւելցնէ թէ խօսակցութիւնները պիտի չարունակէ Ալժէի մէջ : Զօրավարին յաջորդը պիտի նշանակուի վարչապետին վերադարձէն ետք :

× Պ· Կի Մոլէ ձայնասփիւռ ճառ մը խօսելով Ալժէի մէջ , յայտարարեց ·

— Կը նախատեսէի թէ դժնդակ ժամեր պիտի անցընեմ : Այդպէս ալ եղաւ : Ես ազդին մէկ սանն եմ, նախկին ռազմիկ եւ դիմադրական : Կը ցաւիմ , իմ նախկին ընկերներուս աչքերուն մէջ տեսնելով անհասկացողութիւն իմ աշխատանքիս մասին » :

Ցետոյ անդրադառնալով զօր· Քաթրուի հրաժարման, բացատրեց թէ ինչո՛ւ ըստիպուած էր ընդունիլ :

× Ազգային Ազատագրութեան ճակատին ներկայացուցիչը, Մոհամմէտ Ֆը – տըը , ճառ մը խօսելով Գահիրէի մէջ , յայտարարեց թէ կրնայ պիտի չարունակուի ուժգնօրէն, մինչեւ որ Ալժերիա անկախութիւն ստանայ եւ Հիւս· Ափրիկէի դաշնակցութիւն մը կազմէ Թունուզի եւ Մարոքի հետ :

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Անգլիոյ արտաքին նախարարը, Սելուին Լոյտ, մօտերս պիտի այցելէ Միջին Արեւելքի ղէմաւոր մայրաքաղաքները եւ հարաւային Ասիա, քննական պտոյտ մը կատարելու համար :

Նախարարը, որ ներկայ էր վարչապետին եւ Այզընհաուըրի կատարած խորհրդակցութեանց, միջոցներ պիտի փընտռէ, կասեցնելու համար Մ· Միւսթեան թափանցումը Միջին Արեւելքի եւ Ասիոյ մէջ : Պիտի հանդիպի Գահիրէ, Պաղտատ, Թեհրան, Նոր Տելհի, Քարաչի եւ հատ – նարար ուրիշ մայրաքաղաքներ :

Պ· Լոյտ Քանատա կը գտնուի այժմ վարչապետին հետ : Այնտեղ ալ կարեւոր խորհրդակցութիւններ կը կատարուին Միջին Արեւելքի մասին : Կ'ըսուի թէ Քանատա տրամադիր է այժմ զէնք . հայթայթելու Միջին Արեւելքի երկիրներուն :

× Մ· Միւսթեան վարչապետը, մտադրեալ Բուլկանին պատասխանելով Փաքիստանի մամուլի վերաբերմունքին կարդ մը հարցումներուն, մեղադրեց որ այդ երկիրն ալ միացած է Պաղտատի Ուխտին եւ հարաւ – արեւելեան Ասիոյ դաշինքին : Ցետոյ հինգ սկզբունքներ պարզեց , համակեցութիւն հաստատելու համար : Ըսաւ թէ Փաքիստան կրնայ անտեսական եւ արհեստագիտական օգնութիւն ստանալ Մ· Միւսթենէն, եթէ հրաժարի վերադիրեալ երկու դաշինքներէն :

× Իրանի արտաքին գործերու նախարարը, Ալի Ազղալան, յայտարարեց թէ Մ· Միւսթեան վերջին ծանուցագիրը նորութիւն մը չի պարունակեր : «Տարակոյս չկայ թէ օտար զինուոր· խարիսխներու հաստատման գաղափարը մտահոգութիւն կը պատճառէ Մ· Միւսթեան . Բայց ես անձնապէս յայտարարեցի երեսփ· ժողովին թէ բեմէն թէ Իրան ազգային խորհրդարանի առեն պիտի չարամադրուի օտար ուժերու՝ խաղաղութեան առեն » :

Նախարարը վճռապէս հերքեց այն լուրը թէ Մ· Միւսթիւնը առաջարկած է ոչ – յարձակման դաշինք մը կամ առեւտրական պայմանագիր մը կնքել Իրանի հետ : Ցետոյ հաստատեց թէ Շահը հաւանած է Մոսկուա երթալ յաւելեակ Մայիսին կամ Յունիսին :

ԼԵԶՈՒԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

●

Հետաքրքրական է « Ցառաջ »ի լեզուական հարցարանը: Ու քանի քրքրուի, ա – ւելի հետաքրքրական պիտի դառնայ՝ կը թուի :

« Ցուսաբեր»ի մէջ, Մ. Մ. եւս հետաքրքրական կը դանէ լեզուական նոյն հարցարանը, բայց խոնարհարար չի հաւատար թէ կրնայ նոյնքան հետաքրքրական ըլլալ իր պատասխանը եւ նպաստ մը բերել հարցումներուն լուծման :

Երբ, իմ կարգիս, կը պատասխանեմ հարցարանին, առ այժմ փոյթս չէ թէ կարծիքներու այս փոխանակութիւնը նը – պաստ մը կը բերէ կամ չի բերեր հար – ցումներուն լուծման, միայն կը խորհիմ թէ դէթ կը մոռցնէ ... ցաւերը :

●

Առաջին եւ երկրորդ հարցումները կարելի է միացնել եղրակացութեան մէջ : Ա՛ռ այժմ քննենք առաջինը :

Հարցում առաջին.— «Կիրակնօրեայ» բառին մէջ ուրկէ՞ եկած մտած է նու դերը :

Տարօրինակ դեր մըն է նուն : «Արմատական տառ» կը կոչեն զայն՝ քերականները : Դատելով իր «ցուցակ ծառայութեանցէն», կրնանք կռճել՝ ածեցուն տառ կամ արու տառ, որովհետեւ կը զիրցնէ բառերը, կը լայնցնէ, կը մեծցնէ, կը տարածէ, կը զօրացնէ : (Օտար լեզուներու մէջ ալ, ինչպէս լատիներէնի մէջ, կը խաղայ նոյն դերը :

Օրինակներ. — Ունինք կրուկ բառը, որու մէջ կը մտնէ նու տառը եւ բառը կ'ածէ՝ կ'ըլլայ կրունկ : Ունինք բարբաջանք բառը, որ նոյն ձեւով կ'ածի՝ կ'ըլլայ բարբանջանք : Շիրիմ բառը սովոր ենք հոլովել չիրմայ, բայց մէջը կը մտնէ նու տառը եւ կ'ըլլայ չիրմանց : Մի թուական բառը, յօդառութեան ժամանակ, յօդէն առաջ կ'առնէ նու՝ կարծես իրենէ տառ. « Մինս ընդ այմէ քումմէ» : Վերջապէս, հրանուտ բառին կազմութեան մէջ՝ ուտ ածանցէն առաջ առօք փառօք ներս կը մտնէ նու տառը եւ, իրրեւ փոքրաւոր, ձայնաւոր մըն ալ հիւր կը տանի հետը : Ար – դարեւ արմատական բառը եւ իր ածան – ցը, հուր եւ ուտ, ամուսնանալու համար, որեւէ արգելիչ պատճառ չունէին քերա – կանօրէն եւ կարելի էր զրել հրուտ, բայց պարոն նու կ'արգիլէ՛, նախ ինք կը մտնէ ընդ մէջ հուր բառին եւ ուտ ածանցին, յետոյ պտակը կատարելու համար կար – ծես, իրրեւ ձայնաւոր՝ կը կանչէ տիրա – ցու այբը, եւ առ քեզի հուայարկ բառ մը՝ հրանուտ, երկավանկին փոխարէն : Գի – տէի թէ յովատակ կը նշանակէ մկրատու – թեան աւազանի անունս՝ Շուարչ, բայց չէի գիտեր թէ յովատակի դեր կը կատա – րէ զրականութեան աւազանի անուանս ակզնատառն ալ՝ նու, — արդարեւ կը յարձակի նոյնիսկ մարդոց անուններուն վրայ, այսպէս Ազրիանոսը կը վերակոչէ եւ կ'անուանէ Անդրիանոս : Զմնացա՞ւ : Ինչպէս հօ տառը, որ աստակութիւն կու տայ բառերուն,— զօր բառը կ'ըլլայ հզօր, լու բառը կ'ըլլայ հլու,— նոյն դերը կը խաղայ նաեւ նու տառը : Ունինք յեցուկ բառը, նու տառը կը չինէ նեցուկ : Ունինք անիր բառը, նու տառը կը չինէ նանիր :

Մեծապործ, բազմապործ, ճարտարա – պո՛րծ տառ է նու տառը : Բայց որեւէ օ – րինական գործ չունի կիրակնօրեայ բա – ռին կազմութեան մէջ : Չի կրնար արդա – րացնել իր ներկայութիւնը, որովհետեւ նախընթաց չունի :

Կիրակի կամ կիւրակէ, (ծագումով յու – նարէն, բայց թէ ինչո՛ւ արմատական ի տառը կ'իյնայ այբէն առաջ՝ չի հասնիր խելքս), կը համապատասխանէ Ֆրանսե – րէն տիմանշ բառին : Սակայն, մինչ Ֆը – րանսերէն բառը, կազմուած տիէս տոմի – նիւս (օր ազրունական) երկու բառե – րուն ի մի ձուլումով (տիէմէնիէ = տիէ – մէնշէ = տիմանշ), — այս երեւոյթը կը կոչուի հափլոլոժի, — հայերէն լեզուն բառական համարած է զործածել միայն մէկ բառը, ճիշդ յունարէնին պէս, կիւ – րակէ, (=տէրունական), զօրութեամբ միայն առնելով օր բառը : Այնպէս որ կի – րակի, տուղարանօրէն, կը նշանակէ տէ – րունական, բայց զործնականին մէջ կը նշանակէ ազրունական օր, — տիրոջ օրը, յարութեան օրը, չաբաթուան առաջին օ – րը, որ եւ միաշաբաթ : Այնինքն, կիրակի բառին մէջ զոյ է, ի զօրու կը մնայ նաեւ օր բառը : Ուստի սխալ է ըսել կիրակի օր, որովհետեւ կիրակի կը նշանակէ ար – դէն կիրակի օր, ինչպէս հինգշաբթի կը նշանակէ հինգշաբթի օր (չաբաթուան հին – գերորդ օրը) : Սովորութիւն չէ ըսել կի – րակի օր, հինգշաբթի օր, (ժողովուրդին բերնին մէջ զործածուածը օրէնք չէ) : Լեզուական թերութիւններ են ասոնք, փէրիսլոժի անուամբ ծանօթ :

Ահա թէ ինչո՛ւ զրաբարի մէջ երբեք չենք գտներ կիրակի օրը, նոյնիսկ կի – րակօրեայ կամ կիրակնօրեայ բառերը, (ունինք չաբաթօրեայ բառը, բայց յետին ժամանակներու ըլլուածին, այլ երբեք շաբաթ-նօրեայ) :

Ժողովուրդը, ապահովաբար, կը զոր – ծածէր կիրակի օր ասացուածքը :

Եւ ահա թէ ինչ է պատահած : Լեզու – ները օրէնք մը ունին, հաղագային օրէնք մը, որ յաւուրէ ի ցեղին կազմա – բնա – խօսութեան, — կը կոչուի էօֆոնի : Եթէ կ'ուզէք թարգմանել՝ ըսէք բարեձայնու – թիւն, զաչնաձայնութիւն, կամ պարզա – պէս ներդաչնակութիւն : Այս օրէնքը հա – թիւս կ'անուանէ՝ երբ երկու բառեր, ի – բարու մօտենալու կամ նոյնիսկ միանալու ժամանակ, քով քովի կը բերեն երկու ձայնաւոր : Աւելի տեսակ մը խժաձայ – նութիւն է, որմէ կը խուսափին ականջ ունեցողները : Խուսափելու միակ միջոցն է ջնջել ձայնաւորներէն մին, կամ բաղա – ձայն մը դնել երկու ձայնաւորներուն մի – ջեւ : Ժողովուրդը, կիրակի օր բառերը միաձուլելու ժամանակ, — սխալ մը զոր, նելով ... :»

Իր անձին հետ կը նոյնացնէ վերապրող հայու տիպարը որուն մէջ տաժանելի է կեանքի ու մահուան պայքարը : Հոգին ու մարմինը, որպէս երկու անջատ զօրու – թիւնները, կռուի մէջ են չարունակ ու փոխն ի փոխ կը յաղթանակեն իրարու վրայ, մինչեւ որ անհաչաելի եւ անհան – դուրժելի իրականութիւնը, անողորմ ու անիրաւ աշխարհի մը համատարած ա – պականութիւնը, մարմնական սէնս ցան – կութեանց պժգանքը, կ'ընկճեն անոր մէջ կամքի բոլոր արիութիւնները եւ մահը կը թուի իր վերջնական յաղթանակին հասած ըլլալ պահ մը, կեանքին վրայ : Զուրը իր տարբն է, կը ձգտի անոր սիրահարի մը պէս, մշտապէս հալածուած է մէկ մտա – սեւեռումը, երթալ գտնել դինքը մագնի – սող զեօտ, նեռուիլ անոր վերփուրներուն մէջ, մարել իր գժոխքը, հոգեկան մարմ – նական թէ մտաւոր իր կրակները, անէա – նալ ջուրին մէջ ու լուծուիլ անոր հետ :

« Հակամարտ այդ ուժերու բախումէն կը վերցնեմ ու կը կարդամ երկու հատ – ուած, երկու փոքր քերթուած, էջ 49 եւ 50 :

Անկէ անդին խելայեղ վազքն է դէպի զետը որ ինչպէս ըսինք կը փնտռէ ի վա – զուց անտի եւ որուն հետ ժամադրուած է անզուսպ տենչանքով, որպէս թէ իր սի – րականը եղած ըլլար ան, հետը դիրկընդ – խառնուելու, հետը նոյնանալու անդի –

ԶԷՅԹՈՒՆԻ ՊԱՏՄԱԳԻՐՔԸ

●

Այս պիտի ըլլայ անունը այն հրատա – րակութեան զոր իրենց ծննդավայրին, Զէյթունի 1896ի փառաւոր յաղթանակին վաթսունամեակին առիթով հրապարակ հանել ծրագրած են Ուրուկուայաբնակ Զէյթունցիները :

Մեր անցեալին հետ կապուած ամենա – փոքր նշխար մը կամ մասունք մը անդամ կորնցնել, պիտի նշանակէր կամաւոր մեղանչում մեր մշակոյթին ու պատմու – թեան դէմ :

Իր բնաշխարհէն բաժնուած սերունդի մը վերջին խլեակներն են որ կ'ապրին Սփիւռքի զանազան անկիւնները :

Սխալ է կարծել, թէ հայկական զա – ւառներու եւ կիլիկիոյ այս կամ այն քա – ղաքին մասին գրուած գրութիւնները կը դնեն վերջակէտը հոմ նիւթերու : Եւ կամ դէտ հատորի մը մէջ չամփոփուած յօդ – ուածներով կարելի է վերջացած նկատել ամէն ինչ այդ զաւառներուն կամ քաղաք – ներուն մասին :

Կը խորհինք թէ կարծուածէն շատ հոմ նիւթ կայ զանազաններու մօտ ու կոր – սուելու դատապարտուած, եթէ չգտնուի կեցուը զանոնք զրի առնելով հատորի մէջ ամփոփելու :

Հաւանօրէն անոնց հրատարակուելէն եառքը դեռ պիտի ըլլան մոռցուած մանրա – մասնութիւններ ալ, ինչ որ անխուսափե – լի է, երբ այսքան տարտղնած է հայու – թիւնը եւ երբ խմբագրողներէ հեռու կը գտնուին յիշատակներ ունեցող անձեր լսած չեն կամ չեն խորհիր թէ իրենց պիտցածն ու լսածը կրնայ բանի մը ծա – ռայել :

Փրկենք ինչ որ կրնանք, փրկած ըլլա – լու համար կորուստէ թանկագին ծանօ – թութիւններ որոնք աւազը պիտի կազ – մեն վաղուան մեր պատմութեան եւ մշա – կոյթին :

թերեւս, զործած է՝ հարկ տեսնելով ա – ծանց մը (եայ) աւելցնել բարդութեան վրայ, — խժաձայնութիւնը զարմանելու նպատակով, ջնջած է ձայնաւորներէն մին (ի) եւ աւելցուցած նու մը : Այսպէս ու – նինք կիրակնօրեայ բառը, բայց ոչ կի – րակնօր, (այս երեւոյթը կը կոչուի է – փէնտիսթիֆ, — զարմանելու համար խը – ժաձայնութիւնը՝ նու մը աւելցնելու այս սովորութիւնը Արաբներն ալ ունին, նու – նասիռն՝ ըստ լեզուաբաններուն) :

Մինչեւ այստեղ համաձայն ենք Մ. Մ.ին հետ, ասկէց անդին՝ ոչ :

Բայց մեր անհամաձայնութիւնը պար – զելէ առաջ՝ անդնինք «մրջիւն» բառին եւ հասնինք, զարձեալ, մինչեւ հոն՝ ուր համաձայն ենք Մ. Մ.ին հետ : Եզրակա – ցութեան վճռն է կարեւորը, որ ի հպոյ, ինչպէս ըսել սովոր էր Տարօն :

Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Այս ուղղութեամբ կատարուած ամէն աշխատանք արժանի է բոլորին անվերա – պահ գնահատութեան եւ քաջալերանքին :

Մնաց որ անպատճառ Զէյթունցի ըլլա – լու պէտք չկայ, գրելու համար Զէյթունի կամ ուրիշ շրջանի մը մասին, եթէ մարդ իր կեանքին որոշ մէկ շրջանը ապրած է այնտեղ, ուսումնասիրած տեղական բար – քերը կամ ծանօթացած փոլքլորին :

Ճիշդ նման աշխատանքի մը լծուած է մեր աշխատակիցներէն Սեւծովցի, որուն մէկ քանի դեղեցիկ զրութիւնները երեւ – ցան «Արմենիա»յի մէջ, ու տակիս ուզիղ քառասուն տարիներ եառք, երբ ոչ եւս է այդ շրջանի երբեմնի բարգաւաճ եւ բա – րեկեցիկ հայութիւնը իր անցեալով :

Փրկել կորուստէ ինչ որ կրնանք, երբ կորսուելու եւ անհետանալու վրայ են իրրեւ մասունք մնացած իրենք հինները, որոնցմէ եառք, դժուար թէ գտնուին նո – րեր, որ կարենան տալ մեզ իրենց հայրե – րուն կամ պապերուն վիտցածն ու խմա – ցածը :

Կեանքը ունի իր անակնուելի խաղե – րը :

Գիշերը իր զլուխը բարձին վրայ գնող աղամորդին ոչ մէկ երաշխաւորութիւն ունի, թէ առտու ողջ առողջ ոտքի վրայ պիտի կանգնի : Ու ասիկա անոնց համար մանաւանդ որ հասեր են իրենց վերջա – լոյսին ու կ'ապրին սառեներու նման :

Ու այս ձեւ սերունդի մը մօտ կը զըտ – նուին ահա մեր ֆոքլորին ու մշակոյթին, մեր տեղականութիւն բուրող պատմու – թեան եւ ասոյթներուն, զաւառաբարբա – ռին ու երգերուն մնացորդները :

Հայրենակցական միութիւններ պէտք է ի դին ամէն զոհողութեան կորուստէ փր – կեն այս բոլորը :

Պէտք է յատուկ յանձնախումբեր կազ – մեն, աշխատանքի բաժանում կատարեն, զրոց բրոց անձեր կամ երիտասարդներ զրկեն բաներ մը գիտցող, հիներու քով ու անոնց շրթներէն քաղեն ինչ որ կրնան՝ կորուստէ վերծ պահելու համար զրե – րէն եւ մեր նախնիքներէն մեզ երկարող ամէն ինչ որ արժէք մըն է, իրրեւ աղա – յին ստեղծագործութիւն :

Զէյթուն, արձուեբոյնը քաջերու, հա – րուստ է նման մասունքներով :

Անցը գիտցաւ 96ին ծունկի բերել թր – քական ուժերը եւ խօսեցնել իր վրայ ամ – բողջ Եւրոպան, մէկն է կիլիկիոյ այն շրջաններէն, որոնք փառաւոր դեր մը կատարեցին մեր պատմութեան մէջ :

Եթէ վերջին անգամ անոր չվիճակուե – ցաւ անցեալ իր փառքի գափնիներուն վը – րայ նորեր աւելցնելու երջանկութիւնը, դէթ պէտք է գտնէ կերպը չքեղ հատորիմ մէջ պանծացնելու յիշատակը անոնց որ անցեալի իր հերոսները եղան :

Այդ հատորին մէջ, ինչպէս կը զրէ Հայրենակցական Միութիւնը, պէտք է հանդամանօրէն տեղ զրաւեն բոլոր առա – ջադրութիւնները :

Մեր թերթին մէջ լոյս տեսած իրենց կոչը (1 Դեկտ.) կ'ըսէ թէ 1956ի Ցուն –

Հայոն պատմութիւնը սակայն շատ կը նմանի այն զոյգ մը գետերուն որոնք ի – րենց ծագումը կ'առնեն իր խիզ բնագաւա – ռի լեռներէն, հայկական բարձրաւանդա – կէն : Կը թաւալին անոնք երկար տաեն, կիրճերու մէջէն, փրփրակոհակ ու յաղ – թական զնացքով, ապա կ'իջնեն մինչեւ հարաւ, մինչեւ հրակէզ անապատները, կարծես այլեւս ուժաթափ իրենց երկար արշաւէն :

Ափսո՛ս. հոն կը չարունակուի անասելի սպանդը, աննկարագրելի ողջակէզը : Դը – ժոխքն է ան իրական եւ ոչ երեւակայա – կան : Ամենայն ինչ կատարեալ է : Գլուխը կը վերջանայ մեծ քերթողին Տանթէի սփոփարար պատգամով :

Յաջորդ գլուխին մէջ կը տեսնենք որ յուսահատ եւ կամազուրկ անձնասպանը, կ'առաջնորդուի « Գերագոյն առեանին » առջեւ, անցնելով երկնային ոլորանաբէ ո – րոնք նկարուած են անբջային զոյներով, Փիւվի տը Շավաննի մը վրձինին վայել ե – թերային, լուսաչունչ ու սիրալի երանգ – ներով, էջ 126 :

Ամբաստանեալը ի զուր կը ջանայ պաշտպանել ինքզինք, հուսկ ուրեմն կը զատապարտուի, որովհետեւ,

Հայց է նախ Հայ, ու յետոյ մարդ,
Մեծ մեղք է, անոր համար, յուսահատիլ
տրուած կեանքէն հրաժարիլ» :

ՎԱՐԴԱՆ ՍԱՐԳՍԵԱՆ

(2) (Շար.)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՈՐԴԻ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆ

Ը. ՀԱՏՈՒԱԾ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԱՄ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿՈՒԹԵԱՆ

•

Ի. ՍՈՒՆ

Մարտ ամսուան ծրագրած հանդիսութիւնները չկրցանք կատարել, որովհետեւ ամսուան վերջին շաբաթներուն մեր ամբողջ ուշադրութիւնը կեդրոնացած էր Ազգային Ժողովի ընտրութիւններուն վրայ։ Ապրիլ ամսուան ընթացքին ալ ստիպուած ենք ուշադրութիւնը կեդրոնացնել Ազգային Ժողովի ընտրութիւններուն վրայ, որոնք տեղի պիտի ունենան Ապրիլ 25ին։

ՀԱՅՈՑ ՎՃՌՈՒՏԻՆ

— Ան ինչպիսի՞ տպաւորութիւն կը թողու ձեզի վրայ։

— Ամէն անգամ որ կը տեսնեմ զայն, ինծի կը թուի թէ նոր ոյժ մը կը ստանայ։ Ան կը ներշնչէ ինծի ամէն տեսակ ազնիւ զգացումներ։ Ան ինծի համար կը մարմնացնէ հայ կնոջ ամէն գեղեցկութիւնները։ Ան ինծի համար հայ կնոջ ամէն վսեմ յատկութիւնները կը խտացնէ իր մէջ

Յոյցերը սաստկացած առեն, արտաս – ուաբեր ռումբեր արձակուեցան ցուցա – բարներուն վրայ: Երբ Ալժէի քաղաքա – պետը՝ Ժաք Շըվալիէ եւս յիշատակարան հասաւ, կրքոտ կանչերը վերսկսան, — « Շըվալիէն դէպի կառափնատ», «Ալժե – րիան Ֆրանսական է», «բանակը մեզի հետ է »...

Ժամը 15·30ին կի Մոլէ կառք նստելով առաջնորդուեցաւ ամառնային պալատը՝ մինչ ցուցարարները կը շարունակէին քա – րեր նետել իր ետեւէն :

× Տեղական թերթի մը թղթակիցը նկա – րագրելով դէպքը, կ'ըսէ թէ ցուցարար – ները հայհոյէներ կ'արձակէին անխտիր անարդելով պաշտօնատարները եւ ոստի – կանները: Երբ «Մարսէյէզ»ը կը հնչէր մեռելներու յիշատակարանին առջեւ, ե – րիտասարդ մը տանիք բարձրանալով պարզուած դրօշը վար առաւ: Ուրիշներ ծառերու ճիւղեր եւ տունկեր կոտրելով կը նետէին պաշտօնական թափօրին վրայ : Հազարաւոր ցինուորներ եւ ոստիկաններ դէմարգկային ճիւղեր կը փորձէին, որ պէսզի ցոյցերը արիւնահեղութեան չյան – գին :

× Վարչապետը երէկ ունկնդրութեան ընդունեցաւ նախկին ռազմիկներու պատ – ուիրակութիւնը :

× Խռովութիւնները դիւերն ալ շարու – նակուեցան, Ալժէի ամառնային պալատին չուրջը: Պատերազմի հաշմանդամ մը կառքի մը տանիքին վրայ թառելով ի ղուր հանդարտութեան կոչեր կ'ուղղէր ցու – ցարարներուն : Ամէն կողմէ ամբոխը կ'աղաղակէր, — «Դէպի Ամառնային պա – լատ»: Աննկարագրելի խառնակութիւն կը տիրէր ամբողջ քաղաքին մէջ: Խորհրդ – դակցութիւնները շարունակուեցան դի – ւերն ի բուն :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ եվմական նախարարութիւնը բանբերի մը միջոցաւ յայտարարեց թէ «ոչ» պիտի պատասխա – նէ, եթէ դաշնակիցները պահանջէն իրենց զինուորական պրաման ծախքերուն մէկ մասը վճարել Մայիս 5էն վերջն ալ, մանաւանդ որ Ասլանեան դաշինքին ան – դամներէն ոչ մէկը այդպիսի վճարում կ'ընէ: Անցեալ Մայիսին կնքուած պայ – մանագրով, արեւմտեանԳերմանիա յանձն առած էր 3·200·000·000 մարք (760·000– 000 տոլար) վճարել մէկ տարի ետք: Երեք դաշնակիցները անցեալ չորեքշաբթի առաջար – կեր էին բանակցիլ, վճարումները չարու – նակելու համար :

Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ կուսակցական 20րդ համագումարին առթիւ, որ պիտի բաց – ուի Փետրուար 14ին, Մոսկուայի Թեր – թերը կը գրեն թէ պիտի մասնակցին 1500 պատգամաւորներ, իբրեւ ներկայացու – ցիչները ութ միլիոն անդամներու: Ցետոյ կը պատմեն թէ 1898ին քանի մը պատգամաւորներ Ռուսիոյ սոցիալ – դե – մոկրատ կուսակցութիւնը կը հիմնէին Մինսքի մէկ ձեղնայարկին մէջ: Առաջին օրինաւոր համագումարին (6րդ), որ տե – ղի ունեցաւ 1917ին, կուսակցութիւնը ու – նէր 240·000 անդամ :

ՅՈՒՐՏԸ վերսկսաւ երէկ, բայց ոչ նոյն սաստկութեամբ: Ձամբաները առած են շատ մը վայրերու մէջ, այնպէս որ ան – հրաժեշտ է զգուշութեամբ քալել կամ ինքնաշարժ քշել: Առատ ձիւն մը կը տե – ղայ շատ մը գաւառական քաղաքներու մէջ :

ՅՈՒՐՏԸ նորէն սաստկացաւ Մոսկուա – յի մէջ (20 ջերոյէն վար): Ուսանողները արդէ կ'որսան մայրաքաղաքէն 200 քիլո – մեթր անդին :

ՉԻԻՆ – ՉՄԵՌԸ ահագին ափերներ զոր – ծած է Թուրքիոյ մէջ, Պոլսէն մինչեւ Ա – նատոլուի խորերը: Ամբողջ պիտիներ հա – զորդակցութենէ զրկուած են: Պոլսէն կը հեռագրեն թէ կառախումբ մը, որ 287 ճամբորդներ կը փոխադրէր, չորեքշաբթի օրէն ի վեր պաշարուած է ձիւներէն, քաղաքէն 65 քիլոմեթր անդին: Առաջին օդնական կառախումբը պիծէն դուրս եկաւ: Փետր· վերջին երկրորդ չոգեկառք մը զրկուեցաւ, բայց նորէն պիծէն դուրս եկաւ: Տասը հո – գի վիրաւորուեցան: Շոգեկառքի 400 պաշտօնեաներ կ'աշխատին չհակել երկ – րորդ կառախումբը, 22 ասոհման ցուր – տին տակ: Ուրիշ կառախումբ մը, որ 173 ճամբորդ կը փոխադրէր, ձիւներէն պա – շարուած է Զալըքէոյի մէջ (արեւմտեան Թուրքիա):

ԿԱՐԴԱՑԵՔ ԵՒ ՏԱՐԱԾԵՑԵՔ «ՅԱՌԱՋ»Ը

ՀՐԱՒԷՐ ԸՆԴՀ· ԺՈՂՈՎԻ

Արեւմտեան Եւրոպայի Կ. Կ.ն երկրորդ ընդհ· ժողովի կը հրաւիրէ փարիզեան շրջանի բոլոր ընկերները այս կիրակի կէս օրէ ետք ժամը 3ին, Պարպօթ սրճարանի վերնայարկը, կառ ալ Նոր :

Ներկայ կ'ըլլայ ընկերը Գ. ԼԱԶԵԱՆ

ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ — ԵՐԵԿՈՅԹ

Կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. «Մուրատ» խումբի կողմէ, Փետրուար 11ին, շաբաթ իրիկուն, Լը Փոնթէ, Լա Քրուա Վէրթի մէջ :

Կը խօսի ընկեր Տ. ԹԱՒՈՑԵԱՆ :

Կը մասնակցին Հ. Յ. Դ. Սէն Լուի նը – ւագախումբը եւ Հ. Յ. Դ. Կարտանի թա – ւերախումբը :

Ներկայացում, երգ, նուագ, արտասա – նութիւն, հայկական եւ եւրոպական պա – րեր :

Մանրամասնութիւնները տեղին վրայ :

«ՄՈՒՐԱՏԻ ՕՐԸ» ՏՒՍԻՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Սեբաստիոյ Մու – րատ Ուսումնասիրաց մասնաճիւղին, կի – րակի, 12 Փետրուար ժամը 15ին, դպրո – ցին սրահը :

Կը ներկայացուի Պետրոս Դուրեանի «ՍԵՒ ՀՈՂԵՐԸ »:

Մուտքը 150 ֆրանք :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Ֆ. Կ. Խաչի Անկէնի մասնաճիւղին տա – րեկան ցերեկոյթը՝

ՄԱՐՏ 18ԻՆ

ՀԱՑԿ· ՄՇԱԿՈՑԹԸ ՉԱՑՆԱՍՓԻՒՌԻՆ

Մոսկուայի ռատիոկայանը (կարճ ալիք 41 եւ 49 մեթր) , Փետր· 8ին ժամը 20ին տեսութիւն մը պիտի պարզէ հայկական մշակոյթի եւ գեղարուեստի մասին :

ՍՈՂՈՄՈՆ ԹԵՀԼԻՐԵԱՆԻ «ՎԵՐՑԻՇՈՒՄՆԵՐԸ»

Սակաւաթիւ օրինակներ կը պահուին Վ.Ա.Լ.Ա.Ն.Ի, Աչոտ Առաքելեանի քով :

Ընտիր լաթակազմ, զարդարուած բազ – մաթիւ նկարներով :

Փութացէք օգտուիլ քանի չէ սպառած :

Imp. «Araxes», 46, Rue Richer - Paris (9e)

ՄՇԱԿՈՑԹԻ ՏԱՆ ՖՈՆՏԻՆ

Մարսէյէն Տէր եւ Տիկին Օ· Կարապետեան հազար ֆրանք կը նուիրեն Փարիզի Մշակոյթի տան ֆոնտին, Նուարդ Տէր – մանեանի մահուան առթիւ:

Ստանալ «Յառաջ»էն:

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Այս հինգշաբթի, ժամը 10ին, հանդի – սաւոր պաշտամունք Վարդանանց ճակա – տամարտի պատմական տօնին առթիւ Փարիզի Ս. Յովհ· Մկրտիչ եկեղեցւոյն մէջ, նախագահութեամբ Փարիզի Առաջ – նորդ եւ կաթող· պատուիրակ Սերովբէ եպիսկ· ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ :

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Ա.ի անուան տօնին առթիւ պիտի կատար – ուի հայրապետական մաղթանք :

Ցետ պատարագի դպրաց դասը պիտի երգէ ազգային երգեր եւ պիտի ըլլան չի – նիչ թելադրութիւններ, հայրենասիրա – կան ոգիով ներշնչելու համար նորահաս սերունդը :

Հոգաբարձութիւնը հրաւիրած է փա – րիզի եւ շրջականերու բոլոր հայ վարժա – րանները ուսուցչական կազմը եւ աշա – կերտները :

Կը հրաւիրուի նաեւ հայ հասարակու – թիւնը որ ստուար թիւով ներկայ ըլլայ յարգելու համար Սրբոց Վարդանանց յի – շատակը : (Դիւան) :

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Ֆրանսահայ Լսարանի հերթական դա – սախօսութիւնը այս չորեքշաբթի դիշեր, Քառ. սրճարանին վերնայարկը: Կը դա – սախօսէ դերասան ԱՐՏԱՇԷՍ ԳՄԲԻԹԵԱՆ նիւթ ունենալով դերասան Պետրոս Ադամ – եանի կեանքն ու գործը:

Դասախօսը պիտի արտասանէ նաեւ Պետրոս Ադամեանի հատընտիր քեր – թուածներէն:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Պատրաստուեցէք Հ. Բ. Ը. Միութեան տարեկան մեծ պարահանդէսին, կիրակի ՄԱՐՏ 4ին, ժամը 17էն 24 , Օթել Ժօրժ Ե· սրահներուն մէջ :

ՄՈՆՄՈՐԱՆՍԻԻ ՀԱՆԴՍՏԵԱՆ ՏԱՆ

Կրընոպլէն Տիկին Օնպաշեան հինգ հա – զար Ֆր· կը նուիրէ Զատկի տօներուն առթիւ, ի յիշատակ իր սիրեցեալ ամուս – նոյն Յարութիւն Օնպաշեանի :

Ստանալ «Յառաջ»էն :

— ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ —

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. «Եղիպտացի» կո – միտէն ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր խում – բերու վարչութիւնները այս հինգշաբթի ժամը 20·30ին, Քաֆէ Ռէժանի վերնա – յարկը :

ԼԻՈՆ.— Հ. Յ. Դ. Վարանդեան կոմի – տէն ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերնե – րը այս ուրբաթ, ժամը 20·30ին, Քաֆէ – ը Սաքսէ սրահը :

ՊԱՆԵԼՕ – ՔԱՇԱՆ.— Հ. Յ. Դ. «Ա – ծիւ » ենթակոմիտէն ընդհ· ժողովի կը հրաւիրէ ընկերները այս ուրբաթ, ժամը 20·30ին, ծանօթ հաւաքատեղին: Պար – տաւորիչ ներկայութիւն :

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Իթալիի մասնաճիւղի ընդհ· ժողովը այս ուրբաթ իրիկուն ժա – մը 8·30ին, սովորական հաւաքատեղին :

ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻՆ

Տիկին Ռոզ Հանըմեան իր ամուսնոյն՝ Արտաւազդ Հանըմեանի յիշատակին եր – կու հազար ֆրանք կը նուիրէ Ֆ. Կ. Խա – չէ Անկէնի մասնաճիւղին :

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ՍԷՆ ՇԱՄՈՆ, — Մահապդը ուշ ստա – ցանք :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Այրի Տիկին Արմենուհի Խաչիկեան, զա – ւակներն ու թոռները, ինչպէս նաեւ բոլոր աղգականները իրենց խորին շնորհակա – լութիւնը կը յայտնեն բոլոր անոնց ո – րոնք անձամբ , հեռագրով, ծաղկեպսա – կով ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց ազ – բացեալ ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր եւ ազ – գականին

ՅԱԿՈԲ ԽԱՉԻԿԵԱՆԻ

մահուան առթիւ:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻԻՆ

Ֆ. Կապ· Խաչի Շրջ· վարչութիւնը ցա – ւակցութիւն կը յայտնէ ընկերուհի Շնոր – հիկ Շահլամեանի, իր սիրեցեալ աղջկան՝ Հելէնի Պագրեեանի դառնակսկիծ մահուան առթիւ (Մարսէյլ):

ՍՏԱՑԱՆՔ

ԱԿՕՍ թիւ 8, 9, 10 (միացեալ, 176 էջ) ճոխ եւ այլազան բովանդակութեամբ : Գրական յօդուածները, բանաստեղծու – թիւններ, թատերախաղ եւ պատմական ուսումնասիրութիւններ ծանօթ գրողնե – րու կողմէ: Հասցէ Հիւսէյն Պէյհում փո – ղոց թիւ 10, Պէյրութ (Լիբանան) :

ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ԲԻՒԶԱՆԴ Խոսիկեան Պուէնոս Այրէսի մէջ վերջերս հանդուց – եալ իրենց զաւմիկին՝ ողբացեալ Եր – ուանդ Խոսիկեանի մահուան առթիւ կը նուիրեն.— 1500 Ֆր· Փարիզի եկեղեցւոյ կրթ· յանձնաժողովին : 1500 Ֆր· Հայ կարմիր Խաչէ (Տիկնանց Միութիւն) : 1500 Ֆր· Ֆրանսահայ Կապ· Խաչէ:

Ստանալ Փարիզի եկեղեցւոյ դիւանա – տունէն :

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

Տունը աշխատող գործաւորուհիներ ֆօրսաժի համար: Դիմել

F.T.N. 253, Rue St. Denis, 3e étage

*

Un bon tourneur — outilleur connaissant découpage et emboutissage.

Դիմել ժամը 9էն առաջ :

M. E. H. 13, Rue du Soleil, Paris

MEN. 41 - 67.

●

Կօշիկի քիչ մը կար գիտցող գործաւոր մը, կամ երիտասարդ մը արհեստը կա – տարեալ սորվիլ ուզող : Լաւ վճարում :

Դիմել՝

Chaussures Karene. 57, rue des Couronnes. Paris (20)

***

Պահեստութեան վաճառատան մէջ աչ խատելու համար կը փնտռուի առողջ եւ վարժ երիտասարդ շարժավար մը, (չո – ֆէօր), գոհացուցիչ պայմանով :

Դիմել՝

246, Rue Vendôme, Lyon

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Ընկերակցութեամբ

PAUL MAURIAT

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԻ

18 Փետրուար, Շաբաթ — ժամը 22էն մինչեւ առաւօտ

VAMPING LES CATALANS

Նախաձեռնութեամբ

ՄՈՒՐԱՏ – ՌԱՓԱՑԵԼԵԱՆ ՆԱԽԿԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Տոմսերու համար դիմել՝

Պ. Զաւէն Նահապետեան (տպարան)
36, Rue des Dominicaines, Tel. CO. 27-61

Պ. Արամ Շեխիկեան
Pharmacie Barrière, 1, Bd. d'Athènes Tél. CO. 33-80

Պ. Սուրէն Էքսէրճեան 40, Canebière, Marseille, Tél. CO. 30-88

SECHE CHEVEUX

Moteur à induction sans parasite

ԳԻՆ՝ 5500 ՖՐԱՆՔ

Դիմեցէք ձեր էլեֆտրագէտին

կամ

Appareillage Elecro-Mécanique
14, Rue Rochambeau, Paris (9)

Գաւառ կը զրկուի

Contre remboursement

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1650

Արտասահման տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 — Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 9 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

JEUDI 9 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7899 — 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՒԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3310

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

«ԽԱՊԱՆ» ԾՐԱԳԻՐԸ

•

Անցեալ տարի քանիցս բացատրեցինք թէ Ա. Միութիւնը նոր ծրագիր մը յղացած է, կեդր. եւ Մայր. Արեւելքի խամ եւ խոպան հողերը մշակելու համար :

Ծրագրին գործադրութիւնը կը պահանջէր երիտասարդներ ու երիտասարդուհի – ներ փոխադրել Խազախստան, Ուզպէկիստան, մինչեւ Սիպերիա, որպէսզի ա – մայի տարածութիւնները մշակեն, աւել – ցնելու համար հողագործական արտա – դրութիւնները :

Հայաստանն ալ իր բաժինն ունեցաւ : Երեւանի թերթերը պատկերներ հրատա – րակեցին, երբ կառախումբը ճամբայ կ'ելլէր, փոխադրելով առաջին խումբերը :

Այս առթիւ նկարագրութիւններ եւ ճա – ռեր ալ տպեցին, ապացուցանելու համար թէ երիտասարդութիւնը «մեծ խանդա – վառութեամբ» կը մասնակցի այս «հայ – րեւնասիրական» արշաւին :

Այն առեն հրատարակուած տեղեկու – թեանց համաձայն, հայ «կամաւորներուն» թիւը կը հասնէր քանի մը հարիւրի :

Ցետոյ հաղորդուեցաւ թէ չորս հազար հայ երիտասարդներ եւ երիտասարդու – հիներ փոխադրուած են Խազախստան, իսկ վերջին տեղեկութիւնները մինչեւ տասը հազար կը հաշուէին ընդհանուր թիւը :

Կարճ խօսքով, մենք ալ մեր բաժինն ու – նեցանք այս նոր զոհաբերութեան մէջ : Բաժին մը, որ երբեք համեմատական չէ մեր կարողութեան, նկատի առնելով Հա – յաստանի բնակչութեան թիւը :

Քանի մը չաբաթ առաջ, կեդր. Կոմի – տէին Ա. քարտուղարը, Խրուշչեւ, նորէն կը շեշտէր խարազանը, մասնաւորելով ծրագրին գործադրութեան չարք մը թե – րութիւնները :

Հրատարակուած տեղեկութեանց հա – մաձայն, մօտ հինգ հարիւր հազար «կա – մաւորներ» ղրկուած են այդ ամայի, վայրենի եւ սառնաշունչ տարածութիւն – ները, մշակելու համար խամ եւ խոպան հողերը :

Ծրագիրը կը նախատեսէր 75 միլիոն հեկտար, բայց մշակուած է միայն 30 միլիոն :

Յունուար 20ին ժողով մը գումարուե – ցաւ Մոսկուայի մէջ, մասնակցութեամբ աւելի քան հազար ներկայացուցիչներու— բոլորն ալ «խամ եւ խոպան հողեր իւրա – ցնող » չըլլաններէն :

Այս առթիւ տեղեկագիր մը կարդացաւ ռուխովներու նախարարը, Բենեդիկտով եւ հաւաստեց թէ «երկու տարուան ըն – թացքին հերկուած են 13 միլիոն 640 հա – զար հեկտար խոպան հողեր» եւ կազմա – կերպուած են հացահատիկի 425 նոր սով – խոզներ (պետական տնտեսութիւն), Խա – զախստանի, Ուրալի, Սիպերիոյ եւն. տափաստաններուն մէջ :

Ապա ըսաւ թէ կուսակցութեան կոչին վրայ «սովխոզները եկած են 233 հազար բանուորներ, իսկ չինարարներէ հետ միասին 300 հազար մարդ» : (Սով. Հա – յաստան, 21 Յունուար) :

Գիւղատնտեսութեան նախարարն ալ, Մայկեւիչ այս տեղեկութիւնները լրա – ցնելով, պատմեց թէ հացահատիկի հա – մար հերկուած են 17·9 միլիոն հեկտար խոպան հողեր, թէ «մեկնած տասնեակ հազարաւոր պատանիներ ու աղջիկներ ւրեցին Սիբիրեան հարուստ երկիրը, Խազախստանի անծայրածիր տարածու – թիւնները » :

Իսկ Երեւ. Միութեան կեդր. Կոմի – տէին քարտուղարը, Պ. Ն. Շելեպին ամե – նայն լրջութեամբ վկայեց թէ « մէկ միլիոնէկ աւելի պատանիներ եւ աղջիկ – ներ զիմում տուեցին, խնդրելով իրենց ուղարկել խոպան հողերը» :

Քանի մը խօսք եւս, այս հուժ տեղե – կութիւնները լրացնելու համար :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՓՐԿՈՒԹԵԱՆ ԿՈՄՏԷ ՄԸ ԱԼԺԵՐԻՈՅ ՄԷՋ

•

ՁՆՇՈՒՄ ԿԸ ԲԱՆԵՑՆԵՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՎՐԱՑ

*

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆՍՏՈՑՔ· — ԿԻ ՄՈՒԷ Կ'ԸՍԷ ԹԷ ՊՐՏԻ ԶԼՔԵՆ ԱԼԺԵՐԻԱՆ,— ՆԱԽԿԻՆ ՌԱԶՄԻԿՆԵՐՈՒ ՎԵՐԶՆԱԳԻՐԸ· — ԱԶԳ· ԺՈՂՈՎԸ ԿԸ ՄԵՐԺԷ ՓՆՆԵԼ ԱԼԺԵՐԻՈՅ ԽՆԴԻՐԸ

Երկուշաբթի օրուան բուռն յոյզերէն ետք, առ այժմ հանդարտութիւն կը տիրէ Ալժերիոյ մէջ, բայց կացութիւնը անորոշ է տակաւին : Մեկնաբանները կ'արտայայտուին զանազան ձեւերով, ճնշում բանեցնելու համար վարչապետին վրայ, որ կը չարունակէ խորհրդակցութիւններ եւ ուսումնասիրութիւններ կատարել :

Նախկին ռազմիկները, որոնք ունէին դրութեան ընդունուած էին յոյզերէն անմիջապէս վերջ, իրենց ընկերակցութիւնը վերածեցին «Ալժերիոյ Փրկութեան կոմիտէ»ի, համախմբելով 52 կազմակերպու – թիւններ : Ցետոյ վերջնագիր մը հրատա – րակեցին, պահանջելով անմիջապէս զոր – ծադրել հետեւեալ առաջարկները· —

1· Ֆրանսական բանակը անմիջապէս յարմարցնել այն կռիւներուն զոր պարտի մղել Ալժերիոյ մէջ, վճարեալ ջարդա – բարներուն եւ ապաստակներուն դէմ որոնք պինուած են եւ կը դեկավարուին զուր – սէն :

2· Բոլոր միջոցներով — նաեւ զինուո – րական — զործի ձեռնարկել ամբողջ աշ – խարհի մէջ, որպէսզի դադրի անթոյլա – տրելի միջամտութիւնը Հիւս. Ափրիկէի մէջ :

3· Առանց երկդիմութեան ընդունիլ Ֆրանսական ներիշխանութիւնը որ միակ օրինաւորն է պատմականօրէն : Այդ դե – րիշխանութիւնը երբեք չէ ժխտած քա – ղաքական, տնտեսական եւ ընկերային յառաջդիմութիւնը :

4· Հրաժարիլ կառավարական յայտա – րարութիւններով պարզուած քաղաքակա – նութենէն եւ մասնաւորապէս միակ ըմ – բռնան ժողովի մը կազմութենէն :

Այս պահանջներէն եաք, փրկութեան կոմիտէն թախանձագին կոչ մը կ'ուղղէ մայր երկրի հայրենասէրներուն եւ մաս – նաւորապէս նախկին ռազմիկներու ընկե – րակցութեանց, որպէսզի կառավարու – թեան պարտադրեն ամբողջական օգնու – թեան քաղաքականութիւն մը Ալժերիոյ Ֆրանսացիներուն համար, առանց զաւա – նանքի խարուսթեան, արդար հաւուցում այն զոհողութեանց զոր կրեցին եղբայրա – բար միացած երկու հասարակութիւնները ազգային հողին ազատագրութեան հա – մար :

Վարչապետը երկարօրէն խօսելով ռա – զմիկներուն հետ, կրկնեց թէ «անքակտելի են Ալժերիոյ եւ Ֆրանսայի կապերը » եւ թէ ձգել երթալու խնդիր չկայ : (Ալժերիա ունի տասը միլիոն բը – նակիչ, որոնց ութ միլիոնը Իսլամ են) :

Վարչապետին չափաւոր խօսքերը որոշ զոհունակութիւն պատճառեցին երկու կողմերուն : Բայց եւ այնպէս կը սպասուի յատակ ծրագրի մը : Պ. Կի Մոլէ յայտա – րարեց իր լրագրական ասուլիսին մէջ .

— « Առաւելնէ ի վեր ունկնդրութեան ընդունեցայ չատ մը անձնաւորութիւն – ներ, եւրոպացի թէ իսլամ : Պիտի չարու – նակեմ ընդունիլ վաղն ալ : Կը յուսամ տեսնել ներկայացուցիչներ ամէն հոսան – քէ : Չեմ ուզեր որ եղբակցութիւններ հանէք այս կամ այն անձնաւորութեան այցելութենէն : Ինծի չի յնար ձեզի հա – ղորդել եղբակացութիւններ, աւելի նը –

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՎԱԶԳԷՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

ԱՆՋԱՄԲ ՊԻՏԻ ՄԱՍՆԱԿՑԻ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂ. ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՕԾՄԱՆ

Լիբանանի առաջնորդ Խորէն Եպիսկ. Հետեւեալ հեռագիրն ստացած է Էջմիա – ծինէն, փետր. 4ին .—

Էջմիածին, 3 Փետր. 1956 ժամը 7·30

Առաջնորդուած մեր եկեղեցւոյ սիրոյ միութեան եւ գերագոյն շահերը պաշտ – պանելու եւ ամրապնդելու գիտակցութ – ենէն, որոշած ենք անձամբ մասնակցիլ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսի ընտ – րութեան եւ օծման : Դիմում ենք ձեզ ու խնդրում որպէսզի ի պահանջել հարկին տնօրինէք ընտրութեան յետաձգումը մին – չեւ մեր ժամանումը Անթիլիաս : Մեկնում ենք Մոսկուա եւ ապասում մեր եւ մեր շքախումբի վիզաներուն համար : Հեռա – գրաւ դիմած ենք Լիբանանի մեծարգոյ վարչապետ Ն. Վ. Ռաշիտ Քէրամէին :

Առաջնորդը այս հեռագիրը հաղորդե – լով թեմին եպիսկոպոսներուն, այցելեց Լիբանանի հանրապետութեան նախագա – հին , անոր ալ հաղորդելով լուրը :

Ցետոյ, տեղապահ սրբազանը Բերիոյ, Դամասկոսի և Կիպրոսի թեմակալ առաջ – նորդներուն յղեց հետեւեալ հեռագիրը.—

Հաճեցէք իմացնել Թեմիդ պատգամա – ւորներուն որ պատգամաւորական ժողովը պիտի գումարուի Փետր. 14ին : Հեռագիր ստացած ենք որ կ'ապետէ Ն. Ս. Օծու – թիւն վեհափառ Վազգէն կաթողիկոսի ժամանումը մասնակցելու համար Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրու – թեան եւ օծման :

Նոյն առեն Տեղապահ Սրբազանը հե – տեւեալ հեռագիրը փութացուց Ս. Էջ – միածին . —

Ուրախութեամբ ստացանք Ձերդ Վեհա – փառութեան հեռագիրը եւ հաճոյքով կը սպասենք ձեր ժամանումին Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսի ընտրութեան եւ օծումին համար :

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

*

ԿԵՑՑԷ ՆԵՐԻՒՈՒՆ

Պոլսոյ *Ժամանակը*, որ 48 տարեկան է եւ ամէն օր fառաւուն ազգամ կը խօսէ մայրենի լեզուն, ուղղագրութեան խնդիր մը կ'արծարծէ :

Փետր. 3ի եւ 4ի թիւերուն մէջ արտա – տպեր է «մեր բժշկական դասուն կարկա – ռուն եւ ներիուն ներկայացուցիչներէն Տոքթ. Բ. Տիւնանեանի «Բժիշկի մը խոր – հրդածութիւնները» հատորին «Մեր ուղ – ղագրութիւնը» անուն յօդուածը :

Այս առթիւ, խմբագրութիւնն ալ դիրք բռնելով, կը վկայէ թէ այդ գրութեամբ « ճշգրիտ ախտաճանաչումը կ'ըլլայ այս ցաւին եւ տեղին թելադրութիւններ՝ զայն բուժելու համար »:

Ի՞նչ կ'ըսէ Տոքթ. Բ. Տիւնանեան, որ համեստօրէն կը խոստովանի թէ ուղղա – գրութեան հարցը կրկին սեղանի վրայ կը դնէ ոչ թէ «լեզուաբանական սահմանա – փակ հմտութեանը ապաւինելու , այլ պարզապէս ծնողական պարտականութիւն մը կատարած ըլլալու մտադրութեամբ »:

Եւ կ'ընտրէ ամէնէն սովորականամբան, ծուլութեան եւ իմայիի ճամբան, որպէս զի տղաքը բարեհաճին հայերէն սորվիլ ու գրել անսխալ :

Ի՞նչ է իր առաջարկը ·—

— Մեր այբուբենին մէջ ինը զոյգ տա – ռեր ունինք, մեւնոյն ձայնը տուող Նոյնաձայն տառերն են —Բ. Փ., Գ. Ք., Ե. Է., Դ. Թ., Հ. Ց., Ձ. Յ., Ո. Օ., Ջ. Ղ., Վ. Ւ.:

Առնչմէ հինգ հատը կարելի է վտարել անդարձ, քանի որ իրենց ներկայութիւնը ուղղագրութիւնը դժուարացնելէ զատ ու – րիշ եւ ոչ մէկ իմաստ ունի այսօր :

Եւ անհրաժեշտ կը գտնէ զտնել Փ. Գ. Թ. Ձ. Ջ. տառերը :

Այս առթիւ օրինակ մըն ալ ներկայացը – նէ, որ նոյնպէս ուղղագրութեամբ .

— « Եւ որովհետեւ, ժամանակի ըն – դացքին, մեր այբուբենէն քօնէ հինգ տա – ռեր կորսնցուցած են իրենց նախնական հնչումը, հարկ է ուրեմն որ, միեւնոյն ցայնը տրվող երկու տառերէն մին ան – հետ անդարձ :

Այս կերպով դէ՛ ժամանակի տնտեսին խնայողութիւն կ'ըլլայ ընդերցանութեան ուսուցման մէջոցին եւ դէ՛ մեծ դիւրու – դիւն կը տեղծըվի ուղիղ քրել եւ տպե – լու» :

Պրծա՛ւ : Ա՛լ ինչո՞ւ յոգնիլ կամ յոգնե – ցնել տղաքը :

Կը մնայ երգել, ինչպէս կ'ըսեր մա – միկս .

Ջուրը գայ, չալացքն ալայ ,
Խնդն ուտէ, ելլէ խաղայ :

Մե՛ղմ որ հազարաւորներ տակաւին դպրոց կ'երթան, հայերէն կարդալ – գրել սորվելու համար :

Կեցցէ՛ «ներիուն» բժշկին նշդրակը :

ՎԱՀԷ

ՄՈՍԿՈՒԱ ԿԸ ՇՈՅԷ ԹՈՒՐՔԻԱՆ

*

*Մոսկուայէն կը հետաքրքրեն թէ Ա. Մի – ութիւնը ժամանակը հասունցած կը նկա· – տէ, վերահաստատելու համար բարեկա – մական յարաբերութիւնները Թուրքիոյ հետ : Կուսակցական պաշտօնաթերթը , «Փրաւտա», Փետրուար 7ին յօդուած մը հրատարակեց, ուր կը բացատրէ թէ Թուրքիոյ ներկայ տնտեսական տագնապը հետեւանք է իր (Թուրքիոյ) անդամակ – ցութեան յարձակող. դինակցութեանց : Եւ կը հրաւիրէ Թուրքիան «վերաքննել իր դիրքը» : Թերթը Թուրքիոյ եւ Ա. Միու – թեան յարաբերութեանց լարումն ալ կը վերագրէ Մ. Նահանգներուն, «որ ոչ – բարեկամական դիրք մը բռնած է թէ Թուրքիոյ եւ թէ Ա. Միութեան հան – դէպ» : Կ'ըսէ թէ Մ. Նահանգները ամէն բան ըրին, «սոխակելու համար որ Թուր – քիա խզէ իր աւանդական բարի դրաց – նութեան յարաբերութիւնները Ա. Մի – ութեան հետ եւ միանայ յարձակողական դինակցութեանց, պատերազմ պատրաս – տելու համար Ա. Միութեան եւ ուրիշ խաղաղասէր երկիրներու դէմ : Թուրքիոյ անտեսութիւնը յարմարցուած է պատե – րազմ. պէտքերու , հակառակ երկրին ազ – գային չահերուն : Ամերիկացի զօրավար – ներ, դիւանագէտներ եւ զործարարներ – րեր ւկան վարել այդ երկրին զործերը : Իրրեւ հետեւանք, Թուրքիոյ տնտեսու – թիւնը խանգարուած է եւ հաւանական է որ Մ. Նահանգները օգնութիւն ընծայեն, որպէս զի Թուրքիան աւելի կախում ու – նենայ աշխարհակալ պետութիւններէն» :

Յօդուածը այս առթիւ կը յիշէ Խրուշ – չեւի այն խօսքը թէ յարաբերութեանց խանգարման պատասխանատուն միայն Թուրքիան չէ :

.....

ՍԱՐի երեսփ. ժողովը 12ի դէմ 30 ձայ – նով քուէարկեց օրինագիծ մը, որով տե – ղական դրօշին տեղ կը հաստատուի դեր – մանականը եւ կ'ընդունուի զարձեալ դեր – մանական զինանշանը : Նոյնպէս մէկի դէմ 36 ձայնով քուէարկուեցաւ ուրիշ օ – րինագիծ մը, որով կը վերահաստատուի դերմանահպատակութիւնը : — Սարի վարչապետը փարիզ հրաւիրուած է, բա – նակցելու համար Ֆրանսական կառավա – րութեան հետ :

ԼԵԶՈՒԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Բ.

Հարցում երկրորդ ։

— Մրջիւն բառը, ածանցումի կամ բարդութեան ժամանակ, ինչո՞ւ մրջնա – յին կամ մրջնաբոյն ձեւերը կ'առնէ, ա – ռանց հետեւելու արիւն բառին, որ կու տայ արիւնային կամ արիւնախում ձեւե – րը ։

Պարզ խօսելով՝ իսն մասնիկը կորուս – ման ենթակա՞յ է թէ ոչ ։

*

Հայերէն մեր լեզուին մէջ կարգ մը բա – ռեր կան, որոնք, ճիշդ ինչպէս կը պա – տահի փլէֆսիոնել կոչուած լեզուներու մէջ, — համաշրջական հին լեզուախումբ, — հոլովման ժամանակ՝ կը պայթին կարծես, կը փշրուին, կը ձեւափոխուին, անճանաչելի կը դառնան, որովհետեւ մինչեւ իրենց արմատը կը սարսին ա – նոնք։ Այսպէս հայր կ'ըլլայ հօր, այր՝ առն, քոյր – քոյր, դիւղ – դեղջ, ձիւն – ձեան ։

Ընդհակառակն, բառերու մեծագոյն մասը կը քալէ ակնիւթիւնասիոնի ճամբով, ուր քար կ'ըլլայ քարի, դերան – դերանի, երկաթ – երկաթի ։ (Ֆոնկրիվ կ'ըսէ թէ արդի լեզուները, որոնք վերլուծական կը կոչուին, հոլովման ձեւերն ալ կորսնց – ուցած են արդէն, ինչպէս Ֆրանսերէնը, տես Հոգեբանութիւն, էջ 242, Թորգոմ պատրիարքի Թարգմանութիւնը, էջ 282)։

Մասնիկներ եւս կան, որ կը հպատակին ֆլէքսիոնի օրէնքին, ինչպէս իւնը։ Մինչ ուն ածացյը կը կորսուի կ'անհետանայ, իւն կը դիմանայ։ Երբեմն, սակայն, ծո՛ւռ կը դնէ գլխարկը՝ իւնը կ'ըլլայ եան,— յարութիւն յարութեան ։ Հոլով – եալ վիճակի մէջ ածանց առնելու պարա – գային, կը կորսնցնէ այբը եւ կը մնայ են, — յարութիւն յարութեան յարութենա – կան ։ Ինչպէս կը տեսնուի, վանկը չի կորսուիր երբեք ։ Ինչո՞ւ ուն կը կորսուի եւ իւն չի կորսուիր,— չեմ գիտեր ։

Վերջին օրէնքով՝ մրջիւն բառը եւս, դրաբարի մէջ, կը դառնայ մրջեան, բայց արդի աշխարհաբարին մէջ, որ կը դասուի ակնիւթիւնասիոն լեզուներու կար – գը, մրջիւն կ'ըլլայ մրջիւնի ։

Իսն մասնիկը, ուրեմն, սաֆոէ է, չի կորսուիր երբեք։

Ի՞նչ է պատահեր, սակայն, որ մրջիւն բառը, կորուստի օրէնքով, տուեր է մրջնաբոյն կամ մրջնառիւծ ընկերական ձե – ւերը ։

Ըստ Աճառեանի, մրջիւն բառին արմա – տը է մուր, որ բոներ իրեն կցեր է ջ մասնիկը, ինչպէս նոյն ջ մասնիկը առեր իրենց կցեր են ողջ, առիւծ, անուրջ, դաշտ, չուրջ բառերը։ Ցետոյ մուրջ բառը առեր է իսն մասնիկը՝ դառնալով մրջիւն։

Եւ սակայն սխալ ընթերցումի մը կամ սխալ ընդօրինակութեան մը միջոցով՝ մրջիւն բառը մտեր է մեր մատենագրու – թեան մէջ մրջիւն ձեւով եւս։ Ասկէ ու – նինք մրջնառիւծ բառը, զոր ընդօրինա – կիչ մը պարզացուցեր է մ տառն ալ նե – տելով ի վերջոյ, եւ ահա՝ մրջնառիւծ

ՕՐՈՒԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԻՆ ՀԵՏ

«ՄԱՏՆԵԼԸ ԱՄՕԹ ՉԷ»

●

Ինչպէս ուրիշ բեւեռիկեան երկիրնե – րու, Չինաստանի գրեթէ բոլոր քաղաք – ներու փողոցներուն անկիւնները ալ մա – նաւոր տուփեր զետեղուած են, որպէսզի անոնք որ մեղադրանքներ և մատնանշում – ներ ունին, ազատօրէն հոն ձգեն իրենց տեղեկութիւնները։ «Մատնաւոր» ցրուիչ – ներ նշանակուած են այդ նիւթերը հաւա – քելու եւ քննելու համար ։

Չինաստանի մէջ համայնավարութեան իշխանութեան գլուխ գալէն ի վեր, երկ – րորդմաքրագործումն է որ կատարուեցաւ (յուլիս 1955)։ Համաճայն վարիզեան թերթի մը տեղեկութեանց, հաւանական է որ վերջնայ ։

Չինացիներուն հարիւրին տասը թաքուն հակաբոլշեւիկ է, յայտարարեց նախարար մը։

Այս յայտարարութենէն ի վեր անցեալ Օգոստոսին, չարժման մէջ ղրուեցաւ կու – սակցութեան ամբողջ մեքենան, յորդորե – լու զանգուածները որպէսզի կրկնապատ – կեն աշխատութիւնը եւ յեղափոխական գիտակցութիւնը։ Ուրիշ խօսքով մատ – նանշեն կանգածելիները ։

Ամէն օր տասնեակներով յօդուածներ, հարիւրաւոր ճառեր կը բացատրեն ամէն մէկ ընկերոջ թէ իր պարտականութիւնն է դիմազերծ ընել անոնք որ յեղափոխու – թեան դէմ կը գործեն ։

« Ժողովուրդին դրասենեակը» լայնո – րէն բաց է բոլոր անոնց առջեւ որ մատ – նանշում մը ունին իրենց լեզուին ծայրը։ Տեղեկատու դրասենեակը կը յայտնէ իր քաղաքացիներուն թէ հոն պէտք է իրենց տունը նկատեն եւ ամէն տեսն ամբաստա – նութիւնները տանին հոն, հարցումները ը – նեն, եւ իրենց ուզածին պէս երթան դան։

Այս ձեւերը սովորական երեւոյթներ են յեղափոխական եւ բռնատիրական վարչա – ձեւերու համար, քարոզչութեան մասնաւոր մեթոտներ ։

Պէտք է ցոյց տալ թէ ոչ միայն կ'աշ – խատին ի նպաստ ընդհանուրի շահերուն, թէ իրենց իսկ բարիքին համար է, թէ զոհերը երախտապարտ պէտք է ըլլան ղե – կավարին եւ ստիպեն իրենց լեզուին ծայրը։ Տեղեկատու դրասենեակը կը յայտնէ իր քաղաքացիներուն թէ հոն պէտք է իրենց տունը նկատեն եւ ամէն տեսն ամբաստա – նութիւնները տանին հոն, հարցումները ը – նեն, եւ իրենց ուզածին պէս երթան դան։

Այս ձեւերը սովորական երեւոյթներ են յեղափոխական եւ բռնատիրական վարչա – ձեւերու համար, քարոզչութեան մասնաւոր մեթոտներ ։

Պէտք է ցոյց տալ թէ ոչ միայն կ'աշ – խատին ի նպաստ ընդհանուրի շահերուն, թէ իրենց իսկ բարիքին համար է, թէ զոհերը երախտապարտ պէտք է ըլլան ղե – կավարին։ Անոնք մինչեւ իսկ կը յաջողին «ապացուցանել» հակայեղափո – խականներուն թէ իրենց իսկ շահը կը պահանջէ որ մատնանշեն իրենք ղեկավարը ։ Այս ալ տեսակ մը «խոստովանութիւն» է ։

Չինաստանի մէջ՝ համայնավարութեան տեսաբանն է Լիու Շաօ Չի։ Նոր հաւա – տամքին բոլոր քարոզիչները անոր աւե – տարանին կը դիմեն։ «Ամօթ է ոչ թէ մատնելը, այլ չմատնելը»։ Չինական հին առած մը կ'ըսէ թէ «Ոչ ոք այնքան մօտ է քեզի որքան ծնողդ։ Ոչ ոք աւելի սիրելի պէտք է ըլլայ քեզի, որքան հայրդ »։ Սակայն կուսակցութեան շահերը աւելի առաջ պէտք է անցնին ընտանիքին շահե – րէն։ Արեան օրէնքները պէտք չէ մոռցնեն արդարութեան օրէնքները ։

Կուսակցութեան այս տեսաբանը օր մը նամակ մը ստացաւ երիտասարդէ մը, ան – դամ երիտասարդական Միութեան։ Իր հայրը հողատէր մըն էր, որ հարստահա – րած էր բազմաթիւ գիւղացիներ ։ Պէտք է որ ժողովուրդը խստօրէն պատժէր, սա – կայն ան մէկոյզ դառաւ անհետանալու, երբ երկրագործական բարենորոգումները տեղի կ'ունենային ։

Երիտասարդը կը բաղձար «դաշտա – րական յառաջդիմութիւն» ցոյց տալ եւ անձկութեամբ հարց կուտար թէ պէ՞տք էր որ մատնէր իր հայրը իշխանութենց։ Աչքին առջեւ կուգար մայրը որուն ար – ցունքները կը հոսէին խորշմներուն մէ – ջէն։ Կը տեսնէր նաեւ հօրը ողբալի դէմ – քը։ Արդարացուցիչ պատճառները կը փն – տռէր չմատնելու համար։

Իր հայրը փախստական հողատէր մըն էր։ Անոր յանցանքը այնքան ալ ծանր չէր։ Իսկ եթէ հայրը ազատուէր եւ դէմ դիմաց դար «իրեն հետ»։

Տեսաբանը երկար մտածեց եւ համոզիչ նամակ մը ղրեց տղուն, հետեւեալ բո – վանդակութեամբ ։—

«Եթէ հայրդ մահուան չդատապարտուի, ինչո՞ւ ոխ պիտի պահէ։ Ընդհակառակն երախտապարտ պիտի ըլլար կառավարու – թեան եւ տղուն՝ իր փրկութեան համար»։ Իսկ եթէ ոխ պահէ, յանձնէ զայն իշխա – նութեանց եւ բանտարկել տուր, ժողո – վուրդի մեծ ուժը քեզի հետ ունենալէ հեռ ինչո՞ւն կը վախնաս։ Եթէ կը վախնաս մօրդ վիշտ պատճառելէ, բացատրէ, եւ ան պիտի տեսնէ լոյսը։ Գիտցիր որ հօրդ վարմունքը չտեղուն տատապանքին պատ – ճառ եղած է »։

Այս տեսաբանը ուրիշ նամակ մը ստա – ցաւ կնոջմէ մը, որուն ամուսինը հակա – յեղափոխական էր։ Կը զրէր թէ տեղեակ չէր ամուսնութեան առեն։ Թէեւ երիտա – սարդական կազմակերպութիւնը խոր – հուրդ չէր տուած ամուսնանալու, սա – կայն ինք սիրահարած էր։ Հիմա ապ – ցոյց ունէր թէ ամուսինը թշնամի էր յե – ղափոխութեան։ Ի՞նչ պէտք է ընէր ։

— « Քու պարագայիդ, կը պատասխա – նէ, կրնայ ըլլալ որ ամուսնիդ կորուստը նիւթական դժուարութեան մատնէ քեզ, եւ իջեցնէ ապրուստիդ մակարդակը ։ Բայց նոր Չինաստանի մէջ, պէտք է ե – ռանդով աշխատիս, որով այս դժուարու – թիւնները կը հարթուին։ Կուսակցութիւ – նը եւ ընկերները կը զբաղին քու վիճա – կովդ ։

«Գալով ղեկացումներուդ, կը կարծեմ թէ քու տատապանքներուդ բուն պատճա – ռը քու սէրդ է, անարժան մէկու մը հան – դէպ։ Բայց կարելի չէ որ երիտասարդա – կան Միութեան անդամ մը տատապի անց – եալ սէրէ մը, հակայեղափոխականի մը համար։ Պէտք է զօրացնել կեանքի փիլի – սոփայութիւնդ։ Երբ մտանես ամուսնդ ամուր եւ զուարթ սրտով, քու քաջու – թիւնդ աւելցած պիտի ըլլայ»։

Փեքինի մէջ Արհեստակցական Միու – թեանց Կեդր. Կոմիտէն 1955 Յուլիսին ընդհ. ժողովի հրաւիրեց քաղաքի բան – ուորները, որպէսզի ամէն մէկը խոստո – վանի իր սխալները եւ մէջտեղ հանէ պատահած հակա – յեղափոխականները ։ Սէնտիքաներուն մէջ տակաւին շատ մը ծածուկ հակայեղափոխականներ կային ։ Ոմանք խոստովանեցան իրենց մեղքերը ։ Ուրիշներ չխոստովանեցան։ Կուսակցու – թեան քաղաքականութիւնն է ներողամիտ գտնուիլ խոստովանողներուն հանդէպ եւ խիստ՝ անոնց որ կը ծածկեն ։

Այս կազմակերպութիւնը այնքան կա – տարեալ է որ վեց հարիւր միլիոն Չինա – ցիները կը մատնեն եւ սեղմուած են մատ – նուելու վտանգէն ։

Երկու տարուան «յարաբերական» մեղմ շրջանէ մը ետք, սկսաւ ներկայ մաքրա – գործումը։ Կուսակցութեան տեսակէտը այն էր թէ պէտք է ժամանակ տալ դան – դուածներուն որ վարժուին։ Անցեալ Յու – լիսին Մաօ Ցէ Թունկ յանկարծ հրամա – յեց խստացնել, փութացնելու համար հնգամեայ ծրագրին գործադրութիւնը ։

ՕՐՒԱՆ ԳԻՐՔԵՐԸ

ՎԵՐԱԴԱՐՁ
(Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆԻ)

●

Եւ ահա սառն հրամանը ։—

Օ՛ն պահակներ, զարկէ՛ք,
Դուք իսկոյն զայն, Օ՛ն, ներեցէ՛ք
Սանդարամետն՝ Հայն անարժան ։

Ցանկարծ կը յայտնուի առեանին առ – ջեւ դատապարտեալին մայրը հերարձակ որ զթութիւն կ'աղերսէ լալագին, տատա – պած ու տանջուած իր միամօր զաւկին համար, էջ 134։

Եւ ահա ամենավերջին գլուխը «Վերա – դարձ» խորագրին տակ որուն մէջ «Հոգե – համայ էջք մը կը կատարէ դէպի երկիր» ։ Ինչպէս իր նախորդ վէպերուն մէջ, այս – տեղ եւս հեղինակը սովոր է իր ընթեր – ցողները մատնակից ընել իր երեւակայա – կան տեսիլներուն, իր մոգական լուսար – ձակներուն չնորհիւ։ Արեւմուտքէն դէպի Արեւելք վերադարձի մը ընթացքին, մարդկային ապականութեանց տեսակնե – րը ցոյց տալէ ետք կը հասնի մինչեւ իր ծննդավայրը եւ հայրենի սահմանները ։ (էջ 141, 144, 145, 146, 147, 148)։

Ինչպէս կը տեսնէք գործը կը վերջա – նայ լաւատես չունչով, լուսաւոր մեկնա – կէտի մը վրայ եւ յուսալից՝ վերածնուող կեանքի մը հեռապատկերին առջեւ։ Այս իրական դիծը հասարակաց է գրագէտին բոլոր գործերուն մէջ, ինչ որ ցոյց կու տայ թէ Փօլատեան հետեւողական կը մնայ իր հիմնական աշխարհայեացքին ։

Իր առաջին վէպը կը փակուի յաղթա – կան մահաքայլերդով մը։ Օտարացած հայ աղջիկն է որ ինքզինք կը գոհէ պատուոյ բազինին վրայ, մաքրելու համար իր մե – ղապարտ անցեալով, հայ անունին բերած արատը ։

Իր երկրորդ վէպին մէջ, գլխաւոր հե – րոսն է զարձեալ որ հակառակ հայութենէ ի սպառ հրաժարելու իր կատաղի չամա – ռութեան, ի վերջոյ կը պարտուի ինքն իր ծագումին դէմ մղած պայքարին մէջ, ան – հնար կ'ըլլայ իրեն լռեցնել կամ ուրանալ իր մէջ բողոքող արիւնի ձայնը։ Վերա – դարձ մըն ալ սա է ուրեմն։

Ցատկանշական այս գիծէն զատ, Փօ – լատեանի մօտ ուշադրաւ է նաեւ պաշտա – մունքը հայ կնոջ հանդէպ, որ կը ներկա – յանայ ընդհանրապէս իր մօրը տիպարին տակ, զարձեալ իր բոլոր գործերուն մէջ։ «Վերադարձ»ին մէջ տեսանք արդէն այն յուզիչ պատկերը որ կը նկարագրուի «Գերագոյն տեսանին առջեւ» մօրը միջա – մտութեամբ ։ « Հրաժարիմք »ին մէջ կը բառաձեւը ։

Այս արկածներէն անկախ, ժողովուր – դը, իր կարգին, մրջիւն կամ մրջիմն վե – չութեանց տեղ դրեր է մրջուն բառաձեւը։ Հետաքրքրականն այն է որ նոյն ժողո – վուրդը, Միջին դարուն, թոյն բառը կը դրէր ու կը հնչէր թիւն, բայց երբեք չսխալեցաւ՝ դրելու համար թնաւոր, այլ միշտ թիւնաւոր, (ուղիղը՝ թունաւոր, ո – րովհետեւ արմատը՝ թոյն)։

Կը նշանակէ թէ իւն մասնիկը նուիրա – կան բանի մը պէս պահուած պահպան – ուած է ո՞վ գիտէ մինչեւ ո՞ր դարը ։

Ի վերջոյ, սակայն, յաղթանակը կը տանի ռամիկը եւ յարութիւնը կ'ըլլայ արթիւն՝ յարեւմուտս, արիւնը կ'ըլլայ ա – րին՝ յարեւելս, իսկ մրջիւնը կ'ըլլայ մըր – ջուն՝ միջնաշխարհի մէջ։ Եւ վերջապէս այս ռամիկօրէնն է, որ չինած ու տուած է մրջնաբոյն, մրջնակոյտ, մրջնաքաղ, մրջ – նառիւծ, մրջնակեր բառերը։

Մինչեւ այստեղ, նոյնպէս, համաձայն ենք Մ. Մ.-ին հետ։ Ասկից անդին՝ ոչ։

Այլեւս ի՞նչ կը մնայ անդին՝ համաձայն չըլլալու համար,— պիտի հարցնեն ըն – թերցողները ։

Մարդասպանութիւն մըն է կատար – ուած։ Զոհը մեռած է։ Մեռելին յարութիւն տալու համա՞ր է որ դատաւորները կը նստին դատ, ինչպէս օրէնք է, թէ բա – ձրացնելու համար արդարութեան ձայնը։

Մեր ժողովուրդը, ռամկօրէն ըսելով կամ չեմ գիտեր ինչ, խախտեր է քերա – կանական օրէնքները։ Ժամանակն ալ է – կեր նուիրագործեր՝ մեր գիրկն է նետեր քանի մը բառեր, որոնք օրթոտոքսի դէ – մազիծ չունին երբեք։ Լա՛ւ, ընդունինք եւ որդեգրենք, բայց արդա՞ր է մեր լե – զուին նոյն ծննդոց գրքին մէջ կողք կող – քի դնել եղնիկ կողբացիին ոսկեղէն բար – բառին բառերը եւ կիրակոս ազքօր ժո – ռատ բերնին մթերքը ։

Այստեղ է, ահա, որ համաձայն չեմ, ես ։

Բացատրականս հուսկ ընդ հուսկ ։

Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Ս. ՔԱՏՈՒՆԻ ՆՈՒՅՆ ՍՈՒՐԲԸ

ՀՈԳԵՎՈՐ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Ս. ՍԱՍՆ

Ամառային գիշեր մըն էր։ Ժամը տասներկուքառորդ։ Ամբողջ գիւղը քնացած էր։ Միայն Նիկ. Ծ. Ղազարեանի տունը կը լուսաւորուէր։ Ներսը, ննջասենեակին մէջ, Նիկ. Ծ. Ղազարեան կը գրէր իր օրագրութեան վերջին էջերը։ Ան ամբողջ օրը զբաղած էր եղած էր եղած էր ե

ւալ՝ որոշումները : Այս հանդիպումները չատ օգտակար եղան : Թանկագին տեղե - կութիւններ քաղեցի : Ասօսակիցները ար - տայայտուեցան հասկացողութեամբ, մին- չեւ անգամ կազդուրիչ բարեկամու - թեամբ : Մասնաւորապէս չատ սիրալիր խօսակցութիւններ ունեցայ նախկին ռազմիկ ընկերներուս հետ :

« Ահա թէ ինչ ըսի եւ կ'ուզեմ կրկնել ձեզի, — Անլուծելի են Ալժերիոյ եւ Ֆը- րանսայի կապերը : Զգել երթալու խնդիր չկայ : Կառավարութիւնը վճռած է պահ- պանել Ֆրանքեւիսլամական համերաշ - խութիւնը, ինչ որ ալ պատահի : Վարչա - պետին ներկայութիւնը կը հաստատէ այդ անսասան կամքը : Ո՛վ որ համերաշխու - թիւն կ'ըսէ, արդարութիւն եւ հաւասա - րութիւն կը հասկնայ : Հաւասար բաշխում նիւթական աղբիւրներու, բաժանում աշ - խատանքի եւ պատասխանատուութեանց : Թող գիտնան բոլոր Եւրոպացիները եւ Իսլամները : Կառավարութիւնը պիտի պայքարի նոյն կամեցողութեամբ, որպէս Ալժերիան դառնայ արդարութեան եւ հա- ւասարութեան երկիր մը» :

× Բոլոր համախմբումները եւ ցոյցերը արգիլուեցան Ալժէի մէջ : Առջի օր 6000 Ֆրանսացիներ ցոյց մը կատարեցին կոս- տանդինի մէջ : Մեռելներու յիշատակա - րանը այցելելէ ետք, նախկին ռազմիկ մը կարդաց վարչապետին ուղղուած հեռա - գիր մը որ անգամ մը եւս կը յիշեցնէ թէ վճռած են պահպանել Ֆրանսական դերիշ- խանութիւնը խաղաղութեամբ եւ Ֆրանք- եւիսլամական բարեկամութեամբ : Հակա- ռակ հանդարտութեան կոչերուն, քանի մը հարիւր ուսանողներ կառավարական պաշտօնատունը գացին, թշնամական կանչեր արձակելով կի Մոլէի եւ Մենտէս Ֆրանսի դէմ :

× Ալժերիոյ եպիսկոպոսներն ալ հան- դարտութեան կոչ մը ուղղեցին, յիշեցնելով թէ քրիստոնեաներուն պարտականութիւ- նն է հետեւիլ Քրիստոսի պատուէրնե - րուն եւ աղօթել :

× Վերջին տեղեկութեանց համաձայն խռնութիները վերաբացուած են Ալժէի մէջ եւ աշակերտներն ալ դպրոց վերա - դարձած : Մտաւարթիւ ոստիկաններ եւ պինուորներ կը շրջին փողոցներուն մէջ : Միւս կողմէ կռիւները կը շարունակուին լեռնային շրջաններուն մէջ :

ՓՈՒԺԱՏԵԱՆ ՁՈՑՑ ՄԸ

Ապր. ժողովին Գ. օրուան նիստին մէջ, երբ կ'առաջարկուէր ապօրէն հռչակել փուժատեան երեսփոխանի մը ընտրու - թիւնը, այդ հոսանքին ներկայացուցիչ - ներէն Լը Փէն փորձեց Ալժերիոյ խնդիրը յուզել : Բոլորն ալ բողոքեցին : Այն ատեն ճառախօսը սկսաւ կարդալ սահմանա - դրութեան յառաջաբանը : Ժխորը աստ - ղացաւ : Համայնավարները անդադար կ'աղմկէին : Ուրիշ փուժատեան մը պո - ռաց, թեւերը երկարելով կարմիրներուն , —Ով որ հով կը ցանկ, փոթորիկ պիտի հնձէ» : Իր ընկերը կը շարունակէր կար - դալ սահմանադրութիւնը : Նախագահը դիտել տուաւ թէ նիւթէն կը հեռի : Լը Փէն կը շարունակէր կարդալ : Նախագա - հը հրաւիրեց որ բեմէն վար իջնէ : Ուրիշ փուժատեան մը կը պատրաստուէր բեմ ցատկել, երբ նախագահը փակեց նիստը :

Ներկայացուած տեղեկագրին վրայ , անվաւեր հռչակուեցաւ Մարսէյլի փու - ժատեան մէկ երեսփոխանին ընտրութիւնը եւ անոր յաջորդեց ընկերվարական մը :

Վարչապետը Փարիզ կը վերադառ - նայ ուրբաթ օր : Ալժերիոյ նոր նախագա - րը պիտի ընտրուի չաբաթ օր :

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ արտաքին նախա - րարը պատասխանելով Մոսկուայի բո - ղոքներուն, յայտարարեց թէ քանի մը հազար օդապարիկները արձակած են մթ - նոլորտին մէջ պիտական նպատակներով , առանց որեւէ քարոզչական նիւթի : Այդ օդապարիկներէն մին, որ արձակուած էր Քալիֆորնիոյ մէջ, գրեթէ աշխարհի չր - ջանը կատարեց :

ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ մասին բանակցու - թիւնները սկսան երէկ, Ուշինկթընի մէջ, մասնակցութեամբ Ֆրանսական եւ ռուսական դեսպաններուն : Ամերիկեան կառավարութիւնը լուր առած է թէ արար եւ իսրայէլեան ռազմապը պիտի ծանրա - նայ այս ամսու վերջ : Անգլիա կ'առաջար - կէ գօրացնել Միւեսամէնի պինդպատրի յանձնախումբը :

ԿԻՊՐՈՍԻ Ֆամակուստա քաղաքին մէջ յայն ուսանող մը տպաննուեցաւ, երբ իր ընկերներուն հետ ցոյց մը կը կատարէր ան- գլ. զօրքին դէմ : Դէպքը մեծ յուզում պատճառեց :

ՀՐԱՒԷՐ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԻ

Արեւմտեան Եւրոպայի Կ. Կ.ն երկրորդ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ փարիզեան շրջանի բոլոր ընկերները այս կիրակի կէս օրէ ետք ժամը 3ին, Պարպօթ սրճարանի վերնայարկը, Կառ տիւ Նոր :

Ներկայ կ'ըլլայ ընկեր Գ. ԼԱԶԵԱՆ

ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ — ԵՐԵԿՈՅԹ

Կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. «Մուրատ» խումբի կողմէ, Փետրուար 11ին, չաբաթ իրիկուն, Լը Փոնթէ, Լա Քրուա Վէրթի մէջ :

Կը խօսի ընկեր Տ. ԹԱՒՈՑԵԱՆ :

Կը մասնակցին Հ. Ց. Դ. Սէն Լուի նը- ւագախումբը եւ Հ. Ց. Դ. Կարտանի թա - տերախումբը :

Ներկայացում, երգ, նուագ, արտասա - նութիւն, հայկական եւ եւրոպական պա - րեր :

Մանրամասնութիւնները տեղին վրայ :

«ՄՈՒՐԱՏԻ ՕՐԸ» ՏԵՍԻՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Սեբաստիոյ Մու - րատ Ուսումնասիրաց մասնաճիւղին, կի- րակի, 12 Փետրուար ժամը 15ին, դպրո- ցին սրահը :

Կը ներկայացուի Պետրոս Դուրեանի «ՍԵՒ ՀՈՂԵՐԸ » :

Մուտքը 150 ֆրանք :

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

Կրօն. Ընկերակցութիւնը կը ծանուց - նէ թէ՝ եկեղեցասէրներու փափաքով Վարդանց ծոմի երգեցողութիւնները պիտի կրկնուին Բարեկենդանի կիր. առ - տուն : Նաեւ պատարագէն ետք՝ երկսեռ երգչախումբին կողմէ պիտի երգուին Վարդանանց յատուկ շարականները եւ խմբերգները :

Արեւագալի Հոգեզմայլ երգեցողութիւն- ները պիտի կատարուին Մեծ Պահքի կի - րակի առաւուները, ժամը 11ին, Վ. Սար- գսեանէ դաշնաւորուած, երգչոնի ընկե - րակցութիւնով : (Եկեղեցին միշտ տաք - ցուած է) :

ՍԷՆ ՇԱՄՈՆ.— Այրի Տիկին Ցակոբ Պետիկեան եւ զաւակները, Այրի Տիկին Եղբաքոյ Պետիկեան ինչպէս նաեւ Ղա - րիպեան, Խոսպալեան, Պետիկեան, Մկր - տիչեան ընտանիքները եւ բոլոր պարա - գաները խոր ցաւով կը ծանուցանեն իրենց ամուսնոյն, հօր, զաւկին, եղբօր, փեսին, զարմիկին եւ ազգականին՝

ՑԱԿՈԲ ՊԵՏԻԿԵԱՆԻ

մահը, որ տեղի ունեցաւ Փետր. 5ին, 34 տարեկանին, Սէն Շամոնի հիւանդանոցը :

Յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երեքշաբթի ժամը 3ին, Ս. Պետրոս եկե - ղեցին :

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

ՍԱՄՈՒԷԼ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ, 26 ՓԵՏՐ. ԺԱՄԸ ՃԻՇԴ 15·30ԻՆ

Կը ներկայացուին՝

Ա. մաս.— կենդանի պատկեր ոսկե - դարեան բարբառով Վարդանանց պատե - րազմէն :

Բ. Մաս.— Փիէքթրա Ներայի կոմսիկը, ընտանեկան յուզիչ տուամ 2 արար :

Գ. Մաս.— Բարեկենդանի վերջին իրի- կունը, ծիծաղաշարժ զաւեշտ 1 արար :

26, Rue Troyon, Sèvres

25ՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՅԹ

Հայ Արիւներու Միութեան Փարիզի Շրջանի սկաուտներուն

Մասնակցութեամբ Մարսէյլի շրջանի արիւներուն եւ արենոյշներուն :

Նախագահութեամբ՝ կաթող. պատուի- րակ ԳԵՐ. ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿ. ՄԱՆՈՒԿ - ԵԱՆԻ :

Կիրակի, Մարտ 4, կէսօրէն վերջ ժա- մը 2·30ին, Սալ տը լա Շիմի, 28պիս, Ռիւ Ս. Տոմինիք :

Սկաուտական եւ զեղարուեստական մասնաւոր յայտագիր, ցուցահանդէս , պիւֆէ : Մուտք 300 ֆրանք

Ս. ԽԱՉԻ ՊԱՐԱՇԱՆԴԷՍԸ

Ս. Խաչի Ընկերակցութիւնը կը ծանու- ցանէ իր բարեկամներուն եւ համակիրնե- րուն թէ տարեկան պարահանդէսը տեղի պիտի ունենայ 19 Փետրուար, կիրակի օ - րը ժամը 16էն մինչեւ կէս գիշեր Օթել Մօտէրն Փալասի չքեղ սրահներու մէջ , 8պիս Փլաս տը լա Ռէփիւպլիք, փարիզ

Նուագախումբ, ճոխ պիւֆէ եւ հաճելի անակնկալներ :

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Պ. Արամ Եոփեան եւ զաւակները՝ Է - թել, Ռոժէ եւ Վալանթին, Տէր եւ Տիկին Յովհ. Նիկողոսեան իրենց խորին ցաւակ- ցութիւնները կը յայտնեն Այրի Տիկին Արաքսի Խոտիկեանի (Պուէնոս Այրէս) եւ Տէր եւ Տիկին Բիւզանդ Խոտիկեանի (Փա- րիզ), իրենց ողբացեալ ամուսնոյն եւ զարմիկին ԵՐՈՒԱՆԴ ԽՈՏԻԿԵԱՆԻ (Պու - էնոս Այրէս) մահուամբ առթիւ :

●

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէն ցաւակցութիւն կը յայտնէ ողբացեալ ըն- կեր Գարեգին Շահլամեանի ազգական՝ Հէլէն Պաղրճեան – Շահլամեանի զառնա- ղէտ մահուան առթիւ՝ մօրը, ամուսնոյն, զաւկին եւ պարագաներուն :

ՄՈՆՄՈՐԱՆՍԻԻ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՏԱՆ

Սուճուքճեան եւ Տուտաքեան ընտանիք- ները իրենց մօր մահուան քառասունքի առթիւ հինգ հազար ֆր. կը նուիրեն Մոն- մորանսիի Հանգստեան Տան :

Սառնալ «Ցառաջ»էն :

CAVES CENTRALES

48, Rue Puvis-de-Chavannes, Marseille, Tél. CO. 58-99

ԱԶՆՈՒԱԳՈՑՆ ԳԻՆԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱԽՈՐԺԱՔԵՐՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԼԱԻԱԳՈՑՆԸ՝ ԱՄԷՆԷՆ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մասնաւոր պայմաններ ընկերութիւններու, (հարսնիք, մկրտութիւն, նշանտուք)

Հոս կարելի է գտնել նաեւ ու մանաւանդ՝ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ RAKI DUZEԸ :

SECHE CHEVEUX

Moteur à induction sans parasite

ԳԻՆ՝ 5500 ՖՐԱՆՔ

Դիմեցէք ձեր ելեկտրագէտին

կամ

Appareillage Elecro-Mécanique

14, Rue Rochambeau, Paris (9)

Գաւառ կը ղրկուի

Contre rembcursement

— Ց Ո Ւ Շ Ա Տ Ե Տ Ր —

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. «Եդիպատիկ» կո - միտէն ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր խում - բերու վարչութիւնները այս հինգշաբթի ժամը 20·30ին, Քաֆէ Ռէժանի վերնա - յարկը :

ԼԻՈՆ.— Հ. Ց. Դ. Վարանդեան կոմի- տէն ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերնե - րը այս ուրբաթ, ժամը 20·30ին, Քաֆէ տը Սաքսի սրահը :

ՊԱՆԵԼՕ – ՔԱՇԱՆ.— Հ. Ց. Դ. «Ար - ծիւ» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ ընկերները այս ուրբաթ, ժամը 20·30ին, ծանօթ հաւաքատեղին : Պար - տաւորիչ ներկայութիւն :

Ֆ. Կ. ԽԱԶԻ Իթալիի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այս ուրբաթ իրիկուն ժա- մը 8·30ին, սովորական հաւաքատեղին :

Ֆ. ԿԱՊ. ԽԱԶԻ Փարիզի մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը այս երկուշաբթի ժամը 3ին Քաֆէ Ռէժան : Կարեւոր օրակարգ : Զեկուցում եւ ընտրութիւն պատգամա - ւորի :

ՀԱՄԱՅՈՒԱՐԲԵՐԴԻ Հայր. Միութեան Սէնթ Ամթուանի մասնաճիւղի անդամա - կան ժողովը այս կիրակի առաւօտ ժամը 9ին, Հայրենակից Գէորգ Պողոսեանի բը - նակարանը : Բոլոր անդամներուն ներկա - յութիւնը կարեւոր է :

ՍԻՓԱՆ – ԿՈՄԻՏԱՍ

Սիփան Կոմիտաս երգչախումբը դիմա - կաւոր եւ ծպտեալ հանդէս մը կը կազ - մակերպէ Բարեկենդանի առթիւ :

Կիրակի, 12 Փետրուար, ժամը 3էն 10, Ազգ. Տան թատերասրահին մէջ :

Կը հրաւիրուին բոլոր անդամները եւ համակիրները :

Մասնաւոր մրցանակ լաւագոյն տարազ- ներուն համար :

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Այս հինգշաբթի, ժամը 10ին, հանդի - սաւոր պաշտամունք Վարդանանց ճակա - տամարտի պատմական ոճին առթիւ Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյն մէջ, նախագահութեամբ Փարիզի Առաջ - նորդ եւ կաթող. պատուիրակ Սերովբէ եպիսկ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ :

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Ա.ի անուան ոճին առթիւ պիտի կատար- ուի հայրապետական մաղթանք :

Ցետ պատարագի դպրաց դասը պիտի երգէ ազգային երգեր եւ պիտի ըլլան չի- նէչ թելադրութիւններ, հայրենասիրա - կան ոգիով ներշնչելու համար նորահաս սերունդը :

Հոգաբարձութիւնը հրաւիրած է փա - րիզի եւ շրջականերու բոլոր հայ վարժա- րաններու ուսուցչական կազմը եւ աչա - կերտները :

Կը հրաւիրուի նաեւ հայ հասարակու - թիւնը որ սուրբ թիւով ներկայ ըլլայ յարգելու համար Սրբոց Վարդանանց յի - շատակը : (Դիւան) :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Այրի Տիկին Պիւզիւճ Պէնկեան եւ զա- ւակները՝ Տօնիկ, Անդրանիկ, Մարիամ , Լուիզ, Մարգրիտ, Պ. Պ. Օհան Պէնկեան, Պաթիսթ Սարգիսեան, Իսկենտէր Գարա- եան, Տիկին Թագուհի Թոփալեան, Պ. Հայրապետ Պէնկեան , ինչպէս նաեւ Շեր- պէթճեան , Խաչատուրեան եւ Սարգիս - եան ընտանիքները չնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք անձամբ , դրաւոր, ծաղկեպսակով կամ փոխան ծաղկեպսակի նուէրներով ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց ամուսնոյն, հօր եւ ազ- գականին՝

ԱՂԱՃԱՆ ՊԷՆԿԵԱՆԻ

մահուան առթիւ :

●

Այս առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հե - տեւեալ նուէրները ըրած են՝

Պ. Պ. Ս. Ցակոբեան, Օհանիկ Մինաս - եան, Սուքիաս Պալիկեան հայարական ֆրանք Թոքատի Հայր. Միութեան :

Պ. Սերճիվան Գերպէճեան հազար ֆր. Թոքատի Հայր. Միութեան, 500ա - կան ալ Դաւրաչի Հայր. Միութեան եւ Սե- բաստիոյ Մուրատ Ուսումնասիրացին :

ՍՈՂՈՄՈՆ ԹԵԶԼԻՐԵԱՆԻ «ՎԵՐՑԻՇՈՒՄՆԵՐԸ»

Սակաւաթիւ օրինակներ կը գտնուին ՎԱՒԱՆՍ, Աչոա Առաքելեանի քով :

Ընտիր լաթակազմ, զարդարուած բազ - մաթիւ նկարներով :

Փութացէք օգտուիլ քանի չէ սպառած :

Imp. «Araxes», 46, Rue Richer - Paris (9e)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ՀԱՆՐԱՆԻՄԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ 10 ՓԵՏՐՈՒԱՐ • VENDREDI 10 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7900 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3311

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՓԱՐՋՆ ԱԼ «ԽԱՄ» ԷՐ

•

«Դէպի խամ եւ խոպան հողերը» ազդանշանը արձակած էր կեդր. կոմիտէին Ա. քարտուղարը, Ն. Խրուշչեւ, երկու տարի առաջ :

Գլխաւոր նպատակն էր՝ մշակել այդ ամայի եւ անջրդի տարածութիւնները, լրացնելու համար արմտիքի պակասը, որ հետզհետէ կը չեշտուի :

Գիւղատնտեսութեան նախարարը, Մացկեւիչ, խոպան հողերը կ'անուանէ «հա-ցահատիկի արտադրութեան աւելացման կարեւորագոյն ռեզերվ» (պահեստ) :

Մասնաւորապէս ուժ կը տրուի եղիպ-տացորենի մշակութեան, ինչպէս ամբողջ Ս. Միութեան մէջ (նա՛եւ Հայաստանի) :

Մացկեւիչ իր զեկուցման մէջ չեշտելով եղիպտացորենի մշակման արժէքը, կը բացատրէր .

— « Եգիպտացորենն էր որ, անցեալ տարի, ամբողջութեամբ վերցրած, երկրում մէկ կովի կաթնատուութիւնը բարձրացրեց 187 կիլոգրամով, հնարաւորու-թիւն տուեց աւելացնել մսի արտադրու-թիւնը» (Սով. Հայաստան, 21 Յունվ.) :

Արդ, ի՞նչ պայմաններու մէջ կը դրուի այն հարիւր հազարաւոր երիտա-սարդներն ու երիտասարդուհիները, որ-ձակուած զինուորներն ու բանուորները որ այդ ամայի վայրերը կը փոխեն «հայ-բենատիրաբար» :

Գաղափար մը տալու համար միայն Ղազախստանի մասին, ըսենք թէ 1 Յունի 2·750·000 քառակուսի քիլոմեթր տարա-ծութիւն, երկարելով դէպի Չինաստան :

«Ամառը բարկ արեւը կը խանձէ, կը վառէ, իսկ ձմեռը՝ խիստ ցուրտ եւ սառ-նամանիք», ինչպէս կը պատմէ ականա-տես մը :

Բնակարան չկայ : Պարենաւորումն ալ չափազանց դժուար է :

Գացողները մինչեւ որ կարենան տե-ղաւորուիլ, կը բնակին վրաններու տակ, անտանելի նեղութիւններ կրելով, ինչպէս խորհրդային թերթերն ալ կը վկայեն :

Կառավարութիւնը ծրագիրներ մշակած է, բնակարաններու շինութեան մասին : Բայց մինչ կը զործածէ բանաձեւ մը որ ճշդրիտ գաղափար չի տար կատարուած աշխատանքի մասին :

Այսպէս, գիւղատնտեսութեան նախա-րարը կ'ըսէ թէ «երկու տարուան ընթաց-քին չահագործման յանձնուեցաւ աւելի քան 400·000 քառակուսի մեթր բնակելի տարածութիւն » :

Այնինչ բանդկան ալ պիտի հարցնէր, — Քանի՞ բնակարան շինուած է եւ «կա-տար»ներէն ո՞րքանը տեղաւորուած են :

Այս տարի ալ պիտի չինեն եղեր մօտ 1·5 միլիոն քառ. մեթր բնակելի տարա-ծութիւն, համաձայն նոր հնգամեակին :

Հակառակ բոլոր չռայլաբան հաւաս-տիքներուն, Մոսկուայի թերթերը այժ-մէն մերկացումներ կը կատարեն, նոր համազումարին առթիւ որ պիտի բացուի Փետր. 14ին :

Երիտ. Միութեան պաշտօնաթերթը, «Կոմսոմոլսկայա Պրաւդա», որ չարժման գլուխն անցած էր, կը խոստովանի թէ պացղները կը ձգեն կը հեռանան, չգի-մանալով աշխատանքի եւ բնակութեան ծանր պայմաններուն :

Արուչեւ ալ, պատասխանատուութիւնը դիւանակալներուն վրայ ձգելով հան-գերձ, խոստովաներ է թէ կարգ մը ձա-րակներ հաստատած էին անմշակելի հո-ղերու վրայ, թէ փորձեր են արմտիք բուսցնել մարզագետնի վրայ եւն. :

Եզրակացութիւն .— չեն կրցած իրա-գործել ծրագիրը որ կը նախատեսէր 180 միլիոն թոն արմտիք 1955ի համար :

Ինչ արեւներ խամրեցան — հայկա-կանն ալ միասին— իրրեւ հեռեւանք այս «խամ եւ խոպան» ձեռնարկին ...

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԱՆՈՐՈՇ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ ԱԼԺԵՐԻՈՅ ՄԷՋ

*

ԿԸ ՎԱԽՑՈՒԻ ՆՈՐ ՑՈՅՑԵՐԷ

Վերջին լուրերու համաձայն, Պ. Կի Մոլէ յայտնած է բաւական հաւթել չարք մը դժուարութիւններ, եւ կը յուսայ փա-րիզ վերադառնալ վաղը, շաբաթ, մաս-նակցելու համար նախարարական բաց-ուիկ ժողովին : Վարչապետը այն տպա-ւորութիւնը կրած է թէ Եւրոպացիներու եւ Իսլամներու մէ ծմասը համաձայն է իր հաշտարար ծրագրին դլխաւոր կէտե-րուն : Տեսակցութիւնները կը շարունակէ տակաւին, վերջնական եզրակացութեան մը յանդելու եւ իր տեղեկագիրը կազմե-լու համար : Բոլոր խօսակցութեանց ըն-թացքին միշտ կը շեշտուին երկու հիմնա-կան կէտեր . — Նախ ապահովութիւն, յեղոյ անհեռական եւ ընկերային տեսլո-ղական բարենորոգումներ :

Տեղական թերթերը կը բացատրեն թէ կացութիւնը անորոշ է տակաւին, եւ նոր անակնկալներ կրնան պատահիլ : Ալժէրի նահանգին քաղաքապետներու կազմակեր-պութիւնը, որ հարուստ եւ ազդեցիկ եւ-րոպացիներու արտայայտիչներէն մէկն է, նամակ մը ուղղելով Պ. Կի Մոլէի, կը հրաւիրէ «լսել մեր գիւղերուն եւ քրջանին ձայնը» եւ խորհրդարանին ու մայր երկրի բնակչութեան հաղորդել, որպէսզի անոր համաձայն որոշումներ տրուին : Նամակը դլխել կուտայ թէ վարչապետը ժամա-վաճառ կ'ըլլայ մասնաւոր ուշադրութիւն ընծայելով իսլամական զանազան խմբակ-ցութեանց եւ աւելի կամ նուազ ճախա-կողմեան եւրոպական հոսանքներու :

Վարչապետը մերժեց այս հրաւէրը, որ կծու շեշտ մը կը մատնէր : Այս առթիւ դլխել տուաւ թէ նամակը հրատարակ-ուած էր իրեն յանձնուելէ առաջ եւ թէ « բոլորովին անճահ էր» այդ ոճով հրա-ւէր մը ուղղել Հանրապետութեան վար-չապետին : Պ. Կի Մոլէ նեղուած է նաեւ անոր համար որ քաղաքապետներու կազ-մակերպութիւնը չէր մասնակցած առջի օրուան ընդունելութեան : Բայց եւ այն-պէս, բացատրեց թէ Ալժերիոյ սպառնա-գող վտանգները այնքան ծանր են որ, ինք փակուած կը նկատէ միջադէպը եւ դուռը բաց կը պահէ կազմակերպութեան ո եւ է ներկայացուցիչի առջեւ :

Եւրոպական զանազան ընկերակցու-թեանց կողմէ թերթերու մէջ հրատա-րակուած բանաձեւերը եւ չարք մը խըմ-բագրականներ միշտ կը պնդատին թէ կառավարութիւնը կ'ուզէ հաշուեյարդա-րի ենթարկել Ալժերիոյ խնդիրը : Եւ ուժ-պնօրէն կը չեշտեն թէ Ալժերիան մայր երկրի մէկ նահանգն է որ պէտք չէ ան-ջատուի Ֆրանսայէն, թէ եւրոպական փոքրամասնութիւնը պէտք չէ «խեղ-դուի», ընդլայնելով յարաճուն իսլամ բնակչութեան քաղաքական իրաւունք-ները :

× Վարչապետը ունկնդրութեան ըն-դունեցաւ Օրանի քրջանին սենատքանե-րու ներկայացուցիչները եւ քաղաքապետ-ները, որոնք ներկայացուցին իրենց պա-հանջները, միշտ յիշեցնելով թէ Ալժե-րիան Ֆրանսական է : Սենատքաներու ներկայացուցիչները բացատրեցին թէ կա-րելի չէ կացութիւնը փրկել առանց սահ-մանադրական բարենորոգումներու : Եւ պար-զեցին իրենց բանուորական պահանջները, որոնք հիմնուած են մայր երկրի օրէնք-ներուն վրայ : Այս առթիւ դատապարտե-ցին Բ. օրուան ցոյցերը :

Բոլոր խօսակցութիւններէն վերջ, վար-չապետը լրագրական ասուլիս մը տարբե-լով յայտարարեց .

(Շար. ը կարդալ Դ. էջ)

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂ. ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԷՋՄԻԱՄԻՆ

•

Ի՞ՆՉ Կ'ԸՍԵՆ ԽՈՐԷՆ ԵՒ ՋԱՐԵՀ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՆԵՐԸ

ԽՄԲ.— Ինչպէս հաղորդած էինք երէկ, Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը, Վազգէն Ա. որոշած է անձամբ մասնակցիլ Կիլի-կիոյ կաթողիկոսին ընտրութեան եւ ար-դէն ճամբայ ելած է դէպի Մոսկուա, սպասելով լիբանանեան վիզային :

Այս առթիւ կաթող. տեղապահը՝ Խո-րէն եպիսկ. հետեւեալ յայտարարութիւնն ըրած է «Այդ»ի խմբագրին .

— « Հայ. Եկեղեցւոյ պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով էջմիածնի Մայր. Աթոռին գահակալը պիտի մաս-նակցի Կիլիկիոյ կաթողիկոսին ընտրու-թեան եւ օծման : Վստահ եմ որ իր ներ-կայութիւնը բարեդէպ պիտի ըլլայ եւ Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսին ընտրու-թիւնը խաղաղութեամբ վերջ պիտի գտ-նէ » :

Իսկ Հալէպի առաջնորդը, Զարեհ Ե-պիսկ. որ Պէյրութ կը դտնուի, յայտա-րարած է .

— « Ամենայն Հայոց Շնորհազարդ Հայ-րապետին ներկայութեամբ, պիտի փա-րատի արուեստականաւօրէն ստեղծուած այն վէճը ըստ որուն Կիլիկիոյ կաթողի-կոսութիւնը վերացուած է եւ անկէ խզուելով, պիտի աշխատին էջմիածնի Թեմերը Տանը Կիլիկիոյ Աթոռին միացնել » :

× Ինչպէս կ'ըսէ Խորէն եպիսկ., առա-ջին անգամ է որ Ամենայն Հայոց կաթո-ղիկոսը կ'այցելէ Կիլիկիոյ Աթոռին : Հազուագիւտ է որ էջմիածնի կաթողիկոս-ները հեռանան իրենց Աթոռէն :

Փիլիպոս կաթողիկոս Երուսաղէմ գա-ցած է 1651ին եւ Կիլիկիոյ Ներսէս կաթո-ղիկոսին հետ ժողով դումարած են երկու Աթոռներու իրաւասութեանց մասին :

Էջմիածնի կաթողիկոսները երբեմն պո-լիս այցելած են, բայց ոչ Սիս : Պոլոժե-նիայի հաստատումէն իվեր (ցարականնա-նոնագիրը էջմիածնի համար) ոչ Աչտա-րակեցի, ոչ Մատթէոս, ոչ Գէորգ, ոչ Մակար, ոչ ալ Խրիմեան կաթողիկոսները էջմիածինէն դուրս ելած են, նոյն խոչ-թեմական այցելութեան համար :

× Անթիլիասի դպրեվանքին վերաեպուս-չը, Գերենիկ եպիսկ. կոչ մը ուղղած է մամուլի միջոցաւ, կաթող. ընտրութեան առթիւ, «Միակ ելքը» խորագրով : Այս առթիւ պարզելով ծանօթ պատակաոմնե-րը, կ'առաջարկէ, իբրեւ միակ ելք .—

Իրերամարտ երկու կողմերու ներկա-յացուցիչներ խորհրդակցական ժողով մը գումարելով համաձայնելու են կաթող-կոսական թեկնածուի մը շուրջ :

«Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԵՒ Խ. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԿՐՆԱՆ ԲՆԱԶՆՋԵԼ ԻՐԱՐ»

•

ԱՅԶԸՆՀԱՒԻՐԸ ԿԱՌԱՋԱՐԿԷ ԴԻՒՐԱՅՆԵԼ ՆԵՐԳԱԼԸԼ

*Մ. Նահանգներու նախագահը շատ կա-րեւոր յայտարարութիւններ ըրաւ փետր. 8ին, իր լրագրական ասուլիսին առթիւ : Նախ անդրադառնալով հիւլէական սպա-ռազինութեանց, ըսաւ թէ իրենք եւս չեն մնացած Ս. Միութենէն՝ այս ճակատին վրայ : Ցետոյ յայտնեց թէ Ազդ. պաշտ-պանութեան սպասարկութիւնները բա-ցարձակ առաջնութիւն կուտան հիւլէա-կան զէնքերու քննութեան եւ շինութեան, թէ կարգ մը ռազմարէզներու մէջ Մ. Նա-հանգները յառաջ անցած են, տարբեր ասպարէզներու մէջ ալ՝ միւս ճակատը : Կառավարութիւնը երբեք պատճառ չունի ենթադրելու թէ երկրին մտաւոր, գիտա-կան եւ նիւթական աղբիւրները չեն օդ-տագործուիր պաշտպանութեան ապրու-միջոցներ ապահովելու համար : Եւ վեր-ջապէս բացատրեց թէ Մ. Նահանգները եւ ուրիշ երկիրներ այժմ ի վիճակի են փո-խադարձաբար բնաջնջելու իրար՝ հիւ-լէական ռումբերու գործածութեամբ :

Միջին Արեւելքի մասին ալ խօսելով, նախագահը յայտարարեց թէ պիտի կա-տարէ ինչ որ կարելի է սահմանապրու-թեամբ՝ խափանելու համար պատերազմը Պաղեստինի մէջ : Այս առթիւ յիշեց թէ Ֆրանսան ալ հրաւիրուած է մասնակ-ցելու խորհրդակցութեանց : Գալով Ս. Միութեան վարչապետին հետ փոխանակ-ուած նամակներուն, նախագահը բացա-տրեց թէ ցորչափ մառեչալը եւ ինք ի վի-ճակի են նամակներ փոխանակելու , ա-ռանց փոխադարձաբար քննադատելու , կարելի է յուսալ թէ դրական բան մը դուրս պիտի գայ : Իր նախագահական երկրորդ թեկնածութեան հարցին առ-թիւ, ըսաւ թէ կը յուսայ բաւարար առ-ղեկութիւն ստանալ մինչեւ Մարտ 1, որոշում տալու համար :

× Նախագահը պատգամապիր մը ուղ-ղեց խորհրդարանին, առաջարկելով բա-րեփոխել ներգաղթի օրէնքը, դարմանել անարդարութիւնները եւ դիւրացնել տա-րեկան 220·000 օտարականներու մուտքը : Իր կարծիքով, երկրին տնտեսական պայ-մաններուն գարգացումը թոյլ կուտայ 65 հազար աւելցնել տարեչափը, որ այժմ 154·657 է : (Մանրամասնութիւնները յա-ջորդով) : Նախագահը միեւնոյն ատեն ան-հրաժեշտ կը գտնէ արտաքսել այն օտա-րականները որ ամբաստանուած են քրէա-կան յանցանքներով :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ նախարա-րական խորհուրդը վաւերացուց պարտա-տորիչ վինուորութեան օրէնքը, որ կը տրամադրէ զէնքի տակ առնել 18-45 տա-րեկան քաղաքացիները : Ծառայութեան չրջանն է 18 ամիս : Զօրակոչը պիտի սկսի քանի տարեկանին : Պարզ վինուոր-ները (22-45 տարեկան) երեք չրջան մար-զանք պիտի կատարեն, իւրաքանչիւր ան-գամը մէկ ամիս :

ԲՈՒՌՆ ԽՈՒՈՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ծագեցան Մատրիտի համալսարանին մէջ, զօր. Ֆրանքոյի կուսակիցներուն եւ հակառա-կորդներուն միջեւ : Համալսարանը փակ-ուեցաւ ցնոր տնօրինութիւն : Ուռճաւո-րութիւնները տարածուեցան մինչեւ քաղա-քին կեդրոնը : Ոստիկանները չուր սրս-կելով ցրուեցին ուսանողները :

ԵԳԻՊՏՈՍԻ եմբատկան նախարարը կը ծանուցանէ թէ վերջնական համաձայնու-թիւն գոյացած է Միջազգային Դրամա-տան հետ, Ասուանի ամբարտակին չի-նութեան համար : Դրամատունը 200 մի-լիոն տոլարի վարկ մը պիտի բանայ, սկզբնական ծախքերուն համար :

ՄԱԼԵԶԻՈՑ բրիտանական պաղեստա-յին անկախ պետութիւն պիտի դառնայ 1957 Օգոստոս 31ին : Փետր. 8ին կազ-մուեցաւ առաջին ինքնօրէն կառավարու-թիւնը :

ՅՈՒՐՏԸ, որ մեղմացած էր երկու օրէ ի վեր, նորէն սաստկացաւ երէկ : Կացու-թիւնը շատ աւելի ծանր է ուրիշ եւրո-պական երկիրներու մէջ : Անընդհատ ձիւն կը տեղայ Իտալիոյ մէջ եւ շատ մը չրջա-չաններ հաղորդակցութենէ զրկուած են : Ձիւն – ձմրան գոհ գացած են 29 հոգի :

ՁԻՒՆ – ՁՄԵՌԸ տնտեսին աւերներ կը գործէ Թուրքիոյ մէջ : Սեւ Ծովու վրայ իտալական նաւ մը կորսուեցաւ, ուրիշ մը խարակներուն գարնուեցաւ : Տուներ փը-լան Պոլսոյ մէջ ուր այսքան խիտ ձմեռ տեսնուած չէր 27 տարիէ ի վեր : Ոստի-կանութեան արձակուրդները չնջուեցան եւ բանակին հրամայուեցաւ պատրաստ պահուիլ : Դանուրը սառած ըլլալով հա-ւանական է որ սառերը Վոսփոր խուժեն :

ՃՅՈՒՆՅԱՑ

ՕՐԱԿԱՆ ԳՈՎՈՅ

(Կ. ՓՕԼՍԵՖՕՓ)

●

Ի՞ՉՊԵՍ ԿՈՐՉՎԵՑ ՀՈԳԻՆ...

«Ցուարթի»ի 31-ի թիւով ստորագրուած յօդուածիս մէջ ես ըսած էի, որ ներկայ ժամանակներուն ամէն մարդ կրնայ ունենալ իր սեփական կարծիքը, ինչ որ ալ ըլլայ անիկա, ու ոչ ոք իրաւունք ունի զայն քննադատելու կամ ծաղրելու։

Ինչպէս կը տեսնէք, ես ինքնին ալ կը հետեւիմ այս սկզբունքին։ Ուստի ոչ ոք կրնայ զարմանալ, եթէ ես ալ ունենամ իմ կարծիքս, որ ալ ըլլայ անիկա, ու զայն յայտնեմ։

Ես կը հաւատամ, որ ներկայ ժամանակներուն ամէն մարդ կրնայ ունենալ իր սեփական կարծիքը, ինչ որ ալ ըլլայ անիկա, ու զայն յայտնել։

Ս. ՓԻՇԱԿԻ ՉԵՍ ՍՈՐՓՈՒՄ ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՐ ԵՒ ՍԱՀՄԱՆԱՊԱՀ

— Գոհ եմ, որ ամուսինս ինձ չի լսում, երբ ասում եմ, որ ես ալ կրնամ ինքնաշարժ վարել։ Ինչո՞ւ պիտի չկրնամ։ Ես ալ կրնամ ամեն տեսակ մեքենաներ վարել, ինչպէս ամուսինս։ Ինչո՞ւ ինձ չի լսեր։

— Ինչո՞ւ կ՚ուզես, որ քեզ լսէ։

— Որովհետեւ

— Ամբողջ օրը չարունակեցի խօսակ – ցութիւններս Օրանի եւ Պոնի նահանգնե – րուն պատուիրակութեանց հետ : Անչուշտ չէք սպասեր որ այս իրիկուն իսկ ձեզի հաղորդեմ տալիք որոշումները : Միայն կրնամ ըսել թէ Ալժերիայէն պիտի չմեկ – նիմ առանց ամբողջ քնակչութեան յայտ – նելու տուած որոշումները եւ կառավա – րութեան առաջադրութիւնները : Կը կրկ – նեմ, իմ ուզածս է վերահաստատել փո – խադարձ համակցողութիւնը Եւրոպացի – ներու եւ իսլամներու մէջեւ» :

ՄԱՐՈՔԻ ՍՈՒԼԹԱՆԸ ՔԱԶԱՊԼԱՆՔԱՅԻ ՄԷՋ

Մարոքի Սուլթանը հանդիսաւորապէս քազապլանքա մտաւ փետրուար 8ին : Հե – ռագիրը կ'ըսէ թէ 700·000 բնակիչներ փո – ղոց թափած էին, դիմաւորելու համար վեհապետը : Հարիւրաւորներ թափօրը կը դիտէին պատշգամներէն եւ տանիքներէն : Արտակարգ միջոցներ ձեռք առնուած էին, բարեկարգութեան համար : Անկարապրե – լի ժխոր մը կը տիրէր ամբողջ քաղաքին մէջ :

Սուլթանը կարեւոր ճառ մը խօսեցաւ 60·000 ունկնդիրներու առջեւ, Մեծ մզ – կիթի հրապարակին վրայ : Գնահատելով Ֆրանսայի դերը Մարոքի զատին պաշ – պանութեան համար, վեհապետը պարզեց Մարոքցիներու պարտականութիւնները : Այս առթիւ չեչտեց .

— Ազգութիւնը երբեք տանձարձա – կութիւն եւ անիշխանութիւն չի նշանա – կեր, ոչ ալ դերակշռութիւն մասնաւոր շահերու : Չի նշանակեր անհնազանդու – թիւն եւ մերժում տուրքերու վճարման : Շուտով բանակցութիւններ պիտի սկսինք Ֆրանսական կառավարութեան հետ, հաս – տատելու համար մեր երկրին անկախու – թիւնը : Մի՛ տարուիք անխոհուրդ զգա – ցումներէ եւ անիշխանական հակումներէ : Զգուշացէք կարգ մը անհատներէ որոնք անխոտովանելի նպատակներ ունին, կարգ մը գործակալներէ որոնք վարձուած են խռովութիւններ սերմանելու համար : Զգուշացէք վրէժխնդրական արարքներէ : Հա՞րկ է անդամ մը եւս յիշեցնել ձեզի թէ Ֆրանսացիները շահեր ունին զոր պար – տաւոր ենք յարգել : Մենք կ'երաշխաւո – րենք անոնց այն իրաւունքները որ չեն վնասեր Մարոքի գերիշխանութեան » :

1955ի ԵԿԱՄՈՒՏԻ յայտարարութիւն – ները պէտք է ղրկուին Մարտ մէկէն ա – ռաջ : Այս պայմանաժամը մինչեւ Մարտ 31 է այն առեւտրականներուն համար որոնք տուրքի ենթակայ են համաձայն իրենց ի – րական շահուն եւ իրենց հաշիւները կը փակեն Դեկտ. 31ին :

ՎԵՑ ՕԴԱՆԱՒԵՐ խորտակուեցան Անգ – լիոյ մէջ, երբ մարզանքներ կը կատա – րէին :

ՄԻԱԿ ՍԵՒԱՄՈՐԹ ուսանողուհին վը – տարուեցաւ Ալապամայի համալսարանին մէջ (Մ. Նահանգներ) : Այդընհաուրը ալ ցաւ յայտնեց այս առթիւ : Հաւանական է որ զատ բացուի համալսարանին վարչու – թեան դէմ :

ԵՐԿՈՒ ՄԻԼԻԱՐԴԻՐՆԵՐ 200·000ական ֆրանք տուգանքի դատապարտուեցան , այն ամբաստանութեամբ թէ անուանար – կիչ ցուցիւններ հրատարակած են «Ռի – վարոլ» եւ «Նուվօ Ժուռ » թերթերուն մէջ, նախարար Միթըռանի դէմ :

ՉԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵՑԱՒ իտալական թերթի մը թղթակիցը, Մարիօ Քարլիօ, այն ամբաստանութեամբ թէ դիւանագիտա – կան եւ տնտեսական գաղտնիքներ հաղոր – դած է Չեխոսլովաքիոյ :

ԿԻՊՐՈՍԻ զանազան մասերուն մէջ հինգ ռումբեր արձակուեցան առջի օր, առանց մեծ վնասներ պատճառելու :

ԻՍՐԱՑԷԼի բժիշկները, ճարտարապետ – ները, ճարտարագէտները եւ բարձրա – տիճան պաշտօնատարներ գործադուլ յայտարարած են Գշ. օրէն ի վեր : Բան – թողներուն թիւը կը հաշուէն 8000 : Բր – ժիշկները մերժեցին կառավարութեան ա – ռաջարկը :

ՀԱԿԱՀՐԷԱԿԱՆ դատեր կը սարքուին Ս. Միութեան եւ Չեխոսլովաքիոյ մէջ , համաձայն ամերիկեան աղբիւրէ հաղոր – դուած տեղեկութեանց : Կ'ըսուի թէ հա – րիւրաւոր Հրեաներ բանտարկուած են Մոսկուայի եւ Փրակայի բանտերուն մէջ :

ԿԸ ՓՆՏՌԻ

Սահպոպաբար կը փնտռուի սենեակ մը, խոհանոցով, ամուսնացած զոյգի մը հա – մար, կահաւորուած կամ ոչ :

Դիմել «Յառաջ»ի վարչութեան :

Imp. «Araxes», 46, Rue Richer - Paris (9e)

ՀՐԱՒԷՐ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԻ

Արեւմտեան Եւրոպայի Կ. Կ.ն երկրորդ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ փարիզեան շրջանի բոլոր ընկերները այս կիրակի կէս օրէ ետք ժամը 3ին, Պարպօթ սրճարանի վերնայարկը, կառ. թիւ Նոր :

Ներկայ կ'ըլլայ ընկեր Գ. ԼԱԶԵԱՆ

ՑԵՏԱԶԳՈՒՄ Է

Ավինեոնի «Մուրատ» խումբի ներկա – յացում – երեկոյթը եւ տեղի կ'ունենայ Փետրուար 26ին, կիրակի կէսօրէն վերջ . ժամը 2ին, «Ռիւպլիպար»ի մէջ : Մանրա – մասնութիւնները տեղին վրայ :

Մարսէյլէն եւ շրջաններէն բոլոր ա – նոնք , որ կը փափաքին ներկայ ըլլալ այդ հանդէսին , կրնան դիմել ընկ. Ա. Պե – տիկեանին, 7 ռիւ. Պէրլիոզ : Երթեւեկի համար պէտք է վճարել միայն 800 ֆր. :

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

Կրօն. Ընկերակցութիւնը կը ծանուցա – նէ թէ՝ եկեղեցասէրներու փափաքով Վարդանանց տօնի երգեցողութիւնները պիտի կրկնուին Բարեկենդանի կիր. առ – աւօտն : Նաեւ պատարագէն ետք՝ երկսեռ երգչախումբին կողմէ պիտի երգուին Վարդանանց յատուկ շարականները եւ խմբերգներ :

Արեւագալի հոգեմաշ երգեցողութիւն – ները պիտի կատարուին Մեծ Պահքի կի – րակի առաւօտները, ժամը 11ին, Վ. Սար – գսեանէ դաշնաւորուած, երգչախումբի ընկե – րակցութիւնով : (Եկեղեցին միշտ տաք – ցուած է) :

ԱՌՆՈՒՎԻԼԻ ՍՐԱՀԻՆ ՀԱՄԱՐ

Շնորհակալութեամբ ստացուած է ի նը – պաստ Առնուվիլի Ազգ. սրահին, Տիկին Մարիամ Ակոնեանի միջոցաւ.— 10·000 ֆրանք, նախորդ դումար 221·500, հա – մապատար 231·500 ֆրանք :

ՄԱՄՈՒԼԻ ՏԱԿ

ՀԱՑ — ԲՈՑԺ

ԺՈՂ. ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

Խմբագիր՝ Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Տպագրութեան յանձնուած է Յունուար – ի և Փետրուարի թիւը, 48 էջ. Փոստին կը յանձնուի ամսագլուխէն առաջ :

22րդ տարուան առթիւ, բաժանորդնե – րուն խնդրանքով՝ կը պատրաստուի իւ – րաքանչիւրին ընդհանուր հաշուեցոյցը , տեղեկացնելու համար թէ ո՛վ պարտք ունի, ո՛վ պարտք չունի :

ՀԱՑ – ԲՈՑԺը այս նոր տարեշրջանին պիտի ղրկուի նախ անոնց որ սովոր են կանխիկ վճարելու : Դիւրացուցէք խմբա – գրին գործը՝ կանխիկ վճարելով : Քաջա – լերեցէք այս օգտակար ձեռնարկը՝ նոր բաժանորդներ գտնելով :

Տարեկան բաժնեդինը 1000 ֆրանք : Արտասահմանի համար 1200 ֆրանք : Դի – մել Շ. Նարդունի,

32, Rue de Trévise, Paris (9)

«ՄՈՒՐԱՏԻ ՕՐԸ» ՏԵՍԻՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Սեբաստիոյ Մու – րատ Ուսումնասիրաց մանանճիւղին, կի – րակի, 12 Փետրուար ժամը 15ին, դպրո – ցին սրահը :

Կը ներկայացուի Պետրոս Դուրեանի «ՄԵՒ ՀՈՂԵՐԸ » :

Մուտքը 150 ֆրանք :

ՍԻՓԱՆ - ԿՈՄԻՏԱՍ

Սիփանի կոմիտաս երգչախումբը դիմա – կաւոր եւ ծպտեալ հանդէս մը կը կազ – մակերպէ Բարեկենդանի առթիւ :

Կիրակի , 12 Փետրուար, ժամը 3ին 10, Ազգ. Տան թատերասրահին մէջ :

Կը հրաւիրուին բոլոր անդամները եւ համակիրները :

Մասնաւոր մրցանակ լաւագոյն տարազ – ներուն համար :

Օր. ԺԱՆԻՆ ԴՈՋԵԱՆ

Պ. ՎԱՀԱՆ ՔԻՇԻՇԵԱՆ

(Ատամնաբոյժ)

(Ամուսնացած)

Մէկէօն Փետր. 4, 1956 Իսթ

— ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ —

ԼԻՈՆ.— Հ. Յ. Դ. Վարանդեան կոմի – տէն ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերնե – րը այս ուրբաթ, ժամը 20·30ին, Քաֆէ տը Սաքսի սրահը :

ՊԱՆԵԷՕ – ՔԱՇԱՆ.— Հ. Յ. Դ. «Ար – ծիւ » ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ ընկերները այս ուրբաթ , ժամը 20·30ին, ծանօթ հաւաքատեղին : Պար – տաւորիչ ներկայութիւն :

ԱՆԻԷՌ.— Հ. Յ. Դ. «Արամ» ենթակո – միտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս չարաթ իրիկուն ժամը 8·30ին սովորական հաւաքատեղին : Պար – տաւորիչ ներկայութիւն :

Ֆ. Կ. ՀԱԶԻ Իթալիի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այս ուրբաթ իրիկուն ժա – մը 8·30ին, սովորական հաւաքատեղին :

Ֆ. ԿՍՊ. ՀԱԶԻ Փարիզի մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը այս երկուշաբթի ժամը 3ին Քաֆէ Ռեժան : Կարեւոր օրակարգ : Զեկուցում եւ ընտրութիւն պատգամա – ւորի :

ՀԱՄԱՀԱՅԱՐԲԵՐԻԴ Հայր. Միութեան Սկաթ Ալթունեան մասնաճիւղի անդամա – կան ժողովը այս կիրակի առաւօտ ժամը 9ին, Հայրենակից Գէորգ Պօղոսեանի բը – նակարանը : Բոլոր անդամներուն ներկա – յութիւնը կարեւոր է :

ՀԱՄԱՀԱՅԱՐԲԵՐԻԴ Վալանսի մասնա – ճիւղի ընդհ. ժողովը այսօր ուրբաթ ժա – մը 21ին, Պ. Գ. Սիմոնեանի սրճարանին մէջ, 26 ռիւ Պէ Իմաժ : Օրակարգ.— ա) Շրջաբերականի ընթերցում, բ) Նամակ – ներու ընթերցում, գ) Զեկուցում խնջոյքի առթիւ : Կը հրաւիրուին անդամ եւ ոչ ան – դամ բոլոր Խարբերդցիները :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ԱԼՃՈՐՎԻԼԻ եկեղեցւոյ հոգաբարձու – թիւնը շնորհակալութեամբ ստացաւ 1000 ֆրանք Պ. Օննիկ Դաւիթեանէ իր հօր հո – գեհանգիստի առթիւ :

Նմանապէս Սուրէնէ եւ Աչալույէ հա – զար ֆրանք Վահրամ Ղազարեանի մահ – ուան քառասունքին առթիւ :

*

Ֆ. Կ. Խաչի Մարսէյլի մասնաճիւղը շնորհակալութեամբ ստացած է ընկերու – հի Տիկին Հ. Էքիզեանէ երկու հազար ֆր. իր ապաքինման առթիւ :

Նոյնպէս ընկերուհի Տիկին Ա. Յակոբ – եանէ հազար ֆր. Ծնունդին, եկեղեցւոյ պնակին համար :

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Ընկերակցութեամբ

PAUL MAURIAT

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԻ

18 Փետրուար, Շաբաթ ժամը 22էն մինչեւ առաւօտ

VAMPING LES CATALANS

Նախաձեռնութեամբ

ՄՈՒՐԱՏ – ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՆԱԽԿԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Տոմսերու համար դիմել՝

Պ. Զաւէն Նահապետեան (տպարան)
36, Rue des Dominicaines, Tel. CO. 27-61

Պ. Արամ Շեխիկեան
Pharmacie Barrière, 1, Bd. d'Athènes Tél. CO. 33-80

Պ. Սուրէն Էքսէրճեան 40, Canebière, Marseille, Tél. CO. 30-88

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՅԻՍՆԱՄԵԱՅ ՅՈԲԵԼԵՆԱԿԱՆ ՏԱՐՈՒԱՆ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

1906 – 1956

Կիրակի, 4 Մարտ, ժամը 17էն մինչեւ կէս գիշեր

Նախագահութեամբ՝

ՋԱՐԵՀ ՊԷՅ ՆՈՒՊԱՐԻ

Պատուակալ նուագախումբ Հ. Բ. Ը. Միութեան

Առաջնակարգ նուագախումբ, գեղարուեստական խնամեալ բաժնին մէջ հայկ. եւ եւրոպական զուարթ յայտագիրը

ԵՂԱՆԱԿԻՆ ԱՄԷՆԷն ՓՆՏՈՒՈՒԱԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ապահովեցէք ձեր սեղանը, հեռաձայնելով կարգագիր Յանձնախումբի նախագահ Պ. Վ. Պարկիրճեանի գրասենեակը TAI.55-88 Բարեգործականի կեդրոնը TRO. 03-18

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ՓՆՏՌԵՑԼԻՔ

ՊՈՍՖՈՐ

ՀՈՒԶԱԿԱՒՈՐ ՀԷՎՀԱՆ ԵՒ ԼՈՔՈՒՄԸ, բժիշկներու կարծիքով հէվհան եւ լո – քումը կը պարունակեն մեծագոյն չափով գոլ (խլորի) :

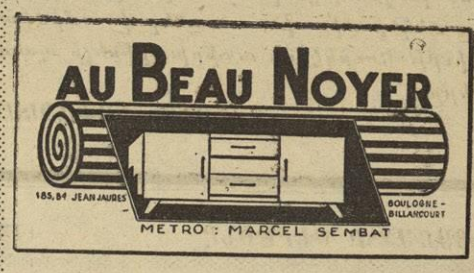
ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ՝ մանուկներու աճումին .

ՕԳՏԱԿԱՐ՝ չափահասներու եւ ծերերու , որոնց կը պարգեւէ աշխոյժ եւ եռանդ :

ՊՈՍՖՈՐի սրպիսկան պատրաստութիւնը կը վերագտնէ Արեւելքի մէջ իսկ պատրաստուածները :

Արտածման համար մասնաւոր պայմաններ :

2, RUE LOUIS ASTOIN, MARSEILLE

Salles de séjour Penderies - literie
Chambres - cosys Cuisines laquées
Salons-tapisserie Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ

ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ

ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՁՐԻ ՅԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ

185, Bd. Jean Jaurè
Boulogne - Billancourt
Métro MARCEL SEMBAT

ԿՕՒԶՈՒԻՒՆ

Կօշիկի քիչ մը կար դիտցող գործաւոր մը, կամ երիտասարդ մը արհեստը կա – տարեալ սորվիլ ուզող : Լաւ վճարում :

Դիմել՝

Chaussures Karene. 57, rue des Couronnes
Paris (20)

***

Պահեստուրեան վաճառատան մէջ աշ խատելու համար կը փնտռուի առոյգ եւ վարժ երիտասարդ չարժուար մը, (չո – ֆէօր), գոհացուցիչ պայմանով :

Դիմել՝

246, Rue Vendôme, Lyon

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 — Հատը 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ 11 ՓԵՏՐՈՒԱՐ • SAMEDI 11 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7901 32e ANNEE — Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3312

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԱՆԱԿՆԿԱԼԸ

•

Ճշմարիտ անակնկալ մը եղաւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին Փետր. 3 թուակիր հեռագիրը, ուղղուած տեղապահ Խորէն Եպիսկ.ի (Յառաջ, 9 Փետրուար).

— « Առաջնորդուած՝ մեր եկեղեցւոյ սիրոյ միութեան եւ գերագոյն շահերը պաշտպանելու եւ ամրապնդելու գիտակցութենէն, որոշած ենք անձամբ մասնակցիլ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսի ընտրութեան եւ օծման» :

Ոչ միայն անակնկալ, այլ եւ անհանգիստ դէպք, ինչպէս բացատրած էինք երէկ :

Ընտրութեան անձամբ մասնակցելու որոշումն իսկ, օծման յանձնառութեամբ, կ'ապացուցանէ թէ որքան մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայեն Կիլիկիոյ Կաթող. Աթոռին :

Էջմիածին եւ Երեւան չատոնց տեղեակ են վերջին երկու տարիներու անցուդարձին, մասնաւոր նամակներով, լրագրական հրատարակութիւններով եւ առանձնաշնորհեալ պատուիրակներու պարբերական յայտնութիւններով :

Կ'ուզենք հաւատալ թէ երիտասարդ Կաթողիկոսը անձամբ քննելով ամէն բան, պիտի կրնայ զանազանել ծուռն ու չիտակը, յանգելու համար արդարանական եզրակացութեան :

Անշուշտ իր ներկայութիւնը բարերար ազդեցութիւն մը պիտի գործէ, կարգ մը թիւրիմացութիւններ հարթելու համար :

Հայ. Եկեղեցւոյ վերադարձ հայերուն պաշտպանութիւնը ամէն բանէ առաջ կը պահանջէ հանդարտ եւ պաղարիւն վերաբերում՝ ամէնուն կողմէ :

Տարբերական պայման է թոյլ տալ որ նորընտիր հովուապետը կազմութեան լիո – վին ծանօթանայ առանց կանխակալ կարծիքներու :

Ոչինչ կարելի է չահիլ, եթէ ժխորը պիտի վերսկսի այլանդակ վերապրումներով : Եթէ մթնոլորտը նորէն պիտի պղտորի, նեղսիրտ կամ դուրսէն :

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը կրնայ առաջին օրէն իսկ համոզուիլ թէ ոչ ոքի միտքէն անցած է խլել աւանդական կարպերը Մայր Աթոռին հետ :

Ինչ պայքար որ կը մղուի տարիներէ ի վեր, ունի միայն մէկ իմաստ,— ապահովել երկու Աթոռներուն անկախութիւնը եւ ազատ, ինքնուրոյն գործունէութիւնը :

Ոչ ոք իրաւունք ունի խախտելու դարաւոր աւանդութիւնները եւ կանոնները :

Ոչ մէկ ուժ կրնայ իր ուզած ընթացքը տալ ընտրական գործողութենէն, ճնշում բանեցնելով, ուղղակի կամ անուղղակի :

Պատգամաւորները իրենց քուէները պիտի ձգեն համաձայն իրենց վերակացութեան : Նկատի առնելով ոչ միայն Հայ. Եկեղեցւոյ միասնականութիւնը, այլ եւ տարագրի բազմութեանց անմիջական եւ հիմնական չահերը :

Երկուքն ալ կը կարօտին լուրջ ուշադրութեան եւ աշխատանքի : Եւ կը թե – լադրեն ընդհանուր ներդաշնակութիւն :

Անակնկալ մը եղաւ Վազգէն Ա.ի ճամբորդութիւնը :

Պիտի մաղթէինք որ զառնալ իսկապէս կազդուրիչ նախընթաց մը, փարատելով մշուշը եւ բանալով նոր հեռանկար մը՝ լուծութեան եւ չինարար աշխատանքի :

Անոնք որ խաղաղութիւն կը քարոզեն ի տիւս աշխարհի, պարտաւոր են առա – ջին օրինակը տալ՝ յարգելով անճար ժողովուրդի մը ներքին ինքնավարութիւնը :

Միջին Արեւելքը խաղաղութեան կը կարօտի նաեւ հայկական տեսակէտով :

Հոգին վառած ժողովուրդի մը առջին պարտականութիւնն է ապացուցանել իր մեծութիւնը՝ ճակատագրական պահերու մէջ :

Եւ թող հիւրընկալ երկիրներն ալ պիտի նան թէ երկուան մանուկը չենք : Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՆՈՐ ԿՈՉԸ

•

ՖՐԱՆՍԱ ՊԻՏԻ ՄՆԱՅ ԱԼՃԵՐԻՈՅ ՄԷՋ

•

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ ԱԼ ՑՈՅՑԵՐ

Վարչապետը նոր եւ սրտառուչ կոչ մը ուղղեց անթելով, Ալժերիոյ Ֆրանսացի – ներուն եւ խլամ քաղաքացիներուն, հե – տեւեալ բովանդակութեամբ .

— Լման երեք օր ունկնդրութեան ընդունեցայ ձեր մարդիկը, Եւրոպացիներ եւ խլամներ : Ստացայ հարիւրաւոր նամակներ Ալժերիոյ բոլոր մասերէն, քա – ջալերական խօսքերով եւ թելադրութիւններով : Արդէն շատ աշխատած էի ալժերիական հարցին վրայ : Գիտէի դէմքս որ կ'ըսեր : Լրացուցիչ եւ օգտակար տեղեկութիւններ ստացայ : Ամէն բանէ առաջ, աւելի լաւ հասկցայ ինչ որ կը զգաք ձեր սրտին մէջ եւ ձեր մարմնին վրայ, դո՛ւք, Եւրոպացիներ եւ դո՛ւք խլամներ : Եր – կուքդ ալ այն տպաւորութիւնն ունիք թէ մայր երկիրը չի հասկնար ձեզ : Իմ ներ – կայութիւնս այստեղ, Ֆրանսայի ներմ չհապրդրուելիութիւնը կ'ապացուցանեն թէ այդպէս չէ : Դուք կարծեցիք թէ անարդարութիւն գործուած է ձեզի հանդէպ : Ուստի փորձենք աւելի յստակ տեսնել, խո – սելով մարդ մարդ :

Ձեզի, Եւրոպացիներ, պաղեստարի համբաւ մը վերագրած են : Անշուշտ ձեր մէջ կայ եսասէր փոքրամասնութիւն մը որ կատաղօրէն կը պաշտպանէ իր սեփականի չահերը եւ քաղաքական դիրքը : Ախո՛ն, անոնք նեցուկներն են այն ծայրայեղ եւ մութ կազմակերպութեանց զոր կ'ուզեն կատաւարութեան դէմ հանել : Ա – ոնք այն տարրերն են որ չարաչար կը գործածեն հայրենասէրներու բարեմտութիւնը պաշտպանելու համար չահեր ո – րոնք ֆրանսական չեն : Բայց կայ նաեւ ուրիշ զանգուածը եւրոպացի բնակչութեան, կան հողագործները, բանուորները, պաշտօնեաները, առեւտրականները, ուսուցիչները, բժիշկները, բոլոր այն մարդիկ որոնք Ալժերիա հաստատուած են քանի մը սերունդներէ ի վեր, որոնք իրենց ընտանիքները, իրենց մեռելները, իրենց բարքերն ունին :

Ես լսեցի բոլորին ձայնը եւ յուզուեցայ, անոնց համար Ալժերիան աշխարհի ամէնէն զեղեցիկ երկիրն է, այն փոքր հայրենիքը որուն կառչած են : Անոնք չեն կրնար ապրիլ Ալժերիայէն դուրս : Անոնք Ֆրանսան կը տեսնեն միայն Ալժերիոյ մէջէն : Այդ մարդիկը կարծեր են թէ Ֆրան – սա պիտի լքէ զիրենք : Ես հասկցայ իրենց խոր յուսահատութիւնը : Ահա թէ ինչու կ'ըսեմ ձեզի հանդարտօրէն, թէեւ ես ինքս տառապեցայ, թէ երկուշաբթի օրուան յաւելի ցոյցերը պղտոր մաս մը կը պա – րունակէին : Շատերուն համար այդ ցոյ – ցերը միջոց մըն էին արտայայտելու ի – րենց փարումը Ֆրանսայի, այն անձկու – թեամբ թէ Ֆրանսան պիտի լքէ զիրենք » : Եթէ այդ էր որ հասկնալ կ'ուզէր այրե – րու եւ կիներու ահագին մեծամասնութիւնը մեռելներու յիշատակարանին առջեւ, թող դիտնան որ հասկցած եմ իրենց միտքը : Ֆրանսայի եւ Ալժերիոյ միջեւ կան կապեր որոնք անլուծելի են : Որ եւ է ճեղք պիտի չբացուի Ֆրանք-եւ-խլամական համերաշխութեան մէջ : Ա՛յդ է կառավարութեան եւ խորհրդարանին վճռակամութիւնը : Ա՛յդ է Ֆրան – սայի կամքը » :

Վարչապետը յետոյ խօսքը ուղղելով Խլամներուն, ըսաւ .

— Դուք ալ ծայրայեղներ ունիք : Ձեր

(Շար.ը կարդալ Դ. Էջ)

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ

ՓԱՐԻԶ ԱԼ ԿԸ ՀԱՆԴԻՊԻ

Փարիզի Առաջնորդարանը հինգշաբթի հեռագիր մը ստացաւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսէն որ կը ծանուցանէ թէ Փետրուար 10ին կը մեկնի Մոսկուայէն եւ Փարիզ կը հասնի ուրբաթ իրիկուն : Հազիւ 24 ժամ մնալով, կաթողիկոսը ճամբան պիտի շարունակէ դէպի Լիբանան, ընկերակցութեամբ արեւմտեան Եւրոպայի կաթող. պատուիրակ Սերովբէ Եպիսկ. Մանուկեանի :

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Հինգշաբթի իրիկուն ժամը 7·30ին Փարիզ հասան կաթողիկոսական չքախումբին անդամներէն պրոֆ. Առաքել Առաքելեան, Վարդան Եպիսկոպոս եւ կաթողիկոսարանի ընդհ. քարտուղար Պ. Հայկ Առաքելեան :

Կաթողիկոսը Փրակայէն Փարիզ հասաւ երէկ, ուրբաթ, ժամը 7·30ին, ընկերակցութեամբ վաւազանակիր Պարզեւ աբեղայի : Պէյրութ կը մեկնի այսօր, չաբաթ ժամը 2ին :

× «Յուսաբեր» հետեւեալ խորհրդա – ծութիւնները կ'ընէ կաթողիկոսին ճամբորդութեան առթիւ, փետր. 7ի խմբա – գրականով. —

Մեր ընթերցողները անակնկալի եկան անշուշտ Պէյրութի մեր թղթակցին այն հեռագրէն, թէ Լիբանան կուգայ Ամենայն Հայոց նորընտիր Կաթողիկոսը՝ Վազգէն Ա.՝ անձնապէս մասնակցելու համար թէ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսի ընտրութեան եւ թէ անոր օծումին :

Այս լուրը անակնկալի բերաւ նաեւ մեզ :

Խօսքը անհնախընթաց, մեր ազգային ու եկեղեցական պատմութեան մէջ դրեթէ չեղած ու չպատահած դէպքի մը մասին է : Բոլոր պայմաններու տակ առաջին անդամն է, որ Մայր Աթոռի Գահակալը արտասահման կուգայ՝ անձնապէս մասնակցելու համար Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսի ընտրութեան եւ օծումին :

Այս մասին ոչ ոք կրնար խորհիլ, այս գաղափարը ոչ ոքի միտքէն կրնար անցնիլ :

Ջուր է կրկնել, թէ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը կրնար արտասահման գալ ոչ միայն Մոսկուայի գիտութեամբ եւ արհամարհանքով, այլ եւ Մոսկուայի աջակցութեամբ :

Ի վերջոյ խօսքը պարզ եկեղեցականի մը ճամբորդութեան մասին չէ, այլ Ամենայն Հայոց Հայրապետի, որուն ճամբորդութեան կապուած բոլոր հոգերը — վիզաներու, պատշաճ ընդունելութեանց եւայլն — միայն Մոսկուան կրնար ըստանձնել իր դիւանագիտական ներկայացուցիչներու միջոցով, այն բոլոր երկիրներու մէջ, ուրկէ պիտի անցնի էջմիածնի Նորընտիր Գահակալը :

Ու նկատելով, որ կաթողիկոսի ընթացքութիւնը տեղի պիտի ունենայ Փետրուար 14ին, կը մնայ ենթադրել ուրեմն, որ Մայր Աթոռի Գահակալը Անթիլիաս պիտի ժամանէ այսօր վաղը, բոլոր պայմանները տակ մինչեւ Փետր. 14ը :

Մաղթենք, որ այս խաւարամած օրերուն իր այցելութիւնը հոգեկան մխիթարանք եւ խաղաղութիւն բերէ Սիսիւրքի հայրենակարօտ հայութեան :

ՅԱՅՐԱՅԵՂՆԵՐԸ ԿԸ ԳՈՐԾԵՆ

•

Տեղական թերթերը կը հաստատեն թէ նախկին ռազմիկները նոր խլրտումներ կը պատրաստեն Ալժէի մէջ, ծայրայեղ տարրերու աղդեցութեան տակ :

Նոյն աղբիւրին համաձայն, Շան գ'Էլիզէի մէջ ալ ցոյցեր պիտի կատարուին այսօր, չաբաթ : Համաչխարհայինները կ'առաջարկեն միացեալ ճակատ կազմել ընկերվարական կուսակցութեան հետ, խափանելու համար այս «Փաչական» ցոյցը : Այս առթիւ ժողով մը սարքած էին երէկ դիշեր : Ընկերվարական կուսակցութիւնն ալ արձնութեան կոչ մը ուղղեց իր շարքերուն : Ոստիկանութիւնը անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առած է, բարեկարգութիւնը պահպանելու համար :

× Ալժերիացիներու Քաւատութեան մասին խօսելով, իրազեկներ դիտել կուտան թէ ինը միլիոն խլամներէն երկու միլիոնը երբեք աշխատանք չեն ունեցած :

.....

Ա. ՄԻՈՒԹԵԱՆ արտաքին նախարարութիւնը լրագրական ասուլիս մը սարքելով, ցուցադրեց այն ամերիկեան օդապարիկները որ բռնուած էին, ինչպէս եւ անոնց պարունակած զործիքները եւ ուրիշ ապարանքներ : Լրագրողներուն ցոյց տրուեցան 30 օդապարիկներ, լուսանկարելու արտօնութեամբ : Այս առթիւ մասնաղէտ մը տեղեկութիւններ հաղորդեց, ներկաները համոզելու համար թէ օդապարիկները արձակուած էին ոչ թէ օդային զննութիւններ, այլ զինուորական հետազօտութիւններ կատարելու համար խորհրդային երկինքին վրայ : Ուշինկթընն կը հետադրէն թէ որոշուած է դադրեցնել օդապարիկներու թռիչքը արեւմտեան Գերմանիայէն եւ Թուրքիայէն :

ԻՏԱԼԻՈՑ վարչապետը եւ արտաքին նախարարը մեկնեցան արեւմտեան Գերմանիա, կատարելու համաձայնութեան մը յանգելով միջազգային հարցերու մասին : Գերմանի վարչապետն ալ Հռոմ պիտի այցելէ :

ԿԱՑՈՒԹՒՒՆԸ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

Ուշինկթընի մէջ կատարուած խորհրդակցութիւնները պիտի չարունակուին յառաջիկայ չաբթու, Ուշինկթընի մէջ : Առաջին ժողովէն վերջ զեկոյց մը հրատարակուեցաւ որ կը յիշեցնէ թէ կացութիւնը լարուած է Միջին Արեւելքի մէջ եւ թէ ռազմական, ֆրանսական եւ ամերիկեան կառավարութիւնները պիտի գործեն համախորհուրդ :

Մինչ այս մինչ այն, Իսրայէլ կը չարունակէ իր դիմումները, պնդելով առանալու համար : Մանաւորապէս կը վախնան օդանաւային չարձակումներէ : Յորդանանի կառավարութիւնը կ'ուզէ որ արաբական բոլոր պետութիւնները հաւաքաբար օգնեն իրեն, որպէսզի կարենայ հրաժարիլ Անգլիոյ նիւթական աջակցութենէն :

Դամասկոսէն կը հետադրեն թէ երկու հարիւր բանուորներվարձուած են կրաւորական պաշտպանութեան սպասարկութեանց կողմէ, սառերկրեայ թաքստոցներ չինելու համար մայրաքաղաքին մէջ : Մօտ հարիւր ընդարձակ եւ արդիական թաքստոցներ պիտի չինուին, հարիւր հազարէն մինչեւ 150·000 բնակիչներ պաշտպանելու համար օդնաւային ռմբակոծութեանց դէմ :

× Ա. Միութիւնը պատրաստակամութիւն յայտնած է զինք ծախելու եմէնի : Կ'ըսուի թէ Մոսկուայէն մասնաւոր պատուիրակութիւն մը պիտի երթայ եմէնի, բանակցելու համար : Այդ երկրին Գահի – րէն ներկայացուցիչը յայտարարեց թէ կ'ուզեն զօրանալ ամէն ճակատի վրայ — քաղաքական, զինուորական եւ տնտեսական եւ թէ զինք պիտի պնեն որեւէ ալ բիւրէ :

× Ակղիոյ վարչապետը Ուշինկթընէն Լոնտոն վերադառնալով, յայտարարեց թէ երբեք այսքան սիրալիր եղած չէին անգլեւ-ամերիկեան յարաբերութիւնները :

.....

ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ցոյցերը չարունակուեցան Մատրիտի մէջ, առջի օր : Ուսանող մը սպաննուեցաւ, քանի հոգի ալ վիրաւորուեցան :

ԿԱՐ ՈՒ ՉԿԱՐ

●

(Դ· եւ վերջին մաս)

Հէքեաթներու նախասութեան տարազ մը եւս ունինք, զոր մոռցեր էի յիշատա – կել·— Եղել է, չի եղել :

Ակէ, կը կարծեմ, առած ու չինած ենք երկու անուններ՝ հէքեաթներու հերոսներ – ուն միայն տրուած·— Ըղըլիկը, Զըղըլիկը: Մէկը մանչ, միւսը աղջիկ: Ինչ եւ եղբայր: Ոչ մէկ ժողովուրդ ունի, որքան գիտեմ, հէքեաթի հերոսներ, այսպէս զոյգ, որոնց անունը թելադրուած ըլլայ « կար ու չկար » կամ «եղել է՝ չի եղել » *տարազին ներքին լմաստէն :*

Հէքեաթներու հերոս կ'ըլլան, ընդհան – րապէս, ընտանիքներու կրտսեր զաւակ – ները: Հետաքրքրական է այս պարագան, — Արեւելքի մէջ՝ անդրանիկ զաւակը նը – պաստաւորեալն է, ունի իրաւունքներ : Հրեայ հեղինակ մը, Էլիայիմ Հայիմ, հա – տորով մը կ'ուսումնասիրէ Անդրանկու – թեան իրաւունքը (*տպ· Փարիզ, 1952*) , *համաձայն Աստուածաշունչ Մատեանի ա – նանդրանկութեանց ·*— Եսաւ անդրանիկն էր եւ Իսահակ ոչ միայն կը սիրէր իր անդ – րանիկը, այլեւ անդրանկութեան իրա – ւունքները կը բանաձեւէր, կարծես, երբ կ'օրհնէր··· Ցակոբը, վոհ երթալով խա – բէութեան մը: Աւելի եաքը՝ Ցակոբ, որ, ըստ աւանդութեան, փորձեր էր ոսպ – պուրով գնել անդրանկութեան իրաւունքը անօթի եղբօրմէն՝ ոչ թէ ընչաքաղցու – թեամբ, այլ ապատպրուելու ցանկու – թեամբ, կրտսերի իր կրած զրկանքին վը – րէժն էր որ կը լուծէր՝ երբ իր ամբողջ դուրգուրանքով կը նպաստաւորէր կըրտ – սեր զաւակը, Ցովսէփ Գեղեցիկ, մեծ – բուն նախանձը գրգռելու աստիճան :*

Եւ այսպէս, հետեւողութեամբ կարծես Ցակոբի, անդրանկութեան իրաւունքնե – րուն դէմ ըմբոստանալու իմաստ ստացաւ ծնողական այն տարօրինակ սէրը, որ ցոյց կը տրուի հանդէպ կրտսերներուն , կարելի է ըսել թէ նուիրագործուած՝ պատմական աւանդութիւններով :

Եթէ ժամանակ ունենայի, հոգեվեր – լուծումի փորձի մը կ'ենթարկէի այն զուրգուրանքը, որ կը նուիրուի կրտսեր – ներուն,— զուրգուրանք մը, որ թշնա – մական բան մը ունի անդրանկութեան ի – րաւունքներուն դէմ: Արդարեւ, պէտք է ընդունիլ թէ հէքեաթներու մէջ կրտսեր – ներուն տրուած հերոսական դիրքը կամ կրտսերներուն գտած անակնկալ յաջողու – թեանց իմաստը լուսաղբիւր կը բացա – տրուի միայն հոգեվերլուծումով :Հին դա – րերու աւանդութիւնները սահեցած են Ֆոմիլէֆս *մը, որ իմաստ կը փոխէ ժա – մանակին հետ, խորքին մէջ միշտ նոյնը: Հետաքրքրական է, այսպէս, վերլուծել այն թաքուն պայքարը, զոր կը մղեն հայր եւ որդի՝ ծառանալով իրարու դէմ , եր – բեմն նոյնիսկ դուրս ելլելով ենթադի – տակցութեան մթին անդունդներէն, կո – ւռելու համար բաց դաշտի վրայ, դիտակ – ցութեան պայծառ արեւին տակ, — այդ պայքարը ծանօթ էր Հիպոկրատին, որ կրցաւ լուծել տպչնալ մը Մակեդոնիոյ թագաւորին եւ գահաժառանգ զաւկին մի – ջեւ, ծանօթ է Գերմանացիներուն, որոնք խոր ուսումնասիրութիւններ են կատա – րած այդ ուղղութեամբ, ծանօթ է նաեւ·· Հայոց Պատմութեան, որ Արտաւազդը կը հանէ հօրը՝ աշխարհակալ Արտաշէսի դէմ, բաց գերեզմանին առջեւ: Նոյն պայքարը, որ պահ մը* fոմիլէfս *տը սիւfսէսիոնի իմաստ առաւ , հետզհետէ կը ստանար նաեւ ուրիշ բացատրութիւն մը, — զրկեալը պաշտպանելու կամ նը – պաստաւորելու ցանկութիւնը :*

Հէքեաթը, այս բացատրութեամբ, այլ հարցն է որ կը լուծէ՝ նպաստաւորելով հերոսութեամբ եւ հրաշալի յաղթանակ – ներով մի՛շտ կրտսերը :

Զրկեալը նպաստաւորելու նոյն միտքը, զարգանալով դարէ դար, ի վերջոյ դար – ձաւ հոգեբանութիւն մը, առաւ ընկերա – յին վարդապետութեան մը դոյնը: Հէք – եաթը այս անգամ բեմ կը հանէ «խո – նարհները»՝ Օշականի բառով, քոքուրնե – րը, վերջապէս «ապաշնորհները», որոնք ֆիզիքական թերութիւններ ունին, կաղ են կամ գոնէ (fէլ) եւ չեն կրնար վայելել մարդկային իրենց իրաւունքները՝ նիւ – թական ու սեռային :

Այս պայքարը, նախ աւատական իրա – ւունքներու անհաւասարութեան դէմ, յե – տոյ ընկերային իրաւունքներու անհաւա – սարութեան դէմ, հէքեաթը փորձեր է լուծել այն հերոսներով, որոնք ծանօթ են հէքեաթի ընթերցողներուն, — ընտանի – քին կրտսերը՝ անդրանիկին իշխանու – թեան դերի, ֆիզիքապէս ապաշնորհ էա – կը՝ աշխարհի բարիքներէն զրկուած : Այսպէս, հէքեաթը հարստահարուած կրտսերին կամ արհամարհուած կաղին կուտայ թագաւորին աղջիկը, պալատը, ոսկին եւ երջանկութիւնը՝ վրէժ լուծե – լու ձեւով մը անոնց դէմ, զորս բնութիւ – նը, ժառանգութիւնը կամ ընկերային ըն – կալեալ կարգերը վարձատրեր են անար – դար, անիրաւ, անհաւասար անօրինու – թեամբ: Պէտք չէ զարմանալ, եթէ հէք – եաթը կախարդական միջամտութեամբ կը զարմանէ նաեւ կաղին, կուզին, գոնջին խեղանդամութիւնը՝ հերոսը կերպարա – նափոխելով զեղաշնորհ իշխանի մը :

Հասնելու համար յաղթանակին կամ փառքին, զերազո՞յն վարձատրութեան , հէքեաթին հերոսը յաճախ կ'օգտագործէ մոգական առարկայ մը, զոր կախարդա·· կան աշխարհը կուտայ իրեն,— հէքեա – թին սկզբնական աւանդութենց վերա – դարձ մըն է այդ միջամտութիւնը :

Արդարեւ, հէքեաթը հեռաւոր յիշատակ մըն է որ մնացեր է կախարդական պատ մաշրջանէ մը, կախարդական այն աշ – խարհահայեցողութենէն, որ ժողովուր – դին հոգւոյն մէջ կը գնէ հաւատքը թէ դոյութիւն ունի աշխարհ մը՝ մեզի ծա – նօթ իրականութենէն դուրս :

*

Դժուար է երեք – չորս յօդուածով ըս – պառել հէքեաթագիտութեան նիւթերը : Կ'արժէր հէքեաթներու շատ ծանօթ հե – րոսներուն վերլուծումն ընել ,— բայց կը վերջանա՞յ: Տակաւին կ'ուզէի խօսիլ հէք – եաթները վերջացնելու ձեւերուն եւ ա – նոնց նշանակութեան մասին, հէքեաթնե – րու ոճաբանութեան մասին , (Պորաթով չէ հասկցած «շատ քալեց քիչ քալեց » բացատրութեան իմաստը, ոչ ալ «մաղը յարդին մէջ» բացատրութեան իմաստը): Երկու խօսք Թրքական հէքեաթներու հե – րոս՝ էէլօղլան բառին մասին. — Բառացի կը նշանակէ զոնջ տղայ, բայց զոնջ բա – ոը երբեք կապ չունի հիւանդութեան հետ, սովորութիւն է «քէլօղլան» կոչել ընտանիքին ամէնէն փոքր անդամը, կրտ – սեր տղան, որ ընդհանրապէս «տաշտին քերն» է՝ հայկական բացատրութեամբ , վերջին եկողը՝ որու չէր սպասուեր, ու – րեմն աւելորդ հիւր ընտանիքին մէջ : Քէլօղլան կը կոչուի նաեւ որբ տղան , աղքատի զաւակ, լքուած եւ արհամարհ – ուած: Բայց կարեւորն այն է որ արտա·· կարգօրէն ուշիմ, խելացի, ճարպիկ կ'ըլ – լան «քէլօղլանները»: Վերջապէս ժամա – նակը կը պակսի ինձ, ներկայացնելու հա – մար հէքեաթներու կազմութեան եւ ճամ – բորդութեան հարցերը,— կարճ կը կա – պեմ զրպարտութիւններուս պատճառով :

Ի պէտս հետաքրքրուողներուն , կը յանձնարարեմ կարդալ ոչ միայն Կիան – գիւրի զործը, զոր յիշած եմ արդէն, այլ եւ Լէօֆլէր – Տըլաշոյի երկու գործերը , Հէբեաթներու սէնպոլիսմը, եւ Աւանդու – թեանց սէնպոլիսմը, ուր կը բացատրուին թէ ի՛նչ նշանակութիւն ունին հէքեաթին հիմքը կազմող բազմաթիւ բառեր ու գա – զափարներ, սովորութիւններ ու բարքեր :

Հէքեաթներու նոր ժողովածուներու կարգին՝ հարկ կը համարիմ մատնանշել նաեւ Կրիւնտի շարքը, ուր խմբագիրը , Անրի Փուլայ, կուտայ պատմուածքներ՝ հէքեաթային ձեւով (հատորներուն խո – րագիրն է ··· Իլ էթէ թ'իւն փուա), երկ – րորդ Անրի Փուռոայի ժողովածուն, Լը թռէզոր տէ fոնիթ, ուր ամէն հէքեաթ կը սկսի Իլ ի աւէ թ'իւն փուա տարագով ,— Փուլայ ոճաբան չէ, հակառակ է դէպե – ցիկ ոճի, իբրեւ փոփիւլիսթ, իսկ Փուռ – ոա, ծագումով գիւղացի, կը սիրէ դէպե – ցիկ ոճը եւ կը խորշի ոամկութենէ :

Շ· ՆԱՐԴՈՒՆԻ

ՍԵՒՆ ՈՒ ՃԵՐՄԱԿԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

(ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԺԸ· ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ)

●

ՄՄԲ.— Յունուար 19 – 21ին տեղի ունե – ցաւ Հայաստանի համայնավար կուսակ – ցութեան ԺԸ· համագումարը: Բացումը կատարեց Ա· fարտուղար Ս· Հ· Թով – մասեան: Ստորեւ կարգ մը fաղուածքներ իր զեկուցումէն (Ամփոփուած Երեւանի «Գրական Թերք»էն, 25 Յունուար)· —

Երկու տարուան մէջ բնակարանային *շինարարութեան համար յատկացուած է 260 միլիոն րուբլի, որ նախորդ երկու տարուան հետ բաղդատելով կը զերազան – ցէ 34 առ հարիւր: Շահագործման յանձ – նուած է 177 հազար քառ· մեթր բնակելի տարածութիւն: Այդ միջոցին բանուորնե – րը շինած են պետութեան օգնութեամբ 2770 տուն, 207 հազար քառ· մեթր տա – րածութեամբ: Իսկ կոլտնտեսականներուն համար 14·900 տուն :*

Սակայն, մասնաւորաբար Երեւանի մէջ, բնակելի տարածութեան պակասը զգալի է: Եւ ասիկա կը բացատրուի անով որ քաղաքներու բնակչութեան աճը բնա – կարանային շինարարութեան ածէն աւե – լի է: Բնակարանային շինարարութեան համար յատկացումները կը կազմեն 133·5 միլիոն րուբլի :

Հայաստանի համայնավար կուսակցու – թիւնը ծրագրած է զարկ տալ շինարարու – թեան, որպէսզի էական փոփոխութիւն – ներ կատարուին գիւղերու բարեկարգու – թեան մէջ: Որոշած է նաեւ արմատական փոփոխութիւն մտցնել գիւղացիներու կենցաղին մէջ :

Աւելցած է հիւանդանոցներու եւ առող – ջապահական այլ հիմնարկներու թիւը : Սակայն Առողջապահութեան նախարա – րութիւնը եւ հիմնարկները դեռ շատ լաւ չեն աշխատիր, պատշաճ ուշադրութիւն չեն դարձներ գիւղական հիւանդանոցները որակեալ բժիշկներով օժտելու համար :

Առողջապահական հիմնարկներուն եւ բժշկական անձնակազմի մէջ լաւ կար – ծիք կայ: Երեւանի բժշկական կաճառի շրջանաւարտներու զլխի մասը աշխատանքի չերթար հանրապետութեան գիւղական շրջանները, իսկ Առողջապա – հութեան նախարարութիւնը կը համա – կերպի տուր: Կան նաեւ բուժ – կանխա – զգուշական եւ առողջապահական—լուսա – ւորական աշխատանքի մակարդակը :

Առողջապահութեան նախարարութիւնը թոյլ կուտայ աշխատանքի մէջ մեծ թիւով համատեղութիւններ, որու հետեւանքով որակեալ աշխատաւորները նուազ կը մը – նան բժշկական կաճառին եւ քաղաքային այլ հիմնարկներուն մէջ եւ բժշկական օգ – նութիւն ցոյց չեն տար բնակչութեան :

Վարչական կազմերը առողջապահու – թեան բաժիններուն մէջ աշխատանքի կը լծեն զործը կազմակերպելու անընդունակ տարրեր :

Կրթական տեսակէտով, ընթացիկ ու – սումնական տարուան մէջ, կան 1·184 *հանրակրթական, միջնակարգ եւ տարբա – կան դպրոցներ, 281 հազար աշակերտնե – րով: Շինուած են 25 դպրոց եւ կը շին – ուին 19 դպրոցական շէնք :*

Ծրագրուած է բարելաւել եւ ապահովել դպրոցներու դասագիրքերը: Հայաստանի կեդր· կոմիտէի Բիւրոյին որոշումով կազմակերպուած է Մաճկուսիթատ: Այս ուսումնական տարուան մէջ հրատարակ – ուած է 91 տեսակ դասագիրքեր :

Անցեալ շրջանին գիւղական տարբ մէջ – նակարգ դպրոցներու մէջ զօրացած է գիւ – ղատնտեսական մասնագիտական ճիւղը :

Կեդր· կոմիտէն լուրջ թերութիւններ ցոյց տուաւ Կրթական Նախարարութեան եւ դպրոցներու աշխատանքին մէջ: Գիւ – ղերու ժողովրդական դպրոցներու մէջ կը տեսնուի աշակերտներու մաղում: Իսկ այս երեւոյթին դէմ որեւէ միջոց ձեռք չեն առներ պատասխանատու մարմիննե – րը: Այս ժողովրդական դպրոցներու հիմ – նական թերութեան պատճառը ուսումնա – կան դրութեան զէշ կազմակերպումն եւ դասաւանդման ցած մակարդակն է: Շատ մը դպրոցներու մէջ կարգապահութիւնը բարձրիթողի է եղած, իբրեւ հետեւանք ուսուցիչներու եւ ծնողքի անուշադրու – թեան: Ուսուցչական կազմին մէջ կան որ

ԵՂԲԱՅՐ ՊԱՌԱ

(Ֆրանսական հէքեաթ)

●

Եղբայր Պառա կը թափառէր դաշտե – րուն մէջ, երբ սեւ բակլայ մը գտաւ· Առաւ բակլան ու գնաց գիւղ, գարկաւ ա – ռաջին տան դուռը:

— Այս գիշեր պառկելու տեղ կուտա՞ք ինծի եւ սեւ բակլայիս համար :

— Ինչո՛ւ չէ: Պառկեցէք այստեղ: Զորս գրուան բակլայ ունինք, բակլան բակլա – ներուն հետ, դուք ալ քովիկը :

Գիշերը եղբայր Պառա գաղտնօրէն իր սեւ բակլան խառնեց չորս գրուան բակլա – ներուն հետ: Առաւն գնաց գիւղ ուրիշ դուռ մը:

— Սեւ բակլա՞ս, չկայ սեւ բակլաս :

— Մի ազմկեր այդքան: Կուտա՞նք, կու տանք սեւ բակլադ :

— Զորս գրուանը լրիւ կ'ուզեմ, որ վաստհ ըլլամ թէ մէկէն է սեւ բակլաս :

Եւ առաւ չորս գրուանը, ելաւ գնաց չատ հեռու, գարկաւ առաջին դուռը :

— Կրնա՞ք գիշերը պառկելու տեղ տալ ինծի եւ չորս գրուան բակլաներուս հա – մար:

— Ինչո՛ւ չէ: Գրուաններդ ղրկէք չորս խոճկորներուն հետը, մի վախնաք, չեն ղպիր :

Գիշերը չորս խոճկորները (խոզի ձագ) կերան չորս գրուան բակլան: Առաւն Եղբայր Պառա սկսաւ աղմկել :

— Ի՞նչ կայ, ի՞նչ է պատահեր, հար – գուցին :

— Կերե՞ր են չորս գրուան բակլաս :

— Լա՛ւ, ի՞նչ հարկ կայ աղմկելու, կու տանք ինչ որ կ'ուզես :

— Զորս խոճկորներն ալ ինծի պէտք է տաք :

Ու չորս խոճկորներն ալ առած՝ եղ – բայր Պառա գնաց գարկաւ ուրիշ դուռ մը:

— Կրնա՞ք գիշերը պառկելու տեղ տալ ինծի եւ չորս խոճկորներուս համար :

— Ինչո՛ւ չէ: Խոճկորները տարէք կա – պեցէք չորս եղներուն հետ, մի վախնաք, բան չի պատահիր :

Գիշերը եղբայր Պառա կը մօրթէ չորս խոճկորները եւ կը դնէ եղներուն մսուրին մէջ: Առաւն կանուխ կը սկսի աղմկել ·

— Եղները յօշոտեր են խոճկորներս :

— Մի՛ աղմկեր , աղբար, կուտանք ու – զածդ :

— Լա՛ւ, տուէք չորս եղները :

Կ'առնէ չորս եղները եւ կը մեկնի : Ճամբան կը հանդիպի չորս երիտասարդ – ներու , որոնք իրենց մեծ–մայրիկը կառ – քի մը մէջ դրած՝ կ'երթային քաղաք :

— Ինծի կուտա՞ք ինչ որ ունիք կառ – քին մէջ, չորս եղներուս փոխարէն, ըսաւ եղբայր Պառա :

— Կուտա՞նք, ինչո՛ւ չէ :

Եւ եղբայր Պառա առաւ պառաւը, տը – ւաւ եղները: Յետոյ աղջիկ մը գտաւ՝ օ – րօրելու համար պառաւը, կառքին մէջ : Կառքը կապած էր հորի մը բերնին, բայց աղջիկը այնքան ուժով օրօրեց, որ կառքը չրջեցաւ, պառաւն ինկաւ հորին մէջ :

Սկսաւ եղբայր Պառա բառաչել: Աղ – ջըկան ծնողքը վազեցին եկան :

— Մի բառաչեր, կուտա՞նք կուտա՞նք ուզածդ :

— Աղջիկը կ'ուզեմ, այս աղջիկը :

Տուին աղջիկը: Եղբայր Պառա զայն դրաւ տոպրակին մէջ, գնաց գարկաւ տան մը դուռը, տեղ ուզելու՝ պառկելու համար գիշերը:

Տոպրակը ղրաւ ղրան եաեւ ,ինք ալ պառ – կեցաւ քիչ մը դին: Գիշերը սկսաւ լաւ աղ – լիկը: Տանտիրուհին կը բանայ տոպրա – կը, ի՞նչ տեսնէ ,— իր սանիկը: Տոպրա – կէն կը հանէ աղջիկը, տեղը կը դնէ չան ձագ մը :

Առաւն եղբայր Պառա կ'առնէ տոպ – րակը, կը զարնէ ուսը եւ ճամբայ կ'ելլէ դէպի ···: Բայց յանկարծ կը ճուայ չան ձագը:

— Ի՞նչ ունիս, ձագո՛ւկս :

Կը բանայ տոպրակը, դուրս կը ցատկէ չան ձագը: Եղբայր Պառա կը մնայ մի – նակ: Կը նստի կ'երգէ·

Տեսէք, բարեկամներ, ի՛նչպէս կործանե – ցայ :
Մէկ սեւ բակլան տուի, չորս գրուան առի :
Զորս գրուան տուի, չորս խոզ առի :
Զորս խոզ տուի, չորս եզ առի :
Զորս եզ տուի, պառաւ մը առի :
Պառաւ մը տուի, աղջիկ մը առի :
Աղջիկ մը տուի, շան ձագ մը առի :
Շան ձագը փախաւ, միւնակ մնացի :
Տեսէք, բարեկամներ, ինչպէս կործանե – ցա՛յ :

Ք. ՔԵՇԻՆԵԱՆ ՊԱՀԱՊԱՆԻՆ

ՅԱՂՂՈՒՆԴՈՎՈՒՆ ԵՒ ՍԱՐՍՈՒՐԸ

Ք. ՔԱՍՈ

«Ես կրկին տան վրան ես – ել ծաղրատեսիլ, ձախորդ ես – ել ծաղրատեսիլ, ինչ որ ես ուզես ըսել – ի վերջոյ դուն ես ինծի համար ամենէն մեծ վհուկը, որ երբեք ծնած է մայր երկրի վրայ։ Ես քեզ կ՚ատեմ, կ՚ատեմ, կ՚ատեմ։ Ես քեզ կ՚ատեմ, որովհետև դուն ինծի համար ամենէն մեծ վհուկն ես

մէջ կան ափ մը խելագարներ , ոճրա – գործներ որոնք երբեմն իրենց հրահանգ – ները կը առանան դուրսէն եւ կը ծառայեն շահերու որոնք որեւէ կապ չունին Ալժե – րիոյ հետ : Կան մարդիկ ալ որոնք մոլո – րած են անոնց քարոզութենէն : Ես խօսքս կ'ուղղեմ առաւել մեծամասնութեան , ա – նոնց որ կը վարանին , կը մտատանջուին , կը տառապին : Դուք տարակոյսներ ունիք Ֆրանսայի դիտումներու մասին . կը վախ – նաք որ պիտի լքէ ձեզ : Վճռապէս կը յայ – տարարեմ , — երբեք այդպիսի խնդիր չէ եղած եւ պիտի չըլլայ : Կառավարութիւնը պիտի պայքարի , Ֆրանսան պիտի պայ – քարի Ալժերիոյ մէջ մնալու համար եւ պիտի մնայ :

« Ի՞նչ պիտի ըլլար Ալժերիան առանց Ֆրանսայի , ի՞նչ պիտի ըլլար Ֆրանսան առանց Ալժերիոյ : Դուք կը վախնաք ձեր ծայրայեղներէն : Կը յայտարարեմ բացո – րոշապէս — Բարեկարգութիւնը եւ ար – դարութիւնը պիտի պահպանուին : Ֆրան – սական ուժը անհամէմ խօսք մը չէ : Արդա – րութիւնը պիտի գործադրուի խստօրէն , անխտիր բոլորին համար , արագ եւ յու – տակ » :

Պ. կի Մոլէ յետոյ հաւաստեց թէ դար – ման պիտի տարուի տիրող թշուառու – թեան , ամրապնդելով բարեկարգութիւնը եւ հաւասարութիւնը : « Միայն հանգս – տեական Ֆրանսան կ'երաշխաւորէ ձեր ազատութիւնը : Ֆրանսան կը մնայ մեծ պետութիւն մը եւ Ալժերիոյ պիտի տա – մադրէ հիւլէական ուժ իր ճարտարա – գործական զարգացման համար , պիտի լարէ ուժերը Սահարայի հրաշքը իրա – գործելու համար եւն.» : Յետոյ յորդորեց մտիկ չընել ծայրայեղները եւ խռովա – րարները :

Ճառէն վերջ վարչապետը պատասխա – նելով լրագրողներու , յայտարարեց թէ ընտրութիւնները պիտի կատարուին երբ հանդարտութիւնը վերահաստատուի , թէ պինուորական ուժերը պիտի չաւելցնեն եւայլն :

× Զօր . Քոթրուի տեղ Ալժերիոյ նա – խարար ընտրուեցաւ ելմտական նախարա – րը , Պ . Ռոպէռ Լաքոստ (ընկերվարա – կան) , որ ծնած է 1898ին : Եղած է հար – կահաւաք , յետոյ քարտուղար պետական պաշտօնեաներու դաշնակցութեան : Պա – տերազմի ընթացքին հիմնած էր ազատա – գրական կազմակերպութիւն մը հիւսիսա – յին Ֆրանսայի մէջ : Վարած է կարգ մը նախարարական պաշտօններ : Ցունուար 12ին փոխ նախագահ ընտրուեցաւ Ազգ . ժողովին , բայց այժմ պիտի բնակի Ալժէ , իր նոր պաշտօնին բերումով :

× Ալժէի Փրկութեան Կոմիտէին հրա – մայեց ընդհանուր գործադուլ մը սարքել ուրբաթ ժամը 14էն 19 , պահանջելով իր առաջարկներուն անմիջական գործադրու – թիւնը : Երկկ 15 հոգի սպանուեցան Ալ – ժերիոյ մէջ :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Պ . ԼԵՒՈՆ ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ , Ֆրանսայի Ազգ . ժողովին միակ հայ երեսփոխանը (արմատական) , վերաշինութեան յանձ – նաժողովին քարտուղար ընտրուեցաւ : Միւս քարտուղարը համամայնավար է : Տասնմէկ յանձնաժողովներու նախա – գահները ընկերվարականներ են , չորսի – նը՝ չափաւորներ , երեքինը՝ արմատա – կաններ , մէկումն ալ՝ ժողովրդական :

ՆԵՐԳԱՂԹի օրէնքին բարեփոխումը պահանջելով , նախագահ Այզընհաուըը կ'ուզէ աւելցնել իւրաքանչիւր երկրի տա – րեչափը (քոթա) : Վերջին տեղեկութեանց համաձայն , ընդդիմադիրները կ'ուզեն պայքար մը մղել : Տարեչափը 154·000 օ – տարականներու ներդաղթը կը թոյլատրէ 1920էն ի վեր : Նախագահը կ'առաջարկէ բարձրացնել 220 ,000ի , իսկ ամէն տարի հինգ հազար ալ ընդունիլ առանց նկատի առնելու անոնց ազգային ծագումը :

ՅՈՒՐՏը աւելի սառակացած կը երեւի , Փարիզի մէջ , իջնեով մինչեւ 15 – 16 աս – տիճան : Կը կարծուի թէ դեռ պիտի չա – րունակուի , հակառակ խաբուսիկ արե – ւին : Կացութիւնը չատ աւելի ծանր է երկ – րին միւս մասերուն : Նոյնիսկ Մարսէյլի եւ Նիսի մէջ : Ձիւն կը տեղայ Եւրոպայի 1 ծայրէն միւսը : Ցուրտէն մեռած են 206 հոգի , գանգատն երկիրներու մէջ : Գայ – լերը հինգ հոգի յօշոտեցին Հաւէմքէօլի մէջ (Գալաց մօտ) : Բազմաթիւ գիւղեր եւ քաղաքներ հաղորդակցութենէ զրկուած են Թուրքիոյ մէջ : Տասնվեց տարիէ ի վեր այսքան առատ ձիւն տեղացած չէր Իտա – լիոյ մէջ :

ՀՐԱՒԷՐ ԸՆԴՀ· ԺՈՂՈՎԻ

Արեւմտեան Եւրոպայի Կ . Կ .ն երկրորդ ընդհ . ժողովի կը հրաւիրէ փարիզեան շրջանի բոլոր ընկերները այս կիրակի կէս օրէ ետք ժամը 3ին , Գարպօթ սրճարանի վերնայարկը , Կառ տիւ Նոր :

Ներկայ կ'ըլլայ ընկեր Գ . ԼԱԶԵԱՆ

ՑԵՏԱՁՈՒԱԾ Է

Ավինեոնի «Մուրատ» խումբի ներկա – յացում – երեկոյթը եւ տեղի կ'ունենայ Փետրուար 26ին , կիրակի կէսօրէն վերջ . ժամը 2ին , «Ռիւալիպար»ի մէջ : Մանրա – մասնութիւնները տեղին վրայ :

Մարսէյլէն եւ շրջաններէն բոլոր ա – նոնք , որ կը փափաքին ներկայ ըլլալ այդ հանդէսին , կրնան դիմել ընկ . Ա . Գե – տիկեանին , 7 ռիւ Պէրլիօզ : Երթեւեկի համար պէտք է վճարել միայն 800 Ֆր . :

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

Կրօն . Ընկերակցութիւնը կը ծանուցա – նէ թէ՝ եկեղեցասէրներու փափաքով Վարդանանց տօնի երեկոյթները պիտի կրկնուին Բարեկենդանի կիր . առ – տուն : Նաեւ պատարագէն ետք՝ երկսեռ երգչախումբին կողմէ պիտի երգուին Վարդանանց յատուկ շարականները եւ խմբերգները :

Արեւագալի հոգեմտալ երգեցողութիւն – ները պիտի կատարուին Մեծ Պահքի կի – րակի առտուները , ժամը 11ին , Վ . Սար – գսեանէ դաշնաւորուած , երգչոնի ընկե – րակցութիւնով : (Եկեղեցին միշտ տաք ցուած է) :

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ՍԱՄՈՒԷԼ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ , 26 ՓԵՏՐ . ԺԱՄԸ ՁԻՇԴ 15·30ԻՆ

Կը ներկայացուին՝

Ա . մաս .— Կենդանի պատկեր ոսկե – դարեան բարբառով Վարդանանց պատե – րազմէն :

Բ . Մաս .— Փիէքթա Ներայի Կոմսիկը , ընտանեկան յուզիչ առամ 2 արար :

Գ . Մաս .— Բարեկենդանի վերջին իրի – կունը , ծիծաղաշարժ զաւեշտ 1 արար :

26, Rue Troyon, Sèvres

Պ . Պ . Զ . եւ Ժ . Թերզեան , Պ .Ն .Գափա – մաճեան եւ զաւակը Հրանտ , Այրի Տիկին Մաքրուհի Խաթամպ եւ ընտանեկան պարագաները խորին ցաւով կը ծանուցա – նեն իրենց հօր եւ պզտկանին՝

ՀՐԱՆՏ ԹԵՐԶԵԱՆի

մահը , որ տեղի ունեցաւ յետ տաժանելի հիւանդութեան , Փետր . 9ին :

Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատար – ուի այս երկուշաբթի ժամը 10·30ին , Փա – րիզի Ս . Յովհ . Մկրտիչ եկեղեցին , ուրկէ մարմինը կը փոխադրուի Փանթէոնի գե – րեզմանատունը , ամփոփուելու համար ըն – տանեկան դամբարանին մէջ :

Ընտանիքին փափաքին համաձայն կը խնդրուի ծաղկեպատկի փոխարէն նուէր – նել ընել բարեգործական կազմակերպու – թեանց :

Imp. «Araxes», 46, Rue Richer - Paris (9e)

ՁԱՇԱՐԱՆ ԵԱՐ

Հիմնադիր–տնօրէն ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ

★

Ֆրանսական – հայկական եւ կովկաս – եան ընտիր կերակուրներ

ՇԱՆ Զ'ԷԼԻԶԷի ՍՐՏԻՆ ՎՐԱՅ

4, Rue Robert - Estienne

(Rue Marbeuf) PARIS (8e)

Téléphone BAL. 31 - 2i

(Métro: F. D. Roosevelt)

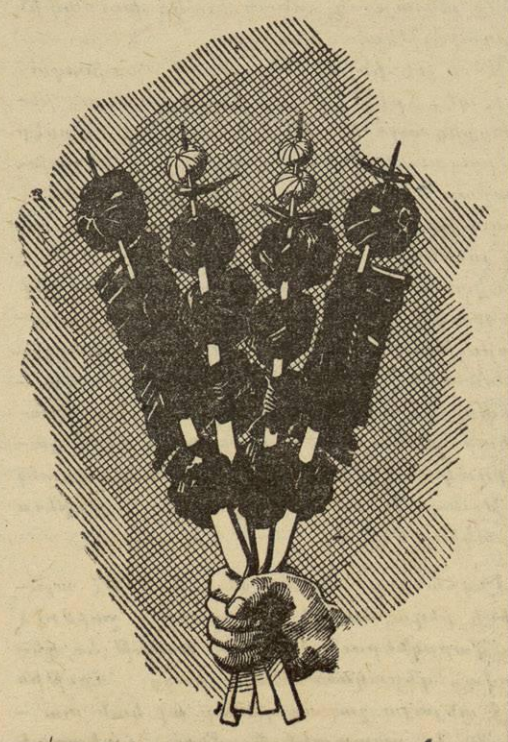
★

Հաճելի մթնոլորտ

Առաջնակարգ կովկասեան խորոված – ներ , «շաշլիք » , «քարսրի»

★

BAR AMERICAIN

ՄԱՄՈՒԼԻ ՏԱԿ

ՀԱՅ — ԲՈՅԺ

ԺՈՂ . ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

Խմբագիր՝ Շ . ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Տպագրութեան յանձնուած է Ցունուար 1ի եւ Փետրուարի Թիւը ,48 էջ : Փոստին կը յանձնուի ամսագլուխէն առաջ :

22րդ տարուան առթիւ , բաժանորդնե – րուն խնդրանքով՝ կը պատրաստուի իւ – րաքանչիւրին ընդհանուր հաշուեցոյցը , տեղեկացնելու համար թէ ո՛վ պարտք ունի , ո՛վ պարտք չունի

ՀԱՅ – ԲՈՅԺը այս նոր տարեշրջանին պիտի ղրկուի նախ անոնց որ սովոր են կանխիկ վճարելու : Դիւրացուցէք խմբա – գրին գործը՝ կանխիկ վճարելով : Քաջա – լերեցէք այս օգտակար ձեռնարկը՝ նոր բաժանորդներ գտնելով :

Տարեկան բաժնեգինը 1000 ֆրանք : Արտասահմանի համար 1200 ֆրանք : Դի – մել Շ . Նարդունի ,

32, Rue de Trévise, Paris (9)

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻ ՕՐԸ ԱՌՆՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

Առնուվիլի Հ . Ց . Դ . Նոր Սերունդի օրը պիտի տօնուի Թատերական ցերեկոյթ պարահանդէսով , մարտ 11 կիրակի Սալ կալմանի մէջ :

Մեծ պատրաստութեամբ պիտի ներկա – յացուի Գրիգոր Վահանի «Երկու ճամբայ» Թատերախաղը , երեք արար , մասնակ – ցութեամբ մասնաճիւղին լաւագոյն ու – ժերուն : Ցետոյ պարահանդէս համբա – ւաւոր նուագախումբով :

Մանրամասնութիւնները յառաջիկային :

Ջերմապէս կը խնդրուի բոլոր մասնա – ճիւղերէն եւ կազմակերպութիւններ նկատի ունենալ սոյն թուականը :

«ՄՈՒՐԱՏԻ ՕՐԸ» ՏԵՍԻՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Սեբաստիոյ Մու – րատ Ուսումնասիրաց մասնաճիւղին , կի – րակի , 12 Փետրուար ժամը 15ին , դպրո – ցին սրահը :

Կը ներկայացուի Պետրոս Դուրեանի «ՍԵՒ ՀՈՂԵՐԸ » :

Մուտքը 150 ֆրանք :

ՍԻՓԱՆ - ԿՈՄԻՏԱՍ

Սիփան Կոմիտաս երգչախումբը դիմա – կաւոր եւ ծպտեալ հանդէս մը կը կազ – մակերպէ Բարեկենդանի առթիւ :

Գիրակի , 12 Փետրուար , ժամը 3էն 10 , Ազգ . Տան Թատերասրահին մէջ :

Կը հրաւիրուին բոլոր անդամները եւ համակիրները :

Մասնաւոր մրցանակ լաւագոյն տարազ – ներուն համար :

Ս . ԽԱՉԻ ՊԱՐԱՇԱՆԴԷՍԸ

Ս . Խաչի Ընկերակցութիւնը կը ծանու – ցանէ իր բարեկամներուն եւ համակիրնե – րուն թէ տարեկան պարահանդէսը տեղի պիտի ունենայ 19 Փետրուար , կիրակի օ – րը ժամը 16էն մինչեւ կէս գիշեր Օթել Մօսէրն Փալասի չքեղ սրահներու մէջ , 8պիս Փլաս տը լա Ռէփիւպլիք , փարիզ

Նուագախումբ , ճոխ պիւֆէ եւ հաճելի անակնկալներ :

— ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ —

Անիէր .— Հ . Ց . Դ . «Արամ» ենթակո – միտէն ընդհ . ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս չաբաթ իրիկուն ժամը 8·30ին սովորական հաւաքատեղին : Գար – տաւորիչ ներկայութիւն :

Ֆ . ԿԱՊ . ՄԱՋի Փարիզի մասնաճիւղին ընդհ . ժողովը այս երկուշաբթի ժամը 3ին Քաֆէ Ռեժան : Կարեւոր օրակարգ : Ջեկուցում եւ ընտրութիւն պատգամա – ւորի :

ՀԱՄԱՅԱՐԲԵՐԴի Հայր . Մխիթեան Սէնթ Անթուանի մասնաճիւղի անդամա – կան ժողովը այս կիրակի առաւօտ ժամը 9ին , հայրենակից Դէորգ Գօղոսեանի բը – նակարանը : Բոլոր անդամներուն ներկա – յութիւնը կարեւոր է :

25ՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՅԹ

Հայ Արիւներու Միութեան Փարիզի Շրջանի սկաուտներուն

Մասնակցութեամբ Մարսէյլի շրջանի արիւներուն եւ արենոյհներուն :

Նախագահութեամբ՝ կաթող . պատուի – րակ ԳԵՐ . ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿ . ՄԱՆՈՒԿ – ԵԱՆի :

Կիրակի , Մարտ 4 , կէսօրէն վերջ ժա – մը 2·30ին , Սալ տը լա Շիմի , 28պիս , Ռիւ Ս . Տոմինիք :

Սկաուտական եւ գեղարուեստական մասնաւոր յայտագիր , յուցահանդէս , պուֆէ : Մուտք 300 ֆրանք

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊԱՏԱԿի

Յակոբ Խաչիկեանի մահուան առթիւ , Տիկին Արմենուհի Խաչիկեանի ազգական – ները Լիլայի հայերէն դասընթացքի բար – գաւաճման համար կը տրամադրեն հինգ հազար ֆրանք փոխան ծաղկեպատակի :

*

Տէր եւ Տիկին Ա . Քէչէչեան (Ալֆոր – վիլ) խորին ցաւակցութիւն յայտնելով Պ . Տիգրան Նալբանդեանի դառնակսկիծ մահուան առթիւ փոխան ծաղկեպատակի հազար ֆրանք կը նուիրեն Ֆ . Կ . Խաչի Ալֆորվիլի մասնաճիւղին , օգտակար – թեան կայանին համար :

ՍՏԱՑԱՆՔ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ Ամսագիրը , 34րդ տարի , 1956 Ցունվ . (Թիւ 359) , ճոխ եւ այլազան բովանդակութեամբ : Տարեկան բաժնեգինն վեց տոլար :

ՀԱՅ ՍԻՐՏ , պարբերաթերթ Հայ Օգ – նութեան Միութեան , Ժէ . տարի , Թիւ 5 – 65 , Ցունուար 1956 , անգլերէն բա – ժինով : Տարեկան բաժնեգինն 1·50 տոլար :

ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԱՌԻԹԷՆ

Ամերիկայէն ճորէն ստացած եւ իմ հագուստներ .—

Փարտեսիւ	2000էն 5000 ֆրանք
Քոմփլէ	3000էն 7500 ֆրանք
Էմփէրմէապլը	2000էն 4000 ֆր·
Վէսթ	1500էն 3500 ֆրանք
Փանթալօն	1000էն 2000 ֆրանք

Եւ ամէն տեսակ կերպասներ

ՄԵՆԱՔԱՆԱԿ ԳՆՈՂՆԵՐՈՒՆ ՀԱ – ՄԱՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԳԻՆ

Maison Béatrice

97, Rue de Richelieu Paris (2)

Tél. RIC, 57-57

Métro Richelieu-Drouot

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

Կօշիկի քիչ մը կար պիտոյք գործասէր մը , կամ երիտասարդ մը արհեստը կա – տարեալ սորվիլ ուզող : Լաւ վճարում :

Դիմել՝

Chaussures Karene. 57, rue des Couronnes Paris (20)

⁂

Պահանջուած վաճառատան մէջ աշ – խատելու համար կը փնտռուի առոյգ եւ վարժ երիտասարդ չարժուհի մը , (չա – փէօր) , գոհացուցիչ պայմանով :

Դիմել՝

246, Rue Vendôme, Lyon

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Սաիպոզաբար կը փնտռուի սենեակ մը , խոհանոցով , ամուսնացած գոյգի մը հա – մար , կահաւորուած կամ ոչ :

Դիմել «Յառաջ»ի վարչութեան :

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 — Հատը 12 ֆր.

ԿԻՐԱԿԻ 12 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

DIMANCHE 12 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7902 — 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3313

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԿԸ ԹԽԵՆ ՈՒ ԿԸ ԹԽԵՆ

●

Այս անգամ պանգատողը Մոսկուան է, իր պաշտօնաթերթին միջոցաւ :

Կառավարական թերթը, « Իզվեստիա » փետր. 8ին հրատարակեց վեց առաջնա – կարգ հրատարակիչներու մէկ նամակը, որ կարգ մը բարեփոխումներ կ'առաջար – կէ, գիրքերու հրատարակութեան մասին :

Անոնք որ հետեւած են ռուսական եւ առ հասարակ սովետական հրատարակու – թեանց, անշուշտ նկատած են անոնց թիւածոյ, չափազանց տպագրական հնդպման – քը : Ոչ միայն չարագրութեամբ, այլ եւ բովանդակութեամբ :

Հրատարակիչները ալ նկատի առած են այս պարագան, յանդելու համար անուն – ապիտական եզրակացութեան մը :

Դիտել կուտան թէ խորհրդային հեղի – նակները վճարում կը ստանան էջի վրայ, եւ կը թխեն ու կը թխեն, աւելի շատ վաստկելու համար :

Այսպէս, վճարումները կը ճշդուին 1/20 պրակի վրայ, 24 տպագիր ծալք : Այս դրութեամբ, կը տպագրուին « հաստա – փոր, թիւածոյ հատորներ որոնք ահու – դողի կը մատնեն ընթերցողը » :

Իրենց կարծիքով, պրակի վրայ վճա – րելու այս դրութիւնը « պատուհաս մըն է հրատարակչական գործին համար », որ կ'աւելցնէ գիրքերուն գինը թուղթ մսխել տալով եւ ուրիշ աւելորդ ծախքեր պատճառելով :

Մատնադէտները հաշուած են որ եթէ ռուսերէն միջին գրքի մը որոշեալ ծալքին վրայ գեղէ մը կատարուի, բաւական թուղթ պիտի խնայուի, տարին 120 մի – լիոն նոր գիրքեր հրատարակելու համար :

Հրատարակիչները կ'առաջարկեն միա – նուագ վճարում, նկատի առնելով գրքին ծաւալը, հանգամանքը եւ որակը : « Այս դրութիւնը գրգիռ մը պիտի ըլլայ հեղի – նակներուն համար, որպէս զի խիտ, մի – եղոյն առեն կենդանի եւ նշանակելի գործեր արտադրեն » :

Հրատարակիչները ուրիշ ուշագրաւ գի – տողութիւններ ալ կ'ընեն, որոնց պիտի անդրադառնանք, երբ աչքի առջեւ ունե – նանք իրենց դրութեան ամբողջական պատճէնը :

Աւելորդ է ըսել թէ մեր հայրենիքին հրատարակչական գործն ալ կը կարօտի լուրջ վերաքննութեան :

Թիւածոյ եւ տպագրական հրատարակու – թիւնները պակաս չեն, նաեւ, Երեւանի մէջ, այնքան պիտանի եւ հաճելի հրա – տարակութեանց հետ :

Ուտեցնելու, թխելու, պիտանին եւ ան – պիտանը իրար խառնելու սովորութիւնը միեւնոյն ատեն կը վնասէ նիւթերու մը – չափման, ճաշակի եւ արուեստի զար – դացման :

Մանաւանդ որ, չատեր թութակաբար կը հետեւին կեղրոնի հրահանգներուն եւ բարքերուն :

Այդ պատճառով ալ, չափազանց տպագ – րական հանգամանք մը կը ներկայացնեն թարգմանածոյ գործերը, — բառը բա – ռին, տառը տառին :

Ցաճախ աւելի դիւրին է Ֆրանսերէնն կամ անգլերէն կարդալ որեւէ բոլշեւիկ – եան հրատարակութիւն, քան թէ հայե – րէն :

Մանաւանդ անտանելի չափերու հասած է « հատարակական » կոչուած գրա – կանութեան դերարտադրութիւնը, խառ – նիխուռն եւ անլի բովանդակութեամբ եւ մանաւանդ թերխաչ հայերէնով :

Ուշագրաւ պարագայ մը եւս,— վեր – ջերս քննադատներ յաճախ կը մատնանշեն նոյնիսկ ռուսերէնէ կատարուած թարգ – մանութեանց խեղճութիւնը, բազդատե – լով բնագրին հետ :

Թխելու պատուհաս մըն ալ այս :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ.

ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ԿԸ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱՑ ԱՅՍՕՐ, ԿԻՐԱԿԻ

●

Վարչապետը, որ հինգ օրէ ի վեր Ալժէ կը գտնուէր, ամենդրութեան ընդունելով բազմազան կազմակերպութեանց ներկա – յացուցիչները եւ պատասխանատու ան – ձեր. առջի օր պատշ մը կատարեց Ալ – ժերիոյ ապստամբութեան կեդրոնը (Կոս – տանդին) եւ աչքէ անցուց գործը : Ոչ մէկ տեղեկութիւն հրատարակուած էր այս առթիւ, յանուն ապահովութեան : Փարիզ կը վերադառնայ այսօր, կիրակի, եւ իր տեղեկագիրը պիտի ներկայացնէ վաղը նախարարական խորհուրդին որ արտա – կարգ նիստի հրաւիրուած է :

Հրատարակուած տեղեկութեանց հա – մաձայն, հինգ օրուան խօսակցութիւննե – րը եւ վարչապետին հանդիսաւոր կոչը չեն կրցած համոզել ընդդիմադիրները, որոնք միշտ այն կարծիքն ունին թէ կառավա – րութիւնը ծանր զիջումներ պիտի ընէ բո – նիկներուն, խաղաղութիւնը վերահաստա – տելու համար : Միւս կողմէ, իսլամներն ալ կը կարծեն թէ վարչապետը զիջում – ներ կատարած է ի նպաստ պաղթական Ֆրանսացիներուն, մանաւանդ ընդունե – լով զօր. Քաթրուի հրաժարականը : Զօ – րավարը մեծ համբաւ կը վայելէր Միջին Արեւելքի եւ Հիւս. Ափրիկէի մէջ, իբրեւ հաչտարար :

Ալժէ գտնուած ատեն, վարչապետը հաստատեց նոր նախարարը, Ռոպէռ Լա. քոստ, որ Փարիզէն հասած էր ուրբաթ առաւօտ : Պ. Լաքոստ ճառ մը խօսելով ը – սաւ .

— Մեր հասարակաց պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով նախարար մը կը նշանակուի Ալժերիոյ համար, այսուհե – տեւ բնակելու պայմանով : Այն դժնդակ ժա – մերուն մէջ զոր կ'անցընէ Ալժերիան, ուս – տի եւ Ֆրանսան, այդ որոշումը կը պար – տադրեն կառավարութեան եւ ես ընդու – նեցայ ինծի վստահուած պաշտօնը : Այս առաջին խօսքերս կ'ուղղեմ բոլո – րիդ, բնակիչները եւ եւրոպացին բնակիչ – ները Ալժերիոյ, առանց խտրութիւն դնե – լու Ֆրանսացիներու մէջեւ, ինչպէս խտ – րութիւն չեղաւ ռազմադաշտին վրայ մեր հայրենիքին պատասդրութեան համար : Պիտի աշխատիմ որ միեւնոյն արդարու – թիւնը եւ միեւնոյն իրաւունքները զոր – ծադրուին բոլորին համար, բայց նաեւ միեւնոյն պարտականութիւնները եւ նոյն եղբայրութիւնը : Կը խնդրեմ օգնել ինծի, յաջողութեամբ կատարելու համար այն ճիգը որուն պիտի ձեռնարկէ Ֆրանսա բո – լոր ասպարէզներուն մէջ, Ալժերիոյ փր – կութեան եւ բարգաւաճման համար : Ինծի օգնել՝ կը նշանակէ հաւաքական կարգա – պահութիւն մը ցոյց տալ : Կարելի չէ ա – հարեկչութեան դէմ պայքարիլ անկար – դութեամբ : Կարելի չէ թշուառութեան դէմ պայքարիլ բռնութեամբ » :

Այս ճառէն վերջ, պատասխանելով լրա – գրողներու, նոր նախարարը յայտարա – րեց .— « Կ'ըմբռնէք թէ զրպանս չունիմ ճշդրիտ ծրագիր մը : Կը կարծեմ թէ պի – տի կրնանք էականը ձեռք հաղորդել չու – տով » : Ցետոյ բացատրեց թէ կացութիւնը պիտի ուսումնասիրէ խօսակցելով ժողո – վուրդի բոլոր խաւերուն հետ եւ թէ մի – եւնոյն ատեն պիտի վարէ կուսակալի պաշտօնը, սպասելով համապատասխան հրամանագրին :

Կոստանդինի ընդհանուր մեկնած ատեն, վարչապետը նոր կոչ մը ուղղեց Ֆրանք – եւխլամ բնակչութեան, համոզում յայտ – նելով թէ համերաշխութիւնը պիտի զօ – րացնայ կենդանի, եղբայրական եւ անքան – ձելի իրականութիւն մը : « Ֆրանսան պի – տի ձեռնարկէ հսկայական ճիգի մը օգնե – լու համար Ալժերիոյ բոլոր ասպարէզնե – րուն մէջ : Ֆրանսան կոչ կ'ուղղէ ձեր հա – ւատքին եւ խանդավառութեան, կերտելու համար վերանորոգիչ Ալժերիան՝ հաւա – սարութեամբ, արդարութեամբ եւ խա – ղաղութեամբ » :

Ն. Ս. ՕՇՈՒԹԻԻՆ Տ. Տ. ՎԱԶԳԷՆ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ
ՈՐ ԱՆԹԻԼԻԱՍ ՄԵԿՆԵՑԱՒ ԵՐԷԿ, ՇԱԲԱԹ, ՄԱՍՆԱԿՑԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԿԻԼԻԿԻՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ԸՆԾՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Ինչպէս գրած էինք երէկ, ուրբաթ իրի – կուն ժամը 6·30ին Օրլիի օդակայանը ժա – մանեց Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը, Վազգէն Ա., ընկերակցութեամբ գաւա – զանակիր Պարզեւ արեզպայի :

Դիմաւորելու համար օդակայանի մա – տոյց մէկ հիւրանոցը կը գտնուէին Ա. Միութեան Եկեղեցւոյ եւ հիւպատոսա – րանի ներկայացուցիչները, Փարիզի Ա – ռաջնորդ եւ Կաթող. Պատուիրակ Սերով – բէ եպիսկոպոս, որուն կ'ընկերանային Կաթողիկոսին հետեւորդներէն Վարդա – եպիսկ., Պօղոֆ. Ա. Առաքելեան, ինչպէս եւ Փարիզի եկեղեցւոյ վարչութեան եւ հոգաբարձութեան անդամները, Գաղթ. դրասենեակի տնօրէնը, Բարեգործակա – նի, Կ. Խաչի, Դպրոցասէրի, ուրիշ կազ – մակերպութեանց եւ « Յառաջ »ի ներկայա – ցուցիչները եւ բազմաթիւ ազգակիցներ. Հայրապետը առաջնորդուեցաւ Ս. Ցովհ. Մկրտիչ եկեղեցին, խորհրդային դեսպա – նատան կողմէ տրամադրուած ինք. աչար – ժով մը :

Եկեղեցին ալ լեցուած էր զանազան կազ – մակերպութեանց ներկայացուցիչներով եւ բազմաթիւ հաւատացեալներով : Դասին մէջ կեցած էին Ֆրանսայի Հայ. կաթո – ղիկէ համայնքին Առաջնորդ Կարապետ Ծ. Վ. Ամատունի, Ս. Մուրատեան վար – ժարանի տեսուչ՝ Հ. Սերովբէ Վ. Ապել – եան եւ Ս. Խաչ եկեղեցւոյ հոգաբարձու – թեան անդամները :

Ներկայ էին նաեւ Կապոյտ Խաչի, Որ – բանեմի եւ հայկական բոլոր կազմա – կերպութիւններու ներկայացուցիչները : Բազմութեան մէջ կը նշմարուէին Շաւարշ Նազարեան, Հրանտ Սամուէլեան, Արշամ Մոնտկարեան, Ռ. Թաղէոսեան, Շաւարշ Միսաքեան, Վ. Մելիքեան, Զ. Մուրատ – եան եւ . . .

Երբ կաթողիկոսը եկեղեցի կը մտնէր, պարոց դասը սկսաւ երգել « Հրաշափա – օ »ը, մինչ կոչնակը կը հնչէր մեղմա – ձայն :

Անկարելի է նկարագրել այն յուզումը որ կը տիրէր տաճարին մէջ, այս բացա – ռիկ պահուն :

Ամբողջ բազմութիւնը տարտուր մը դղաց, երբ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը սկսաւ խօսիլ, օրհնելով ժողովուրդը .—

« Մենք ողջոյն կը բերենք ձեզի Ս. Էջ – միածնի Մայր Աթոռէն եւ Հայրենիքէն » :

Այս առթիւ յիշեց թէ երբեք մտքէն չէր անցներ թէ իր այս ճամբորդութեան ըն – թացքին պատեհութիւնը պիտի ունենար քանի մը ժամէ աւելի մնալ Փարիզ եւ անոր Սուրբ Տաճարին մէջ բերել Մայր Աթոռի օրհնութիւնը բոլորին : « Մէկը եւ Հաւատքը կը միացնեն Հայրենիքի ժողո – վուրդը Սփիւռքի հայութեան » :

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՑԿԱԶԱՆՑ ՁԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

●

Ցպնատանջ իմ երկար ճամբորդու – թիւններուս ընթացքին, հարկ եղաւ հե – տեւիլ նաեւ Պօղոսի ճամբուն :

« Պօղոսի ճամբան » տարագ մըն է, որ ունի իր աշխարհագրութիւնը, իր պատ – մութիւնը, նաեւ իր պատմափիլիսոփա – յութիւնը : Այստեղ պիտ չի հետաքրքրեր առաջնաւորը, իրրեւ վկայութիւն իրերու եւ դէպքերու նախասահմանութեան հին վարդապետութեան, թէ այդ ճամբան, ինչպէս ամէն ճամբայ, Հոմի կը տանի՝ Պետրոսն ըլլած ուղեվիրայ : Զիս չի փոր – ձեր նաեւ քննել հանդիսութիւնը, որ կայ Պօղոսի կամ Պետրոսի եկեղեցիներուն ու Քառնաքի կամ Պաալպէքի տաճարներուն « աշխարհակալական ոճերուն » միջեւ :

Երբ, պահ մը կանգ առնելով Հոմի մէջ, կը դիտէի Պօղոսի եւ Պետրոսի այդ մեծդի եւ լայնանիստ եկեղեցիներուն ըզ – գեստաւորումը, որ հիացում է պատճա – ռեր զարերուն, կախարդեր՝ արուեստի վարպետները եւ փիլիսոփաները, իմ միտքս գնաց փնտռել այն կամքը, որ առեղծը է աշխարհակալական ոճի մը ոգին, որով քիչ են հետաքրքրուած ա – նոնք որ չափած, կշռած եւ ուսումնասի – րած են գեղարուեստական այդ փաթթամ յիշատակարաններուն բոլոր մանրամասնութիւնները :

Եւ այդ կէտն որ կը դարձեալ, այսօր :

Ինչ որ կը կոչենք « Պօղոսի ճամբայ », որ կամուրջ կը նետէ « Հրէից եւ Հեղլէ – նացելոց» ուսերուն վրայ՝ ըստ առաքո – նական եբրայիմին, կամ միայն Հրէից ուսերուն վրայ՝ ըստ սաղմոսական եբրա – յիամին, ուրիշ բան չէ՝ եթէ ոչ եկեղեցի – ներու շղթայ մը, զոր Պօղոս կ'ներկայէ Աբեւելքէն Արեւմուտք, պարտուած քա – ղաքէ մը որ Երուսաղէմն է՝ դէպի յոյն թատրոնի քաղաքը որ է Հոմ :

Շա՞տ հետաքրքրական է Պօղոսի ոգե – մատարութիւնը — Ուրանալ հոգին ար – ժէքը, կամ եթէ կ'ուզէք՝ ուրանալ ազ – գութեանց աշխարհագրական սահմաննե – րը, եւ սանձել դիմադրական կարծիքներ, անառիկ կղզիներ, հզօր մարտակոցներ, ո – րոնք պիտի գետեղուին Սփիւռքի մէջ : Այդ կղզիները ծանօթ են եկեղեցի անուա – նով : Անոնց դերը պիտի ըլլայ փշրել քա – ղաքական աշխարհակալութիւն մը, ան – նելու համար եկեղեցական աշխարհակա – լութեան ձեւ ի վերջոյ :

Այսպէս, Պօղոս, որ հիմնադիրն է քր – իստոնէութեան, սեմական այդ զգա – փարանութեան առաջ արեւմտեան քա – ղաքակրթութիւն, ինչպէս իր երբայեցիու – թեան վրայէն հագաւ հռովմայեցիու – թիւն :

Պօղոս յաղթող առաջին աստիճ , — յաղթանակ մըն էր իր մահը Հոմի մէջ , երբ, կրնանք ըսել, իր բառերով՝ «ընկալաւ մահ ի յաղթութիւն», բայց եւ միաժա – մանակ պարտութիւն մըն էր այդ յաղթա – նակը՝ երբ պատմութեան երկինքէն դի – տենք քրիստոնէութեան թշնամութիւնը երբայական կրօնքին դէմ, եւ յետագա – յին՝ ազգային եկեղեցիներու կռիւը քրիս – տոնէութեան դէմ :

Տարբեր եւ երկար վերլուծումներու նիւթ է քննել նաեւ Հայ· եկեղեցիին պատմութիւնը մինչեւ հայկական Սփիւռ – քին կազմութիւնը :

Այսօր կ'ուզեմ առնել միայն հայկական Սփիւռքը, — իր ներկան եւ ապագան :

Մեր առաջնորդները կ'աշխատին զոր – ծազրել Պօղոսի ուղղափառութիւնը՝ ե – կեղեցիներ հիմնելով օտար հողերու վը – րայ, մեր ցիրուցան բազմութեանց մէջ : Եկեղեցական այդ շղթան կրնա՞յ արժե – ցնել Պօղոսի յատկանութիւնները : Պա – տասխանը ցոյց կուտայ թէ ինչ ծանրու – թիւն կը ներկայացնէ մեր առաջնորդնե – րուն մտաւորական պաշարը :

Հաւատալ թէ կարելի է ժողովուրդի մը ինքնութիւնը պահպանել եկեղեցի կառու – ցանելով եւ այդ եկեղեցիներուն չինու – թեան մէջ մտնելով մեր ազգային ամբողջ ղբամտղուխը կամ ղբամտղուխին մե – ծագոյն մասը, վկայութիւն մըն է, թոյլ տուէք ինձ, չզործածելու համար աւելի խիստ բառ մը, ըսել՝ Հայութեան ար – ժանեաց ուրացման համազօր :

Այստեղ մեզ չի կրնար զբաղեցնել այն իրողութիւնը թէ Հայոց պատմութեան մէջ մեծ դեր խաղացած է Հայ· եկեղե – ցին, որ իւրացուցեր է քրիստոնէութիւ – նը, մատեր, օգտակար դարձուցեր, ազ – գայնացուցեր, բոլորովին հայացուցեր : Վերջապէս մեծ դեր կատարած են նաեւ հայկական վանքերը, դիմադրականու – թեան կղզիներ կազմելով օտար տարրե – րով ողողուած մեր երկրին մէջ, (յիշատա – կիկ նիւթ մը, զոր քննութեան կ'ենթար – կեր, այս վերջին տարիներուն, ռուս մը – տաւորական մը՝ ռուսական մշակոյթի պատմութեան մէջ ռուսական վանքերուն դերը մատնանշելով) :

Այստեղ հարցը կը դնէր կայծակ տուր – իր պայմաններու մէջ :

Կ'ապրինք օտար հողերու վրայ, օտար լեզուներով չրջապատուած : Հիմնել նոր հոգերուն վրայ մեծածախս եկեղեցիներ հայ պահելու համար մեր բազմութիւննե – րը, մեր քաղաքակրթութիւնը եւ մեր ապ – գային խոչընդոտը, դաղափար մըն է որ մեզ ազգակցութեան կը տանի Ջայլամներու հետ :

Մեր հայրերը ջայլամ չէին, ոսկան : Անոնք երբ եկեղեցի կը հիմնէին, քովն ալ դպրոց կը հիմնէին : Անոնք այն հարուստ – ներուն պէս չէին, որոնք, դարմանելու հա – մար յաւերժութեան տանող ասպարէզնե – րու մէջ կրած իրենց ձախողութիւնը , կը անուշանեն եկեղեցաշէնութեամբ փառա – տորուելու անապարծութիւն մը :

Ուշադրութիւն ըրա՞ծ էք,— մեր բոլոր դիւղերուն ու մեր բոլոր քաղաքներուն մէջ, եկեղեցիին կից կամ եկեղեցիին բա – նջարանոցը ուրիշ դլուխ–գործոց մըն է : Սովորական գեանախնձորը չէ որ կը պանէք հոն, այլ արեւելեան կանանչեղէն – ները, որոնցմէ չատեր անծանօթ բաներ են, իր դրացիներուն համար : Սովորական լու – բլայէն պատ, բակլայ, ոսպ, սիսեռ, սմբուկ, տեսակ – տեսակ դդումներ , «ասմա պապաք», «պամիա», վարունդ , սեխ եւ նոյն իսկ ձմերուկ :

Մանաւանդ «ասմա պապաք»ը իր դրա – գեներուն զարմանքը չարժած է :

— Արուեստականօրէ՞ն երկնցուցած էք, կը հարցնեն ոմանք :

— Մանաւոր նպատակո՞վ մըն է որ ա – նանկ երկար բաներ կը հասցնէք, կ'ըսեն ուրիշներ :

— Գաղանիքը պատուա՞սան է , արդ – եօք...

Պարոն Տէրտէրեան կը խնդայ անոնց միամտութեան վրայ եւ կը չարունակէ խնամել իր «երկար բաներ»ը :

Բայց խօսքս երկարեցաւ : Իմ նպատա – կըս էր խօսիլ իր մրգատանին մասին :

Ինչ պղպատու ծառեր ըսես չկան հոն : Կեռասենի, բալենի, խնձորենի, տանձե – նի, սերկեւիլի, տեսակ տեսակ սալորե – նիներ, կաղնենի, ընկուզենի, դեղձենի , դանազան երկրի օրթատունկեր եւ նոյն իսկ թզենի մը :

Ձիշդ է որ դժուար է մեր կլիմային մէջ թզենի հասցնել, բայց պարոն Տէրտէր – եան ձեւը գտած է թզենի մը անկելու , կարդալով մատղաշ ոսկ ճաշակել ուղղ – ներուն, արեւմտեան ժողովուրդներու կա – ռավարութիւնը, որ եկեղեցին բաժնած է պետութենէն՝ հասկցողին համար հասկը – նալի պատճառներով, կը թոյլատրէ կազ – մել կրօնական ընկերակցութիւններ՝ զբա – նալով խունկ հատուբատու հրաւէրի մը իրատունքէն աւելին, կամ «չապիկ» հագ – նելու ցանկութեան մը մէջ մանկութիւն մը ապրելու հաճոյքէն տարբեր ոչինչ : Մինչեւ այստեղ մեզքը մերը չէ անշուշտ : Բայց երբ կրօնական ընկերակցութիւն – ները, Եւրոպայի մէջ, սիրամարդ կը դառնան՝ այդ սովորութիւնը պահպանե – լու իրատունքը յարելով իրենց պոչին իր – րեւ զարդ, կը ստիպուինք հարցնել թէ մինչեւ ե՞րբ կրնան հրճուիլ նման ման – կական անապարծութիւններով : Եթէ պա – րոյը չտայ քահանայ, չտայ վարդապետ, պիտի կրնա՞ք վազը խունկ հատուբատու հրաւիրել մեր բազմութիւնները, կամ «չապիկ» հագնելու՝ կռնակին վրայ խաչ կամ անծանօթ տարրի մը պատկերը :

(1) Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ԳԱՐՈՒՆ

●

Նկարահանդէսի մը մէջ, կազմակերը – պուած «Վոգս»ի կողմէ, տեսայ «Հա – յաստանի Գարուն»ը եւ «Առաւօտեան լոյ – սը գարնան սկիզբին» : Գիւրճեան եւ Սալ – եան մեզի եկած են հետաւոր հայրենիքէն : Եկած են խօսելու մեր սրտին : Ընելու մե – զի որ պեղեցիկ է մեր երկիրը, երազի մը պէս՝ որուն չենք կրնար հասնիլ : Քաղց – րատեսիլ պատկերի մը պէս՝ որուն գիծե – րը դրոշմուած են մեր հոգիին մէջ եւ զոր մեր աչքերը չեն կրնար տեսնել, ոչ թէ որովհետեւ կուրցած են անոնք, այլ անոնց վրայ իջած է թանձր ծալքերով մը – ռայլ քող մը :

Բայց եկեր է Հայաստանի Գարունը : « Գարունդ է եկեր, Հայոց աշխարհիկ» :

Առաւօտուն լոյսն է ցաթեր : Լոյսը՝ ո – րուն արդարութեան կը հաւատային մեր պապերը : Լոյսը՝ որ երբ իր վարանոտ ոսկի աչքերը կը թարթէր, կամ կը բուն – կէր յանկարծաշող, խարոյկի մը սաստիկ բոցին պէս, վանքերու անդունդին մէջ , հոգի ճրագի մը կամ հատնելու մօտ մոմի մը զալկահար չողիկին մէջ կը տեսնէր ծալկոշտները գլխահակ՝ սրբազան մատա – դաթներու վրայ :

Լոյսը՝ որ Արագածի չուչաններուն վը – րայ բուռ բուռ վարդեր կը նետէր : Լոյսը՝ որ հետեւեցաւ առաւօտ մը Քառաքեռի բարձունքէն իջնող Առաքեալին անբիծ – ացած քայլերուն եւ մինչեւ այսօր պահած է դեռ անոր մահուան ողբերգական դաղտնիքը :

Այդ լոյսէն զրկուած ենք մե՛ք երկար տարիներէ ի վեր : Բայց ինծի թուեցաւ թէ ես գտած էի զայն ե հոգիս կը ջերմա – նայնէի անոր հրեղէն ծիածանով :

Պատրանք մըն էր ասիկա, որ յանկարծ պիտի ճմլէր սիրտս՝ ցաւագին հիասթա – փումով մը :

Շուրջս օտարներ էին բոլորը : Իրրեւ Հայ՝ ես կայի միայն : Բայց ամէն մարդ չի սիրեր գնորդով գոհանալ : Բացարձակ վայելքին մէջ կ'անդրադառնայ տառա – պանքը : Եւ ինծի համար բացարձակ եղաւ հոգեկան վայելքը՝ զոր զգացի երկար պահ մը, դիտելով « Հայաստանի Գարունը » , ծաղկած եղեւիններն ու խնձորենիները՝ որոնց անձրեւով թաց հողը կը հերկէ ե – րիտասարդ հայորդին, մինչեւ ժպտա – դէմ Հայուհին հիացումով կը դիտէ իր սիրականը :

Նաեւ ինչ քաղցրութիւն մը կը ծաւալի միւս նկարէն ալ, գարնան սկիզբի այդ մեղմ լոյսին մէջ՝ որ երփներանգ թիթեռ – նիկի մը թեւերուն փոշին ըլլայ կարծես : Դեռ պիտի տեւէ՞ մեր ցաւատանջ աքսո – րը : Մինչեւ ե՞րբ այսպէս պիտի խանձինք մրկինք կարօտովը մեր հայրենի երկրին համար : Պիտի տրուի՞ մեզի օր մը հրա – շալի բախտը Հայաստանի գարունը տես – նելու : Գիշերը անձրեւած ըլլար եւ մենք երթայինք ծաղկալիր ծառերուն տակ եւ անոր ոստերը թօթուէինք, եւ զուարթ աղջիկներու մազերուն մէջ բիւրաւոր մարգարիտներ չողշողային :

Ես անոր Աչունը տեսայ Արտաշատի պղտառատ այդիներուն մէջ, ոսկեվառ խնկաբոյր Աչունը :

Կ'երազէի ձմեռն ալ տեսնել եւ սպառել գարնան : Բայց վերադարձայ Ոսկրիսի հրակէզ երկիրը՝ կարօտս չառած· սրտիս մէջ նորաբաց վէրքով մը՝ որ դեռ կ'ա – րիւնի :

*Անբուժելի, մահացու վէրքը ամէն պանդուխտ Հայու ··

ԱՐՍԷՆ ԵՐԿԱԹ*

ԾԻՐԱՆԻ ԾԱՌ

●

Բալեկամս, պարոն Տէրտէրեան, պար – ակ մը ունի, փոքրիկ, լաւ մշակուած պարտէզ մը :

Նախկին առեւտրական, Պոլսէն Պալ – քաններէն եւ մինչեւ Եւրոպա կեանք մաշե – ցուցած՝ ուր որ ալ գտնուած է, առեւ – տուրին քովն ի վեր զբաղած է նաեւ պար – տիզագործութեամբ : Ու հիմա, երեսուն տարիէ ի վեր հաստատուած է Եւրոպայի կեդրոնը, վեղարժամալ Լեմանի ափերուն վրայ : Առեւտրական ասպարէզը ձգած է այլեւս, բայց ձեռք չէ քաշած ծառ ու ծաղիկ : Կը մշակէ իր «վիլլա»ին չուրջ ունեցած պարտէզը, իսկական զբաղում անկիւնի մը վերածելով զայն, ծաղկանո – ցին, բանջարանոցէն մինչեւ մրգատունը :

Իր ծաղկոցի գօտիներուն վրայ, անու – շաբոյր եւ գոյնզգոյն ծաղիկները իրարու կը յաջորդեն, տեսակ տեսակ, իւրաքան – չիւրին քով՝ անունը եւ բնակավայրը , վարդ, կակաչ, մեխակ, հիւրիկ, խնդա – ծաղիկ, մանիշակ : Վարդերը մանաւանդ, ճերմակ, դեղին, կարմիր, իրենց երանգ – ներով : Կատարեալ զգլխանք մըն է իր ծագկոցին մէջ պարտիզը, ներդաշնակու – թիւն մը աչքերուն, պարուրանք մը, դի – նովութիւն մը ուռնդերուն համար : Հոն այցելութեան գացողը ծաղկեփունջերով բեռնաւորուած կը վերադառնայ իր տու – նը :

Բանջարանոցը ուրիշ դլուխ–գործոց մըն է : Սովորական գեանախնձորը չէ որ կը պանէք հոն, այլ արեւելեան կանանչեղէն – ներ, որոնցմէ չատեր անծանօթ բաներ են, իր դրացիներուն համար : Սովորական լու – բլայէն պատ, բակլայ, ոսպ, սիսեռ, սմբուկ, տեսակ – տեսակ դդումներ , «ասմա պապաք», «պամիա», վարունդ , սեխ եւ նոյն իսկ ձմերուկ :

Մանաւանդ «ասմա պապաք»ը իր դրա – գեներուն զարմանքը չարժած է :

— Արուեստականօրէ՞ն երկնցուցած էք, կը հարցնեն ոմանք :

— Մանաւոր նպատակո՞վ մըն է որ ա – նանկ երկար բաներ կը հասցնէք, կ'ըսեն ուրիշներ :

— Գաղանիքը պատուա՞սան է , արդ – եօք...

Պարոն Տէրտէրեան կը խնդայ անոնց միամտութեան վրայ եւ կը չարունակէ խնամել իր «երկար բաներ»ը :

Բայց խօսքս երկարեցաւ : Իմ նպատա – կըս էր խօսիլ իր մրգատանին մասին :

Ինչ պղպատու ծառեր ըսես չկան հոն : Կեռասենի, բալենի, խնձորենի, տանձե – նի, սերկեւիլի, տեսակ տեսակ սալորե – նիներ, կաղնենի, ընկուզենի, դեղձենի , դանազան երկրի օրթատունկեր եւ նոյն իսկ թզենի մը :

Ձիշդ է որ դժուար է մեր կլիմային մէջ թզենի հասցնել, բայց պարոն Տէրտէր – եան ձեւը գտած է թզենի մը անկելու , կարդալով մատղաշ ոսկ ճաշակել ուղղ – ներուն, արեւմտեան ժողովուրդներու կա – ռավարութիւնը, որ եկեղեցին բաժնած է պետութենէն՝ հասկցողին համար հասկը – նալի պատճառներով, կը թոյլատրէ կազ – մել կրօնական ընկերակցութիւններ՝ զբա – նալով խունկ հատուբատու հրաւէրի մը իրատունքէն աւելին, կամ «չապիկ» հագ – նելու ցանկութեան մը մէջ մանկութիւն մը ապրելու հաճոյքէն տարբեր ոչինչ : Մինչեւ այստեղ մեզքը մերը չէ անշուշտ : Բայց երբ կրօնական ընկերակցութիւն – ները, Եւրոպայի մէջ, սիրամարդ կը դառնան՝ այդ սովորութիւնը պահպանե – լու իրատունքը յարելով իրենց պոչին իր – րեւ զարդ, կը ստիպուինք հարցնել թէ մինչեւ ե՞րբ կրնան հրճուիլ նման ման – կական անապարծութիւններով : Եթէ պա – րոյը չտայ քահանայ, չտայ վարդապետ, պիտի կրնա՞ք վազը խունկ հատուբատու հրաւիրել մեր բազմութիւնները, կամ «չապիկ» հագնելու՝ կռնակին վրայ խաչ կամ անծանօթ տարրի մը պատկերը :

Մէկ ցաւ ունէր միայն պարոն Տէրտէր – եան : Ծիրանի ծառ չկար իր մրգատուա – նին մէջ :

Տարիներու ընթացքին քանի մը անգամ փորձած էր անշուշտ ծիրանի մը հասցը – նել : Բայց չար բախտէն կամ պարապա – ներու մէկ կոյր քմայքովը, արմատ չէին ձգած իր տունկերը եւ ծիլ չէին արձա – կած : Հո՞ղն էր պատճառը, թէ մեր հիւ – սիսային քամին, որ ձմեռ առեն երբեմն մինչեւ մեր ոսկորները կը թափանցէ ,— դժուար է ըսել : Միայն պիտեմ, որ պա – րոն Տէրտէրեան ծիրանի ծառ չունէր իր պարտէզին մէջ եւ իր վիշտն էր ատիկա :

Օր մը սակայն, ունեցաւ հանճարեղ դա – պափար մը : Ցուրտ երկրէ մը բերել տալ ծիրանի տունկ կամ կուտ : Ո՞ր ցուրտ եր – կիրը կ'արտադրէ ծիրան : Հայաստանը անշուշտ, որ նշանաւոր է ոչ միայն իր առանաչունչ քամիներով, այլ եւ իր ծի – րաններով :

ՊԱՐԳԵՒ ՆԻԿՕԼԵԱՆ

(1) (Շար.)

Ս. ՓԻՇԱԿԻ ՊԱՏՄՎԱԾՔԸ ՄԱՇՏՈՑԻ ՄԱՍԻՆ ԵՒ ՆԱԽԱՊԱՏՄԵՑ

Ի. ՄԱՍՆ

Փառք պէտք տանք ամենաօրհնեալ աստ – ուածոյ մեր Տիրոջ Յիսուսի Քրիստոսի, որ իւր ողորմութեամբ ամենայն ժամանակ եւ ամենայն ազգի մէջ ընտրեալ անձինս կը յարուցանէ, զանոնք իւր Հոգիով կը լուսաւորէ եւ զանոնք կը զօրացնէ, որպէս զի անոնք ալ ուրիշներ լուսաւորեն եւ զանոնք ալ ուրիշներ զօրացնեն։ Ասոնք են այն մարդիկ, որոնք Աստուծոյ ներշնչմամբ կը խօսին եւ կը գործեն, եւ որոնց միջոցաւ Աստուած կը յայտնէ իր կամքը եւ իր ծրագիրները մարդկութեան համար։ Ասոնք են մարգարէները, առաքեալները, աւետարանիչները, վարդապետները, հովիւները եւ ուսուցիչները։ Ասոնք են Աստուծոյ ընտրեալ գործիքները, որոնց միջոցաւ Աստուած կը կատարէ իր փրկագործական գործը մարդկութեան մէջ։

Ս. Մաշտոցն ալ Աստուծոյ ընտրեալ գործիքներէն մէկն էր։ Ան ալ Աստուծմէ ընտրուեցաւ եւ զօրացուեցաւ, որպէսզի կարենայ կատարել այն մեծ գործը, զոր Աստուած յանձնեց անոր։ Ան ալ Աստուծոյ ներշնչմամբ եւ զօրութեամբ կատարեց այն գործը, զոր Աստուած յանձնեց անոր։ Ան ալ Աստուծոյ ներշնչմամբ եւ զօրութեամբ կատարեց այն գործը, զոր Աստուած յանձնեց անոր։

Ս. Մաշտոցի կեանքին մասին մեզի հասած են երկու հին պատմագրութիւններ։ Առաջինը գրած է Կորիւն անունով մը, որ Ս. Մաշտոցի աշակերտներէն մէկն էր եւ անոր կեանքին մասին շատ լաւ գիտէր։ Երկրորդ պատմագրութիւնը գրած է Ղազար Փարպեցի անունով մը, որ ալ Ս. Մաշտոցի աշակերտներէն մէկն էր եւ անոր կեանքին մասին շատ լաւ գիտէր։ Այս երկու պատմագրութիւնները մեզի կու տան Ս. Մաշտոցի կեանքին մասին շատ կարեւոր տեղեկութիւններ։

Ս. Մաշտոց ծնած է Հայոց Տարօն գաւառին մէջ գտնուող Հացեկաց գիւղին մէջ։ Ան ծնած է 361 թուականին։ Ան ծնած է հարուստ եւ ազնուական ընտանիքի մը մէջ։ Ան ծնած է հարուստ եւ ազնուական ընտանիքի մը մէջ։ Ան ծնած է հարուստ եւ ազնուական ընտանիքի մը մէջ։

Ս. Մաշտոցի հայրը Վարդան անունով մը էր, որ Հացեկաց գիւղին տէրն էր։ Ան ծնած է հարուստ եւ ազնուական ընտանիքի մը մէջ։ Ան ծնած է հարուստ եւ ազնուական ընտանիքի մը մէջ։ Ան ծնած է հարուստ եւ ազնուական ընտանիքի մը մէջ։

Ս. Մաշտոցի մայրը Սահակ անունով մը էր, որ Հացեկաց գիւղին տէրն էր։ Ան ծնած է հարուստ եւ ազնուական ընտանիքի մը մէջ։ Ան ծնած է հարուստ եւ ազնուական ընտանիքի մը մէջ։ Ան ծնած է հարուստ եւ ազնուական ընտանիքի մը մէջ։

Ս. Մաշտոցի ծնողները շատ

Ցեսոյ մասնաւոր չնորհակալութիւն յայտնեց Ֆրանսական Իշխանութեանց որ ամէն դիւրութիւն ընծայած էին, Թոյլ տալով Փարիզ մնալ մինչեւ մեկնումը, առանց վիզա ունենալու։ Շեշտեց թէ միշտ Ֆրանսան հաւատարիմ մնացած է իր առանձնական ասպնջականութեան որ անգամ մը եւս կը հաստատէ ծանօթ խօսքը, — «Ամէն մարդ ունի երկու հայրենիք՝ իրենը եւ Ֆրանսան»։

Կաթողիկոսը չնորհակալութիւն յայտնեց նաեւ խորհրդային Իշխանութեանց ուրոնք ամէն ալեկոծութիւն եւ հիւրընկալութիւն տրամադրած էին Ա. Մխիթեանին մինչեւ Փարիզ եւ խնդրեց որ այս խօսքերը թարգմանուին ղեսպանատան ներկայացուցիչներուն, իր ուսեր էնը տակաւ ըստ լալով։

Նոյնպէս չնորհակալութիւն յայտնեց Հայ կաթողիկէ եկեղեցւոյ ներկայացուցիչներուն եւ իր խօսքը ուղղելով առաջնորդ Ամատունի Տ. Վ.ի, ըսաւ.— «Մենք բոլորս վաւակներն ենք նոյն ժողովուրդին եւ կոչուած ենք ծառայելու անոր, ձեզ կը բերենք Մայր Աթոռի ողջոյնը։

(Ն. Ս. Օծութիւնը մասնաւոր ուսակցութիւն մը եւս ունեցաւ Ամատունի վարդապետի հետ, ողջագուրուելով)։

Վերջապէս չնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր ներկաներուն եւ օգակայանին մէջ դիմաւորողներուն։

Այս առթիւ յիշեց թէ իր ընտրութենէն ի վեր առաջին ճամբորդութիւնն է որ կը կատարէ արտասահման։ «Ցուղում մը կ'ալեկոծէ սիրտս առաջին անգամ հանդիպելով Սփիւռքի Հայութեան»։ Ուրախ է որ առաջին առթիւ բախտ կ'ունենայ ծանօթանալու Ֆրանսահայ զաղութին։ Կը յուսայ Մինչեւ Արեւելքէն վերադարձին հանդիպիլ Ֆրանսա, ուելի երկար մնալով։

Շարունակելով իր հոգեչունչ քարոզը, Հայոց Հայրապետը մասնաւորապէս չը նորհաւատեց բոլոր անոնք որ հանրօգուտ գործ մը կը կատարեն այս ժողովուրդին բարիքին եւ մշակոյթին համար։ Մեծ զոհողութիւն եւ նոյնիսկ հերոսութիւն նը կատեց անոնց աշխատանքը, ինչ դեմի վրայ որ ըլլայ, մշակութային կամ մարդասիրական, ծառայելու համար հայ ժողովուրդին։

Փարիզի առաջնորդը, Սերովբէ եպիսկ. խօսք առնելով չեշտեց թէ «պատմական բացառիկ դէպք մըն է որուն ներկայ կ'ըլլանք այսօր ընդունելով Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը, որուն չնորհաբեր զալուստը կ'ողջունենք»։ Ցեսոյ ըսաւ թէ Սփիւռքը կ'ողջունենք»։ Ցեսոյ ըսաւ թէ Սփիւռքը սիրով եւ հաւատքով կապուած է Մայր Աթոռին։

Առաջնորդին խօսքէն վերջ ամբողջ բազմութիւնը երգեց Հայր Մերը։ Ներկաները կարգով սկսան խաչհամբոյրի։

Ժամը 8·30ին կաթողիկոսը հիւրասիրուեցաւ եկեղեցւոյ վարչութեան անդամներէն մէկուն բնակարանին մէջ, յետոյ նոյն կառքով առաջնորդուեցաւ խորհրդային հիւպատոսարանին վարձած հիւրանոցը։

Կաթողիկոսը որուն կ'ընկերանան պրոֆ. Ա. Առաքելեան, Վարդան եպիսկ., կաթողիկոսարանի քարտուղար՝ Հ. Առաքելեան եւ զաւազանակիրը Գարգեւ աբեղայ եւ որոնց պիտի միանան Փարիզի առաջնորդ Սերովբէ եպիսկոպոս եւ Առաջնորդ Սերովբէ եպիսկոպոս եւ Առաջնորդ Սերովբէ եպիսկոպոս եւ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 փր., վեցամս. 1600

Արտասահման տարեկ. 3500 փր. կամ $ 10 — Հատը 12 փր.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 14 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

MARDI 14 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7903 — 32e ANNEE — ԽՄԲԱԳԻՐ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3314

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՀԱՄԱՁԱՐԱԿ ՄԸ

•

Ինչ որ բացառիկ եղոյթ կամ դասա – ղրութիւն կը համարուէր երէկ, այլեւս դարձեր է սովորական երեւոյթ :

Որ եւ է զաղութի մէջ, դաս մը մարզիկ «ազգասիրութիւն»ը համարին օտար մա – մուլին հաղորդել մեր ներքին պայքար – ները, իբրեւ ուզած ուղղութեամբ :

Ուրիշներ աւելի յառաջ երթալով, «ժուռնալ»ներ ալ կը խմբագրեն եւ կը յանձնեն տեղական իշխանութեանց :

Այսպէս, ամէնէն պարզ խնդիրն ալ կը դառնայ թնճուկ, ղբաղեցնելով հիւրընկալ երկիրներու կառավարութիւնները :

Վերջին տարիներու ընթացքին բազմա – թիւ փաստեր արձանագրուեցան այս հա – մաճարակի մասին, մասնաւորապէս Մի – ջին Արեւելքի մէջ :

Նոյն իսկ պաշտական անձեր կանգ չա – նին որեւէ տորունութեան առջեւ, իրենց կամքը պարտադրելու համար :

Ինչ որ կը փափան պաշտօնական շրջա – նակներու մէջ, յաւելեալ մանրամասնու – թիւններով կը հաղորդուի զանազան թեր – թերու :

Դեռ անցեալ դեկտեմբերին էր որ Հա – լէպի «էլ Թերպիէ» թերթը հետեւեալ տե – ղեկութիւնը կը հրատարակէր խոշոր խո – րագիրներով .

— « Հալէպ կը գտնուի արիւնալի բա – խումներու սպառնալիքին տակ, եթէ կա – ռավարութիւնը իր գոյութիւնը չհաստա – տէ ...

Դաշնակիցները պետութեան մէջ պետու – թիւն մը ստեղծած են և ապօրինի մասնա – կի ընտրութիւններ կը պարտադրեն ժո – ղովուրդին» (23 Դեկտ. 1955) :

Թերթը միեւնոյն առեն հետեւեալ յայ – տարարութիւնը կ'ընէր, յայտնապէս թու – նաւորելով միտքերը .

— «Դաշնակները պիտի հեռացուին ազ – գին ճիւթական ու բարոյական իշխանու – թիւններէն» :

Եւ աւելի զունաւորելով խօսքերը, կ'եզ – րակացնէր թէ «անոնք այդ իշխանութիւն – ները կը վարեն չատ հեռաւոր նպատակնե – րու համար որոնք երբեք նպաստաւոր չեն սուրիական հայրենիքին չահերուն հա – մար » :

Որ եւ է «ժուռնալ »է տարբերութիւն ունի այս բանաոարկութիւնը, որ թեզ – ղրուած է հայկական ազբիւրէ, իբրեւ նիւթ եւ խորհրդածութիւն :

Ընթերցողները թերեւս կը յիշեն թէ հարցը կը վերաբերի Հալէպի Գաւառ. Ժողովին լրացուցիչ ընտրութեանց , ո – րոնք յետաձգուեցան վերջին պահուն :

Ուրիշ արաբական թերթեր ալ առեն – առեն այսպէս իւղ կը լեցնեն կրակին վրայ, թեզադրուելով դիմակաւոր խառ – նակիչներէ որոնք երբեք բարեկամ չեն կրնար ըլլալ երկու ժողովուրդներուն :

Կը գտնուին, տակաւին, բանաստեղծներ ալ, որոնք արաբերէն ոտանաւորներ կը դրեն, հանրային կարծիքը զրգռելով «Դաշնակ»ներուն դէմ :

Եւ հայատառ թերթեր իրարու կը փո – խանցեն այդ ցնդաբանութիւնները, ցըն – ծութեան կանչեր արձակելով :

Ահաւասիկ եպիսկոպոս մըն ալ կը փայ – լի այս լղրծուն ճամբուն վրայ, առաջար – կելով Լիբանանի ներքին գործերու նա – խարարին որ արգիլէ Փետր. 14ի կաթող. ընտրութիւնները, ինչպէս պիտի կար – զած լուրերու բաժնին մէջ :

Նախարարը արժանի պատասխանը տուեր է , անմիջապէս :

Բայց ի՞նչ օգուտ, երբ մարզիկ իրենց խելքին հետ խիղճն ալ վարձու տուեր են, եւ ոչ իսկ վեղարին ու փիլոնին ծանրու – թիւնը կը զգան ...

Եւ երեւակայել որ այդ իմաստակ «սր – բազան»ը դեռ նոր եպիսկոպոս ձեռնա – դրուեցաւ ...

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱԻ ԱԼԺԵՐԻԱՅԷՆ

•

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՄԱՆՐ Է, ԲԱՅՑ ՈՉ ՅՈՒՍԱՀԱՏԱԿԱՆ

Վարչապետը չարաթ իրիկուն վերա – դառնալով Ալժերիայէն, անմիջապէս ներ – կայացաւ Հանրապետութեան նախագա – հին, պարզելու համար իր քննութեանց արդիւնքը : Ինչպէս կը հաստատեն տե – ղական թերթերը, կացութիւնը ծանր է, բայց ոչ յուսահատական : Վարչապետին կարծիքով, փոքրամասնութիւն մըն է որ խլրտումներ կը սարքէ : Ըմբոստներուն թիւը կը հաշուեն 15·000 : Հանդարտու – թիւն կը տիրէ Ալժէի եւ Օրանի շրջաննե – րուն մէջ : Ըմբոստները յարձակումներ կը կատարեն դիւղական շրջաններու վրայ , իսկ ահաբեկումները տեղի կ'ունենան քա – ղաքներու մէջ :

Նախագահը մէկ ժամուան տեւակցու – թիւն մը ունեցած էր անցեալ նախա – րար Մենդէս Ֆրանսի հետ, որ հետեւեալ կարծիքը յայտնած է,— Միջերկրականի միւս ափին վրայ ունինք կաթսայ մը ո – րուն ճնշումը կրնայ ծանրանալ » :

Պ. կի Մոլէ բացատրեց թէ կառավա – րութեան առաջին դործը պիտի ըլլայ դարմանն տնել համատարած թշուառու – թեան, ընկերային եւ տնտեսական բարե – նորոգումներ կատարելով արագօրէն : Այս նպատակին համար անհրաժեշտ է երկու հարիւր միլիառ ֆրանքի փոխառութիւն մը անյապաղ :

Նախարարական խորհուրդը բացառիկ նիստի հրաւիրուած է վաղը, չորեքչաբ – թի : Վարչապետը Ազգ. ժողովին առջեւ զեկուցում պիտի տայ հինգշաբթի : Ուրբաթ օր, առենապետները ժողով պի – տի դումարեն, քննելու համար անհատա – կան դպրոցներու սահմանուած նպաստին ջնջումը, որ սոիպղական կը համարուի ձախակողմեան խմբակցութեանց կողմէ : Այս առթիւ կը վախցուի որ պառակտում ծագի կառավարական մեծամասնութեան մէջ : Մինչ այս մինչ այն, վարչապետը ել – մտական նախարար մը կը փնտռէ իբրեւ յաջորդ պ. Ռոպէռ Լաքոստի, որ Ալժե – րիոյ նախարար նշանակուեցաւ եւ արդէն իսկ պաշտօնատեղին կը գտնուի : Թեր – թերը կը գրեն թէ պ. Մենդէս Ֆրանս մեր – ժամ է ընդունիլ այդ պաշտօնը :

× Վարչապետը ամէն բանէ առաջ կ'ու – զէ վերահաստատել անդորրութիւնը : Նախկին ռազմիկներու նախարարը, Թան – կի Փոխժան, որ Ալժերիա դացած էր վարչապետին հետ, յայտարարեց թէ Թիւրիմացութիւնը փարատած է Եւրոպա – յիներու եւ իսլամներու միջեւ : «Բարե – միտ անձեր այժմ համոզուած են թէ մենք Ալժերիոյ լքման չարաչուք պատգամա – բերները չենք : Բայց եւ այնպէս, հարկ է ազդու ելք մը գտնել հասարակաց նպա – տակին հասնելու համար : Մեծ դժուա – րութիւններ կան, անհրաժեշտ է զանոնք քննել առանց կողմնակցութեան եւ առանց կիրքի, բացառիկ բարեկամեցողութեամբ : Երբ լիովին ուսումնասիրուած որոշում – ներ տրուին. հարկ է գործադրել ուզած – մարչն, չատ արագ եւ կորովալինդ » :

Պատերազմական նախարարն ալ, որ նոյնպէս Ալժերիա դացած էր, այն եզրա – կացութեան յանգած է թէ Ալժերիան հր – բասայլերէ աւելի ջորիներու կը կարօտի , զարկ տալու համար հողագործութեան :

•

ԱՐԱՖԵԻՄՐԱՅԼԵԱՆ յարաբերու – թիւնները նորէն լարուեցան : Գահիրէ հա – սաւ Սուրիոյ բանակին սպարապետը , տեսակցելու համար ընդհ. հրամանատա – րին հետ :

ԱՄԵՆԱՑՆ ՀԱՑՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՄԻԿՆՈՒԻՄԸ

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը , Վազգէն Ա., որ ուրբաթ իրիկուն դիչերած էր ե – կեղեցւոյ վարչութեան վարձած հիւրանո – ցին՝ Փլացա Աթենէի մէջ, չարաթ կէս օրէն մինչեւ իր մեկնումը զբաղեցաւ ընդունելութիւններով : Կարդով ներկայա –ցան եկեղեցւոյ վարչութեան եւ հոգա – բարձութեան անդամները, նախկին ռազ – միկներու ընկերակցութեան եւ զանազան Միութեանց ներկայացուցիչները , որոնք տեղեկութիւններ հաղորդեցին զբաղութիւն կացութեան մասին :

Կաթողիկոսը չարաթ դիչեր ժամը 9ին Փարիզէն մեկնեցաւ օդանաւով : Ղղէերթի համար օդակայան գացած էին վարչու – թեան եւ հոգաբարձութեան անդամները, եւ խումբ մը ծանօթ քաղաքացիներ : Ինչ – պէս գրած ենք արդէն ,իրեն կ'ընկերանա – յին պրոֆ. Ա. Առաքելեան, Վարդան եպ. Տէր Սահակեան, անձնական քարտուղա – րը՝ Հայկ Առաքելեան, դաւազանակիրը՝ Գարդեւ արեղայ, Փարիզի առաջնորդ Սե – բովբէ եպիսկ. եւ Արտակ վրդ. Մանուկ – եան :

ՓԱՅԼՈՒՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

Թերթը մամուլը գրուած տուեն, ոչ ե – կեղեցին, ոչ ալ խմբագրութիւնը հետա – պրը սասյած էին կաթողիկոսին ժաման – ման մասին : Օդանաւային վարչութիւնը ի պատասխան հարցումներու հաստատեց թէ օդանաւը Պէյրութ հասած է կիրակի առաւ. ժամը 11·45ին :

Մասնաւոր յանձնախումբ մը կազմուած էր Պէյրութի մէջ, Ամենայն Հայոց կա – թողիկոսին եւ իր չքախումբին ընդունե – լութեան համար : Մանրամասնութիւննե – րը յայտնուած :

— Պէյրութ հասած է երեսապէմի պատր. տեղապահը, եղիչէ արք. Տէր – տէրեան : Այսօր – վաղը կը սպասուի Գա – րեգին պատրիարքի ժամանումին : Այս առթիւ բացառիկ նիստի հրաւիրուած էր Պոլսոյ կեդր. վարչութիւնը : Պատրիար – քը մասնաւորապէս հրաւիրուած է էջ – միածնի կաթողիկոսին կողմէ :

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿԱՆ ԴԱՒ ՄԸ

«Ազդակ»ի մէջ կը կարդանք (10 փետր.) .

— Սոսյզ ազբիւրէ կը տեղեկանանք թէ Դամասկոսի կաթող. փոխանորդը Շա – տաբ եպիսկ. Գուշմանեան, չարաթ օր ազերսագրով մը եւ հայ եպիսկոպոսի մը հանդամանքով, անձամբ գիմած է Լիբա – նանի ներքին նախարարութեան եւ խնդ – րած է որ հրահանգուի արգիլել Փետր. 14ին, Անթիլիասի մէջ, կաթող. ընտրու – թեան օրակարգով գումարելի պատգա – մաւորական ժողովը :

Եպիսկոպոսը իր այդ խնդրանքը կը պատճառաբանէ այն «իրաւութեամբ» որ Սուրիոյ ներքին նախարարութիւնը ապօ – րինի հռչակած եւ լուծած է Գաւառ. Ժո – ղովը, հետեւաբար ապօրինի է նաեւ Պատգամ. Ժողովին Հալէպի Գաւառակա – նին անունով պատգամաւորներու մաս – նակցութիւնը :

Լիբանանի ներքին նախարարութիւնը, ազերսագիրը կը յղէ Ընդհ. Ապահովու – թեան տեսչութեան, հետեւեալ մակա – գրութեամբ, Փետր. 3 թուականով եւ 2705 թուահամարով .—

« Հաճեցէք խնդրարկուին (Շաւարշ եպիսկ.) հաղորդել, թէ այս նախարա – րութիւնը անհրաժեշտ իրաւասութիւննե – րը չունի Հայ. Եկեղեցւոյ ներքին գոր – ծերուն միջամտելու եւ թէ իր ներ – կ մխայն հանրային կարգապահութեան հսկել » :

Ուրախ ենք որ Լիբանանի ներքին նա – խարարը իրեն արժանի պատասխանը ու – ած է, յայտարարելով թէ ինք անդրա – ժեշտ իրաւասութիւնները չունի հայ հա – մայնքի եկեղեցական գործերուն մէջա – մտելու :

Հարց կուտանք նաեւ, թէ մեր անպար – կեշտ հակառակորդներուն համար մեծ դ ուրիչ միջոց, որ չկիրարկէին, իրենց ա – պօրինի ձեռնարկները իրականացնելու սին ակնկալութեամբ :

Հալէպէն կը հեռագրեն Ցուսաբերի (10 Փետրուար) .—

Գաւառ. ժողովի ապօրինութեան եւ կա – թող. ընտրութեան յետաձգման մասին չրջան ընող զրոյցները, ինչպէս նաեւ ամսկավար եւ «յառաջդիմական» թերթե – րու հրատարակած բոլոր լուրերը որեւէ հիմ չունին : Մեր 17 ներկայացուցիչները հրաւիրուած են Փետրուար 14ի համար եւ կը մեկնին վաղը : Մանրամասնութիւննե – րը նամակով :

ՅՈՅՑԵՐ ՇԱՆԶ ԷԼԻԶԷԻ ՎՐԱՑ

Ոստիկանութիւնը արգիլած էր բոլոր ցոյցերը, չարաթ եւ կիրակի օրերու հա – մար : Բայց եւ այնպէս կարգ մը անկար – գութիւններ պատահեցան, ինչպէս կը զրեն տեղական թերթերը :

Շաբաթ գիչեր աւելի քան հազար երի – տասարդներ յարձակեցան Մենդէս Ֆրան – սի թերթին՝ «Էքսփրէս»ի վրայ, եւ խոր – տակեցին գեռնայարկի պատուհաններուն ապակիները : Շատ մը ձակատներ ան – անքներ այն կատածն ունին թէ Մենդէս Ֆրանս եւ կի Մոլէ կը պատրաստուին լքե – լու Ալժերիան :

Նոյն օրը Քոնքորտի եւ Էթուալի կողմ – նակի փողոցներուն մէջ ալ ցուցարարները համախմբուած էին : Բազմութիւնը փոր – ձեց յառաջ խաղալ դէպի Անծանօթ Զին – ուորին դամբարանը, բայց ուժեղ գի – մադրութեան հանդիպեցաւ : Նախապէս ծրագրուած բայց արգիլուած ցոյցէն մէկ ժամ առաջ չորս հարիւր երիտասարդներ հաւաքուեցան Ցաղթական կամարին մօտ : Սակայն իրենց դիմացը կը սպասէին ստուարաթիւ ոստիկաններ եւ չրջուն պա – հակներ : Ցուցարարները կ'ազազակէին . — Ալժերիան Ֆրանսա է», «չենք ուղեր Մենդէս Ֆրանսը եւ կի Մոլէն» : Երբ կը փորձէին Ցաղթական կամարին մօտենալ , ոստիկանութիւնը դիւրաւ ետ մղեց : Զա – խակողմեան հոսանքներն ալ ցոյց մը սար – քած էին, նոյնպէս փոքրաթիւ մասնակ – ցողներով, որոնք «անկախ՝ Ֆաչականու – թիւնը» կ'ազազակէին : «Իմանիթէ» կը գրէ թէ համայնավարները եւ ընկերվա – րականները լաւ քայլ մը առին դէպի միացեալ գործունէութիւն, չարաթ եւ կիրակի :

ՓԱԽՍՏԱԿԱՆՆԵՐԸ ԿԸ ԷԽՕՍԻՆ

Մոսկուա չհնդալից անակնկալ մը սար – քած էր կիրակի օր : Անգլիոյ արտաքին գործերու նախարարութեան երկու պաշ – տօնատարները, Մըքլին եւ Պըրճես, որոնք անհետացած էին հինգ տարի առաջ, կի – րակի օր մէջտեղ ելան յանկարծ, մէկ մէկ ճառ խօսելու համար անթելին առջեւ : Ըսին թէ երկուքն ալ համայնավար էին իրենց զբօսական չրջանէն, բայց երբեք բոլշեւիկեան գործակալներ, ինչպէս կ'ը – սէ բրիտանական կառավարութիւնը իր հրատարակած Սպիտակ Տետրակով : Ցե – տոյ բացատրեցին թէ Մ. Միութիւն եկած էին աշխատելու համար ի խնդիր խաղա – ղութեան եւ Արեւելք – Արեւմուտք հա – մաձայնութեան :

Միջազգային մամուլը ուշադրու կը դանէ որ այս անակնկալը սարքուեցաւ բոլշեւիկեան կուսակցութեան 20րդ հա – մագումարին բացումէն չորս օր առաջ : (Համագումարը նիստի հրաւիրուած է այ –

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

Ք.

•

— Ինչո՞ւ ես այդպես ասում, Ռուբեն ջան, — հարցրեց Ռուբենի կինը, — ինչո՞ւ ես կարծում, որ ես քեզ չեմ սիրում։

Ռ. — Ես չեմ ասում, որ չես սիրում, միայն ասում եմ, որ ես քեզ ավելի եմ սիրում, քան դու ինձ։

Ինչպե՞ս կարող է կինը չսիրել ամուսնուն, որ այդքան սիրում է իրեն։ Ինչպե՞ս կարող է կինը չսիրել ամուսնուն, որ ամեն ինչ անում է նրա համար, որ ամեն ինչ զոհում է նրա համար

Ս. ՓԻՒԶԵԼԵԱՆ ՍԱՀԱՑՈՒՈՂ ՅՇՈՂՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՍԱՀՈՒՆՈՒԹԻՒՆ

Ի. ՍԱՀՈ

Ինչպէս ամէն տարուան մէջ, այս տարի ալ Ս. Փիւզելեան Սահակեան Վարժարանի աշակերտները ամառնային արձակուրդի առիթով ճամբորդութեան ելան։ Ուսուցչական կազմէն ուղեկցող էին տիկին Ա. Ղազարեան եւ պարոն Ա. Ղազարեան։

Ճամբորդութեան նպատակն էր այցելել Ս. Փիւզելեանի ծննդավայր Զէյթունի շրջակայ գիւղերը, ուր ուսումնական տարիներուն ապրած էր մեծ հայրենասէրը։ Ուսումնական այս ճամբորդութիւնը կազմակերպուած էր Ս. Փիւզելեան Սահակեան Վարժարանի Ուսումնական Խորհուրդին կողմէ։

Ուղեւորները Զէյթունէն անցան Գուրուճայ, Ֆըրնուզ, Ֆընտըճաղ, Ֆընտըճաղ Ալտը, Ֆընտըճաղ Ուստի

սր, երեքշաբթի, 14 փետր.)։ Անակնկալը մեւնոյն առեն կը զուգադիպի այն ամբաստանութեան որ կ'ըսէ թէ Մ.. Նահանգները օդապարիկներ կը թոցնէին, լրտեսութիւն կատարելու համար։ (Նոյնիսկ բաղաքացիը մըն ալ ուղղուած է Թուրքիոյ, ամբաստանելով թէ ամերիկեան օդանաւեր արձակուած են Երեւանի եւ Նախիջեւանի վրայ)։

Փախստական պիւանտէմներէն Մըքլին ըսաւ թէ իր կինը եւ զաւակները Մոսկուա եկած են, ինչպէս կ'ենթադրուէր Լոնտոնի մէջ։ Երկուքին զեկուցումը տեղի ունեցաւ հեռատեսիլին առջեւ։ Այս առթիւ մասնաւորապէս հրաւիրուած էին Ռէօյթըրի, «Սընտէյ Թայմզ»ի, Մոսկուայի հեռագրական գործակալութեան եւ կուսակցական պաշտօնաթերթին ներկայացուցիչները։ Մոսկուայի անթելը ամբողջութեամբ հաղորդեց յայտարարութիւնը։

Ուրիշ մանրամասնութիւններ յայտնուած չեն։ Արտգործոց նախկին Ատտալիոյ նախկին վարիչը, Վլատիմիր Փեթրով, որ մեկնած էր Մոսկուա վերադառնալ, անմիջապէս յայտարարութիւն մը հրատարակեց, պնդելով թէ Մըքլին եւ Պըրճըս գործակալներն էին Մոսկուայի Ապահովութեան նախարարութեան եւ ճիշդ ատոր համար ալ այս վերջինը զգաստութիւն կազմակերպեց անոնց փախուստը, երբ անգլիական կառավարութիւնը երեւան հանեց սարքուած դաւը։

ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԽՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Զօր. Ֆրանքոյի կառավարութիւնը ամենախիստ միջոցներ ձեռք առաւ, իբրեւ հետեւանք վերջին խռովութեանց։ Նախ՝ երեք ամսուան համար ջնջեց այն օրինականացումները որ կը սահմանափակեն ոստիկանութեան իրաւասութիւնները եւ կ'արգիլեն վարչական բռնաւարկութիւնը։ Ձերբակալուեցան յիսուն ուսանողներ, իսկ Ֆրանքոյի մասնաւոր փաղանգին անդամներէն եօթը բարձրաստիճան անդամներ ձերբակալուելով աքսորուեցան։ Մարտիի համալսարանն ալ փակուեցաւ։ Պաշտօնական զեկոյցը կ'ըսէ թէ կառավարութիւնը ամենայն խստութեամբ պիտի գործադրէ օրէնքը անոնց դէմ որ, ուղղակի կամ անուղղակի փորձած են կամ կը փորձեն խանգարել բարեկարգութիւնը եւ Սպանիացիներու միութիւնը։

ՉԻՒՆ – ՉՄԵՌ

Ցուրտը քիչ մը մեղմացած էր Փարիզի մէջ, պիչերը ձիւն տեղացած ըլլալով։ Բայց նոյն սաստկութեամբ կը շարունակուի զաւառի մէջ։ Աղջի օր ջերմաչափը զերոյէն վար 17 կը ցուցնէր Մարսէյլի մէջ։ Առատ ձիւն տեղացած է Միջերկրականի ափերուն վրայ, սկսելով Նեսէն։ Կացութիւնը չատ աւելի ծանր է ուրիշ եւրոպական երկիրներու մէջ։ Արեւմտեան Գերմանիայէն 36 ամերիկեան օդանաւեր ուղեւիք փոխադրեցին Իտալիա, բաշխելու համար հաղորդակցութենէ զրկուած վայրերու մէջ։ Օդանաւերը 10·500 վեր – մակ եւ 60·000 տուի ուղեւիք տարած են (մէկ օրուան պաշար 60·000 բնակիչներու համար), դէպի Հռոմ, Նափոլի եւ Սիկիլիա։

Ամբողջ Եւրոպայի մէջ ցուրտէն մեռած են 292 հոգի։

Պոլսոյ թերթերը կը գրեն թէ եօթեայ ձիւնամրրիկը ահռելին աղէտ մը դարձաւ քաղաքին մէջ, փետր. 8ին։ Թաղէ թաղ, տունէ տուն երթեւեկը տանջանք մը դարձաւ։ Ուռեստի գիները ժամէ ժամ կը բարձրանան։ Ելեկտրական հոսանքը ամէն օր 10–15 անգամ կը կտրի։ Կառախմբերը եւ հաւերը չեն կրնար բանիլ։ Ջուրը եւ կաղը ամէն ը կը կտրին։ Դպրոցները փակուած են։ Գայլեր իջած են Պէյքոզի անտառը։ Շատ աւելի ծանր է դաւառի վիճակը։ Էրզրումի մէջ կայծակը եւ որոտումները ահռելապէս մատնած են ժողովուրդը։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՊՈԼՍԷՆ կը հեռագրեն թէ Սեպտ. 6ի դէպքերուն առթիւ ձերբակալուած ամբաստանեալներուն դատը սկսաւ երէկ։ Ամբաստանեալներուն մէջ կը գտնուին երկու լրագրողները և «Կիպրոսը Թուրք է» կոմիտէին անդամներէն 15 հոգի։

ԿԻՊՐՈՍԻ Նիկոսիա քաղաքին մէջ երկու անգլիացի զինուորներ սպանուեցան։ Երրորդ մըն ալ ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

ՄԱՐՈՒԻ Սուլթանը Փարիզ հասաւ եւ երէկ, բանակցելու համար կառավարութեան հետ, անկախութեան մասին։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ Ֆր. Կ. Խաչի Իթալիէ մասնաճիւղին, այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 4ին

32, Rue Danton, Kremlin-Bicêtre

Փարիզահայ ծանօթ դերասանները կը ներկայացնեն՝

«ԱՇԽԱՐՀԻ ԴԱՏԱՍՏԱՆԸ»

Կը մասնակցին՝ Ն. ՊՇՏԻԿԵԱՆ, Ս. ՍՈՒՐԻՆԵԱՆ եւ Ա. ԴՄԻԹԵԱՆ, ինչպէս նաեւ ուրիշ կարող ուժեր։

Մուտք 150 ֆրանք։

Հաղորդակցութեան միջոց.— Փորթ տ'Իթալիէն առնել 47 եւ 125 թիւ օթոպիւսները եւ իջնել ռիւ տը լա Քոնվանսիոն ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Կիրակի, 19 փետր., հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Քրատոյի մայր եկեղեցիին մէջ, հանգուցեալ

ԷՐՄՈՆԻԱ ՀՐԱԶԵԱՆԻ

(Ծնեալ Զարուհեան)

մահուան տարելիցին առթիւ։

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական հաւաքոյթը այս չորեքշաբթի ժամը 9ին, Քաֆէ Քատէի սրահը։

Երիտասարդ ճարտարապետ ԴԱՒԻԹ ԵԱՆ պիտի ներկայացնէ գունաւոր ժապաւէն մը, կաթող. օծում, միռոնօրհնութիւն եւ կարեւոր նկարներ։

Պիտի ունկնդրուի նաեւ Ամենայն Հայոց Վեհ. կաթողիկոսին քարոզը Փարիզի եկեղեցւոյն մէջ ձայնագրուած։

Տէր եւ Տիկին Կարապետ Բազոսեան եւ զաւակները Յակոբ եւ Արթոյ Բազոսեան, Պ. Խաչման Փալազեան եւ զաւակը Օր. Ալիս Փալազեան, Տէր եւ Տիկին Յովհաննէս Գըրըգեան եւ զաւակները Օր. Սօնա եւ Սեզա Զըրդճեան, Տէր եւ Տիկին Արմենակ Սիմիթեան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Մինաս Ագնաւուրեան եւ զաւակները, եւ ընտանեկան բոլոր պարագաները խորին ցաւով կը ծանուցանեն իրենց զոդանչին, մօր, եւ մեծ մօր՝

ԱՑՐԻ ՏԻԿԻՆ ՀՆԱԶԱՆԴ ՏԻՐՈՒՀԵԱՆԻ

(Ծնեալ Բարթոյեան)

մահը (Չէնկիլէրցի, 86 տարեկան)։

Ցուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այսօր երեքշաբթի, կէս օրէ վերջը ժամը 3·30ին, Ալֆորվիլի Հայոց եկեղեցին եւ մարմինը պիտի փոխադրուի տեղւոյն թաղումը։

Կը խնդրուի փոխան ծաղկեպսակի նուէրներ ընել բարեսիրական հաստատութեանց։

Այս տխուր առթիւ Տէր եւ Տիկին Կարապետ Բազոսեան երկու հազար ֆրանք կը նուիրեն Ֆ. Կ. Խաչի Ալֆորվիլի մասնաճիւղին միջոցաւ օգտախնամութեան կայանին, հազար ֆրանք ալ «Ցառաջ»ի բարերատճման։

Պ. Օհանիկ Հայրապետեան, Պ. Յակոբ Հայրապետեան, Տէր եւ Տիկին Օհանէս եւ Մաղիկ Քէլէչեան, Օր. Ագնիւ Հայրապետեան, Տիկին Հռիփսիմէ Զաւուշեան, Տէր եւ Տիկին Մանուկ Հայրապետեան, Տէր եւ Տիկին Ալպեռ Տըլալեան, Օր. Սրբուհի Հայրապետեան, Տէր եւ Տիկին Յարութիւն Հայրապետեան, ինչպէս նաեւ Խաչիկ, Յարութիւն եւ Գրիգոր Հայրապետեան, Մարկոսեան, Փափազեան, Պօղոս Մինասեան (Հայաստան) ընտանիքները խորին ցաւով կը ծանուցանեն իրենց կնոջ, մօր, զաւկին, հարսին, հօրաքրոջ, մօրաքրոջ եւ ազգականին

ՏԻԿԻՆ ՄԱՐԻԱՄ ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆԻ

(Ծնեալ Զաւուշեան, Սըվազ)

մահը որ տեղի ունեցաւ Փետր. 10ին։

Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այսօր երեքշաբթի, ժամը 10·30ին։ Հանգուցեալ Քրեմլէն Պիսկէթի վերեզմանատան դրան առջեւ։

Մասնաւոր մահագդ չստացողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել։

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻ ՕՐԸ ԱՒՆՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

Ավնուվիլի Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի օրը պիտի տօնուի թատերական ցերեկոյթ պարահանդէսով, մարտ 11 կիրակի Սալ Կամմանի մէջ։

Մեծ պատրաստութեամբ պիտի ներկայացուի Գրիգոր Վահանի «Երկու ճամբայ» թատերախաղը, երեք արար, մասնակցութեամբ մասնաճիւղին լաւագոյն ուժերուն։ Ցետոյ պարահանդէս համբաւաւոր նուագախումբով։

Մանրամասնութիւնները յառաջիկային։

Զերմապէս կը խնդրուի բոլոր մասնաճիւղերէն եւ կազմակերպութիւններ նկատի ունենալ սոյն թուականը։

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ԴԱՐ ՄԸ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Գրեց ՄԻՆԱՍ ԹԷՕԼԷՕԼԵԱՆ

Տպ. «Ցուսաբեր» 1955, Գահիրէ։

Գին թղթակազմ 1000 ֆրանք։

Դիմել «Ցառաջ»ի, եւ գրատուներ Հրանտ Սամուէլ եւ Պարսամեան։

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Վիէնի Հայ Կամաւորներու եւ Մարտիկներու Միութիւնը կը կազմակերպէ յառաջիկայ Ապրիլ 15ին Ապրիլ 11–24ի համազգային սգաժողովը։

ԿՈՒԶՈՒԻՆ

Զեռնարկուներ (անդրվրնէօր) ֆոն – ֆէֆսիոն ժիլէի համար։

ROIZIN

67 Rue Caumartin, TRI 67-66

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Սխալմամբ կը փնտռուի սեւնակ մը, խոհանոցով, ամուսնացած զոյգի մը համար, կահաւորուած կամ ոչ։

Դիմել «Ցառաջ»ի վարչութեան։

ԱԼԻՍ ԱՐԱՔՍԻ ՈՒՍՏՈՒԼԻԿԵԱՆ
Mr. Pierre CHAKHOFF
Ամուսնացած

Կնքահայրութեամբ ընկեր Հ. Ոսկանեան։

Ալֆորվիլ, 4 փետր. Մկրտեան Վալիկէօրի

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՇԱՒԻԼԻ Հ. Յ. Դ. «Արտութեան» խումբի ընկերական ժողովը այս չաբաթ, ժամը 21ին, ընկ. Թորոս Սարեանի բնակարանը։

ԱՂԲԻՒՐ ՍԵՐՈԲ Եօթնեղբայրեան խումբի ժողովը այս չաբաթ ժամը 21ին, ծանօթ հաւաքատեղին։

Ֆր. Կ. ԽԱՉԻ Պանիէօ–Քաչանի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այս չաբաթ ժամը 20,30ին, Տիկ. Հէքիմեանի բնակարանը։ Պատգամաւորուհիներու ընտրութիւն։

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. «Ռոստոմ» խումբի ժողովը այս չաբաթ իրիկուն, Փլաս ու Ֆէթ, սովորական հաւաքատեղին։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ Միութեան հերթական գաղափարախօսութիւնը այս ուրբաթ, ժամը 21–ին, Ազգ. տան մէջ։ Դասախօս ԲԺԻՇԿ Վ.ԱՀՐԱՄ, նիւթը՝

Quelques fonctions Sanguines

Մուտքը ազատ է։

Ֆր. Կ. ԽԱՉԻ Պանիէօ–Քաչանի մասնաճիւղը չնորհակալութեամբ ստացած է 1000 Ֆր. Տէր եւ Տիկին Մխեհանեանէ, իրենց ազգական՝ Օր. Հերմինէի նշանախօսութեան առթիւ։

Պ. Մկրտիչ Ամիրայեան, Այրի Տիկին Ծիծած Սրապեան, Օր. Հրանուշ Սրապեան, Պ. Հրայր Սրապեան, Տէր եւ Տիկ. Գաբրիէլ Լազեան եւ զաւակը, Յարութիւնեան (Ռուպաթ), Տիկին Աժդէլ Քէհեայեան (Նիւ Եորք), եւ Ամիրայեան ընտանիքը (Ֆիլիպէ) խոր ցաւով կը ծանուցանեն իրենց կնոջ, զաւկին, քրոջ եւ ազգականին

ՄԻՀՐԱՆՈՑՇ ԱՄԻՐԱՅԵԱՆԻ

(Ծնեալ Սրապեան, երգնկա, 1910ին)

զոհնալէտ մահը որ տեղի ունեցաւ չաբաթ վիշեր, յետ վերաբուժական գործողութեան մը։

Ցուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այս չորեքշաբթի ժամը 14ին, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցին, ուրկէ մարմինը պիտի փոխադրուի Թիէի գերեզմանատունը։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ՍԱՄՈՒԷԼ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ, 26 ՓԵՏՐ. ԺԱՄԸ ՃԻՇ 15·30ԻՆ

Կը ներկայացուին՝

Ա. մաս.— կենդանի պատկեր ոսկեդարեան բարքերով Վարդանանց պատերազմէն։

Բ. Մաս.— Փիէրքա Ներայի կոմիկը, ընտանեկան յուզիչ տուամ 2 արար։

Գ. Մաս.— Բարեկենդանի վերջին իրիկունը, ծիծաղաշարժ դաւեչա 1 արար։

26, Rue Troyon, Sèvres

SECHE CHEVEUX

Moteur à induction

sans parasite

ԳԻՆ՝ 5500 ՖՐԱՆՔ

Դիմեցէք ձեր ելեմտրագէտին

կամ

Appareillage Elecro-Mécanique

14, Rue Rochambeau, Paris (9)

Գաւառ կը զրկուի

Contre remboursement

CHARBON
richesse nationale

EMPRUNT
5½% 1956

émission limitée,
clôture sans préavis

CHARBONNAGES DE FRANCE

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris(9e)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ՀԱՅԱՆՈՒՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 15 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

MERCREDI 15 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7904 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3315

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԹՈՒՔԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

●

Պոլսոյ վերջին թղթաբերով հասած թերթերը եւ ուրիշ տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ հետզհետէ կը ծանրանայ թրքական տագնապը, քաղաքական թէ տնտեսական տեսակէտով :

Ամերիկեան թերթերն անդամ սկսած են չափաւորութեան եւ տնտեսապիտութեան խրատներ տալ իրենց պաշտպանեալին : Եւ կը սպասեն որ Անդարա կարգի դնէ իր տեարկները , որպէս զի կարենան որս – չել թէ կ'արժէ 300 միլիոն տոլարի վարկ մը եւս բանալ :

Այզընհաուըրի տնտեսական խորհրդա – կանը, Քլարենս Բէնտալ, իր երկերը վե – րադարձաւ, առանց որեւէ յանձնառու – թիւն առանձնելու :

Մեկնած օրը լրագրական ասուլիս մըն ալ սարքած էր, բայց առաջին վայրկեա – նէն իսկ «արկղելու գործի» հռչակեց վար – կերու խնդիրը : Ուրիշ խօսքով, պարզա – պէս մերժեց որեւէ պատասխան տալ այդ մասին եղած հարցումներու :

Տագնապին ծանրութիւնը չատ աւելի բացորոշ կ'երեւայ բուն իսկ Անդարայի Ազգ. ժողովին մէջ եղած վիճաբանու – թիւններէն եւ հրապարակային արտայայ – տութիւններէն :

Գլխաւոր ընդդիմադիրը, « Հալք», որ եւ է առիթ չի փախցներ , հարուածելու համար կառավարական կուսակցութիւնը :

Փետր. 10ին նորէն փոթորիկ մը պայ – թեցաւ Ազգ. ժողովին մէջ :

Ընդդիմադիր երեսփոխան մը կը հար – ցնէր թէ քննութիւն բացուա՞ծ է արտա – քին նախարար Ֆուատ Քէօփրիւլիւի դէմ, որ իբրեւ համայնավար ամբաստանած էր Հալքը :

Վարչապետը, Ատնան Մենտերէս, նախ պատասխանեց թէ բոլորովին համամիտ է նախարարին :

Երբ հարցապնդումը աստակացաւ , բա – ցատրեց թէ մեղադրանքը ամբողջ Հալքի չի վերաբերիր , այլ «խումբ մը հրձիգնե – րու եւ զրդռիչներու » :

Իսկ երբ ամերիկեան վարկի խնդիրը կր յուզուէր , վարչապետը ջղագրգռուելով բացագանչեց .

— Ազգային միութենէն ի՞նչ գոռուցիք : Օտարներուն կ'ըսէք .— «Ի սէր Աստու – ծոյ, դրամ մի տաք» : Դեռ ի՞նչման ար – գելք պիտի հանդիսանաք ազգին բարո – րութեան : Ա՛լ կը բաւէ այս ազգին ձեր ձեռքէն քաշածը ...

Ատնան Մենտերէս զայրացած էր նաեւ անոր համար որ Հալքի ընդհ. քարտու – ղարը մասնաւոր տեսակցութիւն մը ունե – ցած էր Այզընհաուըրի խորհրդականին հետ, բայց կը մերժէր բացատրութիւն տալ :

Վարչապետը փորձեց համոզել թէ « Թուրքիան ամերիկեան օժանդակութեան կը կարօտի, բայց Ամերիկան ալ Թուր – քիոյ կը կարօտի » :

— « **Եթէ ամերիկեան օժանդակութիւնը** չըլլար, թրքական բանակը ներկայ վիճա – կին չէր հասներ : Ընդդիմադիրները ծու – դակ մը կը լարեն ամէն օտարականի : **«Ալ, սա դրամը չտրուի», կ'ըսեն : Եթէ** Ամերիկան դրամ տայ, ձեր մի՞սը պիտի մտնէ ...

Միջանկեալ, հարցապնդող երեսփոխա – նը յայտարարեց թէ ամերիկեան օժան – դակութիւնը «բեռ մը պիտի ըլլայ Թուրք ազգին համար եւ թէ ընդդիմադիրները երբեք համամիտ չեն ատոր » :

Այս վիճաբանութենէն առաջ, Անդարա հասած էր Մոսկուայի կուսակցական պաշտօնաթերթը, «Փրաւտա», որ մաս – նաւոր խմբագրական մը հրատարակած էր փետր. 7ին եւ կ'առաջարկէր վերահաս – տատել Թուրքիա-Խորհրդային երբեմնի սիրալիր բարեկամութիւնը :

Կ'արժէ առանձին խօսիլ այդ մասին :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՄՈՍԿՈՒԱ Կ'ԱԶԴԱՐԱՐԷ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ Յ.— «ՎՏԱՆԳԱՒՈՐ Է ՁՕՐՔ ՂՐԿԵԼ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔ»

●

Ե. Միութեան արտաքին գործերու նա – խարարութիւնը փետր. 13ին յայտարա – րութիւն մը հրատարակեց որ կ'ըսէ թէ անդլեւամերիկեան զօրք ղրկել Միջին Ա – րեւելք, ինչպէս նախատեսուած է Իսլա – Այզընհաուըր խորհրդակցութեան առեն , պիտի նշանակէ բռնաբարել Ազգ.ժողովին ուխտը : Յայտարարութիւ – նը կը բացատրէ թէ օտար զօրք ղրկել Մօտաւոր եւ Միջին Արեւելք, առանց չա – հակից պետութեանց համաձայնութեան եւ առանց Ապահովութեան Խորհուրդին վաւերացման , պիտի նշանակէ բռնօրէն բռնաբարել չարք մը երկիրներու պետա – կան ղեկավարութիւնը : «Այդպիսի դէպ – ծողութիւն մը յայտնապէս պիտի հակասէ խաղաղութեան զօրացման շահերուն : Պի – տի դառնայ պատճառ վտանգաւոր ընդ – հարումներու որոնք աւելի պիտի զժուա – րացնեն այդ շրջանին երկիրներու միջեւ ծագած վիճելի խնդիրներու կարգադրու – թիւնը : Ե. Միութեան արտաքին գործե – րու նախարարութիւնը 1955 Ապրիլ 16ի յայտարարութեամբ՝ Մօտաւոր եւ Միջին Արեւելքի ապահովութեան մասին՝ կը յայտնէր թէ Ե. Միութիւնը՝ չի կրնար անտարբեր մնալ այդ շրջանին մէջ տեղ – ծուելիք կացութեան հանդէպ, քանի որ այդ կացութիւնը ուղղակի կապ ունի իր ապահովութեան հետ : Ե. Միութեան ար – տաքին գործերու նախարարութիւնը ան – հրաժեշտ կը դտնէ դարձեալ յայտարարել թէ որեւէ արարք որ կրնայ բարդութիւն – ներ առեղծել Մօտաւոր եւ Միջին Արեւել – քի մէջ եւ սաստկացնել յարաբերութեանց լարումը այդ շրջանին մէջ՝ չի կրնար օրի – նաւոր հողեր չպատճառել խորհրդային կառավարութեան : Միացեալ Ազգերու կազմակերպութիւնը չի կրնար անտար – բեր մնալ այն արարքներուն հանդէպ որ կրնան վնասել Մօտաւոր եւ Միջին Արե – ւելքի երկիրներուն ապահովութեան եւ խաղաղութեան պահ – պանումը այդ շրջանին մէջ »:

Յայտարարութիւնը չատ երկար է : Մենք միայն հիմնական մասերը հրատա – րակեցինք : Մոսկուա միեւնոյն առեն դի – տել կուտայ թէ Այզընհաուըր եւ Իսլն ի – րենց խորհրդակցութեան առեն յիշելով 1950 Մայիս 25ի երբեմնի յայտարարու – թիւնը, կ'ուզեն Ֆրանսան ալ քաշել Անգ – լիոյ եւ Մ. Նահանգներուն ծրագրած գործողութեանց մէջ :

Յայտարարութեան ուրիշ մէկ հատուա – ծը կ'ըսէ թէ առաջին անդամ չէ որ փոր – ձեր կը կատարուին Միջին Արեւելքի պարտադրելու համար կամքը «կարգ մը օտար շրջանակներու որոնց շահերը չեն համապատասխաներ աշխարհի այդ մա – սին ժողովուրդներու ազգային տենչե – րուն : Միջին Արեւելքի ժողովուրդները կապ մը կը տեսնեն արեւմտեան պետու – թեանց գործունէութեան եւ քարիւղի մե – նաշնորհներու յուսահատական ճիգերուն միջեւ, միայն յօդուտ իրենց շահադոր – ծելու համար աշխարհի այդ մասին ատոր – երկրեայ հարստութիւնները : 1950ի եր – բեակ յայտարարութիւնը արաբական եր – կիրներուն կոդմէ կը համարուի ոտքմա – խաղ մը՝ ազդեցութեան շրջանակներու բաժնելու համար Միջին Արեւելքը : Պատ – տաւոի դաշինքը, զոր Արաբները «ժողո – վուրդներու բանտ» յորջորջեցին , կը հա – մապատասխանէ խնամով մշակուած գին – ուորական ծրագիրներու : Իրենց նախա – տեսած միջոցները արդարացնելու համար արեւմտեան շրջանակները կը ջանան հա – մոզել թէ խորհրդային համբակցութեան եւ ոչ թէ իրենց ձեռնարկներն են որ կը ծան – րացնեն պատերազմի վտանգը աշխարհի այդ մասին մէջ : Բայց , չատ քիչեր կը հաւատան այդպիսի վերագրումներու ո – րոնք յայտնապէս կը հակասեն իրակա – նութեան » :

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ ՀԱՄԱՁԱՅՆ ԵՆ

Անգլիոյ երեսփ. ժողովին Բշ. օրուան նիստին մէջ, արտաքին նախարարը խը – օրէն քննադատեց Ե. Միութեան վերջին ձեռնարկը — անդլիացի երկու փախստա – կան դիւանագէտներուն չանգալից յայտ – նութիւնը Մոսկուայի անթելին առջեւ : Եւ չէշտեց .— «Եթէ խորհրդային իշխա – նութիւնները կ'ուզեն անվտահութիւն առեղծել եւ ճեղք մը բանալ Մեծն Բրի – տանիոյ եւ Մ. Նահանգներուն միջեւ, ճիշդ այս պահուն սարքելով Մըքլինի եւ Պըրճըսի ներկայացումը, պիտի չյաջո – ղին » :

Նախարարը ուրիշ բացատրութիւններ ալ տուաւ, ապացուցանելու համար թէ Ե. Միութիւնը անկեղծ չէ :

*Ցետոյ խօսք առաւ արտաքին նախարա – րը, Իսլն, յայտարարելով թէ Եւրոպայի մէջ Մեծն Բրիտանիա եւ Մ. Նահանգները կանոարելապէս համաձայն են որ Գերմա – նիոյ միացումը կատարուի ազատու – թեամբ, թէ երկու պետութիւնները հա – մաձայն են որ արեւմտեան Գերմանիան ալ, ինչպէս Արեւելեան միւս դաշնակից – ները, արդար բաժին մը ստանձնէ հաւա – քական պաշտպանութեան համար : Գալով Միջին Արեւելքի, Լոնտոն եւ Ուաշինկթըն համաձորհուրդ պիտի գործեն դիւրացնե – լու եւ երաշխաւորելու համար խաղաչէ – արար վէճին լուծումը : Մօտակութիւններ տեղի կ'ունենան Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Մ. Նահանգներուն միջեւ, հաւաքական ձեռնարկ մը կատարելու համար, նախա – յարձակման մը պարագային , բայց երե – քեն ալ նկատած չունին կանխարգել միջոց – ներ : Բրիտանական կառավարութիւնը կ'ընդունի թէ Եգիպտոսի վարչապետը՝ պնդ. կամալ Նասը արաբական աշխարհին դլխաւոր դէմքն է : Եւ վերջապէս , Մեծն Բրիտանիա պիտի շեշտ պատասխանի դաշին – քը, միայն թէ առ կեցցէզայնատարածելու ծրագրէն : Աւանդ պատրանքներ անուցա – նելու դաշինքին պինուորական արժէքի մասին, Անգլիա կ'ուզէ զայն զօրացնել տնտեսական պետի վրայ : Այզընհաուըր հաւատած է որ Պաղտատի դաշինքը այ – սուհետեւ ծառայէ իբրեւ միջոց ամերիկ – եան օգնութիւն ընդայելու անոր անդամ – ներուն :

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐԸ

●

ԱԼԺԵՐԻԱ, ՄԱՐՈՔ ԵՒ ԹՈՒՆՈՒԶ .— ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ ՕՐԻՆԲԻՆԵՐ ,— ԵՐԵՔ ՇԱ. – ԲԱՑ ՎՃԱՐՈՎԻ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴ ԵՒ ՈՒՐԻՇ ԲԱՐԻՈՒԹՈՒՄՆԵՐ

Ինչպէս պրած էինք, Մարոքի Սուլթա – նը Փարիզ հասաւ առջի օր : Բանակցու – թիւնները պիտի սկսին այսօր , Էլիզէի պալատին մէջ : Վարչապետը, որ օդա – կայան զացած էր Սուլթանը դիմաւորելու համար, երկկ ճաշի հրաւիրեց զայն : Բանակցութեանց առեն, Մարոքի անկա – խութեան ճանաչման հետ պիտի ճշդուին երկու պետութեանց յարաբերութիւննե – րը, նոր դաշնագիրը մը մը կնքելու հա – մար :

Ալժերիոյ մասին վարչապետը յայտա – րարութիւն մը պիտի ընէ վաղը, հինգ – շաբթի, Ազգ. ժողովին առջեւ : Կառավա – րութիւնը կը քննէ Թունուզի խնդիրն ալ, որու մասին տեղեկագիր մը բերած է իր ներկայացուցիչը :

Մարոքի կառավարութիւնը կ'ուզէ ա – մեկնելու համար : Ժողովին թուականն ու վայրը ձեզի պիտի հաղորդուի ժամանա – կին :

× *Մեր քաղած տեղեկութեանց համա – ձայն, ծրագրեալ ժողովի օրակարգին մէջ կան կուսակրօն եկեղեցականներու ա – մուսնութեան խնդիրը (զոր այժմէն կան – խահաս կը համարին շատեր) , Ծնունդի տօնին մէջ փոփոխութիւն մը կատարելու հարցը, եւ իրանեան թեմէն եղած դիմում մը պապկի եւ ամուսնական արարողու – թեանց մէջ կարգ մը փոփոխութիւններ մտցնելու մասին : Այս ժողովին մէջ պի – տի քննուին նաեւ եկեղեցական կարգա – պահութեան եւ կանոններու վերաբերեալ նիւթեր :*

Պիտի անդրադառնանք այս հարցին :

× *Փարիզի եկեղեցւոյ վարչութեան Բ. տեհնապետ Պ. Յակոբ Տէր Յակոբեան խնդրագիր մը ներկայացուցած է կաթո – ղիկոսին, ուր պարզելով Քրիստոսի Ծը – նունդը, անոր քրիստոնեաներէն անջատ – օրէն տօնելու անյարմարութիւնները , կը խնդրէ այնպիսի կարգադրութիւն մը ընել որ Ծնունդը բոլոր միւս եկեղեցիներուն հետ կատարուի Հայոց ալ կողմէ , իսկ Աստուածայայտնութեան եւ Ջրօրհնէքի արարողութիւնը միշտ պահել Յունուար վեցի : Պ. Տէր Յակոբեան անձամբ ալ տե – սակցելով Հայրապետին հետ, մանրա – մասն պարզած է այդ փոփոխութիւնը պարտադրող պատճառները :*

Ն. Ս. Օծութիւնը պատասխանած է թէ հարցին տեղեակ է, բայց թէ փափուկ խնդիր է փոխել Հայ. եկեղեցւոյ ծիսա – կան այդ աւանդութիւնը : Եւ սակայն խոստացած է զայն օրակարգի անցընել Երուսաղէմի եկեղեցական ժողովին մէջ :

× *Պոլսոյ պատրիարքը Անթիլիաս մեկ – նած է ընկերակցութեամբ կնգր. վարչու – թեան Ա. տեհնադպիր Պ. Կ. Աբրահամ – եանի եւ Պատրիարքարանի իրաւաչէտ խորհրդական Պ. Մ. Ապելեան :*

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

(Շար. 6-րդ էջից)

— Ճշմարիտ է, որ ձեր ամուսինը ձեզ ստիպել է ստորագրել այդ թղթերը, սպառնալով ձեզ ձերբակալել, եթե չստորագրեք:

— Ոտքերս, չորս ոտքերս, ձեր էլ ասած, ինչպես էլ ուզում եք, կնոջ մեջ մեկ կամք կա, որ ամուսնանալիս ամուսնացնում է նրան ամուսնու հետ: Ես էլ ամուսնացել եմ, ուրեմն ես էլ ենթարկվել եմ ամուսնուս կամքին: Ես ինձ համար ոչ մի կամք չունեմ, ոչ մի ցանկություն, ոչ մի ձգտում, ոչ մի ուզում, ոչ մի չուզում, ոչ մի սեր, ոչ մի ատելություն, ոչ մի վախ, ոչ մի հույս, ոչ մի հավատ, ոչ մի անհավատություն, ոչ մի զղջում, ոչ մի խղճմտանք, ոչ մի ամոթ, ոչ մի անամոթություն, ոչ մի ինքնասիրություն, ոչ մի ինքնամոռացություն, ոչ մի ինքնասպանություն, ոչ մի ինքնասպանության վախ, ոչ մի ինքնասպանության ցանկություն, ոչ մի ինքնասպանության հակում, ոչ մի ինքնասպանության հակակրություն, ոչ մի ինքնասպանության սիրահարություն, ոչ մի ինքնասպանության ատել

Ս. ԵՂԻԱԶԱՐՅԱՆ ՊԱՏՄՎԱԾՔԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՀԱՅԵՐԻ

Ա. ՍԱՍՆ

Յիսունական թուականներուն, երբ Մոսկուայի տպարանները սկսան հրատարակել Հայկական Սովետական Հանրագիտարանի առաջին հատորները, ես ուրախութեամբ ձեռք բերի անոնց մէկ օրինակը եւ սկսայ ուսումնասիրել զանոնք։ Ինչպէս ամէն մարդ, որ կը սիրէ իր հայրենիքը, ես ալ կը փափաքէի գիտնալ մեր հայրենիքի անցեալը, մեր նախնիներուն կեանքը, մեր ազգային մշակոյթի զարգացման ընթացքը։ Ուրախ էի, որ վերջապէս մեր ձեռքը կը գտնուէր մեր ազգային հանրագիտարանը, որ կրնար ինծի տալ ինչ որ կ՚ուզէի գիտնալ։ Բայց ուրախութիւնս շատ կարճ տեւեց։ Ես ինծի համար նոր հարցեր գտայ, որոնց պատասխանը չէի կրնար գտնել հատորներուն մէջ։ Ինչո՞ւ համար հայ ժողովուրդը, որ այնքան հին ազգ է, որ այնքան հարուստ անցեալ ունի, որ այնքան մեծ ներդրում ունեցած է համաշխարհային մշակոյթի գանձարանին մէջ, այսօր այնքան փոքր է։ Ինչո՞ւ համար «Մեծ Հայքի» տարածքին վրայ ապրող հայերուն թիւը այսօր կը հասնի միայն երեք միլիոնի, մինչ «Մեծ Հայքի» տարածքին վրայ ապրող հայերուն թիւը 4 միլիոնէն աւելի էր։ Ինչո՞ւ համար հայերը այսօր կը բնակին աշխարհի տարբեր երկիրներուն մէջ, ինչո՞ւ համար հայերը այսօր կը խօսին տարբեր լեզուներով։ Ինչո՞ւ համար հայերը այսօր կը դաւանին տարբեր կրօններ։ Ինչո՞ւ համար հայերը այսօր կը բնակին տարբեր պետութիւններու մէջ։ Ինչո՞ւ համար հայերը այսօր կը պատկանին տարբեր ազգերու։ Ինչո՞ւ համար հայերը այսօր կը պատկանին տարբեր մշակոյթներու։ Ինչո՞ւ համար հայերը այսօր կը պատկանին տարբեր քաղաքակրթութիւններու

թոռ մը ունենալ Ազգաժողովին մէջ : Տեղական թերթերը դիտել կուտան թէ այս խնդիրը միայն Ֆրանսայի կամքէն կախ – ուած չէ : Ֆրանսա կը յուսայ իրեն վերա– պահել անկախ Մարոքի արտաքին քաղա– քականութեան եւ պաշտպանութեան հո – ղը, բայց Մարոքցիները կ'ուզեն իրենց ազգային բանակը եւ դեսպաններն ունե – նալ :

× Աչխատանքի նախարարը շարք մը օրինագիծներ պատրաստած է, երեք շար– թուան վճարովի արձակուրդի դրութիւնը ընդհանրացնելու, աշխատավարձքի չրջա– նային տարբերութիւնները ջնջելու հա – մար : Առ այժմ միայն աւելցնելու նուազագոյն օրապահիկը : Վերերուն հա – մար ալ երեք միլիառ ֆրանքի յատկա – ձական վարկ մը պիտի առաջարկեն :

× Փուժառեան երեսփոխան մը եւս ա– պօրէն հոչակուեցաւ, որով իրենց թիւը կ'իջնէ 50ի : Իրեն յաջորդեց ընկերվարա– կան մը :

ՋԻՒՆ-ՋՄԵՌ

Մասնագէտներու գնահատմամբ համա – ձայն, ցուրտը նորէն պիտի սաստկանայ Փարիզի մէջ եւ ձիւն պիտի տեղայ : Ծանր լուրեր կը հասնին պատահէն : Զիւնը եւ սառը դժուարացուցած են երթեւեկը ամ– բողջ երկրին մէջ, սկսելով Փարիզէն : Հանրակառքերն անգամ դժուար կը բա – նին : Բազմաթիւ քաղաքացիներ հիւան – դանոց փոխադրուած են : Մահերն ալ յա– ճախացած են : Հարաւ. Ֆրանսան ամէ – նէն աւելի ազդուած է ձիւնէն եւ ցուր – տերէն : Նարնջածաղիկները եւ միմոզա – ները ոչնչացած են Միջերկրականի ափե– րուն վրայ, Նիսի, Քանի եւ ուրիշ քա – ղաքներու մէջ : Մարսէյլի հին նաւահան – գստին աւազաններէն մէկը սառած է : Զիւնամրրիկը մեծ վնասներ պատճառեց Վառի նահանգին մէջ : Միստրալը կը փչէր անսովոր ուժգնութեամբ, անկարելի դարձնելով երթեւեկը : Լուսաւ եւ ուրիշ գետեր մասամբ սառած են :

Կացութիւնը չատ ծանր է Իտալիոյ եւ Պալքանեան երկիրներուն մէջ : Եւրոպա– ւիոյ հարաւակողմը, նախկին Մակեդո – նիոյ մէջ ձիւնակոյտեր թաւալեցան եօթը լեռնային դիւղերու վրայ : Քանըլինը հոգի մեռան, 30 հոգի վիրաւորուեցան : Զոհե– րուն մէջ կը գտնուին միեւնոյն ընտանի– քին բոլոր անդամները :

Ամերիկան օգնաւերը կը չարունակեն ուտեստ եւ ծածկոցներ փոխադրել Իտա – լիոյ այն չրջաններուն որ հաղորդակցու – թիւնէ զրկուած են, ձիւներուն հետեւան– քով : Հոմի թերթերը կը գրեն թէ միայն մէկ չրջանի մէջ վեց հարիւր դիւղեր օգ– նութեան կը կարօտին : Հոմ քաղաքն ալ ձիւներէն պաչարուած էր չման երկու ժամ, բայց վեց հազար բանուորներ եւ մասնաւոր ջոկատ մը մաքրեցին ձիւները, չոգի արձակելով եւ ուրիշ միջոցներ գոր– ծածելով :

Երեք օրուան ընթացքին 85 հոգի մե – ռած են Ֆրանսայի մէջ : Հունձքերը վը – նասուած են, 30 միլիոն կենդինալ ցորեն վճացած է եւն. :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Ե. Մ Ի Ո Ի Թ Ե Ա Ն երկ. խոյզները կար – միր գլօշ պարզեցին ո. ուցեալ չրջանին մէջ, երկրամասի մը / այ որ անգլիական սեփականութիւն կը Գաճարուի :

Ի Ր Ո Ն Ց Ի հաստատութեան հանդուցեալ վարիչին դիակը գերեզմանէն հանուելով քննութեան ենթարկուեցաւ մասնագէտներու կողմէ, աւելի քան 10 տարի վերջը : Տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ բռնութեան հետ – քեր չեն գտած, բայց զննութիւնները պի– տի չարունակուին ութ օր եւս :

Ց Ո Ր Դ Ա Ն Ա Ն Ի թաղուհին աղջիկ պատկ մը ունեցաւ : Երեք օր խրախճանքներ պի– տի կատարուին, այս առթիւ :

Պ Ա Լ Ք Ա Ն Ե Ա Ն դիւանագիտութիւնը վտան – գուած է, կ'ըսէ «Լը Մոնտ»ի Աթէնքի թղ– թակիցը : Ցունաստան կ'ուզէ քաշուիլ, պահպան պատճառներով :

Մ Ո Ս Կ Ո Ի Ա Ց Ի Ն կը հեռագրեն թէ կուսակ – ցութեան 20րդ համագումարը բացուեցաւ երէկ, 14 Փետր. : Քաղաքական չրջանակ– ներու մէջ անձկութեամբ կը սպասեն ո – րոշումներուն : Օրուան նչանաբանն է — «Մենք պիտի յաղթենք անտեսական մըր – յակցութեան մէջ» :

Ա Ն Գ Լ Ի Ո Ց թագուհին եւ ամուսինը այ – ցելեցին Նիկերիոյ բորտոներու գաղութը, ուր կը բնակին 640 ախտաւորներ : Թագու– հին աղջիկ մը որդեգրեց, ամուսինն ալ՝ մանչ մը :

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ Ֆր. Կ. Խաչի Իթալիի մասնաճիւղին, այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 4ին

32, Rue Danton, Kremlin-Bicêtre

Փարիզահայ ծանօթ դերասանները կը ներկայացնեն՝

«Ա Շ Խ Ա Ր Հ Ի Դ Ա Տ Ա Ս Տ Ա Ն Ը»

կը մասնակցին՝ Ն. Պ Շ Տ Ի Կ Ե Ա Ն, Մ. Ս Ո Ի – Ր Ի Ն Ե Ա Ն եւ Ա. Գ Մ Խ Թ Ե Ա Ն, ինչպէս նաեւ ուրիչ կարող ուժեր :

Մուտք 150 ֆրանք :

Հաղորդակցութեան միջոց.— Փորթ ո'Իթալիէն առնել 47 եւ 125 թիւ օթո– պուսները եւ իջնել ռիւ տը լա Քոնվանսիոն

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական հաւաքոյթը այս չորեքչաբ– թի ժամը 9ին, Քաֆէ Քատէի սրահը :

Երիտասարդ ճարտարապետ Դ Ա Խ Ի Թ – Ե Ա Ն պիտի ներկայացնէ գունաւոր ժա– պատէն մը, կաթող. օծում, մխոնօրհ – նութիւն եւ կարեւոր նկարներ :

Պիտի ունկնդրուի նաեւ Ամենայն Հա– յոց Վեհ. կաթողիկոսին քարոզը Փարիզի եկեղեցւոյն մէջ ճայտնդրուած :

Մ Ա Ր Մ Ա Ն Ե Լ — Ֆ. Կ. Խ Ա Զ Ի Պուլ. Օտտա– լի վարչութիւնը չնորհակալութեամբ առացած է Արծիւ Մարզականէ 1000 Ֆր. ողբացեալ Սեդրակ Տէր Կարապետեանի մահուան առթիւ :

Պ, ՍՏԵՓԱՆ ԷԼՋԻԲԷԿԵԱՆ

Office International Des Assurances

82 Rue Lauriston, Paris 16e

Tél. Kle. 25-70

Aut. 84.37

Ամէն տեսակ **ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ**
գործեր ՄԱՍՆԱՒՈՐԱԲԱՐ մարմ– նական արկածներու

(Recours et Gestion)

առանց ո եւ է կանխավճարի :

ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ ՁՐԻԱԲԱՐ
ՊԱՐՋ ՀԵՌԱՁԱՅՆՈՎ

ՇՆՈՐՀԱԼԻՔ

Փարիզահայ Տիկնանց Մ ի ո ւ թ ե ա ն Ո ր – քանեակ մարմինը չնորհակալութեամբ առացած է Տիկին Մ. Թորգոմ Մեսրոպեա– նէ 5000Ֆր. իր եղբօր՝ Տիգրան Խան Զաի– րապեանի մահուան առթիւ (Թեհրան) : Նոյն առթիւ 5000 Ֆր. ալ՝ Օր. Տիրուհի Անդրանիկեանէ :

ՈՐԲԵՐՈՒ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄՆԻ (ՓՐԻԶԱՀԱՅ ՏԻԿ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ)

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՏԱՐԵԿԱՆ ԾՊՏԵԱԼ ՀԱՆԴԷՍԸ

Հինգշաբթի, 1 Մարտ, ժամը 16էն 20

CERCLE MILITAIRE, շքեղ սրահին մէջ

Մրցում ծպտեալ տարազներու

ԱՌԱՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամերիկեան Ազգային Խորհուրդը Ատլանտեան Ծովուն վրայ ինքնաթռիչքով Եւրոպա անցնելու առաջին փորձը ըրաւ : Ինքնաթռիչքը Նիւֆաունտլանտ կղզիէն մեկնեցաւ, բայց 1200 քմ. ճամբայ կտրելէ ետք, ստիպուեցաւ վայրէջք ընել ծովուն վրայ, ուր ենթարկուեցաւ մեծ վնասներու : Ինքնաթռիչքին 6 ուղեւորները փրկուեցան :

ՄԱՄՈՒԼԻ ՏԱԿ

ՀԱՅ — ԲՈՅԺ

ԺՈՂ. ԱՄՍՍԱԹԵՐԹ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

Խմբագիր՝ Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Տպագրութեան յանձնուած է Ցունուա– րի և Փետրուարի թիւը, 48 էջ : Փոստին կը յանձնուի ամսապլուխէն առաջ :

22րդ տարուան առթիւ, բաժանորդնե – րուն խնդրանքով՝ կը պատրաստուի իւ – րաքանչիւրին ընդհանուր հաչուեցոյցը, տեղեկացնելու համար թէ ո՛վ պարտք ունի, ո՛վ պարտք չունի

ՀԱՅ – ԲՈՅԺԸ այս նոր տարեշրջանին *պիտի շրկուի նախ անոնց որ սովոր են կանխիկ վճարելու : Դիւրացուցէք խմբա – գրին գործը՝ կանխիկ վճարելով : Քաջա– լերեցէք այս օգտակար ձեռնարկը՝ նոր բաժանորդներ գտնելով :*

Տարեկան բաժնեգինը 1000 ֆրանք : Արտասահմանի համար 1200 ֆրանք : Դի– մել Շ. Նարդունի,

32, Rue de Trévise, Paris (9)

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻ ՕՐԸ ԱՌՆՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

Առնուվիլի Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի օրը պիտի տօնուի Թատերական ցերեկոյթ պարահանդէսով, մասը 4 կիրակի Սալ Կալմանի մէջ :

Մեծ պատրաստութեամբ պիտի ներկա– յացուի Գրիգոր Վահանի «Երկու ճամբայ» Թատերախաղը, երեք արար, մասնակ – ցութեամբ մասնաճիւղին լաւագոյն ու – ժերուն : Ցետոյ պարահանդէս համբա – ւաւոր նուագախումբով :

Մանրամասնութիւնները յառաջիկային :

Ջերմապէս կը խնդրուի բոլոր մասնա – ճիւղերէն եւ կազմակերպութիւններ նկատի ունենալ սոյն թուականը :

R. L. D.

CHARBON
richesse nationale

EMPRUNT
5½% 1956

émission limitée.
clôture sans préavis

CHARBONNAGES DE FRANCE

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻ ՄԵԾ ՊԱՐԱՇԱՆԴԷՍ

Ընկերակցութեամբ

PAUL MAURIAT

ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԻ

18 Փետրուար, Շաբաթ — ժամը 22էն մինչեւ առաւօտ

VAMPING LES CATALANS

Նախաձեռնութեամբ

ՄՈՒՐԱՏ – ԻԼԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՆԱԽԿԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒ ՄԱՐԱԼԷՅԼԻ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Տոմսերու համար դիմել՝

Պ. Զաւէն Նահապետեան (տպարան)
36. Rue des Dominicaines, Tel. CO. 27-61

Պ. Ալեմ Շեհիկեան
Pharmacie Barrière, 1, Bd. d'Athènes Tél. CO. 33-80

Պ. Սուրէն Էքսէրճեան 40, Canebière, Marseille, Tél. CO. 30-88

Պ. Ա. Պիպէրեան (առամնաբոյժ) 8 Tr. du Tonkin Pont de Vivaux.

— Ց Ո Ւ Շ Ա Տ Ե Տ Ր —

Շ Ա Խ Ի Լ Ի Հ. Յ. Դ. «Արշալոյս» խում– բի ընկերական ժողովը այս չաբաթ, ժա– մը 21ին, ընկ. Թորոս Սարեանի բնակա – րանը :

Փ Ա Ր Ի Զ.— Հ. Յ. Դ. Աղբիւր Սե – բաստ Եօթնեղբայրեան խումբի ժո– ղովը այս չաբաթ ժամը 21ին, ծա– նօթ հաւաքատեղին :

Ֆր. Կ. Խ Ա Զ Ի Պանիէօ–Քաչանի մաս – նաճիւղի ընդհ. ժողովը այս չաբաթ ժա– մը 20,30ին, Տիկ. Հէքիմեանի բնակարա– նը : Պատգամաւորութիւններու ընտրութիւն :

Փ Ա Ր Ի Զ.— Հ. Յ. Դ. «Ռոստոմ» խում– բի ժողովը այս չաբաթ իրիկուն, Փլաս ած Ֆէթ, սովորական հաւաքատեղին :

Փ Ա Ր Ի Զ.—Հ. Յ. Դ. «Փոթորիկ» խում– բի ժողովի այս ուրբաթ ժամը 9ին, սովո– րական հաւաքատեղին :

Վ Ա Լ Ա Ն Ս.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկեր – ները այս կիրակի առաւօտ, ժամը 9ին, Ա.Հարոնեան սրահումը : Խիստ կարեւոր օ– րակարգ : Բոլորի ներկայութիւնը պար – տաւորիչ :

Բ Ժ Շ Կ Ա Կ Ա Ն Միութեան հերթական դա– սախօսութիւնը այս ուրբաթ, ժամը 21 – ին, Ազգ. տան մէջ : Դասախօս Բժիշկ Վ Ա Հ Ր Ա Մ, նիւթը՝

Quelques fonctions Sanguines

Մուտքը ազատ է :

Պ. Մելիք Ամիրյեան, Այրի Տիկին Մ իածան Սրապեան, Օր. Հրանուհ Սրապ– եան, Պ. Հրայր Սրապեան, Տէր եւ Տիկ. Գաբրիէլ Լազեան եւ զաւակը, Ցարու – թիւնեան (Ռոպաթ), Տիկին Անժել Քէչ– եայեան (Նիւ Եորք), եւ Ամիրյեան ըն – տանիքը (Ֆիլիպէ) խոր ցաւով կը ծանու– ցանեն իրենց կնոջ, զաւկին, քրոջ եւ ազ – գականին

Մ Ի Հ Ր Ա Ն Ո Ց Շ Ա Մ Ի Ր Ա Ց Ե Ա Ն

(Ծնեալ Սրապեան, Երզնկա, 1910ին)

դառնադէպ մահը որ տեղի ունեցաւ չա – բաթ գիշեր, յետ վիրաբուժական գործո – ղութեան մը :

Ցուղարկաւորութիւնը պիտի կատար – ուի այս չորեքչաբթի ժամը 14ին, Փարի– զի Ս. Ցովհ. Մկրտիչ եկեղեցին, ուրկէ մարմինը պիտի փոխադրուի Թիէի գե – րեզմանատունը :

Այրի Տիկին Թորոս Թորոսեան եւ զա– ւակները, Տէր եւ Տիկին Պօղոս Քէօսէեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Պետրոս Քէօսէեան, Պ. Մարզար Թորոսեան եւ ազ– գականները ցաւով կը ծանուցանեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ-հօր եւ ազգականին՝

Թ Ո Ր Ո Ս Թ Ո Ր Ո Ս Ե Ա Ն Ի

մահը որ տեղի ունեցաւ Փետր. 11ին, յետ երկարատեւ հիւանդութեան :

Փ Ո Խ Ա Ն Ծ Ա Ղ Կ Ե Պ Ա Տ Կ Ի

Տիկին Աննա Շահլամեան 1000 Ֆր. կը նուիրէ Փարիզի Հայկազեան վարժարանին Տիկին Հեղինէ Պագրեեանի (Ծնեալ Շահ– լամեան) կանգալի մահուան առթիւ :

Կ Ր Փ Ն Տ Ո Ւ Ի Ի.— Սարգիս Մեսրոպեանի տղան Համազասպ Մեսրոպեան, երջան – կայի բազաւիճ գիւղէն, կը փնտռէ հօրա– քոյրը՝ Մարիամ Մեսրոպեան : Լուր տալ Գէորգ Ցարութիւնեանի՝ 7 Ռիւ տը Լիէժ, Ալֆորվիլ :

Ն Կ Ա Տ Ի Ո Ւ Ն Ե Ն Ա Լ

Վիէնի Հայ Կամաւորներու եւ Մարտիկ– ներու Միութիւնը կը կազմակերպէ յա – ռաջիկայ Ապրիլ 15ին Ապրիլ 11–24ի հա– մազգային սգաւոնը :

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ՍԱՄՈՒԷԼ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ, 26 ՓԵՏՐ. ԺԱՄԸ ՁԻՇԴ 15·30ԻՆ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԻՆ՝

Ա. Մաս.— Կեդրոնի պատկեր ոսկէ – դարեան բարբառով Վարպետներէ պատե – րազմէն :

Բ. Մաս.— Փիէթրա Ներայի կոմսիկը, ընտանեկան յուզիչ տուամ 2 արար :

Գ. Մաս.— Բարեկեցդանի վերջին իրի– կունը, ծիծաղաչարժ զաւեչտ 1 արար :

26, Rue Troyon, Sèvres

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris(9e)

ՀԱՅՐԱՆԻՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 — Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 16 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

JEUDI 16 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7905 — 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3316

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

«Ա՛խ, ԻՆՉՈ՛Ւ ՀԵՌԱՑԱՐ...»

•

Երկու – երեք տարիէ ի վեր, Խ. Միութեան վարիչները եւ գրիչները զանազան միջոցներ կը փորձեն, վերահաստատելու համար այն գործակցութիւնը որ առաջ հանեց կիսակործան Թուրքիան :

Զեռնարկներ կատարուեցան ուղղակի թէ անուղղակի : Գրաւոր եւ բանաւոր :

Ի վերջոյ գործնական քայլ մը եւս առնուեցաւ, — 1953 Մայիս 30ին Մոսկուա պաշտօնապէս յայտարարեց թէ Հայաստան եւ Վրաստան հողային պահանջներ չունին Թուրքիայէն :

Մոսկուայէն արձակուած եղանակին ձայնակցեցաւ Երեւան, իր նախագահին՝ Պ. Առուչանեանի բերնով եւ նոյն բարեացակամ տրամադրութեամբ :

Անցեալ Նոյեմբերին, կեդր. կոմիտէին լեղուանի քարտուղարը, Ն. Խրուշչեւ, դիւանագիտական ընդունելութեան մը առթիւ մօտենալով Մոսկուայի Թուրք դեսպանին, ցաւ կը յայտնէր որ խզուեցաւ երբեմնի բարեկամութեան դաշինքը :

Երբ դեսպանը դիտել կուտար թէ պատահանատուն իրենք չեն, Խրուշչեւ կը խոստովանէր թէ իրենք ալ յանցաւոր են : Եւ կը փափաք. — Մեղաւոր է Բերիան :

Խրուշչեւ պաշտօնապէս ալ հաստատեց այս խոստովանութիւնը, անցեալ գեկտեմբերին, Գերագոյն Խորհուրդի Դ. նստաշրջանին մէջ :

Բացատրեց թէ երբ Թուրքիոյ վարիչները Մ. Բեմալ Աթաթիւրքը եւ Իսմէթին չեն, «մենք չատ լաւ յարաբերութիւններ ունէինք Թուրքիոյ հետ. բայց յետոյ մոռայլուեցան » :

Ապա կ'աւելցնէր.

— « Մենք չենք ասում թէ դա տեղի ունեցաւ միայն Թիւրքիայի մեղքով. մեր կողմից եւս թոյլ տրուեցին անտեղի յայտարարութիւններ, որոնք մոռայլեցին այդ յարաբերութիւնները » (*Սով. Հայաստան*, 31 Դեկտ. 1955) :

Դիտէք թէ ինչ է «անտեղի» յայտարարութիւնը, — պատահական ակնարկ մը՝ Կարս – Արտահանի մասին, յայդնելու համար Նեղուցներու պայմանագրին վերաքննութիւնը :

« Ա՛խ, ինչո՞ւ հեռացար, ինչո՞ւ մոռացար» ի այս կոչերուն Անդարա կը պատասխանէր կա՛մ երկդիմի խօսքեր արտասանելով եւ կամ սուտ-խենդ ձեւանալով :

Ինչպէս կ'երեւայ, Մոսկուա չէ յուսահատած տակաւին :

Կուսակցութեան պաշտօնաթերթը, « Փրաւտա », նոր հրաւէր մը կ'ուղղէր Փետր. 7ին, մասնաւոր գրութեամբ մը :

Թերթը այս առթիւ կը յիշէր Խրուշչեւի խոստովանութիւնը «անտեղի յայտարարութեանց » մասին :

Կ'արտայայտէր մասնաւորապէս այն կէտը ուր կեդր. կոմիտէին Ա. քարտուղարը կ'ըսէր թէ յետոյ երկնք միջոցներ ձեռք առին բարեկամական յարաբերութիւններ հաստատելու համար. «բայց Թուրք պետական գործիչների կողմից, դժբախտաբար, մենք պատասխան միջոցառումներ չունենք » :

Ցետոյ մանրամասնօրէն կը բացատրէր.— « Երրորդ ուժ մը ,որ թշնամի է թէ Թուրքիոյ եւ թէ Խ. Միութեան, արդէն կը հանդիսանայ Թուրքեւխորհրդային յարաբերութեանց բարելաւման » :

Պաշտօնաթերթը տնտեսական օգնութիւն ալ կը խոստանայ, որպէսզի Թուրքիա հրաժարի Ամերիկացիներու գրամական նպաստէն :

Ապա, չարք մը մեղրածոր խորհրդատուներէ վերջ, կը սպառէ Թուրքիոյ պատասխանին :

Ինչ կ'ուզէք որ պատասխանեն Թուրքերը, այսքան չվանալէ, Խ. Միութեան եւ Արեւմուտքի առատաձեռն չնորհներով յղփանալէ առաջ :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԲՈԼՇԵՒԻԿԵԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ

•

ԽՐՈՒՇՉԵՒ ՀԱՄԱԿԵՑՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՔԱՐՈԶԷ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ԱՆԽՈՒՍԱՓԵԼԻ ՉԷ.— ԴՐԱՄԱՏԻՐՈՒԹԻՒՆԸ ՆՈՐ ՑՆՑՈՒՄՆԵՐ ՊԻՏԻ ԿՐ�է.— Խ. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ ԿՈՒԶԷ.— ՆՈՐ ԱՌԱՋԱՐԿ — ՆԵՐ.— ԲԱՑԱ ԵՒ ԱՑՆՊԷՍ ՉԱՐԿ ՏԱԼ ԾԱՆՐ ՀԱՐՏԱՐԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ

Երեքշաբթի օր բացուեցաւ Խ. Միութեան կուսակցական 20րդ համագումարը, մասնակցութեամբ 1600 պատգամաւորներու : Առաջին համագումարն է այս, Սթալինի մահէն ի վեր : Բացման խօսքէն եւք, որ չատ կարճ տեւեց, մանրամասն տեղեկագիր մը կարդաց կեդր. կոմիտէին Ա. քարտուղարը, Խրուշչեւ, որուն չուր – ը նստած էին կառավարութեան եւ կուսակցութեան գլխաւոր անդամները : Ա՛յ կողմը՝ մառեչալ Բուլկանին, Մալենկով եւ Սուսլով, ձախ կողմը՝ Վորոշիլով, Միկոյեան, Մոլոթով եւ ուրիշներ, եաեւը՝ ազգ. պաշտպանութեան նախարարը՝ մառեչալ Ժուկով : Ձեկուցման ընթերցումը, որ սկսած էր առաւօտ ժամը 10·15ին, տեւեց չատ աւելի քան վեց ժամ, միայն կէս ժամուան դադարով :

Խրուշչեւ վճռապէս ժխտեց Լենինի այն տեսակէտը թէ պատերազմը անխուսափելի է, քանի դեռ իմպերիալիզմը ունի զրահատարուժիւնը եւ թէ համայնավարութիւնը աշխարհը պիտի ցնցէ չարք մը ուժգին յեղափոխութիւններով : Ցետոյ չեշտեց թէ զրահատարուժիւնը «ինքն իր գերեզմանը պիտի փորէ ,եթէ նոր պատերազմ մը սարքէ, քանի որ ընկերվարութիւնը անպարտելի է » :

Այսպէս, կեդր. կոմիտէին Ա. քարտուղարը երեւան կուգար իբրեւ նոր տեսաբան մը, վերաքննելով մարքսեան վարդապետութիւնը :

*Վերաքննելով լենինեան տեսութիւնը պատերազմի եւ յեղափոխութեան մասին, Խրուշչեւ բացատրեց թէ կարգ մը զրահատարական երկիրներու մէջ բանուորական կուսակցութիւնը կրնայ խաղաղ միջոցներով եւ ազդերը պիտի վերածէ ընկերվարական պետութեանց : « Անշուշտ այն երկիրներուն մէջ ուր զրահատարութիւնը զօրաւոր է տակաւին եւ իր ձեռքն ունի զինուորական եւ ոստիկանական ահաւոր մեքենան, անխուսափելի է յետադիմական ուժերուն դիմադրութիւնը : Այդ երկիրներուն մէջ զէպի ընկերվարութիւն փոխանցումը տեղի պիտի ունենայ յեղափոխութեամբ», (*հաւանաբար կ'ակնարկէ Մ. Նահանգներուն եւ Անգլիոյ*) :*

Խրուշչեւ հետեւեալ հինգ հիմնական կէտերուն մէջ ամփոփեց արտաքին քաղաքականութիւնը, չեշտելով թէ երկու ճամբայ ունին.— Խաղաղ համակեցութիւն կամ պատերազմ : Այդ հինգ կէտերն են .—

1· — Համակեցութիւն : 2·— Ցարաբերութեանց ամրապնդում ժողովրդական հանրապետութեանց հետ (արբանեակ երկիրներ) : 3·— Ցարաբերութեանց ամրապնդում Հնդկաստանի, Պիրմանիոյ, Աֆղանիստանի եւ այն երկիրներուն հետ ո՛րոնք անդամ չեն զինուորական յարձակողական խմբակցութեանց : 4·— Ցարաբերութեանց բարւոքում Մ. Նահանգներուն, Մեծն Բրիտանիոյ եւ Ֆրանսայի հետ, բոլոր ասպարէզներուն մէջ եմասնաւորապէս տնտեսական, արհեստագիտական եւ մշակութային ճակատի վրայ : 5·— Աբթուն դիրք (աշխարհութիւն), գործադրել պետական կարգադրութիւնները, որպէսզի ամէն մէկ ոք կարենայ ազատօրէն ապրիլ եւ աշխատիլ :

Խրուշչեւ ամբաստանեց Ստալինը անձնապաշտութեան մէջ ինկած ըլլալուն համար, եւ ըսաւ թէ ան ինքնագլուխ կերպով կը գործադրէր կուսակցութեան կեդրոնական կոմիտէին որոշումները : Ստալին ինքնագլուխ կերպով կը ղեկավարէր նաեւ զինուորական գործերը, առանց խորհրդակցելու զինուորական մարմիններուն հետ : Ստալին ինքնագլուխ կերպով կը ղեկավարէր նաեւ զինուորական գործերը, առանց խորհրդակցելու զինուորական մարմիններուն հետ : Ստալին ինքնագլուխ կերպով կը ղեկավարէր նաեւ զինուորական գործերը, առանց խորհրդակցելու զինուորական մարմիններուն հետ :

(Շար. կարդալ Դ. էջ)

ԿԻԼԻԿԻՈՑ ԿԱԹՈՂ. ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՎԵՑ ՕՐ ՅԵՏԱՁԳՈՒԵՑԱՒ

•

Երէկ հետեւեալ հեռագիրը ստացանք Պէյրութի մեր թղթակիցէն, փետր. 14 թուականով.—

Կաթող. ընտրութեան Պատգմ. Ժողովը բացուեցաւ այսօր, երեքշաբթի : Նախագահի եւ դիւանի ընտրութենէն ետք, կաթողիկոսին ընտրութիւնը յետաձգուեցաւ վեց օր : Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը եւ տառնըմէկ պատգամաւորներ ձեռնպահ կը մնան :

ԽՄԲ.— Երէկ փրանսական գործակալութիւնն ալ կը ծանուցանէր թէ կաթողիկոսին ընտրութիւնը յետաձգուած է միւնչեւ երկուշաբթի :

❖ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ❖

•

ՄԱՀԱՁԴ ՄԱՐՄՆԱՒՈՐ ԵՒ ՀՈԳԵՒՈՐ

Առտուն կանուխ երիտասարդ մը կը ներկայանայ խմբագրատուն եւ կը խնդրէ, փրանսերէն.

— Կը հաճի՞ք մահազդ մը խմբագրել, հայրս մեռաւ :

Կը խմբագրուի, պարտ ու պատշաճ ձեւով :

Միջանկեալ ըսեմ որ վարչութիւնը հարկադրուած է հանելու կեր գականներուն հանգամանքը ճշդելու համար, երբ մահազդը փրանսերէն է կամ տեղեկատուն հայերէն չի գիտեր :

Զօրութեամբ պիտի հասկնամ, — հո – րեղբա՞յր է թէ մօրեղբայր, հօրաքո՞ր թէ մօրաքոյր, եղբա՞յր թէ տագր, կեսո՞ւր թէ փոխկա՞ղ :

Եւ տակաւին բիթ – բերան կ'ըլնեն, հայերէն սորվելու համար ...

Երիտասարդը մեկնած ատեն պարտ սեպեց յիշեցնել .

— Հայրս շատ կը սիրէր ձեր թերթը եւ բաժանորդ էր սկիզբէն ի վեր. բայց այլ եւս մի դրկէք, որովհետեւ հայերէն գիտցող չկայ տունին մէջ :

Այսպէս, շատ մը մահազդներ կը յայտնեն ոչ միայն մարմնաւոր, այլեւ հոգեւոր կորուստ :

Նոր բաժանորդներ միշտ ալ կուգան : Բայց երբ կապը կը կտրի հայրիկին եւ բեմն ալ մայրիկին մահով, տուն մըն է որ կը պարպուի : Կ'ամայանայ՝ հայկական տեսակէտով :

Այդ ամայացումը շատոնց տեւական դարձած է Ամերիկայի մէջ, ուր հին եւ միջին սերունդը նօսրացած է արդէն :

Այստեղ ալ հետզհետէ յաճախադէպ կը դառնայ, բաւի կը սահին տարիները :

Ամերիկեան գաղութը 70–75 տարեկան է : Մերինը՝ տակաւին երիտասարդ կը համարուի,— աւելի բան 30 տարեկան :

Դժբախտաբար միայն մահերը չեն որ կ'ամայացնեն բազմաթիւ տուներ :

Հարիւր, նոյն իսկ հազար անգամ աւելի մեծ թիւ մը կը կազմեն այն ընտանիքները որոնք մտաւոր թշուառութեան մատնուած են, հայկական մշակոյթի տեսակէտով : Դպրոց աւարտած, շատ լաւ հայերէն սորված ըլլալով հանդերձ :

Անոնք մահազդի չեն սպասեր, «մնաք բարով» ըսելու համար հայկականութեան, հայերէն գրքին ու թերթին :

Ամանք յառաջդիմութիւն կը նկատեն այս երեւոյթը :

Ես կը վարանիմ գործածել բուն բառը, — դասալքութի՞ւն, թիճուռացո՞ւմ թէ բարոյական անձնասպանութիւն :

Ձեր կարծի՞քը ...

Վ.Ա.Հէ

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐԸ

•

ՓՈՒԺԱՏԵԱՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ ՄԸ ՊԱՏԺՈՒԱԾ

Կառավարութիւնը երէկ սկսաւ քննել կարգ մը անմիջական ծրագիրներ, բարելաւելու համար Ալժերիոյ գինուորական, քաղաքական եւ ընկերային կացութիւնը : Երէկ տեղի ունեցաւ Մարոքի բանակցութեանց բացումը Էլիզէի պալատին մէջ : Ընկերային գործերու նախարարը վճարուելի արձակուրդի երկարաձգման եւ ուրիշ բարեփոխումներու ծրագիրը յանձնեց Լամսական նախարարին, Պ. Ռամատիէի, որ երէկ առանձնած էր այդ պաշտօնը : Միեւնոյն առեն ուսկնդրութեան ընդունեցաւ անհատականներու ներկայացուցիչները :

Վարչապետը Ալժերիոյ մասին զեկուցում պիտի տայ այսօր, Ազգ. Ժողովին մէջ :

× Երեքշաբթի օր փոթորիկ մը պայթեցաւ Ազգ. Ժողովին մէջ : Փուժատեան երեսփոխան մը, Ժան Տամազիօ, խօսք առած էր, իր ընկերներէն մէկուն ընտրութիւնը վիճելի համարուած ըլլալով : Հետեւելով ամերիկեան սովորութեան մը, մերժեց բեմէն վար իջնել, մինչդեռ նախագահը միայն հինգ վայրկեան տուած էր : Ժխորը կը սաստկանար : Փուժատեան երեսփոխանը կը կարդար երեսփոխանի մը մկկ ճառը : Նախագահը զայրանալով նիստը զադրեցուց եւ հրամայեց ունկընդիրներուն եւ լրագրողներուն որ դուրս ելլեն :

Երբ նիստը վերսկսաւ, Տամազիօ տակաւին բեմէն վար չէր իջած : Իր բարեկամները զէպ մը գիրքեր եւ հանդէսներ արձակին որպէսզի կարդայ : Նախագահը, Լը Թրոքէր, նորէն խնդրեց որ վար իջնէ : Այս առթիւ կարդաց ներքին կանոնադիրը, որ պատիժ կը նախատեսէր : Ուստի պարոնատանքի բանաձեւ մը առաջարկեց, մինչ փուժատեան երեսփոխանները անդադար կ'աղմկէին : Բանաձեւին քուէարկութիւնն ալ չազդեց փուժատեան երեսփոխանին վրայ, որ կը շարունակէր կարդալ կամ խօսիլ : Նախագահը նորէն ընդհատեց նիստը եւ դուրս հանել տուաւ լրագրողները եւ ունկնդիրները : Բոլոր երեսփոխանները դուրս ելան բացի փուժատեաններէն : Այն առեն Տամազիօ վար իջաւ : Պարոնատանքի բանաձեւը կը արտամադրէ երկու չաբաթական զեղչել յանցապարտ երեսփոխանին թոշակէն :

Այսպիսի դէպք մըն ալ պատահած էր 1947ին, երբ Պ. Էռիօ տախտակեաց օգնութեան կանչել պահակները, դուրս հանելու համար համայնավար երեսփոխան մը :

Ա՛Ց ԶՔՆՀԱՒՈՒՐՐԻ բժիշկները նոր քննութիւն մը կատարելով, հաստատեցին թէ նախագահը կրնայ նոյն պաշտօնը վարել հինգ – տասը տարի եւս :

ՀԱՄԱՑՆԱՎԱՐ կուսակցութիւնը վարեց իր ականաւոր անդամներէն մէկը, Փիէռ Էվէյ, որ վերջերս գիրք մը հրատարակած էր, քննադատելով զեկավարութիւնը :

ՀԱՅԳԵՏՈՒ ՆԱԽԱՏ ՆԱՄԱՅՈՒՄ

ՀԱՅԴՎՎՎՄՏՈՒ ՎԵՄՈՄՈՄ

Մինչեւ վեր տաւուրուան ամէն տեսակ տեղեկութիւններ, որ կ՚ունենայ ամէնուն հետաքրքրութիւնը, կը սպասենք Հայգետ Նահատակաց Յուշարձանի Կոմիտէին։ Ան է, որ կը կազմակերպէ եւ կը տնօրինէ Հայգետի Նահատակաց Յուշարձանի շինութիւնը։

Ինչպէս գիտենք, Կոմիտէն կազմուած է Հայգետի Նահատակաց Յուշարձանի Կոմիտէի ընդհանուր ժողովի մը կողմէ, որ տեղի ունեցաւ Ֆրեզնոյի մէջ, 1965 Մայիս 30-ին։ Ժողովին ներկայ էին 150 հոգի։ Ընտրուեցան 15 հոգի, որոնք կազմեցին Կոմիտէն։ Ասոնք ետքը ընտրեցին իրենց միջէն Վարչութիւն մը, որ կազմուած է 7 հոգիէ։

Կոմիտէն ունի նաեւ 15 հոգինոց Խորհրդատուական Մարմին մը։ Ասոնք ալ ընտրուած են ժողովին։

Կոմիտէն ունի նաեւ Գործադիր Մարմին մը, որ կազմուած է 3 հոգիէ։ Ասոնք ալ ընտրուած են Կոմիտէին կողմէ։

Կոմիտէն ունի նաեւ Ֆինանսական Մարմին մը, որ կազմուած է 3 հոգիէ։ Ասոնք ալ ընտրուած են Կոմիտէին կողմէ։

Կոմիտէն ունի նաեւ Քարտուղարութիւն մը, որ կազմուած է 3 հոգիէ։ Ասոնք ալ ընտրուած են Կոմիտէին կողմէ։

Կոմիտէն ունի նաեւ Գանձապահ մը, որ ընտրուած է Կոմիտէին կողմէ։

Կոմիտէն ունի նաեւ Գրասենեակ մը, որ կազմուած է 3 հոգիէ։ Ասոնք ալ ընտրուած են Կոմիտէին կողմէ։

Կոմիտէն ունի նաեւ Հաշուեքննիչ Յանձնաժողով

ՎԱՐԺԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՈՒՍՈՒՑՉԱՑ

ԲԱ. ՄԱՍՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ս. ՔԱՀՎԱԶՅԱՆԻ ՏԱՐԻ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ընդհանուր կարծիք կայ, որ Հայկական Սովետական Կառավարութիւնը ուսուցչական աշխատանքի պայմանները լաւացնելու համար ոչ միայն ոչինչ չի արել, այլ ընդհակառակն՝ ամէն տարի նոր հարուածներ է հասցրել ուսուցչական կազմին։ Ուսուցչական աշխատանքի պայմանները ծանր են, ուսուցչական կազմը ենթարկուած է ամենաանխնայ շահագործման, ուսուցչական աշխատանքի վարձատրութիւնը ամենացածրն է, ուսուցչական կազմը ենթարկուած է ամենաանխնայ հալածանքների։

ոմէ գանուին մարզիկ որ կ'ուզեն վտանգել խաղաղ համակեցութիւնը: Եւ պահպա – նում Ա. Միութեան պաշտպանողական կարողութեան :

Սպառազինութեանց հարցին առթիւ , զեկուցաբերը յայտարարեց թէ Ա. Մի – ութիւնը պէտք չէ ետ մնայ արեւմտեան պետութիւններէն եւ թէ պէտք է ամէն միջոց ձեռք առնել, պահելու համար կար – միր բանակին պաշտպանողական կարո – ղութիւնը: «Ա. Միութիւնը պիտի չարու – նակէ պայքարիլ, արգիլելու համար հիւ – լէական զէնքերը: Ան պատրաստ է դադ – րեցնելու հիւլէական եւ ջրածին զէնքերու փորձերը, ապահովով որ համաձայնութիւն մը կնքուի զինաթափութեան վերաբեր հարցերու մասին »:

Միշտ անպարտելի հռչակելով ընկեր – վարութիւնը, Խրուշչեւ բացատրեց թէ մեր դարաշրջանին գլխաւոր դիծը այն է որ ընկերվարութիւնը սահմանափակուած չէ միակ երկրի մը մէջ, այլ դարձած է համաշխարհային դրութիւն մը: Ժամա – նակի ընթացքին զանազան երկիրներ ըն – կերվարութիւնը պիտի իրականացնեն տարբեր ճամբաներով: Անհրաժեշտ չէ ուժդին յեղափոխութիւն մը :

ՕՐԸ ԵՕԹԸ ԺԱՄ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Ներքին քաղաքականութեան մասին խօ – սած առեն, տեղեկաբերը յայտարարեց թէ 1957էն իսկ պիտի կրնան կրճատել աշ – խատանքի ժամերը, իջեցնելով օրական եօթը ժամէ, իսկ կարգ մը ասպարէզնե – րու մէջ՝ շաբաթական հինգ օրուան : Ա. Միութիւնը այժմ ունենալով ծանր ճար – տարարուեստ մը՝ չատ զօրաւոր, բազմա – զան ճիւղերով, կրնայ արագօրէն յառաջ խաղալ ոչ միայն բուն ճարտարագործա – կան ասպարէզին, այլ եւ ընթացիկ ապ – րանքներու արտադրութեան մէջ: «Մենք այժմ հասած ենք լերան մը կատարը , հասած ենք այնպիսի բարձունքի որ կը – նանք տեսնել այն հարթութիւնները որոնք մեզ կ'առաջնորդեն վերջնական նպատա – կին եւ համամտավար ընկերութեան»: Այս առթիւ բացատրեց թէ անհրաժեշտ էզարկ տալ ծանր ճարտարագործութեան :

× Նիսոը բացուած առեն առաջար – կուեցաւ ջերմապէս ծափահարել օտար հիւրերը եւ յարդել հանդուցեալ ընկերնե – րու յիշատակը: Միջանկեալ արտասան – ուեցաւ Ստալինի անունը :

ՋԻՒՆ-ՋՄԵՌ

Վերջին տեղեկութեանց համաձայն , ձիւն-ձմեռը նոյն աստիճութեամբ կը չա – րունակուի դաւառի մէջ: Բոլոր ճամբա – ները սառած են: Կարգ մը շրջաններ հա – ղորդակցութենէ զրկուած են, ինչպէս Սէն Թրոփէզ:

Առջի օր ջերմաչափը զերոյէն վար 17 կը ցուցնէր Պուժէյի օդակայանին մէջ: Գծու ցուրտ մը կը տիրէ Փարիզի կեդրո – նին եւ արուարձաններուն մէջ: Բանջարե – ղէններու եւ պտուղներու առաքումը պակ – սած է օրական հազար թօն:

Եւրոպական բոլոր երկիրները ծանր – պէս ազդուած են ձիւն-ձմեռէն: Թերթ մը կը գրէ թէ չուրերը այնքան սառած են որ կարելի է Տանուպարքայէն Շուէտ երթալ քալելով: Իտալիոյ մէջ հազար գիւղեր պաշարուած են ձիւներէն: Միլիոնաւոր քաղաքացիներ թշուառութեան մատ – նուած են ամբողջ Եւրոպայի մէջ: Մահե – րու թիւը հասած է 432ի: Միայն Սպա – նիոյ նարինջի եւ կիտրոնի արտադրիչնե – րը 50 միլիոն տոլարի վնաս կրած են : Ձիւն կը տեղայ նաեւ Հիւս. Աֆրիկէի մէջ: Ցունաստան եւ միւս Պալքանեան եր – կիրները մեծ նեղութեանց մատնուած են: Հրդեհ մը մեծ մասով ոչնչացուց Թրքա – կան աւան մը Սինոպի մօտ, թշուառու – թեան մատնելով 5000 բնակիչները : Փլատակներուն տակ մնացին աւելի քան քսան հոգի: Եուկոսլաւիոյ մէջ ցուրտէն մեռան 114 հոգի: Ցունական գիւղի մը մէջ գայլերը յօշոտեցին չորս աշակերտ – ները, երբ ղպրոցէն տուն կը դառնային : Ամերիկեան օդանաւեր կը չարունակեն պահածոյ ուտելիքներ փոխադրել Իտա – լիա: Երեսուն տարիէ ի վեր առաջին ան – գամ ըլլալով նաւարկութիւնը դադրած է Շուէտի եւ Ֆինլանտայի միջեւ, սառոյց – ներու պատճառաւ: Նաւադնացութիւնը կանգ առած է նաեւ Սուէզի ջրանցքին մէջ:

× « Ֆրանս – Սուար»ի թղթակիցը երբ կը փորձէր Սան Թրոփէզ հասնիլ, օդա – նաւը ջախջախուեցաւ: Իրեն հետ մեռան օդաչուն, Տիկին Մառի Նիկոլա եւ լու – սանկարիչ մը:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 18Ը
ՎԻՆԻՆ ՄԻՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Ց. Դ. Նոր Սե – րունդի մասնաճիւղին, հովանաւորու – թեամբ Հ. Ց. Դ. Կոմիտէին :

Այս կիրակի , ժամը 15ին, Օհանջան – եան սրահին մէջ:

Կը խօսի ընկ. ԳՐԻԳՈՐ ՓԱՓԱԶԵԱՆ (Փարիզէն):

Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Ման – րամասնութիւնները տեղին վրայ :

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ Ֆր. Կ. Խաչի Իթալիի մասնաճիւղին, այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 4ին

32, Rue Danton, Kremlin-Bicêtre

Փարիզահայ ծանօթ դերասանները կը ներկայացնեն՝

«ԱՇԽԱՐՀԻ ԴԱՏԱՍՏԱՆԸ»

կը մասնակցին՝ Ն. ՊՇՏԻԿԵԱՆ, Ս. ՍՈՒ – ՐԻՆԵԱՆ եւ Ա. ԳՄԼԹԵԱՆ, ինչպէս նաեւ ուրիշ կարող ուժեր:

Մուտք 150 ֆրանք:

Հաղորդակցութեան միջոց.— Փորթ մ'Իթալիէն առնել 47 եւ 125 թիւ օթօ – պիւսները եւ իջնել ռիւ տը լա Ռոնվաճսիոն

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԻՓ.— Տէսին.— Սխալը մեր կողմէ չէ:

ՄԱՄՈՒԼԻ ՏԱԿ

ՀԱՑ — ԲՈՑԺ
ԺՈՂ. ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ
Խմբագիր՝ Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Տպագրութեան յանձնուած է Ցունուա – րի և Փետրուարի թիւը, 48 էջ: Փոստին կը յանձնուի ամսապլոիսէն առաջ :

22րդ տարուան առթիւ, բաժանորդնե – րուն խնդրանքով՝ կը պատրաստուի իւ – րաքանչիւրին ընդհանուր հաշուեցոյցը , տեղեկացնելու համար թէ ո՛վ պարտք ունի, ո՛վ պարտք չունի

ՀԱՑ – ԲՈՑԺԸ այս նոր տարեշրջանին պիտի ղրկուի նախ անոնց որ սովոր են կանխիկ վճարելու: Դիւրացուցէք խմբա – գրին գործը՝ կանխիկ վճարելով: Քաջա – լերեցէք այս օգտակար ձեռնարկը՝ նոր բաժանորդներ գտնելով :

Տարեկան բաժնեգինը 1000 ֆրանք : Արտասահմանի համար 1200 ֆրանք: Դի – մել Շ. Նարդունի,

32, Rue de Trévise, Paris (9)

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

ԴԱՐ ՄԸ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
Գրեց ՄԻՆԱՍ ԹԷՕԼԷՕԼԵԱՆ

Տպ. «Ցուսաբեր» 1955, Գահիրէ :
Գին թղթակազմ 1000 ֆրանք :
Դիմել «Ցառաջ»ի, եւ գրատուներ Հրանտ Սամուէլ եւ Պարսամեան :

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՑԻՍՆԱՄԵԱՑ ՑՈՐԵԼԵՆԱԿԱՆ ՏԱՐՈՒԱՆ
ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
1906 – 1956

Կիրակի, 4 Մարտ, ժամը 17էն մինչեւ կէս գիշեր

Նախագահութեամբ՝

ՋԱՐԵՀ ՊԷՅ ՆՈՒՊԱՐԻ

Պատուակալ նախագահ Հ. Բ. Ը. Միութեան

Առաջնակարգ նուագախումբ, զեղարու եստական խնամեալ բաժնին մէջ հայկ. եւ եւրոպական զուարթ յայտագիր

ԵՂԱՆԱԿԻՆ ԱՄԷՆԷՆ ՓՆՏՈՒՈՒՄ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ապահովեցէք ձեր սեղանը, հեռաձայնե լով կարգադիր Ցանձնախումբի նախագահ Պ. Վ. Պարկիրճեանի գրասենեակը TAI. 55-88 Բարեգործականի կեդրոն TRO. 03-18

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
Ընկերակցութեամբ
PAUL MAURIAT
ՆՈՒԱԳԱՀՈՒՄԲԻ

18 Փետրուար, Շաբաթ — ժամը 22էն մինչեւ առաւօտ

VAMPING LES CATALANS

Նախաձեռնութեամբ
ՄՈՒՐԱՏ – ՌԱՓԱՑԷԼԵԱՆ ՆԱԽԿԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Տոմսերու համար դիմել՝

Պ. Զաւէն Նահապետեան (տպարան)
36, Rue des Dominicaines, Tel. CO. 27-61
Պ. Արամ Շեխիկեան
Pharmacie Barrière, 1, Bd. d'Athènes Tél. CO. 33-80
Պ. Սուրէն Էքսէրճեան 40, Canebière, Marseille, Tél. CO. 30-88
Պ. Ա. Պիպերեան (առաքնորդ) 8 Tr. du Tonkin Pont de Vivaux.

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ՓՆՏՈՒԵՑԷՔ

ՊՈՍՓՈՐ

ՀՈՋԱԿԱՒՈՐ ՀԷՎԱՆԵԻ ԼՈՔՈՒՄԸ, բժիշկներու կարծիքով հէլվան եւ լո – քումը կը պարունակեն մեծագոյն չափով գոլ (իալորի):

ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ՝ մանուկներու աճումին.

ՕԳՏԱԿԱՐ՝ չափահասներու եւ ծերերու, որոնց կը պարգեւէ աշխոյժ եւ եռանդ:

ՊՈՍՓՈՐԻ արդիական պատրաստութիւնը կը վերագտնուի Արեւելքի մէջ իսկ պատրաստուածները :

Արտածման համար մասնաւոր պայմաններ :

2, RUE LOUIS ASTOIN, MARSEILLE

CAVES CENTRALES
48, Rue Puvis-de-Chavannes, Marseille, Tél. CO. 58-99

ԱԶՆՈՒԱԳՈՑՆ ԳԻՆԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱԽՈՐԺԱՐԵՐՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԼԱԻԱԳՈՑՆԸ՝ ԱՄԷՆԷՆ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մասնաւոր պայմաններ ընկերութիւնի՝ (հարսնիք, մկրտութիւն, ճաշկոտ)

Հոս կարելի է պատել նաեւ ու մանաւանդ՝ ՀՈՋԱԿԱՒՈՐ RAKI DUZE Ը:

— ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ —

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Հ. Ց. Դ. «Սարդիս Մի – նասեան» ենթ. ժողովը այս ուրբաթ ի – րիկուն, սովորական հաւաքատեղին :

ԻՍԻ.— Հ. Ց. Դ. Զաւարեան կոմիտէի ընդհ. ժողովը այս չաբաթ, ժամը 9ին , Արիմեան դպրոցը: Բոլոր ընկերներու ներ – կայութիւնը պարտաւորիչ : Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. Րաֆֆի խումբի ժողովը այս ուրբաթ ժամը 9ին, Ռաֆֆ Ռեժանի վերնայարկը :

ՇԱՒԻԼԻ Հ. Ց. Դ. «Արշութեան» խում – բի ընկերական ժողովը այս չաբաթ , ժա – մը 21ին, ընդ. Թորոս Սարեանի բնակա – րանը :

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. Ալբիւր Սե – րոբ Եօթնեղբայրեան խումբի ժո – ղովը այս չաբաթ ժամը 21ին, Ցա – նօթ հաւաքատեղին :

ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ Պանիէօ–Քաշանի մաս – նաճիւղի ընդհ. ժողովը այս չաբաթ ժա – մը 20,30ին, Տիկ. Հէքիմեանի բնակարա – նը: Պատշամաւորուհիներու ընտրութիւն :

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. «Ռոստոմ» խում – բի ժողովը այս չաբաթ Իրիկուն, Փլաս տէ Ֆէթ, սովորական հաւաքատեղին :

ՓԱՐԻԶ.—Հ. Ց. Դ. «Փոթորիկ» խում – բի ժողովը այս ուրբաթ ժամը 9ին, սովո – րական հաւաքատեղին :

ՎԱԼԱՆՍ.— Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովը կը հրաւիրէ բոլոր ընկեր – ները այս կիրակի առաւօտ, ժամը 9ին , Ահարոնեան սրահը: Խիստ կարեւոր օ – րակարգ: Բոլորի ներկայութիւնը պար – տաւորիչ :

ԲԺՇԿԱԿԱՆ Միութեան հերթական դա – սախօսութիւնը այս ուրբաթ, ժամը 21 – ին, Աղգ. տան մէջ: Դասախօս ԲԺԻՇԿ ՎԱՀՐԱՄ, նիւթը՝

Quelques fonctions Sanguines

Մուտքը ազատ է :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Միւճերեանեան իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն բարեկամներուն , ազգական – ներուն, եւ ընկերներուն, որոնք հեռագի – րով շնորհաւորած են իրենց երկրորդ զաւկին՝ ամուսնութիւնը, որ տեղի ունե – ցաւ Փետրուար վեցին :

ՆՈՒԻՐՆԵՐ

ՏԷՍԻՆ. — Օր. Սիրարփի Քէչիչեանի (Տէսին) եւ Պ. Սահեան Արզարեանի (Ալ – պի) նշանախօսութեան առթիւ՝ Տէր եւ Տիկին Վահան Քէչիչեան հեռաւակալ նը – ւէրները կ'ընեն.— Տէսինի դպրոցին՝ 500 ֆրանք, Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղին՝ 500, Սեբաստիոյ Մուրատ Ուսումնասիրացին՝ 500, «Ցառաջ»ի բարգաւաճման՝ 500:

*

Պ. Կարապետ Եսայեան իր կնոջ դամ – բարանին վեհերման առթիւ կը նուիրէ երկու հազար ֆրանք Փարիզի Աղքատա – խնամին, երկու հազար Ֆր. Ֆ. Կ. Խաչին, հազար ֆրանք «Ցառաջ»ի բարգաւաճման: Աթէնքէն Պ. Փիլաւեան նոյն առթիւ կը նուիրէ երկու հազար ֆրանք Փարիզի Աղ – քատախնամին:

Սառնալ «Ցառաջ»էն :

ՑԵՏԱՁՈՒԱԾ ԼՐ

Տէսինի Սեբաստիոյ Մուրատ Ուսում – նասիրաց կազմակերպած Թատերական ներկայացումը՝ Պետրոս Դուբեանի « Սեւ հողերը»: Տեղի պիտի ունենայ այս կիրա – կի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Հ. Ց. Դ. Տան սրահը :

Տոմսերու գին 150 ֆրանք :

Կը մասնակցին կարող ուժեր եւ դպրո – ցին աշակերտներն ու նախկին սաներ :

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻ.— Սարգիս Մեսրոպեանի – տղան Համազասպ Մեսրոպեան, երկրին – կայի Բագտատի դիւղէն, կը փնտռէ հօրա – քոյրը՝ Մարիամ Մեսրոպեան: Լուր տալ Գէորգ Ցարութիւնեանի՝ 7 Ռիւ տը Լիէժ, Ալֆորվիլ:

ԿՈՒԶՈՒԻՆ

Ձեռնարկուներ (անդրիպրընէօր) ֆոն – փէֆսիոն ժիլէի համար:

ROIZIN

67 Rue Caumartin, TRI 67-66

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris(9e).

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 — Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ 17 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

VENDREDI 17 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7906 — 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3317

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԹՐՔԱՊԱՏՈՒԻՄ

Թուրք թերթերը կը չարունակեն չըընդալից տեղեկութիւններ եւ տեսութիւններ հրատարակել ներքին տագնապի մասին, որ հետզհետէ կը բարդանայ :

Վերջին տեղեկութեանց համաձայն, Դեմոկրատ կուսակցութենէն բաժնուած թեւը, «Հիւրրիյէթ», անդադրին աշխատանքի մը լծուած է, ընդդիմադիր հոսանքին պլուխն անցնելու համար :

Միւս երկու ընդդիմադիր կուսակցութիւնները, «Հալք» եւ «Միլլէթ», նոյնպէս կը չարունակեն պայքարը :

Հրատարակուած տեղեկութեանց համաձայն, «Հիւրրիյէթ»ը արդէն դարձած է առաջին ընդդիմադիր հոսանքը, իր ետեւ գնափոխանակներու թիւով :

Իր անդամները կառավարական կուսակցութենէն բաժնուած ըլլալով, շատ աւելի ծանօթ են անցուդարձին եւ ամէն տեղ կ'արտայայտուին համարձակօրէն :

Այսպէս երէց խորհրդարանական խմբակցութեան նախագահը, Իւսթիւնտաղ, Փետր. 12ին ճառ մը խօսելով Իզմիրի մէջ, կը յայտարարէր .

— « Ժողովուրդը ինչպէս գոհ կրնայ մնալ, երբ ահաւոր սղութիւն կը տիրէ : Ժողովուրդը դեղարանին մէջ դեղ չի գտներ, մսավաճառին մօվ՝ միս, նպարավաճառին մօվ՝ թէյ : Եւ ելեր են զայն կ'օգտագործեն յիսուն տարի վերջ գալիք խոստումներով : Իսկ ներկայիս դժգոհ հայրենակիցներն ալ հայրենադաւ կ'անուանեն » :

Նոյնքան կծու բառեր կը գործածէն «Հալք»ի վարիչները, որոնք երէց համբաւը կը պահեն իբրեւ ժառանգորդը Մ. Քեմալի :

Իրենց նախկին վարչապետներէն կիւնալթայ քաղաքական ճառ մը խօսելով, հաստատեց թէ «տնտեսական տագնապը կ'այրէ թէ քաղաքացին եւ թէ պետութիւնը» :

— « Քաղաքական տագնապը աւելի մեծ է, իսկ ելմտական տագնապը ապետական հանգամանք ստացած է, ինչպէս կը հաստատեն օտար մասնագէտները : Այսօր հարիւր հազար ոսկիի վարկ անգամ չունինք » :

Այս առթիւ անխնայ ձակատէ վարչապետը՝ Ատնան Մենտերէս, ըսելով թէ «վատնողներու կը սպասէ Շահնշահներու եւ եպարքոսներու պէս, կ'ուզէ քալել ապիտութեան վրայ յենլով» :

Քանի մը օր առաջ, Իզմիթի ինչ օնիւն ալ ճայն կը բարձրացնէր, ըսելով թէ « իր դիրքը կրծնոցուցած քաղաքական մարդը (Մենտերէս) կը դալարուի, սպասելով այն օրուան երբ իրաւապէս ալ պիտի իյնայ » :

Ձիշդ այս միջոցին Անգարայի Ազգ. ժողովը կը քննէ 1956ի ելմտացոյցը, որ աննախընթաց դումար մը կը ներկայացնէ, — 3·272·956·540 ոսկի :

Կառավարութիւնը միշտ ալ հաւասարակշռուած կը ցուցնէ ելմտացոյցը· մինչդեռ իրագէտներ առ նուազն հարիւր միլիոնի բաց մը կը նախատեսեն :

Աւելորդ է ըսել թէ ելքի բաժնին մէջ պատկառելի դումար մը կը կազմեն ազգ. պաշտպանութեան ծախքերը :

Մոսկուայի թերթերը վարպետօրէն կը չահագործեն այս պարագան, ապացուցանելու համար թէ Թուրքիա չարաչար կը տուժէ, իբրեւ անդամ Ատլանտեան դաշինքին եւ մանաւանդ իբրեւ գործիք ամերիկեան քաղաքականութեան :

Կուսակցական պաշտօնաթերթը, Փրաւտա, իր սիրազեղ կողը կ'ուղղէր ճիշդ այն պահուն երբ Անգարա կը զոնուէր Ազգ. ղրկհաւուրդի անտեսական խորհրդականը, Բէնտըլ, որ մեկնեցաւ առանց որեւէ յոյս ներշնչելու :

Խորհրդականը իր տեղեկագիրը պիտի ներկայացնէ նախագահին , որուն կը մնայ վերջնական որոշումը :

Մինչ այդ, ամերիկեան կարգ մը թերթեր ողբալի կը զոնեն Թուրքիոյ անտեսական եւ ելմտական կացութիւնը : Շ.

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՊԱՏԻՒՆԵՐ· — ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ԻՐ ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԸ ԿԸ ՏՐԱՄԱԴՐԷ· — «ԿԵՑՑԷՔ ԼԻԲԱՆԱՆ» · — ՅԱՂԹԱԿԱՆ ԿԱՄԱՐՆԵՐ ՄԻՆՉԵՒ ԱՆԹԻԼԻԱՍ

Վազգէն Ա. Հայրապետը կ'օրհնէ իր ժողովուրդը օդակայանին մէջ: Իրեն հետ են տեղապահ Խորէն եպիսկ. եւ Հանրապետութեան նախագահի ներկայացուցիչ Պ. Ժորժ Հայմարի :

ՊԷՅՐՈՒԹ, 13 Փետր. (Յառաջ).— *Ժամերու յարափոխոխ երկարաձգումներէ վերջ, որոնք անհամբերութեան մթնոլորտ մը մէջ պահեցին Պէյրութի օդակայանին մէջ համախռնուած պաշտօնական անձնաւորութիւնները ու հպարտաւոր բազմութիւնը, Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը Վազգէն Ա. «էր Ֆրանս»ի օդանաւով Պէյրութ ժամանեց երէկ, կէսօրուան ժամը 12·45ին (պիտի հասնէր աւելօտեան 8·15ին) եւ դիմաւորուեցաւ աննախընթաց ընդունելութեամբ մը :*

Այս առթիւ կազմուած պղպջային դռնապետը մարմինը չանք չէր խնայած վերութիւն մը տալու կաթողիկոսական այս այցելութեան, որ աննախընթաց է Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Աթոռին տարեգրութեանց մէջ :

Շքեղ օդակայանին մէջ, առաւօտեն կանուխէն ներկայ էին Կիլիկեան եւ Երուսաղէմի Միաբանութեանց եպիսկոպոսական դասը, վարդապետները, արեղաները եւ քահանաները, տեղապահ Խորէն եպիս. Բոյեանի գլխաւորութեամբ : Ներկայ էին ընդունելութեան կարգադիր մարմնի անդամները, պետական երեսփոխաններ ընկերք Մովսէս Տէր Գալուստեանի եւ Պ. Տիգրան Թոսպաթի հետ միասին :

Ձիշդ կէսօրին օդակայան ժամանեցին Լիբանանի Հանրապետութեան Նախագահի ներկայացուցիչը՝ նախագահական պալատի գլխաւոր պետ Պ. Ժորժ Հայմարի, կառավարութեան ներկայացուցիչը՝ կրթական նախարար Պ. Քեազիմ Խալիլ, նախկին վարչապետ եւ երեսփոխան Պ. Սամի Սոլհ, երեսփոխան Պ. Էմիլ Պուսթանի, նախագահական արարողապետը Մեթրի Նահանդապետը, որու շրջանակին մէջ կ'իյնայ Անթիլիասի կաթողիկոսարանը, Հայ Կաթողիկէ եւ Հայ Աւետարանական յարանուանութեանց, ինչպէս նաեւ օտար կրօնական համայնքներու ներկայացուցիչները, Պէյրութի խորհրդային դեսպան ու հիւպատոսը, տեղական եւ օտար մամուլի, ինչպէս նաեւ հեռաղրական գործակալութեանց թղթակիցները եւ ուրիշ բազմաթիւ անձնաւորութիւններ :

Երբ օդանաւը ցամաք իջաւ, Տեղապահ Խորէն Սրբազան, ներս մտնելով ողջունեցաւ կաթողիկոսին հետ եւ բարի գալուստ մաղթեց : Ապա միասին օդանաւէն վար իջնելով, Հայրապետին ներկայացուեցաւ Բերիոյ Առաջնորդ Զարեհ եպիսկ.ը եւ ողջագուրուեցաւ անոր հետ : Մնացեալ եպիսկոպոսներուն հետ ալ ողջագուրուելէ ետք, կաթողիկոսը անցաւ երկու շարքի վրայ բաբեւի կեցած զին-ուորական - ոստիկանական ջոկատի մը մէջէն եւ առաջնորդուեցաւ օդակայանի պաշտօնական ընդունելութեան սրահը, ուր իրեն կը սպասէին պետական եւ պղպջային պաշտօնական անձնաւորութիւնները : Այնտեղ, ներկայացուեցաւ բոլորին եւ պատուասիրուեցաւ չամփանեայով : Օրհնեց նաեւ իրեն մատուցուած ալն ու հացը :

Վազգէն Ա. , որուն դէմքին վրայ կը կարդացուէր իր խոր ու վարակիչ յուզումը, հետեւեալ խօսքերով ողջունեց ներկայ պաշտօնական անձնաւորութիւնները (խօսեցաւ հայերէն եւ խօսածը Ֆրանսերէնի թարգմանուեցաւ Պ. Տիգրան Թոսպաթի կողմէ) .—

— « Ամենայն Հայոց դարաւոր եւ աստուածակառոյց Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը ողջոյն եւ օրհնութիւն Լիբանանին, այս բարի եւ հիւրընկալ երկրին, ուր հայ ժողովուրդի զաւակները, անց-եալի դժբախտութիւններէն ազատած, գտան խաղաղ եւ շինարար կեանքի երկրորդ հայրենիք մը :

« Ամենայն Հայոց Հայրապետութիւնը կը գնահատէ եւ իր օրհնութիւնը կը բերէ լիբանանեան բարեխնամ կառավարութեան, Հանրապետութեան Նախագահին, եւ իմաստուն եւ ջերմ հոգի ունեցող ազնիւ լուսաւորեալ ժողովուրդին » :

Ապա վերջացուց իր խօսքը «եայիշ Լիպնան» (կեցցէ Լիբանանը) արտերբէն բացագանչութեամբ :

Կաթողիկոսին խօսքերը ընդունուեցան ջերմ ծափահարութիւններով :

Այնուհետեւ, պաշտօնական անձնաւորութեանց բազմութիւնը, Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին առաջնորդութեամբ դուրս եկաւ օդակայանի հրապարակը, որ տակաւին սեւցած էր անհաչուելի բազմութեամբ եւ հազարաւոր ինքնաշարժներով, այնքան որ քայլ նետելիք տեղ չէր մնացած : Տեսնելիք - լսուելիք բան չկար ժողովուրդի խանդավառ ծափերն ու «կեցցէ՛ Վեհափառը» բացագանչութիւնները, որոնք, ինչպէս օդանաւէն իջած պահուն, այնպէս եւ օդակայանէն դուրս ելած պահին, կը թնդացնէին օդը : Կաթողիկոսը այս սրտագեղ եւ ինքնաբուխ ընդունելութեան պատճառած յուզումէն լեցուած աչքերով, կ'օրհնէր ժողովուրդը եւ կը յառաջանար յամրաքայլ :

Հանրապետութեան Նախագահը տարաժողոված էր իր սեփական ինքնաշարժը, որուն մէջ նստաւ կաթողիկոսը, Տեղապահ Խորէն եպիսկ.ի հետ : Ապա թափորը կազմուեցաւ, ըստ պաշտօնական անձնաւորութեանց աստիճաններուն եւ հանգամանքներուն եւ ուղղուեցաւ դէպի Անթիլիաս (չորք 15 քիլոմեթր՝ օդակայանէն հաչուելով) : Թափորի պաշտօնական անձնաւորութիւնները եւ անոնց հետեւէն երկու հազարի մօտ անձնական եւ վարձու ինքնաշարժներ ճեղքելին ճանապարհը :

Երբ թափորը հասաւ Անդը - Նահրի հայաշատ թաղը, հոն համախռնուած տասնեակ հազար Հայերու խանդավառութիւնը հասաւ իր գագաթնակէտին : Մուտքին՝ իբրեւ մատաղ մորթուեցաւ ոչխար մը եւ Անդը - Նահրի քաղաքապետ Հայր Պօղոս վրդ. Արիս, բարի գալուստի քանի մը ջերմ խօսքերէ վերջ, ծաղկեփունջ մը նուիրեց կաթողիկոսին : Ամբողջ պողոտայի երկայնքին շինուած էին կանաչազարդ յաղթական կամարներ, հայերէն եւ արաբերէն պաստառներով : Պողոտային երկու կողմերը չարուած էին Հ. Մ. Մ.ի եւ Հ. Ե. Մ.ի սկաուտները, ինչպէս նաեւ հայ վարժարաններու աշակերտները :

Ճեղքելով այս բազմութիւնը, վեհափառը հասաւ Անթիլիասի Կաթողիկոսարանը, որուն ընդարձակ շրջափակն ալ ողողած էր մարդկային հեղեղով : Այստեղ եւս պատուոյ դիրք բռնած էին Հ. Մ. Ը. Մ.ի եւ Հ. Ե. Մ.ի սկաուտները, իսկ կարգ - կանոնի վրայ կը հսկէին բազմաթիւ ոստիկաններ :

Կաթողիկոսը, զանգակներու զօղանջին եւ ժողովուրդի հիացական ծափերուն ու բացագանչութեանց մէջ, «Հրաշափառ»ով առաջնորդուեցաւ Մայր - Տաճար, ուր աղօթեց եւ ապա օրհնեց Տաճարին ներսն ու դուրսը խռնուած բազմութիւնը :

Ժամը արդէն անցած էր կէսօրուան 2ը, երբ կաթողիկոսը մտաւ Վեհարան եւ դրաւեց իր Աթոռը : Այստեղ, բարի գալուստի պեղեցիկ եւ զրաւոր ուղերձ մը խօսեցաւ Տեղապահ Խորէն եպիսկ. :

ԿԱՐՕ ԳԷՈՐԳԵԱՆ

(Մնացեալը յաջորդով)

Միջին Արեւելքի մասին բանակցութիւնները վերսկսան Ուաշինկթընի մէջ, մասնակցութեամբ Ֆրանսական, անգլիական եւ ամերիկեան կառավարութեանց ներկայացուցիչներուն :

Իրանի Շահը Հնդկաստան մեկնեցաւ : Պիտի մնայ 25 օր :

Ալժերիոյ լեռնային շրջաններուն մէջ արիւնալի կռիւներ կը մղուին 48 ժամէ ի վեր :

ՕՐԱՏՈՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԵՏ

ՆՂՈՅՈՒՈՑՈՒՆ ՈՒՀՕՏՈՒԹԻՆԸ ՐԱՖԻ ՄԱՀՈՒԱՆ

(Ի. Եր. Վերջին մաս)

Մեր հարցումներուն պատասխանեցին Ռաֆի մահուան ժամանակ Նիւ Եորքի մէջ գտնուող անձերը, որոնք ամէնքն ալ կը հաստատեն, որ Ռաֆի մահուան պատճառը սրտի կաթուած է եղած։

Ռաֆիի մահուան լուրը ստանալէ ետք, Նիւ Եորքի մէջ գտնուող հայ գաղութի ներկայացուցիչները հեռագրեր ղրկեցին Ռաֆիի ընտանիքին, ինչպէս նաեւ Պոսթընի, Ֆրեզնոյի, Ֆիլատելֆիոյի, Ուաշինկթընի, Ուորչըսթըրի, Ուաթըրթաունի, Ուաթըրպըրիի, Ուորսէսթըրի, Ուիլքսպարի, Ուիլմինկթընի, Ուիլիըմսփորթի, Ուիլքս Պարի, Ուինսըր Լոքսի, Ուինտսըրի, Ուինտսըր Լոքսի, Ուինտսըրի, Ուինտսըր Լոքսի, Ուինտսըրի, Ուինտ

ԲՈԼՇԵՒԻԿՆԵՐՈՒ ԹԻՒԸ

Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

●

Ինչպէս գրեցինք, Խ. Միութեան կու-սակցական համագումարը բացուեցաւ Փետրուար 14ին, մասնակցութեամբ 1600 պատուիրակներու, որոնք կը ներկայա-ցնեն ութ միլիոն անդամներ :

1898ին Մինսքի մէկ ձեղնայարկին մէջ, ինչը գաղտնի պատգամաւորները կը ներկա-յացնէին բուռ մը անդամներ, որոնք հիմը պիտի դնէին Ռուսիոյ Սոցիալ Դեմոկրատ կուսակցութեան, որուն մէկ հատուածը պիտի գառնար բոլշեւիկ կուսակցութիւ-նը : Սակայն Մինսքէն դէպի Կրեմլին տա-նող ճամբան շատ ալ կանոնաւոր չեղաւ :

Առաջին օրինաւոր ընդհ. ժողովը (6րդ) որ գումարուեցաւ 1917ին Փեթերսպուրկի մէջ, 247 հազար անդամ ունէր :

Երեք տարի ետք Թ. ընդհ. ժողովին Լենինի յանձնարարութեամբ 170 հազար անդամներ վտարուեցան, իբրեւ անպար-կեշտ, մեղկ, եւ գրասենեկային համայ-նավարներ : Կուսակցութեան այս առա-ջին մաքրագործումը իր 700·000 անդամ-ներուն 25 առ հարիւրը կը ներկայացնէր :

Լենինի մահէն ետք, 13րդ ընդհ. ժողո-վը (1924) 735·881 անդամ ունէր, սակայն յաջորդը (1925) միայն 634·000 : Քանի մը հարիւր հազար ընդդիմադիր «Թրոցկիա-կաններ» վտարուեցան : Հինգ տարի ետք (16րդ ընդհ. ժողովին 1930), կուսակցու-թիւնը կրկնապատկեց իր թիւը (1·260·874 ուղեկից եւ 1·874·488 անդամ), իսկ ասոր պէս դերասնում մը արձանագրուեցաւ յա-ջորդ ընդհ. ժողովին :

Սակայն, պատերազմէն առաջուան վերջին ընդհ. ժողովին (1939), կը յայ-տարարէին թէ 270·000 անդամներ մաք-րագործած են Կիրովի սպանութեան հե-տեւանքով : «Մենք սակաւաթիւ ենք, սա-կայն լաւագոյն», կ'ըսէր Սթալին հրա-պարակելով անդամներու թիւը՝ 1·600 – 000 :

Պատերազմի միջոցին համակիրներու թիւը անհունօրէն աճեցաւ — 3·399·075 էր 1940ին, 5·760··369 էր 1945ին, 6·300-000, 1947ին : Այսպարագան մտահոգեցվա-րիչները, որոնք որոշեցին մաղէ անցընել բոլոր նոր անդամները : Մնացին 6·882·145 գործօն անդամներ, որոնց 863·886ը թեկ-նածու ներկայացան Ժթ. ընդհ. ժողովին (հոկտ. 1952) :

Հակառակ անդամակցութիւնը սահմա-նափակելու փափաքին, որու ամէնէն չատ ուժ տուողն էր Մալենկով, անդամագրու-թեան լայն արշաւ մը սկսաւ քանի կը մօ-տենար Ի. համագումարը, որ պիտի հա-մախմբէ ութ միլիոն ներկայացուցիչներ, այսինքն 1·200·000ի յաւելում մը, բաղ-դատելով անցեալ սթալինեան համագու-րին հետ :

ԳԱՂՈՒԹԷ ԳԱՂՈՒԹ

Գ.Հիրկի Հ. կարմիր Խաչի տարեկան պարահանդէսը տեղի ունեցաւ Փետրուար 4ին «Ցուսաբեր» թատերասրահին մէջ, հովանաւորութեամբ վարչապետ Կամալ Նասրի : Ճիշդ ժամուն, սկսաւ պարահան-դէսը եւ ջերմ ու խանդավառ մթնոլորտի մէջ շարունակուեցաւ մինչեւ լոյս : Ժամը 9·30ին սրահ մտաւ վարչապետին ներկա-յացուցիչը՝ Լեվա Ապտէլ Ռահման, որ ընդունուեցաւ ջերմ ծափերով եւ աղջ-կերդով : Պարահանդէսին ներկայ էին նաեւ սպաներ ու պաշտօնատարներ : Ամբողջ թատերասրահը բռնուած էր սեղաններով : Հոծ բազմութիւն մը լեցուած էր սրահը : Վարչութիւնը ոչինչ խնայած էր իր պա-րահանդէսը անթերի դարձնելու համար : Պարահանդէսը բարոյական ու նիւթական բացառիկ չահ մը ապահովեց Հ. Կ. Խաչի վարչութեան :

Հաց մացառ մը յիսուն տարի ետք կը գտնէ իր ալբիկը : Ամմանէն Տիկին Մի-նարա Թանթաշ (Ֆրէզնօ), Տիկին Մաուի Գալֆայեանի ղրկած էր օդ մը, մինակ ա-ռարկան զոր կը պահէր մանկութենէն ի վեր : Մայր ու աղջիկ իրարմէ բաժնուած էին տարագրութեան տարի, շատ եղերա-կան պայմաններու տակ : Երբ երկուքը միասին հոր մը իջած էին ջուր խմելու, վեր չէին կրնար ելլել եւ արաբ մը չուա-նով վեր քաշեց եւ աղջիկը միասին տա-րաւ : Այս տարի թերթերու «Կը փնտրե-ուի»ներով իրար գտան :

Գերմանի աքսորական մը, Ֆրիտէ, որ իր հայրենիքը վերադարձաւ վերջերս, կ'ըսէ թէ բազմազգի աքսորականներ կա-յին Վորգուտայի մէջ, նաեւ Հայեր : «Իմ ամենալաւ բարեկամներս եղան Լեհոնա-կիները եւ Հայերը» :

Սուրիահաց Պ. Ֆ. Ասիւնի չքանչան տուաւ սուրիական կառավարութիւնը առ-ի վարձատրութիւն իր ծառայութեանց : Այս կերպով սուրիական կառավարութիւ-նը ուզեց իր երախտագիտութիւնն ու զը-նահատանքը յայտնել Ասիւնի որ բազ-մից նախապար եղած է, եւ Եփրատի ջու-րը Հալէպ բերելով լուծած է Հալէպ քա-ղաքի ջուրի տագնապը :

Տիրունի.— Յունուար 8ին Լառնաքա-յի մէջ (Կիպրոս) մեռած է վաստակաւոր եւ նուիրեալ ուսուցիչ եւ դպրապետ Գաբ-րիէլ Թօսունեան : Հարիւրաւոր երիտա-սարդներ Լառնաքայէն եւ Նիկոսիայէն հաւաքուած են եկեղեցի, իբրեւց վերջին յարգանքը տալու : Գաղափարապաշտ Թո-սունեան իր յառաջացած տարիքին մէջ իսկ կը խանդավառուէր Հայաստանի ան-կախութեան տարեդարձով :

Ի պատիւ Գրիգոր Ա. Մալխասի Նիւ Եորքի մէջ յունուար 27ին յարգանքի թէ-յասեղան մը տրուած է : Ատենապետած է Պ. Եդ. Սահակեան : Խօսած է Պ. Գուր-գէն Մխիթարեան : Տեղի ունեցած է ըն-տիր գեղարուեստական բաժին : Ծերունի վաստակաւորը կ'ուզէ Մխլին Արեւելք այ-ցելել :

Ամբավար օր. Սիրանուշ Տէր Մա-նուէլեան որ Պէյրութ զացած էր, «Հա-մազգային»ի հրաւէրով չահեկան դաս-խօսութիւն մը տուած է Փետրուար 11ին Կոմիտաս վարդապետի եւ Ալան Յովհան-նէսի երաժշտութեան մասին :

Քրիի Հայր. Միութիւնը (Մ. Նա-հանդներ) կը յայտնէ թէ «Ցուչարձան» դիրքը չուտով պիտի յանձնուի տպագրու-թեան : Կոչով մը կը հրաւիրէ բոլոր հայ-րենակիցները, որոնք կ'ուզեն արձանա-գրուիլ գրքին մասնաւոր ցանկին մէջ, ի-բենց նուէրը՝ 25 տոլար կամ աւելի ղրկել կեդր. վարչութեան :

Վարդանանց դիւցազնամարտի Ազգ. ժողին առթիւ Լիբանանի Ազգ. Առաջնոր-դարանի դիմումին ի պատասխան հայ պաշտօնեաներուն եւ հայ ուսանողներուն մէկ օրուան արձակուրդ տրուած է : Ա-ռաջնորդը վաթսունէ աւելի պաշտօնական դրութիւններով դիմած էր Լիբանանի կա-ռավարութեան : Զինուորական իշխանու-թեան, Դեսպանատուններու, Օտար հաս-տատութեանց եւ օտար վարժարաններու տեսչութեանց :

Խ. Միութեան վերջին ազգարարու-թեան առթիւ, Ուոշինկթընի եւ Լոնտոնի մէջ դիտել կուտան թէ Մոսկուա նոր ռազմախաղ մը կը փորձէ, միջամտելու համար արաբական գործերուն : Միջին Ա-րեւելք զօրք ղրկելու խնդիր չկայ, բայց արեւմտեան երեք պետութիւնները ան-չարժ պիտի չմնան, եթէ յարձակում կա-տարուի եւ Ազգաժողովը չկարենայ կա-տարել իր դերը :

Ձավիտ պէյ պատասխանեց դատարանին եւ ընդհանուր դատախազին ամբաստա-նութիւններուն, եւ ինքզինքը չքմեղացուց յիշելով այն պատճառները որով չէր կրնար Անատոլու անցնիլ եւ Միլլի պայ-քարին մասնակցիլ : Ճշդեց թէ ոչ մէկ կապ ունեցած է Գարա Քէմալի հիմնած առեւ-տրական ընկերութիւններուն եւ տնտեսա-կան կասկածելի կազմակերպութիւննե-րուն հետ, եւ ըսաւ թէ ինք որ կեանքին մէջ միլիոնաւոր ոսկեդրամներու հետ խա-զացած է, այսօր տնակ մը իսկ չունի : Իր անունը գերծ պահեց բոլոր մախումներէն, դաւերէն, պետութեան վարկին եւ ապահովութեան վնասող արարքներէն եւ այս ուղղութեամբ բազմաթիւ փաստեր եւ ապացոյցներ յիշեց : Թուեց օտարներու դնահատանքները իր մասին, պետական տնտեսութիւնը բարձր պահելու իր նա-խանձախնդրութեան վրայ ծանրացաւ, պատմեց թէ ինչպէս Օսմանեան Պանքային մէջ 13 միլիոն ոսկի հաւաքած էր աղէտ-եալներու համար եւ ի վերջոյ Իզմէթ փա-շայի դահլիճին մէջ մտած էր, որովհե-տեւ վարչապետը ըսած էր որ եթէ ինք պաշտօն չընդունի, դահլիճը պիտի չկազ-մէ : Ձավիտ պէյ յիշեց գինադադարի նա-խօրեակին անցքերը, իրեն դէմ ցցուած արդելքները, եւ ըսաւ թէ հալածանքնե-րու ենթարկուեցաւ քանիցս, եւ Անատոլու անցնելու համար դիմում ըրաւ Առնան պէյի եւ Հալիտէ Էտիպ Հանըմի, բայց ի-րեն պատասխանուեցաւ թէ Սվազ մեկնու-մը չէ արտօնուած :

ՀԱՑՈՑ ՏԵՂԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ձավիտ պէյ հետզհետէ կը պոռթկար եւ անդրադառնալով թալէաթ, Ենվէր փաշա-ներու իր գործակցութեան, ըսաւ.

— Իմ Անատոլու մուտքս չարտօնուե-ցաւ, բայց վերջը ձեզի միացող ընկերնե-րէն ոչ մէկը փախաւ : Իսթանպուլի մէջ պատեցան եւ Տամատ Ֆէրիտի դահլիճին անդամակցեցան : Ի վերջոյ ըմբռնելով որ դիս խաթիւ կը հետապնդեն, Իսթանպուլ փախայ, իմ պահուըտած տունս կոխեցին եւ Տամատ Ֆէրիտի դահլիճը դիս դատա-պարտեց, Հայոց տարագրութեան գործին մէջ մեղսակից նկատելով դիս : Այնուհե-տեւ, առանց իմ տեղեկութեանս, Հանրա-յին Պարտուց վարչութեան պաշտօնին կոչուեցայ, երկիրը թշնամիին ոտքին կո-խան եղած էր նոյն օրերուն, բայց ես դի-տէի թէ թշնամին պիտի կորսուի երթայ :

«Նախագահ պէյ էֆէնտի, Գարա Քէմալ իմ բարեկամս էր, բայց այդքան միայն : Դուք կ'առարկէք թէ իր գաւդրական ծրագիրներէն եւ արարքներէն տեղեակ պէտք է պահէր զիս :

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին ընդու-նելութեան համար Լիբանանի գործադիր յանձնախումբը հետեւեալ կոչը ուղղած էր ժողովուրդին .—

Վստահ ենք որ ամէն Հայ ուրախու-թեամբ ողջունեց Ն. Ս. Օծութեան Ամե-նայն Հայոց Հայրապետի Տ. Տ. Վազ-գէն Ա. Կաթողիկոսի որոշումը՝ անձամբ տեղափոխուելով Ս. Էջմիածինէն Անթի-լիաս, մասնակցելու Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսի ընտրութեան եւ օծման :

Վստահ ենք նաեւ որ ամէն Հայ պիտի յայտնէ իր ուրախութիւնը եւ յարգանքը Վեհափառ Հայրապետի ժամանումին առ-թիւ :

Որպէսզի Վեհափառ Կաթողիկոսի ըն-դունելութիւնը եւ ժամանումը Անթիլիաս, կատարուին արժանավայել վեհութեամբ, կանոնաւորութեամբ եւ կարգապահու-թեամբ, Ն. Ս. Օծութեան՝ Վազգէն Ա. Կաթողիկոսի ընդունելութեան կարգադիր յանձնախումբը կոչ կ'ընէ հայ ժողովուր-դին եւ հայկական բոլոր կազմակերպու-թիւններուն եւ կը խնդրէ որ՝

1.— Օգակայան եկող բոլոր ինքնա-շարժները առանց դժուարութիւն յարու-ցանելու ենթարկուին յանձնախումբիս կարգադրութեանց :

2.— Հայ դպրոցներու աշակերտները եւ կազմակերպութեանց անդամները կար-գով չարուին պետական Թանգարանէն մինչեւ Պէյրութի կամուրջը երկարող պո-ղոտային եւ Նահրի պողոտային երկու կողմերը, արժանի յարգանքը մատուցա-նելու համար Նորին Վեհափառութեան եւ ընդունելու անոր օրհնութիւնը :

3.— Ո եւ է դրօշակ չպարզուի բացի Լիբանանի Պետական դրօշակէն :

4.— Ժողովուրդը չխուժէ Անթիլիաս եւ մանաւանդ չխճողուի Կաթողիկոսարանէն ներս, նախընտրելով Վեհափառ Հայրա-պետը դիմաւորել հայկական թաղերէն անցած միջոցին :

5.— Ամէն առթիւ եւ ամենուրեք ամէն Հայ յարգ կարգադիր յանձնախումբի եւ անոր գործակիցներու կարգադրութիւն-ները :

Դիւանագիտական պաշտօնեայ մը իր կնոջ եւ երկու զաւակներուն հետ պաշ-տօնով կեդր. Ափրիկէ կ'երթայ : Կինը սեւամորթ դայեակ մը կը փնտռէ ալոց համար : Բաւական տարեց արաբ կին մը կը ներկայանայ :

— Պղտիկները կը սիրե՞ս : Անոնցմէ կ'ախորժի՞ս, կը հարցնէ դիւնադպետին կի-նը :

— Չեմ կրնար յիշել : Քսան տարիէն ա-ւելի է որ տղայ չեմ կերած, կը պատաս-խանէ պառաւը :

Մ. ՔԷՄԱԼԻ ԴԷՄ ՍԱՐՔՈՒԱԾ ՄԱՀԱՓՈՐՁԸ ԵՒ ԿԱԽԱՂԱՆՆԵՐ

●

Բ. ՄԱՍ

Ամբաստանեալներէն ոմանք, դատարա-նին արտօնութեամբ փաստաբան կանչե-ցին եւ միասին պատրաստեցին իրենց պաշտպանողականները : Ձավիտ պէյ մին-չեւ առտու լրացուց իր սրտակեղէք պաշտ-պանողականը, քննելով նաեւ պատժական օրէնքը : Ցեղոյ խցիկին մէջ չըլսափչելով զոյց ըրածի պէս արտասանեց իր պաշտպա-ղականը :

Դատարանը ամէնէն առաջ պինքը լսեց եւ նախագահը ծանոյց .

— Ձեր պաշտպանողականը լսելու պատ-րաստ ենք :

Դատասրահը լեփ-լեցուն էր, կենալու տեղ իսկ չէր մնացած : Ձավիտ պէյ սրահ մտած առեն յայտնապէս յուզեալ կ'երեւ-էր :

Մէկուկէս ժամ տեւեց իր պաշտպանո-ղականը, որու ընթացքին ձայնը քանի մը անգամ խեղդուեցաւ եւ Ձավիտը պէյ լա-ցաւ : Օսմանեան Խորհրդարանի այս ան-ուանի հռետորը իր կեանքին ամէնէն ճա-կատագրական ճառն էր որ կը խօսէր : Իր խօսքերը կը խեղդուէին կոկորդին մէջ : Լացաւ մանաւանդ երբ կ'ըսէր թէ պէտք է խնայել իր ընտանիքին, կնոջը եւ զաւակներուն, որոնց դէմքուն վրայ երդում ըրաւ թէ Գարա Քէմալ իրեն խօսած չէր մահափորձի մասին եւ ինք լուր չունէր ատրքուած դաւադրութենէն : Նկարագրեց իր բեղուն ու երկրաչէն անցեալը եւ ապա-չէց դատաւորներուն որ չմարեն իր օճա-խը : Ունկնդիրներուն մէջ կիներ եւ այրեր կուլային, Ձավիտ պէյի պաշտպանողա-կանը լսելով :

Անկախութեան Ատեանի անդամները հանդարտօրէն մտիկ ըրին Ձավիտ պէյի այս պաշտպանողականը, ուր նախ Իթթի-հատի հռչակաւոր ելմտական նախարարը ճշդեց թէ մեղադրելի ոչ մէկ կէտ ունի ընդհանուր պատերազմի աղէտին եւ դոր-ծուած ապօրինութիւններուն եւ չարաշա-հութիւններուն մէջ, թէ ուզած էր ամէն գնով արգիլք ըլլալ անոնց եւ զգուշացու-ցած էր իր ընկերները, եւ այս առթիւ յի-շեց օտար դիւանագէտներու եւ քաղաքա-կան մարդոց վկայութիւնները :

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԿՈՒԻ ԱՋԳ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ
6 ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐ ՎԻՐԱՒՈՐՈՒԵԾԱՆ

•

Ջորեքշաբթի օր բուռն տեսարաններ պարզուեցան Ազգ. ժողովին մէջ, յանգելով իրական ծեծկռտուքի մը՝ ալ եւ ձախ երեսփոխաններու միջեւ: Ընդհարումին հետեւանքով կին մը մարեցաւ, երեք համայնավար եւ երեք փուժատեան երեսփոխաններ զարմանատուն փոխադրուեցան արիւնալի դէմքերով, իսկ 31 տարեկան անդործ փաստաբան մը որ ունկնդիրներ-ու բաժինը կը դանուէր, դնդակ արձակեց, բարեբախտաբար պարապին մէջ, բայց եւ այնպէս մեծ խուճապ ստեղծե-լով:

Իրարանցումին պատճառն էր փուժատեան երրորդ երեսփոխանի մը ընտրու-թեան բեկանումը: Այս առթիւ անլուր լուտանքներ փոխանակուեցան երկու կողմերուն միջեւ: Նախագահը ի զուր կը փորձէր վերահաստատել բարեկարգու-թիւնը: Իր ձայնը անլսելի դարձած էր ընդհանուր ժխորին մէջ: Երեսփոխաննե-րը իրենց դրասեղաններուն կափարիչները կը հանէին հակառակորդներուն վրայ նե-տելու համար, ուրիշ առարկաներու հետ: Քանի մը հոգի ալ փորձեցին քուէտուփե-րը զործածել:

Երբ քուէարկութիւն պիտի կատար-ուէր, փուժատեան երեսփոխան Տամա-զիօ, որ պարասանքի քուէ ստացած էր առջի օր (100·000 ֆրանք զեղչ իր թոշա-կէն), յանկարծ բեմ ցատկեց, պոռալով. — Քուէարկութիւն պիտի չկատարուի:

Քուէխոյզներէն համայնավար մը, Ռո-պէր Մանսօ, արդէն ղէրք բռնած էր քուէտուփին առջեւ եւ անդին հրեց Տա-զիօն որ զիմադրեց: Խառնակութիւնը սկսած էր արդէն: Փուժատեան եւ ծայ-րագոյն ձախակողմ. երեսփոխաններ օգ-նութեան փութացին իրենց ընկերներուն: Հարուածներ կը տեղային աջ ու ձախ: Կատաբեալ կռփամարտ, որ հետզհետէ կը սաստկանար: Տասնեակ մը փուժատեան-ներ տապալեցան բեմին սաւրուած: Տե-զական թերթերը կը զրեն թէ համայնա-վար երեսփոխան Լընտրման բարապանի մը ակռոակը քաշելով նետեց նախկին ռա-ութիկանապետ Տիտի զլխուն: Այս վերջինը զետին տապալեց հակառակորդը, կռու-փի հարուածով մը: Տեսարանը աննկարա-զրելի էր: Երկու հարիւր երեսփոխաններ խառնուած էին բեմին բոլորտիքը: Հար-ուածները կը տեղային ամէն կողմէ, եւ բարապաններըը ի զուր կը փորձէին հակ-առակորդները բաժնել իրարմէ: Ակռոաններ կը սեաուէին աջ ու ձախ: Համայնավար երեսփոխան մը քուէտուփերէն մէկը բռ-նելով փորձեց հակառակորդներուն վրայ նետել, բայց կարելի եղաւ արգիլել:

Այդ պահուն էր որ ատրճանակի չորս հարուածներ լսուեցան: Ոստիկան-ները անմիջապէս կաշկանդելով զուրս հանեցին մարդը: Զէնքը պարզ մարզա-կան ատրճանակ մըն էր, որով չատեր չէին լսած: Պահ մը դադարէ ետք, երբ ունկնդիրներու սրտերը պարպուեցաւ, նոր ընդհարումներ տեղի ունեցան, բայց թե-թեւ: Նախագահը անընդհատ կը հնչեցնէր զանգակը: Ի վերջոյ ահազանդն ալ հըն-չեց եւ ամբողջ բեմը պարպուեցաւ:

Նիստը վերսկսաւ ժամը 19·20ին: Բա-րեկարգութիւնը վերահաստատուած էր: Երեսփոխանները իրենց տեղերը գրաւե-ցին կամաց կամաց: Նախագահը, Լը Թրոքէր, ցաւ յայտնեց կատարուած «ան-լուր բռնութեան» համար եւ ըսաւ թէ դիւանը նիստի հրաւիրած է եւ թէ երկու պաշտօնակիցներ ամբաստանուած են ծե-ծի եւ վիրաւորման համար: Դէպքին պա-տասխանատուներէն Տամազիօ ներողու-թիւն խնդրեց: Նիստէն վերջ նոր ընդհա-րում մը տեղի ունեցաւ նրբանցքներուն մէջ: Փուժատեան երեսփոխան մը, Տը-մարքէ, պոռաց համայնավար երեսփո-խանի մը երեսին.

— Եթէ այստեղ կան մարդիկ որ կը սո-զան ձեր առջեւ, մոսկովեաննե՛ր, պիտ-ցէք որ մենք պիտի չխոնարհինք: Ձեր քթէն բերնէն պիտի բերենք ...

Իր կազմակերպութիւնը բողոքագիր մըն ալ յանձնեց Ազգ. ժողովի դիւանին:

× Տեղական թերթ մը դիտել կուտայ թէ Ազգ. ժողովը երեք չաբաթէ ի վեր բացուած է եւ ուրիշ բան չկրցաւ ընել բայց եթէ աւենապետն ընտրել, վաւերա-ցնել վարչապետին պաշտօնը եւ անվերջ զբաղիլ 13 փուժատեան երեսփոխաններու վիճելի ընտրութեամբ:

× Վարչապետը երէկ պիտի պարզէր իր ծրագիրը Ալժերիոյ մասին:

ՄԱՐՈՔԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Ինչպէս զրած էինք, Մարոքի բանակ-ցութեանց բացումը տեղի ունեցաւ Դշ. օր, էլիզէի պալատին մէջ: Այս առթիւ փառաւոր սեղան մը սարքուած էր ի պատիւ Սուլթանին: Ճաշէն վերջ հան-րապետութեան նախագահը ճառ մը խօ-սելով, ըսաւ թէ «բազմաթիւ բարդ խըն-դիրներ կը սպասեն բանաղնացներուն»: Բացատրեց թէ Ֆրանսա արդիական մեծ պետութեան մը վերածեց Մարոքը: «Այժմ ժամանակն է համապատասխան եղ-բայրակցութեանց յանդելու, նոր սլացք մը տալով Ֆրանքեւմարոքեան զործակցու-թեան, նոր հիմերով»:

Սուլթանը, որ ճերմակ համազգեստ մը հագած էր եւ ֆէս զրած, յայտարարեց թէ Մարոք կ'ուզէ իրականացնել իր ան-կախութիւնը եւ ճշդել սերտ զործակցու-թեան մը հիմերը Ֆրանսայի հետ: Ըսաւ թէ բանակցութիւնները երկու կէտերը պիտի կատարեն.— 1· Շօշափելի իրակա-նութիւն մը զործնել Մարոքի անկախու-թիւնը, ջնջելով 1912ի դաշնագիրը.— 2· Սահմանել փոխադարձ կախման կապերը: « Մարոք հաստատուած Ֆրանսացիները պիտի ստանան ամէն երաշխիք իրենց ի-րաւունքներուն, շահերուն եւ ապատու-թեանց համար: Մարոքի անտեսութեան ապագան սերտօրէն կապուած է Ֆրան-սայի հետ, որմէ կը սպասենք արհեստագի-տական, ելմտական եւ տնտեսական օգ-նութիւն »:

Սուլթանը Սպանիոյ մասին ալ ակնարկ մը ուղղեց, յիշելով Մարոքի ազգային միութեան եւ հողային ամբողջութեան խնդիրը: «Համոզուած ենք թէ բոլոր բա-րեկամ ազգերուն մօտ պիտի դտնենք այն ընդունելութիւնը որուն արժանի է մեր արդար դատը »:

Բուն բանակցութիւնները պիտի սկսին չորեքշաբթի: Տեղական թերթերը դիտել կուտան թէ երկու կողմերուն միջեւ տար-բեր տեսակէտներ կան անկախութեան եւ փոխադարձ կախման մասին:

ՋԻՒՆ-ՋՄԵՌ
« ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՂԷՏ »

Տեղական թերթերը կը զրեն թէ ազգա-յին աղէտի մը հանդամանքն ստացած են ձիւն – ձմրան պատճառած կորուստները: Ցուրտը երեք միլիառ ֆրանքի վնաս պատճառած է միայն Միջերկրականի ա-փերուն վրայ (Քոթ տ'Ազիւր): Արմաւիքն ալ ծանրապէս վնասուած է կեդրոնական Ֆրանսայի մէջ եւ կը կարծուի թէ ցորենը 30–40 միլիոն կենդինար պակաս պիտի դայ: Ինի նահանդին մէջ այսքան խիստ ձմեռ չէր եղած 1869էն ի վեր: Ինչպէս ըսինք, ամէնէն ծանր վնասները կրած է Ալփ Մարիթիմի շրջանը: Նարնջածա-ղիկներու հոռնձքը փճացած է, մինչեւ 500·000 քիլօ: Ուրիշ ծաղիկներ ալ ոչն-չացած են, ինչ որ պիտի ազդէ անուշա-հոտութեանց հրապարակին վրայ: Պաչ-ոնական տեղեկագիր մը կ'ըսէ թէ ցո-րենի ցանուած տարածութեան 30 առ հա-րիւրը փճացած է սառերէն:

Կառավարութիւնը կը խորհի բանջարե-ղէն ներածել արտասահմանէն: Շատ մը արտածումներ դադրած են:

Երեք հազար բանուորներ երեք հազար ֆոն ալ ցանեցին Փարիզի փողոցներուն մէջ, սառերը հալեցնելու համար: Օդը զգալապէս մեղմացած է, բայց կը վախ-ցուի որ ձիւնհալքը նոր վնասներ պատ-ճառէ դաւառի մէջ: Մասնագէտներ կը կարծեն թէ օդը բաւական պիտի տաքնայ հետզհետէ:

Ցուրտին հետեւանքով 12 հոգի եւս մե-ռան Ֆրանսայի մէջ: Կացութիւնը չատ աւելի ծանր է միւս եւրոպական երկիրնե-րուն, ինչպէս եւ Միջին Արեւելքի մէջ:

× Պիթլիսի եւ Պինկէօլի (Բիւրակն) կուսակալները, որոնք Մուշ զացեր էին ժողով մը զումարելու համար: Ապահո-վութեան անօրէնին հետ կորսուեցան ձիւնամրրիկի մը հետեւանքով, ինչպէս կը զրեն Թուրք թերթերը: Ծովուն ջու-րերը Իսքէնտէրուն խուժելով, ահագին աւերներ զործած են: Ցիսուն հազար ար-տաւար հող ջուրերուն տակ մնացած է Զուքուրովայի մէջ:

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԲԱՐԳԱՒԱՃՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Շնորհակալութեամբ ստացանք Պ. Հր – րանդ Պարոնվարդեանէ (Մոպէօժ) 1000 ֆրանք, ի յիշատակ իր ծնողքին:

«ՅԱՌԱՋ» ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

Պ. Ռուբէն Քէչիչեան վեցամսեայ «Ցա-ռաջ» կը նուիրէ Պ. Վահան Օհանեանի, Քոլոմպ:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 18Ը
ՎԻՆՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Ց. Դ. Նոր Սե-րունդի մասնաճիւղին, հովանաւորու-թեամբ Հ. Ց. Դ. Կոմիտէին:

Այս կիրակի, ժամը 15ին, Օհանջան-եան ակումբին մէջ:

Կը խօսի ընկ. ԳՐԻԳՈՐ ՓԱՓԱԶԵԱՆ (փարիզէն):

Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Մաս-նամասնութիւնները տեղին վրայ:

ՑԵՏԱԶԳՈՒՄ Է

Ֆր. Կ. Խաչի Իթալիի մասնաճիւղի թատերական ներկայացումը որ տեղի պիտի ունենար այս կիրակի, Քրէմլէն Պիսէթրի մէջ:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Կիրակի, 19 փետր., հո-գեհանդստեան պաշտօն պիտի կատարուի Փրատոյի մայր եկեղեցիին մէջ, հանդու-ցեալ

ԷՐՄՈՆԻԱ ՀՐԱԶԵԱՆԻ
(Ծնեալ Զաքուէեան)

մահուան տարելիցին առթիւ:

ՑԵՏԱԶԳՈՒԱԾ Է
ՄԱՐՍԷՅԼ
ՅՈՒՐՏԵՐՈՒՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ
VAMPINGի

Սրահը տաքցնելը անկարելի ըլլալով, Մուրատ Ռափայէլեան Նախկին Ա – շակերտներու Միութեան պարա-հանդէսը որ տեղի պիտի ունենար այս կիրակի:

Յաջորդով նոր թուականը:

ԱՐԵՒԱԴԱԼԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Մեծ Պահքի առթիւ Արեւագալի արա – րողութիւնը պիտի կատարուի ամէն կի – րակի յատուկ պատարագի, փետր. 19էն սկսեալ, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկե-ղեցւոյ մէջ:

Ս. ԽԱՉԻ ՊԱՐԱՇԱՆԴԷՍԸ

Ս. Խաչի Ընկերակցութիւնը կը յանու-ցանէ իր բարեկամներուն եւ համակիրնե-րուն թէ տարեկան պարահանդէսը տեղի պիտի ունենայ 19 Փետրուար, կիրակի օ – րը ժամը 16էն մինչեւ կէս գիշեր Օթէլ Մօտէրն Փալասի չքեղ սրահներու մէջ, 8պիս Փլաս տը լա Ռէփիւպլիք, փարիզ

Նուագախումբ, ճոխ պուֆէ եւ հաճելի անակնկալներ:

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

Փարիզէն Տէր եւ Տիկին Փափազեան եւ Գալաֆիլեան Մխիթարեաններ Ամիրայեանի կսկծալի մահուան առթիւ հազարական ֆրանք կը նուիրեն Անթիլիի եւ Մոնմո – րանսիի Հանդստեան Տուներուն:

Սառնալ «Ցառաջ»էն:

Պ. Հրանդ Պարոնվարդեան (Մոպէօժ), իր ծնողքին՝ Միասք եւ Մարիամ Պարոն-վարդեանի եւ զոքանչ մօր՝ Վարսենիկ Հազարեանի յիշատակին հազարական ֆր. կը նուիրէ Անթիլիի Հանդստեան տան, Մոնմորանսիի Հանդստեան տան, Կ. Խա – չին եւ Ազգասախնամին:

Սառնալ «Ցառաջ»էն:

Օր. ՌՈԶԻՆ ԴՐԻԳՈՐԵԱՆ
Պ. ՆՈՒՐՀԱՆ ԴԱԲՐԻԼԼԵԱՆ
Նշանուած
Փետրուար 12, 1956, Փարիզ

— ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ —

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Հ. Ց. Դ. «Սարգիս Մի-նասեան» ենթ.ի ժողովը այս ուրբաթ ի – րիկուն, սովորական հաւաքատեղին:

ԻՍԻ.— Հ. Ց. Դ. Զաւարեան կոմիտէի ընդհ. ժողովը այս չաբաթ, ժամը 9ին, Մրմեան զպրոցը: Բոլոր ընկերներու ներ-կայութիւնը պարտաւորիչ: Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. Բաֆֆի խումբի ժողովը այս ուրբաթ ժամը 9ին, Բաֆֆ Ռեժանի վերնայարկը:

ՇԱՒԻԼԻ Հ. Ց. Դ. «Արղութեան» խում-բի ընկերական ժողովը այս չաբաթ, ժա-մը 21ին, ընկ. Թորոս Սարեանի բնակա – րանը:

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. Ազբիւր Սե – րոբ Եօթնեղբայրեան խումբի ժո-ղովը այս չաբաթ ժամը 21ին, ծա-նօթ հաւաքատեղին:

ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ Պանիէօ–Քաշանի մաս - նաճիւղի ընդհ. ժողովը այս չաբաթ ժա-մը 20,30ին, Տիկ. Հէքիմեանի բնակարա-նը: Պատգամաւորութիւններու ընտրութիւն:

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. «Ռոստոմ» խում-բի ժողովը այս չաբաթ իրիկուն, Փլաս տէ Ֆէթ, սովորական հաւաքատեղին:

ՓԱՐԻԶ.—Հ. Ց. Դ. «Փոթորիկ» խում-բի ժողովը այս ուրբաթ ժամը 9ին, սովո-րական հաւաքատեղին:

ՎԱԼԱՆՍ.— Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովը կը հրաւիրէ բոլոր ընկեր – ները այս կիրակի առաւօտ, ժամը 9ին, Ահարոնեան ակումբը: Խիստ կարեւոր օ – րակարգ: Բոլորի ներկայութիւնը պար – տաւորիչ:

ԲԺՇԿԱԿԱՆ Միութեան հերթական դա-սախօսութիւնը այս ուրբաթ, ժամը 21 – ին, Ազգ. տան մէջ: Դասախօս Բժիշկ ՎԱՀՐԱՄ, նիւթը՝

Quelques fonctions Sanguines

Մուտքը ազատ է:

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑԸ ՊՈՄՈՆԻ ՄԷՋ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Պոմոնի Հայ Առաքելական եւ Աւետարանական եկեղեցիներու նախա-ձեռնութեամբ Վարդանանցի տարեդարձը պիտի տօնուի Ս. Սահակ Մեսրոպ սրահին մէջ, այս կիրակի, կէսօրէ ետք ժամը 3·30ին: Գեղարուեստական ճոխ բաժին:

Սրահին ջերմութիւնը ապահովուած է:

ՍԱԿԱՒԱԹԻ ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ

Մնացած են Պոլսոյ Ազգ. Հիւանդանոցի ԴՐՊԱՆԻ ՕՐԱՑՈՑՆԵՐԸՆ:

Գին 150 ֆրանք

Դիմել Կ. Ծերիկեանց գրատուն,
13, rue de Seine, Մարսէյլ

Salles de séjour Penderies - literie
Chambres - cosys Cuisines laquées
Salons-tapisserie Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ
ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԶՐԻ ՑԱՆԶՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՅԻ
ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ

185, Bd. Jean Jaurès
Boulogne - Billancourt
Métro MARCEL SEMBAT

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ
ՏԷՍԻՆԻ ՄԷՋ

Տէսինի Սեբաստիոյ Մուրատ Ուսում – նասիրացի կազմակերպած թատերական ներկայացումը՝ Պետրոս Դուրեանի « Սեւ հողերը»: Տեղի պիտի ունենայ այս կիրա-կի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Հ. Ց. Դ. Տան սրահը:

Տոմսերու գինը 150 ֆրանք:

Կը մասնակցին կարող ուժեր եւ զպրո – ցին աշակերտներն ու նախկին սաներ:

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris(9e)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 — Հատը 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ 18 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

SAMEDI 18 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7907 — 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3318

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՐՄԲՈՍՏԱՑԱՆ

•

Այս մէկ բառը ամէն բան կը բացատրէ, երբ կը խօսինք 1921 Փետր. 18ի ապըս - տամբութեան մասին :

Հայաստանի ժողովուրդը ենթարկուած էր սոսկալի բռնակալութեան մը : Նա - բեկները կ'ուզէին որ պատմութիւնը ար - ձանագրէր թէ իրենց իշխանութիւնը հաս - տատեցին «յեղափոխութեամբ», եւ ոչ թէ փոխադարձ համաձայնութեամբ :

Եւ ծայրագաւառ Հայաստանի մէջ ալ դրծադրուեցան այն սարսափները որոնք ցնցեր էին ամբողջ Ռուսաստանը , 1917 Հոկտեմբերէն ի վեր :

Ամբողջ հատորներ գրուած են այդ ահուսարսափի մասին, հայերէն, ռուսե - րէն թէ ուրիշ լեզուներով :

Բոլորն ալ կը պարունակեն ջախջախիչ փաստեր, որոնք անկնկռելի, արիւնազանգ արատ մը կը կազմեն բոլշեւիկեան տիրա - պետութեան համար :

Դեռ կան բազմաթիւ ականատես վկա - ներ, աշխարհի բոլոր մասերուն մէջ :

Դատավիճակներ, գաւառափոխներ կամ պատերկամխաններ ի գլուր կը փորձեն վար - կաբեկել Փետր. 18ի համաժողովրդական պոռթկումը, կամ խեղաթիւրել անոր ի - մաստը :

Այդ օրերուն չկար որեւէ հոսանք « ժխտական դիրք բռնած ըլլար :

Ընդհակառակն, ամէնքն ալ հայրենա - սիրական պարտականութիւն կը համա - րէին բաժին մը ստանձնել ինքնասչա - պանութեան եւ ազատութեան այս նոր պայքարին մէջ, որ պայթած էր հակա - ռակ իրենց կամքին :

Պատմութիւնը կ'ըսէ թէ ամկավար - ներն ալ ունէին իրենց առանձին զօրամա - սը եւ պարծանքով կը յիշեցնէին, որպէս զի այս կամ այն կուսակցութիւնը չվայե - լէ ամբողջ փառքը :

Հալածանքները եւ ձերբակալութիւննե - րը բաւական չհամարելով, նոր իշխանու - թիւնը թրքավարի աւար մըն ալ սարքած էր, ինչպէս կը հաստատեն բոլշեւիկ տե - սաբանը, Բուբեան եւ ողբացեալ Ց. Քա - լանթարեան :

Մինչ անճառ երկիրը անմիջական օգնու - թիւն կը սպասէր դուրսէն, եկուորները իր կաթն ու չաքարն ալ կը բռնապրաւէին եւ կ'արտածէին :

Ստեղծուած ահուսարսափը զարմանք պատճառած էր մինչեւ անգամ Կովկասի կարմիր փոխարքային, Օրժոնիկիձէն, որ անհրաժեշտ կը դտնէր տեղափոխել հայ կարմրուկները :

Իսկ աւելի անդին, Մոսկուայի մէջ, Լենինն էր որ իր դժդոհութիւնը կը յայտ - նէր, երեւան գրկելով Միասնիկեանը եւ պատասխանատուութեան հրաւիրելով Կովկասի մո - լեռանդ նորընծաները :

Ինչ վրիպումներ ալ գործուած ըլլան, Փետրուար 18ի չարժումը կը պահէ իր ամբողջ արժէքը, իրրեւ ամբողջ ժողո - վուրդի մը ամէհի խոյանքը բարբարոսա - կան եւ եղբայրասպան բռնակալութեան մը դէմ :

Շարժումը հասած էր իր նպատակին , փախուստի մատնելով նորեկները :

Եթէ ի վերջոյ վերազարձան, այդ կը պարտին ոչ թէ իրենց խելքուկրակ ու - ժերուն, այլ Բագուի ռուսական բանա - կին, ինչպէս մինչեւ այսօր ալ պարծան - քով կը պատմեն :

Փետրուար 18ը ուղեկիզ մըն էր ազա - տագրական պատմութեան մէջ : Փոթորիկ մը, որ կ'ապացուցանէ թէ կարելի չէ յա - ւիտենապէս լուծի տակ պահել ոեւէ ժո - ղովուրդ, ներքին կամ արտաքին զա - ւեթով :

Երբ ժողովուրդ մը ազատութեան կը ձգտի, ոչ մէկ ուժ կրնայ մարել անոր ձգտումը, որ միշտ պիտի արձագանգէ լեռ - նէ լեռ : Երբեմն իրրեւ եզդի ի խորոց սր - տից, երբեմն իրրեւ ահազանգ :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ԾՐԱԳԻՐԸ ԵԼԺԵՐԻՈՅ ՄԱՍԻՆ

•

«ՖՐԱՆՍԱ ԵՐԲԵՔ ՊԻՏԻ ԶԼՔԷ ԱԼԺԵՐԻԱՆ»

ՅԻՍՈՒՆ ՏԱՐԻ ԵՏ ՄՆԱՑԱԾ ԵՆՔ .— ԱՄԷՆ ԲԱՆԷ ԱՌԱՋ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲԱՐԵՆՈՐՈԳԻՒՄՆԵՐ .—ԳՈՐԾ ՃԱՐԵԼ ՄԷԿ ՄԻԼԻՈՆ ԱՆԳՈՐԾՆԵՐՈՒ .— Ի ՀԱՐԿԻՆ ԼԻԱԶՈ – ՐՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ ՊԱՀԱՆՋԷ

Վարչապետը, կի Մոլէ, հինգշաբթի օր Ազգ. ժողովին մէջ մանրամասն դեկուցում տուաւ Ալժերիոյ մասին , առանձարկելով չարք մը արմատական բարենորոգումներ : Այս առթիւ ըսաւ թէ կառավարութիւնը ի հարկին լիազօրութիւն պիտի պահանջէ :

Վարչապետը իր ճառն սկսաւ յայտա - րարելով թէ կը սոսկանձնէ ամէն պատաս - խանատուութիւն : Իր ժամանման առթիւ սարքուած բուռն ցոյցերու մասին ալ խօ - սելով, ըսաւ թէ անոնք «արտայայտու - թիւնն են խորունկ զգացումներու : Ես նկատի առի այդ զգացումները, որոշում - ներ տուած առեն : Սահմանադրութեան համաձայն, պատասխանատուութիւնը միայն իմ վրայ կ'իյնայ : Ալժերիոյ նա - խարարը, զօր. Քաթրու, իրեն յատուկ հպարտութիւնամբ մը չուզեց որ իր անունը կապուի նախա - գին զինադիրներուն հետ : Ինքզինք ազատ զգալ կինքը : Որոշումս տուի : Չուզեցի մարտիրոսի փաստապատիւ տալ ամանց : Չուզեցի որ զոհեր ունենան, ինչպէս կը ծանուցանէին արդէն : Ընդունեցայ զօր. Քաթրուի հրաժարականը եւ կը տանձ - նամ տուած որոշումիս ամբողջ պատաս - խանատուութիւնը » :

Ցետոյ բացատրեց թէ ըմբոստներուն գործունէութիւնը գլխաւորաբար կը բիւր քաղաքական եւ հոգեբանական պատճառ - ներէ : Բուն զինուորական գործունէու - թիւնը բաղդատաբար երկրորդական է : Ֆրանսայի պատասխանը անբաւարար պի - տի ըլլայ ցորչափ կը հիմնուի միայն զին - ուորական գետնի վրայ : Զինուորական պետերը իրենք յայտարարեցին ինծի , — բանակը կրնայ զսպել ահաբեկչութիւնը , բայց մինակը չի կրնար ջնջել զայն : Կա - ռավարութիւնը ձեռք պիտի առնէ ան - հրաժեշտ միջոցները, ապահովելու հա - մար բարեկարգութիւնը եւ հանրապետա - կան օրէնքներու պահպանումը . բայց մի - եւնոյն ատեն յոյսեր պիտի ներշնչէ իսլամ բնակչութեան եւ իր կարգին պիտի օդ - տադործէ քաղաքական եւ քարոզչական դէնքերը » :

Իրրեւ անմիջական նպատակ, կառավա - րութիւնը պիտի ջանայ գործ ճարել մէկ միլիոն գործազուրկ Իսլամներու : Իր կա - ռավարութեան օրով երբեք պիտի չգործի Ալժերիան : «Ես ըսի Եւրոպացիներուն , ինչպէս եւ Իսլամներուն . — «Անգամ մը եւս հանդիսաւորապէս կը յայտարարեմ թէ անլուծելի է մայր երկիր Ֆրանսայի եւ Ալժերիոյ միութիւնը : Ալժերիոյ ապա - գան կապուած է Ֆրանսայի հետ : Ի՞նչ պիտի ըլլար Ֆրանսան առանց Ալժերիոյ, ի՞նչ պիտի ըլլար Ալժերիան առանց Ֆը - րանսայի» : (Ծափեր բացի համայնավար - ներէն եւ ծայրագոյն աջերէն) : Միայն զինուորական ուժը չի կրնար դադրեցնել ապստամբութիւնը առանց անտեսական , ընկերային եւ քաղաքական դարմաննե - րու , որպէսզի հասարակ Իսլամը մարդ - կային էակի արժանաւորութեան դիրքին հասնի » :

Այս առթիւ ազդարարեց թէ Ֆրանսա ստիպուած է «նիւթական մեծ զոհողու - թիւններ ստանձնել, չատ աւելի մեծ ջանքեր կատարել եղբայրական հսկացո -

(Շար. ը կարդալ Դ. էջ)

ԱՄԵՆԱՑՆ ՀԱՑՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ Կ'ԱՑՑԵԼԷ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ

Երէկ հրատարակեր էինք Պէյրութի մեր թղթակցին նամակը, որ մանրամասնօրէն կը նկարագրէր Ամենայն Հայոց կաթողի - կոսին ընծայուած արտակարգ եւ խան - դավառ ընդունելութիւնը : Նամակին երկ - րորդ մասը կը պարունակէր կաթող. տե - դապահ Խորէն եպիսկ.ի ուղերձը Անթի - լիասի վեհարանին մէջ եւ վազգէն Ա.ի ողջոյնը : Տեղի անձկութեան պատճառով, երկուքն ալ պիտի հրատարակենք վաղը , կիրակի :

Ահաւասիկ թղթակցութեան մնացեալ մասը .—

ՊԷՅՐՈՒԹ, 13 Փետր. (Յառաջ).— Կա - թողիկոսը իր խօսքը վերջացուց «Պահպա - նիչ»ով, որուն յաջորդեց ներկաներու աղ - համբոյրը : Ապա բաժանութիւնը գրուեցաւ :

Կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Հայրապետը ճաշեց եկեղեցական դասուն հետ եւ ժամ մը հանգստանալէ ետք, երկարատեւ եւ ղուխ ղլխի տեսակցութիւն մը ունեցաւ Տեղապահ Խորէն եպիսկ.ի հետ : Այնու - հետեւ, մինչեւ ուշ ղիշեր տեսնուեցաւ նաեւ միւս եպիսկոպոսներուն հետ :

Յայտարարուեցաւ որ մինչեւ չորեք - շաբթի, այսինքն նախ քան կաթողիկո - սական ընտրութիւնը, կաթողիկոսը ոչ մէկ այցելու պիտի ընդունի :

Պատմ. ժողովի բացումը տեղի կ'ու - նենայ վաղը, երեքշաբթի (Տեառնընդա - ռաջ), եկեղեցական արարողութենէն վերջ, կէսօրէ առաջ ժամը 10·30ին : Զօրս իմաներու — Պէյրութի, Հալէպի, Կիպրո - սի եւ Դամասկոսի — կրօնական եւ աշ - խարհական բոլոր պատգամաւորները — 50 հոգի՝ արդէն կը գտնուին Պէյրութ :

Օգտին թղթատարով կը հասցնեմ Պատգամաւորական ժողովի պատկերը եւ ուրիշ տեղեկութիւններ :

«ԼԻԲԱՆԱՆԸ ԵՐԿՐՈՐԴ ՀԱՑԱՍՏԱՆ ՄԸՆ Է»

ըսաւ Ամենայն Հայոց Հայրապետին

ՊԷՅՐՈՒԹ, 14 Փետր. (Յառաջ).— Ե - րէկ, կէսօրուան ժամը 11·30ին, Լիբա - նանի Հանրապետութեան Նախագահ Քա - միլ Շամուն ընդունեց Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Ա.ի պատուոյա - կան այցելութիւնը իր ապարանքին մէջ :

Կաթողիկոսին կ'ընկերանային Կիլիկ - եան Աթոռի կաթող. տեղապահ Խորէն եպիսկ., երուսաղէմի պատր. տեղապահ Եղիշէ արք., Բերիոյ թեմին Առաջնորդը՝ Տ. Զարեհ եպիսկ., Ֆրանսահայ գաղու - թի հայրապետական պատուիրակ Սերով - բէ եպիսկ., կաթողիկոսարանի դիւանա - պետ Շահէ վրդ., կաթողիկոսի հետե - ւորդներէն Վարդան եպիսկ., փրոֆ. Ա. - ռաքելեան , անձնական քարտուղար Հ. Առաքելեան եւ Անթիլիասի միաբաններէն Արտակ վրդ. :

Հայոց Հայրապետը Նախագահին ներ - կայացուելէ վերջ, անոր ուղղեց հետե - եալ խօսքերը, հայերէնով, զոր Տ. Շահէ վրդ. կը թարգմանէր Ֆրանսերէնի .

— « Քրիստոնէութեան հնագոյն մէկ օջախն կը բերեմ մաղթանքներ եւ օրհ - նութիւններ այս դեղեցիկ երկրին եւ ձե - ռի, Զերդ Վսեմութիւն : Ես պարտականու - թիւն կը նկատեմ յայտնել իմ երախ - տագիտութիւնս այն ջերմագին ասպնջա - կանութեան համար, զոր Լիբանանի պե - տութիւնն ու ժողովուրդը ցոյց տուին ապաստած ու հալածական հայ ժողո - վուրդին, որ այս երկրին մէջ կը վայելէ Լիբանանցի ժողովուրդին եւ պետական իշխանութեանց զուարթարանքն ու բար - եացակամութիւնը : Իսկ Լիբանանի Հա - յութիւնն ալ, ցոյց տուած այս ազնիւ վերաբերումը կը փոխադարձէ, հաւա - տարմօրէն կապուած մնալով իր այդ երկ - րորդ հայրենիքին, որուն բարգաւաճման համար աշխատելէ չէ դադրած եւ պիտի չդադրի :

« Էջմիածնէն մեկնած օրս իսկ վստահ էի, որ կուգամ բարեկամ երկիր մը : Այս վստահութեանս առաջին ապացոյցն ալ տեսայ Մոսկուայի մէջ, ուր արտակարգ ընդունելութեան վսեմաշուք դեսպանին կողմէ » :

Կաթողիկոսը այնուհետեւ, իր հիացու - մը յայտնեց Լիբանանի բնական գեղեց - կութեանց եւ Լիբանանցի ժողովուրդի արտառոտ վերաբերումին համար եւ կրկ - նեց իր շնորհակալութիւնները այն խան - դավառ ընդունելութեան համար, որուն արժանացած էր Պէյրութի մէջ, իր ժա - մանման օրը :

Տ. Վազգէն Ա. Կաթողիկոս տեղեկու - թիւններ տուաւ նաեւ Նախագահին Ս. Էջմիածնի եւ ընդհանրապէս Հայաստանի եկեղեցիներու այժմու կացութեան մա - սին, չեշտեց այս առթիւ Կիլիկիոյ Կա - թողիկոսական Աթոռին, ինչպէս նաեւ Ե - րուսաղէմի եւ Կ. Պոլսոյ Պատրիարքական Աթոռներուն կարեւորութիւնը եւ ընդգը - ծեց, թէ Կիլիկեան Աթոռի Գահակալին ընտրութենէն անմիջապէս առքը, որուն անձնապէս մասնակցելու երջանկութիւնը պիտի ունենայ , երկար պատմական մը պիտի կատարէ Մերձ. Արեւելքի եւ Եւրո - պայի իր թեմերուն մէջ, գրաղելու հա - մար տեղական եկեղեցական հարցերով եւ ամրապնդելու Ս. Էջմիածնի եւ պատ - մական հայրապետական իր թեմերուն կապերը :

Ու կաթողիկոսը վերջացուց իր ուղեր - ձը, շնորհակալութեան ջերմ խօսքերով՝ Լիբանանի, անոր Նախագահին եւ լիբա - նանցի ժողովուրդին :

ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Նախագահ Քամիլ Շամուն խօսք առ - նելով, ֆրանսերէն լեզուով եւ Շահէ վրդ.ի թարգմանութեամբ բարի գալուստ մաղթեց Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին , որ շնորհակալութիւն յայտնեց անոր ջերմ արտայայտութեանց համար եւ ա - պա անկեղծութեան յուզիչ չեշտով մը ը - սաւ .

— «Դուք տեսաք այն խանդավառ եւ երջանիկ ժողովուրդը, զոր հայութիւնը կը ներկայացնէ Լիբանանի մէջ եւ որ այն - քան արտաբուխ ընդունելութիւն մը ցոյց տուաւ ձեզի : Կրնաք նկատել զուք ձեր տան մէջ, որովհետեւ չափազանցած չեմ ըլլար ըսելով, որ Լիբանանը երկրորդ Հայաստան մըն է :

« Կը յուսամ որ վաղուան ընտրութիւնը կը կատարուի բնականոն պայմաններու մէջ եւ արդիւնքը կը հաղորդուի ինծի վաղն իրիկուն իսկ, որպէսզի ես ալ մաս - նակցիմ ձեր երջանկութեան եւ այնու - հետեւ առիթը ունենամ յայտարդ անգամ մխանաբար ընդունելու ձեզ եւ Կիլիկեան Աթոռի նորընտիր Կաթողիկոսը » :

Ընդունելութեան, պետութեան մէջ հայ ժողովուրդի ընտրեալ ներկայացուցիչ - ներու հանդիսանքով ներկայ գտնուեցան նաեւ պետական երեսփոխաններ ընկեր Մովսէս Տէր Գալուստեան եւ պ. Տիգրան Թոսպաթ :

Վեհափառը եւ իր չքախումբը, նախա - գահական պալատը մուտքի պահուն եւ հոնկէ դուրս եկած ժամանակ, արժանա - ցան զինուորական պատիւներու :

× Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը այսօր, կէսօրուան ժամը 12ը անց, պաշտօնական փոխադարձ այցելութիւն մը տուաւ նաեւ Պէյրութի խորհրդային դեսպանին : Կա - թողիկոսին կ'ընկերանային խումբ մը ե - պիսկոպոսներ եւ վարդապետներ, ինչպէս նաեւ Էջմիածնէն միասին եկած իր աշ - խարհական հետեւորդները :

ԿԱՐՕ ԳԷՈՐԳԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂ

ՓԱՐՁ ԼՈՒՅՍ 18Ի

35 տող միլ տառ, 1921, փետրվար 18ին

Ահ դեռ կան մարդիկ, որոնք ոչինչ չեն սովորել եւ ոչինչ չեն մոռացել։ Նրանք ապրում են անցյալում, ինչպես ձուկը ջրի մեջ։ Նրանց համար գոյություն չունի ոչ ներկան, ոչ ապագան։ Նրանք ապրում են միայն անցյալով։ Նրանք ամեն ինչ չափում են անցյալի չափանիշով։ Նրանք ամեն ինչ դատում են անցյալի տեսակետից։ Նրանք ամեն ինչ ուզում են անցյալի ոճով։ Նրանք ամեն ինչ ուզում են անցյալի ձեւով։ Նրանք ամեն ինչ ուզում են անցյալի ոգով։ Նրանք ամեն ինչ ուզում են անցյալի ոգով։

Ահա թե ինչու նրանք ոչ միայն չեն հասկանում ներկան, այլեւ ատում են ներկան։ Ահա թե ինչու նրանք ոչ միայն չեն հասկանում ապագան, այլեւ վախենում են ապագայից։ Ահա թե ինչու նրանք ոչ միայն չեն հասկանում ներկան, այլեւ ատում են ներկան։ Ահա թե ինչու նրանք ոչ միայն չեն հասկանում ապագան, այլեւ վախենում են ապագայից։

Ս. ՓԱՐԱՋԱՆՈՎԻ ԿԱՐԾԻՔՆԵՐԸ ՍՈՎԵՏԱՀԱՅԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Ա. ՍԱՍՆ

«Զարան» կիրակնօրեայ հրատարակութիւնը։ Մենք ի խորհրդակցութեան եղանք մեր ուսումնասիրութեան համար ունենալ մեր առջեւ Փարաջանովի գործերը, որոնք հրատարակուած են Պոլսոյ մէջ։ Ուրախ ենք, որ մեր ընթերցողները պիտի կարենան ծանօթանալ այդ գործերուն հետ։ Ինչպէս գիտենք, Փարաջանով ապրած է Պոլսոյ մէջ, ուր եղած է նաեւ մեր ազգային գործիչներէն շատերուն հետ։ Ան ունի նաեւ հրատարակուած գործեր, որոնք մենք չենք կրնար ունենալ։ Ուրախ պիտի ըլլանք, եթէ մեր ընթերցողներէն ոմանք մեզ տեղեկութիւններ տան այդ գործերուն մասին։

Ահա առաջին կարկառուն գործիչը, որուն կեանքին եւ գործունէութեան մասին մենք կ՚ուզենք տեղեկանալ։ Ան ծնած է 1838 թուականին Պոլսոյ մէջ։ Ուսանած է Գալաթիոյ Ս. Երրորդութեան վարժարանին մէջ։ Ապա ան մեկնած է Եւրոպա եւ ուսանած է Փարիզի մէջ։ Վերադարձին ան ստանձնած է Գալաթիոյ Ս. Երրորդութեան վարժարանին տնօրէնութիւնը։ Ան մեռած է 1920 թուականին։

Ինչպէս կը տեսնուի, Փարաջանով ապրած է շատ երկար կեանք մը։ Ան ունեցած է նաեւ շատ բեղուն գրական գործունէութիւն։ Ան հրատարակած է մանկական գրքեր, ինչպէս նաեւ ուսումնական գործեր։ Ան հրատարակած է նաեւ հանդէս մը, որ կոչուած է «Ազգային Ընտանիք»։ Ան հրատարակած է նաեւ «Ազգային Ընտանիք» անունով ամսագիր մը։ Ան հրատարակած է նաեւ «Ազգային Ընտանիք» անունով տարեգիրք մը։ Ան հրատարակած է նաեւ «Ազգային Ընտանիք» անունով օրացոյց մը։ Ան հրատարակած է նաեւ «Ազգային Ընտանիք» անունով շաբաթաթերթ

դութեամբ : Ներքին օգնութեան վրայ պէտք է աւելնայ միջազգային օժանդակութիւնը, մեր բոլոր բարեկամներէն, առանց վերապահութեան : Միեւնոյն ատեն բոլոր ազգերն ալ պէտք է յարգեն մեր իրաւունքները »:

Քաղաքական տեսակէտով, կառավարութեան առջեւ դործը պիտի ըլլայ ապահովել ընտրութիւնները կատարել անյապաղ, լեցնելու համար 30 ալժերիայի եւ բեսպրոնականերու թափուր աթոռները Ազգ. ժողովին մէջ : Այդ ընտրութենէն չետոյ հիւ պիտի ճշդուի թէ որոնք են Ալժերիոյ իրաւասու ներկայացուցիչները :

Տնտեսական եւ ընկերային միջոցներու մասին խօսած ատեն, Պ. կի Մոլէ ըսաւ թէ Ալժերիոյ մէջ կան վեց միլիոն իսլամներ որոնք ոչ նիւթ. միջոց ունին, ոչ ալ ապագայ, դանդուած մը որ ենթակայ է արկածախնդրութեան : «Ալժերիոյ ժողովուրդը ձանձրացած է խոստումներէն եւ դործ կը պահանջէ, անմիջական դործ »:

Իրրեւ անմիջական անօրինութիւն, կառավարութիւնը անհրաժեշտ պիտոյքներ պիտի բաշխէ : Ցեղոյ վարկեր պիտի բանայ, ձեռնարկ աշխատանք ճարելու համար բազմաթիւ անդործներու : Խոտօրէն պիտի սահմանափակուի ներպաղթը, (հաւանաբար Թունուզէն եւ Մարոքէն, եթէ ոչ մայր երկրէն) : Այսուհետեւ կառավարութիւնը ճարտարապետական գործադրէ մը պիտի գործադրէ, երեւան հանելով Ալժերիոյ բնական հարստութիւնները : «Այս բոլորը կը պահանջեն ահագին ճիգ մը՝ եւմսական տեսակէտով : Ամէն բանէ առաջ գործ պիտի տրուի հողագործութեան, ջրաբաշխութեան եւ դիւղական կեդրոններու կառուցման : Ֆրանսա մասնագէտներ պիտի տրամադրէ Ալժերիոյ, օգտագործելու համար հանքածուխի, երկաթի, բնական կապի եւն. հարստութիւնները եւ ի հարկին հիւդէական ուժ ալ, ճարտարապետութեան համար : Տուրքերը պիտի դեղչուին եւ նոր դպրոցներ պիտի բացուին» : Այս առթիւ Պ. կի Մոլէ ըսաւ թէ Ալժերիոյ երկու միլիոն դպրոցականներէն միայն երեք հարիւր հազարը կրնան տեղ գտնել դպրոցներու մէջ : Իսլամներուն պատեհութիւն պիտի տրուի աւելի բարձր պաշտօններ վարելու եւն. :

× Վարչապետին ճառէն առաջ, որ 50 վայրկեան տեւեց, նոր միջադէպ մը ծագեցաւ համայնավարներուն եւ փուժատեսներուն երեսփոխաններու միջեւ, նախորդ օրուան կռիւներուն առթիւ : Փուժատեան երեսփոխան մը կոդմնակցութիւն վերագրեց Ազգ. ժողովի նախագահին, ատենադրութիւնը կարդացուած ատեն :

× Ձինուորական իշխանութիւնները կը հաղորդեն թէ արիւնալի կռիւ մը տեղի ունեցաւ Նէմենչայի լեռներուն մէջ եւ որ պաննուեցան 45 ըմբոստներ եւ ինը զին-ուորներ : Նոյն օրը Ալժերիոյ, Թունուզի եւ Մարոքի մէջ սպաննուած էին 105 հոդի, կռիւներով եւ ահաբեկումներով :

× Հիւանդանոց փոխադրուեցաւ Վեներան անուն մարդը, որ ատրճանակ պարպած էր Ազգ. ժողովին մէջ : Մարդը հիւծախտաւոր է եւ հանդստեան թոյլտուր կ'ապրի :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԲՈԼՇԵՒԻԿԵԱՆ համագումարը կը շարունակէ կարծիքներու փոխանակութիւնը՝ Խրուչչեւի զեկուցման մասին, որ տասը էջ բռնած է Մոսկուայի թերթերուն մէջ : Այս առթիւ արտայայտուեցան դանազան հանրապետութիւններու ներկայացուցիչները : Փոխ – վարչապետ Ա. Միկոյեան եւս խօսք առնելով, ըսաւ թէ «ամէնէն կարեւոր խնդիրն է հաւաքական ղեկավարութիւնը » : Ուրիշներ ալ քննադատեցին անհատական պաշտամունքը, որ ծայրագոյն աստիճանին հասած էր Սթալինի օրով :

ՍԹԵՐԼԻՆԸ փրկելու համար, Անգլիոյ պետական դրամատունը 5 ուիկէսի բարձրացուց զեղչի սակը : Մէկ տարի առաջ 3 առ հարիւր էր : Ուրիշ արտակարգ միջոցներ ալ ձեռք պիտի առնուին : Մեծապէս պիտի կրճատուի չահարկումներու ծրագիրը, տուրքերը պիտի ծանրանան եւն. : (Ֆրանսայի մէջ զեղչի սակը 3 առ հարիւր է ; Մ. Նահանգներուն մէջ՝ 2·5 առ հարիւր) :

ՄԱՀԱՊԱՏԻԺԸ (կախաղան) ընդունեցաւ Անգլիոյ երեսփ. ժողովին կողմէ, 262ի դէմ 293 ձայնով : Ինդիրը օրակարգի վրայ էր տարիներէ ի վեր : Բանաձեւը կը տրամադրէ կամ բոլորովին ջնջել կամ ատեն

Տիկին Անայիս Շահինեան, Պ. Արթիւր Շահինեան, Տէր եւ Տիկին Արա Պիպեր-եան եւ զաւակները, Օր.-Օր. Ալիս, Նոյեմի եւ Զապել Ազասեան, Տէր եւ Տիկ.-Տիկ. Արսլանեան եւ զաւակը (Ժընեւ), Այրի Տիկին Զոյրաբեան եւ զաւակները (Գահիրէ), Պ. եւ Օր. Ազասէրեան (Երեւան), Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Դաւլաչեան, Տէր եւ Տիկին Համբարձումեան, Այրի Տիկին Արուսեակ Ինճէեան եւ զաւակները, Այրի Տիկին Սարեան եւ զաւակները, ինչպէս նաեւ Անուշաւան Սարգիսեան, Յարութիւնեան, Ժամկոչեան եւ Ֆրոսար ընտանիքները խորին ցաւով կը ծանուցանեն իրենց մօր, մեծ մօր, հօրաքրոջ եւ ազգականին՝

ԱՅՐԻ ՏԻԿ. ՀԱՅԿՈՒՀԻ ՇԱՀԻՆԵԱՆԻ

(Ծնեալ Ազատէրեան, 1884, Տրապիզոն)

մահը, որ տեղի ունեցաւ Փետր. 15ին :

Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի այս երկուշաբթի, Փետր. 20, ժամը ճիշտ 2ին, Փարիզի Մ. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցին :)

Մասնաւոր մահագդ չտարածողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել :

Պ. Յ. Աբսէնեան եւ զաւակը՝ Անի եւ Ժաւով կը ծանուցանեն իրենց կնոջ եւ մօր՝

ՖՐԱՆՍՈՒԱԶ ԱՐՍԷՆԵԱՆԻ

(Ծնեալ Քարոճ)

մահը որ տեղի ունեցաւ չորեքշաբթի, Փետրուար 15, ժամը 2ին :

Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այսօր, շաբաթ ժամը 3·45ին, Մենիլմոնթանի եկեղեցին :

Հաւաքուիլ հանդուցեալին բնակարանը՝ 22 ռիւ տէ զ'Անվիէռժ, Փարիզ (20), ժամը 3·30ին :

S. M. DJERMAGHIAN

recherche dans tous pays compatriotes bien introduits dans milieux commerciaux susceptibles de devenir correspondants d'une firme parisienne d'Import-Export, qui réorganise son réseau mondial

d'ACHAT ET DE VENTE
DE TOUS PRODUITS

Lui ecrire à :
LA DIFFUSION MODERNE
10 Rue Pergolèse, Paris (16e)

Ս. Մ. ՃԵՐՄԱԿԵԱՆ

Կը փնտռէ ամէն երկրի առեւտրականներ չրջանակներու մէջ ծանօթ հայրենակիցներ, որոնք կարենան թղթակիցները ղառնալ փարիզեան արտածման – ներածման հաստատութեան մը որ կը վերակազմէ իր համաչխարհային ցանցը :

ԳՆՈՒՄ ԵՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ

Գրել իրեն՝
LA DIFFUSION MODERNE
10 Rue Pergolèse, Paris (16e)

ՍԱԿԱՒԱԹԻ ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ

Մնացած են Պոլսոյ Ազգ. Հիւանդանոցի
ԴՐՊԱՆԻ ՕՐԱՑՈՑՑՆԵՐԷՆ :

Գին 150 ֆրանք

Դիմել Կ. Ծերիկեանց գրատուն, 13, ռիւ տէ Տօմինիքէն, Մարսէյլ

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 18Ը

ՎԻԼՆԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի մասնաճիւղին, հովանաւորութեամբ Հ. Ց. Դ. Կոմիտէին :

Այս կիրակի, ժամը 15ին, Օհանեան – ակումբին մէջ :

Կը խօսի ընկ. ԴՐԻԳՈՐ ՓԱՓԱԶԵԱՆ (Փարիզէն) :

Գեղարուեստական ճոխ բաժին : Մանրամասնութիւնները տեղին վրայ :

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

Իրենց սիրելի զարմիկին ՄԻՀՐԱՆՈՒՇ ԱՄԻՐԱՁԵԱՆԻ կսկծալի մահուան առթիւ, Տէր եւ Տիկին Գաբրիէլ Լազեան 2000 Փր. կը նուիրեն Կապոյտ Խաչի օգտավոտութեան կայանի չէնքին :

Մատնաչ «Յառաջ»էն :

Ռապաթէն (Մարոք) Պ. Վահէ Տէյիր – մէնճեան 2000 Փր. կը նուիրէ «Յառաջ»ի բարգաւաճման համար, իսկ Սրապեան եւ Յարութիւնեան ընտանիքները՝ 5000 Փր., փոխան ծաղկեպսակի, իրենց քրոջ եւ ազգականին Միհրանուշ Ամիրայեանի կսկծալի մահուան առթիւ (Փարիզ 12 Փետ.) :

ՅԵՏԱՁԳՈՒՄԱԾ Է
ՄԱՐՏ 11ԻՆ

Ֆր. Կ. Խաչի Իթալիի մասնաճիւղի թատերական ներկայացումը որ տեղի պիտի ունենար այս կիրակի, Քրէմլէն Պիսէթրի մէջ :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Կիրակի, 19 փետր., հոգեհանդստեան պաշտօն պիտի կատարուի Քրատոյի մայր եկեղեցին մէջ, հանդուցեալ

ԷՐՄՈՆԻԱ ՀՐԱԶԵԱՆԻ

(Ծնեալ Զարուֆեան)

մահուան տարելիցին առթիւ :

ԱՐԵՒԱԳԱԼԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Մեծ Պահքի առթիւ Արեւագալի արարողութիւնը պիտի կատարուի ամէն կիրակի յաւարտ պատարագի, Փետր. 19էն սկսեալ, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ՍԷՆ ՇԱՄՈՆ.— Այրի Տիկին Մ. Պետիկեան եւ զաւակները, Այրի Տիկին Ե. Պետիկեան, Տէր եւ Տիկին Ա. Ղարիպեան, ինչպէս նաեւ բոլոր ազգականները, իրենց խորին չնորհակալութիւնները կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք անձամբ, հեռագրով, ծաղկեպսակով, ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց աղբացեալ ամուսնոյն, հօր, տղուն, եղբօր, տաներձագին եւ ազգականին՝

ՅԱԿՈԲ ՊԵՏԻԿԵԱՆԻ

մահուան առթիւ :

Այս առթիւ Տէր եւ Տիկին Ղարիպեան կը նուիրեն.— Կապոյտ Խաչին 1500 Ֆ., Մոնմորանսիի Հ. Տան 1500 Ֆր., «Յառաջ»ի բարգաւաճման 1500 Ֆր. :

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

Sու – Մեքանիսիէնները, գնով fոնիֆէսիօնի համար : Դիմել՝
Maison FERST, 20, Bd. Montmartre.

Պ· ՍՏԵՓԱՆ ԷԼԶԻԲԷԿԵԱՆ
***Office* Interprofessionnel**
Des Assurances
82 Rue Lauriston, Paris 16e
Tél Kle. 25-70
Aut. 84.37

Ամէն տեսակ **ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ**
գործեր ՄԱՍՆԱՒՈՐԱՊԱՐ մարմնական արկածներու
(Recours et Gestion)
առանց ո եւ է կանխավճարի :
ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ ԶՐԻԱՊԱՐ
ՊԱՐԶ ՀԵՌԱԶԱՅՆՈՎ

ՄԵԿՆՈՒՄԻ ՊԱՏՁԱՌԱԿ ԾԱԽՈՒ Է

Fonds de commerce confection atelier en co-propriété dans quartier Sentier, 1er étage, installations, machines, liste clientele
Téléphoner Gut. 88-86 de 10 h à 12 h.

— ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ —

ԻՍԻ.— Հ. Ց. Դ. Զաւարեան կոմիտէի ընդհ. ժողովը այս չաբաթ, ժամը 9ին, Սրխեան դպրոցը : Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ : Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ

ՇԱՒԻԼԻ Հ. Ց. Դ. «Արդութեան» խումբի ընկերական ժողովը այս չաբաթ, ժամը 21ին, ընկ. Թորոս Սարեանի բնակարանը :

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. Ազբիւր Սեբաստիոյ Եօթնեկբայրեան խումբի ժողովը այս չաբաթ ժամը 21ին, ծանօթ հաւաքատեղին :

ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ Պանիէօ-Քաչանի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այս չաբաթ ժամը 20,30ին, Տիկ. Հէքիմեանի բնակարանը : Պատգամաւորուհիներու ընտրութիւն :

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. «Ռոստոմ» խումբի ժողովը այս չաբաթ իրիկուն, Փլաս ած Ֆէթ, սովորական հաւաքատեղին :

ՎԱԼԱՆՍ.— Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս կիրակի առաւօտ, ժամը 9ին, Ահարոնեան ակումբը : Խիստ կարեւոր օրակարգ : Բոլորի ներկայութիւնը պարտաւորիչ :

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑԸ ՊՈՄՈՆԻ ՄԷՋ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Պոմոնի Հայ Առաքելական եւ Աւետարանական եկեղեցիներու նախաձեռնութեամբ Վարդանանցի տարեդարձը պիտի տօնուի Ս. Սահակ Մեսրոպ սրահին մէջ, այս կիրակի, կէսօրէ ետք ժամը 3·30ին : Գեղարուեստական ճոխ բաժին : Սրահին ջեռմութիւնը ապահովուած է :

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ՏԷՍԻՆԻ ՄԷՋ

Տէսինի Սեբաստիոյ Մուրատ Ռեւուի նախկին կազմակերպած թատերական ներկայացումը՝ Պետրոս Դուրեանի « Սեւ հողերը» : Տեղի պիտի ունենայ այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Հ. Ց. Դ. Տան սրահը :

Տոմսերու գին 150 ֆրանք :

Կը մասնակցին կարող ուժեր եւ դպրոցին աշակերտներն ու նախկին սաներ :

Ս. ԽԱՉԻ ՊԱՐԱՇԱՆԴԷՍԸ

Ս. Խաչի Ընկերակցութիւնը կը ծանուցանէ իր բարեկամներուն եւ համակիրներուն թէ տարեկան պարահանդէսը տեղի պիտի ունենայ 19 Փետրուար, կիրակի օրը ժամը 16էն մինչեւ կէս գիշեր ՕթէլՄոռէրն Փալասի չքեղ սրահներու մէջ, 8պիս Փլաս տը լա Ռէփիւպլիք, փարիզ Նուագախումբ, ճոխ պիւֆէ եւ հաճելի անակնկալներ :

ՅԵՏԱՁԳՈՒԱԾ Է

ՄԱՐՍԷՅԼ
ՅՈՒՐՏԵՐՈՒՆ ՊԱՏՁԱՌՈՎ

VAMPING!

Սրահը տաքցնելը անկարելի ըլլալով, Մուրատ Ռափայէլեան Նախկին Ա. – շակերտներու Միութեան պարահանդէսը որ տեղի պիտի ունենար այս կիրակի :

Յաջորդով նոր թուականը :

ՍՏԱՑԱՆՔ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ, Հայերու գրուածը աշխարհի զանազան մասերը : Բ. հատոր : Քրիստոսի Ժ.Ա. դարէն մինչեւ Մերին դարու վախճանը : Ըստ Արշակ Ալպոյաճեան, Գահիրէ : 1955, էջ 720 (մեծադիր) : Գին 4 տոլար : Ա. եւ Բ. հատորները միասին վեց տոլար : Հասցէ՝

The New Star Press, 7 Rue Daramalli
Bab el Louk, Le Caire (Egypte).

ՊԼԱԹԻՒՄ

Հաստատութիւնը Ամերիկայէն ստացած է մեծ բանակութեամբ այր մարդու եւ պատանիներու հագուստ

Complet deux piéces

2000Է՝Ն — 4500 ՖՐԱՆՔ

Նոյնպէս զանազան կերպասեղէններ *Մեծաքանակի եւ դպրոցական ա – չակերտներու*

ԱՌԱՆՁԻՆ ՁԵՂՉ

Անվարան դիմել՝

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris(9e)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 1ս — Հատը 12 ֆր.

ԿԻՐԱԿԻ 19 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

DIMANCHE 19 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7908 32e ANNEE — Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3319

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԻՆՉՈ՞Ւ ՉԵՆ ԿԱՐԴԱՐ

•

Այս խորագրով պրուքիւն մը հրատա – րակած ենք այսօր, Օր. Մաննիկ Պէրպէր – եանի առորագրութեամբ : (Տես Բ. էջ) :

Մեր աշխատակիցը կը չօշափէ շատ լուրջ խնդիր մը, առանց անոր լուծումը դանելու :

Եւ չի դաներ անոր համար որ, կանգ առած է պատահական երեւոյթի մը վրայ :

Անհրաժեշտ է լայն եւ փաստացի քըն – նութիւն մը :

Նախ , բոլորովին ճիշդ չէ թէ Օսմ. Սահմանադրութենէն առաջ « սքանչելի դրապէտներու յայտնութիւն մը » ունե – ցանք ընորհիւ հայրենիքի մասին «գրելու, նոյն իսկ խորհելու» արգելքին :

Այն առեն ծաղկեցան ընտիր գրագէտ – ներ, բանաստեղծներ ու վիպագիրներ , վասն զի ունէինք հասատատուն քնակու – թիւն, աւելի քան երկու միլիոն ժողովուր – դով : Ունէինք միջավայր, եւ գրերոցական ցանց մը : Կը գտնուէինք մեր հողին վրայ, նոյնիսկ Պոլսոյ (ինչպէս Թիֆլիսի մէջ) :

Այդ պատճառով ալ, այն առեն բաղդա – տաբար աւելի կը սպառէին թերթերն ու գիրքերը, թէեւ ոչ այն համեմատութեամբ որ համապատասխանէր գրոց – բրոցներու համրանքին :

Այն առեն ալ ամէնէն բանուկ ապրանքը գաոպգիրքն էր, ոչ թէ գրական ստեղծա – գործութիւնը :

Օսմ. Սահմանադրութենէն ետք, եթէ մթնոլորտը տարուցաց Սիամանթոյի «մըր – կայէն» բանաստեղծութեամբ եւ ուրիշ արտագրութիւններով, այդ ալ շատ քնա – կան էր : Անխուսափելի :

Շրջանները քակուած էին : Ժողովուրդը նոր կ'իմանար ու կը կարդար իր երկկ – ուան պատմութիւնը, որ բացարձակապէս արգիլուած էր համիտեան բռնակալու – թեան օրով :

Անշուշտ պիտի խօսէին ջարդի եւ մնաց – եալ տարուածներու մասին : Պոռթկում էր :

Յարաբերական ազատութիւնը կը թե – լադրէր լայն բանալ պատուհանները , գրականօրէն ալ պատկերացնել «ինչն ու ինչ»ը, որպէսզի կարելի ըլլար դիմաւորել նոր հորիզոնը :

Ճիշդ հովի մը պէս անցաւ այդ չրջանը, եւ յանդեցաւ ահաւոր փոթորիկի մը, 1915 Ապրիլ 11/24ով,— Փլուզո՛ւմ : Մինչեւ – եալ՝ հայրենիքի կորիզ մը եւ արուա – զագի : Ցիրուցան՝ ծովերէ ծով, անծա – նօթ ուղղութեամբ :

Արմատախիլ բազմութիւնները միասին կը տանէին իրենց Տառապանքն ու տար – ատիը, ինչպէս եւ մշակոյթը :

Երբ ոտքի կանգնեցան, քիչ – շատ վար – ժուելով նոր միջավայրի պայմաններուն, երբ սկսան թերթ ու գիրք հրատարակել , բնականաբար հիմնական նիւթ մը պիտի կազմէր Հայաջինջ Արհաւիրքը , կենդանի վկայութիւններով, յուշերով եւ գրակա – նութեամբ :

Առաջին Աշխարհամարտի վինադադա – րին, հազիւ կրցեր էին պատմել թէ ժողո – վուրդի մը կէսը զարձաւ յուշարկաւոր միւս կէսին :

Արհաւիրքին բուն ծալքերը բացուեցան ապատ արտաստմանի մէջ :

Եւ եթէ քառատուն տարի վերջն ալ, շա – տեր գրականութիւն կը մշակեն այդ դեռ – նին վրայ, ինչո՞ւ զարմանալ : Կը սպասի՞ այդ նիւթը :

Մնաց որ, շատ քիչեր կրցած են իսկա – պէս գրական բարձրութեան մը հասցնել նիւթին մշակումը :

Եւ յետոյ, ո՞վ ըսաւ թէ միայն ամբող – ջովին կարդապատում կը բաղկանայ մեր արդի գրականութիւնը եւ կամ այդ է պատճառը որ հայերէն գիրք չեն կարդար :

Կը խօսինք տակաւին :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՊԱՂ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ԿՐՆԱ՞Ց «ՏԱՔՆԱԼ»

ՆՈՐ ԽՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ

Բրիտանական կառավարութիւնը նոր հրատարակեց իր տարեկան տեղեկագիրը՝ աղգ. պաշտպանութեան մասին : Եզրա – կացութիւնն այն է թէ «ազատութեան եւ ապահովութեան ապառնացող վտանգը պիտի զայ պաղ պատերազմին աստիճացումէն, բոլոր այն ասպարէզնե – րուն մէջ որ կրնան ենթարկուիլ համայ – նավարական թափանցումին եւ թէ մեր ուժերը պէտք է պատրաստուին հաւանա – կան սահմանափակ պատերազմի մը դէմ» :

Ցետոյ կը բացատրէ թէ հիւլէական զէնքերու յարաճուն ուժը աւելի ահաւ – կու բայց նուազ հաւանական կը զարձնէ համաշխարհային պատերազմը » : Միւս կողմէ, չկայ որ եւ է նշան որ ապացու – ցնէ թէ Մ. Միութեան վարիչները հրա – ժարած են իրենց նպատակներէն : Հետե –ւաբար, Անգլիոյ զինուոր ճիգը պէտք է ըլլայ, 1956ի համար, պահպանել աղդ. պաշտպանութեան ներկայ մակարդակը : Զինեալ ուժերը նուազ ատուարաթիւ, բայց աւելի ազդու պիտի ըլլան : «Պէտք է ամէն առեն կարող ըլլանք, մեր դաշնա – կիցներուն հետ, դիմադրաւելու համայ – նավարական նախայարձակումը , յատ – կապէս մարզուած ուժերով » :

Տեղեկագիրը յետոյ կը պարզէ զինեալ ուժերու իւրաքանչիւր ճիւղին պարտա – կանութիւնները : Այս առթիւ կը հաստա – տէ թէ կառավարութիւնը որոշած է չինել եւ փորձել բրիտանական ջրածին ռումբը : « Մեր առաջին եւ գլխաւոր նպատակը պէտք է ըլլայ խափանել պատերազմը՝ մեր դաշնակիցներուն հետ պահելով այն միջոցները որ կրնան վհատեցնել թշնա – մին» : Այս առթիւ ալ կը յիշեցնէ թէ «չեն իրականացած միջազգային կացութեան ի – րական մեղմացման յոյսերը » : Ուրեմն , բրիտանական ուժերուն պարտականու – թիւնը պիտի ըլլար :—

1· Զօրացնել դաշնակից ճակատի այն միջոցները որ կրնան կասեցնել նախա – յարձակումը :

2· Բրիտանական ուժերը պէտք է կա – տարեն իրենց դերը պաղ պատերազմին մէջ : Անոնք իրենց պարզ ներկայութեամբ կրնան նպաստել ազատ աշխարհին եւ ան – գրծովեան երկիրներու ապահովութեան :

3· Բրիտանական ուժերը պէտք է պատ – րաստ ըլլան զիմադրաւելու սահմանա – փակ պատերազմներ :

4· Պէտք է կարենան ազդու դեր մը կա – տարել համաշխարհային պատերազմի մը մէջ, եթէ ծագի :

Տեղեկագիրը 1956 – 57ի ազդ. պաշտ – պանութեան ծախքերը կը հաշուէ 1·498·700·000 սթերլին, այսինքն չորս միլիոն 500·000 սթերլին աւելի : Ամերիկեան օգ – նութեամբ այս դումարը կը բարձրանայ 1·548·760·000ի : Նկատելով որ արդիա – կան զէնքերը աւելի սուղ են, ելմտացոյցը հաւասարակշռելու համար տեղեկագիրը կ'առաջարկէ զօրքին թիւը 263·000էն իջե – ցնել 200·000ի :

× Զեղչի սակը բարձրացնելէ անմիջա – պէս ետք, ելմտական նախարարը յայ – տարարութիւն մը ցրուեց որ կ'ըսէ թէ կարգ մը սեղմումներ պիտի հաստատ – ուին : Պիտի զեղչուին կամ ջնջուին ցորե – նի եւ կաթի արտադրութեան յատկաց – ուած նպաստները : « Ազգային ալիւրին » նպաստը 37 միլիոն սթերլինէն պիտի իջնէ 18 միլիոնի, այնպէս որ հացին քիլօն 36էն 41 ֆրանքի պիտի բարձրանայ Փետր. 26 – ին : Կաթին զինն ալ 60էն 64 ֆր.ի պիտի բարձրանայ յունիսին, վասն զի նպաստը պիտի ըլլայ միայն իննը միլիոն, փոխան 29 միլիոնի : Պիտի սահմանափակուի ներ – քին սպառումը, որպէս զի կարելի եղա – ծին չափ քիչ արտածում կատարեն : Վար – կերն ալ պիտի սահմանափակուին :

ԻՆՉՈ՞Ւ ՑԵՏԱՋԳՈՒԵՑԱՒ ԿԻԼԻԿԻՈՑ ԿԱԹՈՂ. ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՑՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՑ ՄԵԿՆԻԼ

Մինչ կը սպասէինք Պէյրութի մեր Թղ – թակիցին նոր նամակին, օդանաւով ստա – ցանք «Ցուսարեր»ի Փետր. 15 թուակիր թերթը, որ կը պարունակէ հետեւեալ հե – ռագիրը, ծանրակչիռ բովանդակու – թեամբ.—

ՊԷՅՐՈՒԹ, 14 Փետր.— Փորձեցին լու – ծել Հալէպի Գաւառական ժողովը, բայց Սուրիոյ վարչապետը անձնապէս Պէյ – րութ գալով՝ հաստատեց ժողովին օրի – նաւորութիւնը՝ Լիբանանի արտ. գործոց նախարարին միջոցաւ : Պատգամաւորա – կան ժողովը բացուեցաւ Առաքելեանի կողմէ ստեղծուած սադրանքներով լի մթ – նոլորտի մը մէջ : Նպատակը յստակ էր, խորացնել ատելութիւնը եւ տարակար – ծութիւնները՝ նուազեցնելու համար Մե – ծի Տանն Կիլիկիոյ Աթոռին կարեւորու – թիւնը եւ ջնջելու կաթողիկ. ընտրութեան ամէն հնարաւորութիւն : Պատգամաւորա – կան ժողովի մեծամասնութիւնը յաղթա – կան ելաւ : 12 «Ցառագդիմական»ներ հե – ռացան ժողովէն : 37 պատգամաւորներ մնացին ժողովին մէջ : Կազմուեցաւ մնա – յուն դիւան մը· Դիւանի նախագահներ ընտրուեցան Յ· Տէր Մելքոնեան եւ վ. Սէրթեան : Ամենայն Հայոց կաթողիկոս վազգէն Ա· դժգոհ մնաց եւ սպառնաց մեկնիլ : Ժողովը մնաց հաստատուն իր ո – րոշումին վրայ : Ընտրութիւնը յետա – ձգուեցաւ, ամէնէն ուշը մինչեւ յառա – ջիկայ երկուշաբթի, Փետր· 20 :

ՄՄԲ.— Ինչպէս կը յիշուի, մեր Թղ – թակիցն ալ Փետր· 14 թուակիր հետա – դրով մը հաղորդելով պատմ. ժողովին բացումը, կ'ըսէր թէ դիւանի ընտրութե – նէն առք կաթողիկոսին ընտրութիւնը յե – տաձգուեցաւ վեց օր եւ պիտի կատարուի Փետրուար 20ին (վաղը, երկուշաբթի) : Այս առթիւ կը յայտնէր թէ Ամենայն Հա – յոց կաթողիկոսը եւ 11 պատգամաւորներ ձեռնպահ կը մնան : «Ցուսարեր»ի հետա – դիրը կը պարզէ ամբողջ պատնիքը : Կը սպասենք մանրամասնութեանց :

× Ցաջորդով՝ կաթողիկոսին ճառը պատմ. ժողովին մէջ եւ վիճաբանու – թիւնները, ուր պրոֆ. Առաքելեան կ'ազ – դարարէ :— « Եթէ չընդունինք Վեհին ա – ռաջարկը, ան կը վերադառնայ էջմիած – ծին» :

ՄԵԾԵՐԸ ՄՏԱՀՈՒԹ

ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԱՍԻՆ

•

ԱՄԵՐԻԿԱ ԿԸ ԴԱԴՐԵՑՆԷ ԶԷՆՔԵՐՈՒ ԱՌԱՔՈՒՄԸ

Մինչեւ Արեւելքի ամերիկեան պետա – ներու տեղեկութեանց համաձայն, յարա – բերութիւնները այնքան լարուած են որ , կրնան «պայթիլ» որեւէ տեղ : Բացէ ի բաց կը խօսուի արաբեւիսրայէլեան նոր ընդհարումի մը մասին : Շատերու կար – ծիքով Իսրայէլ «կանխարգել պատերազմ» մը կը պատրաստէ, այն մտավախու – թեամբ թէ արաբական պետութիւնները պիտի խորտակեն հրէական պետութիւնը, երբ ստանան իրենց ապսպրած բոլոր զէն – քերը : Ուրիշներ ալ կը կարծեն թէ Արաբ – ները այժմ բաւական զօրաւոր կը զգան իրենք զիրենք, վրէժ լուծելու համար :

Այս պարագաները նկատի ունենալով , Մ. Նահանգներու արտաքին նախարարին օգնականը, Ալէն, որ Մինչին Արեւելք այ – ցելած էր վերջերս , կը հռչակէ ահակոչը, —«Հաւանական է որ Մինչ. Արեւելքի եր – կիրները մղուին զինուորական ծանրա – կշիռ գործողութիւններ կատարելու » :

Իսրայէլի վարչապետը, Պէն Կիւրիոն, Փետրուար 16ին կարեւոր ճառ մը խօսե – ցաւ վերագինման հանդանակութեան առ – թիւ : Ահա իր խօսքերը.— «Ամէն բան կ'ընենք զէնք ճարելու եւ պատերազմէն խուսափելու համար, բայց եթէ չատա – նանք եւ պատերազմ մը ծագի, քաջաբար պիտի կռուինք եւ պիտի յաղթենք : Տա – րակոյս չկայ որ եթէ Իսրայէլ ստանայ իր պահանջած զէնքերը, այսինքն ինքնամուղ օդանաւեր եւ հրասայլեր, այլ ապահո – վութիւն մը պիտի ըլլայ խաղաղութեան համար» :

Նոր լուրերու համաձայն, Մ. Նահանդ – ները որոշած են դադրեցնել զէնքերու ա – ռաքումը զէպի Մինչին Արեւելք : Նախա – պէս որոշած էին 18 հրասայլեր զրկել Սէուտի Արաբիա : Ուռչինկթընի հրէա – կան զեսպանը պատահարար իմացած ըլ – լալով այս լուրը, բողոքեց արտաքին գործերու նախարարութեան : Այս վեր – ջինը լրագրական ասուլիսի մը առթիւ յայտարարեց թէ արդիլած է 18 հրատայ – լերուն առաքումը : Մինչեւնոյն առեն նա – խազահ կը հրամայէր գադրեցնել արեւ – առաքում զէպի Մինչին Արեւելք :

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐԸ

•

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ ՅԵՏԱՋԳՈՒԵՑԱՒ

Ազդ· ժողովը 279ի դէմ 288 ձայնով մերժեց նախապատուութիւն տալ դպրո – ցական հարցին, քննելու համար հոգա – ործական տաղնապը : Այս որոշումը յաղթանակ մը կը համարուի չափաւոր տարրերուն համար : Մենեստրէլ տաե – տաձգուած կը համարուի փուժատեան ե – րեսփոխաններու վիճելի ընտրութեան խնդիրը : (Առջի օր այդ խմբակցութենէն երրորդ երեսփոխան մը եւս անվաեր հռչակուեցաւ) :

Դպրոցական հարցին տեսլողականու – թիւնը պահանջելով, ձախակողմեան հո – սանքները կ'ուզէին չեղեալ համարել Պառանժէի օրէնքը, որ պետական նպաստ կը յատկացնէ անհատական դպրոցներու (կաթոլիկ) : Հարցին յետաձգման զէմ քուէարկեցին 95 ընկերվարական երես – փոխաններ 97ի վրայ եւ 144 համայնա – վարներ : Արմատականներէն 19 հոգի թեր քուէարկած էին, 31 հոգի զէմ, մէջն ըլ – լալով նախորդ վարչապետը, Մենդէս Ֆր – րանս :

Իրապէկներու կարծիքով, այս քուէար – կութեամբ կը խախտի դահլիճին մեծա – մասնութիւնը եւ դուռ կը բացուի կեդրո – նի զօրաւոր խմբակցութեան մը համար : Վարչապետին լուրջ պզտարարութիւնները Ալժերիոյ մասին՝ շատ չեմ ընդունելու – թիւն զտած չեն այդ հոսանքին եւ ծերա – կոյտին մէջ : Ազդ· ժողովը այժմ քանի մը շաբաթ պիտի զբաղի Հողագործութեան տաղնապով եւ ուրիշ խնդիրներով : Նա – խորդ արտաքին նախարարը, Անթուան Փինէ, որ հարիւր կուսակիցներ ունի Ազդ· ժողովին մէջ, յայտարարեց թէ սեզանի վրայ կան շարք մը տախպղական խնդիր – ներ : Այս առթիւ պզտարարեց, ակնարկե – լով զգլոցական հարցին.— «Կարճ կա – պելնք բանավէճը այնպիսի խնդիրներու մասին զոր հարթած է յիսուն տարուան կրօնական խաղաղութիւնը : Ամէնուս պար – տականութիւնն է պահպանել Ֆրանսայի – ներու միութիւնը : Օրուան հրատապ խն – դիրներն են ճշդել սահմանել ալժերիա – կան քաղաքականութիւնը, խորապէս վե – րանորոգել հարկային դրութիւնը, զարկ տալ ընկերային յառաջդիմութեան , նկա –

(Շար·ը կարդալ Դ. էջ)

ԼԵՌՆԱԿԱՆ ՀԱՅԵՐԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ

ՀԱՅԿ ՍԱՐՅԱՆ

ԳՈՂԱՑՈՂՆԵՐԸ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ԳՈՐԾԸ

Ամեն անգամ, երբ մեր գրականության մեջ խոսք է լինում գողացողների մասին, ինքնաբերաբար հիշում ենք Ավետիք Իսահակյանի հանճարեղ «Գողացողները» պատմվածքը։ Ինչպես հայտնի է, այդ պատմվածքի հերոսները՝ Ղազարն ու Մարգարը, գողանում են ուրիշների ոչխարները, որպեսզի հետո ինքնագոհ ժպտան, ասելով. «Ոչխարը ոչխարի տեղ է գնում»։ Ղազարն ու Մարգարը գողանում են

ՀՕՐՈՒՑՈՒՄ

•

ՄՈՍԿՎԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԱԼԱՖՈՐՆԵՐԸ

•

ՄՈՍԿՎԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԱԼԱՖՈՐՆԵՐԸ

•

ՄՈՍԿՎԱ. — Անցյալ ապրիլի օր, Նիքոլայ Պետրոսի Ալեքսեևայի (Պետրովկա փող. տուն 19) մոտ հավաքվել էին հարևան տղաները։ Ուրախ աղմուկ էր բարձրացրել։ Ամենքն էլ ծիծաղում էին։ Ոմանք ծաղրում էին մի ծերունու, որ ձեռքերը թափ էր տալիս, ինչպես թռչուն։ Ծերունին ամաչում էր, ինքն էլ ծիծաղում էր։

Ի՞նչ էր պատահել։

Ծերունին Ալեքսեևայի հայրն էր։ Նա ամբողջ գարուն ու ամառ աշխատել էր, որ թռչնանոց շինի։ Ինքն էր ցանկացել, որ իր ձեռքով շինի։ Ուզում էր, որ ամեն ինչ իր ձեռքով անի։ Ուզում էր, որ ամեն ինչ իր աչքի առաջ լինի։ Ուզում էր, որ ամեն ինչ իր հսկողության տակ լինի։

Ամեն ինչ էլ իր ձեռքով էր անում։ Ինքն էր ցանկապատը քաշել, ինքն էր ցանկապատի մոտ ծառեր տնկել, ինքն էր ներսում ճանապարհներ շինել։ Ինքն էր ներսում ծաղկանոցներ շինել։ Ինքն էր ներսում ավազան շինել։ Ինքն էր ներսում ջրհոր փորել։ Ինքն էր ներսում ջրհորի վրա պոմպ դնել։ Ինքն էր ներսում ջրհորի վրա պոմպի խողովակ դնել։ Ինքն էր ներսում ջրհորի վրա պոմպի խողովակի ծայրին ծորակ դնել։ Ինքն էր ներսում ջրհորի վրա պոմպի խողովակի ծայրին ծորակի վրա գլան դնել։ Ինքն էր ներսում ջրհորի վրա պոմպի խողովակի ծայրին ծորակի վրա գլանի վրա ձեռք դնել։ Ինքն էր ներսում ջրհորի վրա պոմպի խողովակի ծայրին ծորակի վրա գլանի վրա ձեռք դնել ու պոմպել։ Ինքն էր ներսում ջրհորի վրա պոմպի խողովակի ծայրին ծորակի վրա գլանի վրա ձեռք դնել ու պոմպելով ջուր հանել։ Ինքն էր ներսում ջրհորի վրա պոմպի խողովակի ծայրին ծորակի վրա գլանի վրա ձեռք դնել ու պոմպելով ջուր հանել ավազանի մեջ։ Ինքն էր ներսում ջրհորի վրա պոմպի խողովակի ծայրին ծորակի վրա գլանի վրա ձեռք դնել ու պոմպելով ջուր հանել ավազանի մեջ, որ ավազանից ջուր գնա ծաղկանոցները։ Ինքն էր ներսում ջրհորի վրա պոմպի խողովակի ծայրին ծորակի վրա գլանի վրա ձեռք դնել ու պոմպելով ջուր հանել ավազանի մեջ, որ ավազանից ջուր գնա ծաղկանոցները, որ ծաղկանոցներից ջուր գնա ծառերի արմատները։ Ինքն էր ներսում ջրհորի վրա պոմպի խողովակի ծայրին ծորակի վրա գլանի վրա ձեռք դնել ու պոմպելով ջուր հանել ավազանի մեջ, որ ավազանից ջուր գնա ծաղկանոցները, որ ծաղկանոցներից ջուր գնա ծառերի արմատները, որ ծառերը ջրվեն։ Ինքն էր ներսում ջրհորի վրա պոմպի խողովակի ծայրին ծորակի վրա գլանի վրա ձեռք դնել ու պոմպելով ջուր հանել ավազանի մեջ, որ ավազանից ջուր գնա ծաղկանոցները, որ ծաղկանոցներից ջուր գնա ծառերի արմատները, որ ծառերը ջրվեն, որ ծառերը ծաղկեն։ Ինքն էր ներսում ջրհորի վրա պոմպի խողովակի ծայրին ծորակի վրա գլանի վրա ձեռք դնել ու պոմպելով ջուր հանել ավազանի մեջ, որ ավազանից ջուր գնա ծաղկանոցները, որ ծաղկանոցներից ջուր գնա ծառերի արմատները, որ ծառերը ջրվեն, որ ծառերը ծաղկեն, որ ծառերը պտուղ տան։ Ինքն էր ներսում ջրհորի վրա պոմպի խողովակի ծայրին ծորակի վրա գլանի վրա ձեռք դնել ու պոմպելով ջուր հանել ավազանի մեջ, որ ավազանից ջուր գնա ծաղկանոցները, որ ծաղկանոցներից ջուր գնա ծառերի արմատները, որ ծառերը ջրվեն, որ ծառերը ծաղկեն, որ ծառերը պտուղ տան։

Ինքն էր ներսում ջրհորի վրա պոմպի խողովակի ծայրին ծորակի վրա գլանի վրա ձեռք դնել ու պոմպելով ջուր հանել ավազանի մեջ, որ ավազանից ջուր գնա ծաղկանոցները, որ ծաղկանոցներից ջուր գնա ծառերի արմատները, որ ծառերը ջրվեն, որ ծառերը ծաղկեն, որ ծառերը պտուղ տան։ Ինքն էր ներսում ջրհորի վրա պոմպի խողովակի ծայրին ծորակի վրա գլանի վրա ձեռք դնել ու պոմպելով ջուր հանել ավազանի մեջ, որ ավազանից ջուր գնա ծաղկանոցները, որ ծաղկանոցներից ջուր գնա ծառերի արմատները, որ ծառերը ջրվեն, որ ծառերը ծաղկեն, որ ծառերը պտուղ տան։

ու առնելով անհեսական կացութիւնը, բարենորոգել սահմանադրական օրէնքները, վերահաստատել պետութեան հեղինակութիւնը, հաստատուն մարդարդակի մը վրայ պահել դիները եւն.:

× Նոր ընդհարումներու լուրեր կը հասնին Մարոքէն եւ Ալժերիայէն: Քազապլանքայի եւ Ռապաթի մէջ (Մարոք) ութ մահափորձեր կատարուեցան Ֆրանսացի պետնաւորներու դէմ: « Սեւ Մահիկ» սոսրագրութեամբ թռուցիկ մը (Ազատագրութեան բանակին մէկ մասնաճիւղը), կ'ըսէ թէ իր գործունէութիւնը պիտի ուղղէ միայն Ֆրանսական պետնական դէմ եւ թէ պատասխանատու չէ քրեական դէմ կատարուած յարձակումներուն: «Սեւ Մահիկին բոլոր ուժերը պիտի օգտագործուին ժողովուրդին ազատագրութեան որպէսզի կարենայ ընտանեաբար իր սեփական գործերու դեկավարութիւնը, հովանաւորութեամբ Սուլթան Մոհամմէտ Պէն Եուսէֆի որուն վրայ կատարեալ վստահութիւն ունինք »:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԲՈԼՇԵՒԻԿԵԱՆ համագումարին առջի օրուան նիստին մէջ չարունակուեցան վիճաբանութիւնները՝ կեդր. կոմիտէի զեկուցման մասին: Նախորդ վարչապետ Մալենկով երկար ճառ մը խօսելով, իր կարդին չէշտեց թէ կուսակցութեան հիմնական սկզբունքը պէտք է ըլլայ հասարակական դեկավարութիւն: Ցետոյ ծանրանալով իր նախարարութեան գործերուն վրայ, խոստովանեցաւ թէ էլեկտրական ուժի արտադրութեան մէջ ետ մնացած է Մ. Նահանգներուն, բայց իրենց արտադրութիւնը աւելի սբընթաց է եւ շատ մեծ պահեստներ ունին: Անվերջ կը մնայ Սիպերիոյ էլեկտրական ուժը եւ քանի մը «հսկայական» էլեկտրական կայաններ կը շինուին: Մալենկով ցարդ կուսակից էր թեթեւ ճարտարագործութեան, բայց այս անգամ պաշտպանեց ծանր արդիւնաբերութեան անհրաժեշտութիւնը: Խօսեցաւ, նաեւ, խաղաղ համակեցութեան մասին: Ֆրանսական պատուիրակութեան պետը, Թորէզ եւս ճառ խօսելով, ըսաւ թէ «երբեք այնքան մեծ եղած չէր մեր ժողովուրդին համակրանքը ետ. Մխութեան համար»:

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ երեսփ. ժողովին ընտրութիւնները պիտի կատարուին այսօր, կիրակի: Ձախակողմեան հոսանքը մեծ ձիգեր կը փորձէ, մեծամասնութիւն չահելու եւ ժողովրդական ճակատ մը կազմելու համար:

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ Գերմանիոյ էլմտական նախարարը կը մերժէ որեւէ դումար վճարել զաշնակից պետութեանց բնակութեան համար: Միայն Անգլիա 50 միլիոն սթերլին կը պահանջէ:

ԿԻՊՐՈՍԻ մետրոպոլիտը, Մակարիոս արք. պահանջեց ազատ արձակել բոլոր քաղաքական յանցաւորները:

ՊԵՐԼԻՆԻ խորհրդային վարչութիւնը Ֆրանսական իշխանութեանց յանձնեց հայրենադարձ Ֆրանսացի մը, Արման Մալումեան, որ 1948ին ձերբակալուած էր Խ. Միութեան մէջ, ուր կը բնակէր իր հօրը հետ: Մօտերս Ֆրանսա պիտի վերադառնայ (Ֆիկարօ):

ԱԼԺԵՐԻՈՑ բոլոր քաղաքապետները ժողովի հրաւիրուած են, դժգոհ մնացած ըլլալով վարչապետին յայտարարութիւններէն:

ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻՆ աշխատանքի յանձնախումբը 16ի դէմ 27 ձայնով մերժեց ստիպողութիւն տալ վճարովի արձակուրդը երեք չաբթուան բարձրացնելու եւ աշխատավարձի չրջանային տարբերութիւնները ջնջելու առաջարկներուն:

ԵՐԿՈՒ ԱՄԻՍ բանտարկութեան դատապարտուեցաւ Պ. Վէննան, այն ունկնդիրը որ ատրճանակ պարպած էր Ազգ. ժողովին մէջ: Դատը պիտի չեռաձգուէր, երբ ամբաստանեալը զայրանալով անարգեց առեանը, որ պատիժ սահմանեց այդ արարքին համար:

ՄԱՐՋԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

Փետր. 11ին Պէլկրատի մէջ աւստրիական Օսթրիա խումբը պարտութեան մատնեց Հ. Մ. Ը. Մ-ը, Օի դէմ 6 կէտով: «Ազգակ Մարգական» (Փետր. 14) կը բացատրէ թէ Լիբանանի ախոյեանին պարտութիւնը հետեւանք էր հովին սաստկութեան (100 քլմ.) եւ թեմնիֆ թերութիւններու:

Տիկին Անայիս Շահինեան, Պ. Արթիւր Շահինեան, Տէր եւ Տիկին Սրա Պէյեր-եան եւ զաւակները, Օր. Օր. Ալիս Նոյեմի եւ Զապել Ազասեան, Տէր եւ Տիկ. Տիգրան Արսլանեան եւ զաւակը (Ժընեւ), Այրի Տիկին Զարուճեան եւ զաւակները (Գահիրէ), Պ. եւ Օր. Ազասէրեան (Երեւան), Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Դաւաչեան, Տէր եւ Տիկին Համբարձումեան, Այրի Տիկին Արուսեակ Ինճէեան եւ զաւակները, Այրի Տիկին Սարեան եւ զաւակները, ինչպէս նաեւ Անուշաւան Սարգիսեան, Յարութիւնեան, Ժամկոչեան եւ Ֆրոսար ընտանիքները խորին ցաւով կը ծանուցանեն իրենց մօր, մեծ մօր, հօրաքրոջ եւ պապականին՝

ԱՅՐԻ ՏԻԿ. ՀԱՅԿՈՒՀԻ ՇԱՀԻՆԵԱՆԻ

(Ծնեալ Ադապէրեան, 1884, Տրապիզոն)

մահը, որ տեղի ունեցաւ Փետր. 15ին:

Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի այս երկուշաբթի, Փետր. 20, ժամը ճիշտ 2ին, Փարիզի Մ. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցին:

Մասնաւոր մահազդ չտարածուիլին կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել:

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Կը փնտռուին Մարկրիթ եւ Տիրուհի Զիթիքեան քոյրերը, այս վերջինը ծնած 1907ին Ձերահի մէջ (Անատոլու), որոնք կը կարծուի թէ Ֆրանսա կամ հարաւային Ամերիկա կը գտնուին: Տեղեկացնել իրենց եղբօր Պ. Զիթիքեանի

114 Rue de la Chasse, Mamers (Sarthe)

կամ Փարիզի Աղբատախնամի վարչութեան՝

32, Rue de Trévise, Paris (9e)

Ջերմապէս կը խնդրուի Հարաւ. Ամերիկայի «Արմենիա»ին արտատպել:

ՍՈՂՈՄՈՆ ԹԵՀԼԻՐԵԱՆԻ «ՎԵՐՅԻՇՈՒՄՆԵՐԸ»

Սակաւաթիւ օրինակներ կը գտնուին ՎԱՒԱՆՍ, Աչոտ Առաքելեանի քով:

Ընտիր լաթակազմ, զարդարուած բազմաթիւ նկարներով:

Փութացէք օգտուիլ քանի չէ սպառած:

ԾՆՈՒՆԴ

Տէր եւ Տիկին Տոքթ. Գուրգէն Մեծատուրեան ուրախութեամբ կը ծանուցանեն իրենց անդրանիկ զաւակին՝

ԳԷՈՐԳ-ԹԱԴԷՈՍ-ԼՈՐԱՆԻ

ծնունդը, Փարիզ 23 Յունուար 1956:

230 Ավընիւ Տիւ Մէն:

Այս առթիւ հետեւեալ նուէրները կ'ընեն.— Հայ Արիներու Միութեան Փարիզի շրջանի եւ Հայ Արիներու Միութեան Մարսէյլի շրջանին 3000 ական ֆրանք, Կապոյտ Խաչի Փարիզի շրջանին 3000 ֆր.:

Արնուվիլ-լէ-Կոնէսի Անարատ Յղութեան Քոյրերու վիճակախաղէն չահած են հետեւեալ թիւերը: Ստանալու համար դիմել տոմսակները գնուած վայրերը.— 1, 14, 20, 25, 26, 44, 51, 104, 117· 125, 167, 171, 172, 174, 205, 220, 225, 300, 316, 322, 323, 389, 391, 403, 405, 439, 443, 457, 466, 475, 489, 496, 502, 529, 561, 575, 576, 601, 620, 626, 655, 713, 734, 821, 840, 841, 867, 869, 881, 903, 914, 917:

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊԱՍԱԿԻ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Ֆ. Կ. Խաչի Պոմոնի մասնաճիւղի վարչութիւնը չնորհակալութեամբ ստացած է երկու հազար Ֆր., Պարոն Խաչիկ Թելեանէ, հազար Ֆր. Պ. Պաղտասարեանէ, հազար Ֆր. Պ. Դարբինեանէ, հինգ հարիւր Ֆր. Պ. Նիկողոսեանէ, հինգ հարիւր Ֆր. Պ. Ղազար Տէրտէրեանէ, փոխան ծաղկեպսակի, Տիկին Հելէն Պագըրճեանի (Ծնեալ Շահլամեան) կակծալի մահուան առթիւ:

ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ կեդր. վարչութիւնը չնորհակալութեամբ ստացած է Պ. Երուանդ Ասպահանէ, ի նպաստ Ֆեսանվիլիէի արձակուրդի կայանին հազար Ֆր., Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Հայթայեանէ, Տիկին Վառվառ Արապեանի մահուան առթիւ փոխանծաղկեպսակի երկու հազար, Պ. Վահրամ Ժամկոչեանէ (Պէյրութ), իր մօրը մահուան առթիւ երկու հազար, Տիկին Շահինեանէ, Տիկին Վարդանեանի մահուան առթիւ փոխանծաղկեպսակի հազար ֆրանք:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Ֆր. Կ. ԽԱՉԻ Շաւիլի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այս հինգշաբթի ժամը 21ին, ղպրոցի սրահը: Ընտրութիւն՝ ժողովի պատգամաւորի:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Մելիք Ամիրայեան, Սրապեան ընտանիքը եւ բոլոր պարագաները իրենց խորին չնորհակալութիւնը կը յայտնեն եկեղեցւոյ վարչութեան, քահանայից սուն, Պ. Արա Պարթեւեանի, Օր. Իրիս Գիւլպիւլեանի եւ բոլոր անոնց որոնք անձամբ, ծաղկեփունջով, զրաւորև նուէրով ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց սիրելի հնոջ, զաւկին, քրոջ եւ աղգականին, ողբացեալ՝

ՄԻՀՐԱՆՈՑՇ ԱՄԻՐԱՅԵԱՆԻ

(Ծնեալ Սրապեան)

դառն մահուան առթիւ:

ՄԱՄՈՒԼԻ ՏԱԿ

ՀԱՅ — ԲՈՅԺ

ԺՈՂ. ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

Խմբագիր՝ Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Տպագրութեան յանձնուած է Յունուար եւ Փետրուար թիւը, 48 էջ: Փոստին կը յանձնուի ամսագլուխէն առաջ:

22րդ տարուան առթիւ, բաժանորդներ ընդունելով՝ կը պատրաստուի իրենց խնդրանքով՝ կը պատրաստուի իրենց բաժանորդագրութեան ընդհանուր հաշուեյոյզը, տեղեկացնելու համար թէ ո՛վ պարտք ունի, ո՛վ պարտք չունի:

ՀԱՅ — ԲՈՅԺ այս նոր տարեշրջանին պիտի ջրկուի նախ անոնց որ սովոր են կանխիկ վճարելու: Դիւրացուցէք խմբագրին գործը՝ կանխիկ վճարելով: Քաջալերեցէք այս օգտակար ձեռնարկը՝ նոր բաժանորդներ դտնելով:

Տարեկան բաժնեգինը 1000 ֆրանք: Արտասահմանի համար 1200 ֆրանք: Դիմել Շ. Նարդունի,

32, Rue de Trévise, Paris (9)

25ՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

Հայ Արիներու Միութեան Փարիզի Շրջանի սկաուտներուն

Մասնակցութեամբ Մարսէյլի շրջանի արիներուն եւ արենուհիներուն:

Նախագահութեամբ՝ կաթող. պատուիրակ ԳԵՐ. ՍԵՐՈՎԲԻ ԵՊԻՍԿ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի:

Կիրակի, Մարտ 4, կէսօրէն վերջ ժամը 2·30ին, Սալ տը լա Շիմի, 28պիս, Ռիւ Ս. Տոմինիք:

Սկաուտական եւ զեղարուեստական մասնաւոր յայտագիր, գուցահանդէս, պիւֆէ:

Մուտք 300 ֆրանք

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ՓՆՏՌԵՑ�էՔ

ՊՈՍՓՈՐ

ՀՈՋԱԿԱՒՈՐ ՀԷՎՎԱՆ ԵՒ ԼՈՔՈՒՄԸ, բժ/շկներու կարծիքով հէյլան եւ լոքումը կը պարունակեն մեծագոյն չափով գոլ (իալորի):

ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ՝ մանուկներու աճումին.

ՕԳՏԱԿԱՐ՝ չափահասներու եւ ծերերու, որոնց կը պարգեւէ աշխոյժ եւ եռանդ:

ՊՈՍՓՈՐԻ արդիական պատրաստութիւնը կը վերագտնէ Արեւելքի մէջ իսկ պատրաստուածները:

Արտածման համար մասնաւոր պայմաններ:

2, RUE LOUIS ASTOIN, MARSEILLE

ՁԱՇԱՐԱՆ ԵԱՐ

Հիմնադիր—տնօրէն ԳՐԻԳՈՐ ԹԻՒԱՆԵԱՆ

★

Ֆրանսական — հայկական եւ կովկասեան ընտիր հերակուրներ

ՇԱՆ ԶԷԼԻԶԷի ՍՐՏԻՆ ՎՐԱՅ

4, Rue Robert - Estienne

(Rue Marbeuf) PARIS (8e)

Téléphone BAL. 31 - 21

(Métro: F. D. Roosevelt)

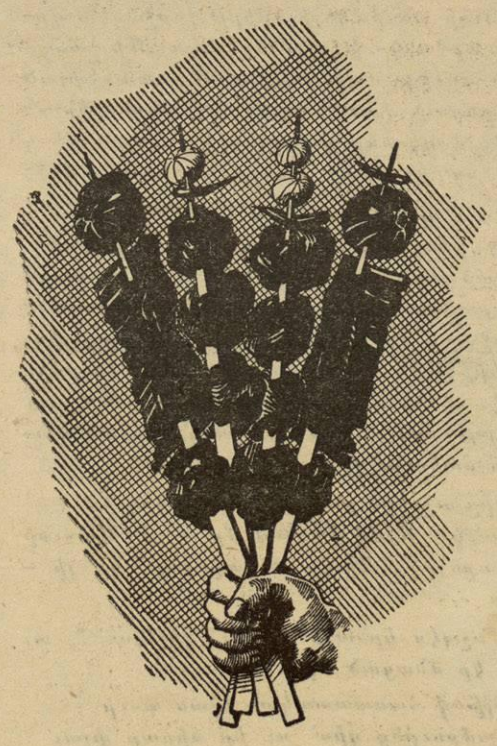
★

Հաճելի մթնոլորտ

Առաջնակարգ կովկասեան խորովածներ, «չաշլիք», «քարսքի»

★

BAR AMERICAIN

ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԱՌԻԹԷՆ

Ամերիկայէն նորէն ստացած եմ հագուստներ.—

Փարտըսիւ	2000էն 5000 ֆրանք
Քոմփլէ	3000էն 7500 ֆրանք
Էմփէրմէապլը	2000էն 4000 ֆր.
Վէսթ	1500էն 3500 ֆրանք
Փանթալօն	1000էն 2000 ֆրանք

Եւ ամէն տեսակ կերպասներ

ՄԵՆԱՒԱՆԱԿ ԳՆՈՂՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԳԻՆ

Maison Béatrice

97, Rue de Richelieu Paris (2)

Tél. RIC, 57-57

Métro Richelieu-Drouot

MORY et Cie

SERVICE VAUQUELIN

Միակ արտօնուած տունն է ծարներ ղրկելու համար ՀԱՅԱՍՏԱՆ

(U. R. S. S.)

Հաստատութիւնը արտօնուած է Մի-ԱՅՆ ՆՈՐ ՁԳԵՍՏՆԵՐԸ ղրկելու, պաշտօնական հաշուեյոյգներով, իսկ գործածուած հագուստներ՝ շատ լաւ վիճակի մէջ:

3, RUE ST.-VINCENT DE PAUL

Paris 10e. Tél.: TRU. 72-60 (Poste 89)

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris(9e)

ՀԱՐԱԶԱՏ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 — Հատը 12 ֆր.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 21 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

MARDI 21 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7909 — 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3320

ՎԵՐՋԻՆ ԴԱՒԵՐՆ ԱԼ Ի ԴԵՐԵՒ ԵԼԱՆ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԸՆՏՐՈՒԱԾ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՐ ԵՐԷԿ, ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

ՄՄԲ.— Շաբաթ իրիկուն, երբ թերթը տպուած էր արդէն, ստացանք Պէյրութի մեր թղթակցին ետք ծամակը, որ կը ներկայացնէր պատգամ. ժողովին բացումը եւ այդ առթիւ սարքուած ետք դաշը : Միեւնոյն ատեն կը հասնէին «Ազդակ»ի եւ «Այգ»ի փետր. 16 – 17ի թիւերը, որոնք մանրամասնօրէն կը նկարագրեն ամբողջ անցուդարձը :

Վաղը պիտի հրատարակենք Պատգամ. ժողովի դիւանին պաշտօնական զեկոյցը՝ կատարուած գործողութեանց մասին, ինչպէս եւ հաւատարիմ պատգամաւորներուն եւ դասալիքներուն ցանկը : Յաջորդ օրը՝ Ամերիկայի Հայոց կաթողիկոսին բացման ճառը, իբրեւ պատմական վաւերագիր :

Ահաւասիկ մեր թղթակցին ետքը, որ խմբագրուած է կարելի փափկանկատութեամբ : Իրականին մէջ, պատկերը շատ աւելի մռայլ է, ինչպէս կը հաստատեն մեր միւս պաշտօնակիցներուն, ետք իսկ պոլսահայ թերթերուն հրատարակութիւնները . —

*

ՊԷՅՐՈՒԹ, 14 փետր. (Յատուկ).— *Ձեմ պիտի ուրիշ սկսիլ նկարագրութիւնը այն մեծ պայթկղութեան, որ այսօր, յամի չնորհաց, փետր.ի 14ին պարզուեցաւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսարանին մէջ՝ ղժբախտաբար Ամերիկայի Հայոց Կաթողիկոսին նախօծանութեամբ :*

Կաթողիկոսն ու իր հակիչ – խորհրդա – կանը, Ա. Առաքելեան առանց վերա – պահութեան հաստատեցին թէ՝

Էջմիածնէն Պէյրութ եկած են մեր կաթողիկոսական ընտրութիւնը ձախողե – ցնելու եւ Կիլիկեան Աթոռին շուրջ տիրող խռովայոյզ կացութիւնը տեւականացնելու եւ խորացնելու ՄԻԱԿ առաքելութեամբ :

Այս երկու օր է Վաղդէն Ա. կը հաւաստէր թէ եկած է մասնակցելու պատգամ. ժողովին եւ օծելու Կիլիկիոյ նորընտիր կաթողիկոսը :

Իր այսօրուան դիրքով, սակայն, կը կրկնեմ, բանիւ եւ գործով հաստատեց, թէ կ'ուզէին ԱՆԿԱՐԵԼԻ ԴԱՐՁՆԵԼ նոյն այդ Պատգամ. ժողովի գումարումը, օրինական պայմաններու մէջ եւ ի գին ամէն սպառնալիքի, յետաձգել զայն :

Փորձեցին, պնդեցին, նորէն ու նորէն պնդեցին, բայց չյաջողեցան : Պատգամ. ժողովը ջախջախիչ մեծամասնութեամբ եւ մղեց խորհրդային իշխանութեանց նիւթած այս նոր դաւը :

Սուղ են «Ցառաջ»ի սիւնակները ,եւ , դոնէ հիմա, երբ պատմելիք այնքան շատ բաներ կան, հնարաւոր չէ խրխիլ վերլուծումներու եւ խորհրդածութեանց մէջ : Այդ խորհրդածութիւնները թերթի համբաւը ինքն ալ կ'ընէ : Կ'անցնինք հետեւաբար ամփոփ նկարագրութեանը այսօրուան անցքերուն, որոնք այնքան սուր ջղագրգռութեանց դուռ բացին օրինապահ ժողովականներուն մօտ :

Բարեմասնութի՛ւնը ունեցանք կարծելու, թէ մեր վաստակի հակառակորդները ձեռնթափ եղած են իրենց դաւիճի պայքարի չարունակութեան մէջ, զէթ ակնածելով կաթողիկոսի ներկայութենէն եւ նկատի ունենալով անոր այն հաւաստիքը, թէ անձամբ պիտի մասնակցի ժողովին , ճանչնալով անշուշտ անոր օրինաւորութիւնը :

Սխալած էինք մեր բարեմասնութեան մէջ, հոյնիսկ մինչեւ երէկ իրիկուն ուշ ատեն, երբ կատարուած էին ժողովի գումարման բոլոր պատրաստութիւնները յաջորդ օրուան համար :

Երեկոյեան ժամը 8ին, Լիբանանի արտաքին նախարարը, Պ.Սչլիմ Լահուտ այցելեց Կաթողիկոսարան, տեղապահին հաղորդելու համար հետեւեալը .

— « Քիչ առաջ (փետր. 13ի իրիկուան ժամը 7ին տեղական) Դամասկոսէն, Սուրիոյ արտաքին նախարարութենէն կողմէ հետաձայնուեցաւ ինծի յայտնելով թէ վարչապետ Պ. Սայիտ Ղազի ապօրինի կը դանէ Հալէպի Գաւառական ժողովին կազմը, հետեւաբար անոր պատգամաւորներով գումարուելիք Պատգամ. ժողովը օրինաւոր չէ եւ պէտք չէ որ գումարուի : Եկայ ձեզ տեղեակ պահելու այս մասին եւ ոչ թէ հրահանգ մը հաղորդելու » :

Տեղապահը, Տոքէն եպիսկ. պատասխանեց թէ Սուրիոյ վարչապետը այդ տեսակ մը ըրած չի կրնար ըլլալ, քանի որ դեռ տասն օր առաջ ինք հաստատած է Հալէպի Գաւառ. ժողովին օրինաւորութիւնը : Ու խնդրեց նախարարէն, որ եթէ կարելի է ինք անմիջապէս յարաբերութեան մտնէ՝ անձնապէս Սուրիոյ Պ. վարչապետին հետ, իրմէ տառուելու համար այս պարագան : Տեղապահին այս ճշդրիտ հաւաստիքին վրայ, Պ. Ս. Լահուտ խոստացաւ հետաձայնով տեսնուիլ նոյն ինքն Սուրիոյ վարչապետին հետ եւ արդիւնքը հաղորդել կաթողիկոսարան, առանց կանուխ :

Արդարեւ, այս առաւօտ պատահեցաւ անակնկալը : Լիբանանի արտաքին նախարարը հետաձայնով կը խօսի Սուրիոյ վարչապետին հետ եւ կը տառուէ իրակա – նութիւնը :

Ու այսպէս, այս առաւօտ ժամը 10ին, արտաքին նախարարը անգամ մըն ալ եւ – կաւ կաթողիկոսարան եւ Տեղապահին հետ ներկայացաւ Վաղդէն Ա. կաթողիկոսին : Պ. Լահուտ հաղորդեց երկուքին ալ թէ Սուրիոյ վարչապետ Պ. Սայիտ Ղազի , յայտարարած է իրեն, թէ Հալէպի Հայոց Գաւառ. ժողովը օրինաւոր է ըստ ամենայնի եւ իսկ այդ մասին որեւէ առարկութիւն չունի : Պատգմ. ժողովը ուրեմն կրնայ գումարուիլ առանց խնդրոյ առարկայ դարձնելու Հալէպի պատգամաւորներուն օրինաւորութիւնը :

Այս յայտարարութեան հիման վրայ , բոլորովին ջուրը ընկաւ զաւակներու նոր խաղն ալ եւ ժողովին օրինաւորութեան մասին համոզում գոյացուց նոյն – ինքն ԷՋմիածնի կաթողիկոսը :

Մոքերը այս ուղղութեամբ հանդարտելէ ետք, ժամը 10·30ին բացուեցաւ Պատգմ. ժողովը, նախագահութեամբ Վաղդէն կաթողիկոսի :

Ազօթքէն վերջ, խօսք առաւ կաթողիկոսը եւ իր սովորական ողջոյնները յայտնելով, ծանրացաւ Հայ. Եկեղեցւոյ կարեւորութեան եւ անոր շուրջ համերաշխ մթնոլորտի մը ստեղծման անհրաժեշտութեան վրայ : Ըսաւ թէ «դժուարութեանց շրջանը անցած է եւ կը պատուինք նոր վերածնունդի մը սեմին» : Այս սեմը, ըստ իր կարծիքին, բացուեցաւ իր կաթողիկոս ընտրութեամբ . այժմ կը մնայ որ ընտրուի նաեւ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսը :

— « Եկեղեցին, ըսաւ, պէտք է հեռու պահուի կողմերու թելադրութիւններէն եւ ոչ – եկեղեցական ազդեցութիւններէ : Եթէ մենք չկարենանք վերջացնել այս պառակտումը, հետեւանքը կրնայ ազգ – ային դառնալ ժողովուրդին եւ Եկեղե – ցիին համար » :

Ապա առաջարկեց մէկ չաթթ յետաձգել ժողովը :

ԿԱՐՕ ԳԷՈՐԳԵԱՆ

(Մնացեալը յաջորդով)

× Վերջին տեղեկութեանց համաձայն , կաթողիկոսը, որ կը սպասուար Լիբանան – նէն հետառնալ մէկ երկու օրէն, յետաձգած է իր մեկնումը եւ կիրակի օր պիտի պատարագէր Անթիլիասի տաճարին մէջ : Կաթող. ընտրութիւնը տեղի պիտի ունենար երէկ, երկուշաբթի, առաւտեան ժամը 10ին, Էջմիածնի պատուիրակութիւնը մասնակցէր թէ ոչ :

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԸՆՏՐՈՒԵՑԱՒ

ՋԱՐԵՀ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Վերջին պահուն հեռաձայնով կը հաղորդեն Պէյրութէն մեզի թէ Կիլիկիոյ կաթողիկոս ընտրուեցաւ Հալէպի առաջնորդ, Զարեհ եպիսկ. 36ի վրայ 32 ձայնով : երկուշաբթի ժամը 2·30ին :

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՄԻԿՈՅԵԱՆԻ ԹՈՒՄԲԸ ՍԹԱԼԻՆԻ ԴԷՄ

Բոլշեւիկեան 20րդ համագումարին եչօրուան նիստին մէջ (16 Փետր.) փոխ – վարչապետ Անաստաս Միկոյեան խոսքէն քննադատեց Սթալինը, իբրեւ տեսան : Առաջին անգամ էր որ այսպիսի ելոյթ մը տեղի կ'ունենար :

Հայտնի բոլշեւիկը նախ քննադատեց « Հանճարեղ»ին վերջին տեսաբանական գիրքը, որ լոյս տեսաւ Ժթ. համագումարի նախօրեակին հետեւեալ խորագրով. — «Ընկերվարութեան տնտեսական հարցերը Խ. Միութեան մէջ» :

Փարիզեան թերթերը հրատարակած էին Միկոյեանի ճառին ամփոփումը : Մենք ալ առանձին պիտի հրատարակենք , իբրեւ աղբիւր ունենալով համայնավար պաշտօնաթերթը , «Իզվեսթիա» :

Ծանրաբարոյ « Լը Մոնտ»ն իսկ կիրակի օրուան թիւին մէջ, առաջին էջին վրայ հրատարակած էր ճառին հիմնական մասերը, հետեւեալ խորագիրը դնելով երեք սիւնակի վրայ, — «Պ. Միկոյեան բացէ ի բաց կը քննադատէ Սթալինի տեսակէտները դրամատիրութեան մասին » : Այս առթիւ մանաւանդ կը յիշէր թէ Միկոյեան քննադատած է նաեւ « Բոլշեւիկեան կուսակցութեան պատմութիւնը», որ համբաւցուած էր Սթալինի ներշնչումով , ինչպէս եւ կուսակցութեան «Կովկասի կամ Բաքուի կազմակերպութեանց պատմութիւնը», որուն հեղինակն է տխրահռչակ Բերիան : Միկոյեան կ'ըսէ թէ այդ գործին մէջ ալ «իրողութիւնները խարդախած են, կարգ մը մարդիկ մինչեւ երկինք բարձրացուցած են, ուրիշներու մասին լռութեամբ անցած են, երկրորդական դէպքեր անարժան բարձունքներու հասցուցած են, իսկ ուրիշ աւելի կարեւոր դործեր նահատցուցած են» :

«Լը Մոնտ» նոյն թիւին մէջ կ'արձագանգէ Ա. Միկոյեանի կարգ մը խօսքերը այն ճառէն որ արտասանուած էր 1952 Հոկտեմբերին, Ժթ. համագումարին մէջ, երբ Սթալին ողջ էր : Ահաւասիկ այդ խօսքերը .

— Կեդր. Կոմիտէի գործունէութեան զեկուցումը եւ ընկեր Սթալինի հանճարեղ գործը, «Ընկերվարութեան տնտեսական հարցերը Խ. Միութեան մէջ», կը ցոյց – ցնեն Սթալինեան վառ հանճարը, ինչպէս կարուած ճամբան, պատմական մեծ առ – րոյթեամբ, նոյնպէս այն յառաջընթաց ուղին որ կ'առաջնորդէ դէպի համայնավար ապագայ մը : Մեր հզօր կուսակցութիւնը արժանաւոր մեծարանք մը կ'ընծայէ անոր որ դաստիարակեց մեզ եւ որ վատահօրէն մեզի կ'առաջնորդէ դէպի համայնավարութեան կատարեալ յաղթանակը : Իր մեծարանքը կը յայտնէ հանճարեղն Սթալինի, համայնավարութեան մեծ ճարտարապետին... Ընկեր Սթալին մեր կեանքը կը լուսաւորէ պիտութեան վառ լոյսով, մեզի կուտայ գործի ծրագիրը մը եւ մեր յաղթական յառաջխաղացութիւնը կ'ուղղէ դէպի համայնավարութիւն » :

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ օդանաւ մը, որ 55 ուղեւորներ կը փոխադրէր Քարաչիէն, Ջախջախուեցաւ Գահիրէէն ութ քիլոմեթր անդին : Կը կարծուի թէ կարելի է եղած է

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԳԱՀԻՐԷ ԳՆԱԾ

Ամանս – Ֆրանս Հետեւեալ հեռագիրը առաջաւ Պէյրութէն, երէկ, երկուշաբթի.

— Հայոց Կաթողիկոսը Գահիրէ մեկնեցաւ այս առտու ժամը 11·30ին: Կը թուի թէ չէ յաջողած հաշտեցնել Սուրիոյ եւ Լիբանանի Հայոց զանազան ձգտումները՝ Կիլիկիոյ կաթողիկոսին ընտրութեան մասին :

ՊԻՏԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԵՆ ՀԻՒԼԷԱԿԱՆ ՋԷՆՔԵՐՈՎ

Բոլշեւիկեան համագումարին փետր. 19ի նիստին մէջ, պաշտպանութեան նախարարը, մասնաւոր ժուկով խօսք առնելով յայտարարեց թէ հիւլէական պատերազմի մը պարագային Խ. Միութիւնը որեւէ տահմանափակում պիտի չընդունի եւ ճակատամարտը պիտի փոխադրէ բուն իսկ Մ. Նահանգներու հողին վրայ : «Անմտութիւն է երեւակայել թէ պատերազմի առեն հիւլէական զէնքերու օգտագործումը պիտի տահմանափակուի ռազմավարական նպատակներով եւ միայն զինուորական գործողութեանց ճակատին վրայ : Այդպիսի տահմանափակում մը կը մաղթեն կարգ մը ամերիկեան շրջանակներ, վասն զի կը կարծեն թէ ատոր շնորհիւ պիտի կրնան խուսափիլ հիւլէական պատերազմին հետեւանքներէն : Բայց Խ. Միութիւնը երբեք պիտի չընդունի այդ պիտի տահմանափակում : Եւ, հիւլէական յարձակման մը պարագային, պիտի պատասխանէ հիւլէական եւ ջրածին ռումբերով, ամերիկեան հողին վրայ » :

Առաջին անգամ է որ խորհրդային կառավարութեան մէկ անդամը այսպիսի պարզարտութիւն մը կ'ուղղէ Մ. Նահանգներուն : Մտահոգ ժուկով մանրամասնօրէն բացատրեց թէ երկրին պինդ ուժերը հիմնովին վերակազմուած են, եւ թէ որակի տեսակէտով անհունապէս աւելի բարձր են քան ինչ որ էին երկրորդ աշխարհամարտին վերջը : Ցետոյ ըսաւ թէ քանի որ Արեւմուտքը չի հետեւիր Խ. Միութեան պինդուորական ծախքերու եւ զինուորներու կրճատման օրինակին, ի – րենք այլեւս նոր կրճատումներ պիտի չկատարեն : «Խ. Միութիւնը ունի ամէն տեսակ հիւլէական զէնքեր, հզօր եւ հեռարձակ հրթիռներ, ինչպէս եւ այլ միջոցներ : Ան ոչ մէկուն կը սպառնայ եւ չուզեր յարձակիլ ոեւէ մէկուն վրայ. բայց քանի որ համաձայնութիւն պոյացած չէ սպառազինութեանց կրճատման եւ հիւլէական զէնքերու արգելման մասին, եւ քանի որ ապահով երաշխիք մը չկայ տեւական խաղաղութեան համար , մենք հարկադրուած ենք պահելու այն – պիսի զինեալ ուժեր որ կարենան պաշտպանել մեր ժողովուրդին չահերը» :

ԻՆՉ Կ'ԸՍԷ ՄՈԼՈԹՈՎ

Նոյն օրը Մոլոթով ալ ճառ մը խօսելով, պաշտպանեց Խ. Միութեան արտաքին քաղաքականութիւնը, իբրեւ արդար ու – դելիճ մը որ կը նպաստէ խաղաղութեան եւ յարաբերութեանց մեղմացման : Ցե – տոյ չեշտեց թէ Խ. Միութիւնը կ'ուզէ բարելաւել իր յարաբերութիւնները բոլոր երկիրներուն եւ մասնաւորապէս Մ. Նահանգներուն, Մեծն Բրիտանիոյ եւ Ֆր – անսայի հետ :

Ապա ջատագովեց խաղաղ համակե – ցութիւնը : «Վէճեր անխուսափելի են ընկերային երկու դրութեանց միջեւ : Առանց կարգադրութեան համար ունինք երկու միջոցներ : բանակցութիւն եւ պատերազմ : Ուրիշ ելք չկայ : Խ. Միութիւնը եւ միւս ընկերվարական երկիրները բացարձակապէս կը մերժեն պատերազմի ճամբան » :

Ցետոյ ինքն ալ պաշտպանեց հաւաքականութեան ղեկավարութեան սկզբունքը, ձայնակցելով Խրուշչեւի եւ Միկոյեանի :

ՀԱՅՏՆԻ ՀԱՐՍԸ

(Գ. ԵՐԿԱՐ ՏԱՐԻ)

Ամէն ինչ ալ չէր որ ... Հարսը ինքն ալ ուզած էր, որ «այո»ն ո՛չ միայն ծնողներուն համար չեղած ըլլայ ամուսնական կեանքի մը սկիզբը... Ան ալ ունէր իր ներքին տագնապները, որոնք կը ծանրանային անոր վրայ ... Ան ալ կը սիրէր Հայկը, բայց ... Ան ալ կը ցանկանար, որ Հայկը ամէն բանէ առաջ ինքզինքը նուիրէր իրեն, ամէն բանէ առաջ ինքզինքը ազատ զգար իրեն համար, ամէն բանէ առաջ ինքզինքը ամբողջովին տրամադրէր իրեն ... Ան կը սիրէր Հայկը, բայց ... Ան կը սիրէր նաեւ իր ծնողները, որոնք ... Ան կը սիրէր նաեւ իր ընկերները, որոնք ... Ան կը սիրէր նաեւ իր ապագան, որ ... Ան կը սիրէր նաեւ իր անցեալը, որ ... Ան կը սիրէր նաեւ իր ներկան, որ ... Ան կը սիրէր նաեւ իր ... Ան կը սիրէր նաեւ ... Ան կը սիրէր ... Ան կը սիրէր ... Ան կը սիրէր

Ս. ՓԻՇԱԼԵԱՆ ՆԵՐ ՍՈՎԵՏԱՔ ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ

Ելույթ տալու ոչ մի հրավեր ընդունած չեմ, որովհետև ես Շիլլերի եմ հավատում, ըստ որում նա ասել է, թե ոչ ոք չի կարող ասել ճշմարտությունն այնպես, ինչպես ինքը՝ ճշմարտության սիրահարը։ Ես ինձ ճշմարտության սիրահար չեմ համարում, բայց ինչպես ասում են՝ ինչ որ ունեցել եմ, ձեզ եմ տալիս։

Ես ուզում եմ խոսել Հայոց պատմության մասին։ Ինչո՞ւ հենց այդ մասին։ Որովհետև ես ինձ համարում եմ հայ, և ինչպես ամեն մի հայ՝ ես էլ ուզում եմ իմանալ իմ անցյալը։ Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է եղել մեր անցյալում, որպեսզի կարողանամ ավելի լավ հասկանալ ներկան և ավելի լավ պատրաստվել ապագայի համար

ՋԷՆՔԵՐՈՒ ԱՌԱՔՈՒՄԸ ՎԵՐՍԿՍԱՒ

Դէպի Միջին Արեւելք զէնքերու առա – քումը արգիլելէ 48 ժամ ետք, ամերիկ – եան կառավարութիւնը որոշեց արտօնել դինամիթերքի առաքումը, զէպի արաբա – կան երկիրներ եւ Իսրայէլ :

Այս առթիւ իրազեկները դիտել կուտան թէ արաբական երկիրները արդէն արտօ – նագիր ունին արտածման համար, իսկ Իսրայէլ տակաւին վերջնական պատաս – խան ստացած չէ յիսուն միլիոն տոլարի զէնքեր գնելու համար, ինչպէս կը խնդրէ ամիսներէ ի վեր : Նոր որոշման վրայ, արդէն ճամբայ հանուած են Արաբիոյ գնած 18 հրաձգայները :

Նախորդ որոշման փոփոխութիւնը տեղի ունեցած է նախագահին հաւանութեամբ : Մ. Նահանգներու արտաքին նախարա – րութիւնը կ'ըսէ թէ նոր կարգադրութիւնը չի հակասեր ընդհանուր քաղաքականու – թեան եւ թէ միշտ պիտի ընդդիմանան զի – նարշաւին :

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ

Եգիպտոսի վարչապետը, գնդ. Կամալ Նասր յայտարարեց թէ պատրաստ են ա – մէն կերպով, եթէ պատերազմ ծագի Մի – ջին Արեւելքի մէջ : Ըստ ատեն Զեխո – սլովաքիայէն գնուած ինը «Միկ» օդանա – թեր թռիչք մը կատարեցին Գահիրէի ըր – ջակայքերը : Վարչապետը չարունակեց .

— Երբ կը լսենք թէ խօսքեր կը չրջին Սիոնական գաղնիական յարձակման մը մասին, մենք խուճապի չենք մատնուիր .. Մենք ատոր կը սպասենք վեց ամիսէ ի վեր : Կը սպասենք այսօր, ինչպէս կը սպասէինք անցեալին մէջ» :

Յետոյ բացատրեց թէ Միջին Արեւելքը լարուած վիճակ մը ունի, կը գտնուի «պատերազմի եւ նախայարձակման ըս – պառնալիքի մը առջեւ : Իրական չարժա – կում մը չէ այս, այլ չիղերու պատե – րազմ : Եգիպտական չիղերը զօրաւոր են եւ ամուր : Անոնք աւելի հանդարտ են քան վեց ամիս առաջ» (երբ չեխական զէնքերը չէին գնուած) : Սուրիոյ դէմ որեւէ յար – ձակում պիտի նկատենք Եգիպտոսի դէմ ուղղուած : Եգիպտական բոլոր ուժերը Սուրիոյ օգնութեան պիտի փութան» :

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐԸ

Վարչապետին չաբաթ դիշեր ճայնա – փիւռ ճառ մը խօսելով, բացատրեց թէ պիտի պայքարին թէ թղթադրամի չաւել – ման եւ ֆրանքի արժեզրկումին եւ թէ ըն – կերային անարդարութեան դէմ : Կառա – վարութիւնը որոշած է իրագործել երեք ընկերային բարենորոգումներ .— վճա – րովի արձակուրդը բարձրացնել երեք չա – բաթի, աստիճանաբար ջնջել աչխատա – վարձի չրջանային տարբերութիւնները , ազգային սնուցիկ մը հաստատել ծերու – թեան համար : Առաջին օրինագիծը Ազգ· ժողովին պիտի յանձնուի հինդչաբթի , երկրորդը պիտի քննուի մօտերս, իսկ եր – րորդին դրամը պիտի ճարուի խնայողու – թիւններով :

Կը հաստատուի թէ Ազգ· ժողովը եչ· պիտի սկսի քննել օրակարգի լուրջ կէտե – րը : Ուրբաթ պիտի սկսի հոգա – բարձական տաղնապին քննութիւնը : Կա – բինէը ծանրացած է արտակարգ ցու – ցին հետեւանքով : Կը կարծուի թէ ճա – խակումը նորէն պիտի արծարծէ գործա – կան խնդիրը, որ չհատցուած էր անց – եալ չաբթու :

× Երէկ սկսան ֆրանքեւերման բա – նակցութիւնները, Փարիզի մէջ, Ֆրան – սայի եւ արեւմտեան Գերմանիոյ արտա – քին նախարարներուն միջեւ : Օրակարգի գլխաւոր նիւթն է Սարի խնդիրը :

ՁԻՒՆ-ՁՄԵՌ-

Ցուրտը վերսկսած է երեք – չորս օրէ ի վեր, ամբողջ Ֆրանսայի մէջ : Սկսը տեղ – տեղ սառած ըլլալով, արտակարգ միջոց – ներ ձեռք առնուեցան : Մասնագէտներ ուժանակով պայթեցուցին սառնակոյտ մը որ կրնար քշել – տանիլ Մելէօնի առժամ – եայ կամուրջը : Փոնթիէռիի մէջ ալ Սկսը սառնադաշտի մը վերածուած է : Կիրակի օր առաւտ ձիւն տեղաց Միջերկրականի ա – փերուն վրայ : Նիս, Քանի եւ ուրիշ վայ – րերու փոստոյներ ծածկուած էին 25 սան – թիմեթր ձիւնով : Արուարձաններու հան – րակառքերը դադրեցուցին երթեւեկը : Սան Ռեմօ սառած է Լիոնէն մինչեւ Վել – ֆրանչ : Նաւաձիգ մը փորձեց ճամբայ բա – նալ սառնակոյտին մէջ որ տեղ – տեղ մէկ մեթր թանձրութիւն ունի :

Ահագին վնասներ կրած են Ալպաթ ա – ղիները , ինչպէս եւ Միջին եւ Հարաւ· Ֆրանսայի հունձքերը : Կառավարութիւ – նը արտօնեց նեղածումներ կատարել ա – րտօրէն : Մասնաւորապէս պիտի նեղած – ուին բանջարեղէններ , գետնախնձոր , եւն. : Գիները զգալապէս բարձրացած են փարիզի մէջ :

Համմէն կը հետազօտէն թէ կառախում – բերու երթեւեկը չափազանց դժուարած է ամբողջ Իտալիոյ մէջ : Բազմաթիւ կա – ռախումբեր պաչարուած են ձիւներէն : Նոյնքան ծանր է վիճակը ուրիշ երկիրնե – րու , մասնաւորապէս Պալքաններու եւ Թուրքիոյ մէջ :

Ամերիկեան կառավարութիւնը Եւրոպա պիտի դրկէ իր հողագործական մթերքին աւելորդ մասը, ցուրտի գոհերուն բաժ – նուելու համար :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԿԻՒՄԹԱՎ ՇԱՐՓԱՆԹԻԼ , Ֆրանսական Օվկեան – Քոմիքի վերջին վերապրողը եւ «Լուիզ»ի հեղինակը, մեռաւ առջի գիշեր : Ծերունին 96 տարեկան էր :

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԽՆԶՈՑՔ

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 18Ի ԱՌԹԻԻ

Նախաձեռնութեամբ Ալֆորվիլի «Սար – դիս Մինասեան» ենթակոմիտէին, այս չաբաթ իրիկուն, ժամը 21էն կէս դիշեր, Գ. Իչխանեանի սրճարանը, 40 ռիւ էթիէն Տօլէ : Ընտանեկան ուրախ մթնոլորտ, մասնակցութեամբ Գարեգինի (թառ) եւ Բենոյի (դափ) :

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Լեւոն Արզումանեան, կը փնտռէ քոյրը եւ հօրեղբօր որդիները երուանդ եւ Արչակ, որոնք 1915ին կորսնցուցած է Ղազ – վա պէյին Զիֆֆլիկը (Շապին Գարահի – սար) : Լեւոնի հօր անունն է Երեմիա, հօ – րեղբօր անուններն են Միսաք եւ Ասա – տուր : Կը խնդրուի տեղեկացնել «Ցա – ռաջ»ին կամ Լեւոն Արզումանեանի՝ 28 Ավընիւ Վիկտոր Հիւկօ, Վանվ (Սէն) : Կը խնդրուի արտասահմանի թերթերէն ար – տատպել :

ՄԱՐՋԱԿԱՆ .— Անհաղնթաց պար – տութիւն մը կրեց, կիրակի օր հունգա – րական Ֆութպոլը Պոլսոյ մէջ : Հունգա – րիա որ Ցունիս 1954էն ի վեր (Ֆութպոլի աչխարհի բաժակ) չէր պարտուած , 1ի դէմ 3 կէտով պարտուեցաւ Թուրքերէն : Շաբաթ օր Փարիզի մէջ Ֆրանսացիները 55ի դէմ 61 կէտով յաղթեցին Ա. Միու – թեան, պասքէթի մէջ :

ՍԵԲԱՍՏԻՈՅ
ՄՈՒՐԱՏ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԱՑԻ ՕՐԸ
ՄԱՐՍԷՑԻ ՄԷՋ

Այս Շաբաթ երեկոյեան ժամը 8·30ին
Ալերբլը Ռէպիւպլիքէն սրահին մէջ
53 Ռիւ Կրինօ, Մարսէյլ
կը նախագահէ Պ. Կ. ՃԱՆԻԿԵԱՆ
կը խօսի Պ. Վ. ՄԻՄԹԻՔ
Գեղարուեստական ընտիր բաժին :

Սոյն հանդէսին բացառիկ փայլ մը տա – լու համար, Փարիզի կեդրոնի հրահան – գով յատկապէս ներկայ կ'ըլլան , դեր – ասն հայրենակից՝

Պ· ԱՐՏԱՇԷՍ ԳԱՐԷԹԵԱՆ
եւ երգիչ Պ· ՄԿՐՏԻՉ ՊՕՂՈՍԵԱՆ

Իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն նաեւ տեղական լաւագոյն ուժե – րէն .— Ջութակահար Ս· Զէօրէֆեան, Պ. Գրիգոր Քէնտիրեան (արտասանութիւն), Պ. Կ· Մուրաֆեան (արտասանութիւն) , Օր· Անիթա Սարգսեան (Մարսէյլի երա – ժշտանոցէն), Օր· Ռոզիկ Բաղրամեան (դաչնակահարուհի, Լիոնէն), Տիկ· Ար – մաղանեան (երգ), Յարութիւնեան Ֆոյր եւ եղբայր (արտասանութիւն եւ անակն – կալ), Օր· Լուսարարեան (դաչնակահա – րուհի), Օր· Մարի Սաղըրեան (արտասա – նութիւն), Պ· Փիրայր Գասպարեան (եր – գիչ) :

Ջերմութիւնը ապահովուած է :
Մուտքը ազատ է :

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս չո – րեքչաբթի ժամը 9ին, Քաֆէ Քատէի սրա – հը : Պիտի խօսի ԵՂԻՇԷ ԱՅՎԱԶԵԱՆ նիւթ ունենալով Վարդանանիք : Պիտի ըլլան նաեւ երգեր եւ արտասանութիւններ :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ԿՐԸՆՈՊԼԸ .— Ֆ· Կ· Ֆաչի մասնաճիւ – ղի վարչութիւնը իր խորին շնորհակալու – թիւնները կը յայտնէ հետեւեալ ընկեր – ներուն եւ ընկերուհիներուն, որոնք խան – ղավառուելով թէյասեղանի չերմ մթնո – լորտէն՝ սրտաբուխ նուէրներ ըրին ի նպաստ դպրոցին :

Զորս ընկերներէ 1500 ֆր·, ընկերու – հիներ Մարտիրոսեան 2000 ֆր· իր ապա – քինման առթիւ, Անտոնեան 1000, Սիս – լեան 1000, Օնպաչեան, Մանուկեան, Արթինեան, Պօյաճեան, Քիւրքճեան, Կիւ – րիւնեան, Թորոսեան, Երանոսեան, Կիւ – միւչեան, Իսկուհի Արապեան, Յովակիմ – եան եւ փոքրիկն Մեսրոպիկ Քիւրքճեան 500ական ֆր·, Սալավանեան 300, Կիւ – միւչեան Մամայ 200, ընդհ· գումար՝ 12,000 ֆրանք :

ՕՐԲԵՐՈՒ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄՆԻ (ՓԱՐԻԶԱՅԻ ՏԻԿ· ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՏԱՐԵԿԱՆ ԾՊՏԵԱԼ ՀԱՆԴԻՍԸ

Հինգշաբթի, 1 Մարտ, ժամը 16էն 20
CERCLE MILITAIRE, շքեղ սրահին մէջ

Մեծաւոր պատեալ սեղաններու

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՅԻՍՆԱՄԵԱՑ ՅՕԲԵԼԵՆԱԿԱՆ ՏԱՐՈՒԱՆ
ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
1906 – 1956

Կիրակի, 4 Մարտ, ժամը 17էն մինչեւ կէս գիշեր
Նախագահութեամբ՝
ՋԱՐԵՀ ՊԷՅ ՆՈՒՊԱՐԻ
Պատուակալ նախագահ Հ· Բ· Ը· Միութեան
Առաջնակարգ նուագախումբ, զեղաբուեստական խնամեալ բաժնին մէջ հայկ· եւ եւրոպական զոյգ պարեր կատարուին
ԵՂԱՆԱԿԸ ԱՄԷՆԷՆ ՓՆՏՈՒՈՒԱԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ
Ապահովեցէք ձեր սեղանը, հետաձգելով կարգադիրը Ցանձնախումբի նախագահ Պ· Վ· Պարկիրճեանի գրասենեակը TAI.55-88 *Բարեգործականի կեդրոնի* TRO. 03-18

CAVES CENTRALES
48, Rue Fuvis-de-Chavannes, Marseille, Tél. CO. 58-99

ԱԶՆՈՒԱԳՈՅՆ ԳԻՆԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱԽՈՐԺԱԲԵՐՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԼԱԻԱԳՈՑՆԸ՝ ԱՄԷՆԷՆ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մասնաւոր պայմաններ ընկերութիւններու, (հարսնիք, մկրտութիւն, ճաշասուփ)
Հոս կարելի է գտնել նաեւ ու մանաւանդ՝ ՀՈՉԱԿԱՒՈՐ RAKI DUZEԸ :

— ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ —

ՊԱՆԵԼՕ-ՔՈՇԵԱՆ .— Հ Ը· Դ· «Արծիւ» ենթակոմիտէն ընդհ· ժողովի կը հրաւի – րէ իր բոլոր ընկերները այս ուրբաթ ժա – մը 20·30ին, ծանօթ հաւաքատեղին : Կա – րեւոր օրակարգ : Պարտաւորիչ ներկայու – թիւն :

ՄԱՐՍԷՑԻ .— Հ· Ը· Դ· Նոր Սերու Շրջ· վարչութիւնը ժողովի կը հրաւիրէ քաղաքի եւ չրջանի բոլոր խումբերը փե – տրուար 25ին, երեկոյեան ժամը 8·30ին, «Ա· Ահարոնեան» սրահը : Կեդր· վար – չութեան կողմէ ներկայ կ'ըլլայ ընկեր Փիրայր Դաւտեւորեան : Պարտաւորիչ ներկայութիւն եւ կարեւոր օրակարգ :

ՖՐ· Կ· ԽԱՉԻ Շաւիլի մասնաճիւղի ընդհ· ժողովը այս հինդչաբթի ժամը 21ին, զպրոցի սրահը : Ընտրութիւն՝ ժողովի պատգամաւորի :

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻԻՆ

ՄԱՐՍԷՑԻ .— Սէն-Ժէրմէի Հ· Ը· Դ· «Հայաստան» ենթակոմիտէն իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ընկ· Յակոբ Խկիճեանի եւ պարագաներուն, իր հօր մահուան առթիւ եւ փոխան ծաղկեպսակի հազար ֆրանք կը նուիրէ կապոյտ Խաչի մասնաճիւղին :

× Համախարբերդ· Մխիթեան Մար – սէյլի մասնաճիւղի վարչութիւնը իր խո – րին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Սպրի Տի – կին Րոզալի, զաւակներուն, եղբօր, Ան – ղրէասեան ընտանեաց եւ բոլոր պա – րագաներուն, Հայրենակից Սուրէն Ըզ – դրէասեանի վաղահաս մահուան առթիւ :

Նոյն տխուր առթիւ Տէր եւ Տիկին Տատ – եան հազար ֆրանք կը նուիրեն Մխիթեան մասնաճիւղին :

ՔԱՌԱՄՈՒՆՔԻ ԱՌԹԻԻ .— Սպրի Տի – կին Արշալոյս Մալեմազեան, ողբացեալ ամուսնոյն՝ հայրենակից Վահան Մալե – մազեանի մահուան քառասունքին առթիւ մասնաճիւղիս կը նուիրէ հինգ հազար ֆր·

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Կը փնտռուին Մարկրիթ եւ Տիրուհի Զիթիքեան քոյրերը, այս վերջինը ծնած 1907ին Ձերահի մէջ (Անատոլու), որոնք կը կարծուի թէ Ֆրանսա կամ հարաւա – յին Ամերիկա կը գտնուին : Տեղեկացնել իրենց եղբօր Պ· Զիթիքեանի
114 Rue de la Chasse, Mamers (Sarthe)
Կամ Փարիզի Աղքատախնամի վարչու – թեան՝
32, Rue de Trévise, Paris (9e)
Ջերմապէս կը խնդրուի Հարաւ· Ամե – րիկայի «Արմենիա»յէն արտատպել :

ՍՏԻՊՈՂԱԲԱՐ ԿՈՒԶՈՒԻՆ

Ֆոնփէէսիօն չապկիներու վարժ պոր – ծատուհիներ, Մէզօն Միշէլ, 165 ռիւ տը ժավէլ, Փարիզ (15), Մէթրօ Ֆէլիքս Փօր :

Ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10–12 :

Պ· ՍՏԵՓԱՆ ԷԼՋԻԲԷԿԵԱՆ
Office Interprofessionnel
Des Assurances
82 Rue Lauriston, Paris 16e
Tél Kle. 25-70
Aut. 84.37
Ամէն տեսակ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ գործեր ՄԱՆԱՒՈՐԱԲԱՐ մարմ – նական արկածներու
(Recours et Gestion)
առաջ ո եւ է կանխավճարի :
ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ ՁՐԻԱԲԱՐ ՊԱՐԶ ՀԵՌԱՁԱՅՆՈՎ

ՄԵԿՆՈՒՄԻ ՊԱՏՃԱՌԱԻ ԾԱԽՈՒ Է

Fonds de commerce confection atelier en co-propriété dans quartier Sentier, 1er étage, installations, machines, liste clientele
Téléphoner Gut. 88-86 de 10 h à 12 h.

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris(9e)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտաստհման տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 — Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 22 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

MERCREDI 22 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7910 — 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3321

ՎԵՐՋԻՆ ԴԱՒԵՐՆ ԱԼ Ի ԴԻՐԵԻ ԵԼԱՆ

ԿԱԹՈՂ. ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ՎԵՐՋԱՅԱՒ ՄԱՂԱՂՈՒԹԵԱՄԲ

(Բ. եւ վերջին մաս)

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը կ'առա – ջարկէր ։ —

« Իմ յորդորն է եւ առաջարկը՝ մեկ չա – բաթ յետաձգել այսօր գումարելի այս ժողովը։ Ես կը փափաքիմ, որ մենք, այս ժամանակամիջոցին, ձեզի հետ միասին պաղարիւնութեամբ մօտենանք այս եկե – ղեցական հարցերուն եւ փորձենք համե – բաչխութեան դեմին մը դնել, խաղա – ղութեան եւ սիրոյ մթնոլորտի մը մէջ ։ Ոտիկաններով շրջապատուած այս կա – ցութիւնը նուաստացուցիչ է մեզի համար (ակնարկը՝ բակին մէջ կարգ – կանոնի հսկողութիւնը ստանձնած տասնեակ մը ոտիկաններուն կ'երթար)։ «Այս պահուս, բարեկամ եւ ոչ – բարեկամ պետութիւն – ներ — լաւ հասկցէք խօսքս — կը հետեւին մեր ընթացքին, իսկ մենք մեզ կը ժխտենք նաեւ օտարներու առջեւ ։

« Կը խնդրեմ ձեզմէ, որ լսէք իմ խղճն ու խորհուրդը, բայց մի նկատէք ա – սիկա պարտադիր հրահանգ մը ։ Ազատ էք ընտրելու երկու ճանապարհները ։— Ա – ռաջինը այն է, զոր ցոյց տուի, երկրորդ ճանապարհն է ձեր որոշումը՝ ժողովը բանալու, որոշումներ տալու եւ ընտրու – թիւն կատարելու մասին ։

« Բայց այս վերջին պարագային, Ամե – նայն Հայոց կաթողիկոսը պիտի չկրնայ մասնակցիլ եւ ցաւօք սրտի պիտի հեռա – նայ այս քարի եւ հիւրընկալ երկրէն» ։

Կաթողիկոսը այստեղ վերջացուց իր խօսքը եւ հեռացաւ ժողովասրահէն։ Վեր – ջին յայտարարութիւն—սպառնալիքը սա – կայն, ծայրայեղօրէն ճնշիչ տպաւորու – թիւն մը ձգեց հաւաքուած պատգամաւոր – ներուն վրայ։ Այդ սպառնալիքով ինք կը հակասէր իր այն խօսքին, թէ պարտադիր չէ իր ըսածը։ Թողուլ – երթալու այդ սպառնալիքը համազօր էր բարոյական ճն – շումի մը։

Կարգ մը հակառակորդ պատգամաւոր – ներ առաջարկեցին նոյնութեամբ ըն – դունիլ Վեհափառին խնդրանքը։ Պատաս – խանուեցաւ թէ ժողովականները հաճոյ – քով ընդ առաջ պիտի երթան Վեհափառի առաջարկին, միայն թէ նախապէս ժողո – վը պէտք է օրինականանայ դիւանի ընտ – րութեամբ։ Հակառակորդները չկանգճին ամէն գնով ձախողեցնել ժողովին պաշտօ – նականացումը կամ պաշտօնական բացու – մը ։ Կաթողիկոսին հրահանգիչը՝ փրոֆ. Առաքելեան պնդեց Կաթողիկոսի առաջար – կը եղածին պէս ընդունուելու անհրաժեշ – տութեան վրայ։ — « Անդամ անյարմար է այդ առաջարկը այստեղ քննութեան են – թարկել, իսկ յարգանքի պակաս կը նշա – նակէ մերժել այդ »։

Տեղապահը ու բազմաթիւ պատգամա – ւորներ չկրցան կանոնադրութեան այդ յօդուածը, որ կ'ըսէ, թէ ժողովը չետա – ձգել կրնայ միայն ինք պատգ. ժողովը։ Հետեւաբար պէտք է մնայուն դիւանով մը օժտել զայն, որպէսզի ընդունի կաթողի – կոսական առաջարկը ։

Վէճը այս օրինական կէտին շուրջ տե – ւեց աւելի քան երկու ժամ։ Ցետոյ Յորէն Եպիսկ., խորապէս թափանցելով խափա – նարարներու թաքուն նպատակներուն, յայտարարեց ։

— « Իմ պարտականութիւնս է օրէնքը վեր քոնել ամէն նկատումէ։ Այս պայ – մաններու մէջ կը տեսնեմ, թէ կացութիւ – նը դէպի ուր կ'երթայ։ Ես չեմ կրնար հա – ւանիլ, որ իրերը հոն յանգին։ Կը յարգեմ վեհափառ Կաթողիկոսը, բայց նոյնիսկ կը յարգեմ նաեւ մեր այս Աթոռը եւ զայն կանգնուն պահող օրէնքները։ Հետեւաբար կ'առաջարկեմ անմիջապէս ընտրել առ – ժամեայ դիւան մը, որ կատարէ լիազօ – րագրերու ստուգումը»։

Առաջարկը ընդունուեցաւ երկարատեւ ծափերով, որմնդմէ վերջ, իրբեւ երկրա – զոյն պատգամաւորը առժամեայ նախա – գահ ընտրուեցաւ Պ. Յակոբ Տէր Մել – քոնեան եւ իբրեւ կրտսերագոյնը՝ Պ. Յա – րութիւն Գույումճեան, առենադպիր (Լաթաքիայէն՝ Հալէպի պատգամաւոր)։

Երբ առժամեայ դիւանը գրաւեց իր տե – ղը, ահա, յուզական կերպով եւ մեկիկ մեկիկ սկսան ժողովասրահէն հեռանալ նախ՝ Տօքթ. Ե. Ճիտէճեան, ապա Ալբո Ալբոյեան, Դամասկոսի կաթող. փոխա – նորդ Շաւարշ եպիսկ. կոչեցեալը, Դերե – նիկ եպիսկ., Էջմիածինէն՝ Վարդան եպիսկ. եւ փրոֆ. Առաքելեան, երկու պատգամաւորները Դամասկոսի եւ երկու հոգի ալ Հալէպէն ։

Հակառակ այս սպպրթաժին, ժողովը շարունակեց իր աշխատանքները, այս ան – գամ հանդարտած մթնոլորտի մէջ եւ ի ներկայութեան 38 պատգամաւորներու, որոնց լիազօրագրերը ստուգուեցան եւ հաստատուեցան ։

Այնուհետեւ, ձեռամբարձ քուէարկու – թեամբ ընտրուեցաւ մնայուն դիւանը, առժամեային վրայ աւելցնելով՝ իրբեւ առենապետ Պ. Վահէ Սեթեանը եւ քար – տուղար՝ Պ. Ստեփան Գասպարեանը (Կիպրոսէն) ։

Երբ օրինականացաւ ժողովը, առենա – պետ Յակոբ Տ. Մելքոնեան առաջար – կեց յետաձգել ժողովը մինչեւ Փետր. 20 ընդառաջ երթալով Վեհափառի փափա – քին։ Առաջարկը ընդունուեցաւ եւ ժողո – վը հաւանելով այս որոշումը դիւանին մինչեղով հաղորդել կաթողիկոսին, ցըր – ուեցաւ ։

Դիւանը այցելեց Կաթողիկոսին եւ հա – ղորդեց անոր իր որոշումը ժողովի յետա – ձգման մասին եւ պատրաստականութիւնը՝ օգնելու իրեն հասկացողութեան գետին մը գտնելու նպատակով ։

Վազգէն Ա. վճռապէս մերժեց յետաձգ – ման այդ ձեւը։ «Դուք պէտք էր ընդու – նէիք առաջարկս իմ ըսած ձեւովս, որու չընդդումնուիլը վշտացուց զիս։ Ես այլեւս որեւէ փորձ չեմ կատարեր կողմերը իրա – րու մօտեցնելու համար, այլ բանի մը օ – րէն կը հեռանամ Պէյրութէն »...

Պատգամաւորական ժողովը գումար – ուած էր այլեւս պաշտօնապէս եւ պիտի վերջացնէ իր օրակարգը Փետր. 20ին, ե – ռապատիկ ցանկի մը վրայէն կատարելով Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին ընտ – րութիւնը ։

Շատ ուշագրաւ պարագայ մը։— Ըմ – բոստ պատգամաւորներու հեռանալէն ան – միջապէս ետք, տավարիշ փրոֆ. Առաքել – եան, կաթողիկոսարանի մէկ սենեակէն, հեռաձայնով հաղորդակցութեան մտաւ Պէյրութի խորհրդային դեսպանատան հետ եւ պատկան պաշտօնատարին իմա – ցուց ժողովին անցուդարձերը ...

Խորհրդային իշխանութիւնը այս ան – գամ խաղայ իր վերջին աքցան փոր – ձելով օգտագործել Ամենայն Հայոց Կա – թողիկոսին անձն ու հանգամանքը ։ Խա – ղայ, բայց կորսնցուց ։

ԿԱՐՕ ԳԷՈՐԳԵԱՆ

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆԻ երեսփ. ժողովի ընտրու – թեանց մէջ, երեք հարիւրի վրայ 155 ա – թոռ չհեցաւ կառավարական կուսակ – ցութիւնը, իսկ ժողովրդական ճակատը՝ 145 աթոռ։ Առաջինը չհաճ էր 1·589·– 609 քուէ, երկրորդը՝ 1·706·133 քուէ ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ օդանաւի արկածին զոհ գացած են 52 հոգի, Դահիրէի մօտ։ Կը կարծուի թէ 12 հոգի փրկուած են։ Նոյն օրը անգլ. օդանաւ մըն ալ չկրնայ վայրէջք կատարել Մալթայի մէջ, երբ կիպրոսէն գին – ուորներ կը վերադարձնէր Անգլիա։ Ցե – ռան 51 հոգի ։

ԽՍԿԻՆԷՀԻՐի մօտ (Թուրքիա) 250 տու – ներ քանդուեցան երկրաշարժի մը հետե – ւանքով։ Բազաքն ալ վնասուեցաւ ։

Ն. Ս. ՕՇՈՒԹԻՒՆ Տ. Տ. ԶԱՐԵՀ ԵՊԻՍԿ.

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ ԳԻՏԵՐ

Նորընտիր կաթողիկոսը, ծնած է Մա – րաշ 14 Փետր. 1915ին ։

Աւարտած է Հալէպի ազգ. Հայկազեան վարժարանը 1929ին։ Տարի մը 1929–1930, յաճախած է Հալէպի Ճիւսուհանեանների վարժարանը։ Ուսանող՝ Անթիլիասի Դպ – րեվանքը 1930 – 1935 եւ շրջանաւարտ ։ Նոյն տարին՝ 1935ին, կը ձեռնադրուի ա – բեղայ եւ յաջորդ տարին կը մեկնի Պրիւք – սէլ, ուր կ'ուսանի աստուածաբանութիւն, պատմութիւն եւ ատտուածաբանութիւն, մինչեւ 1938։ Վերադարձէն ետք՝ 1940ի օգոստոսին կը նշանակուի առաջն. տեղա – պահ Բերիոյ (Հալէպի) թեմին։ Միեւնոյն թեմին ընտրեալ Առաջնորդը կը դառնայ 1943ին եւ այս պաշտօնը կը չարունակէ մինչեւ Կաթողիկոս ընտրուելուն Թուա – կանը ։

Եպիսկոպոս ձեռնադրուած է 1947ին, Տովելոյս Գարեգին Կաթողիկոսի ձե – ռամբ, Տ. Տ. Փառէն, Խորէն, Ղեւոնդ եւ Դերենիկ եպիսկոպոսներու հետ ։

Նորընտիր Կաթողիկոսը մեծ յարգանք ու համբաւ կը վայելէ Սուրիոյ եւ Լի – բանանի պետական, կրօնական եւ ազգա – յին շրջանակներու մէջ, իրբեւ գործուն – եայ եւ անձնուէր Առաջնորդ մը։ Լաւ դի – տէ ազգերէն, փրանսերէն եւ անգլերէն լեզուները ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՆՈՐ ՈՒՂԵԳԻԾԸ

ՄԻԱԶԱՅՆՈՒԹԵԱՄԲ ԸՆԴՈՒՆՈՒԵՑԱԻ ԽՐՈՒՇՉԵԻ ԲԱՆԱՁԵԻԸ

Բոլշեւիկեան կուսակցութեան 20րդ Հա – մագումարը Փետր. 20ին միաձայնու – թեամբ քուէարկեց Խրուշչեւի քաղաքա – կան բանաձեւը, որ պարզուած էր անցեալ երեքշաբթի օր։ Մոսկուայի թերթերուն հրատարակութիւններէն կը հետեւի թէ ոչ մէկ քննադատութիւն եղած է կեդր. կո – միտէի Ա. քարտուղարին զեկուցման մա – սին, որ տեւեց եօթը ժամ եւ որ հիմնա – կան վերապահումներ կը պարունակէր կուսակցութեան քաղաքական աշխարհա – հայեացքի մասին ։

Վիճաբանութիւններէն ետք Խրուշչեւ նորէն խօսք առնելով, լուսաբանութիւն – ներ հաղորդեց եւ ներկայացուց իր բանա – ձեւը, որ ընդունուեցաւ միաձայնու – թեամբ, ինչպէս կը տրամադրէ սովորու – թիւնը ։

Երէկ խօսք առաւ վարչապետը, մա – նրազնչ Բուլկանին, պարզելու համար 1956 1960ի հնգամեայ ծրագիրը զոր կազմած է կեդր. կոմիտէն։ Երկուշաբթի օր ճառ մը խօսեցաւ Խ. Միութեան նախագահը, մանրազնչ վերլուծելով որ բացատրեց թէ խորհրդարանական պատուիրակութեանց փոխանակութիւնը օգնեց, միջազգային յարաբերութիւնները մեղմացնելու հա – մար։ Ցետոյ ըսաւ թէ Դերազոյն Խոր – հուրդը չարք մը նոր օրէնքներ պիտի հր – բաւարակէ մօտերս։ Մասնաւորապէս յի – շեց թէ պիտի վերաքննուի աշխատանքի օրինադրքը, «վասն զի ինչ որ ունինք հինցած է եւ չի յարացներ վերջին տարի – ներու ընթացքին յառաջ եկած փոփոխու – թիւնները»։ Միեւնոյն առեն կը պատաս –

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՄ ԿԻԼԻԿԻՈՑ ԿԱԹՈՂ.

ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆԷՆ

•

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթող. Տէրպ – պահ Բարձրչ. Տ. Խորէն Ս. եպիսկոպոսի հրաւէրով, 14 Փետրուար 1956, երեքշաբ – թի առաւօտ, ժամը տասնին, կաթողիկո – սարանի վեհարանին մէջ, տեղի ունեցաւ կաթողիկոսական ընտրութեան Պատգ. ժողովի առաջին նիստը, ի ներկայութեան 50 պատգամաւորներէ 49ին :

Նախ քան դումարումը Պատգ. Ժողո – վի, Անթիլիաս ժամանեց Լիբանանի Ա – տաքին նախարար Վսեմ. Սկլիմ Լահուտ, որ, ի ներկայութեան երեսփոխաններ Տեարք Մովսէս Տէր Գալուստեանի եւ Տիգրան Թոսպաթի, ինչպէս նաեւ կաթող. Տեղապահ Բարձրչ. Տ. Խորէն Ս. Եպիս – կոպոսի եւ Բերիոյ Թեմի Առաջնորդ Գերչ. Տ. Զարեհ Ս.ի, հաղորդեց Ամե – նայն Հայոց կաթողիկոս Վեհափառ Տ. Տ. Վազգէն Ա. Հայրապետի թէ Սուրիոյ վարչապետ Վսեմ. Սայիտ Էլ Ղազզի հե – ռախօսով յայտնած է իրեն օրինաւորու – թիւնը Բերիոյ Թեմի Պատկառելի Գաւա – ռական Ժողովին ու անկէ բխող կաթողի – կոսական Պատգամաւորներուն եւ Դատ. Յանձնախումբի քննութեանց ու եզրակա – ցութեան եւ իր անձնական տեսակէտի հի – ման վրայ : Վեհափառ Տ. Տ. Վազգէն Ա. կաթողիկոս օրինական այս ապահովու – թիւնը առանձէ չեռոյ, ներկայացաւ Վե – հարանի մէջ դումարուած Պատգամաւոր – ներուն, եւ, — «Զգործս Ձեռաց մերոց» աղօթքէն եաք իր պատգամը ուղղեց Պատ – գամաւորներուն, անոնց փոխանցելով Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի ողջոյններն ու օրհնութիւնները, ընդգծելով գոյ Հայրա – պետութիւններու դերը եւ չեզոքով ան – հրաժեշտութիւնը խաղալ ու համերաշխ պայմաններու մէջ կատարելու Կիլիկեան Աթոռի նոր կաթողիկոսի ընտրութիւնը :

Անդրադառնալով այն տարակարծու – թիւններուն, որոնք առիթ եղած են կաթո – ղիկոսական ընտրութեան հարցի կապակ – ցութեամբ, Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Վազգէն Ա. կա – թողիկոս Թեղադրեց Պատգամաւորական Ժողովի անդամներուն մինչեւ 20 Փետր – ուարի 1956, Բէ. օր, յետաձգել կաթող. ընտրութիւնը, որպէսզի ինք, անձնապէս, չիտնայ հասատատ տարակարծիք կողմերու ներկայացուցիչներուն հետ, հասկաց – ցութեան միջին եղր մը գտնելու եւ խա – ղաղ մթնոլորտի մէջ կատարելու համար Հայրապետի ընտրութիւնը : Վեհ. Հայ – րապետը ընդգծեց այս առթիւ թէ իր այս Թեղադրանքը պարտադիր բնոյթ չունի, եւ թէ Պատգամաւորները ազատ են ընթացք տալու անոր, կամ չարունակելու իրենց ժողովը եւ ընտրելու կիլիկիոյ Նոր Կաթո – ղիկոսը :

Վեհափառ Կաթողիկոսը, եզրափակելէ առք իր խօսքը, առանձին Թողուց պատ – գամաւորները, որոնք յետ երկար վիճա – բանութեան իրենց արտայայտութիւններ – ը կեդրոնացուցին հետեւեալ երկու տե – սակէտներուն վրայ :

Ա.— Առանց որեւէ վերապահութեան ընդառաջել Վեհափառ Կաթողիկոսի յա – տաձգումի թեղադրանքին ու ցրուել Պատ – գամաւորները, դումարուելու համար 20 Փետրուարի երկուշաբթի առաւօտ :

Բ.— Կիլիկեան Կաթողիկ. Կանոնագրի տրամադրութիւնները յարգել, Պատգմ. ժողովի իրաւասիրութիւնը հատատել առժամեայ Դիւանի կազմութեամբ, լիա – զօրակրներու առաւտումով, ապա մնայուն Դիւանի կազմութեամբ, եւ յետաձգումի թեղադրանքը վերածել պաշտօնական որո – շումի նկատելով որ, ըստ Կանոնագրու – թեան, պատգամաւորական ժողովը յե – տաձգելու իրաւունքը կը պատկանի միայն ժողովին :

Տեղապահ Բարձրաշնորհ Տ. Խորէն Ս. եպիսկոպոս տեղեակ պահելու համար Վե – հափառ Հայրապետը Պատգամաւորական ժողովի անդամներու բացարձակ մեծա – մասնութեան Դիւան կազմելու որոշումին, ներկայացաւ Ամենայն Հայոց Հայրապե – տին, որուն հետ իր խօսակցութենէն եաք եկաւ յայտարարել Պատգամաւորներուն, թէ Վեհափառ Վազգէն Ա. կաթողիկոս անդրդուելի կը մնայ իր տեսակէտին վր – այ առանց Դիւանի կազմութեան ցրուե – լու ժողովը :

Այս պայմաններու տակ, եզրակացուց Տեղապահ Սրբազանը, ժողովականներուն կը մնայ յանգիլ եզրակացութեան :

Թէր ու դէմ յայտարարութիւնները լսե – լէ եաք, Տեղապահ Տ. Խորէն Ս. Եպիսկ. հետեւեալ ձեւով բանաձեւեց իր եզրակա – ցութիւնը :

— « Իբրեւ հոգեղեցկանի Ամենայն Հա – յոց Հայրապետի Դիւան չկազմելու բաղ – ձանքին ընթացք տալու իմ անձնական տրամադրութեան հակառակ ,նկատի ու – նենալով ժողովականներու բացարձակ մեծամասնութեան օրինական բաղձանքը, ու նաեւ այն վտանգը որուն կրնայ են – թարկուիլ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Հայրա – պետական Աթոռը եթէ ցրուին յարգելի Պատգամաւորները, բոլոր պատասխանա – տուութիւնները առանձնելով Պատգամա – ւորներուն կը թողում յանգիլ համապա – տասխան եզրակացութեան, երիցապոյն

Պատգամաւորը ընտրելով Առենապետ առ – ժամեայ Դիւանի, իսկ կրտսերագոյնը Ա – ռենադպիրը :

49 պատգամաւորներու 38ին միահա – մուռ համաձայնութեամբ կազմուեցաւ առժամեայ Դիւանը, առենապետու – թեամբ Տիար Յ. Տէր Մելքոնեանի եւ ա – ռենադպրութեամբ Տիար Յ. Գուլում – ճեանի :

Առժամեայ Դիւանի կազմութեան դէմ արտայայտուղ տասը պատգամաւորներ, դիւանի կազմութենէն եաք հեռացան ժո – ղովասրահէն եւ Պատգամաւորական ժո – ղովը լիազօրադրերու առաւտումէն եաք , 38 անդամներու ներկայութեան, մէա – ձայնութեամբ ընտրեց իր մնայուն դիւա – նը հետեւեալ ձեւով :

Ա. Առենապետ Տիար Յ. Տէր Մելքոն – եան :

Բ. Առենապետ Տիար Վ. Սեթեան :

Ա. Առենադպիր Տիար Ս. Գապարա – ճեան :

Բ. Առենադպիր Տիար Յ. Գուլումճեան :

Մնայուն Դիւանի կազմութենէն եաք , Պատգամաւորական ժողովը կաթողիկո – սական ընտրութիւնը յետաձգելու իր իրա – ւունքի հիման վրայ ընթացք տալու նա – մակ Վեհափառ Հայրապետի Թեղադրան – քին, միաձայնութեամբ որոշեց յետաձգել Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթող. ընտրու – թիւնը 20 Փետրուարի 1956, Երկուշաբ – թի, առաւօտեան ժամը տասնին :

Պատգամաւորական Ժողովի Դիւանը , յետ յետաձգման որոշումի, ներկայացաւ Վեհ. Վազգէն Ա. Կաթողիկոսի եւ հաղոր – դեցաւ Ն. Ս. Օծութեան Պատգամաւորա – կան Ժողովի յետաձգման որոշումը, ա – ռաջարկեց Անոր իր ծառայութիւնը եւ ա – ջակցութիւնը կողմերու միջեւ հաշտեաչ – խութիւն ստեղծելու Անոր բաղձանքին :

Եւ ապագայ, Վեհ. Հայրապետը հաղոր – դեց Ժողովի Դիւանին, թէ հասկացողու – թեան բոլոր դռները փակուած չըլլալով ինք ընելիք չունի այլեւս, եւ թէ պիտի մեկնի մէկ երկու օրէն :

ՊԷՅՐՈՒԹ, 15 Փետր. 1956

ԴԻՒԱՆ

Յ. Գ.— Ներկայ գեկոյցը միաժամանակ ղրկուած է Լիբանանի հայ եւ օտար բո – լոր թերթերուն : ՆՈՑՆ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԱԹՈՌԻ

ՊԱՏԳ. ԺՈՂՈՎԻՆ ԿԱԶՄԸ

•

ՊԷՅՐՈՒԹԷՆ.— Տ. Յարութիւն քհնյ. Կէպէնլեան, Տ. Գէորգ քհնյ. Յարութիւն – եան, Տ. Յովհաննէս քհնյ. Պօղոսեան, Միսաք Ազիրեան, Յակոբ Տէր Մելքոն – եան, Մովսէս Տէր Գալուստեան, Տիգրան Թոսպաթ, Տոքթ. Արամ Պալտասարեան, Ռուբէն Մավիսաքալեան, Գեղամ Խանա – միրեան, Խոսրով Շամլեան, Տոքթ. Հրանտ Զազլասեան, Տոքթ. Մ. Հայրա – պետեան, Օննիկ Զէրքէզեան, Վահէ Սեթ – եան եւ Յակոբ Թէրճանեան :

ՀԱԼԷՊԷՆ.— Տ. Մկրտիչ Ա. քհնյ. Մու – րատեան, Տ. Կարապետ քհնյ. Նալ – պանեան : Տ. Ատոմ քհնյ. Քէհեայեան, Հրաչ Փափազեան, Տոքթ. Ատուր Գա – պազեան, Վահան Տումանեան, Տոքթ. Գ. Գասպարեան, Յարութիւն Գուլումճեան, Միհրան Հէրպարեան, Մարտիրոս Գուն – տաքճեան, Պետրոս Մարանկոզեան, Տոքթ. Ա. Ինճէճիկեան : Տոքթ. Լեւոն Ե – նիգոմշեան, Լեւոն Տաղլեան եւ Ծա – տուր Շահվէքիլեան :

ԿԻՊՐՈՍԷՆ.— Սահակ Գապարճեան :

ԹԵՄԱԿԱԼ ԱՌԱՋՆՈՐԴՆԵՐ.— Տ. Խո – րէն եպիսկ. Բարսեղեան (Պէյրութ), Տ. Զարեհ եպս. Փայասլեան (Հալէպ) եւ Ղեւոնդ եպիսկ. Զէպէկեան :

ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵՆԷՆ.— Տ. Տաճատ Ծ. վրդ. Ուրֆալեան, Տ. Գարեգին վրդ. Սարդիսեան եւ Տ. Արտակ վրդ. Մանուկ – եան :

Գումար՝ 38 պատգամաւորներ :

ՀԵՌԱՁՈՂՆԵՐԸ

ՊԷՅՐՈՒԹԷՆ.— Տոքթ. Ե. Ճիտէճեան եւ Ալբօ Ապրոյեան, ժողովի կէսին հե – ռացած էր նաեւ Տոքթ. Յովսէփ Ենի – գումճեան, սոսկողաբար կանչուած ըլ – լալով հիւանդի մը համար :

ՀԱԼԷՊԷՆ.— Երուանդ Թիմպալեան եւ Արամ Սալաթեան :

ԴԱՄԱՍԿՈՍԷՆ.— Միհրան Տէր Սահ – կեանեան եւ Յակոբ Խաչմանեան :

ԷՋՄԻԱԾՆԷՆ.— Տ. Վարդան եպիսկ. Տէր Սահակեան եւ Փրոֆ. Ա. Առաքել – եան :

ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵՆԷՆ.— Տ. Դերենիկ ե – պիսկ. Փոլատեան, իսկ նախ քան ժողովը իր հրաժարականը ներկայացուցած էր Տ. Փառէն եպիսկ. Մելքոնեան :

ԹԵՄԱԿԱԼ ԱՌԱՋՆՈՐԴՆԵՐԷՆ.— Դա – մասկոսի կաթողիկոսական փոխանորդ Շաւարշ եպիսկ. Գուլումճեան :

Գումար՝ 11 պատգամաւորներ, առանց հաշուելու Տ. Փառէն եպիսկոպոսը :

Ուրեմն, 49ի վրայ 38 պատգամաւորներ կը ներկայացնեն Պատգմ. Ժողովի օրինա – կան կազմը :

Պատգամաւորական Ժողովի Դիւանը , յետ յետաձգման որոշումի, ներկայացաւ Վեհ. Վազգէն Ա. Կաթողիկոսի եւ հաղոր – դեցաւ Ն. Ս. Օծութեան Պատգամաւորա – կան Ժողովի յետաձգման որոշումը, ա – ռաջարկեց Անոր իր ծառայութիւնը եւ ա – ջակցութիւնը կողմերու միջեւ հաշտեաչ – խութիւն ստեղծելու Անոր բաղձանքին :

Եւ ապագայ, Վեհ. Հայրապետը հաղոր – դեց Ժողովի Դիւանին, թէ հասկացողու – թեան բոլոր դռները փակուած ըլլալով ինք ընելիք չունի այլեւս, եւ թէ պիտի մեկնի մէկ երկու օրէն :

ՊԷՅՐՈՒԹ, 15 Փետր. 1956

ԴԻՒԱՆ

Յ. Գ.— Ներկայ գեկոյցը միաժամանակ ղրկուած է Լիբանանի հայ եւ օտար բո – լոր թերթերուն : ՆՈՑՆ

ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՊԱՏԳՄ. ԺՈՂՈՎԻ ՑԵՏԱՁԳՄԱՆ ԱՌԹԻԻ

•

ՄԻՄԻ.— Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի պատգամէն վերջ, հետեւեալ վիճաբա – նութիւնները տեղի ունեցած են Անթիլիա – սի Պատգմ. ժողովին մէջ, համաձայն Այդի տեղեկագրութեան.—

Խորէն եպիսկ.— Ամենայն Հայոց Հայ – րապետը առաջարկ մը բերաւ : Մորթը – պակցեցէք :

Տոքթ. Պաղտասարեան.— Նախ ժողովը բանանք :

Խորէն Սրբ.— Համաձայն ենք յետա – ձգել երեք օրով :

Տոքթ. Ճիտէճեան.— Պէտք է խոնար – հիլ Ամենայն Հայոց Հայրապետին կամ – քին առջեւ :

Մովսէս Տէր Գալուստեան.— Մենք հոս չենք եկած ամբոխայնօրէն, այլ՝ օրէնքի ճամբով : Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւնը կանոնագրութիւն ունի : Պարտաւոր ենք Ժողովը բանալ : Ցետաձգման որոշումը միայն Պատգամաւորական Ժողովէն կը – նայ ըլլ : Աւելորդ է կարծիքի փոխանա – կութիւն ունենալ՝ ժողովը բանալէ առաջ :

Մ. Տ. Ստեփանեան.— 1941ի կանոնա – գրութիւնը անվաւեր է :

Խորէն Սրբ.— Ճիշդ է որ 41ի կանոնա – գրութիւնը վաւերացնել չենք տուած , բայց ներքնապէս ընդունած ենք եւ վա – ւերացուցած ու 15 տարիէ ի վեր անոր հրահանգներով կ'առաջնորդուինք : 1943– ին անոր հիմամբ ընտրեցինք Գարեգին Հայրապետը :

Դերենիկ եպիսկ.— Վեհը խնդրանք մը, առաջարկ մը ներկայացուց, ազատ թող – լով մեզ : Ազատ ենք գործելու՝ համաձայն մեր խղճին : Բոլոր Հայերը իրենց աչքերը ուղղած են հոս : Վեհը կը խնդրէ ժողովը յետաձգել մինչեւ առաջիկայ Երկուշաբ – թի : Նկատելով որ Պատգմութեան մէջ ա – ռաջին անգամ ըլլալով Ամենայն Հայոց Հայրապետը կ'այցելէ մեր Աթոռին եւ չինարար խնդրանք կը ներկայացնէ, ոչ մէկ անպատեհութիւն պէտք ընդունելու մէջ : Մեր առնելիք քայլին համար պա – տասխանատու ենք պատգմութեան առջեւ :

Խորէն եպիսկ.— Վեհը սիրոյ եւ համե – րաշխութեան ի խնդիր ցանկութիւն մը յայտնեց : Զայն պաշտօնապէս եւ հան – դիսաւորէն պէտք է նկատի ունենալ :

Հրաչ Փափազեան.— Ընտրութիւնը յե – տաձգենք :

Փրոֆ. Առաքելեան.— Այսպիսի կացու – թիւն երբեք ստեղծուած չէ ոչ Էջմիածնի եւ ոչ ալ Կիլիկիոյ ընտրութեան շուրջ : Բոլոր կաթողիկոսները ընտրուած են միահամուռ ձայնով եւ ընտրուղը վայե – լը է համակրանքը բովանդակ ժողովուր – դին : Զափազանց ցաւալի է ըսել, որ Կի – լիկիոյ կաթ.ի ընտրութիւնը կը կատար – ուի սրտաճմլիկ մթնոլորտի մէջ : Պարտաւոր ենք համերաշխօրէն ընտրել կաթողիկոսը, որ բոլորին համակրանքը վայելէ : Մենք պետութիւն չենք. հոգ չունինք բաժնելու : Ինչո՞ւ կը կռուինք : Տեղապահը յայտնեց, թէ փետրուար 14ը որոշուած թուական է : Ոչ թէ մենք որո – շումներու, այլ որոշումները մեզ համար են : Կանոնագրութիւնը ստեղծուած է : Բայց ան նախատեսո՞ծ է այսպիսի սուր պայմաններ : Եթէ նախատեսէր, կը յետա – ձգէր ոչ թէ մէկ շաբաթով, այլ մէկ տա – րիով : Վեհափառը հարկադրուած չէ ձեզ : Բայց անյարմար է նոյնիսկ իր առա – ջարկը քննութեան ենթարկել, մանա – ւանդ որ գործի յաջողութեան համար բե – րաւ իր առաջարկը : Ի՞նչ կը փոխուի , ե – թէ չաբաթով մը ժողովը յետաձգուի : Ոչինչ : Հակառակ պարագային կը վը – նասուի Ամենայն Հայոց Հայրապետի վարկը : Ինչո՞ւ հին կիրակիի խանգավառ ցոյցերը, որոնք թագաւորներուն չեն ե – գած :

Ա. Գապագեան.— Պատկերացուած ձե – ւով տխուր վիճակ գոյութիւն չունի : Վե – հափառին խնդրանքը հրահանգ է, պայ – մանաւ որ պատգամաւորներու իրաւա – սութիւնները յարգուին :

Ա. Սալաթեան.— Պէտք է ընդունիլ Վե – հին առաջարկը :

Խորէն Սրբ.— Եթէ յետաձգենք՝ սխալ ըրած չենք ըլլար : Կ'առաջարկեմ սակայն, որ մինչ այդ մայր դիւանի ընտրութիւնը կատարենք :

Առաքելեան.— Եթէ մանտանները առա – ջենք, Վեհին առաջարկը մերժած կ'ըլ – լանք :

Հ. Փափազեան.— Ժողովը այսօր իր գործին ձեռնարկելու է :

Առաքելեան.— Իրաւունք չունինք դի – ւան կազմելու : Եթէ կ'ընդունինք Վեհին առաջարկը, դիւան եւ առաւտում պէտք չէ ըլլայ : Եթէ չընդունինք, Վեհը կը վերա – դառնայ Էջմիածին :

Շաւարշ եպիսկ.— Վեհին խնդրանքը ոչ իսկ բարեփոխուելու է : Կամ ընդունինք եւ կամ մերժենք :

Յ. Տ. Մելքոնեան.— Վեհին խնդրանքը պատգամ է :

Արտակ վրդ.— Տեղապահը կամ ժողովը բանալու է եւ կամ Վեհին հրահանգին ենթարկուելու է :

Խորէն Սրբ.— Վեհին հանդէպ համակ – րանք ու սէր ունինք, բայց օրէնքը կայ եւ ես օրէնքին առջեւ իրաւասու չեմ ձեզ գրուելու : Դուք կարող էք ելլել ու երթալ : Պատասխանատուութիւն մը ղրկենք Վեհին մօտ, վերջին փորձ մը ընելու :

Առաքելեան.— Հարկ չկայ : Վեհը իր խօսքն ըսաւ :

Տոքթ. Պաղտասարեան.— Եթէ մեկ – նինք, ես այլեւս չեմ վերադառնար :

Տոքթ. Ճիտէճեան.— Եթէ բանաք ժո – ղովը, ես ալ չեմ մնար :

(Խորէն եպիսկ. գնաց Տ. Տ. Վազգէն Ա.ի մօտ եւ քառորդ ժամ եաք վերադար – ձաւ) :

Խորէն եպիսկ.— Վեհին մօտ վերջին փորձ մը կատարեցի, խնդրելով որ կաղ – մենք առժամեայ դիւանը, կատարենք մտնտանեաու առաւտումը եւ ապա գրուինք : Վեհը խնդրեց յայտնել թէ կը մնայ հաս – տատ իր առաջարկին վրայ : Ան ըսաւ. «Ե – թէ փափաքիս ընդառաջէք, այժմէն կը յայտնեմ, որ առաջիկայ չարաթ հանգստեան եղր մը կը գտնուի եւ համերաշխ մթնոլորտը կը ստեղծուի» : Կը խնդրեմ որ լսէք իր խնդրանքը :

(Մնացեալը յաջորդով)

Ը. ՔԵՏԱԼԱ ՊԵՏ ՍԱՐՓԱՆԴԸ ՊԱՇՏՕՊԱՅԸ

Նկատի առ նա էլ կիսեմ, ոչ Նաթալի Ալեքսանդրովնային, այլ Նաթալի Ալեքսանդրովնային, որովհետև նա ինձ համար ոչ միայն ընկեր է, այլև ավագ քույր, որի հետ ես կարող եմ խոսել ամեն ինչի մասին, ինչ ինձ հետաքրքրում է, ինչ ինձ անհանգստացնում է, ինչ ինձ ուրախացնում է, ինչ ինձ տանջում է, ինչ ինձ ստիպում է մտածել, ինչ ինձ ստիպում է զգալ, ինչ ինձ ստիպում է ապրել։ Ես նրան ասացի, որ ինձ համար ամենամեծ ուրախությունը կլինի, եթե ես կարողանամ ինձ համար ընտրել մի ընկեր, որի հետ ես կարողանամ ամեն ինչ կիսել, ինչ ինձ հուզում է, ինչ ինձ տանջում է, ինչ ինձ ստիպում է մտածել, ինչ ինձ ստիպում է զգալ, ինչ ինձ ստիպում է ապրել։ Ես նրան ասացի, որ ինձ համար ամենամեծ ուրախությունը կլինի, եթե ես կարողանամ ինձ համար ընտրել մի ընկեր, որի հետ ես կարողանամ ամեն ինչ կիսել, ինչ ինձ հուզում է, ինչ ինձ տանջում է, ինչ ինձ ստիպում է մտածել, ինչ ինձ ստիպում է զգալ, ինչ ինձ ստիպում է ապրել։

— Եթե այդպես է, ապա ես ուրախ եմ, որ ինձ համար ընտրել եք ոչ թե Շուլեվին, այլ ինձ, որովհետև ես ինձ համար ընտրել եմ ոչ թե Նաթալի Ալեքսանդրովնային, այլ Նաթալի Ալեքսանդրովնային

— ՅՈՒՇԱՏԵՏԻՐ —

ՓԱՐԻԶ — Հ. Յ. Ց. Ս. Միութիւն Նիցցայի մասնաճիւղ. Կը յայտնէ, որ Ապրիլ 21ին, կիրակի առաւօտեան ժամը 9ին, Հոգեհանգստեան պատարագ պիտի մատուցուի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ։ Ներկայ պիտի գտնուին նաեւ Միութեան պատուիրակները։

ՀԱՅԿ Ե ՂԱՀ ՈՒ ՂԱՀԱՆ

Մուրհակներ ձեռք բերելու համար դիմել Ազգային Առաջնորդարանի Գանձապետութեան։ Ներկայ տարուան Ապրիլ ամսուան մէջ վճարելի մուրհակներ ունեցողներ կրնան վճարել Առաջնորդարանի Գանձապետութեան։

ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ ՀԱՄԱՅՆՔԻ

Ընդհանուր Ժողով մը պիտի գումարուի Ապրիլ 20ին, կիրակի առաւօտեան ժամը 10ին, Ազգային Առաջնորդարանի սրահին մէջ։ Ներկայ պիտի գտնուին նաեւ Միութեան պատուիրակները։

ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ ՀԱՄԱՅՆՔԻ

Ընդհանուր Ժողով մը պիտի գումարուի Ապրիլ 20ին, կիրակի առաւօտեան ժամը 10ին, Ազգային Առաջնորդարանի սրահին մէջ։ Ներկայ պիտի գտնուին նաեւ Միութեան պատուիրակները։

ՊՈՍՏԱՅԻ ՀԱՍՑԵ

Ստացուած է Ամերիկայէն, Ս. Ամենափրկիչ Հիւանդանոցի Տնօրէնութենէն, Տիար Գրիգոր Ղազարեանի անունով։ Կը պարունակէ Ամերիկեան Հիւանդանոցի Տնօրէնութեան կողմէ Տիար Գրիգոր Ղազարեանի տրուած Վկայականը։ Ներկայացուողը կրնայ դիմել Առաջնորդարանի Գրասենեակ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 փր., վեցամս. 1600

Արտասահման տարեկ. 3500 փր. կամ $ 10 Հատը 12 փր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 23 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

JEUDI 23 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7911 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3322

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԱՄԵՆԱՅՆ ԻՐԱՒԱՄԲ

Կարելի մանրամասնութիւններով եւ օրը օրին տուած եղանք Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին ընդունելութեան եւ Կիլի – կիոյ կաթողիկոսին ընտրութեան պարա – գաները :

Ինչ որ տեղի ունեցաւ Լիբանանի մայ – րաքաղաքին մէջ՝ կը հաւաստարկէ արքա – յական ընդունելութեան մը :

Պաշտօնական եւ վնուռարական պատիւ – ներ : Քառանուագինք – երեսուն հազարոց բազմութիւն մը՝ օդակայանէն մինչեւ Անթիլիաս : Ցաղթական կամարներ եւ դրշդապին ցոյցեր : Անսահման խանդա – վառութիւն եւ վստահութիւն ...

Ահա բոլորը խոր ազգեցութիւն գործե – ցին ոչ միայն մեր գաղութին, այլեւ հիւ – րընկալ երկրի ժողովուրդին վրայ :

Ընդհանուր տպաւորութիւնն այն էր թէ մթնոլորտը պայծառացած է, սառերը հա – լած են եւ ամէն ինչ պիտի ընթանայ խա – ղաղութեամբ :

Նոյն իսկ անոնք որ խորհրդաւոր դի – տումներ կը տեսնէին կաթողիկոսին անա – կնկալ այցելութեան մէջ, նախընտրեցին լռութիւն պահել, չխանգարելու համար ներդաշնակութիւնը :

Դժբախտաբար կարճ տեւեց լաւատե – սութիւնը :

Փետր. 14ին, երբ նիստի հրաւիրուած էր կաթողիկոսական ընտրութեան պատ – գամ. ժողովը, Վազգէն Ա. ոչնոյն – քա – րտզէ մը եռք, բացառական դիրք բռնեց, առաջարկելով մէկ չաբաթ յետաձգել ժո – ղովին բացումը :

Երեւութապէս «խզե» մը եւ յորդոր մըն էր իր առաջարկը, բայց իրականին մէջ վերջնագրի մը հանդամանքն ունէր :

Պատգ. ժողովը կրնա՞ր տեղի տալ, առանց խախտելու Կիլիկիոյ կաթող. ընտրութեան կանոնագրին տրամադրու – թիւնները եւ Աթոռին ամբողջ ապագան :

Ուրեմն, ժողովին բացումը կատարե – լով, դիւանը կ'ընտրեն եւ յետոյ նիստը կը յետաձգեն մէկ չաբաթ, զոհացում տալու համար կաթողիկոսին :

Վազգէն Ա. կը մնայ անդրդուելի : Եւ, փետր. 20ի առաւօտն, ժողովին վերաբաց – ման օրն իսկ, կը մեկնի Գահիրէ :

Ժողովին ջախջախիչ մեծամասնութիւնը չարունակելով նիստը, Կիլիկիոյ կաթողի – կոս կ'ընտրէ Հալէպի առաջնորդը, Զա – բեհ եպիսկ., 36 պատգամաւորներու 32ին քուէներով :

Ահա այսքան պարզ է ամբողջ պատ – մութիւնը :

Ի՞նչ կը տեսնենք այժմ :

Կոպիտ սպառնալիք՝ « էնդի դէմ»էն :

Ֆրանսական գործակալութեան մէկ հե – ռագրին համաձայն, «կարզ մը պատգա – մաւորներ եւ խմբակներ կէս պաշտօ – նապէս տեղեկացուցած են թէ պիտի չճանչնան նոր կաթողիկոսը » :

Գիտենք թէ ինչ կը ներկայացնեն այդ պատգամաւորները եւ խմբակները :

Անոնց մէջ կան բարեպաշտ հաւատաց – եալներ, այլ մանաւանդ վեղարաւոր եւ անվեղար գիմակաւորներ, որոնք ամիս – ներէ ի վեր կը ղեկավարեն Սուրիոյ եւ Լի – բանանի կառավարութիւնները, գրաւոր և բերանացի «ժուռնալ»ներով :

Ինչպէս կ'երեւայ, այս երանելիները տակաւին չեն ըմբռնած իրենց անմիջ վիմփուչանները եւ պիտի չարունակեն ջուր եւ արիւն պղտորել :

Տարագիր բազմութեանց կը մնայ պա – հել իրենց պղպարիւնը եւ ողջմտութիւնը :

Վազգէն Ա. չատ լաւ գիտէ որ Ամենայն Հայոց կաթողիկոս՝ չի նշանակեր տէր եւ անօրէն ամենայն իրաւանց :

Իսկ դեւէ պրոկուրոր կամ պրոֆեսոր չի կրնար ժխտել տարագիր բազմութեանց ինքնորոշման իրաւունքը :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՓՈԽԺԱՏԵԱՆՆԵՐԸ ԿԸ ԽԱՆԳԱՐԵՆ ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻ ՆԻՍՏԸ

ՋԱՐՄԱՆԱԶԱՆ ԽԱՂԵՐ ՍԱՐՔԵԼՈՎ

Տեղական թերթերը կը գրեն թէ փու – ժատեան երեսփոխանները նոր հնարքներ ծրագրած են Ազգ. ժողովը խանգարելու համար, տեսնելով որ իրենց ընկերներէն ուրիշներ ալ ապօրէն պիտի հռչակուին : Այսպէս, երեքշաբթի օր երբ կը քննուէր փուժատեան չորրորդ երեսփոխանի մը վաւերացման խնդիրը, լման վեց ժամ պրպեցուցին ժողովը եւ կարելի չեղաւ չարունակել նիստը : Առաւն, առենա – դրութեան քուէարկութենէն առաջ, փու – ժատեան խմբակցութեան վարիչը, Լը Փէն սկսաւ քննադատել նախագահը, Պ. Լը Թրոքէր, պոռալով.— «Դուք կատարեալ կողմնակցութեամբ կը վարուիք մեղի հանդէպ : Ձեր հեղինակութիւնը կրնաք պահել միայն այն ատեն եթէ դիտնաք վեր մնալ ձեր կուսակցութիւնէն եւ ձեզ ընտրող մեծամասնութենէն » :

Փուժատեան նոր ռազմախաղն է բանա – ձեւեր առաջարկել այլազան խնդիրներու մասին : Ահաւասիկ առաջինը , — Լնտր է Լուսաւ. ընտրական գործողութեանց վե – ճառնութիւնը պէտք է դադրի , ցորչափ Ազգ. ժողովին մէջ նստած չեն Ալժերիոյ երեսփոխանները » :

Ժողովը 185ի դէմ 361 ձայնով մերժեց այս բանաձեւը : Ուրիշ մը առաջարկեց ընտրութիւններ կատարել Հնդկաստանի Ֆրանսական առացուած քներուն մէջ : Այս առաջարկն ալ մերժուեցաւ 167ի դէմ 309 ձայնով : Երրորդ մը իրաւական խնդիր մը յուզեց, ընտրութեանց վաւերացման քըն – նութեան մասին : Այս բանաձեւն ալ մեր – ժուեցաւ 231ի դէմ 273 ձայնով :

Կէս օրէն եաք նոր խաղ մը սկսաւ : Փուժատեանները միշտ հարցապնդումներ կ'ուղղէին զարմանալի խնդիրներու մա – սին, յիսուն երեսփոխաններու առարա – դրութեամբ, ինչպէս կը տրամադրէ օ – րէնքը : Ցուզուած խնդիրներն էին.— Ֆը – րանսական քաղաքականութիւնը Սահա – րայի , Ալժերիոյ , Հնդկաչինի , Թունուզի , Հնւսարակածային Ափրիկէի , Անթիլեան կղզիներու , Սէն Փիէռի մէջ : Իւրաքան – չիւր հարցապնդում կատարած ատեն ան – համապէս քուէ կուտային : Ընկերվարա – կան երեսփոխանի մը առաջարկին վրայ , ժողովը 165ի դէմ 323 ձայնով որոշեց հարցապնդումները նկատի առնել ժամը 16էն եաք : Նախկին ոսմիկանապետ Տիտ, նոյնպէս փուժատեան, նոր առաջարկ մը ներկայացուց որ մերժուեցաւ 172ի դէմ 279 ձայնով : Ցետոյ փուժատեան խմբակ – ցութեան առաջնորդը սկսաւ կարդալ ժողովրդական երեսփոխանի մը դեկու – ցումը որ հակառակ էր կատարուած ընտ – րութիւնները չեղեալ համարելու տեսա – կէտին :

Մինչ այս մինչ այն, լուսանքներ կը փոխանակուէին աջէն ձախէն : Ընկեր – վարական երեսփոխան մը, Տիկ. Լամփ – րէօր կը սպառնար բեկանել տալ փու – ժատեան երեսփոխանի մը ընտրութիւնը : Եւ ահա ձայներ ,— « Կեցցէ՛ Լամփրէօր» (բառախաղ , « կայծր » ըսելու հա – մար) : Ուրիշ ընկերվարական երեսփոխան մը առաջարկեց մերժել ուրեւէ բանաձեւ , փոփոխութիւն կամ յաւելում : «Ներնդու – նելի», կ'աղաղակէին չատեր :

Ի վերջոյ նախագահը նախընթաց օրի – նակ մը գտաւ, նիստը դադրեցնելու հա – մար :

Վիճաբանութեանց ընթացքին, անկախ երեսփոխան Անթուան Փինէ եւ ժողովր – դական խմբակցութեան պետ՝ Փ. Հ. Թէթժէն յայտարարեցին թէ այսուհետեւ

ԴԱԻԵՐԸ ՎԵՐՍԿՍԱՆ...

Ֆրանսական գործակալութիւնը հետեւ – եալ հեռագիրը ստացած է Պէյրութէն , փետրուար 21 թուականով .—

Հալէպի Առաջնորդը, Զարեհ եպիսկ. կիլիկիոյ կաթողիկոս ընտրուեցաւ :

Էջմիածնի կաթողիկոս Վազգէն Ա.ի ո – րոշումէն վերջ, որով կ'ըսէր թէ պիտի չմասնակցի կիլիկիոյ կաթողիկոսին ընտ – րութեան, ձեռնպահ մնացին 14 ? պատ – գամաւորներ, երեքը Դամասկոսէն, երեքը Պէյրութէն եւ վեցը Անթիլիասի Միաբա – նութեան անդամներէն :

(*ԽՄԲ.— Իրականին մէջ միայն 11 հո – գի են ձեռնպահները, երկուքը էջմիածի – նէն*) :

Տեղագիր խորհրդածութիւններ տեղի կ'ունենան այս ընտրութեան առթիւ , Հայ – գրիգորեան հասարակութեան մէջ : Եթէ մեծամասնութիւնը ուրախ է ար – դիւնքէն, կարգ մը պատգամաւորներ եւ խմբակցութիւնները կէս – պաշտօնապէս տեղեկացուցին թէ պիտի չճանչնան ընտ – րութեան վաւերականութիւնը եւ պիտի չհպատակին Կիլիկիոյ նոր կաթողիկոսին իշխանութեան : Ուրեմն կը վախցուի որ հերձուած մը ծագի Անթիլիասի Աթոռին կապուած հայ հասարակութեան մէջ :

ԽՄԲ.— Դժգոհները պատգիրներն են որոնք ամէն միջոց փորձեցին, ընտրու – թիւնը խափանելու համար, ինչպէս հա – ղորդած ենք մանրամասնօրէն :

Անոնք զանցառելի թիւ մը կը ներկա – յացնեն եւ կ'ուզեն չահագործել ամբոխա – յին շարժադրութիւնները, օտարներ ալ խանդելով մեր ներքին գործերուն :

ԶԱՆԱԶԱՆ ԶԵՌՆԱՐԿՆԵՐ

ԿՈՂՄԵՐԸ ՀԱՇՏԵՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Վերջին պահուն ստացանք «Այգ»ի փե – տրուար 18 եւ 19 թիւերը, որոնցմէ կը տեղեկանանք թէ զանազան ձեռնարկները կատարուած են, Վազգէն կաթող.ի մեկ – նումը յետաձգելու եւ կողմերը հաշտե – ցնելու համար. բայց անօգուտ :

Այսպէս, «Այգ»ի տնօրէնը, պետական հե – րետոխան Պ. Տիգրան Թոսպաթ կաթո – ղիկոսին ղրկած է, մէջէն ճամբայ մը գտ – նելու համար, բայց չէ յաջողած : Ցետոյ, կաթողիկոսը լիազօր վոխանորդ նշանա – կած է Երուսաղէմի պատր. տեղապահը, Եղիշէ արք. Տէրտէրեան, երկու կողմերը հաշտեցնելու համար, որպէսզի կաթողի – կոսը կարենայ մասնակցիլ ընտրութեան : Եղիշէ արք. իրեն յանձնուած պաշտօնը կատարելէ վերջ, յայտարարած է.—

Փորձեցի բայց ի զուր : Անզիջող եղան կողմերը :

Այս պայմաններուն մէջ, կաթողիկոսը կերակի օր քարող մը խօսելով Անթիլիասի Մայր Տաճարին մէջ, Գահիրէ մեկնած է Բշ. առաւ. ժամը 10·30ին : Լիբանանի վարչապետը կաթողիկոսին այցելած էր անոր մեկնումէն առաջ :

× Պոլսոյ պատրիարքը Փետր. 19ին Պէյրութ հասնելով կաթողիկոսին հետ ներկայ եղած է Անթիլիասի տաճարին ա – րարողութեանց : Թուրք թերթերը կը չարունակեն զրդռիչ քաւթիւններ հրա – տարակել «գաչնակ – հնչակ» համագոր – ծակցութեան մասին, հակառակ այն իրողու – թեան որ Գարեգին պատրիարք մեկնած է Թուրքիոյ վարչապետին եւ Պոլսոյ կու – սակալին հաւանութեամբ :

ԲՈՒԼԿԱՆԻՆԻ ՃԱՌԸ ՀՕՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻՆ ՄԷՋ

Փետրուար 21ին Մ. Մխութեան վարչա – պետը, մասնաշալ Բուլկանին նաւ երկար ճառ մը խօսեցաւ բոլշեւիկեան համագու – մարին մէջ, քաղաքական կացութեան եւ ներքին խնդիրներու մասին :

Մասնաւորապէս ծանրանալով նոր հն – գամեայ ծրագրին վրայ, ըսաւ թէ իրենց նպատակն է դերազանցել ղրամատրա – կան ամէնէն յառաջացեալ երկիրները՝ արտադրութեան տեսակէտով : Ծրագիրը կը նախատեսէ ընդհանուր յառելում աղ – տադրութեան, 1955 – 1960ի շրջան , մինչեւ 65 առ հարիւր համեմատութեամբ : Զարկ պիտի տրուի նաեւ ընթացիկ ապ – րանքներու արտադրութեան : Հողագոր – ծութեան մէջ արմտիքի հունձքին ընդհ. գումարը պիտի բարձրանայ 180 միլիոն թոնի, պիտի կրկնապատկուի միսի, գետ – նախնձորի, բանջարեղէններու արտա – դրութիւնը եւն. :

Արտաքին քաղաքականութեան մասին խօսած առեն, յիշեց նախագահ Այդըն – հաւատքի ուղղուած համակիները՝ բարե – կամութեան դաշնագիրներ կնքելու մասին եւ աւելցուց . — «Մեր առաջարկները միշտ նպաստաւոր պատասխան չգտան եւ խորապէս կը ցաւինք առոր համար, բայց եւ այնպէս վճռած ենք նոր ճամբաներ գտնել միջազգային գործակցութեան հա – մար» : Ցետոյ կրկնեց թէ Մ. Մխութիւնը պիտի չարունակէ իր աշխատանքը խաղաղ

համակեցութեան համար, «հաստատապէս համոզուած ըլլալով որ այդ է միակ ճամբան դէպի միջազգային յարաճուն վս – տահութիւն եւ տեւական խաղաղութիւն» :

Բուլկանին ալ չտատանեցաւ հաւաքական դեկավարութեան սկզբունքը, «որ կու – սակցութիւնը կը փրկէ ծանր սխալներէ եւ մեղի կ'ապահովէ նոր յաղթանակներ հա – մայնավարութեան կառուցման համար» :

× Սթալինի գոհերէն մէկն ալ, հուն – գար բոլշեւիկ Պելա Քուն, որ «ժողովուր – դի թշնամի» հռչակուած էր 1937ին, այժմ կը փառաբանուի Մոսկուայի թերթերուն մէջ : Ականատես տեսեալներ վերկա գան կը ներկայացնէ իբրեւ «ի ծնէ յեղափո – խական, բոլշեւիկ գործած՝ Լենինի աղ – դեցութեամբ եւ իբրեւ հիմնադիրը Հուն – գարիոյ Ա. խորհրդային իշխանութեան» :

1200 ՏՈՒՆԵՐ ՔԱՆԴՈՒԱԾ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ինչպէս գրած էինք երէկ , երկրաշար – ժի ծանր ցնցումներ պատահած են էսկի – չէհիրի շրջանին մէջ : Հինգ հոգի մեռած, աւ նուազն երկու հարիւր հոգի վիրա – ւորուած են : Ցնցումը տեղի ունեցաւ փե – տրուար 21ի կէս գիշերէն առաջ, քանդե – լով 1200 տուներ : Ամէնէն ծանր վնաս – ները կրեցին աասը գիւղաքաղաքներ : Պոլսոյ մէջ մեռան չորս կիներ եւ այր մը՝ քաղաքին հին պարիսպներէն մին երկու տուներու վրայ փլած ըլլալով : Ուրիշ ե – րեք կիներ ալ վիրաւորուեցան եւ քանի վանդուած տուներ պարպուեցան :

Էսկիշէհիր, որ 175·000 բնակիչ ունի , մարզկային կորուստ չէ կրած : Ծխնե – լոյզներ փլած, պատեր ճաքճքատած կամ փլած եւ հսպարաւոր պատուհաններ ջախ – ջախուած են : Զուգուրհիսարի 300 չէն – քերէն միայն տասը բնակելի են : Նոյն պատրիարքին համաձայն, վերջին չաբաթնե – րու ընթացքին 72 հոգի մեռած են Թուր – քիոյ մէջ, հրդեհներու , հեղեղներու , ձիւնահոյտերու եւ փոթորիկներու հետե – ւանքով : Հապարաւոր տոլար վնաս կրած են հունձքերը, մասնաւորապէս Թրակիոյ չրջանին մէջ :

(Շար.ը կարդաք Դ. էջ)

ԷՋՄԻԱԾՆԻ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՃԱՌԸ ՊԱՏԳՄ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

●

ԽՄԲ.— Ահաւասիկ այն ճառը զոր խօսեցաւ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը, վագգէն Ա., Փետրուար 14ին, Կիլիկիոյ կաթող. ընտրութեան Պատգմ. ժողովին բացման առթիւ: Այս ճառէն ետք Ն. Ս. Օծութիւնը հեռացաւ: Թէեւ Պատգմ. ժողովը հաւանած էր մէկ շաբաթ յետաձգել նիստերը, դիւանի ընտրութենէն վերջ, բայց կաթողիկոսը մերժեց ոդեւէ մաս – նակցութիւն եւ եգիպտոս մեկնեցաւ ընտրութեան օրն իսկ, 20 Փետրուար:

Ամենապատիւ Տէրապահ Սրբազան Հայր, Գերաշնորհ Սրբազան Հայրեր եւ յարգարժան պատգամաւորներ :

Թոյլ տուէք որ այս հանդիսաւոր պահուն իմ խօսքը սկսեմ սիրոյ, ողջոյնի եւ օրհնութեան պատգամ բերելով Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնէն, այն Ս. Վայրէն ուր դարեր առաջ Մխիթարը իջաւ եւ ուր Աստուած խօսեցաւ մեր հայ ժողովուրդին, հիմնելով հաւատքի վէմը, որ զօրեղ ընթացքին, պատմական չրջաններու մէջ, ուրախութեան եւ դժբախտութեան օրե – րուն, հանդիսացած է եւ մնացած՝ լոյսի, հաւատքի եւ յոյսի փարոսը եւ Առաջնոր – դը մեր հոգիներու փրկութեան միակ ճա – նապարհի :

Մեր Ս. Եկեղեցին մեր կեանքին, հայ ժողովուրդի կեանքին մէջ չատ խորունկ տեղ է զբաւեր : Շատ խորունկ տեղ է զբաւեր նաեւ մեր ազգային ու եկեղեցա – կան կազմակերպական կեանքի մէջ: Ան պատմական մեծ առաքելութիւն ունի նա– եւ ազգային տեսակէտէն՝ մանաւանդ Սփիւռքի մէջ:

Մեր հայրենի Առաքելական Ս. Եկե – ղեցին, վերջին տասնամեակներուն ըն – թացքին մանաւանդ՝ դանագան պատճառ – ներով, յատկապէս Ա. աշխարհամարտի ընթացքին եւ այնուհետեւ առաջացած դանագան կացութիւններու հետեւանքով տկարացաւ ամէն կերպով՝ եւ հոգեւոր ի – մաստով, եւ որպէս կազմակերպական մարմին՝ վարչական – տնտեսական իմաս – տով: Եւ ան չկարողացաւ կատարել իր դերը, ի վիճակի չեղաւ :

Այսօր եւս կը պահանք այն վէրքերը, ո – րոնք բացուեցան մեր ժողովուրդի մեծ ազգային ընթացքին :

Եթէ չըլլային Երուսաղէմի ժառանգա – ւորացն ու Անթիլիասի Դպրեվանքը, մենք այսօր պիտի չկարենայինք ունե – նալ երիտասարդ հոգեւորականներ : Ան տուն ինչ պիտի ըլլար արդեօք վիճակը մեր եկեղեցւոյն :

Ես կը խորհիմ, թէ դժուարին ու ծանր չրջանը անցաւ եւ մենք կը դանուինք եկե – ղեցական նոր կեանքի մը՝ վերածնունդի սեմին: Կ'ընդգծեմ այս խօսքերը եւ կը վախքիմ , որ լաւագոյն հասկնաք զիս , առանց որ ես մանրամասնութիւններու մէջ մտնելու հարկադրանքին ներքեւ պա – տնուիմ : Այսօր լուսաւոր ճամբայ է բաց – ուած մեր եկեղեցիին առջեւ՝ սկսելով Ս. Էջմիածնէն :

Շնորհիւ Աստուծոյ օգնութեան, չնո – հիւ մեր ժողովուրդի հաւատքի զօրու – թեան, չնորհիւ այն բանի՝ որ մեր ժողո – վուրդի լաւ խաւերուն մէջ, ըլլայ այդ Հայաստանի թէ Սորհրդային Միութեան միւս երկիրներու սահմաններէն ներս թէ արտասահման, Ցիսուս Քրիստոս կենդա – նի է եւ մեր ժողովուրդի զաւակները ծա – րաւի են յաւիտենական ճշմարտութեան , կը վերածնի Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին :

Այս նոր շրջանի սկզբնաւորութիւնը կը նկատեմ այն ընտրութիւնը, որ Մայր Ա – թոռի մէջ կատարուեցաւ Սեպտեմբերի 31ին, քուէներու չախչախիչ մեծամաս – նութեան իմ անձին չուրջ կեդրոնացու – մով: Թափուր մնացած Մայր Աթոռը իր սրոյ քովը վերցուց Ամենայն Հայոց Կա – թողիկոսի ընտրութեամբ: Բայց մեր միւս Աթոռներն ալ պէտք ունէին սրոյ քովերուն վերացման :

Եւ ահա կարծէք Աստուած կը կար – գադրէ մեր վորձերը: Հերթը եկած է Տանն Կիլիկիոյ Աթոռին եւ մենք ուրախու – թեամբ եւ չինարար լաւատես ծրագիրներ – րով, մեր սիրտը բաց եկանք այստեղ, որ – պէսզի միութեան եւ սիրոյ ոգիով առաջ – նորդուած, այստեղ ալ ընտրութիւն կա – տարենք եւ Ամենիլիասի Աթոռը օժտենք իր պահակալով որպէսզի հերթը պայ ե – րուսաղէմի Պատրիարքութեան :

Ուրեմն իմ մտածումս այս է.

Էջմիածին ունենայ իր Գահակալը: Ան – թիլիաս պէտք է ունենայ եւ պիտի ունե – նայ իր Գահակալը: Եւ երբ Սպղէմի Ա – թոռն ալ վերջ տայ իր այրելութեան, մեր չորս Աթոռները կ'ունենան իրենց Գահա – կալները, ու մենք ձեռք ձեռքի տուած , չրջապատուած բարձրատիճան միւս հո – գեւորականներէն, պիտի կարողանանք միասին մտածել, ծրագրել եւ գործադրել այն բոլոր միջոցառումները, աշխատանք – ները որոնք անհրաժեշտ են յօդուտ եւ ի պայծառութիւն մեր Ս. Եկեղեցւոյ, և չի – նութիւն մեր ժողովուրդի հոգեւոր դեան – քի եւ յառնասանութիւն մեր Աթոռներու :

Երկկ առիթը ունեցայ հանդիպելու մեր Եպիսկոպոս եղբայրներուն հետ: Առաջին կիսապաշտօնական հանդիպումն էր այդ, որովհետեւ մենք ծրագրած ենք եպիսկո – պոսական ժողով գումարել հաւանաբար Երուսաղէմի մէջ: Մեր ցանկութիւնն է, որ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ պահակալն ալ իր ե – պիսկոպոսներով մեր հետ մասնակցի ժո – ղովին եւ կատարենք այնինչ, որուն կ'ակ – նարկէի: Խօսեցայ երկկ եւ ներկայացուցի բաւական լայն ծրագիր մը, 14 – 15 կէտ եկեղեցական կեանքի բազմազան : Եւ եթէ կարողանանք դայն գործադրել. կրնամ այժմէն վստահեցնել ձեզ, որ մեր եկե – ղեցին ճշմարտապէս Վերածնունդի նոր չրջան մը պիտի սկսի բոլորել :

Այսօր կացութիւնը բոլորովին բարենո – պատ է եւ սովետական իշխանութիւնը , որուն քաղաքական սահմաններէն ներս կը դտնուի Մայր Աթոռը, բնականոն եկեղե – ցական կեանքի բոլոր պայմանները կը բանայ մեզ առջեւ: Նոյնիսկ բանակցու – թեան ձեռնարկուած է Վատիկանի եւ Ա – մերիկայի եկեղեցական խորհուրդներուն հետ, կրօնական պատուիրակութիւններու փոխայցելութեան ի խնդիր :

Եւ այս բոլորը, կազմակերպուած ձեւով ամրացնելու համար մեր եկեղեցին :

Այսպիսի պատմական պահու մը մենք դերագոյն ճիգը ի գործ դնելու ենք, ու – նենալու համար իմաստութիւն, զգուշա – ւորութիւն եւ բարի համարձակութիւն , չինարար յանդգնութիւն ,որպէսզի մեր Ս. Գործին մէջ յաջողինք եւ առաւելա – գոյն արդիւնքը ձեռք բերինք՝ յօդուտ Ս. Եկեղեցւոյ :

Պայման է, որ եկեղեցական գործերու մէջ առաջնորդուինք Աստուծոյ խօսքով եւ Ս. Աւետարանի պատգամներով, ա – ռաջնորդուինք մեր եկեղեցական չահե – րէն, համերաչխ, խաղաղ ու չինարար աչխատանքի պայմաններու մէջ եւ ձեռք ձեռքի տուած հասկնանք եւ հասկցնենք , որ եկեղեցին հեռու մնալու է կուսակցու թելադրանքներէն, ոչ եկեղեցական ազդե – ցութիւններէն :

Եկեղեցին պէտք է քայլէ , մեկնելով միայն ու միայն եկեղեցական չահերէն եւ նպատակներէն: Եկեղեցին աստուածային հաստատութիւն մըն է, Քրիստոսի մար – մինն իսկ է: Եւ ինչպէ՞ս պիտի կարենա – յինք Քրիստոսի մարմնին մտնենալ ուրիչ մարմիններու կամ ուժերու ազդեցու – թեամբ :

Եթէ եկեղեցին եւ եկեղեցականը պիտի գործիք դառնան, թող դառնան, բայց Աստուծոյ ձեռքին մէջ:

Այս է քրիստոնէական հաւատքի հիմքը: Այս է նաեւ թելադրանքը մեր Սուրբե – րուն :

Ես պիտի խնդրէի ձեր ուրադանչիւրէն, պահ մը ձեր խղճի խորքէն հարցում ուղ – ղել եւ պատասխան ապահել՝ Ձեր Վիրա – պի Լուսաւորիչէն, Օչականի Ս. Վարդա – պետէն, Աւարայրի դիւցազուններէն եւ մեր բազմամիլիոն նահատակներէն: Եւ այդ պատասխաններով առաջնորդուիլ :

Մենք անցնող երկու օրերուն ընթացքին տեսանք եւ հասատատեցինք, որ այս ընտ – րութեան չուրջ ստեղծուած է որոշ կա – ցութիւն մը, որ մեզ չի տանիր դէպի խա – ղաղութիւն եւ չինութիւն Ս. Եկեղեցւոյ , եթէ մենք չկարողացանք միջամտել եւ կանխել այն ինչ, որ թերեւս ապեսալի դառնայ ժողովուրդին եւ եկեղեցւոյն խաղաղութեան համար :

Նկատի ունենալով այս բոլոր հանգա – մանքները, կը փափաքիմ իմ խօսքս ըսել այս առիթով, որպէս՝ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս, իմ վերջին խօսքը՝ ուղղուած ձեզի: Կը մնայ որ դուք, սիրելի հաւա – տացեալներ, դատէք եւ համապատասխան վերաբերմունք ճշդէք այդ հարցին նկատ – մամբ :

— Իմ խորհուրդն է, յորդորն ու առա – ջարկը , որ այսօր գումարուելիք ժողովը յետաձգուի մէկ չաբաթով, բացուի առա – ջիկայ Երկուչաբթի: Կը փափաքիմ ձեզի եւ ուրիշներու հետ, որոնք սրտցաւօրէն կը մտահոգան հարցին, պալարիւնով , հան – դարտօրէն եւ միմիայն եկեղեցւոյ չահե – րէն առաջնորդուած, առանց որեւէ կող – մի նկատումի, փորձել համերաչխութեան դետին մը դտնել, հասկացողութեան եզր մը դտնել, որպէսզի այս ընտրութիւնը կատարուի խաղաղութեան, միութեան եւ սիրոյ մթնոլորտի մը մէջ :

Այլապէս, եւ այս կ'ըսեմ սրտի խորունկ ցաւով, անհասկնալի եւ անիմաստ կը դառնայ մեր եկեղեցական կեանքը: Ու – տիկաններէ չրջապատուած, ժողովրդա – կին ալեկոծումով, կռիւով ու նախատին – քով մթնոլորտ կարելի չէ ըմբռնել :Այս պայմաններուն մէջ մենք մեզ կը ժխտենք որպէս եկեղեցական՝ օտարներու առջեւ:

Ոչ միայն ամբողջ հայութիւնը, այլեւ բարեկամ եւ ոչ բարեկամ ժողովուրդներ եւ պետութիւններ, ուժեր՝ յայտնի կամ անյայտ, կը հետեւին մեր ընթացքին :

Հետեւաբար կը խնդրեմ, որ լսէք իմ խորհուրդը, բայց մի նկատէք պայ պար – տադիր հրահանգ: Ազատ էք ընտրելու երկու ճանապարհներէն մին:

Առաջինը այն է, զոր ցոյց տուի :

Երկրորդ թերեւս չլսուի ձայնս եւ դուք որոշէք այս ժողովը բանալ, որոշումներ տալ եւ ընտրութիւններ կատարել: Կամքը ձերն է : Բայց Ամենայն Հայոց Կաթողի – կոսը այդ պայմաններու տակ պիտի չմասնակցի եւ ցաւօք սրտի՝ իր վերջին օրհնութիւնը տալէ առք պիտի բաժնուի այս երկրէն, որ խաղաղութեան անկիւն մըն է Մէջերկրականի ափերուն եւ որ – խուր պիտի ըլլայ հաստատել, որ բնու – թեան այս ներդաշնակ անկիւնին մէջ մեր եկեղեցին անհերդաշնակ է :

Սիրելի եւ յարգարժան պատգամաւոր – ներ, ես կ'աղօթեմ առ Աստուած, որպէս զի ձեզ առաջնորդէ Ս. Հոգիով :

ԼՐԱՏՈՒ ԱՐՈՒԵՍՏԻ

ՅԱՅՏՆԻ ԴԱՇՆԱԿԱՀԱՐ Բաֆֆի Պետ – րոսեան, որ Պոլիս գացած էր, չատ փայ – լուն նուագահանդէս մը տուած է: Իր ինքնատիպ մեկնութիւնը, գործերու եւ հնչիւններու դեղեցկութիւնը, ներդաչնա – կութիւնը եւ թռիչքը երաժչտական յու – զումով լեցուցած են ունկնդիրները: Ան տիրականօրէն նուագած է ամէն կտոր չնորհիւ իր կենսունակ արուեստին եւ կա – տարեալ թեքնիքին, ինչպէս կը պրեն Պոլ – սոյ թերթերը

× Դաչնակահար Սեդրակ Եաւրուեան Փետրուար տասնի իրիկունը դաչնակի ունկնդրութիւն մը տուաւ «Էջօլ Նոտմալ տը Միւղիք»ի մէջ: Ան տիրականօրէն եւ խոր զգացումով նուագեց Լիսթէն եւ Շո – փէնին, արժանանալով բոլորի գնահա – տանքին :Իր այս յաջող նուագահանդէսէն ետք, ընդ առաջ երթալով Ֆրանսական հետաքրքիրի ընկերութեան հրաւէրին , Փարիզի կայանէն կարճ ճառ մը խօսեցաւ, ապա նուագեց քանի մը կտորներ :

ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՊԱՏԳՄ. ԺՈՂՈՎԻ ՅԵՏԱԶԳՄԱՆ ԱՌԹԻՒ

●

(Բ. եւ վերջին մաս)

Մ. Հերաբտեան .— *Այս ժողովը իր յարգանքի ամբողջ արտայայտութիւնը ըրաւ Վեհին ցանկութեան հանդէպ: Սա – սեղի էր, որ Վեհը՝ օրէնքը յարգելու ան – հրաժեշտութեան հետ, նկատի ունենար նուազագոյնի իջած մեր ցանկութիւնը : Կ'առաջարկեմ , որ աչխատանքի ձեռնար – կեցենք եւ ապա ցրուիք :*

Խորէն Սրբ.— *Երբ Ամենայն Հայոց Հայրապետը կը խնդրէ, որպէս եկեղե – ցական հակառակը չեմ կրնար ընել :*

Մ. Տ. Գալուստեան.— *Բայց եւ այն – պէս չէք կրնար օրէնքը ոտնակոխ ընել : Վեհին խնդրանքը պաչտօնապէս նկատի կ'ունենանք :*

Ա. Առաբելեան.— *Երբ Տէրապահը չի կրնար հակառակ գործել, ալ ինչո՞ւ կը խօսիք :*

Տ. Թոսպաք.— *Պէտք է ենթարկուիլ Վեհին կամքին:*

Խորէն Սրբ.— *Կ'ուզեմ որ համերաչխո – րէն բաժնուինք : Հակառակ պարագային մեր Աթոռին ապագան կը վտանգուի :*

Մ. Տ. Ստեփանեան.—*Եթէ ժողովը բա – նաք, մենք կը հեռանանք:*

Հ. Փափազեան.— *Եւ եթէ մեկնիք ու մեկնինք նաեւ մենք, ընտրութիւնը պիտի ձախողի եւ ձախողանքը Վեհին պիտի վե – րագրուի :*

Խորէն Եպսկ.— *Թող ես պահարակուիմ ու յանդիմանուիմ Վեհէն, բայց ի խնդիր մեր Աթոռի ապագային, դիւանը կաղ – մենք :*

(Ժողովասրահէն կը մեկնին Տօքթ. Ե. Ճիաճճեան, Պ. Ապրօ Ապրոյեան, Տօքթ. Յ. Ենիպոմչրեան, Պ. Պ. Յակոբ Խաչման – եան, Մխիթար Տ. Սահակեան, Ե. Թիւմ – պալեան, Ա. Սալաթեան, Փրոֆ. Առա – քելեան, Տէր Սահակեան եպիսկ., Շա – տուրչ Եպիսկ., եւ Դերճնիկ Եպիսկ.):

Պատգամաւորները ընդհեցին առժամ – եայ դիւանը.— Առենապետ՝ Յ. Տ. Մել – քոնեան եւ առենադպիր՝ Յ. Գուլումճեան: Ապա կատարուեցաւ մանաւանդ ստուգումը :

Տ. Թոսպաք.— *Եւ հիմա փակենք ժո – ղովը :*

Մ. Տ. Գալուստեան.— *Եթէ Վեհը այ – քանով չի բաւարարուիր , ինչո՞ւ ընտրու – թիւնը յետաձգել :*

Տ. Թոսպաք.— *Եթէ նոյն իսկ չի պո – հանար՝ առ ի յարգանս ա՛լ ժողովը փա – կելու է :*

Ա. Գապագեան.— *Ժողովին մայր դի – ւանը պէտք է ընտրել :*

Տ. Թոսպաք.— *Տէրապահ Սրբ.ին ա – ռաջարկը այս չէր: Եթէ իր առաջարկին մէջ փոփոխութիւն մտցուի, ես կը հեռա – նամ :*

Ա. Գապագեան.— *Հեռանալու սպառ – նալիքներուն պէտք չկայ :*

Հ. Փափազեան.— *Մայր դիւանը ընտ – րելու ենք :*

Տ. Թոսպաք.— *Պէտք չէ ընտրել: Ըսի՝ հակառակ պարագային կը մեկնիմ :*

Զարեհ Եպիսկ.— *Ցաւակ է թէ ինչու՞ այս կացութիւնը ստեղծուեցաւ: Եկած ենք կաթողիկոս ընտրելու: 2–3 տարիէ ի վեր ընտրութիւնը կապուեցաւ ուրիչ հա – չիւներու, որոնք թաքնուեցան Հայ. Եկե – ղեցւոյ հիմնական չահերու պաչտպանու – թեան ետին: Եղան վերապրումներ եւ ա – նոնց վրայ ստեղծուեցաւ չինովի այս կա – ցութիւնը, որ հիմք չունի, բացի անհա – տական քէնէ եւ հաչիւ: Ով որ ալ ըլլայ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսը, որ պատգամա – ւորական ժողովէն ալ ընտրուի, կը նկա – տէ որ երկու Աթոռները դիրար լրացնող են եւ ոչ թէ իրարու հակադրուող :*

Վիճաբանութիւնը չարունակուեցաւ : *Ի վերջոյ Տէրապահ Սրբ.ը առաջարկեց նչանակովի կազմել մայր դիւանը, որուն Առենապետներն են Յ. Տ. Մելքոնեան եւ Վ. Սէթեան, իսկ առենադպիրները՝ Գա – պարաճեան եւ Գուլումճեան: Ապա, ըն – դառաջելով Վեհին առաջարկին, Կաթո – ղիկոսին ընտրութիւնը յետաձգուեցաւ ա – ռաջիկայ Երկուչաբթի օրուան :*

***

*Ամերիկեան մեծ օրաթերթին՝ «Նիւ Եորք Թայմզ»ի Պէյրութի թղթակիցը փե – տրուար 15ի թիւին մէջ տեղեկութիւններ կը հաղորդէ կաթող. ընտրութեան մա – սին, երկար հեռագրով մը: Այս առթիւ կ'ըսէ թէ «Ռուսերը կը փորձեն Հայ. եկե – ղեցին օգտագործել իրենց միջոց սովետա – կան ազդեցութիւնը ներարկելու Միջին Արեւելքի մէջ»: Յետոյ կը բացատրէ թէ ինչու Բչ. օրուան (20 Փետր.) յետաձգ – ուեցաւ կաթողիկոսին ընտրութիւնը եւ կ'ըսէ թէ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը , Վազգէն Ա. Պալճեան եկած էր ազդեցու – թիւն ի գործ դնելու համար կաթողիկո – սին ընտրութեան վրայ: «Հայկական ազ – բիւրէ քաղաւած լուրի մը համաձայն, պահպանողական – ազգայնական տարրե – րը կը փորձեն խափանել Վազգէն Ա.ի կողմէ հովանաւորուած թեկնածուի մը ընտրութիւնը: Կաթողիկոսին մէկ բանբե – րը կ'ըսէ թէ ան եկած է բոլոր տարբերը միացնելու եկեղեցւոյ մէջ: Երեւոյթները ցոյց կուտան թէ իր այցելութիւնը ոստա – կացուցած է պառակտումը »:

ՄԻԿՈՅԵԱՆ
ԿԸ ՍԵՒՑՆԷ ՍՓԱԼԻՆԸ

●

ՄՄԲ.— Գշ· հրատարակեր Էիմէ Ս· Միութեան վոյս – վարչապետ Ա· Միկոյեանի ելոյթը՝ իր երթեմնի «հանճարեղ» Առաջնորդին, Սթալինի դէմ: Միջազգային մամուլը մասնաւորաբար արձանագրեց իր ճնշադատութիւնները, իբրեւ նոր երեւոյթ :

Միկոյեան համայնավարութեան պաշտպանութեան մասին խօսելով ը – սաւ. —

Դժբախտաբար վերջին տասնըհինգ – քսան տարիներուն բաւարար չափով նիւթ չքաղեցին լենինականութեան զաղափար – ներէն, հասկնալու եւ բացատրելու համար մեր երկրին ներքին կեանքը, ինչպէս եւ միջազգային վիճակը ...

Գալով Կուսակցութեան Պատմութեան, որ հրատարակուեցաւ պատերազմէն ա – ռաջ, Միկոյեան ցոյց տուաւ թէ այդ դըր – ծը լրիւ չէ այսօր :

Եթէ մեր պատմաբանները, ճշդիւ եւ խորագէտ ուսումնասիրէին մեր կուսակ – ցութեան պատմութեան դէպքերը սովե – տական շրջանին եւ մասնաւորաբար ա – նոնք որ յիշատակուած են Գրքին մէջ, եթէ պարտականութիւն նկատէին պատմական փաստաթուղթեր ղիւաննե – րուն մէջ եւ ոչ թէ լրագիրներու հատուա – ծոներուն մէջ, այն ատեն հիմնուելով լենինականութեան վրայ, կրնային ալեւոր ղիւրաւ բացատրել շատ մը դէպքեր, ո – րոնք զրուած են այդ համառօտ գրքին մէջ :

Ուրիշ խնդիր մը: Կարելի՞ է որ Հոկ – տեմբերէն մօտ քառասուն տարի ետք, տակաւին առձեռն դիրքմբ չունենանք, մեծ կամ պզտիկ, որ գրուած ըլլայ Հոկտեմ – բերեան Յեղափոխութեան մարքս–լենին – եան լոյսին տակ, ինչպէս եւ խորհրդային Պետութեան, ուր ցոյց պիտի տային ա – ռանց զարզարելու, ոչ միայն մակերեսը, այլ կուսակցութեան ամբողջ կեանքը իր բազմապիսի երեւոյթներով :

Միկոյեան խօսեցաւ նաեւ խորհրդային պատմաբաններու սխալներու մասին քա – ղաքացիական պատերազմներու առեն :

Կարգ մը պատմաբաններ, 1918ի եւ 1920ի բարգ եւ հակասական դէպքերը կը բացատրեն, ոչ թէ այդ շրջանին դասա – կարգերու ուժերու հակառակութեամբ, այլ զուտ ղէպքերու տրամաբանութեամբը այն մարդոց որոնք կը վարէին Կուսակցու – թիւնը, եւ որոնք դէպքերէն շատ տարի – ներ ետք յայտարարուեցան ժողովուրդի թշնամի :

Միկոյեան յիշոյ դնահատելով «Կեդ – րոնական Կոմիտէին գործունէութիւնը, ըսաւ թէ անոր գլխաւոր յատկանիշը կը կազմէ, երեք տարիէ ի վեր, սա իրողու – թիւնը· — Մեր Կուսակցութեան մէջ եր – կար ընդմիջումէ ետք, կազմուած է հա – ւաքական դեկավարութիւն մը, որ կարե – ւոր ազգակ մըն է Լենինեան դծով կու – սակցութեան մը համար: Պէտք է ընդգծել այս հին ճշմարտութիւնը, որովհետեւ մօտ քսան տարիէ ի վեր չունէինք հաւաքական դեկավարութիւն: Մեր մէջ կը զարգանար անձին պաշտամունքը, դոր Մարքս, ապա Լենին կը դատապարտէին : Այդ պաշտա – մունքը անտարակոյս չարաղէտ հետե – ւանքներ ունեցաւ կուսակցութեան եւ իր գործունէութեան վրայ :

Խրուշչեւէ ետք Միկոյեանն ալ ըսաւ թէ պատերազմը ճակատագրական չէ: Որով – հետեւ մեծ են խաղաղութեան ուժերը : Նախ կան խաղաղութեան կուսակից պե – տութիւններ: Երկրորդ, բազմաթիւ եւ – րոպական պետութեանց, ինչպէս Ֆրան – սայի եւ Իտալիոյ մէջ, բանուոր դասա – կարգ մը կայ որ մեծ ազդեցութիւն ունի ազգին վրայ, որ կը պայքարի խաղաղու – թեան համար, ընդդէմ պատերազմի: Եր – րորդ, անտարակոյս կան նաեւ զօրաւոր մենաշնորհներ Մ· Նահանգներուն մէջ, ո – րոնց վնաս չհասցուց պատերազմը, եւ ո – րոնց համար, ընդհակառակն, զերազա – հութեան ալբիւր մը եղաւ պատերազմը : Մ· Նահանգներու ժողովուրդը դէմ է պատերազմին: Միայն Ամերիկացիները չեն որ հիւլէական եւ ջրածին ռումբ ու – նին: Ս· Միութիւնն ալ ունի, ան միջոց – ներ ունի նաեւ օդանաւով կամ հրթիռով ռումբ նետելու երկրագունդին որեւէ մէկ կէտին վրայ :

Երբեք, որեւէ պատերազմի ատեն օտար երկրի ռումբ մը կամ պայթուցիկ նիւթ մը չէ ինկած Մ· Նահանգներու հողին վը – րայ, անոնց քաղաքներուն, գործատուն – ներուն վրայ եւ չէր կրնար իյնալ, որով – հետեւ չկային տակաւին ներկայ արհես – տագիտութիւնը եւ կարելիութիւնները: Այժմ իրականութիւն է այս կարելիութիւ – նը: Ամերիկեան նախայարձակման մը պարագային, ջրածին ռումբեր կրնան , իբրեւ փոխվրէժ, իյնալ նաեւ ամերիկեան քաղաքներու վրայ, եւ ամերիկեան աշ – խարհակալները չեն կրնար խուսափիլ այս ռումբերէն, ոչ ալ իրենց գործարանները: Անոնց համար պատերազմը պիտի չըլլայ այլեւս շահու ալբիւր մը, այլ քանդում եւ աւերում :

Կը կարծենք թէ եթէ մէկը փորձէ ջրա – ծին կամ հիւլէական ռումբ նետել, մարդ – կութեան լաւագոյն ներկայացուցիչները պիտի չձգեն որ անհետանայ քաղաքակր – թութիւնը, անոնք իսկոյն պիտի պատժեն, նախայարձակները եւ վերջ դնելով բոլոր պատերազմներուն, վերջ պիտի դնեն նաեւ դրամատիրութեան :

Հիւլէական կամ ջրածին ռումբով պա – տերազմը յառաջ պիտի բերէ աւերում , բայց ոչ կործանում քաղաքակրթութեան եւ մարդկութեան: Ան պիտի քանդէ ծայ – րայեղ եւ չարաշէտ գրութիւն մը, դրա – մատիրութիւնը աշխարհակալութեամբ :

Տեւական խաղաղութիւն մը իրականա – ցնելու ապագ մէջոցը, դինաթափութիւնն է, փճացումն է հիւլէական եւ ջրածին ռումբերուն, խաղաղասիրական համակե – ցութիւնն է, ասոր համար է որ կը պայ – քարինք եւ պիտի պայքարինք :

Սակայն, ցորչափ Մ· Նահանգները ընդդիմանան հիւլէական եւ ջրածին ռումբերու արգելքին եւ դինաթափ չըլ – լան, պարտաւոր պիտի ըլլանք պահել մեր ուժերը յարմար դծի վրայ, մէջն ըլլալով գործածութիւնը ամէնէն զօրաւոր միջոց – ներու եւ ամէնէն արդիական դէնքերու, որոնք չենուեցան պիտութեան եւ արհես – տագիտութեան վերջին նուաճումներուն համաձայն:

Միկոյեան պարզելով կեդր· Կոմիտէին տեսակէտները, ըսաւ թէ դէպի ընկերվա – րութիւն անցքը անպայման պատերազմով չէ որ կը կատարուի եւ աւելցուց.— «Կր – նայ ըլլալ որ գտնուին խելագնռակ տէ – սարաններ, տարին կապուած մարդիկ, ոչ լաւատեղեակ անձեր քաղաքական հարցե – րու մէջ, բարենորոգչականներ, որոնք կը ճգնին տանձել բանուոր դասակարգին պայքարը, պզտիկ բարենորոգումներով : Անոնք գլխաւորաբար կուսակիցներն են դրամատիրութեան, եւ ոչ թէ համակիր – ներ յեղափոխութեան :

Միկոյեան վերջին նուաճումներուն համաձայն:

«Ատոմին ու երկրորդ Լոզանի Խորհրդա – ժողովներու ընթացքին պաշտպանի քոնկրէ – սիոնալ պարտականութիւնն է ամրապնդել ազգային անկախութիւնը, ինչպէս նաեւ ազգային ինքնիշխանութիւնը, որ ան – պայման պէտք է ենթարկուի միջազգային շահերու : Ազգային անկախութիւնը եւ ինքնիշխանութիւնը պէտք է ենթարկուին միջազգային շահերու, որոնք կը պահանջեն որ ազգերը ընդունին միջազգային կազմակերպութիւն մը, որ կարենայ ապահովել խաղաղութիւնը :

«Ատոմին ու երկրորդ Լոզանի Խորհրդա – ժողովներու ընթացքին պաշտպանի քոնկրէ – սիոնալ պարտականութիւնն է ամրապնդել ազգային անկախութիւնը, ինչպէս նաեւ ազգային ինքնիշխանութիւնը, որ ան – պայման պէտք է ենթարկուի միջազգային շահերու : Ազգային անկախութիւնը եւ ինքնիշխանութիւնը պէտք է ենթարկուին միջազգային շահերու, որոնք կը պահանջեն որ ազգերը ընդունին միջազգային կազմակերպութիւն մը, որ կարենայ ապահովել խաղաղութիւնը :

ԳԱՂՈՒԹԷ ԳԱՂՈՒԹ

ՏՒՐՈՒՆԻ.— Յաւուվ կ'իմանանք թէ փետրուար 4ին, Թեհրանի մէջ սրտի կաթ – ուածէ մեռած է վաստակաւոր եւ հաւա – տաւոր ընկերը Վահան Գալստեան : Յարա – կան բանակի նախկին վինուորներէն էր : 1929ին Արարատի քրտական ապստամ – բութեան ակնառուոր վարիչն էր, Դաշնակ – ցական Արտաշէս Միրզայեանի առեւտո – դումէն եօք բոլշեւիկներու կողմէ (իբրեւ աջակցութիւն մը Թուրքիոյ), Վահան Գալստեան նոյն հանդամանքով , մաս – նակցեցաւ այդ չարժումին եւ պատուով կատարեց իրեն վստահուած ծանր ու պատասխանատու գործը: Հիւանդութեան պատճառով, վերջին տարիները քաշուած էր գործօն հանրային կեանքէ: Իր եաին ոչ ոք կը ձգէ :

× Մէչէտի մէջ (Իրան) մեռած է Յա – րութիւն Յարութիւնեան: Երկու տարի ա – ռաջ Ս· Միութիւնը Իրանի յանձնեց աւելի քան երկու հարիւր իրանահպատակներ ,ո – րոնք իրենց կեանքը կը մաշէին խորհրդա – յին աքսորավայրերու մէջ: Յ· Յարու – թիւնեան Իրանի անուանի ընկերներէն , տանջալից կեանք մը ապրեցաւ Սիպերիոյ մէջ: Դաշնակցութիւնը որոշած է Թեհրան փոխադրել մարմինը եւ ամփոփել կու – սակցական Պանթէոնին մէջ :

× Պուէնոս Այրէս, 14 Փե – տրուար, — Մոնթէվիտէոյի հայ գաղու – թէն յայտնի Պ· Գրիգոր Պերկամալեան եղբայրը Գալիփ· վարչութեան նախագա – հին, մեռաւ անցեալ չաբթու: Մարմինը հոն փոխադրեցին եւ արժանաւոր թաղում կատարեցին: Կէս միլիոն փեսօ կտակած է Մոնթէվիտէոյի մէջ Հայոց եկեղեցի մը շինելու համար: Սիրուած էր բոլորէն :

2000 ՏԱՐՈՒԱՆ հնութեամբ հայերէն արձանագրութիւն մը գտնուած է Երու – սաղէմի մէջ, ինչպէս կը գրէ հրէական մամուլը: Երուսաղէմի հրէական մասին Բահասիու թաղին մէջ զերեզման մը գտ – նուած է, որուն պատերուն վրայ հայերէն եւ յունարէն արձանագրութիւններ կան, որոնք Քրիստոսէ զար մը առաջուան թո – ւականը կը կրեն: Երեք խցիկներ գտնուած են 16×4 մեթր մեծութեամբ եւ երեք մեթր բարձրութեամբ: Կմախքներ երեւան եկած են, ինչպէս եւ մետաղէ եւ յախճապակիէ զարդերիներ, թռչուններու արձանիկներ , նկարներ, եւ եօթը մոմակալներով աշ – տանակներ :

ՏԻՐՈՒՆԻ

ԼՈՆՏՈՆ, 20 Փետր.— Յաւելի կո – րուստ մը,— Փետրուար 5ին մեռաւ ծա – նօթ հայրենակից մը, Արամ Աբրահամ – եան, պարսկահայ, Լոնտոնի հիւանդանո – ցին մէջ: Հանգուցեալը 67 տարեկան էր եւ աւելի քան երկու տարիէ ի վեր կը տառապէր անբուժելի հիւանդութենէ մը: Յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ Փե – տրուար 14ին, Լոնտոնի Հայոց եկեղեցին, նախագահութեամբ Պատկ եպիսկ·ի: Յե – տոյ հոգեճաշ տրուեցաւ : Պարսկահայ հ – րիտասարդ բժիշկ ընկեր Ռոստոմ հան – դուցեալին փեսան էր: Մեր խորին ցա – ւակցութիւնները Տէր եւ Տիկին Ռոստոմի, Տիկին Աբրահամեանի եւ բոլոր պարագա – ներուն: Այս տխուր առթիւ հազարական Ֆրանք՝ Այնճարի «Յառաջ» վարժարա – նին եւ «Յառաջ»ի բարգաւաճման համար, փոխան ծաղկեպսակի :

Յովհ· Զալրբեան

ԲՆԱԿԱՐԱՆ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՔ ԼԻՈՆԻ ՏՕՆԱՎԱՃԱՌԻ ՄԻՋՈՑԻՆ

●

Ինչպէս դրեցինք ապրիլ 7 – 16 կը բաց – ուի Լիոնի Միջազգային Տօնավաճառը , ուր պիտի հաւաքուին բազմաթիւ ցուցա – դրողներ, գնորդներ եւ այցելուներ:

Պանդոկները Լիոնի մէջ սահմանափակ ըլլալով, Լիոնի Տօնավաճառի Բնակարա – նի Սպասարկութիւնը ապահոված է Լիոնի չորկաթժիններուն մէջ , հանգստաւէտ սենեակներ, որոնց գինը պիտի ըլլայ օրա – կան 400էն 1400 Ֆրանք: Ամիջական չը – ջականերու մէջ ալ սենեակներ վարձած է մասնաւորներու քով, կառաւորնով միա – սին, այն ճամբորդներուն համար որոնք կառքով կուգան :

Կարգ մը ուրիշ սենեակներ ալ պիտի տրամադրուին Լիոնի մօտերը պանդոկնե – րուն մէջ եւ մասնաւոր հանրակառքեր պիտի երթեւեկեն, փոխադրելու համար այցելուները: Իսկ անոնք որ կառք ունին երեք տեսակ պանդոկի սենեակները պիտի տրամադրուին Լիոնէն 30էն 40 քիլմ· հե – ռաւորութեամբ :

Եւ վերջապէս էքս լը Պէնի բնակարանը, առաջնակարգ պանդոկի մէջ, դղալի բա – րելաւում մը կը ներկայացնէ: Պահան – ջուած գինին մէջէն է ամենօրեայ երթու – ղարձ օթոբուսով: Եւ այսպէս պանդոկի լուծումները նախատեսուած են եթէ ճամ – բորդները փափաքին ընթրել Լիոնի մէջ , եւ կամ օգտագործել իրենց կառքը էքս լը Պէնի համար եւ կամ մէկ երկու գիշեր Լիոն անցընել :

Բոլոր անոնք որ կը փափաքին օգտա – գործել Լիոնի Տօնավաճառին Բնակարա – նային Սպասարկութիւնը, պէտք է ամի – ջապէս անոր գիմեն : Իր տպաւորը կը գտնուի Լիոն – Փերաշէի կայարանի Հա – րաւային ելքը, (Հեռաձայն Ֆրանքլէն 51·10), որ Ապրիլ վեցէն 17 բաց պիտի ըլլայ ժամը 6էն 24 :

Հոն պիտի գտնուին նաեւ թարգման – ներ, դրամ փոխելու դրասենեակ մը , ի – րեր պահելու սպասարկութիւն մը, ուր պիտի կրնան իրենց բեռները արձանագրել ւալ, էքս լը Պէն բնակող ճամբորդները :

Մ· ՔԷՄԱԼԻ ԴԷՄ ՍԱՐՔՈՒԱԾ ՄԱՀԱՓՈՐՁԸ

Վ Ճ Ի Ռ Ը

Քարտուղարը ոտքի ելաւ եւ սկսաւ կար – դալ վճռագիրը, որ ոչ միայն ամբաստան – եալներու հաշիւը կը մաքրէր ,այլեւ Իթ – թիհատի վերջակէտը կը դնէր պատմու – թեան առջեւ :

— « Դատարանը քննեց գատաւարու – թեանց անցքերը, ամբաստանեալներու յայտարարութիւնները , ընդհանուր գա – տախաղին ամբաստանագիրն ու պահան – ջումները եւ յանգեցաւ իր խղճի համո – զումին: Հաստատուեցաւ թէ ընդհանուր պատերազմի ընթացքին երկիրը դէպի ա – պէտ եւ քայքայում առաջնորդող Իթթի – հատականները որոնք պետական իշխա – նութիւնը կրանցնելով հարկադրուած է – ին իրենք վերնել եւ երկիրը իրենց իսկ բացած խորխորատին մէջ ձգելով՝ արտաքսման փախչիլ, որոշած էին այս անգամ վերականգնացնել Իթթիհատը , եւ այս նպատակով հիմնած էին գաղանի եւ գաւադրական ցանց մը, որ գացած մինչեւ մահափորձի գաղափարին: Այս գաղանիքը, որ Իզմիրի գատաւարու – թեամբ երեւան եկած էր, Անգարայի լրա – տուցիչ գատաւարութեամբ վերջնական կերպով հաստատուած եւ հրապարակ – ուած է :

« Ճշդուած է որ ընդհանուր պատերազ – մի գատաղիք փախստականները նախ Պեր – լինի, եւ ապա Մոսկուայի եւ Պաթումի մէջ ապրին զէմ կործանարար գործու – նէութեանց լծուած էին, նորէն երկրին գինը ձեռք առնելու եւ ինքզինքը փրկել Յանցագործ ապրը անդամմանալի կործանու – մի մը առաջնորդելու համար: Եւ այս գործունէութեան ձեռնարկած անմիջա – պէս որ սեւած էին թէ երկրին մէջ սկը – ուած է ապստային գինամգրական պայքարը: Ընդհ· պատերազմի ապէտները, որոնց գատախազը ամբողջ ապ մը եւ վիան ալ ամբողջ աշխարհ մըն է, իրենց մեծատես – գոս պատասխանատուները ունին, որոնց ապրը յօժարեցաւ ներել ի փառս իր յայ – թնականին: Ներեց նոյնիսկ անոնց քաղա – քական սպրանքներուն եւ մեքենայու – թիւններուն, գոյս ընդհանուր պատերազ – մէն եօք անոնք կը նիւթէին օտար հոգե – րու վրայ, մայր – հայրենիքին դէմ է միշտ անոր ի վնաս: Անոնք անխտրաբար

նեռուեցան եւ առնուեցան հայրենակից – ներու հաւաքականութեան մէջ: Բայց ա – նոնցմէ մաս մը մոռցած էր խղճի ու է – րախտապիտութեան ամէն զգացում, կու – րացած էր կիրքէն եւ նոր ուղղութիւն մը կուտար իր ոճրապարտ ծրագիրներուն : Դատավարութեանց ընթացքին այս պա – րագան ալ հաստատուեցաւ :

« Իթթիհատի մեծամեծները, որոնք կ'անպիտանային թէ ապրը կենսունակու – թեան ինչպիսի ապրիւրներ ունի, երկիրն ու ապրը թշնամիին ոտքերուն տակ նետե – ցին եւ կծիկը գրին, եւ արտասահմանի մէջ խորհեցան թէ ապրը իր յաղթանակը իր իսկ ուժերով չահիլ վերջ, գեաին պի – տի բանար գարձեալ իրենց չահատակու – թիւններուն եւ իրենք կարելիութիւն պի – տի ունենային վերստին իշխանութեան գլուխ գալու : Այս ծրագիրը մշակեցին Պերլինի մէջ, եւ գայն ընդլայնեցին Մոս – կուայի մէջ, փորձելով ճնշում բանեցնել Անատոլուի մէջ ստեղծուած կառավարու – թեան վրայ: Երեւութական սպասումէ մը վերջ, բուն մեծատուները քաշուեցան գիտմամբ, թատերաբեմէն :

«Ատոմին ու երկրորդ Լոզանի Խորհրդա – ժողովներու ընթացքին պաշտպանի քոնկրէ – սիոնալ պարտականութիւնն է ամրապնդել ազգային անկախութիւնը, ինչպէս նաեւ ազգային ինքնիշխանութիւնը, որ ան – պայման պէտք է ենթարկուի միջազգային շահերու : Ազգային անկախութիւնը եւ ինքնիշխանութիւնը պէտք է ենթարկուին միջազգային շահերու, որոնք կը պահանջեն որ ազգերը ընդունին միջազգային կազմակերպութիւն մը, որ կարենայ ապահովել խաղաղութիւնը :

« Ճիշտ գաշնի համաժողովին ներ – կայ եղած են, իրենց խոկ բացատրու – թիւնով «Հին Իթթիհատականները» , ո – րոնց անուններն ճշդուած էին ձավիտ , Գարա Քեմալ, Շիւքրիւ եւ ձանպոլաթի կողմէ, իսկ անոնք որ Իթթահատ չէին , հրաւիրուած էին թղթակցութիւնով : Այս ժողովին մէջ իրր թէ իննդրոյ առարկայ եղած է Գարա Քեմալի Իմմիթի տեսակ – ցութիւնը՝ կապի փաշային հետ, մինչ բուն նպատակն էր Իթթիհատի ապագայ գերը եւ աշխատանքի գեաինը պատրաս – տել ու ապահովել : Ժողովականներէն մաս մը հայրենասիրական զգացումներէ մղուած , այսպիսի քաղաքական արկածա – խնդրութենէ մը հրաժարած եւ բաժնուած էին, մաս մը բնաւ ընդառաջ չէր գացած հրաւէրին, իսկ Զիա Կէօքալփ Տիարպէ – քիրէն ստացած իր հրաւիրագիրը մերժած էր :

(Շար.)

ՋԻՒՆ-ՋՄԵՌ

Մասնագէտներու կարծիքով, սաստիկ ցուրտը դեռ մէկ չաբաթ ալ պիտի տեւէ : Ձմուխի հայթայթումը պիտի դժուարա – նայ Փարիզի մէջ, եթէ ցուրտը տեւէ Մարտ մէկէն անդին : Առատ ձիւն կը սպասուի ամբողջ Ֆրանսայի մէջ : Հարաւ արեւելեան շրջանը ձիւնով ծածկուած է : Երթեւեկը հետզհետէ կը դժուարանայ շատ մը քաղաքներու մէջ, ուր ձիւնը բարձրացած է մինչեւ յիսուն սանթիմեթ – րի կամ մէկ մեթրի : Քանի մը օրէ ի վեր պայլեր կ'երեւան Վոժի գանագան մասե – րուն մէջ :

Ցուրտը շատ աւելի խիստ է հիւսիսա – յին արեւելեան Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ մէջ (մինչեւ 20 – 23 աստիճան) : Ցուրտէն 800 հոգի մեռած են, ամբողջ Եւրոպայի մէջ : Ֆրանսայի բաժինը՝ 190, Իտալիա՝ 101, Թուրքիա՝ 72 եւն. : Պոռտոյի մէջ եր – թեւեկը կատաղած է իրրեւ հետեւանք ձիւնին որ անընդհատ կը տեղայ : Փողոց – ները ամայացած են :

ԴԱՍԱԼՔՈՒԹԻՒՆ ԱԼԺԵՐիՈՅ ՄէՋ

Ալժերիոյ բանակէն չիսուն իսլամ զինուորներ դասալքելէ ետք ապաստա – ներ մուտք եւ կրակ բացին հետեւա – լիմ զինուորներուն վրայ : Այս դէպքը լուրջ մտահոգութիւն կը պատճառէ, քա – նի որ 45·000 ալժերիացի զինուորներ կը գտնուին Ալժերիոյ բանակին մէջ :

× Հրատարակուած տեղեկութեանց հա – մաձայն, այս դասալքութեան հետեւան – քով սպանուած են 12 Ֆրանսացի զին – ուորներ, մէկը սպայ : Տեղական թերթե – րը կը գրեն թէ զինուորները քնացած էին, երբ իսլամ զինուորները արիւնալի կռիւ մը սկսան առաջնորդութեամբ իրենց տես – նապետին :

Կատաղի ընդհարումներ տեղի ունեցան գիշերանց : Իրար խառնուած էին հետե – տարիմները եւ ըմբոստները : Անհնարա – գրելի խառնակութիւն մը կը տիրէր մու – թին մէջ : Շուտով օդնական զօրք հասաւ եւ մեծ գործողութեան մը ձեռնարկուե – ցաւ Ֆուակայի լեռներուն մէջ : Կարեւոր ուժեր սկսան հետապնդել ըմբոստները և դասալիքները :

Նոր լուրի մը համաձայն, դասալիքնե – րուն թիւը հարիւրը կ'անցնի :

Այս նոր դէպքին հետեւանքով, պին – ուորական իշխանութիւնը աչալուրջ կը հսկէ իսլամ զինուորներուն վրայ :

× Ալժերիոյ նախարարը, Լաքոստ, ճառ մը խօսելով ընդհ. ժողովին առջեւ, յայտարարեց, — «Ալժերիացիները պէտք չէ ապատութեան ճամբաները փնտռեն Ֆրանսային դուրս : Կացութիւնը լուրջ է : Եթէ մոլեռանդներու եղբայրասպանական – գործութիւնը չդադրի, պիտի տեսնեն որ Ֆրանսան նոյնքան ուժգնի պիտի գործէ որքան արդարութեան դիտակցութիւնն ունի : Մեր իսլամ քաղաքացիները պէտք է աւելի լայն ասպարէզ ունենան պետա – կան պաշտօնէութեան մէջ : Մայր երկրին եղմտական աջակցութիւնը պիտի անցնի 80 միլիառ ֆրանքը (23 միլիառ աւելի, բաղդատելով 1955ի հետ) : Գիւղացինե – րու վիճակը պիտի բարւոքի անյապաղ : Նոր դպրոցներ պիտի բացուին, աշխա – տանք պիտի ճարուի, որպէսզի արդիա – կան կեանք մը վարեն անոնք որ թշուա – ռութեան մատնուած են :

× Զօր. Վեկան ճառ մը խօսելով, ը – սաւ թէ անընդունելի են Թունուզի նոր յատկնութիւնները, իսկ Մարոքի մէջ Ֆրանսա իրաւունք չունի ձգելու որ անիշ – խանութիւնը չարունակուի :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Ե. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ նոր ծանուցագիր մը ուղղեց Թուրքիոյ, դիտել տալով թէ Թուրքիայէն օգապարիկներ կ'արձակուին չարունակ, բռնաբարելով Ե. Միութեան հողային ամբողջութիւնը : (Առաջին բո – ղոքագրով յայտնած էր թէ օգապարիկներ արձակուած են Երեւանի եւ Նախիջեւանի վրայ) :

ՍԱՐԻ ՄԱՍԻՆ բանակցութիւնները յա – ռաձգուեցան, առանց գործնական եզրի մը յանգելու : Երկու կողմերն ալ առան – ձին պիտի ուսումնասիրեն վիճելի խնդիր – ները :

ԿԻՊՐՈՍի յոյն եկեղեցական խորհուրդը մերժեց անգլիական առաջարկը՝ քաղա – քական եւ ռազմագիտական խնդիրներու մասին : Ցետոյ, անբաւարար կը գտնէ խոստացուած ընդհ. նեցուկը :

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԻՓ

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԻՓ.— Պօմոն, կ. Ծաչ. — Տէս Յառաջ, 19 Փետրուար :

ՀՐԱՒԷՐ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԻ

Արեւմտեան Եւրոպայի Կ. Կ.ն հրաւիրէ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ փարիզեան շրջանի բոլոր ընկերները այս կիրակի կէս օրէ հաք ժամը 3ին, Պարպօթ սրճարանի վերնայարկը, կառ. տիւ Նոր :

Ներկայ կ'ըլլայ ընկերը Գ. ԼԱԶԵԱՆ :

ՑԵՏԱԶԳՈՒԱԾ Է

Ս. Մուրատեան վարժարանի թատերա – հանդէսը : Երկարատեւ եւ խիստ ցուրտե – րուն եւ անոնց պատճառած վնասներուն հետեւանքով, վարժարանի թատերական ներկայացումը, որ տեղի պիտի ունենար այս կիրակի, յետաձգուած է :

25ՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՅԹ

Հայ Աբիւներու Միութեան Փարիզի Նրբանի սկաուտներուն

Մասնակցութեամբ Մարսէյլի շրջանի արիւներուն եւ արեւոյչներուն :

Նախագահութեամբ՝ կաթող. պատուի – րակ Գեր. ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿ. ՄԱՆՈՒԿ – ԵԱՆի :

Կիրակի, Մարտ 4, կէսօրէն վերջ ժա – մը 2·30ին, Սալ տը լա Շիմի, 28պիս, Ռիւ Ս. Տօմինիք :

Դաշնակ Ա. Խաչատուրեանի կատարնե – րէն խմբապետուհի Մարկոսեանի կողմէ, մեներգ խմբ. Ալիս Շամիրեանէ, Արտա – շէս Խաչատուրեանի «Հայրենիքը»ը եւ Ա – ւետիք Իսահակեանի «Ձմեռն անցաւ», հայ գեղջկական պարեր, եւ պոհեմական պա – րեր Մարսէյլի արեւոյչներու կողմէ : Բուրգեր եւ թատերական ներկայացում սկաուտներուն կողմէ : Ցուցադրութիւն եւ նկարներ Քանատայի ճամբարէն :

Սկաուտական եւ գեղարուեստական մասնաւոր յայտագիր, ցուցահանդէս, պուֆէ : Մուտք 300 ֆրանք

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս ե – րկուշաբթի, ժամը 21ին, Քաֆէ Քատէի վերնայարկը :

Կը խօսի Պ. ՆՇԱՆ ՊԼԵՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ, իր անտիպ երկերու մասին :

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ—ԵՐԵԿՈՅԹ

Կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. «Մուրատ» խումբի կողմէ, Փետրուար 26ին, կիրակի կէսօրէն վերջ, ժամը 2ին, Լը փոնթ, Լա Քրուա Վէրթի մէջ :

Կը խօսի ընկեր Տ. ԹԱՒՈՑԵԱՆ :

Կը մասնակցին Հ. Ց. Դ. Սէն Լուի նը – ւագախումբը եւ Հ. Ց. Դ. Կարտանի թա – տերախումբը :

Ներկայացում, երգ, նուագ, արտասա – նութիւն, հայկական եւ եւրոպական պ ըեր :

Մանրամասնութիւնները տեղին վրայ

ՍՏԻՊՈՂԱԲԱՐ ԿՈՒԶՈՒԻՆ

ֆոնֆէէսիօն չապիկներու վարժ դպր – ծատրուհիներ, Մէզօն Միշէլ, 165 ռիւ տը ժավէլ, Փարիզ (15), Մէթրօ Ֆէլիխս Ֆօր :

Ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10–12 :

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris(9e)

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԽՆՋՈՅՔ

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 18Ի ԱՌԹԻԻ

Նախաձեռնութեամբ Ալֆորվիլի «Սար – գիս Մինասեան» ենթահմիտէին, այս չաբաթ իրիկուն, ժամը 21էն կէս դիշեր, Քաֆէ տէ Ափոռի սրահը, 157պիս, ռիւ ժան ժօռէս, Մէզօն Ալֆոր :

Կը խօսի ընկեր Գ. ԼԱԶԵԱՆ

Ընտանեկան ուրախ մթնոլորտ, մասնակցութեամբ Գարեգինի (թառ) եւ Բենոյի (դափ) :

Հաղորդ. միջոց.— Շարանթոն էքոլէն առնել 181 օթոպուսը եւ իջնել թերմինիւս :

ՍԵԲԱՍՏԻՈՑ

ՄՈՒՐԱՏ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԱՑԻ ՕՐԸ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄէՋ

Այս Շաբաթ երեկոյեան ժամը 8·30ին
Սէբլը Ռէպիւպլիքէն սրահին մէջ
53 Ռիւ Կրինօ, Մարսէյլ
Կը նախագահէ Պ. Կ. ՃԱՆԻԿԵԱՆ
Կը խօսի Պ. Վ. ՄԻՄԹԻՔ

Գեղարուեստական ընտիր բաժին :

Մոյն հանդէսին բացառիկ փայլ մը տա – լու համար, Փարիզի կեդրոնի հրահան – գով յատկապէս ներկայ կ'ըլլան, դերա – սան հայրենակից՝

Պ. ԱՐՏԱՇԷՍ ԳՄԲԷԹԵԱՆ
եւ երգիչ Պ. ՄԿՐՏԻՉ ՊՕՂՈՍԵԱՆ

Իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն նաեւ տեղական լաւագոյն ուժե – րէն.— Զուլթահհար Ս. Զէօրէքճեան, Պ. Գրիգոր Քէնտիրեան (արտասանութիւն), Պ. Կ. Մուրատեան (արտասանութիւն), Օր. Անիթա Սարգսեան (Մարսէյլի երա – ժշտանոցէն), Օր. Ռոզիկ Բաղրամեան (դաշնակահարուհի, Լիոնէն), Տիկ. Ար – մաղանեան (երգ), Յարութիւնեան Ֆոյր եւ եղբայր (արտասանութիւն եւ անակն – կալ), Օր. Լուսարարեան (դաշնակահա – րուհի), Օր. Մարի Սաղբրեան (արտասա – նութիւն), Պ. Ժիրայր Գասպարեան (եր – գիչ) :

Ջերմութիւնը ապահովուած է :

Մուտքը ազատ է :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Սեբաստիոյ Մուրատ Ուսումնասիրացի փարիզի կեդր. վարչութեան խնջոյքը Մարտ 18ին :

Պ. ՍՏԵՓԱՆ ԷԼՋԻԲԷԿԵԱՆ
***Office* Interprofessionnel**
Des Assurances
82 Rue Lauriston, Paris 16e
Tél Kle. 25-70
Aut. 84.37
Ամէն տեսակ **ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ**
գործեր ՄԱՍՆԱՒՈՐԱՊԱՐ մարմ – նական արկածներու
(Recours et Gestion)
առանց ո եւ է կանխավճարի :
ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒԹԻՒՆ ՁՐԻԱՊԱՐ
ՊԱՐՈՋ ՀԵՌԱՁԱՅՆՈՎ

— ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ —

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. Բաֆֆի խումբի ժողովը այս ուրբաթ, Քաֆէ Ռէժան, ժամը 9ին : Խիստ կարեւոր օրակարգ :

Հ. Ց. Դ. Փոթորիկ խումբի ժողովը այս չաբաթ ժամը 2ին, սովորական հա – ւաքատեղին :

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. Աղբիւր Սեւրոբ – եօթնեղբայրեան խումբի ընկերական ընդհ. ժողովը այս չաբաթ, ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին : Կարեւոր օ – րակարգ :

ԻՍԻ.— Հ. Ց. Դ. Զաւարեան կոմիտէի ընդհ. ժողովը այս չաբաթ, ժամը 9ին, սովորական հաւաքատեղին : Բոլոր ըն – կերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ :

ՊԱՆԵԼՕ-ԲԱՇԱՆ.— Հ. Ց. Դ. «Ազատ» ենթահմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւի – րէ իր բոլոր ընկերները այս ուրբաթ ժա – մը 20·30ին, ծանօթ հաւաքատեղին : Կա – րեւոր օրակարգ : Պարտաւորիչ ներկայու – թիւն :

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդ Շրջ. վարչութիւնը ժողովի կը հրաւիրէ քաղաքի եւ շրջանի բոլոր խումբերը փե – տրուար 25ին, երեկոյեան ժամը 8·30ին, «Ա. Ահարոնեան» սրահը : Կեդր. վար – չութեան կողմէ ներկայ կ'ըլլայ ընկեր Փիրայր Դատաւորեան : Պարտաւորիչ ներկայութիւն եւ կարեւոր օրակարգ :

Ֆր. Կ. ԽԱՉԻ Շաւիլի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այս հինգշաբթի ժամը 21ին, Զպրոցի սրահը : Ընտրութիւն՝ ժողովի պատգամաւորի :

ԻՊԱԼԻԻ Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ այս ուրբաթ, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, ժանթիլիի զպ – րոցին սրահին մէջ : Պատգամաւորի ընտ – րութիւն :

Վիչենի Կապ. Խաչի ընդհ. ժողովը այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Օհան – ջանեան ակումբին մէջ : Շատ կարեւոր օ – րակարգ : Զեկուցում պարահանդէսին եւ ուրիշ ձեռնարկներու մասին, պատգամա – ւորի ընտրութիւն : Ընկերուհիներու եւ սանուհիներու ներկայութիւնը պարտա – դիր :

ՅԱՒՍԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ֆ. Կ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Շահինեան ընտանիքին եւ պատգամաւորնե – րուն իրենց ողբացեալ մօր, մեծ մօր եւ պա – պականին Հայկուհի Շահինեանի մահուան առթիւ :

*

Համախմբերդ. Միութեան Լիոնի մասնաճիւղը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ հայրենակից Պօղոս Գալուստ – եանի եւ իր բոլոր բարեկամներուն իր կնոջ Տիկին Աղաւնիի դառնագէա մահ – ուան առթիւ :

ՇՆՈՐՀԱՒԱԼԻՔ

ԼԻՈՆ.— Պ. Պօղոս Գալուստեան, զա – ւակները եւ ազգականները խորին չնոր – հակալութիւն կը յայտնեն, Զարմանճաղի եւ Խարբերդի Հայր. Միութիւններուն, ի – րենց հայրենակիցներուն ու բարեկամնե – րուն, եւ բոլոր անոնց որոնք իրենց ցա – ւակցութիւնը յայտնեցին զրաւոր, ան – ձամբ եւ ծաղկեպսակներով, իրենց սիւկ – նոջ, մօր, ազգականին Տիկին Աղաւնի Գալուստեանի կսկծալի մահուան առթիւ :

Այս սխալը առթիւ կը նուիրեն երկու հազար Ֆրանք Լիոնի եկեղեցիի չինու – թեան, հազար Ֆր. Լիոնի Կապ. Խաչին, հազար Ֆր. Լիոնի Աղքատախնամին, հա – զար Ֆր. Լիոնի Կարմիր Խաչին :

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Պ. Տիրան Մակարեան, Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Մակարեան եւ զա – ւակները, Այրլ Տիկին Թագուհի Գրի – գորեան (Օռլէանվիլ), Տէր եւ Տիկին Կարապետ Յովհաննէսեան ընտանիքները չնորհակալութիւն կը յայտնեն ամէն ա – նոնց, որոք անձամբ, զրաւոր կամ ծաղ – կեպսակով ցաւակցութիւն յայտնեցին ի – րենց կնոջ, հօրեղբօր կնոջ, հարսին եւ սանուհին, ազգականին Տիկին Վարդուհի Մակարեանի (ծնեալ Աւետիսեան), Դպրո – ցասէրի նախկին սանուհիներէն, կսկծալի մահուան առթիւ : Ցուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ Փետր. 15ին, Պուլվար Օսման) :

ՈՐԲ. ՕԳՆ. Մարմինը չնորհակալու – թեամբ ստացած է Պ. Սրապեանէ (Ռա – պաթ) վեց հազար Ֆր. իր քրոջ՝ Սիբա – նոյշ Ամիրայեանի մահուան առթիւ :

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՅԻՍՆԱՄԵԱՑ ՅՈՐԵԼԵՆԱԿԱՆ ՏԱՐՈՒԱՆ
ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
1906 – 1956
Կիրակի, 4 Մարտ, ժամը 17էն մինչեւ կէս գիշեր
HOTEL GEORGE V
Նախագահութեամբ՝
ՋԱՐԵՀ ՊԷՅ ՆՈՒՊԱՐԻ
Պատուակալ նախագահ Հ. Բ. Ը. Միութեան
Առաջնակարգ նուագախումբ, գեղարուեստական խնամեալ բաժին մէջ հայկ. եւ եւրոպական զուարթ յայտագիր
ԵՂԱՆԱԿԻՆ ԱՄԷՆԷՆ ՓՆՏՈՒՈՒԱԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ
Ապահովեցէք ձեր սեղանը, հետաձգելով կարգադիր Յանձնախումբի նախագահ Պ. Վ. Պարկերճեանի գրասենեակը TAI.55-88 *Բարեկարծականի կեդրոն* TRO. 03-18

CAVES CENTRALES
48, Rue Puvis-de-Chavannes, Marseille, Tél. CO. 58-99
ԱԶՆՈՒԱԳՈՅՆ ԳԻՆԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱԼՈՐԾԱՔԵՐՆԵՐՈՒ
ՎԱՃԱՌԱՍՏՈՒՆԸ
ԼԱԻԱԳՈՅՆԸ ԱՄԷՆԷՆ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ
Մասնաւոր պայմաններ ընկերութիւններ, (հարսնիք, մկրտութիւն, ճշանուռուք)
Հոս կարելի է գտնել նաեւ ու մանաւանդ՝ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ RAKI DUZEC :

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 — Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ 24 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

VENDREDI 24 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7912 — 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3323

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

•

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին ժամա – նումէն ի վեր, չատ կը խօսուի եպիսկո – պոսական ժողովի մը մասին, որ պիտի դումարուի Երուսաղէմի մէջ :

Զանազան լուրերու համաձայն, պիտի քննեն եկեղեցական կանոններու վերա – բերեալ խնդիրներ : Կը խօսուի նաեւ կու – սակցութեան հարցի մասին :

Սպասելով ժողովին պաշտօնական յայ – տարարութիւնեան, կ'ուզէինք մեր տեսա – կէտները յայտնել բացառիկ երեւոյթի մը մասին :

Ի՞նչ կը նշանակէ եպիսկոպոսական ժո – ղով : Հայ. եկեղեցին, որ ժողովրդական է եւ ժողովրդավար, կ'ընդունի՞ այդպիսի ժողով : Կրնա՞յ օրինաւոր համարիլ զայն, եթէ նոյն իսկ միայն կրօնական խնդիր – ներով զբաղի :

Հռոմէական եկեղեցին ունի կարդինալ – ներու ժողով մը : Անոր մէկ պատճէ՞նը պիտի ներկայացնէ Երուսաղէմի եպիսկո – պոսական ժողովը :

Անունէն կը հետեւի թէ միայն եպիսկո – պոսներ պիտի մասնակցին :

Եթէ քանի մը վարդապետներ կամ քա – հանայներ ալ հրաւիրուին, ժողովը օրի – նաւո՞ր կը դառնայ :

Այս հարցումները կ'ուղղենք անոր հա – մար որ, իսկապէս լուսաբանութեան կը կարօտի ծրագրուած ժողովը :

Որքան պիտենք, Հայ. Եկեղեցին միշտ ալ անհրաժեշտ համարած է աշխարհական տարրին մասնակցութիւնը, որեւէ թոր – հրդակցութեան, ժողովի կամ համագու – մարի առեն :

Կարելի՞ է խախտել այս կանոնը, եթէ նոյնիսկ չատ սահմանափակ օրակարգ մ' ունենայ Երուսաղէմի եպիսկոպոսական ժողովը :

Այս թերթին մէջ չատախօս կը գործած – ուին երկու բառեր,— եպիսկոպոսապե – տութիւն, կղերապետութիւն :

Երուսաղէմի ժողովն ալ այդ երկու է – րեւոյթներէն մէկը չի՞ մատներ, որքան ալ բարեմտօրէն ծրագրուած ըլլայ :

Յատկանշական իրողութիւն մը պար – զուեցաւ, երկրորդ աշխարհամարտէն վերջ,— կարելի եղածին չափ չատ եպիս – կոպոս ձեռնադրել :

Այսպէս, 1945ին էջմիածնի մէջ ձեռ – նադրուեցան տասը եպիսկոպոսներ : Մի – ջանկալ՝ երեք չորս հոգի եւս : Իսկ 1955ին, նոր կաթողիկոսին ընտրութեան առթիւ, տասը նորեր ալ :

Այսքանը արդէն պատկառելի թիւ մը կը կազմէ, առանց հաշուելու եղածները :

Բաւական չհամարելով եպիսկոպոսնե – րու զերարտադրութիւնը, էջմիածին եւ Անթիլիաս (Գարեգին կաթողիկոս) նորու – թիւն մը եւս հաստատեցին.— կաթող. պատուիրակներ կամ փոխանորդներ նչա – նակել թեմերու վրայ :

Ուրիշ խօսքով՝ կեդրոնացում, որ նոյն – պէս չի համապատասխաներ Հայ. Եկե – ղեցւոյ աւանդութեանց :

Իրրեւ հետեւանք, նշանակուած պատ – ուիրակները զարձան տեսակ մը արտա – կարգ դեսպան, չատախօս ամրոզ յատակնու – թիւններով :

Այսպէս, բարեմիտ եւ իրենց դերին դի – տակից տիպարներու հետ, ունեցանք «իշ – խաններ» կամ «իշխանաւորներ» որոնք վերէն կը նայէին օրինական ժողովնե – րու, նոյնիսկ սահմանադրութեան վրայ :

Միւս կողմէ, զանցառելի քանակութիւն մը զարձաւ հայ տէրտէրը — կղերին պրոլետար դասը որ անմիջական կապ ունի ժողովուրդին հետ : Զանցառելի՝ ո՛չ մի – այն քանակով, այլեւ որակով :

Կը վախնանք որ ծրագրուած եպիսկո – պոսական ժողովը աւելի դունաւորէ այս խորթ բարքերը, զարկ տալով եպիս – կոպոսապետութեան :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՆՈՐ ԹԱԿԱՐԴ ՄԸ ԱԼԺԵՐԻՈՅ ՄԷՋ

•

53 ՀՈԳԻ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ

Փետրուար 21ին անակնկալ յարձակման ենթարկուեցաւ զինուորական կարաւան մը, Ալժերիոյ արեւելեան շրջանին մէջ, երբ յառաջ կը խաղար օդանաւերու ա – ջակցութեամբ : Ընդհարման հետեւանքով սպաննուեցան 53 Ֆրանսացի եւ ազգայ – նական զինուորներ : Զինուորական իշխա – նութիւնը կ'ըսէ թէ կռիւը տեղի ունեցաւ ձիճելի – Կոստանդին ճամբուն վրայ : Ֆրանսական կարաւանէն սպաննուեցան քան զինուորներ եւ չատեր ալ վիրաւոր – ուեցան : Ըմբոստները ձգած էին 34 մեռ – եալ եւ բաւական քանակութեամբ զէնք : Ֆրանսական օդանաւերը օգնութեան հաս – նելով դնդացիրներու կրակ մը տեղացու – ցին ըմբոստներուն վրայ :

Դէպքէն անմիջապէս վերջ նոր ուժեր զէպի լեռները քշեցին ըմբոստները : Ֆը – րանսական տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ այս թակարդէն զատ, 41 հոգի սպաննուեցան կամ առեւանդուեցան Ալժերիոյ զանազան մասերուն մէջ : Արեւմտեան Ալժերիոյ մէջ եւրոպական եւ զպիային զօրամասեր կը հետապնդեն այն յիսուն բնիկ զինուոր – ները որոնք զասալիք ըլլալով ըմբոստնե – րուն միացած էին :

Նոյն օրը ապստամբները յարձակեցան ուրիշ զինուորական կարաւանի մը վրայ, Օրանի շրջանին մէջ : Ֆրանսական ուժերը հետապնդեցին ըմբոստները, ծանր կո – րուստներ պատճառելով :

× Փարիզի ալժերիացի ուսանողները միութիւն մը կազմեցին, մերձեցում հաս – տատելու համար Ֆրանսացիներու եւ իս – լամներու միջեւ : Փարիզի մէջ կան 1400 ալժերիացի ուսանողներ, դաւառի մէ՛ 1600 :

ՄԱՐՈՔԻ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Զորեքշաբթի օր սկսան պաշտօնական բանակցութիւնները՝ Մարոքի անկախու – թեան մասին : Մարոքի վարչապետը, Սի Պեքայի, ճառ մը խօսելով ըսաւ թէ իր երկիրը ոչ միայն ազգային միութիւն կ'ուզէ, այլ եւ իր սեփական բանակը, ոստիկանութիւնը եւ դեսպանները : «Ազ – գային միութիւն» բացատրութեամբ ըսել կ'ուզէ թէ սպանիական Մարոքը եւ Թան – ճէրի միջազգային շրջանն ալ պէտք է միացնել անկախ Մարոքի :

Աղտաքին նախարարը, Պ. Փինօ բա – ցատրեց թէ Ֆրանսա պիտի օգնէ որպէսզի Մարոքը բացարձակ միապետութենէ մը դառնայ արդիական խալամ պետութիւն մը՝ ժողովրդավար սկզբունքներով : Մի – եւնոյն ատեն հաստատեց թէ Ֆրանսա պիտի յարգէ Սպանիոյ, Մ. Նահանգներուն եւ ուրիշ ազգերու մասնաւոր շահերը որոնք ճշդուած են դաշնագիրներով :

Կատարուած բանակցութիւններով պիտի ջնջուի Ֆէսի 1912ի դաշնագիրը որ հովա – նաւորեալ երկրի մը կը վերածէր Մարո – քը : Պիտի վերաքննուի նաեւ Ալժեզիրասի դաշինքը (1906) որով Մ. Նահանգները եւ ուրիշ կարգ մը պետութիւններ անտեսա – կան առանձնաշնորհներ կը ստանային :

Մարոքի սուլթանը ներկայ չէր այս ա – ռաջին խորհրդակցութեան, բայց մանրա – մասն տեղեկութիւններ կը ստանար իր բնակարանին մէջ (Նէոյլի) : Պ. Փինօ իր յայտարարութեան մէջ ըսաւ թէ Ֆրանսա պատրաստ է չարունակելու արհեստագի – տական, եկամտական, մշակութային եւ տնտեսական օգնութիւնը, բայց փոխա – րարձաբար կը սպասէ որ Մարոքցիները ալ օգնեն, խաղաղութիւնը պահպանելու, նկատի առնելով այդ շրջանին բացառիկ հանգամանքը :

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԿԻԼԻԿԻՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԿԱՏԱՐՈՒԵԾԱՒ ՀԱՄԱՋԱՁՆ ԿԱՆՈՆԱԳՐԻ

*

Պէյրութ, 20 Փետր.— Այսօր՝ երկու – շաբթի, առաւտեան ժամը 11·45ին Անթի – լիասի Վեհարանին մէջ դումարուեցաւ կաթող. քննարութեան Պատգամ. Ժողովը, նախագահութեամբ, տեղապահ Տօրէն Եպիսկ. Բարսեղեանի եւ առենապետու – թեամբ Պ. Յակոբ Տէր Մելքոնեանի :

Ներկայ էին 36 պատգամաւորներ : Բա – ցակայ էին Կարապետ քհնյ. Նալպանդ – եան եւ Պ. Մարտիրոս Գունտաղճեան, նախորդ ժողովէն բացակայող 12 պատ – գամաւորներէն զատ : Տէր Կարապետ քա – հանայ Նալպանդեան քանի մը օր առաջ մեկնած էր Հալէպ, երեցկնոջ հիւանդու – թեան պատճառաւ : Կարդացուեցաւ նա – խորդ ժողովի տեղեկագրութիւնը :

Պատգամաւորներէն զատ ներկայ էին « Ազդակ »ի, «Արեւելք»ի, «Այգ»ի, «Նիւ Եորք Թայմզ»ի , «Լը Ժուռ»ի, «Լ'Օրիա – ն»ի, «Մաթէն»ի, Միւնիխի «Ազատագրու – թեան Ձայն»ի, «Ալիք»ի, «Հայրենիք»ի , «Ցառաջ»ի, «Յուսաբեր»ի, «Սիոն»ի , «Հասկ»ի, «Հայեաթ»ի, « Տէյլի Սթա – ր»ի, « Մարմարայ»ի եւ «Էլ Ժարիսա»ի Թղթակիցները : Կային նաեւ 15 լուսանը – կարիչներ եւ սինեմայի մասնաւէտ մը՝ Պոլսէն :

Տեղապահը ժողովը բացաւ «Զգործս ձեռաց մերոց» աղօթքով եւ կարդաց իր ճառը, որուն մէջ չեշտեց թէ այս պահը պատմական թուական մըն է Կիլիկիոյ Ա – թոռին համար : «Մեր մտածումները այս պահուս կ'երթան Երջանկայիշատակ Գա – րեգին Ա. Կաթողիկոսին եւ վստահ ենք որ ամէնէն առաջ անոր հոգին է որ կը հըր – ճուռ, տեսնելով սուգի քօղին վերացումը Կիլիկիոյ Գահին վրայէն :

Սրբազանը վերջը «Հոգւոց»ը արտասա – նեց եւ թելադրեց պատգամաւորներուն ընտրել արժանի գահակալը :

Առկէ վերջ ժամը ճիշդ 12·30ին վեհա – րանի մէջ առանձին մնացին պատգամա – ւորները՝ ձեռնարկելու համար ընտրու – թեան :

Եռանուն ցանկը կը բաղկանար Զարեհ եպիսկ. Փայասլեանէ, Տօրէն եպիսկ. Բարսեղեանէ եւ Ղեւոնդ եպիսկ. Չէպէճա – նէ : Եռանուն ցանկի քուէարկութենէն վերջ Ժողովը անցաւ կաթողիկոսի ընտ – րութեան :

36 պատգամաւորներ մասնակցեցան ընտրութեան : 32 քուէներու չախչախիչ մեծամասնութեամբ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Աթոռին գահակալ ընտրուեցաւ Բերիոյ Թեմի Առաջնորդ Զարեհ եպիսկ. Փայաս – լեան : Երկու պատգամաւորներ ներկայ էին, իսկ մէկուկան քուէ ստացան Տօրէն եպիսկ. Բարսեղեան եւ Պօղոս պատրիարք Գարեգին արք. Խաչատուր – եան :

Բոլոր եկեղեցիներու զանգակները սկը – սան աւետել նոր հայրապետին ընտրու – թիւնը :

Վերջին փորձ մը

«Ազդակ»էն կ'իմանանք թէ չաբաթ (18 Փետրուար) կէսօրէ ետք ժամը 6·30ին հինգ Էջմիածնական եպիսկոպոսներէ բաղկացեալ պատուիրակութիւն մը Ամե – նայն Հայոց Հայրապետի անունով ներ – կայացաւ Լիբանանի Հանրապետութեան նախագահ Քամիլ Շամունի եւ յայտնեցէ ետք Վեհափառին մեկնումի որոշումը եւ չնորհակալութիւնները, խնդրեց որ այ – սուհետեւ կաթողիկոսական ընտրութիւնը յետաձգուի նոր Թուականի մը :

Նախագահը յայտնեց թէ վերջին երե – քուկէս տարիներու տարակարծութիւնե – րը փարատած պէտք է ըլլային արդէն, ընտրութեան նախօրեակին չէ որ լուծում պիտի գտնէ այդպիսի բարդ խնդիր մը : Ուրեմն պատուիրակութիւնը, որ կը բաղ – կանար Մամբրէ, Եղիշէ, Տիրան, Շնորհք եւ Սերովբէ եպիսկոպոսներէ, քաղաքա – վարութեամբ ճամբուած է :

× Նորընտիր կաթողիկոսը Լիբանանի հանրապետութեան նախագահին այցելե – լով, սիրալիր տեսակցութիւն մը ունե – ցաւ :

Լիբի ցարգանում մը

Երկուշաբթի առաւօտ (20 Փետր.) Քա – տէի օդակայանին մէջ, Վազգէն կաթող – կոսի մեկնումէն վերջ, պրպտիչներու խումբ մը յարձակում գործեց կաթող. տեղապահ Տօրէն եպիսկ. Բարսեղեանի ինքնաշարժին վրայ եւ փշրեց ապակինե – րը : Ոտիկանութիւնը հասնելով, ձերբա – կալեց խռովարարներէն մաս մը, մին – ներն ալ փախան :

Ամենաձն Հայոց Կաթողիկոսը Գահիրէի մէջ

Գահիրէ, 20 Փետր. — Այսօր, առա – ւօտեան ժամը 10ին, Պէյրութէն Գահիրէ ժամանեց Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը, Վազգէն Ա. : Օդանաւակայանին մէջ դի – մաւորուեցաւ Առաջնորդին եւ ազգ. իշ – խանութեանց ներկայացուցիչներուն կող – մէ : Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցոյ բակը լեցուած էր խուռն բազմութեամբ : Հայրապետը «Հրաշափառ»ով առաջնոր – դուեցաւ եկեղեցի : Դիմաւորութեան եկած էին նաեւ ազգային վարժարաններուն ա – շակերտները եւ ուսուցչական կազմը, ինչպէս նաեւ այլ կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներ : Եկեղեցին մէջ բարի գալուստի Ջերմ խօսք ըրաւ Առաջնորդ Մամբրէ արք. : Կաթողիկոսը պատասխա – նեց ողջոյնի խօսքով : Ապա առաջնոր – դուեցաւ Առաջնորդարանի դահլիճը, ուր բարի գալուստի խօսք ըրաւ, Ազգ. Իշխա – նութեանց կողմէ, Պ. Հ. Նասիպեան :

Ներկայ էին նոյնպէս Գահիրէի խորհր – դային դեսպանատան ներկայացուցիչնե – րը :

Կաթողիկոսին կ'ընկերանային Ազգ. Աշխատհանի եւ իր հետեւորդները : Ըն – դունելութիւնը վերջ գտաւ ժամը 12ին :

Տ Ի Ր Ո Ւ Ն Ի .— Գ Է Ո Ր Գ Զ Ա Ք Ը Ր Ե Ա Ն

Ցաւով կ'իմանանք թէ երեքշաբթի օր – րեկ մեռած է Պ. Գէորգ Զաքըրեան, որ տարիներէ ի վեր կը տառապէր կոկորդի անողոք հիւանդութենէ մը : Վերջերս հի – ւանդանոց փոխադրուած էր, բայց վերջին օրերը կրկին բերած էին տունը ուր մե – ռաւ 73 տարեկանին :

Հանգուցեալը, բնիկ Սէօլէօզցի, մաս – րիմ ընկերն էր Յակոբ Օշականի, որու մասին չահեկան յուշեր հրատարակած է «Ցառաջ»ի եւ ուրիշ թերթերու մէջ : Ասպարէզով առեւտրական, կը սիրէր գիրն ու գրականութիւնը : Յաճախ կ'աչխա – տակցէր «Ցառաջ»ի : Ունէր սահուն գրիչ եւ ոճը մասամբ ազդուած էր Օշականէն : Քաջատեղեակ էր Սէօլէօզի շրջանին պատ – մութեան եւ բարքերուն, եւ բաւական հում նիւթեր հաւաքած է :

Մեր ցաւակցութիւնները այրի տիկնոջ Սիրանոյշի եւ ընտանեկան պարագան – երուն :

Ա Հ Ռ Ե Լ Ի պայթիւն մը տեղի ունեցաւ Պուէնոս Այրէսի (Արժանթին) 13 քիլո – մեթը անդին : Ուժանակով եւ ուրիշ պայ – թուցիկներու լեցուն չինք մը խորտակ – ուեցաւ գիչերանց : Ոստիկանութիւնը փա – խտական նախագահ Փերոնի կուսակից – ներուն կը վերագրէ այս ոճիրը : Բազ – մաթիւ ձերբակալութիւններ կատարուե – ցան :

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ՄԱՐՕՔԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆԸ

●

Ի ձայն վաղուց եւ թարմի, Մարոքի աքսորական վեհապետը վերահաստատուած էր իր դահին վրայ :

Ժողովրդական անկարապրելի խանգավառութիւնն ու ցնծութիւնը կը չարու – նակուին, ամիսներէ ի վեր, անոր իւրաքանչիւր տեղափոխութեան առեն: Ռա – պաթի Մէչուարի պալատը ուխտավայրի է վերածուած :

Սուլթանը Մարոքի անխոցելի կուռքն է այլօր :

Փարիզ մեկնելէ առաջ, այցելեց Մարոքի անառեսական մայրաքաղաքը՝ Քազա – պլանքա, ուր Լեմմ ու սրատյուղ ցոյցեր տեղի ունեցան: Լման երեք օր, Քեսո· ութէն ատոր, ժողովուրդը վազոցներն էր թափած :

Սուլթանի վերադարձով իրագործուած – յան Մարոքցիներու ազատագրական պայքարի հիմնական նպատակներէն մէկը :

Քանի մը ամսուան մէջ, վեհապետը դարձաւ ազգային միաբեռան անվիճելի խորհրդանիշը: Անպատի Պէրպէրներն ու Շլէօները, լեռնական ցեղապետներն ու աւատական փաշաները, կուսակցական հոսանքներն ու արհեստակցական կազմակերպութիւնները, առանց խտրութեան, քոլորուեցան իր շուրջը: Իր կատաղի հակառակորդներն անգամ վլուխ ծռեցին :

Մարոքի պատմութեան մէջ բացուեցաւ նոր դարագլուխ մը: Ֆրանսական կառավարութիւնը վաւաւ նոր բանաձեւ մը, երկու իշխանութիւններու յարաբերութեանց մասին,— Անկախութիւն՝ փոխադարձ կախումով: Այս մոգական բանաձեւը մահացու հարուած մը կուտայ թեւարկութեան կարգուսարքին :

Սուլթանին պահանջը, որ Ազգային Ուխտ մըն է, միաժամանակ, նուիրագործելով այդ սկզբունքը, ի լուր աշխարհի աւեսեց,—

Ա.— Ուրախ ենք յայտարարելու թէ վերջ է դրած թեւարկութիւնը եւ Մարոքը դարձած է անկախ պետութիւն :

Բ.— Անկախութիւն չի նշանակեր խը – դում: Ընդհակառակն, Ֆրանսայի եւ Մարոքի բարեկամական փոխ–յարաբերութիւնները, աւելի խոր արմատներ պիտի ձգեն :

Գ.— Ցարդ միապետ մըն էի, այսու – հետեւ կ'ուզեմ սահմանադրական միապետ մը ըլլալ եւ ստեղծել ժողովրդավար կարգեր, հիմնուած ազատ ընտրութիւն – ներու վրայ :

Դ.— Ազատ աշխարհի ամենօրեայ դըժուարութիւնները կը պարտադրեն բոլոր ազգերուն, ըլլալ միշտ միակամ: Մեր ուժը՝ մեր միութեան մէջ է: Ֆրանսայի եւ Մարոքի յարաբերութիւնները պիտի հիմնուին երկու երկիրներու վեհապետական իրաւունքներուն հաւասարութեան վրայ :

Ե.— Մարոքի նոր կարգերն ու յարաբերութիւնները անյեղյեղական չեն կրնար համարուիլ, արաբական քոյր երկիրներուն հետ, հոգեւոր եւ մշակութային կապեր հաստատելու համար :

Եւ, ահա, անկախութեան հրաշագործ եւ նորածագ արեւին տակ Մարոքն սկսաւ ապաւորէն շնչել :

Ազգայնական բոլոր գաղտնի կազմակերպութիւնները դարձան յայտնի: Իսթիքլալը, ժողովրդավար Անկախութեան կուսակցութիւնը, Անկախները, Միութիւն եւ Անկախութիւնը, Արհեստակցական կազմակերպութիւնը ևԶափաւոր ապստամբները, դարձան ղեկավար ուժեր: Խօսքի, մամուլի եւ հաւաքոյթներու ազատութիւնը քակեց շղթաները:

Սի Պեքայի վարչապետութեամբ կազմուեցաւ առաջին կառավարութիւնը, պատասխանատու վեհապետին առջեւ :

Անտարակոյս, իրենց սկզբնական քայլերուն մէջ, մեծ դժուարութիւններու պիտի հանդիպին, որովհետեւ չունին հիմնական օրէնք, չունին խորհրդարան եւ օրէնսդիրք, պետական ելմտացոյց եւ ազգային բանակ, չունին մասնագէտներ պետական դիմագիծն ամբողջացնող այլ – ոլան ճիւղերուն մէջ, բայց անհուն հաւատքով եւ աննկուն կամքով փարած են իրենց անկախութեան, որովհետեւ խորապէս համոզուած են թէ ժամանակն ու անկախութեան արեւը, պիտի անհետացնեն այդ բոլոր դժուարութիւններն ու խոչընդոտները, Մարոքը դարձնելով արդիական պետութիւն մը :

« Կապոյտ թռչունը» թառած է իրենց բախտաւոր երկրին վրայ, երբ ուրիշ քաղաքակիրթ փոքր ժողովուրդներ, դեռ – րով արիւն կը թափեն ի խնդիր իրենց ազատութեան, դարերէ ի վեր :

Մարոքի ազգայնականները հակառակ իրենց վախ կազմակերպութեանց, կը պահանջեն իրենց հայրենիքի ամբողջացումը: Կ'ուզեն մայր հայրենիքին կցել Թանճերի միջազգային գօտին եւ Սպա – նիական Մարոքը, եւ կազմել Միացեալ եւ Անկախ Մարոք մը :

Կը պահանջեն վերաքննիչ 1906ի Ալժեսիրասի դաշինքը, որ կապ ունի 13 պե – տութիւններու վեհապետական իրաւունքներուն հետ :

Մայրցամաքի ազգայնականները հոս ալ չեն ուզեր կանգ առնել: Սուլթանի վերադարձն ու գահակալութիւնը անոնք կը նկատեն հանգրուան մը միայն: Կը զգան որ ժամանակը իրենց համար կը բանի: Դէպքերը աւելի արագընթաց են քան իրենք: Ռիֆի վիճաւորական ընդհարումները, կը բերեն համաթարական ընդհանուր միութեան ակերկն: Մորէքը դաւոր այցելութիւններ տեղի կ'ունենան եւ հրդեհը միշտ վառ կը պահեն Ֆրանսական Մարոքի սահմաններուն վրայ :

ՇԱՐԺԱՆԿԱՐ

«ԱՆԿԱՐԵԻՈՐ ՄԱՐԴԻԿ»
(DES GENS SANS IMPORTANCE)

●

Անհամբերութեամբ կը սպասուէր Հանրի Վէրնէօյի այս նոր գործին: Պատճառը այն էր որ չաւեր, Աչոտ Մալաքեանի նախորդ գործերուն յաջողութիւնը կը վերապրէին ծանօթ դերասան Ֆերնանտէլի ներկայութեան :

Ահա թէ ինչու այս ժապաւէնին գու – ցադրութեան առաջին օրն իսկ «Մարի – նիան»ի սրահը լեցուած էր հոծ բազմութեամբ :

Վստահ եմ որ այդ բազմութեան մէջ մեծ էր թիւը անոնց, որոնք եկած էին քմծիծաղով մը, ըսելու համար.— «Տէ – սա՞ք, Ֆերնանտէլ չկայ, Փիլմ ալ չկայ»: (ՄՄԲ.— Աչոտ Մալաքեան երկու ժապաւէններ ունի արդէն առանց Ֆերնան – տէլի՝ «Թակոյի սիրահարները» եւ «Պրըլան տ'Աս»):

Բայց այդ քմծիծաղները չծնած խեղ, ցնդեցան ժապաւէնին առաջին պատկերներէն: Եւ, ժապաւէնին վերջին պատկերը դեռ չանհետացած որոտընդոստ ծափահարութիւն մը դիմաւորեց հայ սրահ – ուեստագէտին այս նոր գործը որ անկասկած դեղեցիկ վկայական մըն է իր ապագայ գործունէութեան համար :

Նիւթը, ինչպէս կը բացատրէ ժապաւէնին անունը, պարզ մահկանացուներու առօրեայ կեանքը կը նկարագրէ : Փարիզէն Պորտօ փոխադրիչ չարժավար մը (Ժան Կապէն) անհրապոյր եւ յոգնեցուցիչ կեանք մը կ'ապրի : Այս միօրինակ ճամբորդութիւնները կ'ապրեն իր ջղային դրութեան վրայ, մանաւանդ որ իր տան մէջ ալ, չի դաներ պէտք եղած հանգստութիւնը: Իր կինը, անառանելի, թերահաւատ, աւելորդ եւ նեղացուցիչ վիճաբանութիւններու դուռ կը բանայ: Շար – ժավարը աւելի կը ջղագրգռուի, երբ կը տեղեկանայ որ իր աղջիկը, օգտուելով հօրը հարկադրեալ բացակայութենէն, դէշ ճամբու կը հետեւի :

Իր հոգեկան այս ալեկոծ վիճակը պատճառ կ'ըլլայ որ մեր չարժավարը իր տաւնէն դուրս փնտռէ իր մտքի անդորրութիւնը: Եւ այդ՝ իրեն կը ներկայանայ երիտասարդ Քլոթիլտին (Ֆրանուազ Արնուլ, ճամբան կ'երկարի մինչեւ համարանական միութիւն :

Վեհապետին անառարման ժողովրդակառնութիւնն ու գործելու եղանակը թեւեւս կարենան իրական անկախութեան հասցնել երկիրը, առանց մեծ դժուարութեան:

Արաբական միւս բոլոր երկիրներուն պէս, Մարոք ալ բախտաւոր պետութիւն մըն է, չնորհիւ իր աշխարհագրական եւ ռազմական դիրքին :

ՎԱՀԱՆ

— Անառատուած, այս ինչ ես արել իմ չանը, — թնդաց Հազրոն: Դալին երեխի վնաս տուողը չի· պնանք, մնանք ուրթ, անխիղճ:

Այդ միջոցին պամփուը խուլ մռռաց, պոչը պեանին քաքաչելով մօտեցաւ Հազրոյին եւ ինչ որ բան ուզեց հասկացնել ամբոխը :

Գամբռին թողնելով՝ նրանք գնացին :

Երբ ուրթից դէպ մտան՝ Հազրոն տեսաւ, որ կծռտուած, արիւնլուայ երեխան օրօրոցում լաց էր լինում: Անմեղ երեխայի տեսքը չատ յուզեց նրան: Ախ, Դալի, Դալի, այս ինչ ես արել ...

Նոյն այդ միջոցին ուրթի անկիւնում Հազրոն յանկարծ նկատեց մի արիւնոտ պաղան, որ անչարժ ընկել էր տաշտի եզերքը: Դա պայլ էէր: Հազրոն չատ հեռուից կը ճանաչէր պայլին: Նա մօտեցաւ, ուսից բռնեց տատիկ գազանին եւ չուռ տուեց: Բծաւոր բարեկին էր՝ երեխաներ յափշտակող մարդագել, որ նոր էր խեղդուել եւ դեռ տաք էր :

Հովիւն ու եայլաղաւորը լուռ նայեցին իրար :

Նրանք հասկացել էին ամբողջ պատահածը ...

Հազրոյի սիրտը կծկւում էր :

ՍՏ. ԿՈՒՐՏԻԿԵԱՆ

(Մնացեալը յաջորդիվ)

նու) գիմագծով :

Շարժավարը, որ ի մէջի այլոց ձգած էր իր ընտանիքը, կը կորնչնկ նաեւ իր պաշտօնը: Քլոթիլտ, առնիկ մը ի վեր յղի, տեսնելով իր սիրահարին նիւթական եւ հոգեկան անձկութիւնը, պատրաստ կը պահէ իր յղութիւնը եւ վիժում կը կատարէ: Մինչ այդ, չարժավարը բաւական դեղերելէ վերջ պաշտօն մը կը ճարէ :

Բայց Քլոթիլտի փորձած վիժումը եւ – դերական վախճան մը կ'ունենայ :

Ահա այս հասարակ մահկանացուներու կեանքն է որ հարազատօրէն կը պատկերանայ: Կարելի է ըսել թէ մինչեւ այսօր չկայ այս նիւթին վերաբերեալ ժապաւէն մը, որ կարենայ այսքան ուժգնօրէն ցնցել հանդիսատեսը :

Կարելի է յիշել զանազան պատկերներ, որոնց կատարելութիւնը կրնայ ափ ի բերան ձգել նոյնիսկ չարժանկարի մասնագէտ արուեստագէտները :

Այդ պատկերներուն բացարձակ արժէքը ըմբռնելու համար, հարկ է պահ մը մոռնալ ձեր անձը եւ մտնել չարժավարներու մորթին մէջ: Այն ատեն կը հասկանաք թէ ինչ կարեւորութիւն կը ստանան, օրինակի համար, Ֆրանսայի ճամբաներուն վրայ մխրճուած անհամար ձորերը ուր կը փայլին այս կամ այն հատատուածքեանց լուսաթաղանթ ծանուցումները, անհանդուրժելի յամառութեամբ մը իրենց ներկայութիւնը կը պարտադրեն անցորդ չարժավարներուն, որոնք ակամայ կը կարդան ու կը կրկնեն տախտակներուն կամ պատերուն վրայ ցցուած գրութիւններն, եւ այս՝ հարիւրաւոր քիլոմէթրի վրայ, անընդհատ: Պէտք չէ զարմանալ ուրեմն որ չատ անգամ իրենց ուղեղը, լեցուելով այս աւելորդ գրութիւններով, կը յոգնի եւ պէտք եղած ուշադրութեամբ չեն կրնար վարել իրենց ծանր ինքնաչարժները: Ցատկապէս դեղեցիկ է այն պատկերը ուր դիշերանց ճամբորդող քանատ չարժավար մը, դիւղի մը մէջէն անցած ատեն, լուսաւոր ցուցափեղկի մը մէջ կը նշմարէ հանգստաւէտ անկողին մը : Այնչափ մեծ է քնանալու իր փափաքը որ, ակամայ իր ինքնաչարժը կը մխրճէ պատկեայ ցուցափեղկին մէջ: Տաժանելի ըլլալու աստիճան յոգնած է նաեւ կապէնի եւ Աբնուի վերջին ճամբորդութիւնը անանձամաւոր օթոյի մը մէջ: Աբնու կիսամեռ է բայց ճամբան դեռ երկար, մշուշը պատած է չորս դին: Ահա այս տապնապալի պահուն է որ ճամբան՝ իր միօրի – նակ ամայութեամբ, իր տախտակներու եւ ճոպերու լուսարձակ բայց միապաղաղ գրութիւններով, կը դառնայ ժապաւէնին կարեւոր եւ անբաժան դերակատարը :

Մալաքեան հասկցած է թէ առանց այս երեւութապէս անչունչ տարրին, իր ժապաւէնը պիտի նմանէր ուրիշ առանձնակներու, ահա թէ ինչու ծանրացած է այդ «ճամբուն» վրայ, ու անոր չնորհիւ ստեղծած, իր նիւթին լրացուցիչ գուգահեռ գործողութիւնը :

Գալով դերասաններուն, պարզապէս աքանչելի են: Ամէնէն կարեւորէն մինչեւ վերջինը, դերասանց խաղարկութիւն մը ունին :

Բայց պէտք է ըսել որ եթէ ժան Կապէն, որուն տաղանդը անվիճելի է, կրցած է, դէթ այս դերին մէջ, դարբել ժան Կապէն ըլլալէ ու դառնալ պարզ չարժավար մը, այդ կը պարտինք Մալաքեանին:

Իսկ Ֆ. Աբնու կը գտնէ այս ժապաւէնին մէջ իրեն համար չափուած դեր մը ուրիշ ան՝ յատկական դուրս կ'ելլէ :

Ֆրանքէօր, Տալպան, Քեռրովա, Քարել, ինչպէս նաեւ Կապէնի չարժավար ընկերը, հակառակ իրենց համեստ դերերուն, մեծապէս սատարած են այս դործին յաջողութեան :

Գալով Մալաքեանի, այս բոլորին վրայ դրած է իր զգայնութեամբ ու մտքով հասուն արուեստը: Ու պիտի չզարմանամ եթէ Ֆրանսայի քննադատներ իր արուեստը նմանցնեն Մ. Քարնէի մը արուեստին :

ԱՒԼԻԷՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ՊՈԼՍՈՑ մէջ վտպուղի մը (մեթրօ պիտի չինէ Ֆրանսական ընկերութիւն մը: Մեթրօն պիտի բացուի Մէճիտիէգէոյէն են Գափու: Երբորդ կամուրջ մը պիտի չինուի Ոսկեղջիւրի վրայ: Մեթրոյին երկայնութիւնը պիտի ըլլայ 11·700 մեթր, պիտի արժէ 170 միլիոն ոսկի եւ պիտի աւարտի 1960ին:

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԴԱԼԻ ՋԱՆ

●

Անտառի արեւատում, ուր ամրանը վայրի ծաղիկները արեւելեան խայտաճամուկ գորգ են հիւսում, իր հօտն էր արածեցնում հովիւ Հազրոն: Եափնջին ուսին, ծանր մահակը ձեռքին, նա, ասես արձան, անշարժ կանգնում է ժայռի վրայ եւ հսկում հօտը :

Հազրոյի հետ ոչխարներն էր հսկում վիթխարի, սպիտակ գամփռը: Տիրոջ մօտ մերթ կանգնած, պոչը ոլորած, ականջները խլացած, մերթ պառկած և դունչը դրած խոշոր, փռշոտ թաթերին, նա հայեացքը հօտից չէր հեռացնում :

Օրուայ ժամերի հետ փոխւում էր գամփռի տրամադրութիւնը : Առաւօտեան նա խաղաղ էր լինում, նոյնիսկ քիչ ծանրաչարժ ու թախծոտ, կէսօրին՝ մտահոգ, իսկ պիշերները ասես գժւում էր, պատրաստում ոչխարների չուրջը, հոտոտում օդը, անտառները, եւ վայ թէ մի փոքրիկ ծիտ չարժուէր բացատը չրջապատող թփուտներում: Վտանգի հոտն առնելիս այնպէս գաղազում, փրփրում էր, որ նրա անունը Հազրոն դրել էր Դալի՝ գիժ:

Գամփռին գիմելիս, նա ոչ թէ ասում Դալի էր ասում, այլ անպայման Դալի ջան՝ յատուկ քնքշանք մտցնելով «ջանի» մէջ:

... Բարձր, մատնեղացատ լեռներում ու բքաշունչ ձորամիջերում տարիներ շարունակ, որպէս անբաժան ընկերներ, նրանք գժտութիւն ու անհամաձայնութիւն չէին ճանաչում

«ՁԱՐԹՈՆԱԿ» ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Ս. ԹԱԹՈՍԵԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԸ

•

ՀԱՅ ՆՈՐ ՏԱՐԵԳԱՐՁԸ ԵՎ ՆՐԱ ԱՐԺԵՔԸ

•

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈԳԵՎՈՐ ԱՐՎԵՍՏԻ ՄԱՍԻՆ

•

ՀԱՅ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՄԱՐԶԱՆԿԱՐ

Իրազեկները այս յայտարարութենէն կը հետեւցնեն թէ Ֆրանսա հաւանելով մա – րոքեան բանակի մը եւ պետականութեանց հաստատումն, կը սպասէ որ երկուքն ալ սերտօրէն կապուած մնան Ֆրանսայի :

Մարոքի վարչապետը չէշտեց թէ ան – կախութիւնը պէտք է ապացուցուի գործ – քով · այսինքն « Մարոք պիտի ունենայ պերլիշեան պետութեան մը առանձնա – շնորհները, ապ · պաշտպանութեան, ա – պահովութեան եւ դիւանագիտութեան առ – պարէզին մէջ : Այսպէս, իբրեւ գերիչ – խան պետութիւն մը եւ հաւասարութեան հիման վրայ Մարոք պիտի բանակցի Ֆը – րանսայի հետ, ճնդելու համար փոխա – դարձ կախման, Ֆրանքեամարոքեան դոր – ծակցութեան պայմանները, ամէն երաշ – խիք տալով Մարոքի մէջ հաստատուած Ֆրանսացիներուն » :

Ցետոյ բացատրեց թէ Մարոք չի կրնար անկախ ըլլալ առանց հոգային միութեան եւ թէ կառավարութիւնը պիտի ջանայ ի – րագործել այդ միութիւնը, պահելով հանդերձ պատմական յարաբերութիւննե – րը ուրիչ պետութեանց հետ :

«ԳԷՇ ՕՐԵՐ ՊԻՏԻ ՏԵՍՆԵՆՔ»

Ամերիկեան կազմակերպութեան ընդհ · քարտուղարը, Լորա Իսմէյ, առջի օր ճառ մը խօսելով Փարիզի ամերիկեան ակումբին մէջ, ըսաւ թէ «բացորոշ է որ ստիպուած ենք պատրաստուիլ գէշ օրերու համար» : Այս առթիւ իրրեւ դիմաւոր դէմ – ուարութիններ յիշեց «Իսրայէլի եւ արա – բական երկիրներու յարուցած յարաբերու – թիւնները, Կիպրոսի խռովութիւնները, Ֆրանսայի կրած նեղութիւնները Հիւս · Ափրիկէի մէջ եւ Գերմանիոյ միացման խնդիրը » :

Հաւաքոյթը կազմակերպուած էր Ու – ինկթընի ծննդեան տարեդարձին առթիւ : Լորա Իսմէյ դիտել տուաւ թէ Ուոշինկ – թըն հակառակ էր տեւական զինակցու – թիւններ կնքելու · բայց այսօր պարագա – ները փոխուած են եւ եթէ Ուոշինկթըն տեսնէր այսօրուան աշխարհը պիտի ըմ – բռնէր թէ անկարելի է պահպանել ուժե – րու հաւասարակշռութիւնը առանց Ամե – րիկայի մասնակցութեան : « Ան պիտի հասկնար, նաեւ, որ եթէ Սովետները կարենան արշաւել դէպի Եւրոպա, իրենց տրամադրութեան տակ պիտի ունենան այս չրջաններուն նիւթական եւ ճարտա – րագործական մեծ հարստութիւնները, պիտի ունենան ուրիչ հարիւր միլիոն տորուկ աշխատաւորներ, ինչպէս եւ մարդկային մասնագէտ ուժ ամենամեծ զանգուածը » :

ՋԻՒՆ-ՋՄԵՌ

Օդը չէ մեղմացած տակաւին, թէեւ ե – րկկ բաւական ձիւն տեղաց Փարիզի մէջ : Տեղական թերթերը կը զրեն թէ աղ – ուէսներ երեւցած են Պուլոնյի անտառին մէջ եւ կը յօշոտեն բաղերը : Միւս կողմէ լիճերը սառած ըլլալով, չատեր կը չմէ – կեն :

Սէնի ջուրերը սառած են ութ քիլոմեթ – րի վրայ : Սառնակոյտերը մեծ վնասներ կը պատճառեն : Կը վախցուի որ չատ մը կամուրջներ վտանգուին, ջուրերու եւ սառնակոյտներու ճնշումին տակ :

Շատ ուելի ծանր լուրեր կը հասնին գա – ւառէն : Պոռտոյի մէջ արտակարգ միջոց – ներ ձեռք առնուած են , ձիւները մաքրե – լու համար : Բազմաթիւ գործարաններ, մեծ վաճառատուներ փակուած են : Ինչ – պէս եւ բոլոր դպրոցները : Օդակայանն ալ փակուած է : Երկու մթերանոցներ միայն ձիւներու ծանրութեան տակ :

Փարիզ – Մարսէյլ կառախումբը կ'ու – շանայ մինչեւ երեք ժամ, իբրեւ հետե – ւանք Ավինեոնի շրջանին մէջ տիրող ձիւ – նամրրիկին : Անձրեւը եւ փոթորիկները կը չարունակուին Քոթ տ'Ազիւրի մէջ :

Մանաւանդ միջոցներ ձեռք առնուեցան Սէն է Ուազի նահանգին մէջ, ի նախատե – սութիւն ողողումներու :

Պաշտօնական զեկոյց մը կ'ըսէ թէ փե – տրուար 29ին 140 · 000 թոն ամերիկեան ա – ծուխ պիտի հասնի : Նախապատրաստութեան կարգ մը պիտի հաստատուի ածուխ բաժ – նուած առնն : Առեւտրական նախարարու – թիւնը կը յանձնարարէ քոք գործածել , եթէ «պուլէ»ները պակսին :

ՎՃԱՐՈՎԻ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԻ օրինագիծը քուէարկել տալու համար, վարչապետը ի հարկին վստահութեան խնդիր պիտի յա – րուցանէ : Աշխատավարձի չրջանային տարբերութիւնը մէկ երրորդ համեմա – տութեամբ պիտի զեղչուի մարտ 31էն սկսեալ :

ՀՐԱՒԷՐ ԸՆԴՀ· ԺՈՂՈՎԻ

Արեւմտեան Եւրոպայի կ · կ·ն երրորդ ընդհ · ժողովը կը հրաւիրէ փարիզեան չրջանի բոլոր ընկերները այս կիրակի կէս օրէ եաք ժամը 3ին, Պարպօթ սրճարանի վերնայարկը, Կառ տիւ Նոր :

Ներկայ կ'ըլլայ ընկեր Գ· ԼԱԶԵԱՆ :

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս եր – կուշաբթի, ժամը 21ին, Քաֆէ Քաւէի վերնայարկը :

Կը խօսի Պ· ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ, իր անախիլ երկերու մասին :

Այրի Տիկին Սիրանույշ Գ· Զաքրեան, Տէր եւ Տիկին Ս · Սարեան , Մարք Սար – եան, Տէր եւ Տիկին Մ · Սեւեան, եւ զա – ւակները, Տէր եւ Տիկին Գ· Մելիքեան , Տէր եւ Տիկին Ա· Տէր Աբսէնեան եւ զա – ւակը, Տիկին Մ · Յովհաննէսեան, Տէր եւ Տիկին Ս · Ընքապալեան, Տէր եւ Տիկին Թ· Պէրպէրեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Ե· Յարութիւնեան, ինչպէս նաեւ Օշական (Պէյրութ), Ոսկերիչեան (Ամ – ման), Տէյիրմէնճեան (Լոս Անճելոս), Հո – լորիկեան (Նիւ Եորք), Գալֆայեան եւ Ա – կոնեաններ, Սկիզբեան ընտանիքները խո – րին ցաւով կը ծանուցանեն կսկծալի մահը իրենց ամուսնոյն, եղբօր , մօրեղբօր , ազգականին , կնքահօրը եւ բարեկամին՝ երկարատեւ եւ տաժանելի հիւանդութենէ վերջ :

ԳԻՈՐԳ Մ · ՉԱՔՐԵԱՆԻ
(Մարմարեզցի)

Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատար – ուի վաղը Շաբաթ, ժամը 15 · 30ին, Փա – րիզի Մ · Յովհաննէս եկեղեցին, 15 ռիւ Ժան Կուժօն :

Կը խնդրուի ծաղկեպսակ չղրկել :

Մասնաւոր մահագդ դրկուած չըլլալով, կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել :

Այրի Տիկին Բերթա Մերճանեան, Տէր եւ Տիկին Գ· Պետոյեան եւ զաւակները , Տէր եւ Տիկին Ա· Պետոյեան, Տէր եւ Տիկ· Ասատուրեան եւ զաւակները, Այրի Տիկին Հայկանուշ Մերճանեան (Պոլիս), Պ· Մկրտիչ Եաղուպեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Գ· Մերճանեան, Տէր եւ Տիկին Կ· Մերճանեան (Հայաստան), Այրի Տիկ· Մանիկ Շահինեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Պէրպէրեան եւ զաւակները, Այրի Տիկին Ա· Պասմաճեան, Այրի Տիկին Ա· Նիկողոսեան, Այրի Տիկին Ճիւնկիւր – տայեան ցաւով կը ծանուցանեն իրենց ա – մուսնոյն , հօր , մեծ հօր , մօրեղբօր , հօրեղբօր եւ ազգականին

ԱՆԴՐԷԱՍ ՄԵՐՃԱՆԵԱՆԻ
(Մեծ Նոր Գիւղացի, 80 տարեկան)

մահը :

Յուղարկաւորութիւնը այսօր ուր – բաթ, կէսօրէ եաք ժամը 3 · 30ին, Ալֆոր – վիլի Ս · Պօղոս Պետրոս եկեղեցին, ուրկէ մարմինը պիտի փոխադրուի տեղւոյն կե – րեզմանատունը :

Մասնաւոր մահագդ չստացողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել :

ՑԵՏԱՋԳՈՒԱԾ է

Ավինեոնի «Մուրատ » խումբին ներկա – յացում – երեկոյթը, որ տեղի պիտի ու – նենար այս կիրակի, Լը Փոթէյի մէջ :

ՈՐԲ · ՕԳՆ · Մարմինը չնորհակալու – թեամբ ստացած է Պ· Սրապեանէ (Բա – պաթ) վճց հազար Ֆր · իր քրոջ՝ Մխիթա – նոյշ Ամիրայեանի մահուան առթիւ :

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԽՆԴՈՑՔ

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 18Ի ԱՌԹԻԻ

Նախաձեռնութեամբ Ալֆորվիլի «Սար – դիս Մինասեան» հնթակամիտին, այս չաբաթ իրիկուն, ժամը 21էն կէս գիչեր, Քաֆէ տէ Սփոռի սրահը , 157պիս , ռիւ Ժան Ժօռէս, Մէզօն Ալֆոր :

Կը խօսի ընկեր Գ· ԼԱԶԵԱՆ

Ընտանեկան ուրախ մթնոլորտ , մասնակցութեամբ Գարեգինի (Քաւ) եւ Բէնոյի (դաշ) :

Հաղորդ · միջոց — Շարանթոն էքոլէն առնել 181 օթօպուսը եւ իջնել Քերմինիւս :

ՍԵԲԱՍՏԻՈՅ

ՄՈՒՐԱՏ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԱՑԻ ՕՐԸ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Այս Շաբաթ երեկոյեան ժամը 8·30ին
Սէրբլը Ռէպիւպլիքէն սրահին մէջ
53 Ռիւ Կրիճօ, Մարսէյլ
Կը նախագահէ Պ· Կ· ՃՈՆԻԿԵԱՆ
Կը խօսի Պ· Վ· ՄԻՄԹԻՓ
Գեղարուեստական ընտիր բաժին :

Սոյն հանդէսին բացառիկ փայլ մը տա – լու համար, Փարիզի կեդրոնի հրահան – գով յատկապէս ներկայ կ'ըլլան, գերա – սան հայրենակից՝

Պ· ԱՐՏԱՇԵՍ ԳՄԲԷԹԵԱՆ
եւ երգիչ Պ· ՄԿՐՏԻՉ ՊՕՂՈՍԵԱՆ

Իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն նաեւ տեղական լաւագոյն ուժե – րէն :— Զուլֆահարը Ս· Զէօրէքեեան, Պ· Գրիգոր Քէճտիրեան (արտասանութիւն), Պ· Կ· Մուրատեան (արտասանութիւն) , Օր· Ալիքս Սարգսեան (Մարսէյլի երա – ժշտանոցէն), Օր· Ռոզիկ Բաղրամեան (դաշնակահարուհի, Լիոնէն), Տիկ· Ար – մաղանեան (երգ), Յարութիւնեան fոյր եւ եղբայր (արտասանութիւն եւ անակն – կալ), Օր· Լուսարարեան (դաշնակահա – րուհի), Օր· Մարի Սաղըրեան (արտասա – նութիւն), Պ· Ժիրայր Գասպարեան (եր – գիչ) :

Ջերմութիւնը տպահովուած է :

Մուտքը ազատ է :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Սերասթոյ Մուրատ Ուսումնասիրացի փարիզի կեդր· վարչութեան խնդրոյքը Մարտ 18ին :

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԷՅԼ — Համախարբերդ· Մխի – թեանս Մարսէյլի մասնաճիւղը ցաւակցու – թիւն կը յայտնէ քարտուղար Լեւոն Պա – ղանեանի քրոջը, հօրեղբայրներուն, հօ – րաքեորդւոյն եւ բոլոր ազգականներուն, իր եղբօր Յակոբ Պարոնեանի մահուան առթիւ : (Պոսթըն) :

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

ԻՄԻ.— Զաքար Զաքարեանի մահուան առթիւ ողբացեալին դրացիները 7160 Ֆր· հաւաքած ըլլալով, կը նուիրեն Մոնմո – րանսիի հանգստեան տան, փոխան ծաղ – կեպսակի :

Տառնալ «Ցառաջ»էն :

ՍՏԻՊՈՂԱԲԱՐ Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

Քոնֆէֆսիօն շըմիզիէի վարժ պար – ձաւորուհիներ, Մէզօն Միշէլ, 165 ռիւ տը Ժավէլ, Փարիզ (15), Մէթրօ Ֆելիխս Ֆօր :

Ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10–12 :

— ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ —

ՓԱՐԻԶ — Հ· Ց· Դ· Բաֆֆի խումբի ժողովը այս ուրբաթ , Քաֆէ Ռեժան, ժամը 9ին : Խիստ կարեւոր օրակարգ :

Հ· Ց· Դ· Փոթորիկ խումբի ժողովը այս չաբաթ ժամը 2ին, սովորական հա – ւաքատեղին :

ՓԱՐԻԶ — Հ· Ց· Դ· Ազբիւր Սերոբ – եօթնեղբայրեան խումբի ընկերական ընդհ· ժողովը այս չաբաթ , ժամը 21ին , սովորական հաւաքատեղին : Կարեւոր օ – րակարգ :

ԻՄԻ — Հ· Ց· Դ· Զաւարեան կոմիտէի ընդհ· ժողովը այս չաբաթ , ժամը 9ին , սովորական հաւաքատեղին : Բոլոր ըն – կերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ :

ՊԱՆԵԼՕ–ՔՈՇԱՆ — Հ· Ց· Դ· «Արծիւ» հնթակոմիտէն ընդհ· ժողովի կը հրաւի – րէ իր բոլոր ընկերները այս ուրբաթ ժա – մը 20·30ին, ծանօթ հաւաքատեղին : Կա – րեւոր օրակարգ : Պարտաւորիչ ներկայու – թիւն :

ՄԱՐՍԷՅԼ — Հ· Ց· Դ· Նոր Սերունդի շրջ· վարչութիւնը ժողովի կը հրաւիրէ քաղաքի եւ չրջանի բոլոր խումբերը փե – տրուար 25ին, երեկոյեան ժամը 8·30ին, «Ա· Ահարոնեան» ակումբը : Կեդր· վար – չութեան կողմէ ներկայ կ'ըլլայ ընկեր Ժիրայր Դաւտեսեան : Պարտաւորիչ ներկայութիւն եւ կարեւոր օրակարգ :

ԻԹԱԼԻԻ Ֆ· Կ· Խաչի մասնաճիւղը ընդհ· ժողովի կը հրաւիրէ այս ուրբաթ, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Ժանթիլիի պո – րոցին սրահին մէջ : Պատգամաւորի ընտ – րութիւն :

ՎԻԷՆ — Ֆ· Կ· Խաչի ընդհ· ժողովը այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Օհան – ջանեան ակումբին մէջ : Շատ կարեւոր օ – րակարգ : Զեկուցում պարահանդէսին եւ ուրիչ ձեռնարկներու մասին, պատգամա – որի ընտրութիւն : Ընկերուհիներու եւ սանուհիներու ներկայութիւնը պարտա – դիր :

S. M. DJERMAGHIAN

recherche dans tous pays compatriotes bien introduits dans milieux commerciaux susceptibles de devenir correspondants d'une firme parisienne d'Import-Export, qui réorganise son réseau mondial

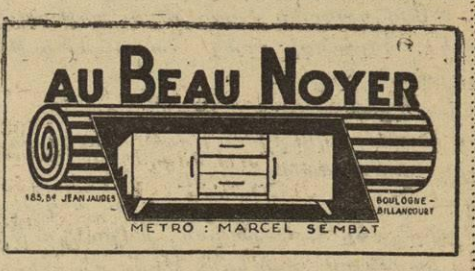
d'ACHAT ET DE VENTE
DE TOUS PRODUITS
Lui ecrire à :
LA DIFFUSION MODERNE
10 Rue Pergolèse, Paris (16e)

Ս· Մ· ՃԵՐՄԱԿԵԱՆ

Կը փնտռէ ամէն երկրի առեւտրա – կան չրջանակներու մէջ ծանօթ հայրենակիցներ, որոնք կարենան թղթակիցները դառնալ փարիզեան արտածման – Ներածման հաստա – տութեան մը որ կը վերակազմէ իր համաչխարհային ցանցը :

ԳՆՈՒՄ ԵՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ

Գրել իրեն՝
LA DIFFUSION MODERNE
10 Rue Pergolèse, Paris (16e)

Salles de séjour — Penderies - literie
Chambres - cosys — Cuisines laquées
Salons-tapisserie — Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ
ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՁՐԻ ԾԱՆՁՆԵԼԻ ՓՐԱՆՍԱՑԻ
ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ

185, Bd. Jean Jaurès
Boulogne - Billancourt
Métro MARCEL SEMBAT

ՕՐԲԵՐՈՒ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄՆԻ (ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ՏԻԿ· ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՏԱՐԵԿԱՆ ՅՊՏԵԱԼ ՀԱՆԴԷՍԸ

Հինգշաբթի, 1 Մարտ, ժամը 16էն 20

CERCLE MILITAIRE, շքեղ սրահին մէջ

Մրցում ծպտեալ տարազներու

CAVES CENTRALES

48, Rue Puvis-de-Chavannes, Marseille, Tél. CO. 58-99

ԱԶՆՈՒԱԴՈՑՆ ԳԻՆԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱԽՈՐԺԱՒԵՐՆԵՐՈՒ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ԼԱԻԱԳՈՑՆԸ՝ ԱՄԷՆԷՆ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ
Մասնաւոր պայմաններ ընկերութիւններու, (հարսանիք, մկրտութիւն, նշանտուք)
Հոս կարելի է դառնալ նաեւ ու մանաւանդ՝ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ RAKI DUZEՔ :

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris(9e)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 — Հատը 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ 25 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

SAMEDI 25 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7913 — 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3324

ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՑ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՅԱՐԱԿԻՑ ԱՆՑՔԵՐ

Ա.

ՊԻՑԵՐՈՒԹ, փետր. 20 (Յատուկ).— Անհամբերութեամբ յուզեցած մթնոլորտի մը մէջ ապրեցանք վերջին վեցօրեակը, Պատրիարքական ժողովի Ա. նիստին յետաձգման օրէն հաշուելով :

Ամփոփենք այդ վեցօրեակի անցքերը, հանդիպելու համար կաթողիկոսի այսօրուան ընտրութեան :

Նախ, հակառակորդներու նոր չոհատակումներուն մասին :

Դատապիր խառնիճաղանճը օր մը հանդիսա չնասաւ այս վեց օրերու ընթացքին : Եւ մինչեւ վճռական օրուան վերջին ժամը չհրաժարեցաւ իր գրգռիչ լրբութիւններէն :

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը թէեւ մերժած էր միջամտել, հակառակ իր ցանկութեան կատարուած ըլլալով Պատրիարքական ժողովի պաշտօնական բացումը, այնուամենայնիւ պաշտօն յանձնեց Երուսաղէմի Պատր. Տեղապահ եղիշէ Արք.ին, որպէս դի ընէ փորձ մը : Այս վերջինը, հակառակորդ խմբակին զանազան հոգեւորականներուն հետ խորհրդակցելէ ետք, հաղորդեց Պատրիարքական ժողովի անդամներուն, թէ ա– նոնք կոչնակուեցան ոեւէ եպիսկոպոսի թեկնածութեան, Տ. Տ. Զարեհ եւ Խորէն Սրբազաններէն զատ : Իրենց այս պայմանը նկատուելու անընդունելի եւ ձախողեցնելու միջամտութեան ձեռնարկը :

Երկրորդ.— Իրար անցուցին Դամասկոսը, ձախողեցնելու համար Հալէպի պատրիարքարանին մասնակցութիւնը : Բարբառեցան վարչապետական պաշտօնագրի մը մասին, որ բոլորովին անոր էր իրենց համար : Եւ ի վերջոյ, Սուրիոյ վարչապետը, որ Պէյրութ եկած էր, խնդրեց Լիբանանի արտաքին նախարարէն, որ ինք զրաղի այս գործով : Իսկ նախարարը ոչ իսկ ականջ կախեց հակառակորդներու վվվուկին : Ասոնց ի պատասխան, «Ազգակ» ապահովեց Սուրիոյ պատրիարքական իրաւական վերապահ տեսանկիւնը, որով օրինաւոր կը նկատուէին Հալէպի Պատրիարքական ժողովն ու անոնց բերած պատրիարքները :

Երրորդ.— Տեղի ունեցան Շաւարշ եւ պիսկոպոսի վարչելի դիմումը յետնոյ ուրիշ երկու ելոյթները եւս : Նախ, քանի մը տասնեակ ստորագրութիւններով եւ Տոքթ. Ե. Ճիւհէճեանի գլխաւորութեամբ, խնդրագիր մը յանձնուեցաւ Լիբանանի Հանրապետութեան Նախագահին, որպէս դի միջամտէ, ... Տիրան արք. Ներսոյեանը կաթողիկոս ընտրելու համար : Ինդրանքը մնաց անհետեւանք : Քանի մը օր վերջը, հինգ եպիսկոպոսներ, բոլորն ալ էջմիածնական եւ բարեխօս, տասմանուններն ալ — Տ. Տ. Եղիշէ արք. Տէրտէրեան, Մամբրէ եպիսկ. Գալֆեանեան, Շնորհք եպիսկ. Գալուստեան, Սերովբէ եպիսկ. Մանուկեան եւ Տիրան արք. Ներսոյեանը խմբովին ներկայացան Լիբանանի Հանրապետութեան Նախագահին, յայտնելու համար թէ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը կը մեկնի եւ ապա խնդրելու, որ միջամտէ յետաձգել տալու համար կաթողիկոսին ընտրութիւնը : Նախագահ Բ. Շամուն բաւ անոնց.

— « Երեք եւ աւելի տարիներէ ի վեր չկրցաք հասկացողութեան գալ, այս քանի մը օրուան մէջ պիտի յաջողիք» : Նախագահը, յայտնապէս սրտնեղ տրամադրութեամբ լսեց նաեւ Ներսոյեան եպիսկոպոսի այն ապառնալիքը, թէ չյետաձգուելու պարագային կրնան խռովութիւններ ծագիլ :

Եւ բաւ.— « Շատ կը ցաւիմ որ այս յայտարարութիւնը ըրիք ինծի : Այդ մասին մտահոգուելու պատճառ մը չունիք, որովհետեւ անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առնուած են կարգ – կանոնի պահպանման համար » : Ու եպիսկոպոսանոցէ պատուիրակութիւնը դէպի կայարան վերադարձաւ Անթիլիաս :

Չորրորդ.— Պատրիարքական ժողովը ձախողեցնելու ամենավերջին փորձը կատարուեցաւ երէկ դիշերը (կիրակի), էջմիածնի կաթողիկոսին նախապահովութեամբ դուրս մղուած եպիսկոպոսական խումբ ժողովի ընթացքին : Պողոս Պատրիարքը, Գարեգին արք. նախապէս Զարեհ եպիսկ.ի մօտ առանձին միջամտելէ ետք, վազեցին Ա.ոյ մնացեալ հակառակորդ եպիսկոպոսներու հետ եւ ի սկզբ եկեղեցւոյ չահերուն եւ անդորրութեան, ճնշում բանեցուցին Զարեհ եպիսկ.ին վրայ, որպէսզի եա քաշէ իր թեկնածութիւնը : Զարեհ եպիսկ.յայտնեց, թէ իր ընտրուելը կամ չընտրուելը Պատրիարքական ժողովին դիտնալիք բան չէ եւ ինք չի կրնար պահանջուած քայլը առնել, քանի որ իրրեւ թեկնածու հրապարակ չէ իջած : Ասոր վրայ, համազարկի տակ առնուեցաւ կաթող. տեղապահ Խորէն եպիսկ. եւ բոլորը մէկ վրան թափեցան խնդրելով, որ յետաձգէ Պատրիարքական ժողովի գումարումը եւ ընտրութիւնը : Տեղապահը անդրդուելի մնաց ժողովը գումարելու որոշման մէջ, աւելցնելով միանգամայն, թէ նոր յետաձգում մը կրնայ անօրինել միայն Պատրիարքական ժողովը :

Ամբողջ երեք ժամ տեւեցին այս խորհրդակցութիւնները : Այլեւս պարզուած էր միանգամ ընդ միշտ, որ ժողովը ձախողեցնելու մասին ամէն փորձ ուղղակի նպատակասլաց մնալու ապարդիւն : Եւ հետեւաբար, յաջորդ օրը, Փետրուար 20ին, Պատր. Ժողովը պիտի վերջացնէր իր աշխատանքները, կաթողիկոսի ընտրութեամբ :

Պէտք է այստեղ շեշտեմ, որ Ա. նիստին ցուցական կերպով մեկնած տասնըմէկ պատրամաւորներու արարքը երբեք չազդեց մնացեալ պատրամաւորներուն վրայ : Ժողովը պիտի վերաբացուէր 38 պատրամաւորներով, բայց վերջին պահուն հաստատուեցաւ, որ Հալէպի պատրամաւորներէն երկու հոգի, իրենց կարդին պիտի չմասնակցին ժողովին : Ասոնցմէ կարապետ քհնյ. Նալպանտեան, խնդրելով Տեղապահը թէ երէցկինը ծանր հիւանդ է, մեկնեցաւ Հալէպ եւ չվերադարձաւ : Հալէպի մէջ անհիմնապէս սուտ ուռուցած է որ քահանան սուտ խօսած է եւ եկեղեցւոյն երբեք հիւանդ չէ : Իսկ աշխարհական պատրամաւոր Մարտիրոս Գուշակեան, Պէյրութի պահանջած եւ նոյնիսկ ընտրութեան առաւօտուն Առաջնորդարան հանդիպած ըլլալով հանդերձ, դարձաւ դասալիք : Ուրեմն այսպէս, Պատրիարքական ժողովին երկրորդ եւ վերջին նիստը գումարուեցաւ ի ներկայութեան 36 պատրամաւորներու, 49ի վրայ :

Այս վերջին նիստի նկարագրականը բնականէ առաջ պատմեմ, թէ անմոռանալի ժպտուն ու չուքով դիմաւորուած Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը ինչպիսի անփառունակ մեկնում մը ունեցաւ այս առաւօտ (20 Փետր. Բշ.) Պէյրութի օդակայանէն դէպի Գահիրէ :

ԿԱՐՕ ԳԷՈՐԳԵԱՆ

ՆՈՐԸՆՏԻՐ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԿԱՑՑԵԼԷ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ

ՊԻՑԵՐՈՒԹ, 21 Փետր. (Յատուկ).—Նախագահ առնուած ժամադրութեան վրայ, այսօր (21 Փետր.) ժամը 11ին, Լիբանանի Հանրապետութեան Նախագահը՝ Քամիլ Շամուն ընդունեց նորընտիր Տ. Զարեհ Ա. կաթողիկոսին պաշտօնական այցելութիւնը : Կաթողիկոսին կ'ընկերանային Խորէն եւ Ղեւոնդ եպիսկոպոս, Արտակ վրդ., Ներսէհ աբեղայ, պետական եւ բեսփոխանները՝ Մ. Տ. Գալուստեան եւ Տ. Թոսպաթ, պատմ. ժողովի մայր դիւանի կողմէ Ց. Տ. Մելքոնեան, Մ. Գալպաճեան, Յ. Գուլումճեան, ինչպէս նաեւ Քալաք. ժողովի ատենապետը՝ Ի. Մավիսաքալեան :

Նախագահը սրտագին ընդհատուելց նորընտիր կաթողիկոսը եւ պատուասիրեց ներկաները :

Ձինուորական մոթոսիքլէթներով պատուոյ պահակախումբ մը զացած էր Անթիլիաս, կաթողիկոսն ու հետեւորդները առաջնորդելով նախագահին պալատը : Ցարդ ոչ մէկ կաթողիկոս այսպիսի պատիւներով առաջնորդուած է պալատ :

× « Ազգակ»ի վերջին թիւէն (23 Փետրուար) կ'իմանանք թէ Հիւս. Ամերիկայի նախորդ առաջնորդը, Տիրան արք. Ներսոյեան Գշ. առաջ նորընտիր կաթողիկոս Զարեհ Ա.ի ներկայանալով, իր եղբայրական ջերմ շնորհաւորութիւնները յայտնած է :

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՈՉ ԻՍԿ ԵՐԿՈՒ ՆՕՄԻ

Երկուշաբթի օր լուրիկ մը դիպի յանձնեցիւ Տրապիզոնցի Հայուհի մը, Հայկուհի Շահինեան :

Բան մը չըսուեցաւ իր մասին : Ոչ դամբանական, ոչ իսկ յիշատակութիւն մը :

Նոյն բախտին արժանացած էր, բանի մը ամիս առաջ, պարզասիրտ կրթական մշակ մը, Տիկին Աղասիի Ուշագլեան :

Երբեմն կը պարծենանք հայ կնոջ առաքինութիւններով, նոյն իսկ կը յիշեցնք անոր հերոսական ընթացքը Մեծ Եղեռնի օրերուն, բայց երբ այդ արժանաւորներէն մէկը ընդ միշտ հեռանայ այս աշխարհէն, կը մոռնանք իր կատարած գործօն դերը մեր հանրային կեանքին մէջ :

Տիկին Հայկուհի Շահինեան բաջ ու կորովի վկայ մըեղաւ մեր հերոսներէմիասամ Թորլաճեանի դատավարութեան ատեն :

Ան յեղափոխական կնոջ մը ճշմարիտ արժանիքը ցոյց տուաւ ամէն առթիւ, երբ իր յարկին տակ պէտք եղաւ պահել գաղտնի ձիվանիշիրի մը կամ անարգ Արամ Եանցի մը ահաբեկիչը : Թուրք ոստիկանը չէր կրնար իր դաժան կեդրպարտահոյ բառ մը խլել իր բերնէն : Ու այդ պարզուկ տանտիկինը եղաւ իրական նուիրեալ մը :

Միւսը՝ Տիկին Աղասիի Ուշագլեան, որ նոյնպէս անձնշմար անցաւ, տարիներով իր կեանքը մաշեցուցած է դպրոցներու մէջ :

Ո՞ր կարեւոր չի գիտեր իր վաստակը :

«Ապերախտ» բառը շատ փոքր է մեր կարգ մը ասպարէզներուն համար, որոնց գլուխն է «ուսուցչականը» : Ժողովուրդը իմ թաղուն արհամարհանքով մը կ'ար– տասանէ «վարժապետ» եւ «վարժուհի» բառերը, թէեւ միշտ կը պարծենայ հայ – կական մշակոյթով : ՍՕՍԻ

ՍՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԱՐՋԱԿՈՒՐԴԻ ՅԱՒԵԼՄԱՆ

ԽՆԴԻՐԸ ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ՎՍՏԱՀՈՒԹԵԱՆ ՔՈՒՐԴ ՊԱՀԱՆՋԵՑ

Ազգ. Ժողովը սկսաւ քննել այն օրինագիծը որ կը տրամադրէ վճարովի արձակուրդի երկարաձգումը պետք չէ կազմալուծէ արտադրութիւնը : Կառավարութիւնը կ'ուզէ տեւական հանդամանք մը տալ նոր օրէնքին, հետեւելով 1936ի օրինակին :

Ցեասոյ չարք մը բանաձեւեր առաջարկեցան, փոփոխութիւններ պահանջելով Ա. յօդուածի մասին : Վարչապետը վտանգութեան քուէ պահանջեց : Վիճաբանութիւնները թիւններ տեղի ունեցան մինչ յօդուածներու մասին ալ եւ երեսը չպատնակուեցաւ մինչեւ գիշերը ուշ ատեն : Վարչապետը երեք անգամ եւս վտանգութիւն պահանջեց : Ի վերջոյ որոշուեցաւ քուէարկութիւնը կատարել յաջորդիկ երեքշաբթի :

ՕՐՈՒԱՆ ՀՈԳԵՐԸ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Արտաքին նախարարը, Պ. Քրիստիան Փինօ, իր առաջին լրագրական ասուլիսը ունենալով, պարզեց կառավարութեան տեսակէտները՝ միջազգային հրատապ խնդիրներու մասին : Նախ բացատրեց թէ Ֆրանսա պիտի չարունակէ իր ջանքերը՝ ընդհանուր զինաթափութեան համար : Պ. Փին Մոքի յանձնարարուած է պաշտպանել նոր ծրագիրը մը որ համապատասխանէ ամերիկեան, անգլիական եւ Ֆրանսական տեսակէտներուն : Գերմանիոյ միացումը կրնայ կատարուիլ զինաթափութեան համար : Այս չի նշանակեր թէ Ֆրանսա երկրորդական դեռնի վրայ կը դնէ այդ միացումը, այլ ըսել կ'ուզէ թէ զինաթափութեան մասին չօշափելի համաձայնութիւն մը կրնայ դիւրացնել միացումը :

Եւրոպական խնդիրներու մասին խօսած ատեն նախարարը անհրաժեշտ դատեց զօրակցութիւնը՝ հիւլէական ուժի օգտագործման մասին : Սարի հարցին կարգադրութիւնը կապ ունի Ֆրանքեւերման յարաբերութեանց հետ : Երբ այդ հարցը կարգադրուի, աւելի կը դիւրանայ եւրոպական ընդհանուր խնդիրներու լուծումը : Սարը քաղաքականօրէն Գերմանիոյ վերադարձնելու համար նախ պէտք է տնտեսական երաշխիքներ տալ Ֆրանսայի : Անհրաժեշտ է Մոզէլի ջրանցքի ծրագիրը, զարկ տալու համար Լոռէնի ճարտարագործական զարգացման :

Միջին Արեւելքի մէջ, Ֆրանսայի հիմնական քաղաքականութիւնն է բարեկամական յարաբերութեան բոլոր տարածքան պետութեանց հետ : Բայց ի հարկին դիտողութիւններ կ'ըլլան կարգ մը պետութեանց (մասնաւորապէս Եգիպտոսի),

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԾԱԼ ՓԵՐԸ ԲԱՑՈՒԵՑԱՆ

●

Կիլիկեան Աթոռի կաթողիկոսական ընտրութեան պատմ. ժողովի առաջին իսկ նիստին, կացութիւնը առացաւ իր վերջնական բիւրեղացումը :

Հակառակ սկզբնական օրերու հանրային ընդհանուր արամադրութեան թէ՝ Էջմիածնայ Հայրապետին ժամանումը բարեդէպ ու օրհնաբեր կրնայ ըլլալ այս չրջաններու մեր եկեղեցական եւ ազգային կեանքին համար, երեքշաբթի օր հնչեցուցած չեշտուեցաւ ու ի վերջոյ, առաբեւի լոյսին պէս պայծառ դարձաւ այն իրողութիւնը, որ Կաթողիկոսի գլխաւորութեամբ պէյրութ ղրկուած պատուիրակութիւնը եկած է որոշ եւ յստակ առաքելութեամբ, այն է՝ ամէն գնով խափանել Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան ապաստանը : (ՀՄԲ.— Ընտրութեան Փետր. 20ին) :

Պէտք է յստակ ըլլայ նաեւ այն իրողութիւնը թէ՝ ինչպէս Վեհափառ Հայրապետին արտայայտութիւններէն քաղուող հերետ կերպով երեւան կուգար— Էջմիածինը Կիլիկեան Աթոռը կը նկատէ երուսաղէմի եւ Պոլսոյ պատր. աթոռներուն համազօր ներհրապետութիւն, ենթակայ թեմ մը Ամենայն Հայոց Հայրապետութեան : Վեհափառ Հայրապետի գլխաւորութեամբ, Հայաստանեան պատուիրակութիւնը կը ժխտէր Կիլիկեան Աթոռի անկախութիւնը, որ նուիրական է մեզի համար եւ կը կպմէ մեր պայքարին հիմքը :

Լիբանանի արտաքին նախարար Պ. Սէլիմ Լահուտ, անձամբ ներկայանալով Կաթողիկոսին, եւ ի ներկայութեան պոյտ հրեափախաններ Մ. Տէր Գալուստեանի եւ Տիգրան Թոսպաթի, ինչպէս նաեւ Տեղապահ Խորէն Սրբազան եւ Զարեհ Ս.եպիսկոպոսի՝ եկաւ հաղորդել Վազգէն կաթողիկոսի՝ թէ, համաձայն Սուրիոյ վարչապետին հետ հեռաձայնային իր խօսակցութեան օրինաւոր է Հալէպի Գուստոս կանոն : Ուրեմն, ուէ պատճառ գոյութիւն չունէր չղումարելու Պատրիարք. ժողովը :

Հակառակ այս իրողութեան՝ Էջմիածնի Հայրապետին մասնակցութիւնը՝ որուն ակնառու եղանք իր պատգամի պահուն, կը թարգմանուի անով իսկ, որ Ան որոշ կերպով հրահանգ ստացած էր խափանելու ժողովը : Արդարեւ, բացորոշ կերպով յայտնի եղաւ այս պարագան՝ երբ յատենի ժողովին, դարմանալի հոգեբանութեամբ մը Ան պահանջեց որ ժողովականները ցրուին, առանց պատգամաւորական ժողով դառնալու : Կիլիկեան Աթոռի գործերու ընթացքին նուիրականացած անկախութիւնն է որ կը ժխտէր Վեհափառ Հայրապետը առանց այդ աթոռին իրաւասու անձնաւորութեանց կարծիքը առնելու յատաձգում պահանջելով :

Ցարգանք կ'ուզենք ունենալ Վեհափառ Հայրապետին հանդէպ, բայց դիտենք նաեւ որ Էջմիածնի Հայրապետը հարկադրուած է գործադրել այն բոլոր հրահանգները, որ տուած է իրեն Մոսկուան : Վեհափառ մը, որ ոտիպուած է վերազառնալ սովետական երկիրը, պարտաւոր է գոր ծադրելու Սովետներու տուած հրահանգները : Ցաւելով ըլլալով պէտք չէ մոռնալ նաեւ որ Վեհափառը առանձին ղըր կուած չէ այսօրով ...

Մեզի համար պարզ ըլլալով այս իրողութիւնը, պարտք կը զգանք Կիլիկեան Աթոռի ապագային ու անկախութեան դէմ ունձգուելիք ընդդիմութեան բոլոր դաւերը մերկացնել եւ անդրդուելի պաշտպանութիւնը կանգնել մեր նուիրականացած իրաւունքներուն :

Ու երբ, Կիլիկեան Աթոռի ապագայով մտահոգ պատգամաւորները, Վեհափառ Հայրապետին առաջարկը բարեփոխուած ձեւով հարկադրուեցան նկատի ունենալու, որպէսզի պաշտօնական ձեւով ընդառաջ գացած ըլլան Վեհափառի բազմաթիւ կոչերուն, եթէ այդ վերաբերումը ոչ յարգալիր ընթացք մը նկատուեցաւ Վեհափառի հանդէպ, ատոր պատասխանատուութիւնը ամբողջութեամբ կ'իյնայ Էջմիածնի կաթողիկոսը ամէն գնով կաթողիկոսական ընտրութիւնները խափանելու համար գայն Սփիւռք ղրկող Մոսկուային :

Վճռականօրէն կը յայտնենք թէ հայ ժողովուրդը որոշած է տեղի չտալ Մոսկուայի գաւերուն առջեւ և անսասան պահել Կիլիկեան Աթոռը :

Դեռ կը բանանք ծալքերը Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական Աթոռին դէմ սարքուած դաւագրութեան :

(Խմբագրական, ԱԶԴԱԿԻ)

ՕՐՈՒԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԻՆ ՀԵՏ

ՈՎ Է Ա. ՄԻԿՈՅԵԱՆ

●

ՀՄԲ.— Սթալինի տեսութեանց բնաբանը դատութենէն ի վեր, Ս. Միութեան Ա. Փոխ – վարչապետը, Առեստաս Միկոյեան, դարձած է օրուան մարդը : Միջազգային մամուլը սիւնակներ կը նուիրէ իր բնաբանագատութեանց, ինչպէս եւ անցեալ գործունէութեան : *Փառի փոխանակ* կը բաղձանք հետեւեալ տեղեկութիւնները, սըրբագրելով կարգ մը սխալներ :—

Անաստաս Միկոյեան երիտասարդ երեւոյթ ունի, մազերը եւ պեխերը սեւ են : Իր ծննդավայրին Հայաստանին մէջ հասրիւրամեակները բազմաթիւ են : Մօտ 61 տարեկան է, ինչպէս Բուլկանին եւ Ան – դրէեւ, տարի մը պզտիկ Քականովիչէն եւ Խրուշչեւէն, հինգ տարի աւելի պզտիկ Մոլոթովէն եւ հօթը տարի աւելի Մալենկովէն : Առաջին չրջանի պայքարներէն ազատուածներէն մէկն է, այն «հին բոլշեւիկներէն», որոնք յեղափոխութիւն սար քեցին Լենինի հետ, ինչպէս եւ քաղաքացիական պատերազմ 1917 – 1920 :

Ծնած է 1895ին : Վրացի Սթալինի պէս կովկասցի է : Սթալինի պէս ալ հողեւոր դպրոց յաճախած է, ատոնցմէ մարի տարբերութեամբ : (ՀՄԲ.— Յաճախած է նաեւ Թիֆլիսի Ներսիսեան վարժարանը, յետոյ Գէորգեան ճեմարան) :

1920ին երբ քսան տարեկան էր, կ'ան – դամակցի բոլշեւիկեան կուսակցութեան :

Կովկասէն Մոսկուա ապաստանելով, 1929ին կերդը. Կոմխորհի անդամ է, Լե – նինի եւ Սթալինի հետ՝ Թրոցքիի եւ Պուխարինի դէմ սարքուած պայքարին մէջ : Շուտով մասնագէտը կը զառնայ տնտեսական հարցերու : 1926ին պարենաւորման գործավար է, մեւեռնոյն տեն թեկնածու» Քաղաքական Բիւրոյին : Սակայն պէտք է սպասէր մինչեւ 1935, որպէսզի հասնէր կուսակցութեան բարձրագոյն դիրքերը :

Այս թուականներուն տեղի կ'ունենար մեծ մաքրագործում մը : Միկոյեան չազդուր տեսիլ : Քաղաքական Բիւրօն ար տաոահման կը ղրկէ զինքը : Կ'այցելէ Մ. Նահանգները, ուր հիացումով կը դիտէ Ֆորտի գործարանները եւ կը դնէմնունդի Կնկերակցութեան արտօնագիրները, միս սառեցնելու համար : Ս. Միութեան վերադարձի ճամբուն վրայ կանգ կ'առնէ Անգլիա եւ Ֆրանսա, քննելու եւրոպական ղրամատիրութեան գործերակը, եւ ինքն է որ առաջին անգամ Մոսկուայի մէջ հնել կուտայ սննդական գործարաններ, ամերիկեան տիպարին վրայ : Եւ իրրեւ վարձատրութիւն կ'ընտրուի փոխ - նախագահ գործավարներու խորհուրդին : Կը թուի թէ իր ազդեցութիւնը այնքան մեծ էր Սթալինի վրայ, որ կրցած է զայն համոզել վերջ դնելու համաբեժռի սարքած զանգուածային մաքրագործութեանց :

Երկրորդ աշխարհամարտի յայտարարութենէն քիչ առաջ Միկոյեան արտաքին առեւտուրի գործավար նշանակուեցաւ, եւ իրրեւ այդ կը կնքէ Ս. Միութեան բոլոր առեւտրական պայմանագիրները : 1940էն ի վեր այս անգուգական կազմակերպիչին տաղանդը կ'օգտագործէր Սթալին՝ երկրին տնտեսութիւնը ծառայեցնելու համար պատերազմին : Այս մարդին մէջ Միկոյեանի տաղանդը հիացում կը պատճառէ : 1947էն ի վեր կ'ուզէր քաշուիլ : 1949ին կը ձգէ առեւտրական նախարարի պաշտօնը ,եւ կը զտնայ —երեւութապէս— փոխ – վարչապետի պաշտօնով : 1953ին, Ժ. համագումարին, ինքն է որ զեկուցում կուտայ իր բաժնի մասին : Սակայն պէտք էր Սթալինի մահուան սպասել, տեսնելու համարմիկոյեանի վերերեւումը առաջին կարգերու վրայ :

Երբ Մոլոթով, Բերիա եւ Մալենքով մեծ ճառեր կը խօսէին Սթալինի գերեզմանին վրայ, Միկոյեան չէր բանար բերանը : Բայց, 1954ին, կ'ընկերանայ Խրուշչեւին դէպի Փեքին եւ 1955 Մայիսին Խրուշչեւի եւ Բուլկանինի հետ դէպի Պելկրատ : Թերեւս Թիթօ վստահութիւն չունէր Ս. Միութեան վարչապետին եւ կուսակցութեան քարտուղարին վրայ : Սովետ և Եուկոսլաւ իրական հաշտութիւնը տեղի ունեցաւ 1955 Յուլիսին, երբ Միկոյեան վերադարձաւ Եուկոսլաւիա, չորս չաբթուան արձակուրդով, եւ իրրեւ բնակարան ընտրեց մարեչալ Թիթոյի ամառանոցը :

Միկոյեան խորամանկ է, խելացի, աշխատասէր եւ օժտուած բացառիկ հմտութեամբ : Երբ 1945ին Մոսկուայի մէջ ծանօթացաւ զօր. Այզընհաուըրի հետ, այս վերջինը զարմացաւ տեսնելով որ Սթալինն այնքան մեծ վստահութիւն ունէր Հայու մը վրայ, Միկոյեան պատասխանեց. — «Կասբոտին Այզընհաուըրը, կ'ըսեն թէ մէկ Հրեան տասը Ռուս կ'արժէ, մէկ Յոյնը տասը Հրեայ, իսկ մէկ Հայը տասը Յոյն : Արդ, ես Հայ եմ մասնաւորաբար խօսմանկ : Բնական է որ Սթալինն օգտագործէ իմ բնական յատկութիւններս » :

1954 Դեկտեմբերին, Միկոյեան կ'այցելէ Հելսինքիի մէկ պերալրիական թուղթի գործարանը, ուրկէ ղուրս ելած առտնէնը, ընկերակցութեամբ ճարտարապետներուն եւ անօրէնին, կը բացականչէ. —«Վա՛յ ատամնայ, Ֆինլանտա եկայ իրրեւ յաւ համոզուելու, Մոսկուա կը վերադառնամ դրամատիրական համոզում – ներով » :

Միկոյեան կը հաւատայ թէ կրնայ դիմագրաւել դրամատիրութիւնը, դրամատիրական քաղաքակրթութեան իսկ դէմ – քերով :

1953 Հոկտեմբեր 17ին, Սթալինի մահէն քանի մը ամիս առք, Ամերիկոյեան կ'ըսէր թէ խորհրդային առեւտրական դրութիւնը անանկացած է եւ թէ այնքան է հետեւիլ դրամատիրական երկիրներու առեւտրական ձեռնարկներու , որոնք աւելի լաւ կը համապատասխանեն ժողովուրդի պէտքերուն, քան խորհ. առեւտրական դրութիւնը : Խօսելով ռուս բանուորներու դժգոհութեան մասին, որոնց տպրուստի մակարդակը չափազանց ցած է, Միկոյեան ըսաւ.— «Խորհրդային բանուորները իրաւունք ունին պահանջելու որ աւելի չատ ընթացիկ ապրանք դնենք իրենց տրամադրութեան տակ : Ցորչափ չկրնանք անոնց տալ առնարան , ռատիօ եւ հեռատեսիլ, ցորչափ արդուկը պերճանքի առարկայ նկատուի, չենք կրնար խօսիլ համայնավարութեան մասին :

ԱՄԷՆԷՆ ՄԵԾ ՀԱՆՐԱԳԻՏԱՐԱՆԸ

Տասնըվեցերդ տարիէ ի վեր Ռեմոն Քենօ պաղտնօրէն կը պատրաստէ հանրագիտարան մը, որ պիտի պարծենայ Ի. դարու Տիտրօն : Քառասուն հատորէ կը բաղկանայ, պեղեցիկ թուղթով եւ կաշեկազմ :

Ցանդուղն գործ մըն է այս հանրագիտարանը թէ ծաւալով եւ թէ մեթոտով : Ին գլուած է որ ամէն հատոր կարզացուի վէպի մը պէս, չքնաղ ոճով :

Հանրագիտարանը պիտի բաղկանայ 6 – րեք մասէ.— Տեսական, պատմական եւ յատկուածական (այս վերջինը ցոյց պիտի տայ թէ որ հատորին պիտի դիմել մանրամասնութեան մը համար :

Քենօյի եւ իր աշխատակիցներու փափաքն եղած է չափել արագութիւն, այսինքն յառաջդիմութեան արագ չեղչը – ջումը : Այս քառասուն հատորներու հրատարակութիւնը հաղիւ տասը տարիէն կը նայ վերջանալ : Անոնք կը վախնան որ նիւթ մը նորութենէ կ'իյնայ, երբ յանկարծ պիտուն մը նոր պիտ մը կը ծանուցանէ : Հետեւաբար որոշեցին պատմական մասը հրատարակել ամէնէն առաջ, չետաձգելով «չարժական» մասը, այսինքն այն որ պիտի ըլլայ պիտական : Այսպէս պատմական մասին մէջ պիտի տեսնուի քիմիա–

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱԻԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԴԱԼԻ ՋԱՆ

●

(Ր. եւ վերջին մաս)

— Դալի Ջան,— վշտագին գոռաց նա եւ ուժերից դուրս գալով, չտապեց դամփռի մօտ՝ նրան օգնելու, յաւէն զարման տալու համար :

Դամփռի մի վէրքը խորն էր, եւ Հապրոն չատ էր մտահոգուած դրանով : Բայց նա լեռնային ծաղիկներից բաղատան պատրաստեց, կապեց վէրքը եւ մի չափ չհաոյ ուժգի կանգնեցրեց Դալիին : Միայն դրանից յետոյ դամփռը թեթեւ կաղում էր :

Մի անդամ Հապրոյի մօտ եկաւ դիւղում յայտնի ունեւոր Լեւոն բէկը եւ հինգ ոչխար առաջարկեց Դալիի փոխարէն :

— Ցիսուն էլ տաս չեմ տայ. Դալին ծախու ապրանք չէ, Դալին իմ աղնիւ ընկերն է,— վիրաւորուած պատասխանեց Հովիւը, եւ զողացին նրա լայն թեղերը :

Դամփռը ասես հասկացաւ տիրոջ պատասխանը եւ որպէս երախտադիտութեան նշան ուրախ կլանչելով քաքաչ, տարուբերը, որ տուած է իրեն Մոսկուան : Վեհափառ մը, որ ոտիպուած է վերազառնալ սովետական երկիրը, պարտաւոր է գործադրելու Սովետներու տուած հրահանգները : Ցաւելով ըլլալով պէտք չէ մոռնալ նաեւ որ Վեհափառը առանձին ղըրկուած չէ այսօրով ...

Մեզի համար պարզ ըլլալով այս իրողութիւնը, պարտք կը զգանք Կիլիկեան Աթոռի ապագային ու անկախութեան դէմ ունձգուելիք ընդդիմութեան բոլոր դաւերը մերկացնել եւ անդրդուելի պաշտպանութիւնը կանգնել մեր նուիրականացած իրաւունքներուն :

Ու երբ, Կիլիկեան Աթոռի ապագայով մտահոգ պատգամաւորները, Վեհափառ Հայրապետին առաջարկը բարեփոխուած ձեւով հարկադրուեցան նկատի ունենալու, որպէսզի պաշտօնական ձեւով ընդառաջ գացած ըլլան Վեհափառի բազմաթիւ կոչերուն, եթէ այդ վերաբերումը ոչ յարգալիր ընթացք մը նկատուեցաւ Վեհափառի հանդէպ, ատոր պատասխանատուութիւնը ամբողջութեամբ կ'իյնայ Էջմիածնի կաթողիկոսը ամէն գնով կաթողիկոսական ընտրութիւնները խափանելու համար գայն Սփիւռք ղրկող Մոսկուային :

Վճռականօրէն կը յայտնենք թէ հայ ժողովուրդը որոշած է տեղի չտալ Մոսկուայի գաւերուն առջեւ և անսասան պահել Կիլիկեան Աթոռը :

Դեռ կը բանանք ծալքերը Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական Աթոռին դէմ սարքուած դաւագրութեան :

(Խմբագրական, ԱԶԴԱԿԻ)

Ժամփռին տեսնելով մահամերձ վիճակում, Հապրոն մահակը օդում պրոցեց եւ յարձակուեց գայլերի վրայ : Մահակի կոթի ուժեղ հարուածով նա ջախջախեց առաջին գայլի գանկը, հարուածեց երկրորդին եւ լուռնալոյսի տակ տեսաւ, որ Դալին խեղդամահ էր արել երրորդ գայլին, բայց ինքն էլ արնաթաթախ՝ օրհաս էր ապրում :

— Դալի Ջան, — լսակուսած գոչեց Հապրոն, դամփռին դրկեց եւ կրծքին սեղմեց նրա թուլացած գլուխը :

Դամփռը մարող աչքերով վերջին անգամ նայեց տիրոջը, արիւնոտ լեզուով լիզեց նրա ձեռքերը, վնգստաց եւ անչընչացաւ ...

— Դալի Ջան, — Դալի Ջան, ինձ որբ ու մենակ թողեցիր էս սարերում, Հապրոն քեզ մատաղ, Դալի Ջան ...

Գիշերային խաւարում լսւում էր Հապրոյի մորմոքուն ձայնը, որ արձագանգում էր մերձակայ անտառներում, հասնում հօթ սարի հետ ...

Ատում են այդ օրուանից թախծով լրացուցին ոչխարների աչքերը, սեւացաւ լեռնային կակաչի սիրտը, իսկ անտառապատ այդ վայրն էլ կոչուեց Դիլիջան ...

(Սովետ. Գրակ.) ՍՏ. ԿՈՒՐՏԻԿԵԱՆ

Ս. ՓԻՇԱԿՅԱՆ ՍԱՀԱՐԻ ՄԵՐ ՍՈՒՐԲ ՀՈՂԸ

Գրքի Տոքթ. Կոպեր խոսում է ամերիկացի և եվրոպացի ուրիշ շատ բժիշկների հետ, որոնք ասում են, որ ծխելը ոչ միայն վնասակար չէ, այլև օգտակար է առողջության համար։ Ես ինքս ծխում եմ, և ինձ համար դժվար է պատկերացնել, որ ծխելը կարող է վնասակար լինել։ Ես ծխում եմ ամեն օր, և ոչ մի վատ բան չի պատահում ինձ։ Ես ծխում եմ ամեն տեսակ ծխախոտ, և ոչ մի վատ բան չի պատահում ինձ։ Ես ծխում եմ ամեն տեղ, և ոչ մի վատ բան չի պատահում ինձ։ Ես ծխում եմ ամեն ժամանակ, և ոչ մի վատ բան չի պատահում ինձ։

Տոքթ. Կոպեր ասում է, որ ծխելը օգտակար է մարդկանց համար, որովհետև այն նվազեցնում է սթրեսը, բարելավում է կենտրոնացումը և օգնում է մարդկանց հանգստանալ։ Նա ասում է, որ ծխելը նաև օգնում է մարդկանց քաշ կորցնել և պահպանել առողջ մարմին։ Նա ասում է, որ ծխելը նաև օգնում է մարդկանց երկար կյանք ապրել։

Ես կարդացի Տոքթ. Կոպերի գիրքը և համաձայն եմ նրա հետ։ Ես կարծում եմ, որ ծխելը իսկապես օգտակար է, և ես կշարունակեմ ծխել։ Ես հուսով եմ, որ դուք էլ կշարունակեք ծխել, եթե դուք ծխում եք։ Եթե դուք չեք ծխում, ապա ես չեմ խորհուրդ տալիս ձեզ սկսել ծխել։ Ես չեմ ուզում, որ դուք վատ բան պատահի ձեզ։

Ս. Փիշակյան

ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՍԽԱԼ ՈՒՂԱՐԿՈՒՄ

Ընկեր Ս. Ա. Ղազարյանին, Երևան

Ձեր նամակում գրում եք, որ ուզում եք իմանալ, թե ինչպես պետք է ուղարկել ծխախոտ։ Ես ուրախ եմ, որ դուք հարցնում եք, քանի որ ես կարող եմ ձեզ ասել, թե ինչպես դա անել։ Ես ուրախ եմ, որ դուք ուզում եք ծխել, քանի որ ես կարող եմ ձեզ ասել, թե ինչպես դա անել։ Ես ուրախ եմ, որ դուք ուզում եք ծխել, քանի որ ես կարող եմ ձեզ ասել, թե ինչպես դա անել։

Ես կարող եմ ձեզ ասել, որ ծխելը ոչ միայն հաճելի է, այլև օգտակար է առողջության համար։ Ես կարող եմ ձեզ ասել, որ ծխելը ոչ միայն հաճելի է, այլև օգտակար է առողջության համար։ Ես կարող եմ ձեզ ասել, որ ծխելը ոչ միայն հաճելի է, այլև օգտակար է առողջության համար։

Ես ուրախ եմ, որ դուք ուզում եք ծխել

երբ ուղղակի կամ անուղղակի օգնութիւն կ'ընծայուի Հիւս. Ափրիկէի ըմբոստնեալ երկրներուն։ Զէնքի հայթայթումը ընդհատուեցաւ, որպէս զի ղրկուած զինամթերքը ապստամբներուն ձեռքը չանցնի։ Որ եւ է ընդհարում Միջին Արեւելքի մէջ՝ անհաշտելի հետեւանքներ պիտի ունենայ աշխարհի խաղաղութեան համար։ Այս վերաբերեալ բարեխօսելու, որպէս զի հարթուին նեղկայ դժուարութիւնները։

Պ. Փինօ խօսեցաւ նաեւ Մայր. Արեւելքի մասին, անհրաժեշտ չգտնելով նոր խորհրդաժողով մը հնդկաչինի համար։ Հարցումի մը պատասխանելով, ըսաւ թէ նորութիւն մը չկայ Մոսկուա կատարուելիք ճամբորդութեան մասին եւ թէ մարդ ակնկալել թիթօ Փարիզ պիտի գայ յառաջիկայ մայիսին։

× Մարոքի անկախութեան բանակցութիւնները կը շարունակուին կանոնաւոր րագէս։ Արտաքին նախարարը անգամ մը եւս յիշեցուց թէ Ֆրանսա 1912ի դաշնագիրը կրնայ չեղեալ համարիլ միայն խորհրդարանին որոշումով եւ թէ անհրաժեշտ է ամէն բանէ առաջ վերահաստատել անդորրութիւնը։

ՆՈՐ ԸՆԴՀԱՐՈՒՄՆԵՐ ԱԼԺԵՐԻՈՅ ՄԷՋ

Ջինուորական հրամանատարութիւնը կը ծանուցանէ թէ երկու հրոսախումբեր հետապնդուեցան արեւելեան Ալժերիոյ մէջ։ Սպանուեցան 31 ըմբոստներ։ Ալժէի օդակայանին մէջ զինուորներ կռուեցան խումբ մը ապստամբներու հետ։ Երբ կռիւը վերջացաւ, 19 ըմբոստներ սպանուած, տասը հոգի ալ գերի բռնուած էին։ Մեծ քանակութեամբ զէնք անցաւ գօրքին ձեռքը։ Ուրիշ կռիւ մը տեղի ունեցաւ Սուք Ահրաս մէջ, Ալժերիոյ եւ Թունուզի սահմանին վրայ։ Տասներկու ըմբոստներ սպանուեցան, իսկուն կատկածելիներ ձերբակալուեցան։

× Առջի օր ուսանողական ցոյց մը տեղի ունեցաւ Քարթիէ Լաթէնի մէջ, Ալժերիոյ դէպքերուն առթիւ։ Հինգ ուսանողներ վիրաւորուեցան։ Երկու խումբեր, մէկը աջակողմեան, միւսը ձախակողմեան, ընդամէնը 200 հոգի իրարու ընդհարեցան, երբ աջերը ծաղկեպսակ մը կը դնէին Իրաւաբիտական Համալսարանի յիշատակարանին վրայ, Ալժերիոյ Ֆրանսայի զոհերուն համար։ Ոստնք կը պահանջէին պահել Ալժերիան։ Միւսները կը պայքարէին Ֆաչականութեան դէմ։

ՋԻՒՆ-ՋՄԵՌ
ԱՆՀԱՇՈՒԵԼԻ ՎՆԱՍՆԵՐ
ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԷՋ

Տեղական թերթերը սիւնակներով մանրամասնութիւններ կը հրատարակեն ձիւնամրրիկներու մասին։ Յարդ ճղղուած վնասը հարիւր միլիառ ֆրանքը անցած է։ Հեռագրեալ զգալի կը դառնայ բանջարէղէններու նուազութիւնը։ Պատուղները, միսը եւ ձուկը բաւարար կը համարուին առ այժմ։ Նեղածումներ պիտի կատարուին։

Գաւառէն հասած տեղեկութեանց համաձայն, ութ հարիւր թոն կիտրոն եւ նարինջ փճացած է Ալի Մարթիմի մէջ (250 միլիոն ֆրանք), 220·000 ծառեր փճացած են եւ արտադրութիւնը չկրնար վերսկսիլ 1966էն առաջ։ Ծաղիկներն ալ փճացած են, մեծ վնասներ պատճառելով անուշահոտութեանց ճարտարարուեստին։ Պուշ տը Ռոնի մէջ (Մարսէյլ) երկուքուկէս միլիառ ֆրանքի վնաս կրած են ցորենը, այդիները, ձիթենիները եւ բանջարեղէնները, ճարտարապետութիւնը՝ 800 միլիոն, առեւտուրը 500 միլիոն։

Անկարապրելի կացութեան մը մատնուած է Ժիռոնտի չրջանը (Պորտօ)։ Տեղ տեղ երկու մեթր ձիւն տեղացած է, ինչ որ չէր տեսնուած՝ երբեք։ Զինուորներ ղրկուած են Պորտօ, ժողովուրդին օգնելու համար։ Երթեւեկը կրճատուած է քաղաքին մէջ։

Ճարտարապետ մը մեռաւ էքս ան Փրովանսի մէջ, երբ ուժանակով կը պայթեցնէր ջրանցքի մը սառերը։ Մարսէյլ խմելիք ջուր կը ստանայ այս ջրանցքին միջոցաւ։

Ինը հոգի եւս մեռան, յուրաքանչիւրը հետեւանքով։ Զոհերու թիւը անցած է երկու հարիւրը։ Սէնի նահանգապետը ստիպուեցաւ եւ ածուխ բաժնել կուտայ Փարիզի եւ արուարձաններու մէջ։

Հիւսիսային գործարանները մեծ մասով փակուած են, ինչ որ կը նշանակէ անգործութեան մատնել հազարաւորներ։

Անգլիոյ հարաւային արեւելեան չրջանին մէջ հաղորդակցութենէ զրկուած են հարիւր հազար բնակիչներ։

ՀՐԱՒԷՐ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԻ

Արեւմտեան Եւրոպայի Կ. Կ.ն երրորդ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ փարիզեան շրջանի բոլոր ընկերները այս կիրակի կէս երկ եռք ժամը 3ին, Պարտօթ սրճարանի վերնայարկը, Կառ. տիւ Նոր։

Կը նախագահէ ընկեր Գ. ԼԱԶԵԱՆ։

Կիլիկիոյ կաթող. Ընտրութեան մասին կը խօսի ընկեր Ս. ԹՈՐՈՍԵԱՆ որ նոր վերադարձաւ Պէյրութէն։

Այրի Տիկին Սիրանոյշ Գ. Զաքրեան, Տէր եւ Տիկին Ս. Սարեան, Մարք Սարեան, Տէր եւ Տիկին Մ. Սեւեան, եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Գ. Մելիքեան, Տէր եւ Տիկին Ա. Տէր Ափսէեան եւ զաւակը, Տիկին Մ. Ցովհաննէսեան, Տէր եւ Տիկին Ս. Ընքապալեան, Տէր եւ Տիկին Թ. Պէքալէրեան եւ պատակները, Տէր եւ Տիկին Ե. Ցարութիւնեան, ինչպէս նաեւ Օշական (Պէյրութ), Ոսկերիչեան (Ամման), Տէյիրմէնճեան (Լոս Անճելոս), Հոլորիկեան (Նիւ Եորք), Գալֆայեան եւ Ակոնեան, Սէֆէրեան ընտանիքները խորին ցաւով կը ծանուցանեն կսկծալի մահը իրենց ամուսնոյն, եղբօր, մօրեղբօր, ազգականին, կնքահօրը եւ բարեկամին՝ երկարատեւ եւ տաժանելի հիւանդութենէ վերջ։

ԳԷՈՐԳ Մ. ՋԱՔՐԵԱՆԻ
(Մարմարաբերգցի)

Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի վաղը Շաբաթ, ժամը 15·30ին, Փարիզի Ս. Ցովհաննէս եկեղեցին, 15 ռիւ Ժան Կուժօնի։

Կը խնդրուի ծաղկեպսակ չղրկել։

Մասնաւոր մահագդ ղրկուած չըլլալով, կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել։

25ՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՅԹ
Հայ Աբիւներու Միութեան Փարիզի Շրջանի սկաուտներուն

Մասնակցութեամբ Մարսէյլի չրջանի արքներուն եւ արենոյշներուն։

Նախագահութեամբ՝ կաթող. պատուիրակ ԳԵՐ. ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի։

Կիրակի, Մարտ 4, կէսօրէն վերջ ժամը 2·30ին, Սալ տը լա Շիմի, 28պիս, Ռիւ Ս. Տոմինիք։

Դաշնակ Ա. Խաչատուրեանի կատարումբը խմբապետուհի Մարկոսեանի կողմէ, մեներգ խմբ. Ալիս Շամիրեանէ, Արտաշէս Խաչատուրեանի «Հայրենիքը» եւ Ա. Սեւթիք Խահակեանի «Ձմեռն անցաւ», հայ գեղջկական պարեր, եւ պոհեմական պարեր Մարսէյլի արենոյշներու կողմէ։ Բուրգեր եւ թատերական ներկայացում սկաուտներուն կողմէ։ Յուցադրութիւն եւ նկարներ Քանատայի ճամբարէն։

Սկաուտական եւ գեղարուեստական մանուածոյ յայտագիր, գուցահանդէս, պրիֆէ։

Մուտք 300 ֆրանք

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԽՆԴՈՅՔ
ՓԵՏՐՈՒԱՐ 18Ի ԱՌԹԻԻ

Նախաձեռնութեամբ Ալֆորվիլի «Մարզիս Միհնասեան» հնթակոմխէին, այս շաբաթ իրիկուն, ժամը 21էն կէս դիշեր, Քաֆէ տէ Սփոռի սրահը, 157պիս, ռիւ Ժան Ժօռէս, Մէզօն Ալֆոր։

Կը խօսի ընկեր Գ. ԼԱԶԵԱՆ

Ընտանեկան ուրախ մթնոլորտ, մասնակցութեամբ Գարեգինի (թառ) եւ Բենոյի (դափ)։

Հաղորդ. միջոց.— Շարաթօրեան էքսպրէսն առնել 181 ֆրանկ եւ իջնել Թերմինիւս։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Հելթական դասախօսութիւնը այս երկուշաբթի, ժամը 21ին, Քաֆէ Քաւէի վերնայարկը։

Պ. ՆՇԱՆ ՊԵՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ պիտի կարդայ եօթ անտիպ երգիծական կտորներ։

ՍԵԲԱՍՏԻՈՑ
ՄՈՒՐԱՏ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԱՑԻ ՕՐԸ
ՄԱՐՍԷԼԻ ՄԷՋ

Այս Շաբաթ երեկոյեան ժամը 8·30ին
Սէրքլը Ռէպիւփլիքէն սրահին մէջ
53 Ռիւ Կրիճօ, Մարսէյլ
Կը նախագահէ Պ. Կ. ՃԱՆԻԿԵԱՆ
Կը խօսի Պ. Վ. ՄԻՄԹԻՓ
Գեղարուեստական ընտիր բաժին։

Սոյն հանդէսին բացառիկ փայլ մը տալու համար, Փարիզի Կեդրոնի հրահանգով յատկապէս ներկայ կ'ըլլան, դերասան հայրենակից՝

Պ. ԱՐՏԱՇԵՍ ԳՄԲԷԹԵԱՆ
եւ երգիչ Պ. ՄԿՐՏԻՉ ՊՕՂՈՍԵԱՆ

Իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն նաեւ տեղական լաւագոյն ուժերէն.— Ջութակահար Ս. Զէօրէֆճեան, Պ. Դրիգոր Քէնտիրեան (արտասանութիւն), Պ. Կ. Մուրատեան (արտասանութիւն), Օր. Աննիթա Սարգսեան (Մարսէյլի երաժշտանոցէն), Օր. Ռոզիկ Բաղրամեան (դաշնակահարուհի, Լիոնէն), Տիկ. Արմաղանեան (երգ), Յարութիւնեան Ֆոյր եւ եղբայր (արտասանութիւն եւ անակնկալ), Օր. Լուսարարեան (դաշնակահարուհի), Օր. Մարի Սաղրեան (արտասանութիւն), Պ. Ժիրայր Գասպարեան (երգիչ)։

Ջերմութիւնը ապահովուած է։

Մուտքը ազատ է։

ՍՏԻՊՈՂԱՔԱՐ ԿՈՒԶՈՒԻՆ

Քոնֆէֆսիօն շրմիզիէի վարժ գործաւորուհիներ, Մէզօն Միշէլ, 165 ռիւ տը Թավէլ, Փարիզ (15), Մէթրօ Ֆելիխս Ֆօր։

Ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10–12։

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris(9e)

— ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ —

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. «Ահեակ» ուսանողական խումբի ժողովը այս չորեքշաբթի իրիկուն, սովորական հաւաքատեղին։ Պարտաւորիչ ներկայութիւն։

Հ. Ց. Դ. Փոթորիկ խումբի ժողովը այս շաբաթ ժամը 2ին, սովորական հաւաքատեղին։

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. Ազբիւր Սերորեւթնեղբայրական խումբի ընկերական ընդհ. ժողովը այս շաբաթ, ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին։ Կարեւոր օրակարգ։

ԻՍԻ.— Հ. Ց. Դ. Զաւարեան կոմիտէի ընդհ. ժողովը այս շաբաթ, ժամը 9ին, սովորական հաւաքատեղին։ Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ։

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Շրջ. վարչութիւնը ժողովի կը հրաւիրէ քաղաքի եւ շրջանի բոլոր խումբերը փետրուար 25ին, երեկոյեան ժամը 8·30ին, «Ա. Ահարոնեան» ակումբը։ Կեդր. վարչութեան կողմէ ներկայ կ'ըլլայ ընկեր Ժիրայր Դատուրեան։ Պարտաւորիչ ներկայութիւն եւ կարեւոր օրակարգ։

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այս չորեքշաբթի ժամը 3ին, Ահարոնեան ակումբը, 26 ռիւ տէ Քոնվէնէասիոն։ Կարեւոր օրակարգ եւ պատգամաւորներու ընտրութիւն։

ՎԻԵՆ.— Ֆ. Կ. Խաչի ընդհ. ժողովը այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Օհան-Ջանեան ակումբին մէջ։ Շատ կարեւոր օրակարգ։ Զեկուցում պարահանդէսին եւ ուրիշ ձեռնարկներու մասին, պատգամաւորի ընտրութիւն։ Ընկերուհիներու եւ անուհիներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ։

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻԻՆ

Համախարբերդ. Եփրատ Վերաշինող Միութիւնը ցաւակցութիւն կը յայտնէ Թիւթիւնեան ընտանիքին՝ ողբացեալ կիւրեղ Խրայեանի մահուան առթիւ։

Միութիւնը արագ ապաքինում կը մաղթէ վարչութեան անդամ Պ. Կ. Ալիսբէկեանի եւ հայրենակից Պ. Պալիկեանի իրենց անցուցած ծանր արկածին առթիւ։

ՎԻԵՆ.— Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղի վարչութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ընկերուհի եւ ընկեր Ս. Ադամեանի եւ պարագաներուն իրենց հօրեղբօր՝ Գերոբ Ադամեանի մահուան առթիւ, (մեռած Ամերիկա)։

Նոյն տխուր առթիւ, չնորհակալութեամբ ստացուած է հինգ հարիւր ֆր. իր պարոցներուն, 500 ֆր. օդափոխութեան չինքին նորոգութեան, հինգ հարիւր «Ցառաջ»ի բարգաւաճման համար։

Պ. ՍՏԵՓԱՆ ԷԼՋԻԲԷԿԵԱՆ
Office Interprofessionnel
Des Assurances
82 Rue Lauriston, Paris 16e
Tél Kle. 25-70
Aut. 84-37

Ուսումնասիրութիւն, շահարկում եւ յանձնարարում, ապահովագրութեան ամէն տեսակ պայմանագրութեանց։

ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒԻՈՒԹԻԻՆ ՁՐԻԱԲԱՐ ՊԱՐԶ ՀԵՌԱՁԱՅՆՈՎ

ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԱՌԻԹԷՆ
Ամերիկայէն ներբէն ստացած եւիֆ հագուստներ.—

Փարտեսիւ	2000էն 5000 ֆրանք
Քոմփլէ	3000էն 7500 ֆրանք
Էմփէրմէապլը	2000էն 4000 ֆր.
Վէսթ	1500էն 3500 ֆրանք
Փանթալօն	1000էն 2000 ֆրանք

Եւ ամէն տեսակ կերպասներ

ՄԵՆԱՒԱՆԱԿ ԳՆՈՂՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԳԻՆ

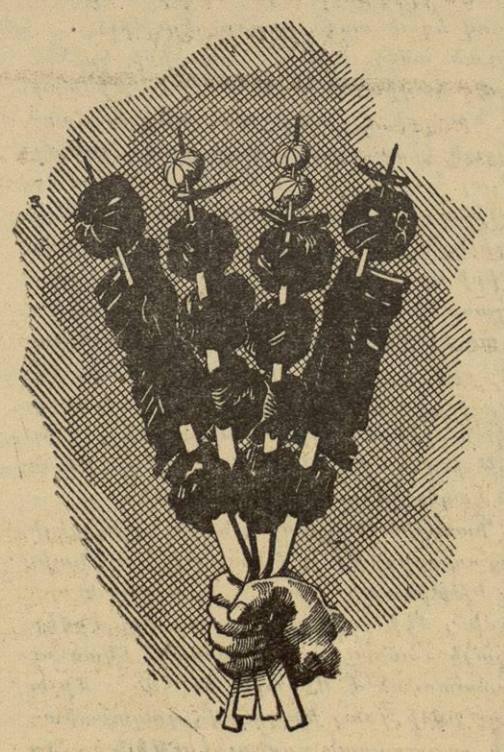
Maison Béatrice
97, Rue de Richelieu Paris (2)
Tél. RIC, 57-57
Métro Richelieu-Drouot

ՃԱՇԱՐԱՆ ԼԱՐ
Հիմնադիր–տնօրէն ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ

Ֆրանսական – հայկական եւ կովկասեան ընտիր կերակուրներ
ՇԱՆ ԶԷԼԻԶԷի ՍՐՏԻՆ ՎՐԱՑ
4, Rue Robert - Estienne
(Rue Marbeuf) PARIS (8e)
Téléphone BAL. 31 - 21
(Métro: F. D. Roosevelt)

Հաճելի մթնոլորտ
Առաջնակարգ կովկասեան խորոված–ներ, «շաշլիք», «քարսքի»

BAR AMERICAIN

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ցրաճսա եւ գազութներ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս՝ 1600

Արտասահման տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 — Հատը 12 ֆր.

ԿԻՐԱԿԻ 26 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

DIMANCHE 26 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7914 — 32e ANNEE

Եմրագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3325

ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՑ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՅԱՐԱԿԻՑ ԱՆՑՔԵՐ

●

Բ.— ԽՈՒՄԲ ՄԸ ՍԻՆԼՔՈՐՆԵՐՈՒ ՎԱՅՐԵՆԻ ՅԱՐՋԱԿՈՒՄԸ

ՊԷՅՐՈՒԹ, 20 Փետր. (Յառաջ).— Ե – *ղէկ պէյերուան եպիսկոպոսական ժողո – վէն եաք, Ամենայն Հայոց Հայրապետը վէն եաք, Ամենայն Հայոց Հայրապետը հրաժեշտ առաւ Վանքի այն բոլոր բնա – կիչներէն եւ հիւրերէն, որոնք չէին ընկե – րանալ իրեն դէպի Գահիրէ: Եւ այս ա – ռաւօտ, ժամը 7ին, իր հետեւորդներով եւ համախոհներով մեկնեցաւ Անթիլիասէն եւ ընդհանուր անտարբերութեան մէջ դնաց օդակայան :*

Ո՛ւր էր փետր. 12ի կիրակի օրուան վա – ռահեղ ընդունելութիւնը, որուն կը մաս – նակցէին ոչ միայն պետական, օտար կրօնական, յարանուանական եւ ազգային իշխանութիւնները, այլ եւ 30 հազարէն աւելի հայկական բազմութիւն մը :

Փետրուար 20ի առաւօտուն, ազգային իշխանութեանց կողմէ ղրկերքի գնաց մե – ծայն կաթող. տեղապահը, Մորէն եպիսկ. ընկերակցութեամբ ձէկիրէի առաջն. փո – խանորդ Տաճատ Ծ. վրդ. Ուրֆալեանի : Ոչ մէկ օտար կրօնական կամ յարանուա – նական ներկայացուցիչ: Ոչ մէկը հայ ե – բեփոխանէրէն: Ոչ մէկ պետական պաշ – տօնական անձնաւորութիւն, հակառակ անոր, որ Հանրապետութեան նախագահը պաշտօնապէս վիտէր թէ կաթողիկոսը կը մեկնի այս առաւօտ : Միայն մէկ բազմութիւն մը, հազիւ 1000–1200 հոգի, մեծ մասով կիներէ և անպատասխանատու մարդոցմէ բաղկացած : Մէկ ալ՝ Պէյրու – թի խորհրդային դեսպանը ....

Ամենուն վրայ ցաւագին ապաւորու – թիւն գործած էր այն երեւոյթը, որ Ամե – նայն Հայոց կաթողիկոսը ցուցական կերպով Պէյրութէն կը հեռանար ճիշդ այն օրը, երբ հիւրընկալ Անթիլիասի կա – թողիկոսութիւնը պիտի ընտրէր իր կա – թողիկոսը: Ու կը հեռանար, ընտրութե – նէն միայն երկու ժամ առաջ...

Այս հիմնական պատճառով ալ, ոչ մէկ համաժողովրդական ցոյց ու խանդավա – ռութիւն, աւելի քան 30 քիլմ. ճամբան վրայ, որ մարդկային հեղեղով ողողուած էր դեռ չաթթի մը առաջ:

Փառաւոր ընդունելութեան հակա – դրուագ անախառնուկ մեկնումն էր ասի – կա քաղաքէ մը, որ իր ութսուն հազար Հայերով, սիրտ չունեցաւ նաեւ արժա – նապէս ճամբու դնելու, այնքան չքեղու – թեամբ ու փառքով դիմաւորուած Վեհա – փառը ...

ՏՄԱՐԴԻ ՅԱՐՋԱԿՈՒՄԸ

Օդակայանին մէջ պարզուեցաւ զարշելի տեսարան մը, նոյն ինքն Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին ներկայութեան :

Կաթողիկոսը, եպիսկոպոսներով եւ իր վրայ հսկող Առաքելեաններով, առաջնոր – դուեցաւ օդակայանի հիւրասրահը, սպա – սելով օդանաւ մտնելու ժամուն: Եւ ահա, խումբ մը խուլիգաններ խուժեցին Առաջ. Տեղապահ Մորէն եպիսկ.ի վրայ, հայ – հոյհոյանքներու տեղատարափով մը: Ո – մանք, մինչեւ իսկ նետուեցան վրան, Սքեմը եւ վեղարը քաշելու փորձով: Ան – շուշտ որ անմիջապէս դուրս հանուեցան: վէհափառը սահմռկած էր եւ ժպտուած: Այս դէպքին վրայ եւ նախատեսուած պա – հէն քառորդ ժամ առաջ, ընդհանուր իրա – րանգումի մէջ կաթողիկոսը տարին օդա – նաւ :

Դուրսը, սակայն, հազիւ քանի մը վայրկեան անց, կատարուեցաւ նոյնքան վայրենի յարձակում մը ձէկիրէի Առաջն. փոխանորդ Տաճատ Ծ. Վրդ. Ուրֆալեա – նի վրայ: Վարդապետը, Տէրան արք. Ներսոյեանի եւ Սեբովբէ եպիսկ. Մա – նուկեանի հետ նստած էր կաթողիկոսա – րանի ինքնաշարժին մէջ, Անթիլիաս վե – րադառնալու համար: Ցանկացած, խուժա – նը պաշարեց ինքնաշարժը եւ սկսաւ փչրել ապակիները, յարձակելով միաժամանակ Տաճատ վրդ.ի վրայ: Երկու Սրբազաննե – րը, փոխանակ արշիլելու յարձակումը կամ առնուազն պաշտպանելու Հայր – Սուրբը, փախչելով կորսուեցան բազ – մութեան մէջ: Եւ յարձակողները, առա – ւել եւս քաջալերուելով, սկսան բռունցքի հարուածները տեղացնել վարդապետին վր – րայ, որ նստած կը մնար ինքնաշարժին մէջ: Ապա, ալ աւելի խոչտանգելու նպա – տակով, զուրս քաշեցին ինքնաշարժէն եւ սկսան նորէն զարնել: Ասոր վրայ էր որ նոյն այդ բազմութեան մէջէն 4 – 5 հո – գի, վարդապետին «խօսք» առնելէ եաք, թէ պիտի ... չմասնակցի ընտրութեան, յաջողեցան հեռացնել զայն խուժանին մէ – ջէն եւ մտցուցին օդակայանէն ներս :

Ամբ մը ուրիշ խուլիգաններ ալ պայ – թեցուցին անիւները Մորէն Սրբազանի ինքնաշարժին, որուն մէջ բարեբախտա – բար մէկը չկար :

Քառորդ ժամ անց, մեծ թիւով ոստի – կաններ հասան օդակայանի հրապարակը եւ ցրուեցին խուժանը :

Օդանաւը Գահիրէ մեկնեցաւ ժամը 8ին: կաթողիկոսին հետ Գահիրէ գացին Ամղ եւ Վարդան եպիսկոպոսները: Եւ երկու Առաքելեաններն ու զաւազանակիրը :

Կ'իմանամ թէ Յորդանանի կառավա – րութիւնը, որ դիւանագիտական յարա – բերութիւններ չունի Ա. Միութեան հետ, մերժած է երուսաղէմ երթալու վիզան տալ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին: Այս պատճառով է որ Վեհափառը փոխեց իր ճանապարհագիծը եւ Երուսաղէմ երթա – լու տեղ գնաց Գահիրէ: Յորդանանեան վիզա ապահովելու համար, նոր դիմում – ներ պիտի կատարուին Գահիրէի մէջ :

Թղթակցութեանս այս մասն ալ փակելէ առաջ արձանագրեմ հետեւեալը.— Պոլ – սոյ պատրիարքը, կիրակի առաւօտ Ան – թիլիաս ժամանելով ներկայ եղաւ պա – տարագին, որու ընթացքին քարոզեց էջ – միածնի կաթողիկոսը: Քարոզը աւարտե – լէն եաքը, Վազգէն Ա.ի թոյլտուութեամբ ղրաւոր քարոզ մըն ալ կարդաց Պատ – րիարքը: Բոլորին վրայ չատ ճնշիչ ապա – տորութիւն ձգեց քարոզին այն մասը, ուր Գարեգին պատրիարք կ'ըսէր թէ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Աթոռը պէտք է ճանչնայ իր հոգեւոր ենթարկումը Ս. էջմիածնին ..

Եւ ըսել, որ Կիլիկեան Աթոռի ատոր – պատութեան այս պահանջը կ'ընէր մէկը, որ անցեալ տարիներուն եւ դեռ երկու օր առաջ հակառակորդներու կողմէ կը ներ – կայացուէր իբրեւ միակ թեկնածուն այս դարաւոր Աթոռին ....

Ուրեմն յաջորդով՝ Փետր. 20ի կաթո – ղիկոսական ընտրութիւնը :

ԿԱՐՕ ԳԷՈՐԳԵԱՆ

ԲՈԼՇԵՒԻԿԵԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ վեր – ջացաւ Փետրուար 25ին: Միաձայնու – թեամբ քուէարկուեցաւ բանաձեւ մը որ պոհունակութեամբ կ'արձանագրէ կեդր. կոմիտէին լննինեան աշխատանքը: Բանա – ձեւը չատ կարեւոր կը նկատէ որ միաց – եալ ճակատ կազմուի պատերազմին դէմ, փարատելով ներքին պատակառումները : Ցեսոյ կը մաղթէ որ հաստատուն եւ բա – րեկամական յարաբերութիւններ մշակ – ուին Մ. Նահանգներուն, Մեծն Բրիտա – նիոյ, Ֆրանսայի եւ Արեւմտեան բոլոր ազգերուն հետ :

× Ա. Մ. Միութեան սպարապետը, մաուե – շալ Սոքոլնիքով, յօդուած մը հրատարա – կելով, կ'ըսէ թէ «ունին բոլոր միջոցնե – րը, հիւլէական եւ ջրածին ռումբեր ար – ձակելու համար աշխարհի սրեւէ մէկ կէ – տին վրայ»: Նաեւ արդիական դէնքեր :

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

●

« ԿՐ ՉԳԵՄ ԿԵՐԹԱՄ »...

Ի՛նչ «զգայացունց» տեսարաններ պար – զուեցան կիլիկիոյ կաթող. ընտրութեան առթիւ, սկսելով Պատգմ. ժողովի բա – ցումէն:

Իմ կարծիքով, առաջին մրցանակին արժանի է «դեմոկրատ» առաքեալը, պրոֆ. Ա. Առաքելեան:

Փետր. 14ի նիստին, երբ կը քննուէր ժողովին յետագայ խնդիրը, պրոֆեսո – րը — ըսէ՛ վարժապե՛տը — դիտել կու տայ Ամենայն երկիւղածութեամբ .

— *Անդամ (նոյն իսկ) անյարմար է իր (կաթողիկոսին) առաջարկը քննութեան ենթարկել: Ի՞նչ կը փոխուի, եթէ մի չա – թաթով ժողովը յետադարձ: Ոչինչ: Հա – կառակ պարագային կը վնասուի Ամենայն Հայոց Հայրապետի վարկը (Այգ):*

Ուրեմն, կարելի է Ամենայն Հայոց կա – թողիկոս մը խեղդել «աշխարհի ամենէն դեմոկրատ պետութեան մէջ», բայց ներ – բելի չէ քննութեան ենթարկել ուրիշ կա – թողիկոսի մը «դիւանագիտական» առա – ջարկը՝ ազատ արտասահմանի մէջ ...

Ա՛ռ այժմ չեմ ուզեր աւելի ծանրանալ այս կէտին վրայ, որ շատ հետեւները պի – տի տանէր մեզ :

Երբ էջմիածնի անվեհեր առաքեալը այսօրուան ջերմեռանդ ելոյթ մը կ'ունենար, մեր բարեպաշտները կամ դիմակաւորները կրնայի՞ն ետ մնալ :

Եւ ահա ձայներ՝ հատընտիր շեխովս – քէն .

— Պէտք է ընդունիլ վեհափառին առա – ջարկը (ժողովը յետաձգել՝ առաւել դի – տաւոր ընտրելու):

ՁԱՅՆԵՐ.— Դիւաւոր կազմենք, յետոյ կը մտածենք :

Առաքելեան.— Եթէ դիւաւոր կազմենք եւ *մանդատները* ստուգենք, վեհին առա – ջարկը մեքժած կ'ըլլանք:

— Պէտք է ենթարկուիլ վեհի կամքին:

— Եթէ ժողովը բանաւոր, մենք կը հեռա – նանք (մե՞նք)...

— Ժողովը փակենք ի յարգանս վեհին ... Եթէ ոչ ես կը հեռանամ :

Էջմիածնի երկու պատգամաւորները չհաշուելով, իրականին մէջ հեռացած է – ին ինք երեւելիներ, մէկ մասը պարզա – միտ, մնացեալը ենիգամիտ :

Բայց եւ այնպէս, ընտրութիւնը տեղի ունեցաւ համաձայն Աթոռին կանոնա – գրութեան եւ Հայ. եկեղեցւոյ աւանդու – թեանց :

Ի՛նչ շահեցաւ «կ'ելլեմ կ'երթամ»ները:

Պարզապէս ժողովին եւ ժողովուրդին ջախջախիչ մեծամասնութեան արգահա – տանքը.— «երթա՛ք բարով»:

Այս բացատրութեան համար շատ աւելի պատկերացից ոճ մը ունին Թուրքերը:

Անշուշտ յիշեցին անոնք որ տարիք եւ թուրբերէնի պաշար ունին: ՎԱՀԷ

ՍՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ ԱԼԺԵՐԻՈՅ ՄԷՋ

●

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ԵՐԿԱ՞Ր ՊԻՏԻ ՏԵՒԻ

Տեղական թերթերու տեղեկութեանց համաձայն, Ալժերիոյ ազգայնականները Թունիզիկնեը կը ցրուեն, ազդարարելով թէ երկարատեւ պատերազմի մը կը պատ – րաստուին, նոյնքան ծանր պարտութեան մը մատնելու համար Ֆրանսան, ինչպէս եղաւ Հնդկաչինի մէջ (Տիէն Պիէն Ֆու):

Թունզիկներու բաշխումէն առաջ, նոյն ըմբոստները նոր յարձակումներ կատա – րած չէին ֆրանսական ուժերուն դէմ, ա – ւելի վարպետ ռազմավարութեամբ, ինչ – պէս կը հաստատեն Ֆրանսայի սպաները : Այս վերջիններուն կարծիքով, փոխուած են կռուելու ձեւերը, 16 ամսուան փորձե – րէն եաք: Թունզիկնները ստորագրուած են « Ազգային Ազատագրութեան ճակատ»ին կողմէ: Այսպէս կը կոչուի ապստամբնե – րու կազմակերպութիւնը: Հրատարակ – ուած տեղեկութեանց համաձայն, Ազա – տագրութեան ճակատն է որ պիտի բա – նակցի Ֆրանսայի հետ, երբ յարգուին պի – տի պայմանները:

Մինչ այս մինչ այն, ահաբեկումները կը շարունակուին ամբողջ Ալժերիոյ մէջ: Վերջին 24 ժամերու ընթացքին սպան – նուած են 52 հոգի: Ֆրանսացիները բուռն ցոյց մը սարքեցին Օրանի մէջ, չորս զո – հերու յուղարկաւորութեան առթիւ : Դէպքը այնքան ծանր հանգամանք ունէր որ պինուորները հարկադրուեցան ար – տասուաքեր ռումբեր գործածել : Ալժէի մէջ երեք ինքնաշարժներ զնդացիրի ամ – բակոծութեան ենթարկուեցան: Ութ հոգի սպաննուեցան, եօթը եւրոպացի, մէկը իսլամ: Մեծ մասհոդութիւն կը տիրէ Ալ – ժերիոյ եւ Մարոքի տահմանին վրայ :

Օրանի դէպքին տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ 1500 հոգի փորձեցին կառավարական պաշտօնատունը մտնել բռնի: Այս առթիւ քարկոծեցին այն պինուորները որ կը փա – կէին ճամբան: Բազմութիւնը մեծ մասով կը բաղկանար ուսանողներէ եւ նախկին ռազմիկներէ , որոնք փոխադ թափած էին երեք զոհերու յուղարկաւորութենէն եաք: Ցուցարարները «Մարսէյեզ» երգե – լով թշնամական կանչեր կ'արձակէին կա – ռավարութեան դէմ :

Վերջին պինուորական գործողութիւնը կատարուեցաւ Ալժէի հարաւային – արե – ւելեան լեռներուն մէջ ուր շրջան պատ – կառուժ մը յարձակեցաւ ազգայնական ստուարաթիւ զօրամասի մը վրայ: Հա – րիւրները յաջողեցան փախչիլ, 13 դիակ – ներ ձգելով: Ահաբեկումները կը շարու – նակուին նաեւ Մարոքի մէջ: Ազարակներ յարձակում կրեցին Ռապաթի եւ Մեքնէ – սի շրջաններուն մէջ: Ապստամբները միշտ յարձակումներ կը կատարեն, Ռիֆի շըր – ջանին մէջ :

× Պ. Լաքոսա, Ալժերիոյ նախարարը, Փարիզ եկաւ , մանրամասն զեկուցում տալու համար կացութեան մասին: Մօ – տերս բազմաթիւ օդանաւեր պիտի դրը – կուին Ալժերիա :

× Դադարատիրութեան դէմ ժողով մը գումարուեցաւ առջի օր, Մ. Միութեան մեծ սրահի մէջ, մասնակցութեամբ Ֆը – րանսայի եւ անդրծովեան երկիրներու ե – րիտասարդութեան եւ ուսանողութեան : Ճառախօսները ամէնէն աւելի ծանրացան Ալժերիոյ վրայ : Ընկերվարական ներկա – յացուցիչը ողջմտութեան կոչ մը ուղղեց, բայց միւսները չէին ուզեր լսել, զանա – զան կանչեր արձակելով: Ոստիկանու – թիւնը արտակարգ միջոցներ ձեռք առած էր: Տեղական թերթերը կը գրեն թէ երբ ցուցարարները դուրս կ'ելլէին, տափատ – ներ հագած ազդիկներ Մարոքի, Թունզ – ի եւ Ալժերիոյ ըմբոստներուն դրօշները պարզած էին եւ դէմ կը հաւաքէին : Այս առթիւ հարցապնդում պիտի ըլլայ Ազգ. ժողովին մէջ :

× Փարիզի ճաշարանապետ մը եւ ու – րիշ եօթը ճամբորդներ ջարդուեցան Ալ – ժէի մօտ (Պիսքրա): Զոհերէն մէկը 7 տարեկան աղջիկ մըն է :

× Կառավարութիւնը կը խորհի քանի հազար նոր զինուոր ղրկել Ալժերիա, ուր կան այժմ 33·000 հոգի:

ՕԴԱՆԱՒ մը պայթեցաւ Դամասկոսէն Հալէպ թռած ատեն, վերջին քազաքէն 25 քիլոմեթր հեռու: Մեռան 18 ուղեւորներ եւ չորս օդաչուն: Զոհերուն մէջ կը գտնուին մայր մը իր երեք զա – ւակներով, երկու սուրիացի սպաներ, պնդ. Վասֆի եւ տեղական ճանկի: Հիւրընկալ աղջիկը օդանաւ չէր նստած, հիւանդ ըլ – լալով :

ԼԵԶՈՒԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Բ.

Ի՞նչ է գրաբարը:

Գրաբարը կը ներկայացնէ մեր լեզուին դասակարգային բարձրադոյն խաւը (սիւփէրքրիւբիւն): Այս խաւին կազմութեան մէջ իրենց նպաստը բերած են քերականական եւ աբգունական դասակարգերը: Անոնց շնորհիւ՝ մեր լեզուին աւազանը թափուած է պաշտամունքի, կախարդանքի, սիրապետութեան հարուստ տարեր-քը: Այդ լեզուն է որ, լատ Քառնուայի տարազին, կը կոչուի «խնամեալ» բար-բառ:

Ի՞նչ է աշխարհաբարը:

Այտեղ անհրաժեշտ է ճշդում մը: Երբ դեռ կր սիրապետէր գրաբարը, սխալ է աշխարհաբար կոչել բարբառային այն կենդանի դանձը, աշխարհաբառը, որ, դարեր առքը, սկիսի ներկայանար իբրեւ վաղուան լեզուին իրաւատէրը. Գրաբարին սիրապետութիւնը հասիւ տկարացած, աշխարհաբարը կը ներկայացնէր արդէն մեր լեզուին դասակարգային միջ-նախաւը, — այս խաւին կազմութեան մէջ իրենց նպաստը բերած են ցեղային եւ երկրային տարրերը, պահելով կամ վար-պագնելով անհատականութեան եւ ինքնա-տպութեան ոգին:

Ի՞նչ է ռամկօրէնը:

Ռամկօրէնը կը ներկայացնէ մեր լեզ-ուին գասակարգային տարրնախաւը, — այդ խաւին կազմութեան մէջ մեծ դեր խաղացած է հպատակութեան ոգին, որ կ'ենթարկուի քայքայման՝ ինքնօրէնու-թեան եւ ճաշակի զգայնութենէն զըր-կուած, կ'ենթարկուի օտար թափանցում-ներու՝ առանց դիմադրութեան:

Ռամկօրէնը լեզուին լոյծ վիճակն է, որ կը տառնայ ամէն ձեւ՝ գիտակցութեան պակասով, ազգային ոգիին եւ անկախու-թեան կորուստով, վաղուան հանդէպ անզգայ:

Ռամկօրէնը լեզուին փոսութիւնն է:

Լեզուէ լեզու կը տարբերի ռամկօրէնին պատմութիւնը, ինչպէս եւ արժէքը: Լե-զուներ կան, որոնց ռամկօրէնը գեռ բան մը կ'արժէ, եթէ ակրը՝ ժողովուրդը, քաղաքական եւ աշխարհագրական պայ-մաններով, քիչ թէ շատ հեռու կը մնայ օտար ժողովուրդներու ասպատակութե-ւնն, դառ քիչ թէ շատ մօտ կը մնայ մայր լեզուին աւազանին: Այդ անկիւնէն դիտե-լով՝ երեւակայեցէք մեր ռամկօրէնին նը-կարագիրը եւ ճակատագիրը:

Գրական լեզուն, այդ պայմաններուն տակ, կը փորձէ զիմագրել, իսկ ռամկօ-րէնը կը պոռնկանայ: Լեզուներու կեան-քին մէջ՝ անիշխանութիւնն է ռամկօրէնը, որ կ'եղծէ բառերը, կը խաթարէ բառերու վերաբերութեան կանոնները եւ կ'որդե-գրէ ընկեցիկ բառեր:

Ռամկօրէնը լեզուական ալէտ մըն է: Պատկերը այն վիճակին՝ երբ լեզուն կը զրկուի իր ինքնութիւնը պահպանելու, պաշտպանելու միջոցներէն:

Սկիզբները, լեզուն ինքզինք կը պաշ-պանէր ձայնի մշակումով:

Ձայնագիտութիւնը ունէր իր օրէնքնե-րը, որոնց անդրադարձերը կրնան արդէն հա-մառօտակի (Փեար. 8 եւ 19): Այն խնամ-քը, զոր գոյգ կուսային քուրմերը՝ ճշդե-լիս արտասանելու համար բառերը, ա-ւելի հաճոյական եւ հաղորդական դար-ձնելու համար ատտուածներուն, կը կոչ-ուի բարեձայնութիւն (էօֆոնի), ճշգրիտ արտասանողը՝ բարեձայն կամ ասողիկ: Այս աւանդութեանց կապուած է նաեւ էօֆէմիամը, որ կը թելադրէ զգուշանալ արտասանելէ ոչ միայն բառեր, այլ եւ ձայներ, որոնք կրնային ազետաբեր հա-կազդեցութիւն մը ստեղծել՝ կրօնական ծիսակատարութեանց ժամանակ:

Ուրեմն, լեզուին ճշգրիտ եւ մաքուր արտասանութիւնը պաշտպանուած էր եր-կու օրէնքներով:

Իրրեւ վկայութիւն այն աւանդութենէն թէ դաշնաւոր առոգանութիւնը կամ ճշ-գրիտ արտասանութիւնը կախարդանք կը ստեղծէր՝ հայերէն երգ բառը: Կը ծագի անանկրիտ աբէտահ բառէն, որ կը նշանակէ սրբազան օրհնութիւն (Ժառ.— Ստուգա-բանական բառարան յունարէն եւ լատի-ներէն լեզուներու), ինչպէս Փրանսերէն «չառմ» բառը (կախարդանք, հմայք) ար-մատական իմաստով կը նշանակէ տալ (Քոմպարէյօ.— Պատմ. երաժշտութեան, Ա. հատոր):

Իրրեւ վկայութիւն բառերու վրայ դըր-ուած արգելքին, որ կը պահանջէր արտա-սանութիւնը կատարել պայմանաւոր զգու-շութիւններով.— Մէջին դարուն՝ ժողո-վուրդը կը զգուշանար արտասանելէ մե-ղու բառը: Այս վերջին աւանդութիւնը ո-րոշ ձեւափոխութիւններով կը մնայ տա-կաւին կարգ մը ժողովուրդներու մօտ.— կիները կը զգուշանան արտասանելէ ի-րենց ցեղապետներուն, նոյնակ ամուսին՝ ներուն անունները: Այլ ժողովուրդներու մօտ՝ մարդիկ ունէին երկու անուն,— մին հասարակ, որու արտասանութիւնը ապատ էր բոլորովին, միւսը՝ սրբազան, որ գաղտնի կը պահուէր կամ կ'արտա-

ՄԻՍԱՓ ՄԵԾԱՐԵՆՑ

(ԾՆՆԴԵԱՆ 70ԱՄԵԱԿԻ ԱՌԹԻՒ)

ԱՐԵՒԻ, ԳԱՐՆԱՆ ՈՒ ՍԻՐՈՑ ԵՐԳԻՉԸ

●

Ագետ է երգել ու գարուն,
Այս հիւանդ, հանճարեղ պատանին:—

Ե. ՉԱՐԵՆՑ

ՄԱՐ.— Արեւմտահայ աշխարհաքաղաքի վերածուած Երեւանի «Գրական Թերթ»ի Յունուար 31ի թիւէն.—

Կարճատեւ եղաւ Միսաք Մեծարենցի ստեղծագործական կեանքը ... Ընդամէնը հինգ տարի (1903 – 1908): Մեծ տաղան-դի ու հնարաւորութեանց տէր բանաս-տեղծը, որու ստեղծագործական կեան-քի արշալոյսը եղաւ նաեւ կեան-քի մայրամուտը: Դուրեանի պէս ուսու-ցիչ զարձաւ մայրենի քերթուածի մէջ, լուսաւոր ուղիներ գծելով գալիք օրուան համար: Երկու բանաստեղծները իրենց դժբախտ կեանքով, պայծառ երազներու եւ ապրած ծանր կեանքի մռայլ հակասու-թիւնով յատերժական վիշտ զարձան մեր գրականութեան համար: Կը թերթես բա-նաստեղծի գիրքը, քննդյչ ու թախծոտ ո-տանաւորներէն, արձակ էջերէն, արտա-կարգ լրջութեամբ գրուած յօդուածներէն քու դէմդ կ'ելլէ սիրելի բանաստեղծը իր կեանքի եւ հոգիի ցաւագին ողբերգու-թեամբ: Պատանի բանաստեղծը կը զգայ իրեն վիճակուած ծանր բախտը, բայց մօ-տալուտ մահուան ուրուականը իր հո-գիին մէջ չի ծնիր յուսահատ աղաղակ, մարգ ու մռայլ յոռետեսութիւն:

Անդարմանելի վիշտը գայն զարձուցած էր աւելի մեծ, աւելի բարձր ու մարդկա-յին: Արտակարգ ներշնչումով բանաստեղ-

---

ստանուէր որոշ զգուշութիւններով:

Իր կարգին, ձայնին հետ զիրը եւս կը կատարէր լեզուն պաշտպանելու նախնա-կան այս գգուշութիւնները: Աստղիկներուն հետ նոյն գործը կը կատարէին գոլիր-ները, — ընդօրինակողները, որոնց աշխատանքին գնահատութիւնը կա-րելի չէ ուրանալ երբեք՝ ա-ռանց մոռնալու, նաեւ, չարիքը, գոր հասցուցին սխալ ընդօրինակութիւններով, բառերու խաթարումներով ու ձեւափո-խութիւններով (համեմատել շերամ կամ շեփոր բառերը եւ իրենց ծագումը, քննել Աստուած – Աստուծոյ հոլովաձեւը, ըստ Մելիէի):

Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

ծը կ'աշխատի իր հոգիին լաւագոյնը տալ մարդուն ու աշխարհին, անոնց տալ իր հոգիին գորովն ու սէրը չերազուած եր-ազներու անէզը, կատարեալ բազձան-քը, վեհութեան ու գեղեցիկի ձգտումը:

Մեծարենցի մանկութիւնը անցած է գիւղական տարերքի մէջ: Ան լսած է հայ-րենի նուագներն ու չէրերը, ջևրմպին սիրած է պարզ աշխատաւորական գաղա-փարը, գիւղական աշխարհի բնանկարը, ունկնդրած հայրենի բնութեան չչուկնե-րը: Այնուհետեւ ուսանելու գացած է Սե-բաստիա ու Մարզուան, իսկ 1902ին տե-ղափոխուած Պոլիս, ուր ստեղծած է իր գրական փառքն ու աւարտած իր կարճա-տեւ կեանքի ուղին: Բայց այդ կարճ ա-ռանին մէջ ալ Մեծարենց չատ բան տը-ված է: Շատ լաւ գիտէր համաչխարհային բանաստեղծութիւնը, իսկ հայկական բա-նաստեղծութեան մէջ ունէր իր երկու սի-րելի բանաստեղծները՝ Գրիգոր Նարեկա-ցի եւ Գեղարդ Դուրեան: Գրական փոր-ձերը սկսելով 1902ին, Մեծարենց բազմա-թիւ կողմերով կը կրկնէ իր սիրելի բա-նաստեղծները, սակայն քանի մը տարի հաք արդէն քերթողութեան մէջ կ'ընդ-գծուի Մեծարենցի մեծ անհատականու-թիւնը: »Միացման» եւ «Նոր Տարեր» գիր-քերը, որոնք լոյս տեսան 1907ին իրենց շուրջ ստեղծեցին գրապայքարի տաք մթ-նոլորտ եւ մրեւնոյն տեն պատուաւոր տեղ բացին բանաստեղծի համար՝ հայ-կական բանաստեղծութեան մէջ: Այդ գիրքերը կը ցուցաբերեն բանաստեղծին գաղափարական–ստեղծագործական գը-գացումը: «Միացման» ստեղծագործա-կան որոշ հակասութիւնները կը լուծուին նոր գիրքին մէջ, ամբողջացնելով ժողովր-գային բանաստեղծի հասակը:

Սովորաբար Մեծարենցը կը կապեն խորհրդապաշտ բանաստեղծներուն հետ: Սակայն ինք՝ բանաստեղծը լաւ գիտցած է իր եւ խորհրդապաշտ բանաստեղծներու տարբերութիւնը, տեսնելով որ իր բա-նաստեղծութեան մէջ չկայ խորհրդապաշ-տութեան գլխաւոր յատկանիշը, մենա-մոլութիւնը, անհատապաշտութիւնը: Միսաք Մեծարենցը գերագանցապէս կը համարին բնապաշտ: Այս ալ միակողմանի է, քանի որ իր բանաստեղծութեան հիմ-քին մէջ կան ամբողջ ընկերային խաւի հոգեբանութիւնն ու գիտցումները: Նկա-ատած են նաեւ որ, Մեծարենցի մօտ կը ժխտուի ընկերային եսի գերը կեանքի մէջ, կարծիք մը որ կը ժխտէ էկոնը Մեծարենցի ստեղծագործութեան մէջ — վտն հիւմանիզմը: Այս կարծիքները չատ միակողմանի են եւ չեն բնորոշեր բանաս-

---

ՓԵՏՈՒՐԷ ԲԵՐԴԸ

(Ասանդութիւն)

Ա.

Անոր դանձարանները բեռնաւորուած էին ոսկիով ու արծաթով, գոյնզգոյն, քանկագին քարերով: Անոր մարմարաչէն պալատը՝ ինկած բլուրի մը կանաչ կոպին տակ, կը նմանէր սրբազան տաճարի մը, խորհրդաւոր ու ուանդաւոր: Շուրջը՝ ծառեր, ու նորէն ծառեր:

Նուէր իները՝ արեւի պէս լուսնան եւ կարմիր, անոնց պատուղները կ'օրօրուէին ոսկեհներու երգին չափով: Տանձենի-ները՝ իրենց ջրատ ու քաղցր պտուղնե-րը՝ ոսկեզին ուռնակի մը փայլովը կը խաղցնէին արեւուն դէմ:

Ուռենիները կը փսփսային ցայտաղ-բիւրներու ցրցքնած մանր կաթիլներուն՝ մեերմօրէն եւ սիրականի մը արտին տա-քովը: Տուղտի ծաղիկները, չուչաններն ու մանուշակները, դինաբոյրներն ու կա-կաչները իրենց սկիհի նմանող բաժակնե-րը վեր կը բարձրացնէին, զանոնք լեցնե-լու համար արեւով ու երգով:

Մուշի ու յասմիկը կը հոսէր ամէն կողմ: Պալատին չուրջ ու ծառաստանին մէջ՝ կը յորդէր բազմահազար սոխակնե-րու համերգը, մերթ մեղմ ու խաղաղ՝ Այբարատեան դաշտին վրայէն սահող զե-փիւռին պէս, մերթ ալ կրքոտ ու բազմա-խոսով՝ երբ համերգը երաժշտական սր-ուեսսովը կը բարդանար, կ'ուռէր չզբս-պուած սիրոյ մը քմայքէն:

Այն տաեն — երբ առաւ էր, ու դիւ-թական՝ երկիրն ու երկինքը — համերգը կը տաքնար, կը հիւսուէր, կազմելու հա-մար խորհուրդ եւ հրապուրանք, ապա՝ կը պայթէր մրգաստանին վրայ, գայն կը լե-ցնէր ձայնական ալիքներով, խոպի ու չեշտի ցաւցնող հմծիւնով. այս պահեր-

Բ.

Հին դարերու մէջ ապրող նահապետ-թագաւոր մըն էր պալատին տէրը, հրա-շագան իմաստութիւններու դանձերովը հարուստ, մոգութեան պէսպիսուն հա-տաքներովը հադին զարդարած՝ հայրս-րէն կը կառավարէր երկիրը:

Երջանիկ էր թագաւորը, եւ երջանիկ՝ իր ժողովուրդը: Աւազակութիւնն ու կո-ղոպտուրը անծանօթ էին անոր ընդարձակ երկրի սահմաններուն մէջ: Կեղեքողներ եւ կեղեքուողներ, սիրապետողներ եւ սի-րապետուողներ չկային, ամէն ոք կ'աշ-խատէր ու կը վայելէր իր քրտինքին ար-դիւնքը:

Մէկուն սուրը կը վարակէր ամէնքը: Բերկրութիւնը՝ ընդհանրական էր, պա-տանն կը հոսէր մինչեւ հիւղակներ: Աստուածաշնորհ այս երկրին մէջ պատե-րազմ չեղաւ եւ արիւն չթափեցաւ, գոր-ծած՝ ապրեցաւ այս բարի թագաւորը:

Երկիրը դուարթ էր: Անգամ մը միայն, դեպք մը քիչ մնաց որ զարնէր այդ դը-րախտ երկիրը եւ արտասուրէր նահա-պետ-թագաւորին օրհնեալ համբաւը: Անիկա՝ կին մը ունէր: Անոր աչքերը՝ սի-րոյ հրավառ ջահեր էին, որոնք կրնային հանդիպող ամէն մարդուն սիրտը խառնել եւ անկէ դուրս բերել ցանկութիւններու ամէնէն անդուսպները:

Թագուհիի մադերուն մէջէն վեր կը բարձրանար սիրոյ վայելքին խենթեցնող գոլը: Գլխուն չուրջը՝ հեշտանքի գոյն-զգոյն թիթեռնիկներ կը թրուբռային: Բե-բանը գեռ նոր ճեղքած եւ իր կարմիրը

տպիւ ցոյց տուած վարդի կոկոնին կը նմանէր: Քիթը ճառագայթներէ հիւսուած ըլլար կարծես: Կուրծքին պառկէր՝ մար-մարապոյն եւ ոլորի: Կաթին երկու թա-փանցիկ պարկերը՝ Բիւրաղնեան լեռներու վրայ արածող ոչխարներէ առնուած կա-րային նման փայլուն եւ բուրումնալից:

Թագաւորն ու թագուհին իրար չատ կը սիրէին: Թագաւորը հմաստուն էր, իսկ թագուհին՝ գեղեցիկ:

Երկուքն ալ երջանիկ էին:

Գ.

Դժբախտ օր մը, բազմանքներու եւ ան-հանդստութիւններու ոլին, սատա-նայի մը կերպարանքով մտաւ թագու-հիի սրտին մէջ, բորբոքեց, ոտքի վրայ հանեց հոն թագնուած բոլոր իզձերը:

Եւ՝ այսպէս խօսեցաւ,

— Թագուհի, ինչու՞ կ'ուրանաս ինք-նութիւնդ, դուն կին չե՞ս, ով վայելքի գեղեցիկ եւ հեշտարար ծագիկ, չե՞ս պի-տեր որ երկրիս վրայ ամէնէն հզօր ատա-ուածուհին ես, մահուան ու կեանքի տի-րապետութեան բացարձակ ուժովը: Դուն՝ սէրն ես եւ գեղեցկութիւնը, ուղէ ինչ որ կը փափաքիս, պիտի տրուի քեզ: Ուղէ, ուղէ:

Թագուհին յանձնուեցաւ պատրանքին, լսեց իր փափաքները ուռեցնող բառեր, իր ևս չոյող խօսքեր, հակառակ անոր որ ամէն ինչ ունէր, աշխարհի ամէնէն հա-րուստ ու գեղեցիկ կինն էր, յանկարծ ինքզինքը դժբախտ զգաց, տրտնջաց ու լացաւ:

— Ով ոգի, ես հիմա կին մըն եմ՝ բո-լոր կիներու պէս, բարի ըլլայ գալուստդ եւ օրհնեալ քու անունը, բացատրէ ինծի կեանքի նորօրինակ ու արեւ չեռսած վա-յելքները, ցուցուր ինծի այն ճամբան՝ որ դէս պիտի տանի դէպի դերագոյն ապրու-մը, ըրէ որ ինծի մուխ մնացած կեանքը վայելիմ թէ առ թէ, մանրիկ առ մաս-նիկ, ու ես յաղենամ այնպէս՝ ինչպէս անձրեւ չեռսած արտը կը յագենայ մեղմ ու հանդարտ տեղացող անձրեւներէն: Ես հիմա կը զգամ որ ապրումիս ու վայելք-ներուս մէջ բացատրութիւններ կան, անոնք չեն կազմեր անընդհատ շղթայաւորում մը, անոնք՝ դերձանի վրայ անցուած, բայց լրատմէ հեռու մնացած համբիւռի հատիկներուն կը նմանին: Ով ոգի, ա-նոնք լրատու մօտեցուր, հոգիս լեցուր վայելքին բազմազանութեամբ, ես կը մերժեմ ճանչնալ վերացական երջանկու-թիւնը, հետեւաբար՝ կ'արհամարհեմ ա-ռասպելներու մէջ լողացող անմահներու կարծեցեալ յաւիտենական կեանքն ու ապ-րումը: Ահա ես՝ իրրեւ նիւթ, կը սիրեմ նիւթը՝ նիւթով եւ նիւթին մէջ, այսինքն՝ չօշափելի ու ծանրկեկ իրականութիւնը: Ցոգեցուր պիս տեսանելի ու պատի հա-ճոյքներով, ես՝ ծառայ պիտի ըլլամ, յետին տարուկդ:

— Լաւ, թագուհի, թագաւոր — ամու-սինդ պահանջէ որ քեզի համար թռչուն-ներու պտիպտոյն փետուրներէն բերդ մը չինէ, հոն պիտի տեսնես ու վայելես երկ-րային ու մարմնաւոր բոլոր հաճոյքները, յարեց՝ ոգին:

— Փետուրէ բե՞րդ մը:

— Այո, հոն պիտի լսես երաժշտութիւն մը՝ որ երկրաւոր արարած մը տակնդը լսած չէ, փետուրէ բերդին մէջ պիտի վա-յելես քեզի անծանօթ ապրումներու քաղց-րութիւնը, այն տեղ՝ զեփիւռները բա-նաստեղծութեան մը նեկտարը պիտի մատուցանեն քեզի եւ կեանքը պիտի ծագ-կի միշտ աւելի հզօր ու աւելի հաճելի:

— Այս բոլորը ինծի պիտի տայ փետու-րէ բե՞րդը:

— Այո, ով գեղուհի, փետուրէ բերդը:

ՍՕՍ – ՎԱՆԻ

(Մնացեալը յաջորդով)

Ս. ՓԵՏՐՈՍԵԱՆ ՆԵՐ ԿԱՐԾԻՔ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿՈՒՄ

«Ի վախ այս ծանր հիվանդությունից, որ ինձ ստիպեց ե՛ւ ամիսներով հեռանալ գործից, ես ստիպված էի ամբողջ ամառը անցկացնել Ղարաբաղում, Ղազանչեցոց գյուղում, որտեղ ունեմ մի փոքրիկ տնակ։ Ամառվա ընթացքում ես ստիպված էի ամեն օր ընդունել տասնյակ հիվանդների, որոնք գալիս էին ինձ մոտ ոչ միայն Ղազանչեցոցից, այլև հարևան գյուղերից։

ՋԻՒՆ-ՋՄՐԱՆ ԱՒԵՐՆԵՐԸ

●

ԱՐՏԱԿԱՐԳ ՄԻՋՈՑՆԵՐ ՍՂՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

Կառավարութիւնը ծրագիր մը յօրինած է, զարմանելու համար առնուազն ճըմ-բան աւերները, եւ մանաւանդ կասեցնե-լու համար զինեալ տարապայման բարձ-րացումը: Մեծ քանակութեամբ հաւկիթ, կարագ եւ բանջարեղէն պիտի ներածուի: Առժամապէս տուրք պիտի չգանձուի կարգ նպարեղէններէ (12 առ հարիւր), պետական նպաստ պիտի յատկացուի, ի-ջեցնելու համար կալին գինը (20 առ հա-րիւր): Մաքսատուրք պիտի չգանձուի շատ մը ուտեստներէ եւ յատկապատուած ներածումներ պիտի կատարուին:

Բոլոր տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ ցորեան, ձիւնը եւ փոթորիկները ան-զարմանելի կորուստներ պատճառած են: Արտադրող ճմեռը կը չարունակուի մե-ծաւարի սկիզբէն ի վեր, անհաշուելի վնասներ պատճառելով հողագործու-թեան: Քանի մը օրէ ի վեր ջերմաչափը զերոյէն վար 13 աստիճան կը ցուցնէ Փա-րիզի մէջ, շատ աւելի վար՝ կարգ մը գա-ւառական քաղաքներու մէջ: Ցուրտը քիչ մը մեղմացած է Միջերկրականի ափերուն վրայ: Կառավարութեան ծրագրած մի-ջոցները Ազգ. ժողովին պիտի ներկայաց-ուին իբրեւ առանձին օրինագիծ: Զեղչե-լով կամ դադրեցնելով նպարեղէններու 1 առ հարիւր տուրքը, կառավարութիւնը կը յուսայ տասը առ հարիւր իջեցնել գինե-րը: Այս զեղչը 1·800·000·000 ֆրանքի ծախք մը պիտի պատճառէ պետութեան, եթէ չարունակուի մինչեւ Ցունիս կամ Ցուլիս: Մաքսատուրք պիտի չգանձուի ներածուած պատուղներէն եւ բանջարեղէն-ներէն: Մխիթարատածումը պիտի արդիւ-ուի եւ հրապարակ պիտի հանուի 4000 ֆրանկի կարագ: Հազար կամ եր-կու հազար ֆրանկ ալ պիտի ներածուի:

Կազին գինը քանի առ հարիւր պիտի զեղչուի, մէկ միլիառ ֆրանքի նպաստ մը յատկացնելով:

Հետզհետէ կը նուազին Փարիզի Հալլին առաջած ուտեստները: Առջի օր մէկէն 1200 ֆրանկ պատուղ եւ բանջարեղէն հասած էր, մինչդեռ սովորաբար կը ստանային օրական 2800 ֆրանկ: Փարիզի խանութպան-ները պաշարած են մեծ նպարատուները:

Ինչ նահանգապետը յայտարարեց թէ տաք ուտելիք պիտի բաժնուի հիւանդա-նոցներուն եւ պատսպարաններու մէջ, ձրիաբար:

Մեծ մտահոգութիւն կը պատճառեն Սէյնի հարիւր հազարաւոր թրոն սառնա-կոյտերը որոնք կը հոսին դէպի Փարիզ, մեծ վտանգներ սպառնալով: Առժամեայ կամուրջներ պատրաստուած են, ի հար-կին գործածուելու համար:

Աւտանտեան կազմակերպութեան խոր-հուրդը, որ ժողով կը գումարէ Փարիզի մէջ, յանձնարարեց իր 15 անդամներուն իրենց զինուորները տրամադրել, եթէ ո-ղողումներ պատահին:

Հազարաւոր թռչուններ ցուրտէն մե-ռած են Փարիզի անտառներուն մէջ: Նա-պաստակներ, փասիան-ներ, կաքաւներ եւ ուրիշ որսի կենդանիներ անօթի մնալով այնքան տկարացած են որ կարելի է ձեռ-քով բռնել: Օգնաւեր ուտեստ կը ձգեն Պոուտոյի շրջանին կարգ մը մեկուսացեալ գիւղերու մէջ:

Ամէն տեղ ալ յաճախադէպ է ջուրի խողովակներու պայթումը: Ցարդ 831 հոգի մեռած են ամբողջ Եւրոպայի մէջ (Ֆրանսայի մէջ՝ 228, Իտալիա 104 եւն):

.....

ԹՈՒՐՔԻՈՑ Ազգ. ժողովին փետրուար 24ի նիստին մէջ բուռն կռիւ մը ծագեցաւ կառավարական եւ ընդդիմադիր երեսփո-խաններուն միջեւ, Սեպտ. վեցի դէպքե-րուն առթիւ: Հինգ – վեց երեսփոխաններ հարուածներ փոխանակեցին, իսկ 30–40 հոգի դէպի բեմ խուժեցին: Աւելապետը դադրեցուց նիստը: Փոթորիկը պայթե-ցաւ երբ «Հիւրրիյէթ» կուսակցութեան ներկայացուցիչը խոստովն կը քննադատէր վարչապետը, եմմացոյցի քննութեան առթիւ: Ճառախօսը պիդեց թէ Սեպտեմ-բեր վեցի խռովութեանց պատասխանա-տուն վարչապետն է:

ԳՐԱԳԷՏ Փոլ Էմթօ, որ 84 տարեկան է, մեռած է չորեքշաբթի օր: Բարեկամ-ները պահած էին լուրը: Իր ձեռքով գրած է տապանագիրը:

ՀՐԱՒԷՐ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԻ

Արեւմտեան Եւրոպայի Կ. Կ.ն երրորդ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ փարիզեան շրջանի բոլոր ընկերները այս կիրակի կէս օրէ հետք ժամը 3ին, գարպօթ սրճարանի վերնայարկը, կառ տու Նոր:

Կը նախագահէ ընկեր Դ. ԼԱԶԵԱՆ:

Կիլիկիոյ կաթող. Ընտրութեան մասին կը խօսի ընկեր Ս. ԹՈՐՈՍԵԱՆ որ նոր վերադարձաւ Գէյրութէն:

ՄԱՑԻՍ ՁԻԶ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Շաբաթ Մայիս 26ին, Զ. Բաղտասար – տպրանիճ սրահը:

ՇԱՒԻՒԼԻ ԵԿԵՂԵՑԻԻՆ

Տէր եւ Տիկին Ղուկասեան երկու հա-զար ֆր. կը նուիրեն Շաւիւլի եկեղեցիին համար, փոխան ծաղկեպսակի, Մուշեղ Պօղոսեանի մահուան առթիւ:

ՇՆՈՐՀԱՒԱԼԻՔ

Շահինեան ընտանիքը եւ պարագաները իրենց խորին չնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք անձամբ, դրաւոր կամ փոխան ծաղկեպսակի նուէր-ներով ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց ողբացեալ մօր, մեծ մօր եւ ազգականին Տիկին Հայկուհի Շահինեանի մահուան առթիւ:

●

ՄԱՐՍԷՑԼ.— Տիկ. Կ. Թաւթէլեան եւ Գը-ղխզոր Թաւթէլեան չնորհակալութիւն կը յայտնեն «Ցառաջ»ի խմբագրութեան, Լիոնի Ազգ. Մխիթեան, Ֆ. Կ. Պաչի Լիո-նի եւ Մարսէյլի մասնաճիւղերուն, Լիո-նաբնակ Տէր եւ Տիկին Գ. Տօնապետեանի, Տէր եւ Տիկին Գ. Թադէոսեանի, Տոքթ. Թունամեանի, Գ. Տիրան Պէճէտեանի, Ինճպէս եւ Լիոնի, Տէսնին, Կրընոպլի, Վիէնի, Վալանսի եւ Մարսէյլի ընկերնե-րուն եւ բարեկամներուն եւ բոլոր անոնց որոնք անձամբ, դրաւոր կամ ծաղկեպսա-կով իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին իրենց հօրաքրոջ որդւոյն եւ ազգականին ողբացեալ

ԿԻՒՐԵՂ ԽՐԱՅԵԱՆԻ

մահուան առթիւ:

●

ԼԻՈՆ.— Ֆ. Կ. Պաչի մասնաճիւղը՝ Գ. Գօդոս Գալուստեանէ, Զարսանճազդի իր սիկինոջը մահուան առթիւ, չնորհակալու-թեամբ ստացած է հազար ֆրանք:

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris(9e)

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ՑԵՐԵԿՈՅՔ — ՄԱՐՍԷԼ

Հ. Ց. Դ. հիմնադիրներէն Քրիստափոր Միքայէլեանի մահուան 51րդ եւ Փետր. 18ի 35րդ տարելարձին առթիւ յիշատակի ցերեկոյթ, ձախաձեռնութեամբ «Քրիս-տափոր» ենթակոմիտէին, հովանաւորու-թեամբ Հ. Ց. Դ. Շրջ- կոմիտէի:

Կիրակի 4 Մարտ, ժամը 15ին «Ահարոն-եան» ակումբին մէջ, 26 ռիւ տէ Քոնվա-լէսան, Մարսէյլ:

Կը խօսին Ընկ. Տ. ԹԱԴՈՑԵԱՆ, («1921 Փետր. 18»ի ժողովրդային ընդվզումին ի-մաստը), ընկեր Ա. ՔԷՕՍԷԵԱՆ «Անմահ հիմնադիրին կեանքն ու գործը»:

Կը հրաւիրուին ենթակոմիտէներու եւ խումբերու բոլոր ընկերները:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս եր-կուշաբթի, ժամը 21ին, Քաֆէ Քատէի վերնայարկը:

Գ. ՆՇԱՆ ԳԼՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ պիտի կար-դայ ճօճ անտիպ երգիծական կտորներ:

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս չո-րեքշաբթի ժամը 9ին, Քաֆէ Քատէ:

Պիտի խօսի Տոքթ. Մեծատուրեան: Նիւթ՝ «Տպաւորութիւններ Քանատայէն եւ հայ գաղութէն»: Պիտի ցուցադրէ նկար-ներ սկաուտական ճամբարէն:

ԴԳՐՈՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

վարչութիւնը չնորհակալութեամբ ստա-ցած է հետեւեալ նուէրները, 26 Դեկտ. 1955, 20 Փետր. 1956:

Տէր եւ Տիկին Վարդան Ճաւեան (Ֆի-լատէլֆիա) 250 տոլար, Պ. Սեդրակ Փա-փազեան (Ժընեւ), Պ. Արզումանօֆ, Պ. Մարսէլ Շահպազեան, Տիկին Լիւսի Սալ-մասեան ատոր հազարական ֆրանք եւ հրուշակ իր ամուսնոյն մահուան տարե-լիցին առիթով:

Պ. Մուշեղ Ձիւյէրճեան (Նիւ), 7500 ֆրանք, Տէր եւ Տիկին Մ. Եփրեմեան, Տէր եւ Տիկին Արամ Թէքէեան, Տէր եւ Տիկին Կարօ Պահչէճեան հինգ հազար-կան ֆրանք: Տիկ. Սիրվարդ Մալխաս-եան 3800 ֆր., Տիկին Ոսկի Պահարեան երեք հազար, Տէր եւ Տիկին Յարութիւն Փափազեան երկու հազար, Ոմն ոսկեծա-ղի առիթով 1500 ֆրանք:

Պ. Պ. Յակոբ Գալըպճեան, Տոքթ. Հա-պարատեան, Տէր եւ Տիկին Մ. Մար-լըմեան, Տիկին Աղաւնի Քիթապճեան, Շողիկեան, Տիկին Հ. Խանէտանեան հա-զարական ֆրանք: Պ. Պ. Զաքար Քէն-ճէրեան եւ Վարդան Վարդանեան 500ա-կան ֆրանք, Պ. Թումասեան (Լիոն) 20 մէթր մետաքսեղէն:

— ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ —

●

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. «Սեւակ» ուսա-նողական խումբի ժողովը այս չորեքշաբ-թի իրիկուն, սովորական հաւաքատեղին: Պարտաւորիչ ներկայութիւն:

ՄԱՐՍԷՑԼ.— Ֆ. Կ. Պաչի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այս չորեքշաբթի ժամը 3-ին, Ահարոնեան ակումբը, 26 ռիւ տէ Քոնվէլէսան: Կարեւոր օրակարգ եւ պատգամաւորներու ընտրութիւն:

ՄԱՐՍԷՑԼ.— Ֆ. Կ. Պաչի Պոմոնի մաս-նաճիւղի ընդհ. ժողովը այս հինգշաբթի, ժամը 15ին, Սահակ Մեսրոպ սրահին մէջ: Կը խնդրուի բոլոր ընկերուհիներէն ներ-կայ ըլլալ: Կարեւոր օրակարգ: Պատգա-մաւորի ընտրութիւն:

ԼԻՈՆ.— Ֆ. Կ. Պաչի մասնաճիւղը՝ իր անդամուհիները ընդհ. ժողովի կը հրա-ւիրէ այս չորեքշաբթի, կէսօրէ վերջ ժա-մը 3ին, Ցոյներու սրահը, 5 ռիւ Պօճը – Փուա: Օրակարգ.— ա) Պատգամաւորի ընտրութիւն: բ) Պարահանդէսի պատ-րաստութիւն: Կը խնդրուի ճշդապահ ըլ-լալ:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Հայ Կարմիր Պաչի օրը 1 Ցուլիս, Ցոր-պոնի մեծ ամփիթատրոնին մէջ:

ՓՈՒԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

Հ. Կ. Պաչի Կեդր. վարչութիւնը չը-նորհակալութեամբ ստացած է Պ. Ժիրայր Չիլինկիրեանէ, երեք հազար ֆրանք, ի նպաստ Ֆէստնվիլիէի արձակուրդի կա-յանին, փոխան ծաղկեպսակի, Տիկին Ա-բաքի Աթալլահի մահուան առթիւ:

ԳՐԱՏՈՒՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

46, RUE RICHER - PARIS (9e)

Tél.: PROvence 64-90

C. C. P. Paris 3630-66

Մանկութիւն չունեցող մարդիկ, Ա. Ծառուկեան, մասնաւորաբար «Համազգայինի» Պէյրութ, 1955, գինը 700 ֆրանք:

Դանիէլ Վարուժան, Դ. Ձիրմէճեան, (Դպրոցական կեանքը, Անտիպ նամակնե-րը, Դրականութիւնը), մասնաւորաբար «Ցուսաբեր», Գահիրէ, 1955 գինը՝ 700:

Ընտանիքին բարեկամը եւ ընդարձակ երազահան, կազմեց՝ Կ. Կիլիկեան, տպ. Կ. Տօնիկեան, Պէյրութ, գին 1000:

Նոր Քնար երգարան, կազմեց՝ Կարօ Գէորգեան, Պէյրութ, 1954, կազմուած՝ 1650 ֆր. Թղթակազմ՝ 1400 ֆրանք:

Քաջն Նազար եւ ուրիշ 13 պատմուածք-ներ, Համաստեղ, Գահիրէ 1955: Գինը՝ կազմուած 1000, Թղթակազմ 700 ֆր.:

Միամանթոյի ամբողջական չորքը, Գահիրէ, կազմուածը՝ 1800 ֆրանք:

Վերադարձ, Կ. Փօլատեան, Գահիրէ 1955, գինը 500 ֆրանք:

Զրոյց, Կ. Փօլատեան, (Ահարոնի, Լ-լուարի, Շ. Նարդունիի, Օ. Պէրպէրեա-նի, Հ. Ս. Տէր Մովսէսեանի եւ Լիւֆ Անտրէ Մարսէլի հետ) Փարիզ, 400 ֆր.

Վէրք Հայաստանի, Մ. Աբովեան (նոր տպագրութիւն), Պէյրութ 1954, (կազ-մուած) 700 ֆրանք:

Ամէնուն տարեգիրքը, Կարօ Գէորգեան, Գ. տարի, 1956, պատկերազարդ, 616 էջ, գինը՝ 1200 ֆրանք:

Գիւղը,, Համաստեղ, Բ. տպ. Աղբակի, Պէյրութ, 1955: Գինը՝ 600 ֆրանք:

Պատմութիւն Հայ Գաղթականութեան, Բ. հատոր, 722 էջ, Գահիրէ, 1955: Գինը՝ 1500 ֆրանք:

Խեճրութիւն Սրբազան (արձակ քեր-թուածներ) Բիւզանդ Կոանեան, տպ. «Ցուսաբեր«, Գահիրէ 1955: Գինը՝ 500:

Մրիճ Մանկութիւն, Վազգէն Շուշան-եան, հրատ. դրատուն Գեղամ Սեւանի, 1956, Պէյրութ, 215 էջ: Գինը՝ 400 ֆր.:

ՈՐԲԵՐՈՒ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄՆԻ (ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ ՏԻԿ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՏԱՐԵԿԱՆ ԾԱՏԵԱԼ ՀԱՆԴԷՍԸ

Հինգշաբթի, 1 Մարտ, ժամը 16էն 20

CERCLE MILITAIRE, շրջեղ սրահին մէջ

Մրցում ծպտեալ տարազներու

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ՓՆՏՌԵՑԷՔ

ՊՈՍՓՈՐ

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՀԷԼՎԱՆՇԵԻ ԼՈՓՈՒՄԸ, թժ. շկներու կարծիքով հէլվան եւ լո-քումը կը պարունակեն մեծագոյն չափով պրոլ (բալորի):

ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ՝ մանուկներու աճումին.

ՕԳՏԱԿԱՐ՝ չափահասներու եւ ծերերու, որոնց կը պարգեւէ աշխոյժ եւ եռանդ:

ՊՈՍՓՈՐԻ արդիական պատրաստութիւնը կը վերագտնէ Արեւելքի մէջ իսկ պատրաստուածները:

Արտածման համար մանուկ պայմաններ:

2, RUE LOUIS ASTOIN, MARSEILLE

CAVES CENTRALES

48, Rue Puvis-de-Chavannes, Marseille, Tél. CO. 58-99

ԱՋՆՈՒԱԳՈՑՆ ԳԻՆԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱԽՈՐԺԱՔԵՐՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԼԱԻԱԳՈՑՆԸ՝ ԱՄԷՆԷՆ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մասնաւոր պայմաններ ընկերութիւններու, (հարսնիք, մկրտութիւն, ճշանաւոր)

Հոս կարելի է գտնել նաեւ ամանաւոր՝ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ RAKI ԶԸՐ:

MORY et Cie

SERVICE VAUQUELIN

Միակ արտօնուած տունն է Դատարան-ներէ դրկելու համար ՀԱՑԱՍՏԱՆ (U. R. S. S.)

Հաստատութիւնը արտօնուած է ՄԻ-ԱՅՆ ՆՈՐ ՁԳԵՍՏՆԵՐԸ դրկելու, պաշտօնական հաշուեկշռներով, իսկ գործածուած հագուստներ՝ շատ լաւ վիճակի մէջ:

3, RUE ST.-VINCENT DE PAUL

Paris 10e, Tél.: TRU. 72-60 (Poste 89)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 — Հատը 12 ֆր.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 28 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

MARDI 28 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7915 — 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3326

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՏՄԱՐՒԻ ԺԽՈՐԸ

●

Ամէն անգամ որ արտակարգ դէպք պատահի, մեր հաւատարակչութիւնը կը կորնչացնէ, ազատ ասպարէզ տալով բացառական յանկուցիչ ժխորի :

Եւ կամ, յանկարծ մեր ոտքը դեռնէն կը կարկի : Կը մոռնանք ոչ միայն իրական նոթիւնը, այլեւ չրջապատը :

Ձգտ խաղալուր աղմուկ մը կը բարձրա – նայ զանազան պատրուակներով : Աչքերը կը մթագնին եւ ջիղերը կը պրկուին : Լե – զուները կը բանին եւ ձեռքերը թուղթ կը մրտեն :

Նոր ապացոյց :— Լրագրական եղեամ – բոխային ժխորը՝ Կիլիկիոյ կաթողիկոսին ընտրութեան առթիւ :

Մինչ պետական թերթ մը «արքայա – կան» կը կոչէր ի պատիւ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին սարքուած ընդունելութիւ – նը Լիբանանի մէջ, ուրիչ մը խուժանա – վարութեան մրցանիշը կոտրեց, «ղեկա – վարել» լուրեր տարածելով Կիլիկիոյ կա – թողիկոսին ընտրութեան առթիւ :

Եւ այս՝ ճիշդ այն պահուն երբ երեք – չորս թուղթ թերթեր զրպարտիչ քսութիւն – ներ կը հրատարակէին, կաթող. ընտրու – թեան ժողովը ներկայացնելով իբրեւ « հայկական համաշխարհային համագու – մարի », նախագահութեամբ «Վասկէն ա – նուն մէկու մը »...

Շատ աւելի ծանրակչիռ հանգամանք ունի այն ժխորը որ բարձրացաւ Լիբանա – նի եւ Սուրիոյ մէջ, կաթող. ընտրութի – նէն առաջ, այլ մանաւանդ վերջը :

Նախ՝ լրագրական խաչակրութիւնը մո – լեգնութեան գագաթնակէտին հասաւ այն թերթերուն մէջ որ ամբոխին կիր կը ճա – շեն տարիներէ ի վեր :

Երկրորդ, անզօր կառաւրութեան մը մատնուեցան այն խմբակներն ու երեւե – լիները — վեղարաւորներ ալ — որոնք ուխտած էին վիժեցնել ընտրութիւնը :

Այս «քոլերը» կանգ չառին որեւէ դէհկութեան առջեւ, միտք եւ արիւն պղտոռելու համար, զննասրութեամբ ե – պիկոտոսի մը :

Տեսնելով որ կարաւանը կը քալէ հակա – ռակ իրենց խուժանային ցոյցերուն եւ սպառնալիքներուն, անոնք դիմեցին հիւ – րընկալ երկիրներու կառավարութեանց, որպէսզի ապօրէն հոչակեն այս կամ այն ժողովը եւ արգիլեն կաթող. ընտրու – թիւնը :

Միջանկեալ հինգ հոգինոց վեղարաւոր պատուիրակութիւն մըն ալ ներկայացաւ Լիբանանի հանրապետութեան նախագա – հին, որ մերժեց միջամտել :

Դատապիրները խրատուեցա՞ն : Ո՛չ : Փետր. 20ին Պէյրութի օդակայանը ղըր – կեցին իրենց «մարտական » խումբերը, Վազգէն Ա.ի մեկնումին առթիւ, եպիս – կոպոս մը անարգելու, վարդապետ մը ծեծելու եւ կաթողիկոսարանին ինքնա – շարժը խոթրակելու համար :

Յետոյ, դիւերանոց խումբ մը կիներ եւ ապջիկներ լեցուցին Անթիլիասի տաճարը, որպէսզի խափանեն պատգ. ժողովին դումարումը :

Այս հերոսուհիները ութ ժամ փակուած մնացին տաճարին մէջ, անլուր տեսարան – ներ պարզելով եւ իբրեւ զուարճալիք ծա – ռայելով տեղական թերթերուն :

Եւ մինչ Լիբանանի եւ Սուրիոյ նախա – գահները, նախարարներ եւ երեսփոխան – ներ, դեսպաններ եւ բարձրաստիճան կղե – րականներ, յարանուանութիւններ եւ ազ – գային կազմակերպութիւններ ջերմագին շնորհաւորութիւններ կ'ուղղեն նորընտիր կաթողիկոսին, մինչ հարիւրաւոր հեռա – գրերներ կը հասնին աշխարհի բոլոր կող – մերէն, տմարդի ժխորը կը շարունակուի նոյն մոլեգնութեամբ.

Մագձ եւ փրփուր : Մաղթենք որ չուտ սթաւին, իրենց իսկ բարիքին համար :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԲԱՑԱՌԻԿ ՄԻՋՈՑՆԵՐ ԱԼԺԵՐիՈՅ ՀԱՄԱՐ

●

ՄԱՐՈՔի ԵՒ ԹՈՒՆՈՒԶի ԽՆԴիՐՆԵՐՆ ԱԼ ՆՈՐ ՀՈԳԵՐ ԿԸ ՊԱՏՃԱՌԵՆ

Տեղական թերթերը կը հաստատեն թէ պինուորական բացառիկ միջոցներ ձեռք պիտի առնուին, Ալժերիոյ պաշտպանու – թեան եւ տպահովութեան համար : Նա – խագահութիւնը եւ պաշտպանութեան Գերագոյն Խորհուրդը նիստ դումարեցին երէկ, իրրեւ օրակարգ ունե – նալով այս խնդիրը :

Վերջին տեղեկութեանց համաձայն, կացութիւնը իրապէս վրդովիչ է : Ըմ – բոստները մեծ դործունէութիւն կը ցու – ցնեն գիւղական շրջաններու մէջ : Ծայրերը եւ անկարգութիւնները յաճախագէպ են քաղաքներու մէջ : Կը վախցուի որ ըմդ – հարումներ պատահին Եւրոպացիներու եւ իսլամներու միջեւ : Կիրակի օր ոստիկա – նութիւնը արտասուաբեր ռումբ գործա – ծեց, կասեցնելու համար բազմութիւն մը որ կը փորձէր Կոստանդինի նահանգա – պետարանը խուժել : Ցուցարարները քա – րեր եւ երկաթի կտորներ նետեցին ոստի – կանութեան վրայ : Տասը ցուցարարներ ձերբակալուեցան : Կոստանդինի 118·000 բնակիչներէն խումբ խումբ ցուցարարներ յանկարծ փողոց թափեցան եւ սկսան յա – ռաջ խաղալ դէպի նահանգապետարան, թշնամական կանչեր արձակելով կառա – վարութեան դէմ, բայց չկրցան խզել ոս – տիկանական շղթան : Զինուորական հրա – մանատարութիւնը կը ծանուցանէ թէ 58 լմբոստներ սպաննուեցան Ալժէի լեռնե – րուն մէջ : Օրանի մէջ ալ խումբ մը ի – լամներ փորձեցին դրաւել զէնքի պահեստ մը, բայց ետ մղուեցան :

Տեղական թերթ մը, «Քոմպա», պար – զելով Ալժերիոյ կացութիւնը, կ'եզրակա – ցնէ թէ անհրաժեշտ է երկու հարիւր հազար նոր զինուոր ղրկել, երկրին բնակ – չութիւնը պաշտպանելու համար : «Կա՛մ պէտք է վճռել թէ Ալժերիան պիտի պա – հենք եւ հետեւաբար հարկ է անհրաժեշտ քաղաքականութիւնը վարել, եւ կամ պէտք է լքելու որոշում տալ : Այն ատեն ոճիր է սպաննել տալ մեր զինուորները» :

Համայնավար կուսակցութեան պաշտօ – նաթերթը, «Իւմանիթէ», կը ծանուցանէ թէ այսօր, վաղը եւ հինգշաբթի ժողովր – դական պատուիրակութիւններ պիտի ներկայանան Ազգ. Ժողովին եւ կառավա – րութեան, պահանջելու համար որ անմի – ջապէս դադրեցնեն պինուորական գործո – ղութիւնները : Այս առթիւ կ'ազդարարէ « Պատերազմը կը սպառնայ դառնալ ամ – բողջական եւ անողորմ : Հետեւաբար խիստ տիպողական է կրակը դադրեցնել եւ բանակցիլ, եթէ մը գտնելու համար» :

Նոյնքան մտահոգութիւն կը պատճա – ռեն Մարոքի եւ Թունուզի խնդիրները : Հրատարակուած տեղեկութեանց համա – ձայն, բանակցութիւնները մեծ դժուա – րութեանց կը հանդիպին : Որ եւ է համա – ձայնութիւն չէ գոյացած հաւաքական յայտարարութեան մը մասին որուն սկզբ – բունքը ընդունուած էր անցեալ ուրբաթ օր : Երկու կողմերուն պատուիրակութիւն – ները առանձին բանաձեւեր մշակած են եւ միշտ կը վիճին : «Ոչ լաւատեսութիւն, ոչ ալ յոռետեսութիւն», կ'ըսէր Ժողովա – կան մը : Բանակցութիւնները կը շարու – նակուին :

Գալով Թունուզի, Փարիզ հասած վարչապետը իր խորհրդականներով եւ ե – րէկ սկսան բանակցիլ կարգ մը վիճելի խնդիրներու մասին : Տեղական թերթերը դիտել կուտան թէ Ֆրանսա ներքին ինք – նավարութիւն խոստացած էր ութ ամիս առաջ, եւ պայմանագիրը փոխելու խնդիր չկայ, բայց Թունուզի վարիչները քալ – լերուելով Մարոքի տրուած անկախու – թեան խոստումէն, կը պահանջեն ազգա – յին բանակ մը եւ իրենց առանձին դես – պաններն ունենալ : Նախապէս կը պահան – ջէին Փարիզի, Լոնտոնի եւ Ուաշինկթընի դեսպանութիւնները : Այժմ Գահիրէի մա – սին ալ կը խօսին, ինչ որ մեծ դժուարու – թիւններ կը յարուցանէ :

ՋԵՐՄԱԳԻՆ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՆՈՐԸՆՏԻՐ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ

●

ՍՈՒՐԻՈՅ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

Սուրիոյ հանրապետութեան նախագա – հը, Շիւքրի Քուաթլի, հեռաւէալ հեռագի – րը ուղղած է Կիլիկիոյ կաթող. տեղապահ Տոքէն Բալիկ.ի :

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Կը շնորհաւորեմ ըմդ – գրաւիւնը Նորին Սրբութիւնն Զարեհ կա – թողիկոսի եւ կը մաղթեմ Ձեզ եւ ազ – գուական հայ համայնքին բարգաւաճում եւ բարօրութիւն :

× *Պուէնոս Այրէսէն հնորհաւորական հեռագիր մը ուղղած է Հարաւ. Ամերիկա – յի կաթող. պատուիրակը, Սիօն արք. Մանուկեան, անդամ Էջմիածնի Հոդեւոր Գերագոյն խորհուրդի :*

× *Շնորհաւորական հեռագիրներ ղըր – կած են Սուրիոյ ելմտական նախարարը, պ. պ. Ռըզքալլա Անթաքի, երեսփոխան – ներ Իշխան Ձապըի, Ֆախէր Քեյալի, Մ. Ձապըի, Էմոն Ջամարիա, Մ. Լիան, նախ – կին նախարարներ պ. պ. Էմոն Հոմսի, Ֆախէր Ձապըի, Աթալա Աթուն, յոյն – օրթոտոքս պատրիարք Տ. Ալեքսանդրոս յոյն – կաթոլիկ պատրիարք Տ. Մաքսի – մոս Սայեղ, Հալէպի առաջնորդը՝ Տ. Դիոնիսիոս . Ճըրճէս :*

× *Լիբանանի Փրանսական դեսպանը Փետրուար 23ին Անթիլիաս այցելելով չը – նորհաւորեց նորընտիր կաթողիկոսը եւ սիրալիր տեսակցութիւն մը ունեցաւ :*

× *Հ.յ. կաթողիկ Պատրիարքարանին կողմէ մասնաւոր պատուիրակութիւն մը Անթիլիաս այցելելով չնորհաւորած է Զարեհ կաթողիկոսը : Անձամբ այցելած է նաեւ յոյն – օրթոտոքս պատրիարքին փո – խանորդը, Դամասկոսէն Պէյրութ երթա – լով :*

× *Շնորհաւորական այցելութիւններ տուած են Թաղ. խորհուրդները, մարզա – կան եւ ուսանողական միութեանց ներկա – յացուցիչները եւ բազմաթիւ քաղաքացի – ներ : Ամէն օր հարիւրաւոր չնորհաւորա – կան հեռագիրներ կը հասնին Անթիլիաս :*

× *Պէյրութի ամերիկեան եւ Փրանսա – կան համալսարաններուն ուսանողները եւ ուսանողուհիները խմբովին այցելեցին նորընտիր կաթողիկոսին, որ դեղեցիկ յորդորական մը խօսեցաւ, պարգելով հայ ուսանողութեան դերը :*

ԵԳիՄԿՈՊՈՍԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ

Արդէն իսկ երեսաղէմ գացած են Պոլ – սոյ Գարեգին պատրիարքը, Հիւս. Ամե – րիկայի էջմիածնական Առաջնորդը՝ Մամբրէ արք. Գալֆայեան, Քալիֆոր – նիոյ առաջնորդը՝ Շնորհք եպիսկ., Փա – րիզի առաջնորդը՝ Սերովբէ եպիսկ. Մա – նուկեան եւ ուրիշներ, մասնակցելու հա – մար եպիսկոպոսական ժողովին, որուն պիտի նախագահէ Ամենայն Հայոց կա – թողիկոսը : Ներկայ պիտի ըլլան նաեւ եր – կու եպիսկոպոսներ Կիլիկեան Միաբանու – թենէն : «Այդ»ի տեղեկութեանց համա – ձայն, օրակարգին վրայ կը գտնուին հե – տեւեալ խնդիրները. — 1. Եկեղեցական – ներու ամուսնութեան հարց.— 2. Ծնունդը Դեկտ. 25ին տօնելու հարց.— 3. Կի – լիկիոյ կաթողիկոսին ճանաչման հարց? :

«ԲԱՐԵՊԱՇՏՆԵՐՈՒՆ» ՏԳԵՂ ԱՐԱՐՔԸ

Ինչպէս հաղորդած էր մեր թղթակիցը, փետրուար 20ի առտուն խուժանային ցոյց մը կատարուած է Պէյրութի օդակայանին մէջ, Վազգէն կաթողիկոսի մեկնումին առթիւ : Ոմանք մը թշուառականներ յար – ձակում գործած են քանի մը եպիսկոպոս – ներու եւ վարդապետներու վրայ, ղղուելի պոռչտուքներով եւ խորտակած են կաթո – ղիկոսարանի ինքնաշարժին ապակիները : Պէյրութի մեր պաշտօնակիցը, «Ազդակ», հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ այս առթիւ (24 Փետր.) :—

Ողջերթի համար օդակայան գացող կարգ մը բարեմիտ տղայիններ, որոնք ականատես եղած են այդ աննախընթաց երեւոյթին, խոր զայրոյթով դատապար – տած են որբապիղծ արարքը : Իրենց զայ – րոյթն ու ղղուանքը աւելի սաստկացած է, երբ տեսած են որ այդ ցոյցերը քաջալե – րողներն ու գրգռողները իրենք զիրենք մինչեւ այսօր Հայ. Եկեղեցիի եւ եկեղե – ցականներու սրբակրօն պաշտպաններուն ցոյց տուողներն են :

Ստոյգ աղբիւրէ կ'իմանանք թէ Խալէպի այդ տղեղ ցոյցերուն մասնակ – ցած են նաեւ Հ. Բ. Ը. Միութեան Դա – րուհի Յակոբեան աղջկանց վարժարանի ուսուցչուհիներն ու աշակերտուհիները, տղ. վարժարաններու մէջ պաշտօնավա – րող և Բարեգործականի կողմէ վճարուող ուսուցչուհիներ եւ հայ գործարանատի – րոջ մը աշխատանոցին մէջ աշխատող հայ եւ արաբ գործաւորներ :

Այս իրողութիւնն իսկ ցոյց կուտայ թէ Բարեգործականի Դարուհի Յակոբեան վարժարանի ուսուցչուհիներն ու աշա – կերտուհիները, ինչպէս նաեւ Բարեգոր – ծականի կողմէ վճարուող ուսուցչուհի – ները, օդակայան գացած են ոչ թէ վեհին ողջերթ մաղթելու, այլ իրենց յանձնուած «պաշտօնը» կատարելու համար :

ՁՕՐԱՎԱՐՆԵՐ ԵՒ ՄԱՌԵՇԱԼՆԵՐ ԿԵԴՐ. ԿՈՄԻՏԷԻՆ ՄԷՋ

Բոլշեւիկեան կուսակցութեան 20րդ հա – մագումարը իր աշխատանքները վերջա – ցնելով, ընտրեց Կեդր. Կոմիտէն ուր կրկնապատիկ աւելի տեղ տրուած է զօ – րավարներու եւ մառեչալներու : Այսպէս, անդամ ընտրուած են ութ զօրավարներ եւ մառեչալներ, ինչ որ կը նշանակէ կրկինը, բազդատելով 1952ին ընտրուած Կեդր. Կոմիտէին հետ : Երէկ պիտի ընտրուէր նախագահութիւնը կամ դիւանը (Պրեզի – դիում), որ ամէնէն կարեւոր մարմինն է Կ. Միութեան մէջ : Պիտի վերընտրուէին ներկայ 11 անդամները, գլուխն ըլլալով Ա. քարտուղարը, Խրուշչեւ եւ վարչապե – տը, մառեչալ Բուլկանին : Հաւանական թեկնածու մը կը համարուէր նաեւ ազգ. պաշտպանութեան նախարարը, մառեչալ Ժուկով, որ մեծ ժողովրդականութիւն չահեցաւ Ֆ. աշխարհամարտին մէջ : Սթալինի մահէն ետք ներկայ վարիչները Մոսկուա վերադարձնելով Ժուկովը, կեդր. Կոմիտէին անդամ ընտրեցին եւ յե – տոյ ազգ. պաշտպանութեան նախարար : Նոր Կեդր. Կոմիտէին մէջ վերընտրուած են միւս մառեչալները,— Կոնիւեւ, Վա – սիլեւսկի եւ Սոքոլովսկի (սպարապետը) :

Իրավիճակներ կը բացատրեն թէ այս ութ զօրավարներն ալ փոքձ վինուորներ են, եւ մեծ դեր պիտի կատարեն ընդհանուր քաղաքականութեան մէջ : Այս առթիւ կը պարմանան որ չէ վերընտրուած միակ ծո – վակալը, Կուզնեցով, ոչ ալ ուրիշ մը յաջորդած է իրեն : Դիւանապետական շրջանակներու մէջ կը կարծեն թէ կրկնապատկելով զօրավար – ան – դամներու թիւը, կուսակցութիւնը կ'ուզէ աւելի սերտական ազդեցութիւն ապահո – վել բանակին վրայ :

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՑ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՅԱՐԱԿԻՑ ԱՆՑՔԵՐ

●

Քառասուն – յիսուն կիներու զաւեշտական ցոյցը, անարժան վարդապետի մը թելադրութեամբ.— Ընտրութիւնը կատարուեցաւ կատարեալ կանոնաւորութեամբ եւ անմիջապէս հաղորդուեցաւ կառավարութեան ընդհանուր խանդավառութեամբ :

(Գ. եւ վերջին մաս)

ՊԷՅՐՈՒԹ, 20 Փետր. (Յառաջ).— *Ո – ղակայանին մէջ պատահած դէպքերու հետեւանքով, կաթող. Տէղապահ Խորէն եպիսկ. երկու ժամ յապաղումով վերադարձաւ Անթիլիաս : Այնպէս որ կարելի չեղաւ Պատրիարքարանի ժողովը դուժարել ժամը 10ին :*

Անթիլիասը, դեռ առաւօտեան ժամերէն կը պարզէր պաշարուած ջրջանակի մը պատկերը : Հարիւրաւոր ոստիկաններ, տասնեակ մը սպաներու առաջնորդու – թեամբ ջրջապատած էին դէպի կաթողի – կոսատուն տանող բոլոր ճամբաները, ինչպէս նաեւ վանքին ջրջափակը : Արգիլուած ճամբաներէն ազատ մուտք ունէին միայն պատրիարքարանի օրագրողները, լուսանկարիչները, եւն. : Ամէն մէկը կ'անցնէր ոստիկանական երեք չղթաներու միջէն :

Երբ վանքին դարպասէն ներս մտանք, պտնուեցանք զաւեշտա–ողբերգական տեսարանի մը առջեւ : Ցիսունի չափ հայ կիներ եւ աղջիկներ, հագուստ սգաւոր, պատած էին Մայր Տաճարը եւ կը մերժէին դուրս ելլել : Ունէին այն միամտութիւնը, Հէ ատով պիտի կրնան արգիլել քահանարկութիւնը, որ պիտի կատարուէր տաճարին մէջ : Կը պոռային, կ'աղմկէին, « ապօրէն է, անարժան է, չենք ճանչնար, չենք ուզեր, անկեղծ դաւաճանները, անկեղծին Դաշնակները» բացագանչութիւններով, ընդհանուր խնդուք պատճառելով ներկաներու եւ ոստիկաններու բազմութեան :

Փողոց իջած այս կիները, որոնց մէջ կարեւոր թիւ մը կը ներկայացնէին ... բողոքականները, ամկավար Զարթօնքի խմբագիր Գեղամ Ահարոնեանի կնոջ գլխաւորութեամբ, տասնեակ մտած էին մուքնուլուսուն, տխրահռչակ Գինէ վարդապետին դաւակցութեամբ :

Տեղապահը, ընդհ. ոստիկանապետին հետ համաձայնութեան, ձգեց, որ հերոսուհիներու այս խումբը մնայ տաճարին մէջ : Անհրաժեշտ չնկատուեցաւ դիմել բռնի միջոցներու, այլապէս հինգ վայրկեանի դործ էր բոլորը մէկ տաճարէն դուրս շպրտելը : Եւ Պատրիարք. Փոխոդով որոշեց երկրորդ եւ վերջին նիստի բացումն ալ, քահանարկութիւնն ալ կատարել Վեհարանի ընդարձակ դահլիճին մէջ :

Ներկաներու ստուգումէն վերջ, հավնի կարելի եղաւ ժողովը բանալ կէսօրուան ժամը 12ին :

Պատրիարքարանէն պատ ներկայ էին բազմաթիւ հայ եւ օտար թղթակիցներ, որոնց կարգին եւ «Նիւ Եորք Թայմզ»ի, Ֆրանսական հեռագր. գործակալութեան, տեղական, արաբերէն եւ ֆրանսերէն թերթերու թղթակիցները, Միւնխէնի «Ազատագրութեան կայան»ի հայկ. բաժնի մնօրէնը՝ Ս. Թորոսեան, տեղական եւ արտասահմանեան հայ թերթերու խմբագիրներ եւ թղթակիցներ, չարժանկարիչներ, լուսանկարիչներ, եւն :

Ատենապետ Պ. Ցակոբ Տէր Մելքոնեանի խօսքէն վերջ կարդացուեցաւ նախորդ նիստի ատենագրութիւնը եւ վաւերաց – ուեցաւ :

Ապա խօսք առաւ Տէղապահ Խորէն եպիսկ. եւ կարդաց գրաւոր նչանակալից ճառ մը (կուտանք առանձին) : Ճառին սկիզբը, դրուատալից բառերով ողկոյզ հոգեւոր Տ. Գարեգին Ա. Կաթողիկոսի յիշատակը եւ արտասանեց «Հոդւոց» մը :

Ճառին ընթերցումէն ետք, ատենապետը յայտարարեց, թէ նիստը պիտի չարունակուի փակ դռնիփակ : Ասոր վրայ, դահլիճին մէջ մնացին միայն պատրիարքարանի ներկայացուցիչները եւ Միաբանութեան անդամները :

Աթոռին կանոնադրութեան կաթողիկոսական ընտրութեան վերաբերեալ յոդուածներու ընթերցումէն վերջ, Հայ. եկեղեցւոյ բոլոր եպիսկոպոսներու մէջէն, զաղտնի քուէարկութեամբ կազմուեցաւ եռապատիկ ցանկ մը : Քուէներու առաւելութեամբ ցանկին մէջ առնուեցան՝ Զարեհ եպիսկ. (Հալէպի առաջնորդ), Խորէն եպիսկ. (Լիբանանի Առաջնորդ), եւ Ղեւոնդ եպիսկ. (Կիպրոսի Առաջնորդ) : Եւ, ցանկը յայտարարուելէն անմիջապէս ետք, զաղտնի քուէարկութեամբ կատարուեցաւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին ընտրութիւնը : Քուէարկութեան արդիւնքը, ինչպէս հետեւեալ ձայնեցինք «Ցառաջ»ին, եղաւ հետեւեալը. —

Տ. Զարեհ եպիսկ. Փայասլեան	32 քուէ
Տ. Խորէն եպիսկ. Բարոյեան	1 քուէ
Տ. Գարեգին արք. Յակոբեան	1 քուէ
Ձերմակ	2 քուէ
Գումար	36 քուէ

Երբ Ընտրական Ժողովը, խանդավառ եւ երկարատեւ ծափերով ողջունեց նոր ընտրեալ Կաթողիկոսը, Զարեհ Ա. մինչ մայր – տաճարին զանգակները կը ղօղանջէին երկարօրէն : Երգուեցաւ «Ու – րախ լեր» շարականը : Բոլոր եկեղեցականները հայրերը ողջագուրուեցան ազգընտիր Հայրապետին հետ :

Այնուհետեւ, նախ խօսք առաւ պատենապետը եւ ներկայացուց ժողովի չը–

— Այս, Թոչուններու փետուրներէն չինուած բերդ մը :

— Մարմարէ, գոյնզգոյն քարերէ բերդ մը կը չինուի, բայց փետուրէ բերդը, ո՞վ կրնայ չինել զայն, փետուրէ բերդը ո՞վ կրնայ երեւակայել, զայն չինող ճարտարապետը ու՞ր կը գտնուի :

— Ես՝ փետուրէ բերդ կ'ուզեմ, ու դուն՝ պիտի չինել տաս զայն, ես անոր մէջ պիտի բնակիմ, պիտի վայելեմ նոր աշխարհ ու կեանք, եթէ ոչ՝ կը մեռնիմ :

Թագաւորը ինկաւ խոր մտմտուքի մէջ : Փետուրը ծանր չէր, ոչ ալ դիմացկուն, չէր կրնար ապուցուիլ, հիւսուիլ, փակցուիլ կամ զամուիլ, ըլլալ պատ ու պարիսպ, երդիք ու տանիք, քիւ ու պատշգամ, սիւն ու դուռ : Ցետոյ, ինչպէ՞ս դիմանար հովին ու անձրեւին, ձիւնին ու հրդեհին... Օ՛ անկարելի էր, փետուրէ բերդը չէր կրնար չինուիլ, բայց եթէ պահ մը ընդունուի որ փետուրէ բերդ կրնայ չինուիլ, որքան Թոչուններ պիտի որսային... Անկարելի էր այս, բայց ո – րովհետեւ Թագուհին էր ուզողը, պէտք էր անոր կամքը կատարուէր, ու Թագաւորը հրամայեց Ժողովուրդին, որ ամէն մարդ, կին ու այր, մեծ ու պզտիկ որսորդ դառնայ, Թոչուն որսայ, անոր փետուրները պալատ բերէ, որպէս զի՝ այդ փետուրներովը Թագուհիի համար պալատ մը չինուի : Ժողովուրդը միահամուռ լինկաւ սար ու քար, դաշտ ու անտառ՝ Թո–

նորհաւորութիւններն ու մաղթանքները : Ապա խօսեցաւ Կաթող. տեղապահ եւ Լիբանանի Թեմին Առաջնորդ Խորէն եպիսկ. եւ ջերմօրէն ողջունեց նորընտիր Հայրապետը :

Ցետոյ ներկաները յատկապէս երկեցին «Տէր կեցո»ն եւ խօսք առաւ Կաթողիկոսը, ինքը, չատ յուզուած արտայատութեամբ, (այս ճառն ալ կուտանք առանձին) :

Ճառի աւարտին, Կաթողիկոսը օրհնեց ներկաները եւ «Պահպանիչ»ով, այնուհետեւ նաեւ բոլոր ներկաներուն կողմէ երդուած «Հայր Մեր»ով, ժամը 2·30ին փակուեցաւ Պատրիարքարանի Ժողովի այս պատմական նիստը :

Ներկաները մէկիկ մէկիկ ասիս Վեհափառին Աջը եւ այնուհետեւ բոլոր պատգամաւորները, իրենց մէջէնէն ունենալով Կաթողիկոսը, լուսանկարուեցան միասին :

Դուրսէն գինէ կոչուած վարդապետի ազդանշաններուն վրայ կը սկսէին եւ կը լսուէին կրքոտ կանչերը տաճարին մէջ խմբուած եւ ոստիկաններով պաշարուած կիներուն, որոնք, սակայն ոչինչով կրնան խանգարել Ժողովին վեհութիւնը :

Երեկոյեան ժամը 5ին, Տէղապահը, ընկերակցութեամբ պետական երեսփոխաններ ընկեր Մովսէս Տէր Գալուստեանի եւ Պ. Տիգրան Թոսպաթի, ինչպէս նաեւ Կաթողիկոսարանի դիւանապետ Տ. Շահէ վրդ.ի այցելեցին Հանրապետութեան Նախագահ Քամիլ Շամունին եւ հաղորդեցին ընտրութեան արդիւնքը, զոր խմացաւ մեծ գոհունակութեամբ :

Ընդհանուր խրախճանք կը տիրէ ոչ միայն Պէյրութի մէջ, այլեւ Հալէպ, Դամասկոս, Լաթաքիա, Գամըշլը եւն. : Հարիւրաւոր հայրենակիցներ այդ քաղաքներէն եկած էին արդէն Պէյրութ, որպէս զի հետեւին ընտրական անցուդարձերուն : Բոլոր եկեղեցիներու զանգակները, բոլոր հայաբնակ վայրերու մէջ երկարօրէն ղօղանջեցին ի պատիւ նորընտիր Հայրապետին : Ամենուրեք փակուեցան անմիջապէս ազգային վարժարանները եւ գոց մնացին նաեւ յաջորդ օրը : Հազարաւոր հեռագիրներ կը տեղան Կաթողիկոսարան, շնորհաւորելով Վեհափառը, բոլոր միաբանները եւ ղպրեվանքին ուսուցիչներն ու սանները, բացառութեամբ քանի մը անարժան եկեղեցականներու, ներկայացան Վեհափառին եւ համբուրեցին Աջը : Ընտրութեան արդիւնքը հեռագրուեցաւ Սիփիւռքի բոլոր կեդրոններուն :

Համոզուած ենք, որ նորընտիր Հայրապետին գահակալութեամբ, բարգաւաճման եւ յառաջդիմութեան նոր ժամանակաշրջան մը կը բացուի Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Աթոռին համար :

ԿԱՐՕ ԳԷՈՐԳԵԱՆ

ՄԻՍԱՓ ՄԵԾԱՐԵՆՑ

●

(Բ. եւ վերջին մաս)

Ժթ. դարու վերջին 900ական թուականներուն անասելի վիճակ կ'ապրէր առեւտրահայ մտաւորականութիւնը : Թրքական բռնակալութեան դաժան լուծը, զրաքննութեան արգելքները եւ հալածանքը կը փակէին մտաւորականութեան հանրային գործունէութեան դռները : Կը խեղդուին երազները, ծրագրերը, ազատ միտքը, հանրային կեանքէն դուրս կը չպրտուին ընկերութիւն մտածող մասը : Միջավայրի դաժան ցուրտը եւ բռնակալի արիւնոտ սուրը ծանր թախիծի եւ յուսահատութիւն կը մղեն երիտասարդութիւնը :

Կեանքի ցաւերէն ծնած այդ ողբերգութիւնը մասնաւոր ուժով է արտայայտուած Մեծարենցի բանաստեղծութեան մէջ.

Բոլոր լոյսերն ալ մարեցան հետզհետէ,
Ես կը սիրեմ այս խաւարը տատապագին,
Ուր վիշտ մը լայն՝ սիրտս կուրծքէս
դուրս կը նետէ,
Եւ ես կ'ըմպեմ սեւ հեշտանքը ցաւոտ
կեանքին :

Մեծարենց համակող թախիծով կ'երգէ երիտասարդին հոգեկան ծանր [redacted] եւ յուսահատութիւնը, հեռանալ մարդոցմէ, մեծ քաղաքին ժխորէն, չլսել պատիր ձայներ, ձուլուիլ դիւերային մթնոլորտին մէջ, չնչել դով չաղերու քաց կախարդանքը : Դիշերային քնանկարի եւ երանգներու արտակարգօրէն նուրբ ընկալումը եւ տպաւորութեանց միաձուլումը հոգեկան ծանր ապրումներու հետ, արտառուչ ու ներդաշնակ կը դարձնեն արցունքով ղրուած տողերը, առիկա ասոն ու անափոփ թախիծ չէ, այլ անկեղծ տառապանք ու այրող վիշտ : Այդ վիշտը քնթերցողին սրտին մօտ է, քանի որ հոն կ'ներեւայ հոգեկան ողբերդութեան ընկէրային ակունքը : Մեծարենց տարիներով երազած է «սիրոյ գարուն մը խաղալիկ», բազում երազներ եւ բաղձանքներ ցրուած է աչխարհի մէջ, բազում իղձեր ու տենչ, բայց նրբաթափանց կեանքի դաժան ցուրտին մէջ, անվերադարձ հեռացած են անոր երազներու մեղուները, չերեւելով իղձերու անուչ մեղրը, չեն գարձած անոր բալ – ձանքներու նաւակները :

Ալ յոգնա՞ծ եմ
Սպասելէն տեսչանմբեներուս մեղրին աճոյշ
Ու տարաժամ այս յածումիս մէջ երջա–
նիկ պիտի ըլլամ,
Եթէ թունիդ խայթ իսկ բերեն
Ուղեմոլոր մեղուներն իմ տեսչանմբեն –
րուս : («Մեղուներ»)
... Դարձուցէք նաւակներս հոդմավար,
ջրանոյշ պայիկներ,
Դարձուցէք նաւակներս դիւթավար, ի –
բիկուան հովիկներ...

Ահա թէ ինչու չատ հասկնալի ու քնական կը հնչէ ծանր վիշտ ապրող բանաս –

ՓԵՏՈՒՐԷ ԲԵՐԴԸ

(Աւանդութիւն)

●

(Բ. եւ վերջին մաս)

Թագուհին հիւանդացաւ : Հիւանդութիւնը մահուան դեղին ժանգովը զարկաւ անոր դէմքին աննման ազնուութիւնը : Մարմինը հոգէ գոյն առաւ : Պալատը պաւորուեցաւ : Տխրեցաւ բարի Թագաւորը : Բժիշկ ու դեղ : Վհուկ ու կախարդ : Աղօթք եւ հոգատարութիւն : Ողբ ու կոծ :

Զուր անցաւ ամէն ինչ : Թագաւորը կուրծքը ծեծեց ու լացաւ, իր սեւ ճակատագրէրը ողբաց, Թագուհին ըսաւ .

— Ով իմ Թագաւոր, ի զուր կուլաս, բժիշկ ու դեղ մի փնտռեր հոն՝ ուր պէտք չեն անոնք, հիւանդութեանս բժիշկը ես եմ, ես եմ անոր դեղը :

— Ըսէ ինծի ինչ որ պիտես, ինչ որ կը փափաքիս, պատրաստ եմ քեզի համար զոհելու Թագաւորութիւնս, հարստութիւնս, նոյն իսկ կեանքս :

Թագուհին չէնչեց .

— Ինծի համար, ով իմ արքաս, Թըչուններու գոյնզգոյն փետուրներէ բերդ մը չինէ, պիտ անոր մէջ բնակեցուր, այն ատեն ես կ'առողջանամ, առաջուընէ ա – ւելի գեղեցիկ եւ ուրախ կ'ըլլամ :

— Փետուրէ բերդ :

— Այո, Թռչուններու փետուրներէն չինուած բերդ մը :

— Մարմարէ, գոյնզգոյն քարերէ բերդ մը կը չինուի, բայց փետուրէ բերդը, ո՞վ կրնայ չինել զայն, փետուրէ բերդը ո՞վ կրնայ երեւակայել, զայն չինող ճարտարապետը ու՞ր կը գտնուի :

— Ես՝ փետուրէ բերդ կ'ուզեմ, ու դուն՝ պիտի չինել տաս զայն, ես անոր մէջ պիտի բնակիմ, պիտի վայելեմ նոր աշխարհ ու կեանք, եթէ ոչ՝ կը մեռնիմ :

Թագաւորը ինկաւ խոր մտմտուքի մէջ : Փետուրը ծանր չէր, ոչ ալ դիմացկուն, չէր կրնար ապուցուիլ, հիւսուիլ, փակցուիլ կամ զամուիլ, ըլլալ պատ ու պարիսպ, երդիք ու տանիք, քիւ ու պատշգամ, սիւն ու դուռ : Ցետոյ, ինչպէ՞ս դիմանար հովին ու անձրեւին, ձիւնին ու հրդեհին... Օ՛ անկարելի էր, փետուրէ բերդը չէր կրնար չինուիլ, բայց եթէ պահ մը ընդունուի որ փետուրէ բերդ կրնայ չինուիլ, որքան Թռչուններ պիտի որսային... Անկարելի էր այս, բայց ո – րովհետեւ Թագուհին էր ուզողը, պէտք էր անոր կամքը կատարուէր, ու Թագաւորը հրամայեց Ժողովուրդին, որ ամէն մարդ, կին ու այր, մեծ ու պզտիկ որսորդ դառնայ, Թռչուն որսայ, անոր փետուրները պալատ բերէ, որպէս զի՝ այդ փետուրներովը Թագուհիի համար պալատ մը չինուի : Ժողովուրդը միահամուռ լինկաւ սար ու քար, դաշտ ու անտառ՝ Թռչուն որսայ : Այն առենը, չղջիկը Թռչուն էր, բոլոր Թռչուններու պէս փետուրներ ունէր, գլխուն վրայ՝ գոյնզգոյն փետուրներէ փնջիկ մը կար, պոչին փետուրները ծիածանի եօթ գոյները ունէին :

Շատ Թռչուններ որսացին, սկսաւ փետուրէ բերդին չինութիւնը : Թագաւորը կը հսկէր չինութեան աշխատանքներուն վրայ : Ծերուկ որսորդ մը ըսաւ թագուհին, անոր յանձնեց ողջ բռնուած չղջիկ մը : Հրաշալի էին անոր փետուրները, Թագուհին հիացաւ, չոյեց անոր փետուրները, ըսաւ .

— Այս Թռչունին փետուրները գեղեցիկ են, ես սիրեցի զանոնք, ասոնցմով Թող պարզարուի բերդին գրան ճակատը :

Ապա՝ սկսաւ փետել չղջիկին փետուրները : Թագուհին կը փետէր, ու չղջիկը ցաւէն կը ճչար եւ կուլար : Թագուհին վերջին փետուրը երբ կը փետէր, չղջիկը ասստիկ ցաւէն գայրացաւ, Թագուհիին նայեցաւ ատելութեամբ, եւ ինչ հրաշք, չղջիկը խօսեցաւ .

— Թագուհի, դուն որ երջանիկ ես, ամէն ինչ ունիս, գեռ չես կշտացած փարթամ կեանքի վայելքներէն ու ելեր ես նոր ապրումներ փնտռելու, մեզ տանջելով՝ կը ցանկաս հիւսել անօրինակ երջանկութիւն մը, անարդար ես, ուրիշներու գժբախտութեան մէջ մի փնտռեր երջանկութիւնդ :

Չղջիկը կը թափառայ Թագուհիի ափին մէջ, թագուհին քար կտրած՝ մտիկ կ'ընէր :

— Տես, ես ալ քեզի պէս կին մըն եմ ու մայր, ամօթ քեզի, կին ես, բայց չես կրնար հասկնալ Թռչուն – մօր մը հոգեկան ու մարմնական ցաւը, ես ահա մերկ եմ, Թագուհի, ինչո՞վ ծածկեմ մերկութիւնս ... :

Թագուհին լսեց ու սարսռաց, ձեռքէն վար ձգեց անփետուր չղջիկը... Ու մէկ վայրկեանի մէջ՝ իր հոգիէն ներս փուլ եկաւ փետուրէ բերդ ունենալու բաղձանքը, գղջաց ու լացաւ, վազեց ինկաւ Թագաւորին ոտքը, ըսաւ .

— Թագաւոր, Թող կանչ տանէ Թռչուններու ջարդը, ես փետուրէ բերդ չեմ ուզեր այլեւս, որսորդները Թող երթան տուներնին վերադառնան, Թող ակռին աչխատանքի ու երգը, Թող խաղաղութիւն իջնէ մեր երկրի վրայ, ազատ Թող ըլլան Թըռչուններն, Թող բոյն չինեն, Թուխս նըս – տին ու բազմանան :

Թագուհիին փափաքը կատարուեցաւ, բայց այն օրէն ետքը՝ չղջիկները անփետուր, մերկ մնացին, իրենց մորթը սեւ – ցաւ ամօթին ցաւէն, եղան ապեղ ու տըխուր, առանց երգի ու բերկրութեան : Անոր համար է որ անոնք գետեկները կը պահուըտին մութ եւ ամայի տեղերը եւ դիշերները միայն դուրս կ'ելլեն ...:

ՍՕՍ – ՎԱՆԻ

Ս. ՔՈՒԼԱԼԵԱՆ ՊԱՀ ԿԱՐԵՑԱՎ ՍԻՐԵԼ ՀԱՅՐԵՆԻՔԸ

«Դուռնս բաց պահեցի ամեն մարդու համար, որ ուզեր գար ինձ մոտ, ինչպես որ ինքս կ՚ուզեի երթալ ուրիշներու մոտ, երբ ինձ հարկ ըլլար։ Ինչո՞ւ պիտի ամաչեի ըսելու, որ ես ալ ուզեցի սորվիլ։ Ինչո՞ւ պիտի ամաչեի ըսելու, որ ես ալ ուզեցի ուրիշներուն հետ միասին ճանչնալ մեր հայրենիքը, որ ես ալ ուզեցի ուրիշներուն հետ միասին սիրել մեր հայրենիքը։ Ինչո՞ւ պիտի ամաչեի ըսելու, որ ես ալ ուզեցի ուրիշներուն հետ միասին ծառայել մեր հայրենիքին։ Ինչո՞ւ պիտի ամաչեի ըսելու, որ ես ալ ուզեցի ուրիշներուն հետ միասին պաշտպանել մեր հայրենիքը։ Ինչո՞ւ պիտի ամաչեի ըսելու, որ ես ալ ուզեցի ուրիշներուն հետ միասին ապրիլ մեր հայրենիքին մէջ։ Ինչո՞ւ պիտի ամաչեի ըսելու, որ ես ալ ուզեցի ուրիշներուն հետ միասին մեռնիլ մեր հայրենիքին համար։

× *Համագումարին բանաճեւը կը թե – լադրէ սերտ գործակցութիւն հաստատել ընկերվարական բոլոր երկիրներուն հետ։ « Մեր գաղաչրջանին գլխաւոր դիծերը կը կազմեն ընկերվարութեան ծաւալումը մէկ երկրի սահմաններէն անդին եւ անոր վե – րածումը համաշխարհային դրութեան մը, ինչպէս եւ դրամատիրութեան անկարո – ղութիւնը՝ խափանելու համար անոր պատմական յառաջխաղացութիւնը »։*

Բանաճեւը կը վաւերացնէ խաղաղ հա – մակեցութեան հինգ սկզբունքները եւ կը յանձնարարէ գործնական չափումներ հաս – տատել համաչխարհային եւ ընկերվարական կուսակցութեան միջեւ։

ՋԻՒՆ-ՋՄԵՌ

Կիրակնօրեայ թերթերը կ'աւետէին թէ •երը պիտի տաքնան երկուշաբթի կամ երեքշաբթի։ Մասնագէտները այս անգամ ալ յուսախաբ եղան։ Կիրակի օրուան խա – րուսիկ արեւէն վերջ, ցուրտը նոյն սաստ – կութեամբ վերսկսաւ երկիր։ Ջերմաչափը զերոյէն վար տասը կը ցուցնէր Փարիզի մէջ, եղկու՝ Մարսէյլ, քսան՝ Միւլհուզ եւն.։ Վեց հոգի եւս մեռան ցուրտէն։

Այժմ ամէնէն աւելի մտահոգութիւն կը պատճառէ ողողումներու վտանգը։ Մա – նաւորապէս կը վախցուի Գոռոզի մէջ, ուր քանի միլիոն խորանարդ մեթր ձիւն դիզուած է։ Բացառիկ միջոցներ ձեռք առնուած են Սէն է Ուազի նահանգին մէջ ալ։ Հրահանգներ տրուեցան նեղածուծնե – րը փութացնելու համար։

Եւրոպայի միւս երկիրներն ալ չափա – զանց կը նեղուին արտակարգ ձմեռէն։ Կարկուտ տեղաց Հռոմի մէջ որ անննախըն – թաց վնասներ կրած էր ձիւնամրրիկնե – րէն։ Վիէննայի մէջ երկու նաւեր ընդհա – րեցան Դանուբի վրայ եւ մէկը ընկղմե – ցաւ։ Ցուրտը նոյն սաստկութեամբ կը չարաչահակուի արեւմտեան Գերմանիոյ մէջ։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԹՈՒՐՔԻՈՑ արտաքին նախարարը, Ֆ. Քէօփրիւլիւն ճառ մը խօսելով Ազգ. ժո – ղովի Փետր. 26ի նիստին մէջ, տեղեկու – թիւններ հաղորդեց Իսրայէլ – արաբական յարաբերութեանց մասին։ Ցեւտոյ առիթ – դաձնալով Սեպտ. վերջի դէպքերին եւ Սեւր – Նիկի մէջ պայթած ռումբին, ըսաւ թէ Ցոյները չհաւատացեցին այս դէպքերը, պատրեալ համարելով իրենց յարաբերու – թիւնները Թուրքերու հետ։ Ցետոյ խոս – տովանեցաւ թէ ձախողած են պաղ պա – տերազմը դադրեցնելու փորձերը, թէ ներկայ մեղմացումը երեւութական է, թէ խաբուսիկ է ուժերու հաւասարակշռու – թիւնը Արեւելքի եւ Արեւմուտքի միջեւ եւ թէ աւելի քան երբեք անհրաժեշտ է ար – թուն կենալ։

ԱՆԳԼԻՈՑ ելմտական նախարարը ճայ – նափիւռ ճառ մը խօսելով յայտարարեց թէ միաք չունին արժեզրկելու սթերլինը։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ կիներուն ալ քուէարկու – թեան իրաւունք պիտի տրուի, համաձայն նոր օրինագծի մը։ Քուէարկութիւնը պարտաւորիչ է 21 տարեկանէն վեր այ – րերու, բայց ոչ կիներու համար։

ԻՏԱԼԻՈՑ հանրապետութեան նախա – գահը եւ արտաքին գործերու նախարարը Ուոշինկթըն գացին։ Մասնաւորապէս պի – տի աշխատին յաւելուածական օգնութիւն ստանալ Մ. Նահանգներէն։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ կառավարութիւնը հրա – տարակեց 17 տարիէ ի վեր գաղտնի պահ – ուած վաւերագիրներ որոնց համաձայն Խ. Միութիւնը յայտնապէս խոցած էր Անգլիան եւ Ֆրանսան, հակառակ առ նուազն վեց ամերիկեան ազդարարու – թեանց, որոնք փաստերով կը հաստա – տէին թէ Մոսկուա գաղտնի դաշնագիր մը կը կնքէ հիթլերական Գերմանիոյ հետ։ Հրատարակուած վաւերագիրները, մեծ մասով նամակներ, 1079 էջ կը բռնեն։

ԿԻՊՐՈՍԻ կացութիւնը քննելու եւ Մա – կարիոս արք.ի հետ խօսելու համար Նի – կոսիա դնաց Անգլիոյ գաղթակին նախա – րարը։ Բանակցութիւնները կը չարունակ – ուին կառավարիչին միջոցաւ, որ մեռա – պոլիտին վերջնական պատասխանին կը սպասէ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ արտաքին նախա – րարը, Պ. Տըլըս ճառ մը խօսելով, յայ – տարարեց թէ Խ. Միութիւնը անհետևական օդնութիւն առաջարկելով դնապան եր – կիրներու, Ասիոյ եւ Ափրիկէի մէջ, կ'ուզէ ժողովրդավարութիւն չահիլ եւ խռովու – թիւններ յարուցանել, հետեւաբար ամե – րիկեան խորհրդարանը պէտք է վաւերա – դիչ տալեկան հարիւր միլիոն տոլարի օգ – նութեան ծրագիրը։

ՄԱՑԻՍ 28Ը

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Շաբաթ Մայիս 26ին, Զ. Բազարեան – տարաձիճ սրահը։

25ՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՅԹ

Հայ Աւիւներու Միութեան Փարիզի

Շրջանի սկաուտներուն

Մասնակցութեամբ Մարսէյլի շրջանի արիներուն եւ արենոյշներուն։

Նախագահութեամբ՝ կաթող. պատուի – րակ Գ•ՐՐ. ՍԵՐՈՎԲԻ ԵՊԻՍԿ. ՄԱՆՈՒԿ – ԵԱՆԻ։

Կիրակի, Մարտ 4, կէսօրէն վերջ ժա – մը 2·30ին, Սալ տը լա Շիմի, 28պիս, Ռիւ Ս. Տոմինիք։

Դաշնակ Ա. Պաշատուրեանի կատրնե – րէն խմբապետուհի Մարկոսեանի կողմէ, մեներգ խմբ. Ալիս Շամիրեանի, Արտա – շէս Պաշատուրեանի «Հայրենիք»ը եւ Ա. – ւետիք Իսահակեանի «Ձմեռն անցաւ», հայ գեղջկական պարեր, եւ պոհեմական պա – րեր Մարսէյլի արենոյշներու կողմէ։ Բուրգեր եւ թատերական ներկայացում սկաուտներուն կողմէ։ Ցուցադրութիւն եւ նկարներ Քանատայի ճամբարէն։

Սկաուտական եւ գեղարուեստական մասնաւոր յայտագիր, ցուցահանդէս, պիւֆէ։ Մուտք 300 ֆրանք

Լոյս տեսաւ առաջին հատորը

ՄԻՆԱՍ ԹԷՕԼԷՕԼԵԱՆԻ

ԴԱՐ ՄԸ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

1850—1950

Գ Ո Ր Ծ Ի Ն

736 մեծադիր էջ, տպագրութիւն տո – ղաշարով «Ցուսաբեր»ի։

Կ'ընդգրկէ 1850 – 1920 թուականներու գրականութիւնը, հետեւեալ բաժանում – ներով։

1·— ՋԱՐԹՕՆՔԻ ՍԵՐՈՒՆԴ (1850–1885)
2·— ԻՐԱՊԱՇՏ ՇԱՐԺՈՒՄ (1885 – 1900)
3·— ԳԵՂԱՊԱՇՏ ՍԵՐՈՒՆԴ (1900–1920)

Գինը Ֆրանսայի համար 750 ֆրանք։

ԵՐԿՐՈՐԴ ՀԱՏՈՐԸ, որ կ'ընդգրկէ 1950 1955 թուականը, Սփիւռքի եւ խորհրդա – հայ գրականութեան պատմութեամբ, լոյս կը տեսնէ 1956 Ցունուարի վերջը։

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Վիէնի Հայ Կամաւորներու եւ Մարտիկ – ներու Միութիւնը կը կազմակերպէ յա – ռաջիկայ Ապրիլ 15ին Ապրիլ 11–24ի հա – մազգային սգաժողը։

•

Ֆ. Կ. Խաչի Անկէնի մասնաճիւղին տա – րեկան ցերեկոյթը՝

ՄԱՐՏ 18ին,

•

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ԼԻՈՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ Տարեկան պարահանդէսը 14 Ապրիլ, Շաբաթ իրիկուն, Պէրիէ Միլիէի չքեղ սր – բահներուն մէջ։

•

Հայ կարմիր Խաչի օրը 1 Ցուլիս, Սար – պոնի մեծ ամփիթատրոնին մէջ։

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ՑԵՐԵԿՈՅԹ — ՄԱՐՍԷՑԼ

Հ. Ց. Դ. հիմնադիրներէն Քրիստափոր Միքայէլեանի մահուան 51րդ եւ Փետր. 18ի 35րդ տարեդարձին առթիւ յիշատակի ցերեկոյթ, նախաձեռնութեամբ «Քրիս – տափոր» ենթակոմիտէին, հովանաւորու – թեամբ Հ. Ց. Դ. Շրջ– կոմիտէի։

Կիրակի 4 Մարտ, ժամը 15ին «Ահարոն – եան» ակումբին մէջ, 26 ռիւ տէ Քոնվա – լէսեան, Մարսէյլ։

Կը խօսին Ընկ. Տ. ԹԱԴՈՑԵԱՆ, («1921 Փետր. 18»ի ժողովրդային ընդվզումին ի – մաստը), ընկեր Ա. ՔԼՕՄՔԵԱՆ «Անմահ հիմնադիրին կեանքն ու գործը»։

Կը հրաւիրուին ենթակոմիտէներու եւ խումբերու բոլոր ընկերները։

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս չո – րեքշաբթի ժամը 9ին, Քափէ Քատէ։

Պիտի խօսի Տոքթ. Գ. Մեծատուրեան։ Նիւթ՝ «Տպաւորութիւններ Քանատայէն եւ հայ գաղութէն»։ Պիտի ցուցադրէ նկար – ներ սկաուտական ճամբարէն։

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

Գէորգ Զաքրեանի մահուան առթիւ Տէր եւ Տիկին Գաբրիէլ Լազեան հազար Ֆր. կը նուիրեն Ֆ. Կ. Խաչի կայանի չէն – քին։ Ստանալ «Ցառաջ»էն։

ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՄԷՆՈՒՆ ՏԱՐԵԳԻՐՔԸ, 1956, պատկ. 1200 ֆրանք։

ՆՈՐ ՔՆԱՐ ձայնապր. երգարան, լա – թակազմ, 1650 ֆրանք։

ԱՆԴ. ՀԱՑ. ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱՌԱՐԱՆ, Ց. Զագմագճեան, նոր տպ. 1955, լաթա – կազմ, 4000 ֆրանք։

ՀԱՑ ԳՈՂԳՈԹԱՆ, Գ. Վ. Պալաճեան, լաթակազմ 1000 ֆրանք։

ՍԻԱՄԱՆԹՕ ամբողջ գործեր նոր տպ. 1500 ֆրանք։

ՍՈՂՈՄՈՆ ԹԻՀԼԻՐԵԱՆ, Վերյիչումներ, 1250 ֆրանք։

ՍՊԻՏԱԿ ՋԻՒՌՈՐԸ, Համաստեղ, 2 հա – տոր, կազմ. 4000 ֆրանք։

ԳԻԻՂԸ, Համաստեղ, Պէյրութ, 1955, 700 ֆրանք։

ԹՇՈՒԱՌՆԵՐ, Վ. Հիւկօ, 3 հատոր, Պէյրութ, 1500 ֆրանք։

ՑՈ՞ ԵՐԹԱՍ, Սենճիէվիչ, 2 հատոր, 1400 ֆրանք։

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ, Ա. Խա – հակեան, 350 ֆրանք։

ՋՐՈՑՑ, Կ. Փոլատեան, Գահիրէ, 400 ֆրանք։

ՎԵՐԱԴԱՐՁ, Կ. Փոլատեան, 1955, 500 ֆրանք։

ՄԵԾԱՊԱՏԻՒ ՄՈՒՐԱՅԿԱՆՆԵՐ, նոր տպ. 300 ֆրանք։

ԳԱԶԱՆԸ ԱՍՏՈՒԱԾ ՄԸ Կ'ՈՒԶԷ, Տիրազուն, 600 ֆրանք։

ՄԱՆԿՈՒԹԻՒՆ ԶՈՒՆԵՑՈՂ ՄԱՐԴԻԿ, Ա. Ծառուկեան, Պէյրութ, 1955, 700 ֆր։

ՑՈՒՇԵՐ ՇԱՊԻՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԷՆ, Ս. Տէօվլէթեան, Փարիզ, 1954, 500 ֆրանք։

Դիմել՝

Librairie H. SAMUELIAN, 51, Rue Mr.-le-Prince, Paris 6e. C.C.P. 1278—35.

ՀԱՅ ԱՒԻՒՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՑԻՍՆԱՄԵԱՑ ՑՕԲԵԼԵՆԱԿԱՆ ՏԱՐՈՒԱՆ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

1906 – 1956

Կիրակի, 4 Մարտ, ժամը 17էն մինչեւ կէս գիշեր

HOTEL GEORGE V

Նախագահութեամբ՝

ՋԱՐԵՀ ՊԷՅ ՆՈՒՊԱՐԻ

Պատուակալ նախագահ Հ. Բ. Ը. Միութեան

Առաջնակարգ նուագախումբ, դեղարուեստական խնամեալ բաժնին մէջ հայկ. եւ եւրոպական զուարթ յայտագիր

ԵՂԱՆԱԿԻՆ ԱՄԷՆԷՆ ՓՆՏՈՒՈՒԱԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ապահովեցէք ձեր սեղանը, հեռաձայնեցէք լաւ կարգադիր Ցանձնախումբի նախագահ Պ. Վ. Պարկիրճեանի գրասենեակը TAI 55-88 *բարեգործականի կեդրոն* TRO. 03-18

ՈՐԲԵՐՈՒ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄՆԻ (ՓՈՐԻԶԱՀԱՑ ՏԻԿ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ)

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՏԱՐԵԿԱՆ ԾՊՏԵԱԼ ՀԱՆԴԷՍԸ

Հինգշաբթի, 1 Մարտ, ժամը 16էն 20

CERCLE MILITAIRE, շքեղ սրահին մէջ

Մուտքը ծպտեալ տարազներու

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

•

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. «Սեւակ» ուսա – նողական խումբի ժողովը այս չորեքշաբ – թի իրիկուն, սովորական հաւաքատեղին։ Պարտաւորիչ ներկայութիւն։

ՄԱՐՍԷՑԼ.— Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այս չորեքշաբթի ժամը 3– ին, Ահարոնեան ակումբը, 26 ռիւ տէ Քոնվէլէսեան։ Կարեւոր օրակարգ եւ պատգամաւորներու ընտրութիւն։

ՄԱՐՍԷՑԼ.— Ֆ. Կ. Խաչի Պոմոնի մաս – նաճիւղի ընդհ. ժողովը այս հինգշաբթի, ժամը 15ին, Սահակ Մեսրոպ սրահին մէջ։ Կը խնդրուի բոլոր ընկերուհիներէն ներ – կայ ըլլալ։ Կարեւոր օրակարգ։ Պատգա – մաւորի ընտրութիւն։

ԼԻՈՆ.— Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղը՝ իր անդամուհիները ընդհ. ժողովի կը հրա – ւիրէ այս չորեքշաբթի, կէսօրէ վերջ ժա – մը 3ին, Ցոյներու սրահը, 5 ռիւ Պօնը – փուա։ Օրակարգ.— ա) Պատգամաւորի ընտրութիւն։ բ) Պարահանդէսի պատ – րաստութիւն։ Կը խնդրուի ճշդապահ ըլ – լալ։

ՄԱՐՍԷՑԼ.— Ֆ. Կ. Խաչի Պուլ. Ծա – ոյի մասնաճիւղի վարչութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերուհիները այս ուրբաթ, ժամը 14·30ին, սովորական վայրը։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։ Երկու տարուան հաշուետուութիւն։ Պատգամա – ւորի ընտրութիւն։ Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ։

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ՀԱՅ-ԲՈՑԺ

ԺՈՂ. ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

Խմբագիր՝ Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Ցունուարի եւ Փետրուարի միացեալ թիւը, 48 էջ։ Փոսթին կը յանձնուի ամ – սագլուխէն առաջ։

22րդ տարուան առթիւ, բաժանորդնե – րուն խնդրանքով՝ կը պատրաստուի իւ – րաքանչիւրին ընդհանուր հաշուետցոյցը, տեղեկացնելու համար թէ ո՛վ պարտք ունի, ո՛վ պարտք չունի։

ՀԱՑ – ԲՈՑԺը այս նոր տարեշրջանին պիտի ջրկուի նախ անոնց որ սովոր են կանխիկ վճարելու։ Դիւրացուցէք խմբա – գրին գործը՝ կանխիկ վճարելով։ Քաջա – լերեցէք այս օգտակար ձեռնարկը՝ նոր բաժանորդներ գտնելով։

Տարեկան բաժնեգինը 1000 ֆրանք։ Արտասահմանի համար 1200 ֆրանք։ Դի – մել՝ Շ. Նարդունի,

32, Rue de Trévise, Paris (9)

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ.— Մարսէյլ Սէնթ Ան – թուանէն Մենեկչեան Էլիզ կը փնտռէ Սրբուհի Մանուչեան (Մենեկչեան), որ – ղոց անունները Սերգօ, եւ Գրիկոր, տղ – ջիկը Մարթա։ Կը կարծուի թէ Փարիզ կը գտնուին։ Տեղեկացնել Տիկին Է. Մենեկ – չեանի՝

Allée de Petit Pont, No. 71, Camp Freze, Chemin du Pradel. Marseille (B. du Rh.)

S. M. DJERMAGHIAN

recherche dans tous pays compatriotes bien introduits dans milieux commerciaux susceptibles de devenir correspondants d'une firme parisienne d'Import-Export, qui réorganise son réseau mondial

d'ACHAT ET DE VENTE
DE TOUS PRODUITS
Lui ecrire à :
LA DIFFUSION MODERNE
10 Rue Pergolèse, Paris (16e)

Ս. Մ. ՃԵՐՄԱԿԵԱՆ

Կը փնտռէ ամէն երկրի առեւտրա – կան շրջանակներու մէջ ծանօթ հայրենակիցներ, որոնք կարենան թղթակիցները դառնալ փարիզեան արտածման – ներածման հաստա – տութեան մը որ կը վերնկատմէ իր համաշխարհային ցանց։

ԳՆՈՒՄ ԵՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ

Գրել իրեն՝

LA DIFFUSION MODERNE
10 Rue Pergolèse, Paris (16e)

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris(9e)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 — Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 29 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

MERCREDI 29 FEVRIER 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7616 — 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3327

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

Ա՞ՋԳ ԵՆՔ ԹԷ ՀՕՍ

Անգամ մը եւս հաստատուեցաւ թէ ամէն Հայու մէջ ութերացու մը նստած է, որ մերթ կը թմրի, մերթ կ'աչխուժանայ եւ հով կը ցանէ, փոթորիկ հնձելու համար :

Եթէ այսպէս չըլլար, ի՞նչու այսքան բարդ հանգամանք պիտի առանար կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրութիւնը :

Աւելի քան երեք տարի է որ արիւն կը պղտորեն ափ մը զրպարներ եւ փարիսեա - ցիներ, վեհարաւոր եւ անվեղար հրճիզ - ներ, խեղաթիւրելով ամէնէն սովորական երեւոյթները :

Փետր. 14ին, երբ կը բացուէր Պատմ. Ժողովը, առաջին եւ ամէնէն մնձարակ տիւրացուն հանդիսացաւ պրոֆ. Ա. Առա - քելեան, չհապճրծելով Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին հմայքը :

— Եթէ դիւան ընտրենք եւ մանդատ - ներն առուգենք, վեհին առաջարկը մեր - ժած կ'ըլլանք :

Մեկայն այս յայտարարութիւնը կը մատնէր սարքուած դաւին խորութիւնը :

Իր պաշտօնն էր ցրուել Ժողովը, առանց նուիրագործելու անոր օրինականութիւ - նը, քանդ իր բուրդը մանելու համար :

Մնացեալը պիտէք : Թէ կաթող. տեղա - պահը եւ թէ Պատմ. Ժողովին ջախջա - խումը եւ թէ Պատմ. Ժողովին ջախջա - խիչ մեծամասնութիւնը կորովի դիրք մը բռնեցին, յարկել տալու համար Ամոռին կանոնադիրը, որ երբեք չի հակասեր էջ - միածնի «անդրանկութեան» իրաւունքին :

Նոքեանը կաթողիկոսը, Զարեհ Ա., բաթթաճայն յայտարարեց իր ճառին մէջ, քնարութենէն անմիջապէս առք.

— « Իմ արտագին ողջոյնի խօսքս կ'ուղ - դեմ էջմիածնի նախամեծար Մայր Աթո - ռին, ուներ արժանիներիր գահակալ Տ. Տ. Վազգէն Ա. կաթողիկոսին, այն հաստատ համոզումով եւ գիտակցութեամբ, որ նա - խամեծար Մայր Աթոռը եւ կիլիկիոյ այս Աթոռը լծակիցներ եւ գործակիցներ են, ևո՛յն ժողովուրդին եւ ևո՛յն Աւետարանին ծառայող Աթոռներ են : Մեր Աթոռին կապը պիտի մնայ անխախտելի, հակառակ կապը պիտի մնայ անխախտելի, հակառակ անոր որ պիտի գտնուին այդ կապը թուլ - գրելու ուզողներ» :

Եւ դեռ կ'աւելցնէր.— «Այդ կապը պի - տի պահենք անխախտ եւ ամուր, որով - հետեւ ան՛ն է, որ մեզ պիտի պահէ մեր ազգային, եկեղեցական եւ բարոյական դիմադրութեան մէջ» :

« Հէ՛յ տիրացու մարդիկ, — դեղին, կանանչ կամ կարմիր, այս պարկեշտ եւ պայծառ յայտարարութեան ո՞ր կէտը կը հակառակ Հայ. Եկեղեցւոյ հիմնական շա - հերուն : Ո՞ր բառը կրնայ համարուիլ «Հակահայաստանեան» :

Երեւան եւ էջմիածին գանուին թէ որ - տասահման, թող բոլորն ալ իմանան որ տարագիր բազմութիւնները հոգեւոր հօտ չեն, ոչ ալ հում նիւթ՝ մարդանքներ կա - տարելու համար :

Այդ բազմութիւններն ունին տեսակէտ եւ կամք, ինչպէս եւ զանոնք արժեցնելու վճռակամութիւն :

Կարելի չէ մոլորեցնել զանոնք, սրտա - ռուչ խօսքեր արտասանելով կամ չահա - գործելով անոնց բարեպաշտութիւնը եւ հայրենասիրութիւնը :

Կարելի չէ, նաեւ, ստորագրաս, ճիւռը ծուռ դիրքի մը վրայ պահել, խախտելով անոնց ինքնավարութիւնը, ազգային թէ կրօնական գիտնի վրայ :

Երկու պատմական Աթոռները իրար պի - տի լրացնեն, եւ ոչ թէ մէկը պիտի հրա - մայէ, միւսը պիտի հնազանդի, առանց բառ մը արտասանելու :

Այսպէ՛ս յարատեւած են երկուքն ալ, դիմադրելով արտաքին ճնշումներու եւ ներքին դաւերու :

Հայկական Արտասահմանը ունի կարգ մը հիմնական իրաւունքներ որոնք ան - ձեռնմխելի են : Մէկ բառով՝ ինքնորոշում :

Շ.

ՍՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԴԱՀԼԻՃԸ ԼԻԱԶՕՐՈՒԹԻԻՆ ԿԸ ՊԱՇԱՆՋԷ ԱԼԺԵՐԻՈՑ ՀԱՄԱՐ

ՆՈՐԱԳԻՐ ՋԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ ԱՓՐԻԿԷ՞ ՊԻՏԻ ՂՐԿՈՒԻՆ

Նախարարական խորհուրդը արտա - կարգ նիստ մը դումարելով, որոշեց օրի - նագիծ մը ներկայացնել Ազգ. Ժողովին, մասնաւոր իրաւասութիւններ պահանջե - լու համար Ալժերիոյ մէջ :

Հրատարակուած տեղեկութեանց հա - մաձայն, ծրագիրը լիազօրութիւն կը պա - հանջէ ոչ միայն զինուորական, այլ եւ քաղաքական ու տնտեսական գործերու կարգադրութեան համար, ինչպէս առա - ջարկած է Ալժերիոյ նախարարը, Պ. Ռո - պէռ Լաքոստ, որ Փարիզ եկաւ ստիպո - ղաբար : Նախարարական խորհուրդը իր նիստը ընդհատեց միայն երկու ժամ, ճաշի համար : Ժողովը դումարուեցաւ էլ - ղեզի պալատին մէջ, նախագահութեամբ Պ. Ռընէ Քոթիի : Տեղական թերթերը կը դրեն թէ Ալժերիոյ նախարարը կը պա - հանջէ 350·000ի բարձրացնել զինուորնե - րու թիւը, անյապաղ : Իրազեկները կը հաւատան թէ Պ. Լաքոստ եւ պատերազ - մական նախարարը, Մաքս Լեժէօն, որ Ալժերիա գացած էր քննական պտոյտ մը կատարելու համար, առաջարկած են որ 1956ի զօրաղասին 60·000 զինուորները իւ - րենց մարզանքի շրջանին կէսը անցընեն Ալժերիոյ բանակին մէջ : Առաջարկած են նաեւ բոլոր նորակոչիռները զօրակոչի են - թարկել Մարտ 1ին կամ Ապրիլ 1ին, փոխանակ երեք մասերով կանչելու : Այս ծրագիրին համաձայն, նորակոչ զինուոր մը իր մարզանքի շրջանը պիտի անցընէ Ֆրանսայի մէջ, յետոյ ութ ամիս պիտի ծառայէ Ալժերիոյ մէջ, եւ վերջապէս չորս ամիս Աւստանեան ճակատի զօրա - մասերուն մէջ (արեւմտեան Գերմանիա) : Իւրաքանչիւր զինուոր երկար արձակուրդ մը պիտի վայելէ Ալժերիոյ մէջ ծառայելէ առաջ եւ վերջը :

Մասնագէտներ դիտել կուտան թէ նո - րակոչներու օպտագործումը լուրջ փոփոխութիւն մը կը նշանակէ Ֆրանսա - յի քաղաքականութեան մէջ, անդրծով - եան ապստամբութիւններ զսպելու հա - մար : Հնդկաչինի երկարատեւ պատերազ - մին ատեն կառավարութիւնը մերժեց նո - րակոչներ ղրկել, բացի սակաւաթիւ մասնագէտներէ : Մաս մը նորակոչիներ կը ղրկուին արդէն Հիւս. Ափրիկէի մէջ, բայց ոչ այժմ ծրագրուած աստիճանով : Կ'ըսուի թէ վարչապետն ալ չատ համա - ձայն չէ այս ծրագրին :

Կառավարութիւնը այժմ պէտք ունի 50 հազար զինուորի, վասն զի Ալժերիոյ բա - նակէն 30·000 զինուորներ պիտի արձակ - ուին մօտերս : Ցետոյ, հաւանական է որ տեղափոխուին մաս մը իսլամ զինուոր - ներ, իբրեւ հետեւանք անցեալ չաբթուան դասալքութեանց : Պատերազմական նա - խարարը կը խորհի Ալժերիա փոխադրել Հնդկաչինի մնացած զինուորները :

Ելմտական նախարարը 120 միլիառ ֆր - անքի նոր ծախք մը կը նախատեսէ Ալ - ժերիոյ համար : Սովորական նախահա - շիւն է 950 միլիառ ֆրանք :

Վարչապետը երէկ յայտարարութիւն մը պիտի ընէր Ազգ. Ժողովին մէջ, այս բոլոր խնդիրներու մասին :

Ալժերիոյ նախարարը անհրաժեշտ կը դտնէ 200·000 օդնական զինուորներու ա - ռաքումը, իսկ ընկերային եւ տնտեսական բարենորոգումներու համար կը պահանջէ 200 միլիառ ֆրանքի վարկ մը :

× « Ռոմպա » արաբերէն վաւերագրի մը լուսանկարը տպած էր երէկ, ապացու - ցանելու համար թէ Ալժերիոյ ապստամբ - ները անտուկներով զէնքեր կը ստանան Ե - գիպտոսէն :

⁂ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ⁂

ԱՍԱՀՆԿ _ ԱՍԱՀՆԿ ԲԱՆՆԵՐ...

Աւելորդ է ըսել թէ բուռն զայրոյթ պատեհառած է 40 - 45 կիներու « էաջա - գործութիւնը », խափանելու համար կրլի - կիոյ կաթողիկոսին ընտրութիւնը :

Այս « հերոսուհիները », գիշերանց գրա - ւելով Անթիլիասի տաճարը, վարդապետի մը մեղսակցութեամբ, ցոյց մը կը կազ - մակերպեն պատգամաւորներուն դէմ :

Դժուար չէր ամէնը մէկ դուրս հանել եւ տուն դրկել, որպէսզի կերակուր եփէն, խոհանոցին ամանները եւ պզտիկներուն շորերը լուան կամ գուլպայ կարկտեն :

Կաթող. տեղապահը եւ պատգամաւոր - ները կը նախընտրեն ժողովը գումարել վեհարանին մէջ, փոխանակ բուռութեան դիմելու :

Եւ « եկեղեցասէր » տիկիններն ու օր - իդդները լման ուր ժամ տուն - տեղ կ'ըլլան Աստծու տաճարին մէջ :

Կրնա՞ երեւակայել հետեւանքները :

Ազդակն է որ կը պատմէ, մասնաւոր խմբագրական մըն ալ ևուիրելով.

— « Ամբողջ ութ ժամ սիկարէթներ ծխեցին եւ անոնց մոխիրներով ու աւել - ցուքներով պետիը աղտոտեցին, ճաչե - ցին ու խմեցին, ինչպէս կը ճաչեն ու կը խմեն ոռքի վրայ, դինետուներու մէջ, եւ, կատաղութեան նոպաներու անձնա - տուր, տապալեցին դասին ձախակողմը տեղաւորուած կաթողիկոսական պահը, որ ընտրելի կաթողիկոսին պահն էր ըլլալէ առաջ, կիլիկեան կաթողիկոսութեան պատմական պահն է (26 Փետրուար) :

Երկու օր առաջ ալ, Փետր. 24ին մեր պաշտօնակիցը հրատարակած էր գայ - թակղած հայ կնոջ մը բողոքը, « Ո՛վ Հայ կին » խորագրով :

Ցօդուածագիրը, Տիկին Լիւսի Տէր Մելիոնեան կը հարցնէր խորին դառնու - թեամբ, սակայն չափազանց խտացնելով գոյները եւ անբնական բաղդատութիւն - ներ կատարելով :

— « Որո՞ւն համելի ըլլալու համար եւ որո՞ւ ղրդումով համաձակեցար ձեռք վերցնել եւ խոչտանգել հայ եկեղեցական - ները, ո՛վ անմիտ եւ տխմար կին :

— Ո՞վ սորվեցուց 5 - 6 տարեկան ան - մեղ, հրեշտակային տղուն, որպէսզի պոռայ, — Ա՛...ն պիտի ծեծեմ : Ջ...ին քար պիտի նետեմ :

— Այդ թոհուբոհին մէջ ի՞նչ զորձ ու - նին անմեղ զպրոցականները, 13 - 16 տարեկան, որոնք բերուած են օթոպուս - ներով սրբավայրին զրան առջեւ : Ո՞վ հրամայեց որ անոնք հոն երթան, ո՞վ ա - ռաջնորդեց եւ ի՞նչ ընելու » :

Ուրեմն ասանկ - ասանկ բաներ եղեր են Անթիլիասի մայր տաճարին մէջ, յանուն Հայ. Եկեղեցւոյ փրկութեան ...

Կ'ըսեն թէ արաբերէն թերթերը գուար - ճալի բաներ հրատարակած են, այս տե - սարանին առթիւ :

Ափսո՛ս որ մեր բարեկամը, Տիրան Ա - ճեմեան, պատգամաւոր չէր, այլապէս ի՛նչ հրաշալի ծաղրանկարներ յօրինած պիտի ըլլար, երբ խառատուն երիտասարդ կամ ակռապլիկ բերաններ կ'աղաղակէին պատգամաւորներու երեսին :

— Դաւեանանե՛ր, Հայ. Եկեղեցւոյ բշ - նամիներ ...

Իսկ բողոքականնե՞րը ինչ գործ ունէին այս նորահրաշ « Տիկնայք փափկասուն - ք»ին մէջ : Վ.Ա.Հէ

Ց. Գ.— Կիրակի օրուան « Օրը Օրին »ի վերջին պարբերութեան մէջ ակնարկուած թուրքերէն խօսքն է շատ սովորական ձայնարկութիւն մը,— « *Ուղուրլար օլ - սուն* », որ միշտ կը գործածուի, երբ մէկը կ'ուռնէ կը ֆալէ :

Ուրիշ որեւէ բան կամ բացատրութիւն *ոչ պիտեմ, ոչ ալ միտքէս անցած է* :

Վ.

ԿԻԼԻԿԻՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻԻ

ՈՄՆ ԱՅՍՊԷՍ, ՈՄՆ ԱՅՆՊԷՍ...

ՊԷՅՐՈՒԹ, 22 Փետր. (Ցառաջ).— Կա - թողիկոսը, իր ընտրութեան առթիւ ան - ձամբ շնորհաւորեցին 16 միաբաններէն հետեւեալները.— Խորէն եւ Ղեւոնդ ե - պիսկոպոսները, Տաճատ Ծ. վրդ. Ուր - ֆալեան, Արտակ, Գարեգին, Շահէ, Մեսրոպ եւ Արտաւազդ վարդապետները եւ Ներսէհ աբեղայ :

Խազ աբք. Ամենայն Հայոց Կաթողի - կոսին հետ Գահիրէ մեկնած ըլլալով, կը բացակայի վանքէն :

Միւս միաբաններէն Փառէն եւ Դերենիկ եպիսկոպոսները, Գինէ վարդապետին հետ, դիրք բռնած են Կաթողիկոսին դէմ : Դեռ աւելին.— Դերենիկ եպիսկ., միակն ըլլալով դպրոցական տեսուչներու մէջ, բայ պահած է դպրեվանքը, ընտրութեան յաջորդ օրը, մինչ բոլոր հայ վարժարան - ները, Լիբանանի եւ Սուրիոյ մէջ փակ - ուած էին : Տակաւին անորոշ կը մնայ է - րեք աբեղաներու դիրքը :

Էջմիածնական եւ սաղմոսական միա - բաններէն Տիրան արք. Ներսոյեանն է միայն, որ անձամբ շնորհաւորած է նոր - ընտիր Կաթողիկոսը : Երուսաղէմի տեղա - պահը, Եղիշէ արք. Տէրտէրեան, որ Պէյ - րութ կը գտնուի, շնորհաւորած է ... հեռագրով : Գարեգին պատրիարք եւ Շնորհք Գալուստեան, Մամբրէ Գալֆայ - եան եւ Սերովբէ Մանուկեան եպիսկո - պոսները, ոչ իսկ այցելեցին Անթիլիաս, ընտրութենէն վերջ...

Էջմիածնական եւ սաղմոսական եպիսկո - պոսներու այս չբախումը, Դերենիկին ալ իր հետ առնելով, մեկնեցաւ Երուսա - ղէմ :

× Կաթողիկոսարանը, պաշտօնապրով

ԱՆԳԼԻՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏՆ ԱԼ ԿԸ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԻ

Սուրիոյ հանրապետութեան նախա - գահը ուղղակի ալ կը շնորհաւորէ :

Քէնթըպրիի արքեպիսկոպոսը, որ Անգլիքան եկեղեցւոյ Հայրապետն է, հեռագրով շնորհաւորեց Զարեհ Ա.ի ընտ - րութիւնը, լաւագոյն մաղթանքներով :

× *Սուրիոյ հանրապետութեան նախա - գահը, Շիւքրի Քուաթլի, որ շնորհաւո - րական հեռագիրը մը ուղղած էր Կաթող. տեղապահին միջոցաւ, երկրորդ անգամ ալ ուղղակի շնորհաւորած է նորընտիր կաթողիկոսը, հետեւեալ հեռագրով. —*

« Հաճոյք է ինծ համար Ձեր Սրբութեան ուղղել իմ բաղցրագոյն շնորհաւորու - թիւնները Ձեր ընտրութեան առթիւ, եւ ներկայացնել Ձեզի իմ սրտանուէր բարե - մաղթութիւնները, ցանկալով Ձեզի յաջո - ղութիւն եւ բարօրութիւն եւ հայ ազգին՝ ուրախութիւն եւ բարգաւաճում » :

(Շար. ը կարդալ)

Դ. էջ)

ՏԱՐԱՍԱՆՑԻ ՂԱՀՐԱՄԱՆԻ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՎԱԺԱՌ ՂՈՂՈՒՆՋԻ ՂԱՒՈՒԿԱՆՈՒՄԸ ԱՐՔԱԿԱՆ

Ա.

Մարտի Շաբաթ օրը, ուրախ ու տօնական տրամադրութեան մէջ, Տարասանցի Հայրենասէր Երիտասարդութիւնը հաւաքուեցաւ Ազգային Դպրոցի ընդարձակ սրահը, որպէսզի ականատես ըլլայ Վաժառ Ղողունջի ղաւուկանումին։ Ներկայ էին նաեւ Տարասանցի Ազգային Ինքնավարութեան Ներկայացուցիչները, Ազգային Վարժարանի Տնօրէնութիւնը, Ուսուցչական Կազմը, Ազգային Առաջնորդարանի Պատուիրակը, Ազգային Ընդհանուր Ժողովի Անդամները, Ազգային Կուսակցութիւններու Ներկայացուցիչները, Ազգային Մարմիններու Պատուիրակները, Ազգային Միութիւններու Ներկայացուցիչները, Ազգային Մամուլի

Ս. ՔԱՀՐԱՄԱՆԻ ՍՈՒՐԲ ՏԵՂԸ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ

Ս. Քահրամանի Սուրբ տեղը հայոց պատմության մեջ հանդիսանում է ոչ միայն որպես հնագույն հայկական եկեղեցի, այլև որպես հայ ազգային-ազատագրական շարժումների կենտրոն։ Այդ տեղում է գտնվում Ս. Գրիգոր Լուսավորչի գերեզմանը։ Ս. Քահրամանի մասին հիշատակություններ կան հայ պատմիչների մոտ։ Ագաթանգեղոսը, Փավստոս Բուզանդը, Խորենացին, Եղիշեն, Ղազար Փարպեցին, Ստեփանոս Տարոնեցին, Թովմա Արծրունին, Կիրակոս Գանձակեցին, Վարդան Արևելցին, Ստեփանոս Օրբելյանը, Ասողիկը, Մատթեոս Ուռհայեցին, Սամուել Անեցին, Մխիթար Այրիվանեցին, Հովհաննես Դրասխանակերտցին, Հովհաննես Կաթողիկոս Դրասխանակերտցին, Ստեփանոս Ասողիկը, Կիրակոս Գանձակեցին, Վարդան Արևելցին, Ստեփանոս Օրբելյանը, Ասողիկը, Մատթեոս Ուռհայեցին, Սամուել Անեցին, Մխիթար Այրիվանեցին, Հովհաննես

Ինքնակրթութեան համամնան արտայայտութիւնները ունեցած են նաեւ ուրիշ պետութիւններ եւ օտար կրօնական պետերը, ուրանք, անձամբ ալ սկսան այցելել Կաթողիկոսարան :

× Համալսարաններու հայ ուսանողներէն ուխտաւոր հոգի, խմբովին այցելեցին Կաթողիկոսարան եւ ծաղկեփունջ մը նուիրեցին Կաթողիկոսին :

Համազգային ճեմարանի աշակերտներն ալ, իրենց ուսուցիչներով, միեւնոյն յարգանքը ընծայեցին նորընտիր Հայրապետին :

Կ. Գ.

ՈՒՐԻՇ ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐ

Եվմտական նախարարը, Պ. Ռամատիէ, լրագրական ասուլիսի մը միջոցին յայտարարեց թէ կառավարութիւնը վճռած է պահել Ֆրանքլին Ներկայ դինը : Այս առթիւ պոհունակութիւն յայտնեց որ Անգլիա որոշած է պահել սթերլինի սահկը : «Քանի որ սթերլինը պաշտպանուած է, Ֆրանքն ալ կրնայ պաշտպանուիլ եւ պէտք է որ այդպէս ըլլայ» :

× Ալժերիոյ ապստամբութեան պլխաւոր վարիչներէն Պէն Պելլա յայտարարած է ամերիկեան թերթի մը թղթակիցին թէ պատրաստ են զէնքերը ստանալու խորհրդային ճակատէն :

× Կոստանդինի չրջանին մէջ սպանուեցան երկու Ֆրանսացիներ, որոնց կառքերը յարձակումի կրած էին : Կացութիւնը լարուած է Թազայի չրջանին մէջ :

× Բանակցութիւնները կը չարունակուին Մարոքի եւ Թունուզի ներկայացուցիչներուն հետ, Փարիզի մէջ : Զինեալ ընդհարումներու լուրերը կը հոսին ամէն օր :

ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹՆՃՈՒԿԸ

Անգլիա վտանգաւոր կը գտնէ կացութիւնը

Անգլիոյ երեսփ. ժողովին փետրուար 28ի նիստին մէջ արտաքին նախարարը ճառ մը խօսելով, յայտարարեց թէ Ն. Միւթէեան միջամտութիւնը Միջին Արեւելքի մէջ՝ պատերազմի ամենածանր վտանգը կը կազմէ Հորիզոնի արշալոյսին ի վեր : Ցետոյ բացատրեց թէ Պաղտատի դաշինքը կը համապատասխանէ Ազգաժողովի ուխտին : Կառավարութիւնը յարմար չի տեսներ խորհրդակցութիւններ կատարել Ն. Միւթէեան հետ : «Մորհըր - դային թափանցումը Միջին Արեւելքի մէջ չարաշուք ազդեցութիւն մը գործեց եւ միամտութիւն պիտի ըլլար կարծել թէ Սովետներու ներկայութիւնը պիտի դիւրացնէ զէնքերու հայթայթումը Իսրայէլի» : Գալով արաբեւիսրայէլեան յարաբերութեանց, նախարարը անհրաժեշտ գտաւ զօրացնել Ազգաժողովը, պահպանելու համար խաղաղութիւնը :

× Պէյրութի թերթերը կը գրեն թէ Ն. Միւթիէնը չատ լայն անտեսական օգնութիւն մը առաջարկած է Լիբանանի, խումբ մը մասնագէտներու միջոցաւ ո - րոնք երկար տեսակցութիւն մը ունեցան այս երկրի ազգ. տնտեսութեան նախարարին հետ : Անոնք առաջարկած են զօրացնել որեւէ ծրագիրը, զարկ տալու համար Լիբանանի տնտեսութեան : Իրենց պայմաններն ալ մատչելի կը համարուին, — կանխիկ վճարումով, պայմանաժամով կամ ապրանքներու փոխանակութեամբ : Լիբանանի կառավարութիւնը պայմանաժամ խնդրած է, խնդիրը քննելու համար :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԵԿԱՄՈՒՏԻ ՏՈՒՐՔԻ պայմանաժամը կը լրանայ վաղը, հինգշաբթի, 1 Մարտ :

ՋԻՒՆՀԱԼՔԸ հետզհետէ կը սկսի հիւանդանալ Ֆրանսայի մէջ : Օգն ալ զգալապէս մեղմացած էր երէկ : Կեդր. Ֆրանսայի կարգ մը մասերը պաշարուած են ձիւներէն : Կառավարութիւնը որոշեց ջնջել կարգ մը տուրքեր, որպէսզի գիները չբարձրանան :

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ամերիկեան դեսպանը ծանուցագիր մը յանձնեց Սուրիոյ վարչապետին, յայտարարելով թէ արեւմտեան պետութիւնները ազդու միջոցներ ձեռք պիտի առնեն, եթէ յարձակում կատարուի Պաղեստինի մէջ :

ԿԻՊՐՈՍԻ Թուրք փոքրամասնութիւնը կ'ուզէ մասնակցիլ Անգլիոյ հետ կատարուած բանակցութեանց : Անգարայի Ազգ. ժողովին մէջ բուռն վիճաբանութիւններ տեղի ունեցան փետրուար 25ին : Երես - փոխան մը առաջարկեց կղզին երկուքի բաժնել, Թուրքիոյ եւ Յունաստանի մի - ջեւ :

ՄԱՅԻՍ 28Ը

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Շաբաթ Մայիս 26ին, Զ. Բաղդասպե - տպաքնին սրահը :

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

ԴԱՐ ՄԸ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Գրեց ՄԻՆԱՍ ԹԻՕԼԷՕԼԵԱՆ

Տպ. «Յուսաբեր» 1955, Գահիրէ :

Գին Թղթակազմ 1000 Ֆրանք :

Դիմել «Յառաջ»ի, եւ գրատուներէ Հրանտ Սամուէլ եւ Պարսամեան :

ՎԱՐԴԱՆԱՆՔԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Տարօն - Տուրուբերանի Հայր. Միութիւնը կը ստնէ Վարդանանց պատերազմը, խնջոյք պարահանդէսով մը, որ տեղի կ'ունենայ Մարտ 18ին, Ֆրանքօպելժ սը - բահին մէջ, 59 ռիւ Վէրնիօ, ժամը 15էն 24 : Մանրամասնութիւնները յաջորդով :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Այրլ Տիկին Անէթ Պօղոսեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Արշակ Պօղոսեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Ղազարոս Պօղոսեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Յարութիւն Տէրոյեան եւ զաւակները, Այրլ Տիկին Օհան Զիլճեան եւ զաւակները, ինչպէս եւ բոլոր պարագաները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր, եղբօրորդւոյն, աներձագին եւ ազգականին՝

ԳԵՂԱՄ ՊՕՂՈՍԵԱՆԻ

մահուան քառասունքին առթիւ, այս կիրակի Պուլվար Օտոյի Ս. Յակոբ եկեղեցին : Կը հրաւիրուին ողբացեալին չիշատակը յարգողները :

●

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Տէր եւ Տիկին Կարապետ Տէր Կարապետեան կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն կը կատարուի այս կիր. առաւօտ Քամփ. Ֆրիվլի Սուրբ Կարապետ եկեղեցին, իրենց տղուն՝ Սեդրակի մահուան չիշատակին :

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Հ. Յ. Դ. Պէվիլի Ռոստոմ խումբը իր խոր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ընկերներ Պահէեանի, Բագոսեանի, Աղբանեանի եւ իրենց ընտանեկան պարագաներուն, իրենց ընտանեկան կորուստնե - րու համար :

× Այս առթիւ ընկեր մը հազարական Ֆրանք կը տրամադրէ «Հայաստան»ի եւ «Յառաջ»ի բարգաւաճման համար :

(Տեսնել «Յառաջ»էն) :

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ՅԵՐԵԿՈՅԹ — ՄԱՐՍԷՅԼ

Հ. Յ. Դ. հիմնադիրներէն Քրիստափոր Միքայէլեանի մահուան 51րդ եւ Փետր. 18ի 35րդ տարելարձին առթիւ յիշատակի յերեկոյթ, նախաձեռնութեամբ «Քրիստափոր» ենթակոմիտէին, հովանաւորութեամբ Հ. Յ. Դ. Շրջ- կոմիտէի :

Կիրակի 4 Մարտ, ժամը 15ին «Ահարոնեան» ակումբին մէջ, 26 ռիւ տէ Քոնվալեսան, Մարսէյլ :

Կը խօսին Ընկ. Տ. Թադոսեան, («1921 Փետր. 18»ի ժողովրդային ընդվզումին իմաստը), ընկեր Ա. Քիւրկեան «Անմահ հիմնադիրին կեանքն ու գործը» :

Կը հրաւիրուին ենթակոմիտէներու եւ խումբերու բոլոր ընկերները :

25ՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

Հայ Արիներու Միութեան Փարիզի

Շրջանի սկաուտներուն

Մասնակցութեամբ Մարսէյլի չրջանի արիներուն եւ արենոյշներուն :

Նախագահութեամբ՝ կաթող. պատուիրակ Գեր. Սերովբէ Եպիսկ. Մանուկեան :

Կիրակի, Մարտ 4, կէսօրէն վերջ ժամը 2·30ին, Սալ տը լա Շիմի, 28պիս, Ռիւ Ս. Տոմինիք :

Դաշնակ Ա. Խաչատուրեանի կատարնե - րէն խմբապետուհի Մարկոսեանի կողմէ, մեներգ խմբ. Ալիս Շամիրեանէ, Արտաշէս Խաչատուրեանի «Հայրենիք»ը եւ Ա. Սիսիլեանի Իսահակեանի «Ձմեռն անցաւ», հայ դեղջկական պարեր, եւ պոհեմական պարեր Մարսէյլի արենոյշներու կողմէ : Բուրգեր եւ թատերական ներկայացում սկաուտներուն կողմէ : Ցուցադրութիւն եւ նկարներ Քանատայի ճամբարէն :

Սկաուտական եւ գեղարուեստական մասնաւոր յայտադիր, ցուցահանդէս, պիւֆէ : Մուտք 300 ֆրանք

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս չորեքշաբթի ժամը 9ին, Քաֆէ Քաւէ :

Պիտի խօսի Տոքթ. Գ. Մեծատուրեան : Նիւթ՝ «Տպաւորութիւններ Քանատայէն եւ հայ գաղութէն» : Պիտի ցուցադրէ նկարներ սկաուտական ճամբարէն :

ԿՐ ՓՆՏՌՈՒԻ.— Սարգիս Մեսրոպեանի տղան Համազասպ Մեսրոպեան, երջանկայի Բագրատիճ դիւղէն, կը փնտռէ հօրաքոյրը՝ Մարիամ Մեսրոպեան : Լուր տալ Գէորգ Յարութիւնեանի՝ 7 Ռիւ տը Լիէժ, Ալֆորվիլ :

— ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ —

■

Հ. Յ. Դ. ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻ կեդր. վարչութիւնը ժողովի կը հրաւիրէ հետեւեալ խումբերը, ժամը 9ին, սովորական հաւաքատեղին : Կարեւոր օրակարգ :

ՊԱՆԵԼՕ.— Այսօր Չորեքշաբթի :

ԱՆԻԷՌ.— Այսօր Չորեքշաբթի :

ԻՍԻ.— Մարտ հինգին :

ՇԱՒԻԼ.— Մարտ ութին :

ՓԱՐԻԶ.— Մարտ ութին :

ԱՌՆՈՒՎԻԼ.— Մարտ տասնին :

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. «Սեւակ» ուսանողական խումբի ժողովը այս չորեքշաբթի իրիկուն, սովորական հաւաքատեղին : Պարտաւորիչ ներկայութիւն :

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Հ. Յ. Դ. Ս. Մինասեան ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս ուրբաթ ժամը 21ին, ծանօթ հաւաքատեղին : Շատ կարեւոր օրակարգ : Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ :

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այս չորեքշաբթի ժամը 3ին, Ահարոնեան ակումբը, 26 ռիւ տէ Քոնվալեսան : Կարեւոր օրակարգ եւ պատգամաւորներու ընտրութիւն :

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Ֆ. Կ. Խաչի Պոմոնի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այս հինգշաբթի, ժամը 15ին, Սահակ Մեսրոպ սրահին մէջ : Կը խնդրուի բոլոր ընկերուհիներէն ներկայ ըլլալ : Կարեւոր օրակարգ : Պատգամաւորի ընտրութիւն :

ԼԻՈՆ.— Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղը՝ իր անդամուհիները ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ այս չորեքշաբթի, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Յոյներու սրահը, 5 ռիւ Պոնր - փուա : Օրակարգ.— ա) Պատգամաւորի ընտրութիւն : բ) Պարահանդէսի պատրաստութիւն : Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Ֆ. Կ. Խաչի Պուլ. Ծատոյի մասնաճիւղի վարչութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերուհիները այս ուրբաթ, ժամը 14·30ին, սովորական վայրը : Խիստ կարեւոր օրակարգ : Երկու տարուան հաշուետուութիւն : Պատգամաւորի ընտրութիւն : Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՓԱՐԻԶ.— Տարօն - Տուրուբերանի Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը այս կիրակի ժամը 4ին, Քաֆէ Օքլէր տը Լիէն, (Փլաս տ'Իթալի) :

Պ. ՍՏԵՓԱՆ ԷԼՋԻԲԷԿԵԱՆ

Office Interprofessionnel Des Assurances

82 Rue Lauriston, Paris 16e

Tél Kle. 25-70

Aut. 84.37

Ուսումնասիրութիւն, շահարկում եւ յանձնարարում, ապահովագրութեանց ամէն տեսակ պայմանագրութեանց :

ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ ՁՐԻԱԲԱՐ ՊԱՐՈՁ ՀԵՌԱՁԱՅՆՈՎ

ԿՐ ՓՆՏՌՈՒԻ.— Երեւանէն Տիկին Յուլիանէ Գարիպեան կը փնտռէ իր քրոջ տղաքը՝ Մարտիրոս եւ Անդրանիկ Լոր - ճիեաններ (Կէյվէ Գուրտպէլէնցի) : Կը կարծուի թէ Ֆրանսայի հարաւային չրջանը կը գտնուին, Վալանս կամ Ավինիոն : Անդրանիկը սրճարանի կամ ճաշարանի սպասարկող (կարսոն) պէտք է ըլլայ : Տեղեկացնել Օննիկ Կարապետեանի, 9bis, J. J. Rousseau, Sarcelles (S. et O.)

●

ԿՐ ՓՆՏՌՈՒԻ.— Գէորգեան Պետրոս, Խոտջուրցի, կը փնտռէ իր կինը եւ ուրիշ ազգականներ, որոնք կը կարծուի թէ Ֆրանսա կամ Յունաստան կը գտնուին : Տեղեկացնել Պ. Ստեփան Մարկոսեանի, 15, r. Georges Leblanc, Issy-les-Moulineaux

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Կին մը որ գիտնայ մեքենայով կարել պզտիկ աշխատանքներու համար (տունը աշխատող) : Դիմել՝

ROIZIN

67 Rue Caumartin, TRI 67-66

ԱՅՍ ՇԱԲԱԹ ԺԱՄԸ 21Ի՛Ն

STADIUM, 41, Rue des Boulets, Métro Boulets de Montreuil

ԿԱՐՊԻՍ ՋԱՔԱՐԵԱՆ

(ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԱԽՈՑԵԱՆ)

ԸՆԴԴԷՄ

ROLLAND FONTAINEի

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՅԻՍՆԱՄԵԱՑ ՅՈՐԵԼԵՆԱԿԱՆ ՏԱՐՈՒԱՆ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

1906 – 1956

Կիրակի, 4 Մարտ, ժամը 17էն միւնչեւ կէս գիշեր

HOTEL GEORGE V

Նախագահութեամբ՝

ՋԱՐԵՀ ՊԷՅ ՆՈՒՊԱՐԻ

Պատուակալ նախագահ Հ. Բ. Ը. Միութեան

Առաջնակարգ նուագախումբ, զեղարուեստական խնամեալ բաժնին մէջ հայկ. եւ եւրոպական զուարթ յայտագիր

ԵՂԱՆԱԿԻՆ ԱՄԷՆԻՆ ՓՆՏՌՈՒԱԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ապահովեցէք ձեր սեղանը, հեռաձայնե լով կարգադիր Յանձնախումբի նախագահ Պ. Վ. Պարկիրճեանի գրասենեակը TAI. 55-88 Բարեգործականի կեդրոնն TRO. 03-18

ՈՐԲԵՐՈՒ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄՆԻ (ՓԱՐԻԶԱՀԱՅ Տ-Կ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ)

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՏԱՐԵԿԱՆ ԾՊՏԵԱԼ ՀԱՆԴԷՍԸ

Հինգշաբթի, 1 Մարտ, ժամը 16էն 20

CERCLE MILITAIREի շէնք սրահին մէջ

Մրցում ծպտեալ տարազներու

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris(9e)